

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR
ZENTRALINSTITUT
FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEUBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1987

**MARCI AVRELII
ANTONINI
AD SE IPSVM LIBRI XII**

EDIDIT

JOACHIM DALFEN

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1987

Bibliotheca
scriptorum Graecorum et Romanorum
Teubneriana
ISSN 0233-1160
Redaktor: Günther Christian Hansen
Redaktor dieses Bandes: Günther Christian Hansen

ISBN 3-322-00355-8

© BSB B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, Leipzig, 1979 und 1987

2., verbesserte Auflage

VLN 294/375/9/87 · LSV 0886

Lektor: Manfred Strümpfel

Printed in the German Democratic Republic

Gesamtherstellung: INTERDRUCK Graphischer Großbetrieb Leipzig,

Betrieb der ausgezeichneten Qualitätsarbeit, III/18/97

Bestell-Nr. 665 897 5

05200

PRAEFATIO

DE ARETHAE CODICE

Arethas episcopus in epistula ante annum 907, quo anno archiepiscopus Caesariensis factus est, ad Demetrium metropolitam Heraclaeae missa haec scripsit: *Μάρκον τοῦ αὐτοκράτορος τὸ μεγαλωφελέστατον βιβλίον παλαιὸν μὲν καὶ πρὸ τοῦ ἔχων, οὐ μὴν ὅτι καὶ παντάπασι διερρηγνὸς καὶ τοῦ χρησίμου ἑαυτοῦ τοῖς βουλομένοις βασκίραντος, ὁμῶς ἐπεὶ νῦν ἐξεγένετό μοι ἐκεῖθεν ἀντιγράψαι καὶ νεαρὸν αὐθις τοῖς μεθ' ἡμᾶς παραπέμψαι . . . τῆς προτέρας ἐμοὶ κτήσεως κληρονόμον δίκαιον ᾧήθην τὴν παντέρων ὑμῶν καταστήσαι ἀγιωσύνην* (Arethae scripta minora I p. 305 Westerink; primus hanc epistulam edidit A. Sonny, *Philologus* 54, 1895, 181sq.).

Hoc Arethae exemplar corruptum iam et paene dilapsum communem omnium qui adhuc exstant Marci commentariorum codicum fontem fuisse veri simillimum est pariterque probabile esse videtur inter Arethae exemplar et nostros libros manu scriptos unum aut alterum hyparchetypum intercessisse.

Exstant autem omnino duo testes, qui totos duodecim commentariorum libros continent, cum ceteri non nisi excerpta praebeant, hosque omnes non solum illis detrimentis et vitiis laborare, quibus iam archetypum laborasse ex Arethae verbis sequitur, sed permultis insuper mendis et lacunis librariorum inscitiae neglegentiae temeritati attribuendis inquinatos esse inter omnes qui adhuc Marcum ediderunt constat.

Recensenti mihi maximam horum codicum partem persuasi haudquaquam recte dixisse virum doctum atque de Marco Aurelio recensendo edendoque bene meritum I. H. Leopold ex iteratis studiis librorum manu scriptorum nihil novi ad Marci textum emendandum et constituendum reperiri posse. nam qui in glossas interlineares quae dicuntur et scholia, quibus plurimi codices abunde instructi sunt quaeque ad id tempus nimis neglegebantur, diligentius inquit, non solum Marci commentarios multis locis ab interpretamentis incuria scribarum pro

PRAEFATIO

veris Marci verbis textui insertis liberare atque expurgare potest, sed etiam in codicum stemmate constituendo hac ex re nonnihil auxilii habet. ipsum autem Aretham verbis Marci iam scholia et glossas adiecisse ut comprobari, ita negari nequit, praesertim cum menda quaedam in nostris codicibus obvia gravem afferant opinionem iam in communi eorum exemplo glossas olim adscriptas ut ipsius Marci verba in textum receptas fuisse. sunt praeterea aliae multae glossae aliaque scholia, quae imprimis in codicibus classis X verbis Marci adscripta leguntur. tota haec glossarum scholiorumque congeries procul dubio multo post Arethae aetatem conscripta est, at tamen et in re critica tractanda et ad rationem, quae inter codices intercedat, cognoscendam haud levis momenti est.

DE CODICE A

Unus omnium librorum manu scriptorum Vaticanus Graecus 1950 (= A) omnes commentariorum libros continet. qui codex miscellaneus (omnes enim codices, qui Marcum continent, miscellanei sunt) e quattuor vel quinque partibus compositus, foll. 341–392^v, quae pars tertia manu saec. XIV scripta est, verba Marci sine titulo et sine librorum distinctione praebet. ante librum XII tantum *μάρκον ἀποκριάτορος* legitur. capitula autem spatio vacuo relicto interdum distincta, primae capitulorum litterae et magnitudine et rubro atramento insignitae, sed saepe vitio rubricistae omissae sunt.

Permulae sunt lacunae in A, quarum partem e scribae neglegentia ortam esse facillime intellegitur, non ita paucas iam in archetypo vel hyparchetypo fuisse ex eo apparet, quod etiam in T inveniuntur (ex. gr. II 12, 2; III 16, 2; IV 5; 39, 4; VI 30, 11). eodemque modo res se habet cum mendis et erroribus orthographicis, quorum A multos peculiare habet, multos autem cum T cumque aliis codicibus communes (ex. gr. *ἐπὶ πάντα* II 11, 3; corruptela in fine cap. III 3; *ποιητικῶ* III 6, 4; *ἐφ' ἡμῖν* IV 3, 7). scriptura codicis A multis locis correcta est sive ab ipso scriba sive ab altera manu, quibus correcturis scriba vel corrector nonnumquam sollertiam suam prudentiamque monstrabat, nonnumquam autem A ad exemplar alterius cuiusdam codicis arto cognationis vinculo cum codice D coniuncti correctus esse videtur. ordo autem capitulorum in A idem est atque in T.

Codex A glossis interlinearibus quae dicuntur et scholiis caret, sed aut ipsum codicem A aut eius exemplar descriptum esse a codice quodam glossis et scholiis instructo ex eo colligitur, quod multa in eo leguntur, quae olim ut glossas adscripta, neglegentia aut errore librariorum

PRAEFATIO

aliquando pro ipsius Marci verbis in textum recepta esse nemo negaverit. et cum etiam in omnibus ceteris codicibus hae glossae intrusae aut glossarum vestigia inveniantur (ex. gr. II 2, 1; 10, 3; III 6, 3; VI 31; 42, 3; 44, 3; VIII 48, 3; IX 42, 13), manifestum est omnes qui adhuc exstant Marci codices emanasse ex uno communi fonte iam hunc in modum inquinato. quem fontem non ipsius Arethae codicem, sed hyparchetypum quendam fuisse pro certo habendum est.

Sero codex A innotuit. primus enim Cardinalis F. Barberini in appendice, quam versioni Italicae anno 1675 evulgatae addiderat, nonnullas ex eo adfert varias lectiones. in Marco edendo autem primus integra huius codicis collatione anno 1774 usus est J. P. de Joly.

DE EDITIONE PRINCIPE DEQVE CODICE TOXITANO NVNC DEPERDITO

Anno 1559 Tiguri apud Andream Gesnerum f. in lucem prodiit editio princeps Marci commentariorum (= T), instinctu Conradi Gesneri a Guilelmo Xylandro Augustano curata, qui verbis Graecis Marci versionem Latinam, testimonia de Marco e Suda lexico et Aurelio Victore sumpta atque adnotationes quasdam adiecit. in eodemque volumine Xylander Marini vitam Procli una cum versione Latina innominati cuiusdam interpretis et scholiis edidit. Conradus Gesner autem in praefatione Graece scripta declarat accepisse se a Mich. Toxita (alias Schütz) e bibliotheca Palatini Electoris Othonis Henrici libros Marci eosque edendos curavisse. qui codex Toxitanus (= Tox.), quem editores quidam ut Palatinum siglo P denotabant, deperiit, postquam ad eius exemplar editio princeps facta est.

Xylander pro his codicis Toxitani lectionibus, quae ei mendosae et corruptae videbantur, in editione hic illic suas ipsius coniecturas substituit, in adnotationibus autem et repudiatas illas lectiones commemoravit et notas quasdam atque correcturas, quae Toxitano in margine erant adscriptae.

Cum Xylander alteram Marci editionem praeparabat, codex Toxitanus ei non iam praesto erat. cui editioni, quae anno 1568 Basileae exiit, epistolam praefixit, in qua queritur priorem editionem incuria operarum typographicarum foede esse depravatam itaque esse editam, ut pro non edita censi optimo iure posset. quam ob rem se in altera editione auctoris verba Graeca suamque versionem a mendis repurgavisse et adnotationes auxisse dixit. esse autem quaedam in editione

PRAEFATIO

Turicensi, quae prorsus non attingere videretur praestare quam conciliando aliena pro Antoninianis fortasse ingerere.

At Xylandrum plus promississe quam praestitisse inter omnes constat. nam licet correxerit multa, plura tamen incorrecta reliquit, inter ea et talia menda, quae negligentia operarum Turicensium in editionem principem irrepsisse e versione Latina apparet.

In T Marci commentariis titulus *τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλία ιβ'* praescriptus est, quem titulum Xylander 'inscriptionem nostram' nuncupat. hac ex re atque ex eo, quod Sudaе testimonio (s. v. *Μάρκος· οὗτος ἔγραψε τοῦ ἰδίου βίου ἀγωγὴν ἐν βιβλίοις ιβ'*) nisus probare studet Marci esse eos quos Toxitanus continebat libros, cognoscitur etiam Toxitanum titulo caruisse. singulis libris autem in T inscriptio *Μάρκον Ἀντωνίνου αὐτοκράτορος* *ὧν εἰς ἑαυτὸν βιβλίον* (α', β', γ' κτλ.) praeponitur, capitum initia litteris maiusculis, confinia spatiis relictis aut novis versibus notantur.

Editionem principem fideliores testes esse quam codicem A nemo negaverit, tamen manifestum est iam codicem Toxitanum multis vitiis lacunisque laborasse. horum mendorum harumque lacunarum magna pars editioni principi cum codice A communis est (ex. gr. *σχεδὸν ὅσον* VIII 35, 1; *τί ἐν τίνι* IX 28, 2; *τὸν ἰδίον αἰῶνα* IX 32, 2; lacunae in III 16, 2; IV 39, 4; VI 30, 1; VII 17; 58, 3; VIII 31, 2). erat igitur Toxitanus cum Vaticano illo cognatus, tamen neque Toxitanum a Vaticano neque Vaticanum a Toxitano descriptum esse cum errores et lacunae aut Toxitano aut Vaticano peculiares docent, tum glossae sive ut Marci verba sive pro eius verbis in Toxitanum receptae (ex. gr. I 16, 17; V 16, 3; IX 1, 2; XI 18, 7) praeter eas, quas et in A et in T irrepsisse diximus. et quoniam veri simile est non unius scribae socordia, sed gradatim glossas illas irrepsisse aut ipsius Marci verba extrusisse, plura inter Toxitanum et archetypum vel hyparchetypum apographa intercessisse videntur quam inter A et archetypum. quae res si ita se habet, maximam partem eorum mendorum, quibus A inquinatus est, crebras singulorum verborum omissiones dico et multas lacunas illas, quas simili verborum exitu effectas esse primo aspectu intellegitur, attribuendas esse illi qui codicem A scripsit amanuensi putaverim.

DE EXCERPTORVM CODICIBVS

Exstant satis multi codices, qui non integros Marci libros, sed excerpta tantum continent. quorum maxima pars in tres classes, ut ita dicam, distribui potest (C, W, X), cum codicum D et M singularis sit condicio.

PRAEFATIO

DE CODICE D

Codex Darmstadtinus 2773 (= D), saec. XIV scriptus, foll. 348^v–358^v excerpta e Marci commentariis eaque ex omnibus libris a primo usque ad nonum sumpta continet. quem codicem olim etiam trium reliquorum librorum excerpta continuisse ex eo concludi potest, quod nunc eius excerpta in infimo folio 358^v ita finiunt, immo abrumpuntur, ut incohata prima capituli IX 31 sententia non ad suum finem perducatur sed interrumpatur. ultima igitur horum excerptorum pars iactura aliquot foliorum amissa est.

In lectionum varietate D saepissime cum A consentit, a T differt (ex. gr. II 4 *ἐξέσται* AD: *ῥξεται* T, III 5 *φαιδρόν* AD: *φανόμενον* T, V 1 *πείσῳ*, *συγκροτούσας*, *φημὶ καὶ γῶ* AD: *ποιεῖν*, *συγκοσμούσας* δεῖ T, V 6 *ἐπισπᾶται* AD: *ἐπιβοᾶται* T), saepe eadem verba omissa sunt in D atque in A (ex. gr. I 14, 7; II 17, 1; IV 3, 8; IX 6). est ergo D cognatus cum A, sed eum, qui hoc florilegium composuit, non ipso codice A usum esse ex multis illis minutis erroribus cognoscitur, quibus A laborat, D caret (ex. gr. I 15, 9; II 1, 3; 12, 2; 13, 3; 17, 1; III 2, 2; 6, 2 etc.).

In D eadem glossae in textum intrusae aut glossarum vestigia inveniuntur atque in AT (ex. gr. II 2, 2; 10, 3; 12, 4; III 6, 3; V 1, 4). praeterea D glossis et scholiis nonnullis instructus est, quorum indoles dissimilis est indoli scholiorum, quibus plurimi codices classium WT adornati sunt, nam haec ad res grammaticales magis spectare videntur, ad philosophiam illa. veri simile porro videtur scholia codicis D ab eodem esse conscripta, qui haec excerpta ex integris Marci libris excerpserit, homo non indoctus quidem, sed qui nonnulla in auctoris verbis suo Marte ut aiunt mutavit (ex. gr. initia capitum I 7; 11, id studens, ut lectori sensum enuntiatorum explanaret), alia in brevius contraxit (ex. gr. IV 3, 2; VII 63; 70), *θεός* hic illic ut homo fidei Christianae addictus pro *θεοί* scripsit. sed aliquot locis D verba Marci fidelius conservavisse quam AT videtur (ex. gr. I 7, 6; VI 16, 10; IX 2, 4) planeque illis vacat interpolationibus, quae in AT post hyparchetypi aetatem irrepserant.

Scriptura codicis D saepe correcta est, partim ab ipso scriba, partim a manu altera, verba nonnulla, quae primum erant omissa, in margine saepe sunt addita. quae correctiones ad exemplar libri cuiusdam codici T similis factae esse videntur. terminationes autem verborum vocabulorum adverbiorum fere omissae sunt, nonnulla (ut *γίνεται*, *εἰσὶ*, *ἐστὶ*, *κατά* alia id genus) compendiose scripta sunt. nulla his excerptis inscriptio praefixa est, at fol. 349^v ante excerpta e secundo libro sumpta τοῦ αὐτοῦ μάρ* et ἀντικρὺς ἐπικτητίζει legitur.

PRAEFATIO

Inesse in **D** excerpta Marci Aurelii primus F. Creutzer intellexit idque in editione Plotini qui est de pulchritudine libelli anno 1814 foras data notum fecit. unde Schultz nonnulla hausit, post eum Stich varias huius codicis lectiones a Werfer anno 1821 collectas in Marco edendo adhibuit.

DE CODICE M

Nullius fere momenti est codex Monacensis 323 pugillaris, saec. XVI descriptus (= **M**), qui inter alia varii generis excerpta foll. 9^r, 19^r–20^v etiam minutissima frusta e Marci libris II–IV excerpta, praeterea cap. VII 50, 1 continet, quorum excerptorum pars foll. 88^v–90^v iteratur. praefixa est fol. 19^r (folium 9 enim bibliopegae errore loco suo motum est) inscriptio *μαρκῶν αὐτοκράτορος αὐτοκράτορος β' τῶν εἰς ἑαυτόν*, parti horum excerptorum addita est versio latina. lectiones autem codicis **M** exceptis eis, quae in solo codice **M** inveniuntur, cum **T** et cum **C** consentiunt. etiam huius codicis excerpta primus Stich adhibuit.

DE CODICIBVS CLASSIS C

Exstant septem codices saec. XIV–XVI descripti, qui eandem excerptorum e quattuor prioribus Marci libris sumptorum copiam praebent (ex his Oxon. Bodl. Canon. Gr. 69 mutilatus est ideoque in II 11 desinit). horum excerptorum primum est I 8, 7, ultimum IV 20. cum excerpta classis **W** a capitulo IV 33, classis **X** a IV 49, 2 incipiant (maximam autem partem classes **WX** eadem continent excerpta) cumque excerpta classium **WX** e posteriore parte quarti libri, deinceps e ceteris libris quantum sequentibus sumpta sint, mihi persuasi fuisse olim librum manu scriptum, qui excerpta ex omnibus duodecim Marci libris collecta comprehendebat, eumque librum aliquando ita in duas partes esse discissum, ut e priore eius parte excerpta classis **C**, e posteriore excerpta classium **WX** orirentur. quem communem classium **CWX** fontem ut hyparchetypum siglo γ denoto. cum porro facile cognoscatur et in **C** et in **WX** inter ipsius Marci verba eiusdem generis glossas aut glossarum vestigia recepta esse atque in **ATD** (ex. gr. II 2, 1 et 2; 10, 3 in **ATDC**, VI 31; 44, 3; VIII 48, 2 in **ATWX**), concludi potest illud commune classium **CWX** exemplum iisdem glossis inquinatum fuisse ac exemplum codicum **ATD**. qua ex re sequitur, ut et codices **ATD** et classium **CWX** hyparchetypus γ ex alio quodam hyparchetypo, quem siglo β denoto, tamquam e communi fonte emanaverint. haec autem conclusio confirmatur eo, quod et in **C** et in **WX** ordo, quo excerpta sese

PRAEFATIO

excipiunt, differt ab eo quo in **AT** capitula continuantur ordine. ac in **C** quidem pars excerptorum e tertio libro sumptorum (III 5; 10; 13 et 14) post cap. IV 40 in fine huius eclogae collocatur. igitur dubitari non potest, quin auctor illius florilegii, quod olim hyparchetypum γ continuisse diximus, ordinem quoque mutaverit. de aetate autem huius florilegii deque utriusque hyparchetypi aetate nihil certi asseverari potest.

Cum plurimi classium **WX** codices glossis interlinearibus scholiisque marginalibus abunde sint instructi, codices classis **C** neque glossas habent neque scholia adiecta, excepto codice Vaticano Gr. 954, in quo hic illic verbis Marci interpretamenta aut Graeca aut Latina adscripta sunt. in omnibus autem classis **C** codicibus verbis *ἐκ τῶν Μάρκων* primo excerpto praemissis indicatur illa, quae sequuntur, e Marci commentariis excerpta esse, tum capitulo IV 3 in margine adscriptum est dictum Philonis cuiusdam (*Φίλωνος· τόπος τῶν κατὰ γῆν ἱερώτερος σοφοῦ διανοίας οὐδεὶς ἔστιν· ὃν τρόπον ἀστερεαὶ ἀρεταὶ περιπολοῦσιν*), deinde in excerptorum fine collocatum est breve auctoris cuiusdam frustum *περὶ Γνάρων*, nonnullis denique excerptis solito more aut *ὅτι, ὅτι δεῖ* aliud huiusmodi praefixum aut *φησὶν* insertum est.

In lectionum varietate classis **C** cum **AT** comparata fere cum **A** consentit, a **T** discrepat (ex. gr. *μνημόνευε* III 10, 1; *πρὸς* om. III 13, 1; *εἰ θέλεις* III 14, 4; *χρέος* IV 17), cum **ATD** autem comparata (in iis scilicet excerptis, quae et in **C** et in **D** traduntur) saepius cum **T** concinit (ex. gr. *πάντας* I 15, 5; *δι' ἀρετήν, τοῦ διακρίνειν* II 13, 3; *αὐτός* om. III 3, 1; *φήσει τις* IV 4, 2), rarius cum **AD** (*συμφέρειν* II 3, 2; *ταῦτόν* II 14, 2). reliquae autem variae lectiones vel potius errores, quorum satis magnus numerus aut in omnibus aut in singulis huius classis codicibus, permagnus in codice Parisino Suppl. Gr. 319 invenitur, neque in re critica tractanda neque in codicum fatis enarrandis magni momenti esse videntur.

Primus excerpta classis **C** publici iuris fecit I. A. Cramer eo, cuius modo mentionem fecimus, Parisino usus (*Anecdota Graeca e codicibus manuscriptis bibliothecae regiae Parisiensis, Oxonii 1839, I p. 173–179*).

DE CODICIBVS CLASSIS **W**

Huius classis noti sunt adhuc codices tres: Monacensis 529 saec. XIV (= **B**), Vaticanus Gr. 2231 saec. XIV (= **v₈**), Vaticanus Gr. 1823 saec. XIV (= **V**). e quibus **B** (olim Augustanus) iam Merico Casaubono notus erat, cui David Hoeschel excerpta Marciana e codice **B** exscripta suppe-

PRAEFATIO

ditaverat. Vaticanum Gr. 2231 primus Weyland anno 1914 descripsit, collationes eius in Marco edendo primus Farquharson adhibuit, qui Weylandium secutus hunc codicem siglo ν_6 denotavit, nos in hoc codice afferendo siglo ν_8 utimur. Vaticani Gr. 1823 autem notitiam aequae ac codicum Vatic. Gr. 1404 et Britann. Burn. 80 ad classem X pertinentium debemus viro docto D. A. Rees, qui anno 1974 nos docuit Marci commentariorum excerpta eos continere.

Codex B ab editoribus classi X adnumerabatur, cui classi Weyland etiam Vatic. Gr. 2231 aggregavit. sed neque hoc neque illud recte factum est. sint enim licet classi X cognati, tamen eos et Vatic. Gr. 1823 nuper repertum (de quo mox fusius dicendum erit) multis in rebus sic a X differre, congruere inter se apparet, ut a X segregandi, in unam classem congregandi videantur, quam classem siglo W denotamus.

Nam primum classis W maiorem excerptorum numerum praebet quam X (praeter ea, quae sunt communia cum X, W IV 33; VI 33; 35; 43; 44, 5; VII 23; 64; VIII 21, 2; XI 16; 17; 18 continet). tum sunt lectiones quaedam vel errores classi W peculiare ($\kappa\omicron\gamma\chi\acute{\upsilon}\lambda\eta\varsigma$ VI 13, 1; $\acute{\epsilon}\alpha\nu\tau\tilde{\omega}$, $\acute{\alpha}\gamma\alpha\theta\acute{\omicron}\nu$, $\kappa\alpha\kappa\acute{\omicron}\nu$ IX 1, 5, 6; $\delta\epsilon\delta\omicron\gamma\mu\acute{\epsilon}\nu\omega$ X 34, 1 alia) aut lectiones, in quibus W cum AT consentit, a X distat ($\omicron\upsilon$ VII 7; $\delta\iota\alpha\kappa\rho\acute{\iota}\nu\epsilon\iota\nu$ IX 1, 5; $\phi\omicron\beta\eta\theta\acute{\eta}\sigma\epsilon\tau\alpha\iota$ IX 1, 7), aut lacuna non nisi in W obvia (IX 40, 1). plerumque autem lectiones classium WX, quae quidem cum AT pugnant, inter se consentiunt (ex. gr. IV 49, 5; V 8, 2; 8, 10; VII 7, 2; 22, 2; X 34, 5), et in eis excerptis, quae in sola classi W inveniuntur, saepe huius classis lectiones cum AT discrepant (ex. gr. $\tau\acute{\omicron}\nu$ $\theta\epsilon\acute{\omicron}\nu$ VI 35, 2; $\kappa\alpha\kappa\acute{\omega}\sigma\alpha\iota$ VI 44, 1; δ' $\omicron\delta\acute{\nu}$ $\delta\mu\omega\varsigma$ VI 44, 4; $\sigma\upsilon\gamma\chi\acute{\epsilon}\omicron\upsilon\sigma\alpha$, $\acute{\omicron}\lambda\lambda\acute{\iota}\gamma\omicron\nu$, $\beta\iota\omega\tau\acute{\iota}\omega$ VII 23).

Iam supra diximus codices classium WX eisdem glossis inter Marci verba receptis laborare ac ATDC, qua ex re collegimus omnes sive codices sive codicum classes ex uno hyparchetypo ortas esse. sed duorum locorum exemplo satis plane docemur etiam post hyparchetypi aetatem interpretamenta quaedam Marci verbis inserta esse, nam in V 8, 12 WX glossam talem habent, qua AT vacant, in IX 42, 13 AT glossam receperunt, quae in WX recepta non est. igitur hic quidem non de lacunis agitur, sed sunt multae lacunae, quae non nisi in W aut in WX inveniuntur (ex. gr. VI 13, 1; X 28, 2; XI 16, 2).

Exceptis eis de quibus modo diximus glossis, quae iam pro ipsius Marci verbis habebantur, in plurimis classium WX codicibus Marci verbis glossae interlineares scholiaque marginalia abunde adiecta sunt. quae res facillime explanari potest, si nobis persuademus omnem hanc glossarum scholiorumque copiam, postquam hyparchetypus γ in duas partes discissus est, posteriori eius parti a viro quodam adscriptam,

PRAEFATIO

postea identidem una cum Marci verbis descriptam, auctam, diminutam, commutatam esse. sunt qui putaverint totam hanc congeriem interpretamentorum, quorum nonnulla technologiae instar habenda sunt, a Maximo illo Planude aut a Moschopulo collectam conscriptamque esse, sed haec res adhuc sub iudice est.

Codex B foll. 134^r – 143^v excerpta e Marci commentariis sumpta habet, quibus tituli loco superscriptum est *ἐπικλήτων ἐγχειρίδιον δεύτερον* (foll. 132^rsq. autem descriptum est Epicteti Encheiridion). eadem superscriptio etiam in V fol. 150^r legitur. codicis B scriptura tantopere aqua laboravit, ut multis locis aut singulae litterae aut tota verba eluta sint atque legi non possint, atramentum ubique palluerit. desinit autem B in cap. XI 18, cum classis X codices in XII 34 desinant, et ex eo, quod ultima cap. XI 18 verba in ipsa calce fol. 143 sunt scripta, inde a fol. 144^r Catonis sententiae incipiunt, intellegitur iactura aliquot foliorum ultimam excerptorum partem esse amissam. idem etiam in codicibus V et v₈ acciderat, nam hic capp. XI 16 – 18 quoque amisit, ille non solum a tergo, sed etiam a fronte mutilatus est ita, ut in X 34, 2 desinat, a V 8, 11 incipiat.

Huius codicis Vaticani 1823 singularis est condicio. tres enim huius codicis miscellanei partes excerpta commentariorum eaque diversa et a diversis manibus scripta continent, quae diversorum codicum partes casu quodam unum in locum convenerunt et in huius codicis Vaticani compositione una cum aliorum auctorum operibus coagmentatae sunt. continent autem hae partes ad Marcum pertinentes, quas primus quod quidem sciam excussi, haec: foll. 50^v – 51^v finem excerptorum classis X (capp. XII 4; 14 – 15; 34) cum glossis et technologia, foll. 231^r – 240^v excerpta classis X usque ad cap. IX 40, foll. 140^r – 145^v et 150^r – 151^v denique excerpta classis W. ita fit, ut excerpta quaedam, quae classibus W et X communia sunt, bis in hoc codice occurrant. at omnes eius Marcianas partes saec. XIV scriptas esse asseverat vir doctus atque de codicum Vaticanorum indicibus constituendis optime meritus P. Canart, nos illas partes, quae excerpta classis X continent, siglo v₆ denotamus, hanc, quae classis W excerpta praebet, siglo V.

Haec excerpta iam mutilata glutinatoris in manum venisse veri simile est, utique non iusto ordine codici inserta sunt. foll. 140^r – 145^v enim excerpta inde a cap. V 8, 11 usque ad cap. X 34, 2 sese excipiunt, tum, intermissis foliis aliquot aliorum auctorum (in quibus est etiam Epictetus) verba continentibus, subiunguntur foll. 150^r – 151^v capp. VII 23; 22; 18; 7; VI 35; 43; 44, 5; IV 43. amisit ergo V iactura foliorum et capp. IV 49, 2 – 5; V 8, 1 – 4. 7 – 9 et extremam eclogae partem inde a cap. X 34, 2.

PRAEFATIO

V artissime cum B cohaerere demonstrant non ita pauci errores in eis solis obvii (ut *πληροῦται* V 8, 13; *αὐτός* V 26, 1; *κογχύλης* VI 13, 1; *πονῇ* VI 33, 1). at nonnumquam V et v_8 scripturis codicis B auxilio veniunt, eis praesertim, quae propter eius vitia satis plane discerni nequibant, ut in VI 44, 1, ubi editores codicibus AT nixi *κακοποιῆσαι* scripserunt, *κακῶ* tantum in B legi potest, nunc V et v_8 *κακῶσαι* praebent, quae lectio non solum scripturam codicis B comprobabat, sed etiam bene cum Marci loquendi consuetudine consentit.

Memoratu dignum videtur mendum, quod VII 23, 2 in B et in V occurrit, nam in utroque pro *κιβωτίῳ* false *βιωτίῳ* (vel *βιοτίῳ*) scriptum est, ad hoc verbum explanandum in V adiecta est lectioni erratae glossa *τῷ μικρῷ βίῳ ἡγρον τῷ κόσμῳ*, qua ex re intellegitur totam glossarum illam copiam, de qua supra diximus, non uno tempore atque uno tenore conscriptam esse, sed etiam posteaquam classis W a classe X discessit alias aliasque verbis auctoris glossas additas esse.

Codicem v_8 foll. 239–246^v excerpta Marciana continere primus, ut supra diximus, Weyland cognovit, qui hac de re anno 1914 rettulit, sed neque ea excerpta a classi X seiungenda esse perspexit neque huius codicis lectiones diligenter descripsit. at harum lectionum collatio demonstravit hunc codicem ad Marci librorum manu scriptorum fata perscrutanda non nullius momenti esse. nam primum eiusdem stirpis eum esse atque BV et ea capitula indicant, quae hi tres codices habent, codices classis X non habent, et lectiones, quae non nisi in BV v_8 inveniuntur (praeter eas, quarum supra mentionem fecimus, cf. ex. gr. IV 33, 1 *Καίτων* om., VI 44, 4 *ἐμοὶ δ' ὄν δμῶς*, VII 23, 1 *πρὸς ὀλίγον*). tum neque B neque V a v_8 descripti esse possunt, nam in v_8 non solum capp. XI 16–18 desunt (quod non foliorum iactura accidisse ex eo cognoscitur, quod post cap. XI 9 maxima pars fol. 246^v vacua relicta est), sed etiam cap. VIII 57 (cap. VIII 56 deesse perperam Weyland asseveravit), et insuper nonnullis locis verba omissa sunt, quae in ceteris leguntur (VI 44, 4 *ἕκαστα*, VIII 21, 2 *καὶ ὁ μνημονεύων*, VIII 56, 2 *ὅπερ . . . θεῶ*, alia). non ita paucae lectiones vel errores huic codici peculiare sunt (IV 33, 1 *ἀντώνιος*, VII 7 *ἡ σοι τοῦτο*, VII 23, 1 *διέπλασε*, VII 62, 2 *τῶν ὑπολήψεων*). glossas porro et scholia v_8 non habet, cum BV habeant. multi denique errores, quibus et B et V inquinati sunt, in v_8 non inveniuntur, ita ut saepe cum AT aut cum ATX consentiat, discrepet cum BV (ex. gr. V 8, 13 *πληροῦται*, V 26, 1 *αὐτό*, VI 13, 1 *κόγχης*, VII 23, 1 *συγγέασα*, VII 23, 2 *κιβωτίῳ*, VIII 56, 1 *ἀδιάφορον*, IX 1, 2 *περί*, IX 1, 5 *παρ' ἐαυτόν*), neque IX 40, 2 ea, quae soli codicum BV scribae omiserunt verba, in v_8 omissa sunt. non est autem cur putes

PRAEFATIO

excerpta codicis v_8 artiore necessitatis vinculo cum **AT** coniuncta esse quam cum **BV** vel cum **BVX**. facillime enim intellegitur eas codicum **BV** lectiones, quae a v_8 distant, librariorum lapsibus ortas esse. at persaepe v_8 non solum cum **BV**, qua de re supra satis dictum est, sed etiam cum **X** consentit, ab **AT** differt (ex. gr. IV 49, 5 ἀψευδῆ, V 8, 12 *ἡ Δία* om., VI 13, 1 ὁ Φαλέρνος ... σταφυλίον καὶ om., VII 7 *χολεύων*, VII 22 καὶ διτιπερ ἀμφοτέροι, X 28, 2 ἐπὶ τοῦ κλινιδίου om., X 29 ἐπερώτα, X 34, 5 ἀπάντων).

Quibus rebus perlustratis mihi persuasi v_8 vel potius eius exemplar ex eodem quidem quo ceteri classium **CWX** hyparchetypo fluxisse, illud autem exemplar minus a scholasticis esse tractatum quam **BV** vel eorum exemplaria. quam ob rem v_8 textum hyparchetypi necnon communis omnium qui exstant codicum archetypi fidelius conservavit quam **BV**.

DE CODICIBVS CLASSIS X

Plus viginti codices excerpta huius classis continent, quorum plurimi saec. XIV/XV scripti sunt, codicis Vaticani Gr. 98 excerpta neque saec. XIII neque XV, sed XIV scripta esse dixerim, codicem Britann. Burn. 80 saec. XVI scriptum esse dixit Rees. sunt, qui non omnia huius classis excerpta complectantur, quod aut mutilati sunt, ut Vaticanus Gr. 953, Parisinus 1698 alii, aut quaqua de causa excerpta quaedam in uno vel altero omissa sunt. ordo autem excerptorum consentit quidem cum **W**, sed abhorret, ut supra diximus, ab eo quo in **AT** capitula sese excipiunt ordine.

Glossas et scholia, quae in omnibus fere classis **X** codicibus auctoris verbis abunde adiecta sunt, in **g**, l_2 , l_3 , **r** deesse scio. non enim omnes codices ipse denuo excussi, multos sane ipsos inspexi, quorundam imagines lucis ope factas adhibui, atque recensui editionem principem (= **T**), codices **A**, **D**, **M**, $C_{\alpha, \beta, \gamma, \lambda}$, **B**, **V**, $v_2, 3, 6, 7, 8$, $l_1, 2, 3, 4$, $m_1, 2, 3$, p_1 , **g**, **r**. in ceterorum codicum lectionibus afferendis eorum qui antea eos excusserunt atque descripserunt collationibus usus sum.

In plurimis classis **X** codicibus (exceptis l_2 , l_3 , p_1 , p_4) Marcus mirum in modum cum Aeliano permixtus est atque confusus. interiecta enim sunt inter excerpta e Marci libris sumpta capitula quaedam ex Aeliani de natura animalium libris. cum autem classes **C** et **W** et classis **X** nonnulli codices, $l_2 l_3 p_1 p_4$ dico, solum Marcum habeant, manifestum est post hyparchetypi γ aetatem accidissee, ut nescio quis ex excerptis Marcianis et Aelianis florilegium illud componeret. neque deerant, qui olim Aeliane illa Marco attribuenda esse putarent, nam Aeliani nomen

PRAEFATIO

nusquam adscriptum est nisi in $v_4 v_5$. superscriptum autem est in **X** excerptis Marcianis sive solis sive cum Aeliano permixtis *Μάρκου Ἀντωνίου ἐκ τῶν καθ' αὐτόν*.

Hoc ordine igitur in codicibus classis **X** excerpta e Marci commentariis sumpta sese sequuntur (uncinis inclusa addita sunt capitula ex Aeliani de natura animalium libris):

VII 22 (I 22); VII 18 (I 25; 28); VII 7;
IV 49, 2–5 (V 22; II 29; I 17; 34; 3; 52; 49);
V 8, 1–4. 7–13 (IV 25); V 18; 26; (IV 50; 49);
VI 13, 1–4; 31 (IV 57; 60); VI 39–40 (I 1);
VII 53; 62; 63 (I 2); VII 66; 70; 71;
VIII 15; 17, 2 (I 4); VIII 34; 48; 54 (I 7, 8; 13); VIII 57; 56 (I 9; 10);
IX 1, 1–9 (I 11); IX 40;
XI 19 (I 16);
IX 42;
X 28; 29; 32; 34; 35;
XI 34–35;
XII 2;
XI 9; 21;
XII 4, 1; 14–15; 34.

In nonnullis autem codicibus classis **X** ordo hic denuo commutatus est, ut in v_1 , v_5 , l_1 , m_1 , p_5 , multi eorum valde neglegenter scripti sunt, glossae et scholia, quae in codicibus diligenter descriptis rubro atramento et litterarum ductu distinguuntur a Marci verbis, in illis ita cum auctoris verbis confunduntur, ut saepe dubites utrum auctorem an interpretamenta legas. nec mirum est in tanto numero codicum magnam exsistere lectionum varietatem. quarum maxima pars procul dubio scribis attribuenda est in codicibus describendis errantibus. Ioannes Stich autem intellexit binis aut ternis codicibus sive lectiones sive errores quosdam communes esse, hunc codicum consensum notis **xyz** denotavit Henricus Schenkl, addendum est etiam illud, codices littera **y** denotatos, $l_2 l_3 p_4$ audias, Aelianum Marco intermixtum non habere, ita ut putare possis tres illos codices una cum p_1 a communi classis **X** stirpe seiunctos esse, priusquam fragmenta illa Aeliane cum Marci commentariorum excerptis in unum florilegium congregata sunt.

Aliter res se habet cum Britann. Burneiano 80 (= **r**), Veneto Marciano 11, 9 (= m_3) et cum prima Vaticani Graeci 1823 (v_6) parte, qui codices editoribus adhuc ignoti erant (Burneianum enim et Vaticanum, ut supra p. XII diximus, D. A. Rees ante paucos annos protulit, Venetum Marc. 11, 9 inter alia et Marciana quaedam continere indicatum est in: Indici e Cataloghi, Nuova Serie VI, Codices Graeci Manuscripti Bibliothecae Divi Marci Venetiarum, vol. III, Romae 1972, p. 90). nam

PRAEFATIO

Burneianus desinit in XI 21 (desunt igitur capp. XII 4; 14–15; 34), neque tamen mutilatus est (cap. XI 21 subscriptum est *τέλος*), m_3 autem et v_6 (prima scilicet illius Vaticani pars) ea tantum capitula continent, quae in r desunt. ex quo sequitur, ut ex exemplari quodam fluxerint, quod ita in duas partes scissum est, ut ex priore r , ex posteriore v_6 et m_3 describi potuerint, aut ut v_6 vel m_3 huius exemplaris partes sint. quattuor illa duodecimi libri capitula reapse ut exiguum corpus per se tradita saepiusque descripta esse etiam codices quidam, qui tota classis X excerpta continent, demonstrant. in m_1 enim et suo loco (foll. 75sq.) in fine excerptorum classis X leguntur et iterum fol. 85 inter Anthologiae epigrammata, in l_1 et p_5 ante Anthologiam collocata sunt. Anthologiae autem syllogen, quacum haec quattuor capitula coniuncta sunt, Maximum Planudem condidisse constat.

Etiam Vaticanus Graecus 1404 (= v_7), saec. XIV, Marcum foll. 221^r–237^v continens, nunc primum in Marco edendo adhibetur. multos, ut omnes, peculiares habet errores, nonnumquam cum AW consentit, a ceteris suae classis codicibus differt (ex. gr. *οὐσίαν* VI 13, 1; *μὴ τοῦτο* VIII 17, 2; *διάφορον* VIII 56, 1), quae res ad codicum fata explananda nullius momenti est, cum haec taliaque etiam in reliquorum codicum lectionum varietate reperiantur. utilem autem mihi se praebuit eo, quod hic primum glossas inveni, quibus in X 29 et XII 4 lectiones classis X comprobantur et illic *ἐπερώτα* scribendum, hic codicum AT verba *περὶ αὐτοῦ* ut e glossa orta delenda esse demonstratur, qua ex re comperi quanti sit in Marci verbis recensendis glossarum scholiorumque diligens perscrutatio.

Ceterum classis X codices gradatim innotuerunt, atque P. de Joly lectiones quinque codicum Vaticanorum et p_4 novit, Schultz praeter eos g et quattuor Laurentianos, Barberinianum atque duos Marcianos Stich excussit, reliquos Parisinos Leopold, Schenkl quem ipse invenerat Athoum.

Restat ut codicis Mazariniani 4556 mentionem faciam, in quo excerpta Marciana cum Aeliano permixta et glossis scholiisque instructa inesse vir doctus Ch. Astruc anno 1974 exposuit, qui illa saec. XIV scripta et anno 1842 in monasterio Lavra reperta esse putat. quod dixit pessimam hodie horum excerptorum condicionem esse, ipse expertus sum. nam in simulacris photographiceis, quae benigne mihi Bibliothecae Mazarinianae praeses suppeditaverat, paene nihil discerni potuit. Ch. Astruc autem hunc Mazarinianum cum codicibus Parisino Coisliniano 341 et Parisino Suppl. Gr. 1164 consentire asseveravit.

Ex iis, quae codices describentes diximus, id certe depromi potest,

PRAEFATIO

nullum codicem fide et veritate ita inter ceteros excellere, ut in textu constituendo eo solo niti possimus. sint licet AT gravissimi testes, cum soli omnes duodecim libros contineant, tamen eos quoque tot tantisque erroribus lacunis corruptelis laborare facillime dinoscitur, ut, quando-cumque potestas datur, et aliorum codicum lectiones spectandae sint et ponderandae. sed remanent satis multi loci, qui ne omnium quidem codicum qui suppetunt auxilio sanari possunt. et si forsan pauciores in hac quam in prioribus editionibus invenies cruces, scito me in locis desperatis quaedam mutavisse aut supplevisse non quo opinarer contigisse mihi, ut Marci verba redintegrarem, sed quod studebam, ut sententiam saltem et sensum, quem Marcum exprimere voluisse putabam, implerem.

Ut uno obtutu videas, quae capitula aut quae capitulorum particulae in **DMCWX** contineantur, en aspice hanc tabulam:

I 7, 1-8, 6	D	5, 3	D	28	D
8, 7	DC	5, 4	DC	31	D
9-15, 4	D	6	D	33, 1-4	D
15, 5	DC	10, 1-2	C	33, 6	D
15, 6-8	D	13-14	C	VI 1-12	D
15, 10-16, 7	D	16, 1	M	13, 1-4	WX
16, 9-16	D	IV 2	D	15, 2-19	D
16, 18	DC	3, 1-3	DC	21	D
16, 19-26	D	3, 4	DM	31	WX
II 1-3	DC	3, 4-6	D	33	W
4-8	D	3, 7-4, 2	DC	35	W
9	DC	4, 3	DMC	39-40	WX
10, 1	DMC	5 initium	MC	43-44, 5	W
10, 1-2	DC	6, 2	M	VII 7	WX
10, 3	DMC	7	D	18	WX
10, 3-11, 3	DC	8	DM	22	WX
11, 3-6	D	9-10, 1	M	23	W
12, 1	DC	14-18	C	28-29, 5	D
12, 2-4	D	19	D	50, 1	M
13, 1	DMC	20	DC	53	WX
13, 1-14, 4	DC	21	D	55	D
14, 5-15, 1	D	33	W	59	D
16, 1-6	D	35-36	D	62	WX
16, 6	DM	43	D	63	DWX
17, 1	DMC	46, 1	DM	64	W
17, 2-4	DC	46, 2-47	D	66	WX
17, 4	D	49, 2-5	WX	70-71	DWX
17, 4-5	DM	50, 1-3	D	74	D
III 1, 1	DMC	V 1-6	D	VIII 8-9	D
1, 2-2, 6	D	8, 1-4	WX	10 finis	D
3	DC	8, 7-13	WX	12	D
4, 1-2	D	9-10	D	15	WX
4, 3-6	DC	14	D	17, 2	WX
4, 7-5, 2	D	18	WX	21, 2-3	W
5, 2	DC	26	WX	34	WX

PRAEFATIO

VIII 36	D	21-25	D	XI 9	WX
48	WX	29, 3-6	D	16, 1-18, 2	W
50-51	D	29, 8-31, 1	D	19	X
54	DWX	40	WX	21	X
55	D	42	WX	34-35	X
56-57	WX			XII 2	X
		X 28-29	WX	4, 1	X
IX 1, 1-9	WX	32	WX	14-15	X
2-7	D	34-35	WX	34	X

Hac e tabula cognoscitur excerpta codicis **D** et classium **WX** mirum in modum alternare. perpauca enim sunt ea excerpta, quae et in **D** et in **WX** continentur, cum codici **D** et classi **C** multa sint communia. porro de hac tabula depromi potest illum, qui codicis **D** florilegium composuit, e tribus prioribus libris permulta elegeris (e libro **I** enim tantum capitula 1-6 et 17 neglexit, libros **II** et **III** paene totos in florilegium suum recepit), etiam e priore parte libri **IV** non ita pauca exscripsisse, tum multo parciorem se praebuisse. itaque non erret, qui eum classis **W** vel **X** codicem quendam cognitum habuisse et in excerptis eligendis id studuisse putet, ut Marci libros in brevius quidem contraheret, ita tamen, ut suo florilegio alteram illam eclogam suppleret consummaretque.

DE CODICVM STEMMATE

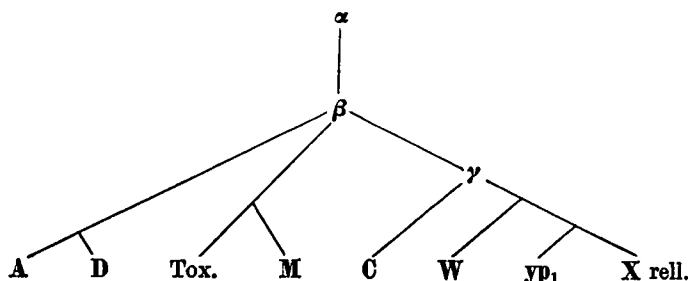
Spem iusti stemmatis constituendi abiciendam esse praepropere dixit Henricus Schenkl, quem diligentem codicum perscrutatorem fuisse nemo negaverit, itaque satis habuit stemma codicum classis **X** constituere (cf. p. XIX eius editionis). ante eum Ioannes Stich anno 1881 omnium librorum manu scriptorum stemma constituere conatus est, tum nostris temporibus Paulus Maas, cum editionem, quam A. S. L. Farquharson fecerat, recenseret (JRS 35, 1945, 144-146), idem temptavit, recentioribus autem editionibus nullum codicum stemma additum est.

Quid de ratione, quae intercedat inter codices vel codicum classes, sentiamus, supra diximus. igitur satis erit nunc eorum fata paucis comprehendere. Arethae librum communem omnium qui exstant codicum archetypum fuisse pro certo habemus eumque nota α denotamus. at hyparchetypum quendam (β) inter Arethae librum et nostros codices intercessisse e glossis, quae in eos omnes irrepererunt, cognoscitur. hoc ex hyparchetypo aut ex eius apographis fluxerunt una ex parte **A** et Toxitanus, tum excerpta codicis **D**, quae fortasse circa annum 1400 ex integris duodecim libris collecta atque glossis scholiisque instructa sunt ab homine quodam ignoto, frustra denique, quae codex **M** praebet,

PRAEFATIO

altera ex parte hyparchetypus γ , quem non integros libros, sed excerpta cum ex omnibus Marci libris sumpta, tum ab eis, quae **D** continet, diversa continuisse veri simile est, saeculo XIV priorem fuisse aetas codicum **CWX** docet. quis autem quando excerpta illa e duodecim librorum contextu segregaverit, adhuc non constat, hoc tantum patet, eum excerpta, quae elegerat, non in eundem redegissee ordinem, quo ordine integrorum librorum capitula disposita erant et adhuc in **AT** disposita sunt. mox autem huius florilegii liber bipartitus est eiusque duae partes seiunctae et disiectae. prior autem pars, e qua orta est classis **C**, rarius descripta minusque in scholis tractata esse videtur ideoque nullis propemodum glossis et scholiis (illis scilicet exceptis quae iam in hyparchetypo β procul dubio inerant) instructa est atque in lectionum varietate propius abest ab **ATD**. at alterius partis apographa multum in legentium manibus versata et iterum atque iterum retractata esse cum numerus codicum classium **WX** demonstrat tum permagna illa, qua instructa sunt, glossarum scholiorum technologiæ copia. quam interpretamentorum copiam primum a Maximo Planude aut a Moschopulo excerptis adscriptam esse ut pro certo affirmari, ita negari nequit. aliquando autem numerus excerptorum diminutus est, sed tum **BV**₈ aut eorum exempla iam ab hac familia discesserant, diminutoque illi florilegio fragmenta Aeliane interspersa sunt. remansisse autem unum alterumve apographon diminuti illius nec Aelianis fragmentis aucti florilegii nostri nos docent codices **l₂l₃p₁p₄**. neque non veri simile videtur primis saeculi XIV decenniis accidisse, ut aliquis fragmenta Aeliane excerptis e Marci commentariis sumptis insereret. nam illo tempore etiam Aelianum studiose lectitatum esse scimus illoque tempore, ut exemplum afferam, Manuel Philes, qui carmen *περὶ ζώων ιδιότητος* scripsit, multum ab Aeliano mutuatus est.

Quae cum ita sint, ratio, quae intercedat inter codices, hoc stemmate depingi posse videtur:

PRAEFATIO

DE SVDAE EXCERPTIS DEQVE HVIVS EDITIONIS APPARATV INTER TEXTVM ET APPARATVM CRITICVM INTERIECTO

Marcum edituro fides habenda est solis codicibus, quos in Marci verbis afferendis haudquaquam fideles testes esse inter omnes constat, qui huic rei operam navaverunt. nullus enim antiquitatis auctor umquam Marcum ita laudavit aut eius sententias ad verbum expressit, ut ex eius scriptis codicum lectiones aut comprobare aut refutare possumus.

In Sudaem autem lexico afferuntur excerpta quaedam e Marci commentariis sumpta, quibus huius thesauri auctor insolitorum quorundam verborum usum explicabat. qui utrum haec excerpta ex ipsis commentariis an ex aliqua compilatione hauserit, plane ignoratur. quomodocumque haec res se habet, constat eum non semper ad verbum, sed per paraphrasin nonnumquam Marcum afferre. huc accedit, quod iam in ea, quae adfert, excerpta hic illic interpretamenta irrepserunt. quibus de causis eius testimonium non pluris quam codicum aestimandum est. ut autem lector ipse diiudicare possit, qualia et quanti haec excerpta sint, suo loco ad verbum in apparatu inter textum et apparatus criticum interiecto exscribuntur.

Hoc in apparatu invenies etiam locos quosdam e Frontone, Dione Cassio, Iuliano aliisque antiquitatis auctoribus ad Marci vitam moresque spectantes, qui lumen Marci verbis adhibere possint, quia demonstrant sive quibus sententiis quando a quo Marci animus sit formatus, sive quantopere verba eius cum rebus gestis congruerint, sive quanti Marcus a posterioribus sit aestimatus. indicantur porro in hoc apparatu inter alia et auctores a Marco in commentariis laudati et medii qui dicitur aevi auctores, qui lectores suos ad Marcum delegabant.

DE TESTIMONIIS

Marcum commentarios sibi ipsi scripsisse neque publici iuris facere voluisse ex eorum indole facile cognoscitur. tamen accidit, ut aliquis eos ederet, sed apud antiquos auctores perpauca eorum vestigia inveniuntur. primus Dio Cassius ipsius Marci verbis alludere videtur. in oratione enim ad milites adhibita Marcum loquentem quaedam facit, quae a commentariis mutuatus esse videtur (cf. 72, 24, 2 Cary cum V 33; 72, 26, 2 cum IX 42, 10sq.; 72, 26, 4 cum VI 2, 2). haec Marci apud Dionem oratio vetustissimum evulgatorum commentariorum testi-

PRAEFATIO

monium habetur. imperator autem Iulianus, qui ingenti Marci tenebatur admiratione eumque aemulabatur, quamquam saepe de eo loquitur ipsumque in libro cui Convivium inscribitur loquentem facit, neque eius dicendi consuetudinem imitatur neque umquam dicta eius affert neque commentariorum mentionem facit. at Themistius, qui Marcum *φιλόσοφον ἐν ἀλουργίδι* nuncupat (or. 34, 9, II p. 219, 6 Downey-Norman) et saepe ut philosophum et bonum imperatorem laudat (ex. gr. or. 7, 96 b; 10, 130 b; 13, 166 b; 19, 229 c), de commentariorum libris procul dubio cogitat, cum in oratione quadam a. p. Chr. n. 364 imperatori Valenti habita dicit: *οὐδέν σοι προσδεῖ τῶν Μάρκων παραγγεμάτων οὐδ' εἴ τι χρηστὸν ὁ δεῖνα τῶν ἀρχαίων αὐτοκρατόρων ῥήμα προήκατο* (or. 6, 81 c). similia Vulcaci Gallicanus in vita Avidii Cassii (3, 6) refert, cum de Marco scibit: 'tantum enituit in philosophia, ut iturus ad bellum Marcomannicum, timentibus cunctis ne quid fatale proveniret, rogatus sit . . . ut praecepta philosophiae ederet. nec ille timuit, sed per ordinem paraeneseos per triduum disputavit.' e verbis *παραγγέλματα*, praecepta philosophiae, paraenesis' cognoscitur homines quarti saeculi putavisse Marcum commentarios scripsisse, ut alios admoneret atque educaret. huic opinioni non repugnare videtur S. Aurelii Victoris narratio (de Caes. 16, 9sq.), qui non quidem de Marci libris loquitur, sed philosophos quosdam ab eo petivisse, ut sectarum ardua et peroculta explanaret, narrat.

E sequentibus saeculis nullum testimonium remansit. decimo demum saeculo Suda (s. v. *Μάρκος*) declarat Marcum *τοῦ ἰδίου βίου ἀγωγὴν (διαγωγὴν codd. nonn.) ἐν βιβλίῳ ιβ'* scripsisse, non solum quid ipse de commentariorum indole sentiat indicans, sed etiam illos tum in duodecim libros divisos esse intimans. eodem saeculo Arethas, de cuius codice supra dictum est, in scholiis, quae ad Lucianum scripsit, commentarios titulo *Ἠθικά* vel *εἰς ἑαυτὸν Ἠθικά* designat. tum duodecimo saeculo Ioannes Tzetzes bis terve Marcum in Chiliadibus laudat (vide quae ad capp. IV 21; V 33; VI 13 in apparatu inter textum et apparatus criticum posito adnotavimus), ita tamen, ut neque librorum titulum indicet neque quid de eorum indole putet dicat. quos Marcum in filii sui usum composuisse opinatur Nicephorus Callistus Xanthopulus (Hist. Eccl. III 31), apud quem legimus: *εἰδέναι χρεὼν, ὥς ὁ Μάρκος Ἀντωνῖνος οὗτος καὶ βιβλίον τῷ παιδὶ Μάρκῳ συντάττει πάσης κοσμικῆς ἐμπειρίας καὶ παιδείας μεστόν*.

Magnus librorum manu scriptorum numerus magnaue glossarum scholiorumque, quibus plurimi instructi sunt, congeries demonstrant Marci commentarios saeculis XIV et XV in manibus hominum ver-

PRAEFATIO

satos esse. est igitur cur mireris extra illos codices paene nullum huius studii testimonium remansisse exstare innotuisse. unus Iosephus Bryennius Marcum ut philosophum laudat eiusque in philosophia sententias sectatur, quin etiam in scriptis suis multos commentariorum locos affert, at mirum in modum numquam nomen auctoris addit. tamen verisimile videtur Iosephum integros commentarios, non cuiusvis classis excerpta in manibus habuisse. affert enim inter alia et capitula quaedam, quae non nisi in A T continentur (ex. gr. VI 36; de Marco apud Iosephum obvio cf. Ph. Meyer, Des Joseph Bryennios Schriften, Leben und Bildung, BZ 5, 1896, 74sqq.).

Addo notitiam, quam viro docto D. A. Rees debemus, qui repperit iam ante editionem principem nonnulla commentariorum capitula typis impressa esse. anno 1517 enim Ioannes Reuchlin in altero de arte cabalistica libro verba Graeca et versionem Latinam capitulorum IV 36 et VII 23 affert. ex eius bibliothecae, quam urbi patriae legavit, indice anno 1623 conscripto notum est possedissee eum librum manu scriptum, qui praeter Maximum Tyrium, Alcinoium, Xenophontis Memorabilia Marci quoque duodecim libros continebat. Melanchthon autem, qui anno 1552 eius bibliothecae mentionem fecit, dixit inesse in ea opera quaedam nondum typis impressa, alia et Marci librum vetustate memorabilem. quem librum et nostro codici A simillimum fuisse et saeculo XVII igne deletum esse putat Rees.

DE EDITIONIBVS

Enumeratis codicibus et fatis librorum descriptis restat ut editiones breviter attingamus.

Xylander iterum Marcum edidit Basileae anno 1568, qua in editione praeparanda codex Toxitanus ei non iam praesto erat. et nonnulla quidem et in verbis Graecis et in versione Latina emendavit, ea praesertim, in quibus typographos Turicenses incuria erravisse putavit, multa tamen menda intacta reliquit.

Xylandri editiones saepius repetitae sunt nec non ii, quibus satis non erat immutatas eas denuo typis describere, sed qui propriis coniecturis textum sanare conabantur, fundamentis a Xylandro iactis stabant. sero enim ceteri codices innotuerunt. qua re proxima editio, quae anno 1626 Lugduni Gallorum in lucem prodit, Turicensis editionis errata quaedam correxit, novis mendis textum depravavit. aliquem autem locum obtinet propter adnotationes criticas Amadei cuiusdam Saly ultimo libro adiectas.

PRAEFATIO

Anno 1643 apparuit Merici Casauboni editio, cui editioni multis notis et coniecturis auctae addita est nova versio Latina. in linguam Anglicam vero iam Is. Casaubonus Merici pater Marcum verterat idemque primis duobus libris animadversiones criticas ad textum Graecum emendandum spectantes adiecerat. iam ante Merici editionem absoluta erat Thomae Gataker editio, qui opus, quod multorum annorum studio confecerat, anno 1652 denique prelis subicere et publici iuris facere potuit. eam editionem insignem usque ad nostram aetatem locum obtinere eumque editorem de Marci libris edendis emendandis explicandis optime meritum esse nemo est qui neget. in capitulis enim distinguendis numerisque denotandis eum sequimur, multas lacunas is primus notavit primusque supplevit, adnotationes aut notas marginales non solum innumerabilibus locis similibus cum ex antiquis scriptoribus tum e sacris scripturis collectis refersit, sed et suis propriis coniecturis eisque facietis atque acutis et aliorum virorum doctorum, Salmasii dico, Iunii Bootiique, animadversionibus accumulavit, novam denique versionem Latinam fecit.

Haec eius editio digna videbatur, ut semel atque iterum imprimeretur. Oxonii autem cum anno 1704 repetita est, novis est aucta notis eius viri docti, qui eam edendam curavit (cui nomen fuisse R. Ives vel R. Ivies opinatus est Bywater), Lipsiae denique anno 1775 adiectae sunt ei Nathanielis Mori adnotationes.

Nova ad rem criticam tractandam subsidia paravit Petrus de Joly, qui et in versione Gallica anno 1770 evulgata et in editione Parisiis anno 1774 foras data primus codicem A et nonnullos classis X codices adhibuit. sed hac re non contentus prorsus novam Marci edendi iniiit rationem. cum enim sibi persuasisset Marcum continuum de re ethica librum scripsisse, pugillares autem post eius mortem membratim disiectos dissipatosque a quopiam collectos nec iusto ordine coniunctos esse, rectum illum ordinem pro ratione argumentorum restituere conatus est. quam suam opinionem confirmari putabat eo, quod in X excerpta non eodem quo in A Tordine collocata sunt. itaque et in versione et in editione sententias Marci sic disposuit, ut in capitula aliquot coirent, quibus de providentia, de veris bonis, alia eiusmodi inscripsit. primus quidem hoc fecit P. de Joly, neque tamen defuerunt, qui post eum Marci commentarios simili modo recolligendos ac pro argumentorum ratione disponendos esse opinarentur.

Anno 1802 J. M. Schultz Slesvici Marcum edidit, cui editioni anno 1799 versionem Germanicam notis quibusdam criticis instructam praemiseraat. in textu autem constituendo primus usus est G. Menagii et Ioannis Reiske adversariis criticis. et cum Lipsiae anno 1821 iterum

PRAEFATIO

Marcum ederet, iam usurpare potuit usurpavitque editionem, quam scholarum usui destinata anno 1816 Parisiis Coraes emiserat. haec altera Schultzii editio repetita est et ab aliis et anno 1840 a Frederico Duebner in editione Didotiana. quanti autem coniecturae aestimentur, quas Schultz ad textum emendandum contulerat, ex apparatu critico cuiusvis recentioris editionis cognosci potest.

Coraes autem in Marci verbis recensendis multa feliciter emendavit, plura sagaciter coniecit, ut inter eos sit numerandus, qui plurima ad commentariorum textum recensendum sanandumque contulerunt. ceterum ab eo docti plus plusque editores codici A confidere coeperunt.

Sagax in Marco recensendo fuit et Capel Lofft, qui sub nomine C. L. Porcher anno 1861 N. Eboraci primam commentariorum editionem extra fines Europae factam emisit, sed nonnumquam audacior quam sagacior. sint multae ex eis, quas fecit, coniecturis supervacaneae (usus est enim exoleta quadam editione necdum nova editorum subsidia noverat), tamen et eius editioni, quae anno 1863 Londinii iterata est cuiusque merita vir doctus G. H. Rendall in medium protulit, multa debentur.

In aedibus B. G. Teubneri anno 1882 typis descripta est editio quam Ioannes Stich curaverat usurpatis Augusti Nauck adversariis criticis. Stich numerum codicum ad id tempus notorum auxit, in praefatione codices et editiones breviter descripsit, textui apparatus criticum adiecit indicemque Graecum subiunxit. iteratis curis anno 1902 Marcum edidit, eodem autem quo prior eius editio exiit anno Londinii quartum commentariorum librum cum versione Anglica edidit H. Crossley, cui ut totum Marcum ederet vita non suppeditavit.

Neque deest in numero illustrium virorum doctorum, qui Marci commentariis operam navaverunt, Udalricus de Wilamowitz-Moellendorff, qui excerpta quaedam in eclogam, cui Griechisches Lesebuch inscribitur, inseruit et suo more tamquam in transitu quae mendosa suspicabatur correxit vel corrigere temptavit. neque silentio praetereundi sunt ii viri docti, qui Marci verba Graeca in suum patrium sermonem verterunt versionibusque adversaria critica, coniecturas, notas addiderunt ideoque nonnihil ad rem criticam tractandam attulerunt. nominandi sunt imprimis P. Fournier, qui versionem Gallicam Augusti Couat edendam curavit, et A.-P. Lemerrier, G. H. Rendall, J. Jackson.

Prima nostri saeculi commentariorum editio anno 1908 Oxonii edita est. quam I. H. Leopold, homo sobrius in re critica tractanda atque cautus, curavit et brevissimo apparatu critico instruxit, in quo praecipue recentiores coniecturas commemoravit.

Teubnerianae alterius anno 1913 foras datae editor Henricus Schenkl

PRAEFATIO

verbis Marci copiosam praemisit praefationem, in qua de commentariis eorumque fati diserte egit, codices atque editiones uberrime descripsit, de ratione, quam inter codices intercedere opinabatur, disseruit, testimonia aliasque res memoria dignas diligenter enumeravit, quibus consiliis in textu constituendo uti vellet patefecit. neque satis habebat amplum apparatus criticum textui subicere, sed annexuit triginta paginarum adnotationis supplementum variis codicum lectionibus et hominum doctorum coniecturis refertum. capita autem, ut legentium commodis inserviret, in sectiones breviores divisit. indices denique nominum locorum verborum composuit tam copiosos tamque elaboratos elucubratos enucleatos, ut plus lectori difficultatis pararet quam explanationis. ipse in re critica tractanda non nimis felix erat, utpote qui lectionum inter se discrepantium non dilectum agere, sed more arithmetico summam facere soleret. tamen eum bene de Marco meritum esse nemo negaverit. solida enim fundamenta iecerat, quibus omnes, qui post eum Marcum edituri erant, stare poterant.

Non tam in Marci verbis recensendis quam in eis explanandis elaboravit C. R. Haines, cuius editio primum 1916 foras data, tum saepius repetita est. brevissimum igitur composuit apparatus criticum, in quo inter perpaucae codicum varias lectiones (classium **WX** autem omnes, plurimos classis **C** neglexit codices) virorumque doctorum emendationes et suas ipsius coniecturas non ita multas apponit. at commentariis subiunxit dicta Marci et orationes e Dione Cassio, *Historia Augusta* aliisque excerpta, praefationem conscripsit de Stoicorum doctrina atque appendicem, in qua exposuit, quid de Christianis Marcus sensisset. verba Marci in suum patrium sermonem vertit et locis similibus ex antiquitatis auctoribus et ex sacris scripturis collectis illustravit. indices autem composuit tres eosque utilissimos. indicantur enim res, quas Marcus attigit, enumerantur breviterque describuntur homines a Marco commemorati, explanatur verborum, quae Stoicorum sermoni peculiariter erant, vis et significatio.

Postea A. I. Trannoy multa multis locis de Marco recensendo et emendando disseruit. in editione autem, quam Parisiis primum anno 1925 edidit quaeque post saepius est repetita, numquam refecta, Henricum Schenkl paene ubique sequitur, suas ipsius coniecturas fere non nisi in apparatu critico adfert, perpaucae in textum recepit. digna quae legatur praefatio huic editioni scripta est a viro docto Aimé Puech, alteram Trannoy ipse contulit de commentariis, quando essent conscripti, de Stoicorum doctrina, de libris manuscriptis disserens.

Nihil propemodum novi contulerunt C. Mazzantini et E. Pinto,

PRAEFATIO

quorum hic anno 1968, ille anno 1948 Marcum edidit, uterque in linguam Italicam vertit. neque Willy Theiler codicum indagationi se dedit, sed, ut erat philosophiae studiosus, id praecipue studuit, ut res ad philosophiam spectantes explanaret. quod ut faceret, in praefatione cum de Stoicorum doctrina universe, singillatim de Posidonio egit, tum de ceteris doctrinis religionibusve, quae Marci tempore viguerant, notas porro explanatorias commentariis subiunxit. neque tamen rem criticam neglexit, sed in codicum scripturis emendandis multa audacter, feliciter quaedam, omnia facete acriter sagaciter temptavit. eius editio prope quadringentos annos post principem Tiguri, in eodem quo princeps oppido, in lucem prodiit anno 1951, nuperrime iterata est.

Sunt alii multi viri docti, qui etsi Marcum non ediderunt, multa tamen ad verba eius recensenda sananda explicanda contulerunt. quos omnes enumerare longum est, invenies autem nomina scriptaque eorum in conspectu librorum.

Haudquaquam praetermissus, sed consulto hucusque relictus est, ut perorantes cumulo augere possimus hanc editionum descriptionem, alter ille Gataker, A. S. L. Farquharson, cui ut ipse opus suum, fructum multorum annorum laboris, summae doctrinae atque eruditionis, summi erga Marcum studii, omnibus partibus absolutum editumque manibus tenere posset non contigit. duo grandia volumina, quorum prius uberriam praefationem, verba Graeca Marci duobus apparatus ornata, versionem Anglicam, vitam Marci, enarrationes expositionesque subtilissimas uniuscuiusque commentariorum capituli continet, cum altero verba sententiaeque imperatoris explicentur locis similibus e libris omnium paene totius antiquitatis auctorum allatis, anno 1944 D. A. Rees et J. Sparrow pie expediverunt. Farquharson nonnulla ipse de suo ad textum recensendum contulit, qua in re id praecipue egit, ut verba ex eo quo in codicibus leguntur loco alium in locum transponeret ordinem verborum sententiarumque a scribis saepius turbatum esse ratus, ceterum parce et caute rem criticam tractavit. nam non tam emendatoris partes agere voluit quam relatoris interpretis explanatoris.

DE HVIVS EDITIONIS APPARATV CRITICO

In apparatu critico componendo propositum erat e codicum variis lectionibus omnes indicare, quae ad verba auctoris restituenda et redintegrandam alicuius momenti esse videbantur, tum ex eis lectionibus, quas mendosas corruptas depravatas esse quivis primo aspectu perspicit, tot saltem talesque, ut et singulorum codicum indoles et ratio, quae

PRAEFATIO

inter eos intercedat, dispici possint. neque tamen omnia menda e scribarum errore aut ex itacismo orta neque singula verba in aliquo codice omissa aut iterata aut margini adscripta neque alias huiusmodi minutias, quae in nostris libris manu scriptis sunt sescentae, enumeravi, nam id qui faceret, non solum apparatus criticum rebus nullo pacto utilibus referciret, sed eum duplicaret, immo quadruplicaret.

At virorum doctorum coniecturas quam plurimas recepi, ut notum fiat, quae et quanta quisque inde a Xylandri temporibus ad nostram usque aetatem attulerit quantumque iis debeamus, qui ante nos Marco operam navaverunt. etiam eas commemoravi coniecturas, quibus quidam locos sanare conati sunt, quos illi aut corruptos aut minus claros, nos sanos et integros putamus. qua ex re apparebit admodum pauca eos, qui rem criticam tractabant, intacta et intemptata reliquisse. quod si aliter se haberet in hac codicum varietate vel vitiositate valde esset mirandum.

Cum propter magnam codicum inconstantiam diiudicari nequeat, utrum ἀλλά an ἄλλ', ἐστίν an ἐστί, οὕτως an οὕτω, utrum ἐαντόν an αὐτόν an σεαντόν Marcus ipse scripserit, in his et in similibus aliis meo Marte egi neque de hac varietate in apparatu rettuli. itidem accentuum et spirituum falso positorum et verborum in libris manu scriptis aut falso divisorum aut in unum contractorum et aliorum hoc genus frivolorum mentionem non feci, nisi in rem esse videbantur.

Meas ipsius coniecturas nulla nota notavi, eis scilicet exceptis quae aut delenda aut supplenda putavi, sed satis esse credidi in apparatu primo quoque loco meam afferre coniecturam, tum codicum lectiones improbatae, tum, si quis forte antea eundem locum emendare conatus est, aliorum coniecturas auctoris nota designatas (ex. gr. II 4, 1 ποσάκις] ὅτι ποσάκις AD ὑποσάκις T, ὀποσάκις Bas.; XI 21, 3 ὁμολογία] ὁμοία ATX, ὁμόνοια Thei.). quibus rationibus autem ductus sim, ut plura fortasse quam priores editores delerem secluderemque, et ex eis apparet, quae supra de glossis et scholiis inter Marci verba receptis dixi, et ex eis, quae alio loco exposui, cum hac de re fusius egi.

Abbreviationibus autem in hoc apparatu, quem neque plane negativum neque plane positivum esse scio, apertum et perspicuum esse spero, non nisi usitatis usus sum, 'con(iecit)' illud supervacaneum fere omisi. haec autem quid significant velim scias:

A pr., A corr.: lectio codicis A ante correcturam et post correcturam.

καί¹, καί²: verbum καί bis in uno versu scriptum est, adnotatio spectat aut ad prius aut ad alterum.

PRAEFATIO

- cf., coll.:   afferuntur loci similes aut ex aliis antiquis scriptoribus aut ex ipsis commentariis sumpti, quorum auxilio aut nos aut alii textum emendabant.
- ('aperte' Xyl.): uncinis inclusa Xylandri versio Latina ibi affertur, ubi editionis principis verba Graeca cum ea discrepant, versio autem Toxitani lectiones reddere videtur.

In ipso textu autem lineolis directis (!) inter Marci verba positae denotantur excerptorum confinia, si quidem cum capitulorum, sectionum, sententiarum confiniis non consentiunt.

Maximam multis debeo gratiam habeoque, imprimis eis, quibus in bibliotheca Vaticana, Laurentiana, Marciana, Londinensi, Monacensi, Darmstadtina, Guelferbytana, Vindobonensi libri manu scripti et incunabula commissa sunt quique aut, cum codices perscrutarer, comiter me adiuverunt aut benigne effecerunt, domi ut miro illo adiumento quod microfilm nuncupatur uti possem. et cum omnes hic nominare non possim, liceat mihi, ut unus stet pro omnibus, nominatim appellare propter eximiam eius benignitatem comitatemque virum doctissimum librorumque manu scriptorum peritissimum G. E. Ferrari, bibliothecae Marcianae olim praefectum. nec silentio praeterire mihi in animo est auxilium, quod benigne mihi tulit Iudith Kecskeméti ex instituto illo Parisiis sito atque indagationi codicum et investigationi destinato. tum grato animo recolo colloquia, quae mihi crebra cum caris collegis de rebus ad Marcum vel ad rem criticam spectantibus habere licuit. eis denique grates ago, qui assiduis curis me adiuverunt, atque Herbert Topf summa cum diligentia codicum simulacra photographica amplificata confecit, Adelinde Stehrer et Christian Wagner impigri et indefessi textum apparatus cetera machina scriptoria descripserunt, indices composuerunt, multis aliis me adiuverunt, scite omnia diligenterque fecerunt, uxor carissima longos per annos amanter mihi semper adfuit mihiq̃ue adminicula dedit, ut ad optatum finem opus procedere posset. restat ut grates persolvam omnibus, qui in aedibus B. G. Teubneri huic operi prelis subiciendo operam navaverunt, et redactori huius voluminis G. Chr. Hansen pro sedula et officiosa quam mihi praebuit assiduitate.

Iuvavi, mense Iulio a. 1979

PRAEFATIO

PRAEFATIO ALTERIVS EDITIONIS

Pergratum mihi fecerunt qui Bibliothecae Teubnerianae praesunt et consulunt quod, quoniam prior Marci commentariorum editio in brevi temporis spatio exhausta erat, mihi potestatem dederunt alterius editionis praeparandae. errores enim ut ita dicam typographicos, qui in prioris editionis textum irrepserunt, corrigere, iudicia, quae viri docti de illa fecerunt editione, respicere, codices denique nonnullos, in quibus adhibendis cum priorem praeparavi editionem vetustioribus usus sum collationibus, ipse inspicere potui.

Inspexi autem primum Parisinos Graecos 1698, 2075, 2469 (p_2 , p_3 , p_4), Paris. Suppl. Graec. 1164 (p_5), Paris. Coisl. 341 (p_6) et Paris. Suppl. Graec. 319 (C_π), tum imagines lucis ope confectas codicum Vaticanorum Graecorum 98, 100, 926 (v_3 , v_4 , v_5 ; codicis Vaticani Graeci 953 = v_1 imagines mihi praesto fuerunt, sed vix quicquam legi potuit). horum codicum ii, qui classi X adnumerandi sunt, omnes praeter p_3 et p_4 glossis et scholiis instructi sunt, at non omnes omnia huius classis excerpta continent ordoque excerptorum in iis nonnumquam immutatus est (de excerptis classis X vide supra p. XVsqq.). non nisi perpauca excerpta in p_3 , capitulum XI 9 dico et capitula VII 22—VI 31 omisso capitulo VI 13, 1—4; p_2 in foliis 79^r—86^v capitula V 8, 12—IX 40, 6 et in folio 94^r cap. XII 34 exhibet; v_5 incipit a capitulo VIII 57, p_6 desinit in XI 21, 3. memoratu dignus videtur p_4 , in quo in foliis 3^v—4^r capp. XII 4, 1; 14—15; 34 leguntur, inde a folio 14^v autem reliqua classis X excerpta suo ordine a capitulo VII 22 usque ad capitulum XI 21. desunt ergo in fine excerptorum haec quattuor duodecimi libri capitula. itaque p_4 tum codicibus m_3 et v_6 adiungendus videtur, tum codicibus l_1 , m_1 et p_5 , in quibus quattuor illa capitula bis inveniuntur (vide supra p. XVII).

Habet autem p_4 et suos peculiare errores, ut V 18, 3 $\delta\iota'$ $\delta\gamma$, VII 62, 2 $\acute{\epsilon}\pi\iota\mu\alpha\rho\tau\eta\rho\epsilon\acute{\iota}\sigma\theta\alpha\iota$, VII 66, 2 $\acute{\epsilon}\nu\tau\rho\epsilon\chi\acute{\epsilon}\sigma\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma$, VIII 56, 2 $\epsilon\delta\tau\nu\chi\epsilon\acute{\iota}\nu$, XII 2, 3 $\pi\alpha\rho\alpha\kappa\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\nu\alpha$. qui errores ab illis, qui antea codicum collationes fecerunt, neglecti sunt, non aliter ac multae lectiones codicum C_π et v_3 . hunc codicem, v_3 dico, hic illic glossis inter verba Marci in textum receptis laborare manifestum est, ex. gr. XI 19, 2 $\kappa\alpha\iota$ $\tau\alpha\acute{\iota}\varsigma$ $\tau\omicron\upsilon$ $\sigma\acute{\omega}\mu\alpha\tau\omicron\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\tau\alpha\acute{\iota}\varsigma$ $\tau\omicron\upsilon\tau\omicron\upsilon$, XII 14, 1 $\acute{\alpha}\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\beta\alpha\tau\omicron\varsigma$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\acute{\alpha}\nu\acute{\alpha}\gamma\kappa\eta$.

Restat ut perpauca dicam de ratione quae intercedat inter hanc alteram editionem et illam priorem. iteratis curis verba Marci retractanti mihi visus sum nonnullos locos vexatos non sanare quidem, sed alio modo emendare conari posse. itaque aliter ac in editione priore hoc locos tractavi: II 6, 1; 11, 5; 12, 2; 16, 2; III 3, 6; IV 12, 2; V 6, 4; VI 57, 1;

PRAEFATIO

VIII 35, 1; X 12, 2; XI 16, 1; 18, 17. et quod fortasse me propensio-
r fuisse ad vocabula, quae in libris manuscriptis ut germana Marci verba
traduntur, delenda ipse nunc suspicor et alii me admonuerunt, quaedam,
quae tum secludenda putavi, nunc non deleo (vide I 14, 7; II 4, 2;
III 4, 2; VIII 7, 2; 37, 1). quamquam et nunc pro certo habeo satis
multas glossas genuinis Marci verbis intermixtas esse.

Apparatum inter textum et apparatus criticum positum hic illic auxi.
in apparatu critico autem meas ipsius coniecturas signo Dal. appposito
notavi. intellexi enim lectores prioris editionis ea fugisse, quae hac de re
in illius editionis praefatione dixi (vide supra p. XXVIII). deinde varias
lectiones in codicibus Parisinis et Vaticanis supra memoratis obvias
apparatus inserui erroresque priorum collationum ut tollerem studui. tum
coniecturas emendationesque virorum doctorum, quae omnes in apparatu
critico propter ingentem multitudinem enumerari nequeunt, hac ratione
auxi, ut illic, ubi in editione priora verbis 'alii aliter' vel 'alii alia' ad-
monui esse et alias coniecturas ad illum locum pertinentes, nunc saltem
eas enumerarem, quae inde ab editione Schenkeliana publici iuris factae
sunt.

In conspectu librorum corrigenda correxi, novos libros studiaque
recentiora adieci. indicem verborum autem locupletavi additis nonnullis
adverbiis, locutionibus, pronominiis per articulum in nomina commuta-
tis (ex. gr. τὰ ἄλλα, τὸ αὐτό, τὰ ἑαυτοῦ, τὸ μηδέν).

In codicibus collationandis, in librorum conspectu scribendo, in ver-
borum indice augendo me adiuverunt Peter Arzt, Renate Philippi,
Willi Anschuber, in schedis autem corrigendis Michael Neuhold et Ingo
Rath, quibus grates debeo habeoque.

Iuvavi, mense Decembri a. 1985

CONSPECTVS LIBRORVM

De Marco Aurelio, de vita et moribus eius deque rebus ab eo gestis egerunt

- Africa, T. W., The Opium Addiction of M. A., *Journ. of the History of Ideas* 22, 1961, 97sqq.
- Alföldy, G., Herodian über den Tod Mark Aurels, *Latomus* 32, 1973, 345–353
- André, J. M., Le De otio de Fronton et les loisirs de M.-A., *REL* 49, 1971, 228–261
- Arnold, M., On M. A., in: *Selected Essays*, London 1924
- Aymard, J., La Megalopsychia de Yakko et la Magnanimitas de M.-A., *REA* 55, 1953, 301sqq.
- Bannert, H., Der Tod des Kaisers Marcus, in: *Latinität und Alte Kirche, Festschrift für Rudolf Hanslik* (WS, Beiheft 8), Wien 1977, 9–19
- Berwig, D., M. A. und die Christen, *Diss. München* 1970
- Birley, A. R., M. A., Kaiser und Philosoph, München ²1977 (ed. Angl. London 1966)
- , Some Teachers of M. A., in: *Historia-Augusta-Colloquium Bonn 1966/1967*, Bonn 1968, 39sqq.
- , Die Außen- und Grenzpolitik unter der Regierung Marc Aurels, in: Klein, R. (ed.), *Marc Aurel*, Darmstadt 1979, 473–502
- Bonnart, A., M.-A., *RThPh* 1929, 217–236
- Bowersock, G. W., A new Antonine inscription from the Syrian desert, *Chiron* 6, 1976, 349–355
- Brennan, P., *Power Structure under M. A.*, Canberra 1966
- Brock, E., Marcus Aurelius, *ASSPh* 26, 1966, 61–91
- Bruns, I., Marc Aurel, in: *Vorträge und Aufsätze*, München 1905, 291–320
- Brunt, P. A., M. A. in his Meditations, *JRS* 64, 1974, 1–20
- , M. A. and the Christians, in: Deroux, C. (ed.), *Studies in Latin literature and Roman history I*, Bruxelles 1979, 483–520
- Caprino, C. – Colini, A. M. et alii, *La colonna di M. A.*, Roma 1955
- Carcopino, J., L'héritité dynastique chez les Antonins, *REA* 51, 1949, 262sqq.
- Carrata-Thomes, F., *Il Regno di M. A.*, Torino 1953
- , *Per la critica di M. A.*, Torino 1955
- Cresson, A., M.-A. Sa vie, son œuvre, Paris ³1962 (¹1938)
- Dailly, R. – van Effenterre, H., Le cas M.-A. Essai de psychosomatique historique, *REA* 56, 1954, 347–365
- Dartigue-Peyron, J., M.-A. dans ses rapports avec le christianisme, Paris 1897
- Dove, C. C., *M. Aurelius Antoninus, his Life and Times*, London 1930
- Eberlein, H., Kaiser M. A. und die Christen, *Diss. Breslau* 1914
- Farquharson, A. S. L., M. A., his Life and his World, Oxford ²1952
- Follet, S., Lettre de M.-A. aux Athéniens (EM 13366): nouvelles lectures et interprétations, *RPh* 53, 1979, 29–43
- Galli, F., Un'iscrizione dedicata a M. A., *ZPE* 20, 1976, 229–230
- Gilliam, J. F., The plague under M. A., *AJPh* 82, 1961, 225–251
- Görlitz, W., M. A., Kaiser und Philosoph, Stuttgart ²1954 (Leipzig ¹1936)
- Hammond, M., *The Antonine Monarchy*, Roma 1959
- Hampl, F., Kaiser M. A. und die Völker jenseits der Donaugrenze. Eine quellenkritische Studie, in: *Festschrift R. Heuberger*, Innsbruck 1960, 33sqq.
- Hayward, F. H., M. A., a Saviour of Men, Sixteenth Emperor of Rome, London 1935

CONSPECTVS LIBRORVM

- Hendrickx, B., Once again M. A. emperor and philosopher, *Historia* 23, 1974, 254–256
- Jones, C. P., A new letter of M. A. to the Athenians, *ZPE* 8, 1971, 161–183
- Józefowicz, M., Młodzieńcze lata Marka Aureliusza, *Meander* 26, 1971, 49–64
- Klein, R. (ed.), *Marc Aurel*, Darmstadt 1979 (*Wege der Forschung* 550)
- Krier, J., Zum Brief des M. A. Caesar an den dionysischen Kultverein von Smyrna, *Chiron* 10, 1980, 449–456
- Lagrange, J., M.-A., le jeune homme, le philosophe, l'empereur, *RB* 10, 1913, 243–259, 394–420, 568–587
- Littman, R. J., Galen and the Antonine plague, *AJPh* 94, 1973, 243–255
- Löfstedt, E., M. A. och hans tid, Stockholm 1915
- , M. A. and his age, in: *Roman Litterary Portraits*, Oxford 1958, 181sqq.
- Loisel, G., *La vie de M.-A., philosophe et empereur*, Paris 1929
- Maier, B., Philosophie und römisches Kaisertum. Studien zu ihren wechselseitigen Beziehungen in der Zeit von Caesar bis Marc Aurel, Diss. Wien 1985
- Martin, J.-P., *Le siècle des Antonins*, Paris 1977
- Morris, J., The dating of the column of M. A., *Journ. of the Warburg and Courtauld Institutes* 15, 1952, 33sqq.
- Myres, F. H. W., M. Aurelius Antoninus, in: *Essays classical and modern*, London 1921, 177–223
- Oliver, J. H., M. A., Aspects of civic and cultural policy in the east, *Hesperia Suppl.* XIII, 1970, 3–9
- , Notes on M. A., *ZPE* 14, 1974, 265–267
- , Notes on M. A., *EM* 13 336, *ZPE* 16, 1975, 315–316
- , M. A. and Lucius Verus (To the Athenians) A. D. 165, *ZPE* 20, 1976, 179–181
- , M. A. and the philosophical schools at Athens, *AJPh* 102, 1981, 213–225
- Parain, C., *Marc-Aurèle*, Paris 1957
- Pflaum, K. B., M. A., Ruler-philosopher, *Prudentia* 2, 1970, 59–70
- De Proyard, P., M.-A., un empereur citoyen du monde, Paris 1962
- Sedgewick, H., M. A., *A Biography*, Oxford 1921
- Seston, W. – Ezennat, M., *La citoyenneté romaine au temps de M.-A. et de Commode*, in: *Comptes-Rendus de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres* 1961, 317sqq.
- Soleri, G., *Marco Aurelio*, Brescia ²1957
- Sordi, M., I nuovi decreti di M. A. contro i Cristiani, *Studi Romani* 9, 1961, 9sqq.
- Sterz, St. A., Marcus Aurelius as ideal emperor in late-antique greek thought, *CIW* 70, 1977, 433–439
- Thomson, J. O., M. A. and the small earth, *JRS* 43, 1953, 47–48
- Todoranova, V., Marc-Aurèle – ξένος νόσμον, in: *Actes de la XIIe conférence Eirene*, Bucureşti – Amsterdam 1975, 435–438
- Wallach, L., The colloquy of M. A. with the patriarch Judah I., *Jew. Quart. Rev.* 31, 1940, 259sqq.
- von Wilamowitz-Moellendorf, U., *Kaiser Marcus*, Berlin 1931
- Williams, W., Formal and historical aspects of two new documents of M. A., *ZPE* 17, 1975, 37–78
- , Individuality in the Imperial Constitutions: Hadrian and the Antonines, *JRS* 66, 1976, 67–83 (de Marco 78sqq.)
- Witke, E. C., M. A. and Mandragora, *CPh* 60, 1965, 23–24
- De commentariis Marci Aurelii, de eorum forma et fatis deque Marci sermone egerunt
- Breithaupt, G., *De M. Aurelii Antonini commentariis quaestiones selectae*, Diss. Göttingen 1913
- Bushnell, C. C., Comparisons and illustrations in the τὰ πρὸς ἑαυτὸν, *TAPhA* 36, 1905, 29–30

CONSPECTVS LIBRORVM

- Bushnell, C. C., A classification according to the subject-matter of the comparisons and illustrations in the Meditations of M. Aurelius Antoninus, *TAPhA* 39, 1908, 29–31
- Colaclidès, P., Un vers d'Euripide chez M.-A., *RPh* 55, 1981, 245–247
- Dalfen, J., Formgeschichtliche Untersuchungen zu den Selbstbetrachtungen Marc Aurels, Diss. München 1967
- Dürr, K., Das erste Buch der Selbstbetrachtungen des Kaisers M. Aurelius Antoninus, *Gymnasium* 49, 1938, 64–82
- Ghedini, G., La lingua greca di M. Aurelio Antonino, I Fonetica e morfologia, Milano sine anno (Publ. Univ. Cattol. Sacro Cuore, Ser. IV/5)
- Hadot, P., Les «Pensées» de M.-A., *Bull. Budé* 1981, 2, 183–191
- Haines, C. R., The composition and chronology of the Thoughts of M. A., *JPh* 33, 1914, 278–295
- van den Hout, M., Reminiscences of Fronto in Marcus Aurelius' Book of Meditations, *Mnemosyne* 4. Ser., 3, 1950, 330–350
- Kuržová, H., Zur nominalen Ausdrucksweise im Griechischen (M. A. *Tà eis éautón* I), *Acta Universitatis Carolinae, Philologica* 2, Praha 1976, 103–110
- Lacombrade, C., L'empereur Julien émule de M.-A., *Pallas* 14, 1964, 9–22
- Loisel, G., L'ouvrage de M.-A. de la mort de l'empereur à nos jours, *BAGB* 15, 1927, 18–27
- Martinazzoli, F., La «Successio» di M. A. Struttura e spirito del primo libro dei Pensieri, Bari 1951
- Schekira, R., De imperatoris M. Aurelii Antonini librorum *tà eis éautón* sermone quaestiones philosophicae et grammaticae, Diss. Greifswald 1919
- Schenkl, H., Zum ersten Buche der Selbstbetrachtungen des Kaisers Marcus Antoninus, *WS* 34, 1912, 82–96
- Stella, L. A., Romanità di M. A. nei Colloqui con se stesso in lingua greca, *RAL* 1935, 268–301
- Szumska, D., De diminutivis apud Epictetum et M. A. obviis, *Eos* 54, 1964, 230–238
- Zilliacus, H., De elocutione Marci Aurelii imperatoris quaestiones syntacticae, Helsingfors–Leipzig 1936 (Soc. Scien. Fenn., Comment. Hum. Litt. IX 2)
- De Marci Aurelii philosophandi ratione deque locis philosophiae a Marco tractatis egerunt
- Alfonsi, L., Contributo allo studio delle fonti del pensiero di M. A., *Aevum* 28, 1954, 101–117
- Bodson, A., La morale sociale des derniers Stoïciens, Sénèque, Epictète, M.-A., Paris 1967
- Bussell, F. W., M. A. and the Later Stoics, Edinburgh 1910
- Constanza, M., De zuiveringsweg van het hegemonikon in de zedeleer van M. A., *PhS* 7, 1935/1936, 166–181
- , De leigeest in Marcus Aurelius' wijsbegeerte, *PhS* 8, 1936/1937, 105–121, 161–173
- Dalfen, J., «Wo man leben kann, kann man gut leben.» Ableitung und Begründung ethischer Sätze bei M. A. und die Problematik von «Sein» und «Sollen», in: *Symmiacta Philologica Salisburgensia*, Roma 1980, 19–41
- Elsenberg, H., O etyce Marka Aurelego, Lwów–Warszawa 1922
- Erbse, H., Die Vorstellung von der Seele bei M. A., in: *Festschrift für F. Zucker zum 70. Geburtstag*, Berlin 1954, 127–152
- Giordanella Fusci, G., La filosofia di Antonino in rapporto con la filosofia di Seneca, Musonio e di Epitteto, Modica Maltese 1904
- Hadot, P., La physique comme exercice spirituel, ou pessimisme et optimisme chez M.-A., *RThPh* 1972, 225–239
- Hendrickx, B., L'idée de société dans les Pensées de M.-A., *REPh* 20, 1969/1970, 5–11

CONSPECTVS LIBRORVM

- Hendrickx, B., Marcus Aurelius' Keizeridee, *Hermeneus* 43, 1971, 20–23
 Jarra, E., M. A., filosofo del diritto, *RIFD* 12, 1932, 489–504
 Józefowicz, M., Les idées politiques dans la morale stoïcienne de M.-A., *Eos* 59, 1971, 241–254
 Laffont, P., Les opinions politiques et sociales de M.-A., Toulouse 1913
 Lievegoed, A. A. W. M., Eenige termen der stoische kennisleer bij M. Aurelius Antoninus, Amsterdam 1924
 Mirgeler, J., Die Stellung des Menschen in der Gesellschaft der ausgehenden Antike, entwickelt aus den Selbstgesprächen Marc Aurels, Diss. Köln 1958
 Neuenchwander, H. R., Mark Aurels Beziehungen zu Seneca und Poseidonios, Bern–Stuttgart 1951 (*Noctes Romanae* 3)
 Noyen, P., M.-A. et le problème de l'irresponsabilité, *NClío* 6, 1954, 278–282
 —, Divus Marcus, princeps prudentissimus et iuris religiosissimus, *RIDA* 3. Ser., 1, 1954, 349–371
 —, M. A., the greatest practician of stoicism, *AC* 24, 1955, 272–283
 Pellini, S., M. A.: la concezione dell'Universo, *CN* 1906, 352–357
 Pesce, D., Epicuro e M. A. Due studi sulla saggezza antica, Firenze 1959
 Pire, G., Stoicisme et pédagogie. De Zénon à M.-A., Liège 1957
 Pozzo, G., Il problema morale in M. A., *Giornale di Metafisica* (Genova, Università) 12, 1957, 729–734
 Siegfried, W., Stoische Haltung nach M. A., in: *Hermeneia*, Festschrift für O. Regenbogen, Heidelberg 1952, 144sq.
 Solari, A., Lo stoicismo nei Colloqui di M. A., *Rend. Accad. Sc. Bologna*, s. 4, 7, 1944
 Stanton, G. R., The cosmopolitan ideas of Epictetus and M. A., *Phronesis* 13, 1968, 183–195
 —, M. A., emperor and philosopher, *Historia* 18, 1969, 570–587
 Stefanini, L., Il problema morale nello stoicismo e nel cristianesimo. Sommario storico e critica ai testi: Seneca, Epitteto, M. A., Torino 1926
 Terzi, C., L'idea di libertà in M. A., *Sophia* 9, 1941, 444–464
 Untersteiner, M., La filosofia di M. A., *Riv. di Storia della Filos.* 1, 1946

De libris manu scriptis commentarios Marci vel excerpta continentibus egerunt

- Astruc, C., Un fragment de manuscrit grec (extraits de M.-A. et d'Elie) conservé à la Bibliothèque Mazarine dans la collection Faugère, in: *Serta Turyniana. Studies . . . in honour of A. Turyn*, ed. J. L. Heller, Urbana–Chicago–London 1975, 525–546
 Bergson, L., Fragment einer M.-A.-Handschrift, *RhM* 129, 1986, 157–169
 Dalfen, J., Einige Interpolationen im Text von Marc Aurels *τὰ εἰς ἑαυτόν*, *Hermes* 102, 1974, 47–57
 —, Scholien und Interlinearglossen in M. A.-Handschriften, *StIt* 50, 1978, 5–26
 Denig, C., Beiträge zur Kritik des M. A., Schulprogramm Mainz 1899
 Köhler, F., Die Handschriften der herzogl. Bibliothek zu Wolfenbüttel . . . , 4. Abt.: Die Gud. Hss., die griech. bearb. von F. K., Wolfenbüttel 1913
 Leopold, J. H., Zum cod. Vatic. 1950 des M. A., *BPhW* 1910, 893
 Maas, P., Das Epigramm auf Marcus *εἰς ἑαυτόν*, *Hermes* 48, 1913, 295–299
 Rees, D. A., Some features on the textual history of Marcus Aurelius' *Meditations*, in: *Philomathes. Studies and Essays . . . in memory of Philip Merlan*, Den Haag 1971, 183–193
 Schenkl, H., Zur handschriftlichen Überlieferung von M. Antoninus' *εἰς ἑαυτόν*, *Eranos Vindobonensis* 1893, 163–167
 Sonny, A., Zur Überlieferungsgeschichte von M. Aurelius' *εἰς ἑαυτόν*, *Philologus* 54, 1895, 181–183
 De Stefani, E. L., Gli excerpta della *Historia Animalium* di Eliano, *StIt* 12, 1904, 145–180

CONSPECTVS LIBRORVM

- Stich, J., Handschriftliches zu Marcus Antoninus, Blätter f. d. Gymnasialschulwesen 38, 1902, 516 – 523
 Thomsen, P., Verlorene Handschriften von Justins Werken und Marc Aurels Selbstbetrachtungen, PhW 1932, 1055 – 1056
 Voltz, L. – Crönert, W., Der codex 2773 misc. Graec. der großherzogl. Hofbibliothek zu Darmstadt, Centralblatt f. Bibliothekswesen 14, 1897, 537 – 571
 Weyland, W., Zu Schenkls M. A., BPhW 1914, 1180 – 1184

De textu Marci Aurelii recensendo emendando constituendo egerunt¹⁾

- Bign. Bignone, E., Note critiche a M. A., RF 2, 1924, 514 – 524
 —, Nuovi studi sul testo dei Pensieri di M. A., RF 5, 1927, 344 – 349
 Bury Bury, R. G., Notes on some texts in Plato and M. A., CR 32, 1918, 147 – 149
 Dodds Dodds, E. R., Marcus Antoninus VI 13, CR 59, 1945, 53
 Farquh. Farquharson, A. S. L., Emendations of Marcus Aurelius' Commentaries, JPh 1919, 133 – 141
 Fourn. Fournier, P., notae criticae versioni Gall. Augusti Couat, quam foras dedit P. F., Bordeaux 1904, additae
 —, Ad Marcum Antoninum VII 31, REA 13, 1911, 313 – 316
 Haines Haines, C. R., A few notes on the text of M. A., CR 28, 1914, 219 – 221
 Hoffm. Hoffmann, P., Notes critiques sur M.-A., RIB 47, 1904, 11 – 23
 Kron. Kronenberg, A. J., Ad Marcum Antoninum, CR 19, 1905, 301 – 303
 —, idem, CQ 3, 1909, 110
 —, notae criticae cum Leopoldio communicatae ab eodemque in editione (Oxonii 1908) publici iuris factae
 Leop. Leopold, J. H., Ad Marci Antonini commentarios, Mnemosyne 31, 1903, 341 – 364
 —, Ad Marcum Antoninum, Mnemosyne 33, 1905, 154 – 156; 35, 1907, 63 – 82
 —, Zu M. A., BPhW 1914, 156 – 157
 Marcov. Marcovich, M., M. A. IV 23 and Orphic hymn 10, AJPh 96, 1975, 28 – 29
 Mazz. Mazzantini, C., Ad Marci Antonini τὰ εἰς ἑαυτὸν IV 5, MC 1939, 208 – 210
 Meiser Meiser, K., Zu M. A. X 15, Hermes 43, 1908, 643 – 644
 Nauck Nauck, A., Kritische Bemerkungen IV, Mélanges Gréco-Romains II 743 – 745
 —, De Marci Antonini commentariis, Bullet. de l'Acad. impér. des Sciences de St. Petersburg 28, 1882, 196 – 210
 Orth Orth, E., De Marco Aurelio, Helmantica 5, 1954, 393 – 408
 Pellini, S., Di un luogo dei Ricordi di M. A., CN 1910, 101 – 106
 Pinto Marco Aurelio Antonino, Pensieri. Introduzione, note critiche e traduzione a cura di Emilio Pinto, Napoli 1968
 Pol. Polak, H. J., In Marci Antonini commentarios analecta critica, Hermes 21, 1886, 321 – 356
 —, In Marci Antonini commentarios observata quaedam, in: Sylloge quam C. Conto obtulerunt philologi Batavi, Leyden 1893, 87 – 94
 Rees Rees, D. A., Antoniniana, Mnemosyne 4. Ser., 3, 1950, 125 – 126
 —, Δι' ὅλων, CR 64, 1950, 95

1) Ab hac parte conspectus librorum nominibus auctorum editorumque atque editionibus antecedunt abbreviationes, quibus in apparatu critico utimur. meas ipsius coniecturas siglo Dal. notavi.

CONSPECTVS LIBRORVM

- Rend. Rendall, G. H., On the text of M. Aurelius Antoninus τὰ εἰς ἐαυτόν, JPh 23, 1895, 116–160
 —, On τοκέων = parent, CR 16, 1902, 28
 —, notae criticae versioni Angl. (Londinii 1893) adiectae
- Rich. Richards, H., Notes on M. A., CR 19, 1905, 18–21
- Scaph. Skaphidiotes, P., Κριτικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν εἰς ἐαυτόν ἢ βιβλίων Μάρκου Ἀντωνίνου, ἐν Ἀθήναις 1881
- Schmidt Schmidt, K. F. W., Textkritische Bemerkungen zu M. A., Hermes 42, 1907, 595–607
 Stégen, G., Trois notes de lecture, RPh 35, 1961, 251–253
 —, Notes de lecture, Latomus 24, 1965, 169–170
- Schr. Schroeder, O., Zwei Interpretationen (2. Über ein Kapitel aus Marcus εἰς ἐαυτόν), Hermes 66, 1931, 355–361
- Stich Stich, J., Adnotationes criticae ad Marcum Antoninum, Programm Zweibrücken 1881
 —, In Marci Antonini commentarios, RhM 36, 1881, 175–177
- Trann. Trannoy, A. I., Hypothèses critiques sur les Pensées de M. A. I–V, Paris 1919, Grenoble 1920, Le Puy 1921/1922
 —, Observations paléographiques sur le texte de M.-A., REA 1922, 265–266
 —, Hypothèses critiques sur les Pensées de M.-A., AUG 1, 1924, 127–130
 —, idem, AUG 5, 1928, 223–230
 —, idem, RPh 1930, 155–164
 —, Les variantes incorporées au texte des Pensées de M.-A., REA 1930, 226–228
 —, Essais critiques sur les Pensées de M.-A., RPh 1931, 289–307
- Wilam. von Wilamowitz-Moellendorff, U., Coniectanea, Greifswald 1884
- Zuntz Zuntz, G., Notes on Antoninus, CQ 40, 1946, 47–55

Adnotationes criticae ad Marci Aurelii commentarios non in scriptis ad textum Marci emendandum pertinentibus publicatae, sed aliunde notae

- Barberini Cardin. F. Barberini, versio Ital., Romae 1675
- Boot Boot, A., coniecturae a Gatakero in editione a. 1652 commemoratae
- Is. Cas. Casaubonus, I., notae in ed. Hist. Aug., Lugd. Bat. 1671
- Couat Couat, A., versio Gall. notis instructa, quam ed. P. Fournier a. 1904
- Holst. Holstenius, L., adversaria anecdota in Holstenii exemplari editionis Lugdunensis a. 1626 Oxonii in Bibl. Bodl. conservato, quae Farquharson in app. crit. suae editionis commemoravit
- Jacks. Jackson, J., notae in vers. Angl. a. 1906
- Iun. Iunius, P., notae a Gatakero commemoratae
- Lem. Lemercier, A.-P., appendix critica versioni Gall. a. 1910 addita
- March. Marchant, E. C., animadversiones criticae, quas Farquharson in sua editione publici iuris fecit
- Menag. Menagius, A., adversaria ad Marcum Antoninum, quae exstant in cod. Paris. Suppl. gr. 1, a Schultzio in ed. priore foras data
- Morus Morus, S. F. N., notae criticae Nathanaelis Mori editioni Lipsiensi a. 1775 additae
- Pierron Pierron, A., emendationes versioni Gall. a. 1843 additae
- Raderm. Radermacher, L., observationes criticae cum Henrico Schenkl communicatae ab eodemque in editione a. 1913 publicatae
- Reche Reche, J. W., notae versioni German. a. 1797 additae
- Reiske Reiske, J. J., adversaria critica in Bibl. Regia Haunensi conservata, a Schultzio in ed. priore foras data

CONSPECTVS LIBRORVM

- Salm. Salmasius, C., notae criticae a Gatakero commemoratae
 Schwartz Schwartz, E., notae criticae cum Weylandio communicatae ab eodemque
 BPhW 1914, 1180 – 1184 publici iuris factae
 Upt. Upton, J., notae criticae ad textum Marci in editione Epicteti, Londinii
 1741
 Valck. Valckenaer, L. K., adversaria in Marcum Antoninum in cod. 403 Bib-
 liothecae Publ. Lat. Lugd. Bat., a Leopoldio, BPhW 1914, 1567 – 1568
 publicata

Editiones veteres praeter principem

- Bas. editio secunda G. Xylandri, Basileae 1568
 Lugd. Lugduni Gall. 1626
 adn. Lugd. animadversiones viri cuiusdam docti editioni Lugdunensi additae
 Cas. Merici Casauboni, Londinii 1643
 Gat. Thomae Gatakeri, Cantabrigiae 1652
 Oxon. Oxonii 1704, cum notis R. I. cuiusdam
 Joly Ioannis Petri De Joly, Parisiis 1774
 Schultz Ioannis Matthiae Schultz, Slesvici 1802, ed. secunda Lipsiae 1821
 Cor. Adamantii Corais *Παράγωγη Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης* vol. IV, Parisiis
 1816
 Lofft C. L. Porcher (alias Capel Lofft), N. Eboraci 1861
 Stich Ioannis Stich, Lipsiae 1882, it. ed. 1903
 Cross. commentariorum liber quartus ab Hastings Crossley ed., Londinii 1882
 Wilam. commentariorum excerpta ab Udalrico de Wilamowitz-Moellendorff ed.
 in sylloge, quae inscribitur Griechisches Lesebuch, Berolini 1902, vol. II,
 302 – 320

Editiones recentiores

- Leop. Marcus Aurelius Antoninus. Ad se ipsum, recogn. J. H. Leopold, Oxford
 1908
 Schenkl Marci Antonini imperatoris in semet ipsum libri XII recogn. Henricus
 Schenkl, ed. maior Lipsiae 1913
 Haines The Communings with himself of Marcus Aurelius Antoninus, Emperor
 of Rome, together with his Speeches and Sayings. A revised text and
 translation into English by C. R. Haines, London 1916 (repr. 1970)
 Trann. Marc-Aurèle, Pensées, texte établi par A. I. Trannoy, préface d'Aimé
 Puech, Paris 1925 (repr., sine praefatione, Paris 1964 sub titulo: M. Aure-
 lius Antoninus in semet ipsum, recogn. A. I. Trannoy)
 Farquh. The Meditations of the Emperor Marcus Antoninus, ed. with translation
 and commentary by A. S. L. Farquharson, I – II Oxford 1944 (repr.
 1968)
 Mazz. Marco Aurelio, Ricordi, testo greco e traduzione italiana con introdu-
 zione e note a cura di Carlo Mazzantini, Torino 1948
 Thei. Kaiser Marc Aurel, Wege zu sich selbst, herausgegeben und übertragen
 von Willy Theiler, Zürich 1951 (repr. 1975)

SIGLA

- A** Vatic. gr. 1950 saec. XIV
T editio princeps Guil. Xylandri, Tiguri apud Andream Gesnerum f. 1559, ad exemplar cod. Toxitani nunc deperditi facta
Tox. lectiones cod. Toxitani a Xylandro in ed. princ. commemoratae
Xyl. aut coniecturae Xylandri in textum editionis principis receptae aut eiusdem versio latina ed. principii addita
- D** Darmstadt. 2773 saec. XIV
M Monac. 323 saec. XV/XVI
- C** excerpta quae exstant in codicibus
C α Vatic. gr. 955 saec. XV
C β Vatic. gr. 954 saec. XV
C γ Venet. S. Marci App. Cl. IV 29 saec. XV
C λ Laurent. 58, 11 saec. XV
C π Paris. Suppl. Gr. 319 saec. XV/XVI
C ν Oxon. Coll. Novi 270 saec. XVI
C $\omicron$ Oxon. Bodl. Canonic. 69 saec. XVI
- W** excerpta quae exstant in codicibus
B Monac. 529 saec. XIV
V Vatic. gr. 1823 saec. XIV
v $_8$ Vatic. gr. 2231 saec. XIV
- X** excerpta quae exstant in codicibus
v $_3$ Vatic. gr. 98 saec. XIV/XV
v $_4$ Vatic. gr. 100 saec. XIV
v $_5$ Vatic. gr. 926 saec. XV
x = consensus codd. v $_3$, v $_4$, v $_5$
l $_2$ Laurent. 59, 17 saec. XV
l $_3$ Laurent. 74, 13 saec. XV
p $_4$ Paris. 2649 saec. XV
y = consensus codd. l $_2$, l $_3$, p $_4$
v $_2$ Vatic. gr. 20 saec. XV
m $_1$ Venet. S. Marci App. Cl. XI 1 saec. XV
z = consensus codd. v $_2$, m $_1$
a Athoo *Μονῆς Ἰβήρων* 189 saec. XIV
v $_1$ Vatic. gr. 953 saec. XIV
v $_6$ Vatic. gr. 1823 saec. XIV
v $_7$ Vatic. gr. 1404 saec. XIV
l $_1$ Laurent. 55, 7 saec. XV
l $_4$ Laurent. 59, 44 saec. XIV
m $_2$ Venet. S. Marci App. Cl. XI 15 saec. XIV

SIGLA

m₃	Venet. S. Marci App. Cl. XI 9 saec. XV
p₁	Paris. 1000 saec. XIV
p₂	Paris. 1698 saec. XIV
p₃	Paris. 2075 saec. XV
p₅	Paris. Suppl. Gr. 1164 saec. XIV
p₆	Paris. Coisl. 341 saec. XIV/XV
g	Guelf. Gud. 77 saec. XIV
f	Mazar. Coll. Fangère 4591 (olim 4556) saec. XIV
r	Britan. Burn. 80 saec. XVI
b	Barber. II 99 saec. XV

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ

Α

1. Παρὰ τοῦ πάππου Οὐήρον τὸ καλόηδες καὶ ἀόρητον.
- 5 2. Παρὰ τῆς δόξης καὶ μνήμης τῆς περὶ τοῦ γεννήσαντος τὸ αἰδήμον καὶ ἀρρενικόν.
3. Παρὰ τῆς μητρὸς τὸ θεοσεβές καὶ μεταδοτικὸν καὶ ἀφεκτικὸν οὐ μόνον τοῦ κακοποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπὶ ἐννοίας γίνεσθαι τοιαύτης· ἔτι 2 δὲ τὸ λιτὸν κατὰ τὴν δίαιταν καὶ πόρρω τῆς πλουσιακῆς διαγωγῆς.
- 10 4. Παρὰ τοῦ προπάππου τὸ μὴ εἰς δημοσίᾳ διατριβάς φοιτῆσαι· καὶ 2 τὸ ἀγαθοῖς διδασκάλοις κατ' οἶκον χρῆσασθαι· καὶ τὸ γινῶναι, ὅτι εἰς τὰ 3 τοιαῦτα δεῖ ἐκτενῶς ἀναλίσκειν.
5. Παρὰ τοῦ τροφέως τὸ μήτε Πρασιανὸς μήτε Βενετιανὸς μήτε Παλμουλάριος ἢ Σκουτάριος γενέσθαι· καὶ τὸ φερέπονον καὶ ὀλιγοδεές 2
- 15 καὶ αὐτουργικὸν καὶ ἀπολύπραγμον· καὶ τὸ δυσπρόδεκτον διαβολῆς. 3
6. Παρὰ Διογνήτου τὸ ἀκενόσπουδον· καὶ τὸ ἀπιστητικὸν τοῖς ὑπὸ 2 τῶν τερατενομένων καὶ γοήτων περὶ ἐπωδῶν καὶ περὶ δαιμόνων ἀποπομπῆς καὶ τῶν τοιούτων λεγομένοις· καὶ τὸ μὴ ὀρτυγοκοπεῖν μηδὲ 3 περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπτοῆσθαι· καὶ τὸ ἀνέχεσθαι παρρησίας· καὶ τὸ οἰκειωθῆ- 4.5
- 20 ναι φιλοσοφία· καὶ τὸ ἀκοῦσαι πρῶτον μὲν Βακχείου, εἶτα Τανδάσιδος 6

9 Marci ἐν βασιλείᾳ τῆς διαίτης λιτότητα laudat Iul. 7a, cf. Ael. Arist. ad Reg. 115 Jebb || 11 de magistris Marci cf. Hist. Aug. IV 2, 2sq. || 13 Suda s.v. Πρασιανός: ὅτι Πρασιανὸς λέγεται καὶ Βενετιανός καὶ Παλμουλάριος καὶ Σκουτάριος παρὰ Μάρκῳ Ἀντωνίνῳ || 16 Suda s.v. Ἀκενόσπουδον: παρὰ Διογνήτου ἔμαθον τὸ ἀκενόσπουδον καὶ τὸ ἀπιστητικόν, φησὶ Μάρκος ὁ φιλόσοφος βασιλεὺς || 17 Suda s.v. Τερατεία: τοῖς ὑπὸ τῶν τερατενομένων καὶ γοήτων περὶ ἐπωδῶν καὶ δαιμόνων ἀποπομπῆς || 18 Suda s.v. Ὀρτυγοκόπος: μηδὲ ὀρτυγοκοπεῖν μηδὲ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπτοῆσθαι

[1—20 AT] Titulus: Μάρκῳ Ἀντωνίνῳ Αὐτοκράτορος τῶν εἰς εαυτὸν βιβλίον α' T || 7 ἀφεκτικὸν Lofft: ἀφετικὸν A ἐφεκτικὸν T ('in abstinendo' Xyl.) || 9 ἀγωγῆς Is. Cas. || 10 τό με Cas. || 13 ἢ Βεν. Farquh. || 14 ἢ] μήτε Orth || 15 καὶ τὸ αὐτουργικὸν A | καὶ τὸ ἀπολύπραγμον T | δυσπρόδεκτον T, δυσπαράδεκτον Schultz || 16 τοῖς] τῆς A || 17 περὶ² secl. Farquh. || 18 ὀρτυγοκοπεῖν Suda: ὀρτυγοτροφεῖν || 20 Βακχείου T

7.8 καὶ Μαρκιανοῦ· καὶ τὸ γράφαι διαλόγους ἐν παιδί· καὶ τὸ σκίμποδος καὶ δορεῖς ἐπιθυμῆσαι καὶ ὅσα τοιαῦτα τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς ἐχόμενα.

7. Παρὰ Ῥουστίκον τὸ λαβεῖν φαντασίαν τοῦ χρῆζειν διορθώσεως καὶ 2 θεραπείας τοῦ ἥθους· καὶ τὸ μὴ ἐκτραπῆναι εἰς ζῆλον σοφιστικὸν μηδὲ [τὸ] συγγράφειν περὶ τῶν θεωρημάτων ἢ προτρεπτικὰ λογάρια δια- 5 λέγεσθαι ἢ φαντασιοπλήκτως τὸν ἀσκητικὸν ἢ τὸν εὐεργητικὸν ἄνδρα 3 ἐπιδεικνυσθαι· καὶ τὸ ἀπιστῆναι ῥητορικῆς καὶ ποιητικῆς καὶ ἀστειολο- 4 γίας· καὶ τὸ μὴ ἐν στολίῳ κατ' οἶκον περιπατεῖν μηδὲ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν· 5 καὶ τὸ τὰ ἐπιστόλια ἀφελῶς γράφειν, οἷον τὸ ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἀπὸ 6 Σινοέσσης τῇ μητρί μου γραφέν· καὶ τὸ πρὸς τοὺς χαλεπήναντας καὶ 10 πλημμελήσαντας εὐανακλήτως καὶ εὐδιαλλάκτως, ἐπειδὰν τάχιστα αὐτοὶ 7 ἐπανελθεῖν ἐθελήσωσι, διακεῖσθαι· καὶ τὸ ἀκριβῶς ἀναγινώσκειν καὶ μὴ ἀρκεῖσθαι περινοοῦντα ὁλοσχερῶς μηδὲ τοῖς περιλαλοῦσι ταχέως 8 συγκατατίθεσθαι· καὶ τὸ ἐντυχεῖν τοῖς Ἐπικτητείοις ὑπομνήμασιν, ὧν οἶκον μετέδωκεν.

15

8. Παρὰ Ἀπολλωνίου τὸ ἐλεύθερον καὶ ἀναμφιλόγως ἀκύβευτον· καὶ 2 <τὸ> πρὸς μηδὲν ἄλλο ἀποβλέπειν μηδὲ ἐπ' ὀλίγον ἢ πρὸς τὸν λόγον· 3 καὶ τὸ αἰεὶ ὅμοιον, ἐν ἀληθοῦσιν ὀξεῖαις, ἐν ἀποβολῇ τέκνον, ἐν μακραῖς 4 νόσοις· καὶ τὸ ἐπὶ παραδείγματος ζῶντος ἰδεῖν ἐναργῶς, ὅτι δύναται ὁ 5 αὐτὸς σφοδρότατος εἶναι καὶ ἀναιμῆτος· καὶ τὸ ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι μὴ 20

1 de habitu philosophi a Marco sumpto cf. Hist. Aug. IV 2, 6 || 3 de Marco et Rustico eorumque amicitia et necessitudine cf. Them. or. 13, 173c et 17, 215a || 7 Marcum olim versus scriptitasse elucet e Frontonis epistulis: epist. ad Caes. I 8 p. 24; II 10 p. 34; III 16 p. 54 N.; unus versus eius epist. ad Caes. II 5 p. 30 N. || 8 Suda s. v. Στόλιον: ἡ στολή . . . καὶ αἰθῆς· μὴ ἐν στολίῳ κατ' οἶκον περιπατεῖν. cf. quod de Marco dicit Dio Cass. 72, 35, 4 Cary || 9 Suda s. v. Ἀφελές: . . . καὶ τὰ ἐπιστόλια ἀφελῶς γράφειν. de stilo epistularum, quas Marcus ipse scripsit, cf. Philostr. Dial. I p. 364 K. || 10 Suda s. v. Εὐανακλήτως: . . . καὶ πρὸς τοὺς χαλεπήναντας καὶ πλημμελήσαντας εὐανακλήτως ἔχειν, εὐαναδιδάκτως, ἐπειδὰν αὐτοὶ ἐπανελθεῖν θέλωσιν || 12sq. Arethas epist. 71 (II p. 105, 7sq. W.): πῶς γάρ, ὅς γε Μάρκον πειθόμενος τῷ σοφῷ . . . τὸ ἀκριβῶς ἀναγινώσκειν ποιοῦμαι περὶ πολλοῦ . . . οὕτω καὶ τὸ λοιπὸν τῆς σοφῆς εἰσηγήσεως, τὸ τοῖς περιλαλοῦσι μὴ ταχέως συγκατατίθεσθαι || 13 Suda s. v. Περιλαλοῦσιν: . . . τοῖς περιλαλοῦσι [περιττολαλοῦσι Suda cod. G] μὴ ταχέως συγκατατίθεσθαι || 18 τὸ αἰεὶ ὅμοιον: cf. quod de Marco dicit Dio Cass. 72, 34, 5 || Suda s. v. Αἰεῖ: . . . αἰεὶ δὲ χρὴ τὸν σοφὸν εἶναι ὅμοιον, ἐν ἀληθοῦσιν ὀξεῖαις, ἐν ἀποβολῇ τέκνον, ἐν μακραῖς νόσοις· οἷος ἦν Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς

[1–20 AT 3–20 D] 1 Μαικιανοῦ Gat. (ex Hist. Aug. IV 3, 6), Μαρτιανοῦ Orth (e Galen. 14, 614sq. et 19, 13) | μὴ γράφαι Rich. || 3 ὅτι ῥούστικος μὲν μάρκον πεπαίδευκε φαντασίαν λαχεῖν κτλ. D || 4,5 μηδὲ τὸ AD μηδὲ τοῦ T, τὸ del. Schultz, μηδὲ εἰς τὸ Schenk || 6 ἐνεργητικὸν Xyl. εὐεργητικὸν Tox. || 7 ἀστρολογίας Xyl. || 8 στολίῳ Suda: στολή | μηδὲ . . . ποιεῖν om. D || 9 οἷον ὑπ' αὐτοῦ A || 10 σινεόσης A || 11 εὐδιαλέκτως AT || 12–13 ἀκριβῶς . . . ὁλοσχερῶς om. D || 13 μηδὲ] μὴ D || 14–15 ὧν . . . μετέδωκεν om. D || 16 ὁ δ' ἀπολλώνιος D | ἀναμφιβόλως T || 17 τὸ suppl. Lofft || 19 παραδείματος A || 20 σφοδρότατος A pr.

δυσχεραντικόν· καὶ τὸ ἰδεῖν ἄνθρωπον σαφῶς ἐλάχιστον τῶν ἐαυτοῦ 6
καλῶν ἡγούμενον τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὴν ἐντρέχειαν τὴν περὶ τὸ παραδιδό-
ναι τὰ θεωρήματα· καὶ τὸ μαθεῖν, πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰς δοκούσας χάριτας 7
παρὰ φίλων μήτε ἐξηττώμενον διὰ ταῦτα μήτε ἀναισθήτως παραπέμ-
5 ποντα.

9. Παρὰ Σέξτον τὸ εὐμενές· καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ οἴκου τοῦ πατρο- 2
νομουμένον· καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ φύσιν ζῆν· καὶ τὸ σεμνὸν ἀπλά- 3.4
στως· καὶ τὸ στοχαστικὸν τῶν φίλων κηδεμονικῶς· καὶ τὸ ἀνεκτικὸν 5.6
τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀθεωρήτως οἰομένων· καὶ τὸ πρὸς πάντας εὐάρ- 7
10 μοστον, ὥστε κολακείας μὲν πάσης προσηνεστέραν εἶναι τὴν ὁμιλίαν
αὐτοῦ, αἰδεσιμώτατον δὲ αὐτοῖς ἐκείνοις παρ' αὐτὸν ἐκείνον τὸν καιρὸν
εἶναι· καὶ τὸ καταληπτικῶς καὶ ὁδῶ ἐξευρετικόν τε καὶ τακτικὸν τῶν 8
εἰς βίον ἀναγκαίων δογμάτων· καὶ τὸ μηδὲ ἔμφασιν ποτε ὀργῆς ἢ ἄλλον 9
τινὸς πάθους παρασχεῖν, ἀλλὰ ἅμα μὲν ἀπαθέστατον εἶναι, ἅμα δὲ
15 φιλοστοργότατον· καὶ τὸ εὐφημον ἀφοφητί· καὶ τὸ πολυμαθὲς ἀνεπι- 10.11
φάντως.

10. Παρὰ Ἀλεξάνδρον τοῦ γραμματικοῦ τὸ ἀνεπίπληκτον· καὶ τὸ μὴ 2
ὄνειδιστικῶς ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν βάρβαρον ἢ σόλοικόν τι ἢ ἀπηχῆς
προενεγκαμένων, ἀλλ' ἐπιδεξιῶς αὐτὸ μόνον ἐκείνο, ὃ ἔδει εἰρησθαι,
20 προφέρεισθαι ἐν τρόπῳ ἀποκρίσεως ἢ συνεπιμαρτυρήσεως ἢ συνδια-
λήψεως περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, οὐχὶ περὶ τοῦ ῥήματος, ἢ δι' ἑτέρας
τινὸς τοιαύτης ἐμμελοῦς παρυσπομνήσεως.

11. Παρὰ Φρόντωνος τὸ ἐπιστῆσαι, οἷα ἡ τυραννικὴ βασκανία καὶ

6 de Marco scholam Sexti frequent. cf. Dio Cass. 71, 1, 2; Philostr. vit. soph. II 9,
p. 240 K.; Them. or. 11, 145b || 6sq. Suda s. v. Ἀπαθέστατα: ... εὐμενῇ δεῖ
εἶναι καὶ ἀνεκτικὸν τῶν ἰδιωτῶν καὶ ἀθεώρητον [εὐθεώρητον Suda codd. ITM] οἰο-
μένων [ὀρώμενον ITM]· πρὸς πάντας εὐάρμοστον, ὥστε κολακείας πάσης προσηνε-
στέραν εἶναι τὴν ὁμιλίαν, προσηνῇ καὶ αἰδέσιμον πᾶσι· μηδὲ ἔμφασιν ποτε ὀργῆς πα-
ρασχεῖν, εὐστοργότατον [εὐστοργότατα Suda codd. AFS] καὶ εὐφημώτατον [εὐφη-
μώτατα AFS] ἀφοφητί || 18 Suda s. v. Ἀπηχῆς: ... μὴ ὄνειδιστικῶς ἐπιλαμβάνεσθαι
τῶν βάρβαρον ἢ σόλοικόν τι ἢ ἀπηχῆς προενεγκαμένων (eadem s. v. Ἐπιλαμβάνε-
σθαι, ubi ἀπηχῆς τι scr.) || 23sq. de hac Frontonis disciplina cf. Fronto epist. ad
Caes. III 12 p. 49 N.

[1-23 ATD 3-5 C] 1 σοφῶς Iun. || 2 καὶ ἐντρέχειαν AD || 3 ὅτι χρὴ μαθεῖν C ||
4 τῶν φίλων C || 6 Παρὰ] ὁ δὲ D | Σέξτον Xyl.: ξέστον A Tox. ξέστος D pr.
σέξστος D mg. | καὶ ... πατρονομουμένον om. D || 7 καὶ ἀπλάστως A καὶ ἀ-
πλάστον D || 9 τῶν ἀθεωρήτως Gat.: τὸ ἀθεώρητον ATD, τοῦ ἀθεωρήτου Salm.,
κατὰ τὸ ἀθεώρητον Pol., ἀεὶ τι ἀθεώρητον Trann. in app., τῶν ἀθεωρητῶν Farquh.,
διὰ τὸ ἀθεώρητον Thei., alii aliter | τῶν οἰομένων D || 12 κατα-
ληπτικὸν D || 14 ἀπεχθέστατον T ('affectibus vacuum' Xyl.) || 15 εὐφημον ἀφοφητί
Xyl. ('honestam famam sine iactatione' Xyl.): εὐφ. καὶ τὸ ἀφ. AD εὐφ. καὶ τοῦτο
ἀφ. T || 17 Παρὰ ... γραμματικοῦ] ὁ δὲ γραμματικὸς ἀλέξανδρος D || 18 τι s. l. A ||
19 ἐκείνῳ ὧ A || 20 συναντιλήψεως Valck. || 21 οὐχὶ ... ῥήματος del. Pol. || 23 πα-
ρὰ φρόντωνος μεμάθηκε D

ποικιλία καὶ ὑπόκρισις, καὶ ὅτι ὡς ἐπίπαν οἱ καλούμενοι οὗτοι παρ' ἡμῖν
εὐπατρίδαι ἀστοργότεροί πως εἰσίν.

12. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πλατωνικοῦ τὸ μὴ πολλάκις μὴδὲ χωρὶς
ἀνάγκης λέγειν πρὸς τινα ἢ ἐν ἐπιστολῇ γράφειν, ὅτι ἄσχυρός εἰμι,
μὴδὲ διὰ τούτου τοῦ τρόπου συνεχῶς παραιτεῖσθαι τὰ κατὰ τὰς πρὸς 5
τοὺς συμβιοῦντας σχέσεις καθήκοντα, προβαλλόμενον τὰ περιεστῶτα
πράγματα.

13. Παρὰ Κατούλου τὸ μὴ ὀλιγώρως ἔχειν φίλον αἰτιωμένον τι, καὶ
τὴν ἀλόγως αἰτιώμενος, ἀλλὰ πειρᾶσθαι [καὶ] ἀποκαθιστάναι ἐπὶ τὸ
2 σύνθηδες· καὶ τὸ περὶ τῶν διδασκάλων ἐκθύμως εὐφημον, οἷα τὰ περὶ 10
3 Δομιτίου καὶ Ἀθηνοδότου ἀπομνημονευόμενα· καὶ τὸ περὶ τὰ τέκνα
ἀληθινῶς ἀγαπητικόν.

14. Παρὰ [τοῦ ἀδελφοῦ μου] Σεονήρου τὸ φιλοκίειον καὶ φιλάληδες
2 καὶ φιλοδίκαιον· καὶ τὸ δι' αὐτὸν γινῶναι Θρασέαν, Ἐλβίδιον, Κάτωνα,
Δίωνα, Βροῦτον καὶ φαντασίαν λαβεῖν πολιτείας ἰσονόμον κατ' ἰσότητα 15
καὶ ἰσηγορίαν διοικουμένης καὶ βασιλείας τιμώσης πάντων μάλιστα
3 τὴν ἑλευθερίαν τῶν ἀρχομένων· καὶ ἔτι [παρὰ τοῦ αὐτοῦ] τὸ ἐμμελές
4 καὶ ὁμότονον ἐν τῇ τιμῇ τῆς φιλοσοφίας· καὶ τὸ εὐποητικὸν καὶ τὸ εὐμε-
5 τάδοτον ἐκτενῶς· καὶ τὸ εὐέλπι καὶ τὸ πιστευτικὸν περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν
6 φίλων φιλεῖσθαι· καὶ τὸ ἀνεπίκρυπτον πρὸς τοὺς καταγνώσεως ὑπ' αὐτοῦ 20
7 τυχάνοντας· καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι στοχασμοῦ τοὺς φίλους αὐτοῦ περὶ τοῦ
τί θέλει ἢ τί οὐ θέλει, ἀλλὰ δῆλον εἶναι.

15. Παρὰ Μαξίμου τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ καὶ κατὰ μὴδὲν περιφόρον
2 εἶναι· καὶ τὸ εὐθύμον ἔν τε ταῖς ἄλλαις περιστάσεσι καὶ ἐν ταῖς νόσοις·

1—2 cf. Fronto epist. ad Ver. II 7 p. 135; de Fer. Als. IV p. 231 N. || 3sq. Suda
s. v. Ἀσχυρός: . . . μὴδὲ χωρὶς ἀνάγκης λέγειν πρὸς τινα ἢ ἐν ἐπιστολῇ γράφειν, ὅτι
ἄσχυρός εἰμι, μὴδὲ διὰ τούτου τοῦ τρόπου . . . τὰ περιεστῶτα πράγματα. cf. Dio Cass.
72, 36, 2 || 16 de Marco eiusque ratione imperii agendi cf. Dio Cass. 72, 33, 2, Hist.
Aug. IV 6, 10; 8, 1; 12, 1

[1—24 ATD] 1 ὡς ἐπίπαν om. D || 5 τούτου τοῦ] τοιούτου T || 6 προβαλλόμε-
νον A || 9 secl. Reiske (qui etiam προᾶναι καὶ con.) || 10 τὸ s. l. D || 10—11 οἷα
. . . ἀπομνημονευόμενα om. D || 11 Δομιτίου Gat. ('Domitio' Xyl.): Δομητίου T
Δομετίου A || 13 τοῦ ἀδελφοῦ μου secl. Moshemius atque plurimi edd. (sed cf.
Birley p. 172 n. 27), τοῦ φίλου μου con. Gat. | μου s. l. A αὐτοῦ D | σενοῦρου
AD, Σενήρου Farquh. (coll. X 31, 1), Οἰήρου Scal. | φιλοκίειον] φιλόκαλον Trann.
in app. || 14 αὐτῶν A, αὐτοῦ Stich || 14—15 Θρασέαν . . . Βροῦτον] τοὺς περὶ κά-
τωνα καὶ δίωνα καὶ βροῦτον D || 15 Δίωνα] Κάσιον Trann. in app. || 15—16 κατ'
ἰσότητα . . . διοικουμένης del. Schultz || 17 παρὰ τοῦ αὐτοῦ AD παρ' αὐτοῦ T:
delevi | ἐμμελές Menag.: ἀμελές ATD, ὁμαλές Cor., ἀφελές Lofft, alii aliud ||
18 εὐτόνον Farquh. (coll. VI 30, 5) || 22 ἢ . . . θέλει om. AD || 23 Παρὰ] Παρά-
κλησις T, Παρὰ Κλαυδίου Is. Bas. | παρίφορον Bas., unde παράφορον Iun., εὐπαρά-
φορον Cor., εὐεπίφορος Nauck

καὶ τὸ εὐκρατον τοῦ ἡθους καὶ μειλίχιον καὶ γεραρόν· καὶ τὸ οὐ σχεδίως 3.4
κατεργαστικὸν τῶν προκειμένων· καὶ τὸ πάντας αὐτῷ πιστεύειν, περὶ 5
ὧν λέγοι, ὅτι οὕτω φρονεῖ, καὶ περὶ ὧν πράττοι, ὅτι οὐ κακῶς πράττει·
καὶ τὸ ἀθαύμαστον καὶ ἀνέκπληκτον καὶ μηδαμοῦ ἐπειγόμενον ἢ ὀκνοῦν 6
5 ἢ ἀμνηχανοῦν ἢ κατηφές ἢ προσσεσηρός ἢ πάλιν θυμούμενον ἢ ὑφορώμε-
νον· καὶ τὸ εὐεργετικὸν καὶ τὸ συγγνωμονικὸν καὶ τὸ ἀφενδές· καὶ τὸ 7.8
ἀδιαστρόφον μᾶλλον ἢ διορθούμενον φαντασίαν παρέχειν· καὶ ὅτι οὔτε 9
ὥρήθη ἂν ποτέ τις ὑπερορᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ οὔτε ὑπέμεινεν ἂν κρείττονα
αὐτοῦ αὐτὸν ὑπολαβεῖν· καὶ τὸ εὖ χαριεντίζεσθαι. 10

10 16. Παρὰ τοῦ πατρὸς τὸ ἥμερον καὶ μενετικὸν ἀσαλεύτως ἐπὶ τῶν
ἐξητασμένως κριθέντων· καὶ τὸ ἀκενόδοξον περὶ τὰς δοκούσας τιμάς· 2
καὶ τὸ φιλόπονον καὶ ἐνδελεχές· καὶ τὸ ἀκουστικὸν τῶν ἐχόντων τι 3.4
κοινωφελές εἰσφέρειν· καὶ τὸ ἀπαρatreπτως τοῦ κατ' ἀξίαν ἀπονεμη- 5
τικὸν ἐκάστω· καὶ τὸ ἔμπειρον, ποῦ μὲν χρεία ἐντάσεως, ποῦ δὲ ἀνέσεως· 6
15 καὶ τὸ παῦσαι τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας τῶν μειρακίων· καὶ ἡ κοινονοημοσύνη 7.8
καὶ τὸ ἐφεῖσθαι τοῖς φίλοις μήτε συνδαιπνεῖν αὐτῷ πάντως μήτε συναποδη-
μεῖν ἐπάναγκες, αἱ δὲ ὅμοιον αὐτὸν καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ τῶν διὰ
χρείας τινὰς ἀπολειφθέντων· καὶ τὸ ζητητικὸν ἀκριβῶς ἐν τοῖς συμβον- 9
· λίοις καὶ ἐπίμονον [ἀλλ' οὐ τὸ προαπέστη τῆς ἐρεῦνης, ἀρκεσθεῖς ταῖς
20 προχείροις φαντασίαις]· καὶ τὸ διατηρητικὸν τῶν φίλων καὶ μηδαμοῦ 10
ἀφίκορον μηδὲ ἐπιμανές· καὶ τὸ αὐταρκες ἐν παντί καὶ τὸ φαιδρόν· καὶ τὸ 11.12
πόρρωθεν προνοητικὸν καὶ τῶν ἐλαχίστων προδιοικητικὸν ἀτραγώδως· καὶ 13

6 de Marci beneficentia (templeque Beneficentiae dedicato) cf. Dio Cass. 72, 34, 3 || 12 cf. quod de Marco dicit Dio Cass. 72, 6, 2 || 18 λέγεται ὁ Ἀντωνίνος ζητητικὸς γενέσθαι καὶ μηδὲ περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα τῆς ἀκριβολογίας ἀφίστασθαι: Xiph. Epit. Dion. Cass. 69, 3, 3 || 20—21 Suda s. v. Ἀφίκορον: . . . καὶ αὐδῆς συντηρητικὸν δεῖ εἶναι πρὸς τοὺς φίλους καὶ μηδαμοῦ ἀφίκορον

[1—22 ATD 2—3 C] 1 μειλίχιον AD | τὸ² om. T | σχεδίως Zuntz: σχετλίως || 2 καὶ τὸ] ὅτι δεῖ τοιοῦτον ἑαυτὸν παρέχειν ὥστε C | πάντως AD || 3 λέγει DC | πράττοι] πράττει DC | οὐ κακῶς] ἀνάκως Reiske, οὐκ εἰκαίως Lofft, οὐκ ἄλλως Nauck, οὐκ ἀλόγως Rich., οἰκείως Farquh. in comm. | πράττει T || 4 μηδαμὴ D | ἐπιγινώμενον AD || 5 προσσεσηρός D pr.: προσσεσηρός A (σε s. l. add.) TD corr. | παλιενθυμούμενον A (litteris λιεν lineola subducta notatis) D || 6 τὸ⁴ om. T || 7 ἀδιαστρόφον A || 7—9 καὶ ὅτι . . . ὑπολαβεῖν om. D || 8 ὠθήθειαν ποτε A | ὑπομείνειν A || 9 αὐτὸν A | εὖ χαριεντίζεσθαι Thei. (coll. Clem. Paed. 2, 45, 4): εὐχαριεντίζεσθαι ATD, οὐ χαρ. Gat., εὐχαρι ἐν τ . . . ἰζεσθαι Schenkl, εὐχαρι ἐν ταῖς ὁμίλαις Leop. (ex Polyb. 23, 5, 7), εὐχαρι ἐν τῷ χαρίζεσθαι Mazz. || 10 ἐμμενετικὸν Menag. | τῶν] τὸ T || 13 τοῦ κατ' ἀξίαν Reiske (cf. SVF III p. 30, 23): εἰς τὸ κατ' ἀξίαν || 14 ἐνστάσεως AD || 15—18 καὶ ἡ . . . ἀπολειφθέντων om. D || 15 κοινονοημοσύνη A | νοινονοημοσύνη T || 16 μὴ δὲ συνδαιπνεῖν A || 18 ἀποληφθέντων Rend. || 19—20 ἀλλ' οὐ . . . φαντασίαις om. D, delevi (v. Hermes 102, 1974, 52sq.) || 19 ἀλλ' οὐ τὸ] ἀλλ' οὐ μόνον τὸ Tox., ἀλλ' οὐ τὸ· interp. Bas., ἀλλ' οὐ τὸ ὅτι Pol., καὶ ὅτι οὐ Gat., ἀλλ' οὐποτε Cor., ἢ' ἂν ἄλλος τις Lofft, ἀλλ' οὐτοι Stich, οὐ ἂν ἄλλος τις Mazz. (sic iam Trann. in app.), ἅμα· οὐ τοι Thei., alii alia

14 τὸ τὰς ἐπιβολήσεις καὶ πᾶσαν κολακείαν ἐπ' αὐτοῦ σταλῆναι· καὶ τὸ φυλακ-
 τικὸν αἰεὶ τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀρχῇ καὶ ταμιευτικὸν τῆς χορηγίας καὶ ὑπο-
 15 μενετικὸν τῆς ἐπὶ τῶν τοιούτων τινῶν κατατιτιάσεως· καὶ τὸ μήτε περὶ
 θεοῦς δεισιδῆναι μήτε περὶ ἀνθρώπους δημοκοπικὸν ἢ ἀρεσκευτικὸν ἢ ὀχ-
 λοχαρές, ἀλλὰ νῆφον ἐν πᾶσι καὶ βέβαιον καὶ μηδαμοῦ ἀπειρόκαλον μηδὲ 5
 16 καινοτόμον· καὶ τὸ τοῖς εἰς εὐμάρειαν βίον φέρουσί τι, ὧν ἡ τύχη δαψίλειαν
 παρέχει, χρηστικὸν ἀτύφως ἅμα καὶ ἀπροφασίστως, ὥστε παρόντων μὲν
 17 ἀνεπιτηδεύτως ἄπτεσθαι, ἀπόντων δὲ μὴ δεῖσθαι· καὶ τὸ μηδὲ ἂν τινα
 εἰπεῖν μήτε ὅτι σοφιστὴς μήτε ὅτι οὐδερνάκλος μήτε ὅτι σχολαστικός,
 ἀλλ' ὅτι ἀνὴρ πέπειρος, τέλειος, ἀκολάκευτος, προεστάναι δυνάμενος καὶ 10
 18 τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλων· πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ τὸ τιμητικὸν τῶν ἀληθῶς
 φιλοσοφούντων, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐκ ἐξονειδιστικὸν οὐδὲ μὴν εὐπαράγωγον
 19.20 ὑπ' αὐτῶν· ἔτι δὲ τὸ εὐόμιλον καὶ εὐχαρι οὐ κατακόρως· καὶ τὸ τοῦ
 ἰδίου σώματος ἐπιμελητικὸν ἐμμέτρως οὔτε ὡς ἂν τις φιλόζωος οὔτε
 πρὸς καλλωπισμὸν οὔτε μὴν ὀλιγώρως, ἀλλ' ὥστε διὰ τὴν ἰδίαν προσ- 15
 οχὴν εἰς ὀλίγιστα ἱατρικῆς χρήζειν ἢ φαρμάκων καὶ ἐπιθεμάτων ἐκτός·
 21 μάλιστα δὲ τὸ παραχωρητικὸν ἀβασκάνως τοῖς δυνάμιν τινα κεκτημένοις,
 οἷον τὴν φραστικὴν ἢ τὴν ἐξ ἱστορίας νόμων ἢ ἐθῶν ἢ ἄλλων τινῶν
 πραγμάτων, καὶ συσπονδαστικὸν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστοι κατὰ τὰ ἴδια
 προτερήματα εὐδοκιμῶσι· πάντα δὲ κατὰ τὰ πάτρια πράσσων οὐδὲ αὐτὸ 20
 22 τοῦτο ἐπιτηδεύων φαίνεσθαι [τὸ τὰ πάτρια φυλάσσειν]· ἔτι δὲ τὸ μὴ
 εὐμετακίνητον καὶ ῥιπταστικόν, ἀλλὰ καὶ τόποις καὶ πράγμασι τοῖς αὐτοῖς
 23 ἐνδιατριπτικόν· καὶ τὸ μετὰ τοὺς παροξυσμοὺς τῆς κεφαλαλγίας νεαρόν

5 de Pii sobrietate cf. Hist. Aug. III 2, 1 || 7 ad ἀτύφως cf. Hist. Aug. III 2, 1 ||
 11 sq. de honoribus a Pio philosophis tributis v. Hist. Aug. III 11, 3, Dig. XXVII
 1, 6, 7 || 13 sqq. Suda s. v. Προσοχή: . . . τοῦ ἰδίου σώματος ἐπιμελητικῶς δεῖ ἔχειν
 ἐμμέτρως, οὔτε ὡς ἂν τις φιλόζωος οὔτε πρὸς καλλωπισμὸν οὔτε μὴν ὀλιγώρως, ἀλλ'
 ὥστε διὰ τὴν ἰδίαν προσοχὴν εἰς ὀλίγιστα (ὀλίγα Suda cod. G) ἱατρικῆς χρήζειν
 φαρμάκων καὶ ἐπιθεμάτων ἐντός καὶ ἐκτός || 15 de habitu Marci inornato cf. Iul.
 Caes. 317 c || 22 sq. cf. Hist. Aug. III 7, 10 sqq.

[1–23 ATD 1–8, 11–23 D 11–13 C] 1 ἐπ'] ὑπ' Morus | συσταλῆναι Xyl. | τὸ²
 om. AD || 2 ταμιευτικὸν] τῇ μινευτικὸν T | ὑπομενετικὸν] τὸ ἐπιμενετικὸν D ||
 3 τινῶν] τονῶν T, unde τόνων τινῶν Cas. || 3.4 περὶ τοὺς θεοὺς T || 4 ἢ ἀρεσκ. ἢ ὀχλ.
 gloss. put. Trann. || 6.7 παρέχει δαψίλειαν T || 7 παρείχε Cas. || 8 finem huius capit.
 (ἐφαρμόσειε δ' ἂν . . . Μαξίμου = I 16, 30–31) huc transpon. illaque verba post
 μὴ δεῖσθαι colloc. esse put. Farquh. in comm. | μηδὲ] μήτε T || 9 οἰκογενὴς
 οὐδερνάκλος T (glossa in textum recepta) || 11–13 πρὸς τοῦτοις . . . αὐτῶν] ὅτι δεῖ
 τιμᾶν τοὺς ἀληθῶς φιλοσόφους, τοὺς δὲ ἄλλους μὴ ἐξονειδίζειν μηδὲ παράγεσθαι
 ὑπ' αὐτῶν C || 11 δὲ καὶ om. D || 12 ἐξονειδικὸν AD ἐξονειδιστικόν T, corr. nescio
 quis || 12–13 οὐδὲ . . . αὐτῶν om. T || 16 ἱατρικῶν T | ἐπιθεμάτων Suda: ἐπι-
 θεμάτων] ἐκτός del. Rend. || 18 ἢ τῶν τὴν T, ἢ τὴν τῶν Cas. || 20 πράσσειν D |
 οὐδ' T || 21 ἐπιτηδεύειν D | τὸ . . . φυλάσσειν del. Pol. | τὸ¹] καὶ A || 23 κεφα-
 λῆς A | νεαρόν D

εὐθὺς καὶ ἀκμαῖον πρὸς τὰ συνήθη ἔργα· καὶ τὸ μὴ εἶναι αὐτῷ πολλὰ τὰ 24
 ἀπόρητα, ἀλλ' ὀλίγιστα καὶ σπανιώτατα καὶ ταῦτα ὑπὲρ τῶν κοινῶν
 μόνων· καὶ τὸ ἔμφρον καὶ μεμελετημένον ἔν τε θεωριῶν ἐπιτελέσει καὶ 25
 ἔργων κατασκευαῖς καὶ διανομαῖς καὶ τοῖς τοιούτοις [ἀνθρώποις], πρὸς
 5 αὐτὸ δὲ τὸ δέονπραχθῆναι δεδορκός, οὐ πρὸς τὴν ἐπὶ τοῖςπραχθεῖσιν
 εὐδοξίαν. οὐκ [ἐν] ἄωρι λούσσης, οὐχὶ φιλοικοδόμος, οὐ περὶ τὰς ἐδωδὰς 26
 ἐπινοητής, οὐ περὶ ἐσθίων ὑφὰς καὶ χροῶς, οὐ περὶ σωματικῶν ὥρας. ἡ 27
 ἀπὸ Λωρίον στολὴ ἀνάγουσα ἀπὸ τῆς κάτω ἐπαύλεως καὶ τῶν ἐν Λαγου-
 βίῳ τὰ πολλὰ· τῷ τελῶνῃ ἐν Τούσκλοις παραιτουμένῳ ὡς ἐχρήσατο καὶ 28
 10 πᾶς ὁ τοιοῦτος τόπος. οὐδὲν ἀπηνὲς οὐδὲ μὴν ἀδυσώπητον οὐδὲ λάβρον 29
 οὐδὲ ὥστ' ἂν τινα εἰπεῖν ποτε 'ἕως ἰδρῶτος', ἀλλὰ πάντα διειλημμένα
 λελογισμένως ὡς ἐπὶ σχολῆς, ἀταράχως, τεταγμένως, ἐρρωμένως, συμ-
 φώνως ἑαυτοῖς. ἐφαρμόσειε δ' ἂν αὐτῷ τὸ περὶ τοῦ Σωκράτους μνη- 30
 μονευόμενον, ὅτι καὶ ἀπέχεσθαι καὶ ἀπολαύειν ἐδύνατο τούτων, ὧν πολλοὶ
 15 πρὸς τε τὰς ἀποχὰς ἀσθενῶς καὶ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἐνδοτικῶς ἔχουσι.
 τὸ δὲ ἰσχύειν καὶ ἐγκαρτερεῖν καὶ ἐννήφειν ἐκατέρῳ [ἀνδρός ἐστιν ἄρτιον 31
 καὶ ἀήτητον ψυχὴν ἔχοντος], οἷον ἐν τῇ νόσῳ τῇ Μαξίμου.

17. Παρὰ τῶν θεῶν τὸ ἀγαθὸν πάππους, ἀγαθὸν γονέας, ἀγαθὴν
 ἀδελφὴν, ἀγαθὸν διδασκάλους, ἀγαθὸν οἰκείους, συγγενεῖς, φίλους, σχε-
 20 δὸν ἅπαντας ἔχειν· καὶ ὅτι περὶ οὐδένα αὐτῶν προέπεσον πλημμελήσαι τι 2
 καίτοι διάθεσιν ἔχων τοιαύτην, ἀφ' ἧς, εἰ ἔτυχε, κἂν ἐπραξά τι τοιοῦτον·
 τῶν θεῶν δὲ εὐποιᾶ τὸ μηδεμίαν συνδρομὴν πραγμάτων γενέσθαι, ἥτις
 ἔμελλέ με ἐλέγξειν· καὶ τὸ μὴ ἐπὶ πλεόν τραφῆναι παρὰ τῇ παλλακῇ τοῦ 3
 πάππου· καὶ τὸ τὴν ὥραν διασῶσαι καὶ τὸ μὴ πρὸ ὥρας ἀνδρωθῆναι, 4
 25 ἀλλ' ἔτι καὶ ἐπιλαβεῖν τοῦ χρόνου· τὸ ἄρχοντι καὶ πατρὶ ὑποταχθῆναι, 5

1 sq. cf. Hist. Aug. III 6, 4 || 4 de operibus Pii cf. Hist. Aug. III 8, 2 sqq. ||
 13 sq. de Socrate cf. Plat. Symp. 219e-220a || 18 sqq. de familia Marci cf. Hist.
 Aug. IV 1, 2 sqq. || 25 de Marci erga patrem obsequio cf. Hist. Aug. IV 5, 8; 6, 8; 7, 2

[1-25 AT 1-7 D] 1 αὐθις Cor. || 2 ἀλλὰ T | ὑπὸ D || 3 μόνον T | μεμετημένον
 AT || 4 καὶ διανομαῖς om. D | ἀνθρώποις delevi: ἀνθρώπων Cas., καὶ ἀνθρώπων
 Xyl., ὡς ἀνθρώπων Rich., ἃ ἀνθρώπων Schenkl, ὃ ἐστὶν ἀνθρώπων Morus, οὐ πρὸς
 ἀνθρώπους Reiske, ἄλλοις Cor. (qui omnes δεδορκότες scr.), ἀνθρωπος (et δεδορκώς)
 Salm. || 5 δὲ om. AD | δεδορκότες AT || 6 ἐν del. Lugd.: ἦν Rend. | ἄωρι T,
 ἀωρία Gat., ἀωριούσης Menag. || 8 ἀπὸ χωρίου Bas. ('e praedio' Xyl.) | στολὴ
 στόλος adn. Lugd., an ἐπιστολή? | καὶ τῶν] χιτῶν vel ἀχιτῶν vel ἐν χιτῶνι Salm. ||
 10 τόπος A (ex πόπος corr.) Tox.: τρόπος Xyl. || 11 ὡς T | ἕως ἰδρῶτος T: οὐ μ...
 cum lac. quinque litter. A, οὐ μετρίως suppl. Stich, οὐ μέχρις ἐρῆνθματος Farquh.
 in comm. || 12 λελογισμένως Dal. (cf. X 12, 1; XI 3, 2): λελογίσθαι AT, τῷ λελογί-
 σθαι vel τῷ λογισμῷ Reiske | τεταραγμένως A || 14 οἱ πολλοὶ Schultz || 16 ἐγ-
 καρτερεῖν Gat.: ἐτι καρτερεῖν AT, ἐπικαρτερεῖν Cas. || 16-17 ἀνδρός... ἔχοντος
 om. A, delevi || 17 τῇ² τοῦ Reiske, τὴν Farquh. | Μαξίμου] θανασίμῳ Trann. ||
 20 ἅπαντας ἔχειν Schultz: ἅπαντα σχεῖν T ἅπαντα ἔχειν A | πεμμελήσαι A || 23 μὴ
 πλεόν ἐπιτραφῆναι T | ἐκτραφῆναι Bas. || 25 τι καὶ ἐπιλαβεῖν Lofft

5 δς ἔμελλε πάντα τὸν τῷφον ἀφαιρήσειν μου καὶ εἰς ἔννοϊαν ἄξειν τοῦ ὅτι
 δυνατὸν ἐστὶν ἐν ἀλλῇ βιοῦντα μῆτε δορυφορήσεων χρῆζειν μῆτε ἐσθιῶν
 σημειωδῶν μῆτε λαμπάδων καὶ ἀνδριάντων τοιῶνδὲ τινων καὶ τοῦ ὁμοίου
 κόμπου, ἀλλ' ἔξεστιν ἐγγυτάτω ἰδιώτου συστέλλειν ἑαυτὸν καὶ μὴ διὰ
 τοῦτο ταπεινότερον ἢ ῥαθυμότερον ἔχειν πρὸς τὰ ὑπὲρ τῶν κοινῶν 5
 6 ἡγεμονικῶς πρᾶχθῆναι θέοντα· τὸ ἀδελφοῦ τοιοῦτον τυχεῖν δυναμένου
 μὲν διὰ ἡθους ἐπεγεῖραί με πρὸς ἐπιμέλειαν ἑμαντοῦ, ἅμα δὲ καὶ τιμῇ καὶ
 7 στοργῇ εὐφραίνοντός με· τὸ παιδία μοι ἀφνῇ μὴ γενέσθαι μηδὲ κατὰ τὸ
 8 σωματίον διάστροφα· τὸ μὴ ἐπὶ πλεόν με προκόψαι ἐν ῥητορικῇ καὶ
 ποιητικῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν, ἐν οἷς ἴσως ἂν κατεσχέθην, εἰ 10
 9 ἡσθόμην ἑμαυτὸν εὐδόως προϊόντα· τὸ φθάσαι τοὺς τροφείας ἐν ἀξιώματι
 καταστήσαι, οὗ δὴ ἐδόκουν μοι ἐπιθυμεῖν, καὶ μὴ ἀναβαλέσθαι ἐλπιδὶ τοῦ
 10 με, ἐπεὶ νέοι ἔτι ἦσαν, ὕστερον αὐτὸ πράξειν· τὸ γινῶναι Ἀπολλώνιον,
 11 Ῥούστικον, Μάξιμον· τὸ φαντασθῆναι περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου ἐναργῶς
 καὶ πολλάκις, οἷός τις ἐστίν· ὥστε, ὅσον ἐπὶ τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς ἐκείθεν 15
 διαδόσεσι καὶ συλλήψεσι καὶ ἐπιπνοαῖς, μηδὲν κωλύειν ἤδη κατὰ φύσιν
 ζῆν με, ἀπολείπεσθαι δέ τι τούτου παρὰ τὴν ἐμὴν αἰτίαν καὶ παρὰ τὸ μὴ
 12 διατηρεῖν τὰς ἐκ τῶν θεῶν ὑπομνήσεις καὶ μονονοχὶ διδασκαλίας· τὸ
 13 ἀντισχεῖν μοι τὸ σῶμα ἐπὶ τοσοῦτον ἐν τοιούτῳ βίῳ· τὸ μῆτε Βενεδίκτης
 ἄφασθαι μῆτε Θεοδότου, ἀλλὰ καὶ ὕστερον ἐν ἐρωτικαῖς πάθεσι γενό- 20
 14 μενον ὑγιαίνει· τὸ χαλεπήναντα πολλάκις Ῥουστίκῳ μηδὲν πλεόν πράξει,
 15 ἐφ' ᾧ ἂν μετέγων· τὸ μέλλονσαν νέαν τελευτῶν τὴν τεκοῦσαν ὁμῶς
 16 οἰκῆσαι μετ' ἐμοῦ τὰ τελευταῖα ἔτη· τὸ ὁσάκις ἐβουλήθην ἐπικουρησαί
 τινι πενομένῳ ἢ [εἰς] ἄλλο τι χρῆζοντι, μηδέποτε ἀκοῦσαί με, ὅτι οὐκ
 17 ἔστι μοι χρήματα, ὅθεν γένηται· καὶ τὸ αὐτῷ ἐμοὶ χρεῖαν ὁμοίαν, ὥς 25
 18 παρ' ἑτέρον μεταλαβεῖν, μὴ συμπεσεῖν· τὸ τὴν γυναῖκα τοιαύτην εἶναι,
 19 οὕτωσὶ μὲν πειθήνιον, οὕτω δὲ φιλόστοργον, οὕτω δὲ ἀφελῇ· τὸ ἐπι-
 20 τηδεῖων τροφῶν εἰς τὰ παιδία εὐπορησαί· τὸ δι' ὀνειράτων βοηθήματα

6sq. cf. quae de Vero dicit Hist. Aug. V 1, 5; 3, 7; 4, 3; 8, 5 || 11 de Marci mag-
 istris deque honoribus eis tributis cf. Hist. Aug. IV 2, 2sq.; 3, 5 || 19 de corporis
 infirmitate cf. Dio Cass. 72, 36, 2sq. || 26sq. de uxoris obtemperantia cf. Front.
 epist. ad Caes. V 26 p. 80 N. || 27sq. de Commodi magistris cf. Hist. Aug. VII 1, 5sq. ||
 28sq. cf. quod de deis, qui vel somniis... vel oraculis iuvant, Marcus Frontoni ser.:
 Fronto epist. ad Caes. III 9 p. 47 N.

[1—28 AT] 1 ἔξειν A || 3 καὶ post ἀνδριάντων suppl. Schultz | τοιῶνδὲ τινων
 secl. Morus || 3—4 καὶ . . . κόμπου secl. Schultz || 4 μὴ διὰ A : νῇ διὰ T || 7 διὰ τοῦ
 ἰδίου ἡθους Trann. in app. || 8 μὴ ἀφνῇ μοι Nauck || 9 μὴ A : μὲν T | ἐν τῇ ῥητο-
 ρικῇ A || 10 μετεσχέθην A || 12 ἀντιλαβέσθαι A || 13 με Cas. : μὴ AT (quod del.
 put. Morus) || 15 τις s. l. A || 16 ἐπιπνοαῖς Cas. : ἐπινοαῖς AT, ἐπικουρία Lofft ||
 17 ἢ ἀπολείπτ. T | δέ τι Raderm. : δέ τι ἐπὶ A ἔτι T, δέ ἐτι Schultz, δέ τι ἐτι Pol. ||
 23 τὸ τελευταῖα A || 24 delevi

δοθῆναι ἄλλα τε καὶ ὥς μὴ πτύειν αἷμα καὶ μὴ ἱλιγγιᾶν· καὶ τὸ τοῦ ἐν 21
 Καίτη ὥσπερ χρήστου· ὥς τε ἐπεθύμησα φιλοσοφίας, μὴ ἐμπεσεῖν εἰς 22
 τινα σοφιστὴν μηδὲ ἀποκαθίσαι ἐπὶ τοὺς συγγραφεῖς ἢ συλλογισμοὺς
 ἀναλύειν ἢ περὶ τὰ μετεωρολογικὰ καταγίνεσθαι· πάντα γὰρ ταῦτα θεῶν 23
 5 βοηθῶν καὶ τύχης δέεται.

Τὰ ἐν Κονάδοις πρὸς τῷ Γρανούῳ. α'.

B

1. Ἐωθεν προλέγειν ἑαυτῷ· συντεύξομαι περιέργῳ, ἀχαρίστῳ, ὕβριστῇ,
 δολερῷ, βασκάνῳ, ἀκοινωνήτῳ· πάντα ταῦτα συμβέβηκεν ἐκείνοις παρὰ 2
 10 τὴν ἄγνοίαν τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν. ἐγὼ δὲ τεθεωρηκῶς τὴν φύσιν τοῦ 3
 ἀγαθοῦ ὅτι καλὸν καὶ τοῦ κακοῦ ὅτι αἰσχρὸν καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ ἁμαρτάνον-
 τος φύσιν ὅτι μοι συγγενής, οὐχὶ αἵματος ἢ σπέρματος τοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ
 νοῦ καὶ θείας ἀπομοίρας μέτοχος, οὔτε βλαβῆναι ὑπὸ τινος αὐτῶν
 δύναμαι· αἰσχυρῷ γὰρ με οὐδεὶς περιβαλεῖ· οὔτε ὀργίζεσθαι τῷ συγγενεῖ
 15 δύναμαι οὔτε ἀπέχθεσθαι αὐτῷ. γεγόναμεν γὰρ πρὸς συνεργίαν, ὥς πόδες, 4
 ὥς χεῖρες, ὥς βλέφαρα, ὥς οἱ στοῖχοι τῶν ἄνω καὶ κάτω ὁδόντων. τὸ 5
 οὖν ἀντιπράσσειν ἀλλήλοις παρὰ φύσιν· ἀντιπρακτικὸν δὲ τὸ ἀγανακτεῖν
 καὶ ἀποστρέφεσθαι.

2. Ὅ τί ποτε [τοῦτο] εἰμί, σαρκία ἐστὶ καὶ πνευμάτιον καὶ τὸ ἡγεμο-
 20 νικόν. ἄφες τὰ βιβλία· μηκέτι σπῶ· οὐ δέδοται. ἀλλ' ὥς ἤδη ἀποθνήσκων 2
 τῶν μὲν σαρκίων καταφρόνησον· λύθρος καὶ δσάτρια καὶ κροκύφαντος
 ἐκ νεύρων, φλεβίων, ἀρτηριῶν [πλεγμάτων]. θέασαι δὲ καὶ τὸ πνεῦμα, 3
 ὁποῖόν τί ἐστιν· ἄνεμος, οὐδὲ αἰεὶ τὸ αὐτό, ἀλλὰ πάσης ὥρας ἐξεμώμενον

[1—23 AT 8—23 DC] 1 *δοθῆναι μοι Cor.* | τὸ τοῦ Xyl.: *τούτου AT, τοῦτο Lugd.* ||
 2 *χρήστου Thei.* (sec. Hesychium, apud quem *χρήστης* = *μάντις*): *χρήση AT* ('sicut
 Chresae' Xyl., qui hunc locum asterisco not. et 'fort. est: quo utaris' add.), *Χρύση*
Lugd., χρησμών adn. Lugd., χρήσει Boot, χρήστη Reiske, χρήση Lofft | *ὥς τε Dal.:*
ὅπως τε T οὕτως *τε A*, τὸ *ὅπως τε Gat.*, τὸ *ὅτε Trann.* || 3 *ἀποκαθῆσαι Bas.*, unde
ἀποκαθίσθαι Gat. | *τοὺς συγγραφεῖς* τοῦ *συγγραφῆναι Reiske*, τοῦ *ρεῖφους Schenkl*
in app., τοῦ *συγγραφῆναι Trann.*, τοῦ *συγγραφᾶς Farquh.*, τὸ *τόπους συγγράφειν*
Thei., τοῦ *συγκρίσεις γράφειν Orth.* || 4—5 *θεῶν . . . δέεται* 'versus pars' Kron. ||
 5 *δέεται τινος Haines* || 6 *τὰ . . . α' T*, in A spatium duorum versuum; haec verba
 ut superscript. libro secundo praepon. Farquh., Thei. || 8 *Ἐωθεν A* *Ἐωθεν T* ('so-
 lebat id sibi praedicere' Xyl.) *Ἐωθεν φησι προύλεγε C* | *ἐντεύξομαι C* || 11 *κακοῦ*
αἰσχυροῦ D (*κακοῦ s. l.*) || 13 *ἀπορροίας Valck.* || 14 *μοι Cn π* | *περιβάλλει TC* ('con-
 iciet' Xyl.) || 15 *ἀπέχθεσθαι A* || 16 *τῶν κάτω TC* || 18 *ἀποτρέπεσθαι C* || 19 *τοῦτο*
ὃ C, unde apparet τοῦτο ad glossam pertinere atque delendum esse || 20 *ἄφες . . .*
ἀποθνήσκων iam Stichio et Leopoldo aliunde invecta esse videbantur, post ἡγεμο-
νικόν (p. 10, 1) transp. Farquh. | *οὐ . . . ὥς om. D* || 21 *λίθος C* | *δσάτρια C* | *κρο-*
κύφαντον T, del. Rend. || 22 *νέβρων AC* | *πλεγμάτων del. Schultz* | *θεᾶσθαι D* |
καὶ om. Co

4 καὶ πάλιν ῥοφούμενον. τρίτον οὖν ἐστὶ τὸ ἡγεμονικόν. ὧδε ἐπινοήθητι·
γέρον εἰ· μηκέτι τοῦτο ἑάσης δουλεύσαι, μηκέτι καθ' ὁρμὴν ἀκοινωνήτων
νευροσπαστηθῆναι, μηκέτι τὸ εἰμαρμένον ἢ παρὸν δυσχερᾶναι ἢ μέλλον
ἀναδύεσθαι.

3. Τὰ τῶν θεῶν προνοίας μεστά, τὰ τῆς τύχης οὐκ ἄνευ φύσεως ἢ 5
συγκλώσεως καὶ ἐπιπλοκῆς τῶν προνοία διοικουμένων· πάντα ἐκείθεν
2 ῥεῖ. πρόσσεσι δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ τῷ ὅλῳ κόσμῳ συμφέρον, οὗ μέρος
εἴ. παντὶ δὲ φύσεως μέρει ἀγαθόν, δ φέρει ἢ τοῦ ὅλου φύσις καὶ δ ἐκείνης
ἐστὶ σωστικόν· σῶζουσιν δὲ κόσμον ὥσπερ αἱ τῶν στοιχείων, οὕτω καὶ αἱ
3 τῶν συγκριμάτων μεταβολαί. ταῦτά σοι ἀρκεῖτω, εἰ δόγματά ἐστι· τὴν 10
δὲ τῶν βιβλίων δῖψαν ῥίψον, ἵνα μὴ γογγύζων ἀποθάνῃς, ἀλλὰ ἴλεως
ἀληθῶς καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχάριστος τοῖς θεοῖς.

4. Μέμνησο, ἐκ πόσον ταῦτα ἀναβάλλῃ καὶ ποσάκις προθεσμίας λαβὼν
2 παρὰ τῶν θεῶν οὐ χοῦ αὐταῖς. δεῖ δὲ ἤδη ποτὲ αἰσθῆσθαι, τίνος κόσμον
μέρος εἴ καὶ τίνος διοικοῦντος τὸν κόσμον ἀπόρροια ὑπέστης καὶ ὅτι ὁρος 15
ἐστὶ σοι περιγεγραμμένος τοῦ χρόνου, ὃ ἐὰν εἰς τὸ ἀπαιθριάσαι μὴ χρήσῃ,
οἰχῆσεται καὶ οἰχίσῃ καὶ αὐθις οὐκ ἐξέσται.

5. Πάσης ὥρας φρόντιζε στιβαρῶς ὡς Ῥωμαῖος καὶ ἄρρην τὸ ἐν χειρὶ
μετὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἀπλάστου σεμνότητος καὶ φιλοστοργίας καὶ
ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης πράσσειν καὶ σχολὴν ἑαυτῷ ἀπὸ πασῶν τῶν 20
2 ἄλλων φαντασιῶν πορίζειν. ποριεῖς δέ, ἂν ὡς ἐσχάτην τοῦ βίου ἐκάστην
πραῖξιν ἐνεργῆς ἀπηλλαγμένος πάσης εἰκαιότητος καὶ ἐμπαθοῦς ἀπο-
στροφῆς ἀπὸ τοῦ αἰρουντος λόγον καὶ ὑποκρίσεως καὶ φιλαντίας καὶ
3 δυσαρεστήσεως πρὸς τὰ συμμεμοιραμένα. ὁρᾷς, πῶς ὀλίγα ἐστίν, ὧν

6—7 Arethas schol. ad Dion. Chrys. or. XXXII 15 p. 116 Sonny: σύμφωνα τοῦτο
τῷ τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου πάντα ἄνωθεν ῥεῖ' σφῶς εἰρηκόςτος

[1—24 ATD 1—12 C] 1 ὃ δὲ ἈΔC (γρ. καὶ ὃ δὲ mg. A), ὡδὶ Wilam. | ἀπονοή-
θητι ATC, ὑπονοήθητι Reiske, οὐ δὲ ἀπονοήθητι Schultz, οὐ δὲ ἐπιμελήθητι Stich ||
2 τοῦτό C || 3 νευροσπαστηθῆναι T (corr. Bas.): νευροσπασθῆναι DC νευροπα-
σθῆναι A | ἡ² || 4 ἀποδύεσθαι AD ὑποδύεσθαι T, ἀποδύρεσθαι Rend., ὑπ-
ιδέσθαι Wilam. || 7 συμφέρειν ADC || 10 αἰ δόγματα ἐστω TC, καὶ δόγματα ἐστω
Rich. || 10—12 ἀρκεῖτω . . . τοῖς θεοῖς in D iterantur fol. 354' ante IV 47 ibique τῷ
θεῷ scriptum || 12 ἀληθῶς] ἀπέλθῃς Orth || 13 ἀναβάλλῃ A | ποσάκις Dal.: ὅτι πο-
σάκις AD ὑποσάκις T, ὀποσάκις Bas. | προθεσμίαν T || 15 ὅτι om. AD || 16 ἐσται
AD | μὴ ἀπαιθριάσαι ATD, corr. Gat. || 17 καὶ οἰχίσῃ del. put. Zuntz (καὶ
om. AD), ὡς οἰχίσῃ Pol. | οὐκ ἐξέσται] οὐχ ἤξετα T || 18 ῥωμαλέος (αἱ s. l.) D ||
19 τῆς om. D | post ἀκριβοῦς lac. susp. Farquh. atque γνωρίσεως vel ἐξετάσεως
suppl. put. || 20 δικαιοσύνης] διὰ σκαιότητος A μὴ διὰ σκαιότητος D | σχολὴν A |
σαυτῷ T ἑαυτῶν A || 22 ἐνεργῆς] προνοῆς (ἐνεργῆς s. l.) D | ἀπηλλαγμένος Pol.:
ἀπηλλαγμένην | εἰσκαιότητος A σκαιότητος D || 23 λόγον om. D || 24 συμμεμνη-
μένα Cor.

κρατήσας τις δύναται εὖρον καὶ θεουδὴ βιώσαι βίον· καὶ γὰρ οἱ θεοὶ πλεόν οὐδὲν ἀπαιτήσουσι παρὰ τοῦ ταῦτα φυλάσσοντος.

6. Ὑβρίζε, ὕβριζε σεαυτήν, ὦ ψυχὴ· τοῦ δὲ τιμῆσαι σεαυτήν οὐκέτι καιρὸν ἔξεις· βραχὺς γὰρ ὁ βίος ἐκάστω· οὗτος δέ σοι σχεδὸν διήρυσται 2
5 μὴ αἰδουμένη σεαυτήν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἄλλων ψυχαῖς τιθεμένη τὴν σὴν εὐμοιρίαν.

7. Περισπᾶ τί σε τὰ ἔξωθεν ἐμπίπτοντα; σχολὴν παρέχε σεαυτῷ τοῦ προσμανθάνειν ἀγαθόν τι καὶ παῦσαι ῥεμβόμενος. ἤδη δὲ καὶ τὴν ἑτέραν 2
περιφορὰν φυλακτέον· ληροῦσι γὰρ καὶ διὰ πράξεων οἱ κεκμηκότες τῷ
10 βίῳ καὶ μὴ ἔχοντες σκοπόν, ἐφ' ὃν πᾶσαν ὁρμὴν καὶ καθάπαξ φαντα-
σίαν ἀπευθύνουσιν.

8. Παρὰ μὲν τὸ μὴ ἐφιστάνειν, τί ἐν τῇ ἄλλῃ ψυχῇ γίνεται, οὐ ῥαδίως τις ὥφθη κακοδαιμονῶν· τοὺς δὲ τοῖς τῆς ἰδίας ψυχῆς κινήμασι μὴ παρακολουθοῦντας ἀνάγκη κακοδαιμονεῖν.

9. Τούτων ἀεὶ δεῖ μεμνηθῆναι, τίς ἡ τῶν ὅλων φύσις καὶ τίς ἡ ἐμὴ καὶ
15 πῶς αὕτη πρὸς ἐκείνην ἔχουσα καὶ ὁποῖόν τι μέρος ὁποῖον τοῦ ὅλου οὔσα καὶ ὅτι οὐδεὶς ὁ κωλύων τὰ ἀκόλουθα τῇ φύσει, ἥς μέρος εἶ, πράσσειν τε
ἀεὶ καὶ λέγειν.

10. Φιλοσόφως ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ συγκρίσει τῶν ἀμαρτημάτων, ὡς
20 ἂν τις κοινότερον τὰ τοιαῦτα συγκρίνειε, φησὶ βαρύτερα εἶναι τὰ κατ' ἐπι-
θυμίαν πλημμελούμενα τῶν κατὰ θυμόν. ὁ γὰρ θυμούμενος μετὰ τινας 2
λύπης καὶ λεληθυίας συστολῆς φαίνεται τὸν λόγον ἀποστρεφόμενος· ὁ δὲ
κατ' ἐπιθυμίαν ἀμαρτάνων ὅφ' ἡδονῆς ἡττώμενος ἀκολαστότερός πως
φαίνεται καὶ θηλύτερος ἐν ταῖς ἀμαρτίαις. ὀρθῶς οὖν καὶ φιλοσόφως 3
25 [ἀξίως] ἔφη μείζονος ἐγκλήματος ἔχεσθαι τὸ μεθ' ἡδονῆς ἀμαρτανόμενον
ἢ περὶ τὸ μετὰ λύπης· ὅπως τε ὁ μὲν προηδικημένῳ μᾶλλον ἔοικε καὶ διὰ
λύπης ἡραγκασμένῳ θυμωθῆναι· ὁ δὲ αὐτόθεν πρὸς τὸ ἀδικεῖν ὥρμηται
φερόμενος ἐπὶ τὸ πρᾶξαι τι κατ' ἐπιθυμίαν.

193qq.: Theophr. fr. 77 W.

[1-28 ATD 15-28 C 19, 24-26 M] 1 εὖνον AD || 3 ὕβριζεις bis Gat., Ὑβρίζη; μὴ ὕβριζε Rend. | σεαυτήν Cor.: εαυτήν AD αὐτήν T || 4 βραχὺς γὰρ D: οὐ γὰρ A εὐ γὰρ T, εἰς γὰρ Boot, εἶε γὰρ Lofft, σπεύδει γὰρ Reiske, τί γὰρ Trann. in app., ἀκαριαῖος Farquh., οὐ γὰρ παλίμβιος Bign., alii alia || 7 'Non patere te circumagi' Xyl., unde Μὴ περισπᾶτω σε Gat. | καὶ σχολὴν AT || 8 παύση Schultz | ἐτέρων D || 11 ἀπευθυνοῦσιν ATD, corr. Gat. || 12 μὴ ἐφιστάνειν] ἐφεστηκέναι AD || 13 τοῖς om. A | τῆς om. D || 14 κακοδαιμονῶν AD || 15 Ὅτι τούτων C | δεῖ secl. Farquh. || 16 ὁποῖον] ὁποῖον AD || 17 εἰ] εἰμί Farquh. in app. | τε] σε Cor. || 18 λέγει A || 19 φιλοσόφως] ὅτι φιλοσόφους C φιλόσοφος M (in D post φιλοσόφως interp.) || 20 συγκρίσεις φησὶ C || 24 οὖν om. M | φιλοσόφως] φιλοσοφίας TCM || 25 ἀξίως delevi (φιλοσοφίας ἀξίως gloss. esse manif. est) || 26 ἢ περὶ μετὰ C | ἔοικε μᾶλλον D pr. || 27 λύπην T || 28 ἐπὶ τῷ D | πρᾶξαι τινα T

11. Ὡς ἤδη θνητοῦ ὄντος ἐξίεναι τοῦ βίου, οὕτως ἕκαστα ποιεῖν καὶ
 2 λέγειν καὶ διανοεῖσθαι. τὸ δὲ ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθεῖν, εἰ μὲν θεοὶ εἰσὶν,
 οὐδὲν δεινόν· κακῶ γάρ σε οὐκ ἂν περιβάλοιεν· εἰ δὲ ἦτοι οὐκ εἰσὶν ἢ
 οὐ μέλει αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπείων, τί μοι ζῆν ἐν κόσμῳ κενῶ θεῶν ἢ
 3 προνοίας κενῶ; ἀλλὰ καὶ εἰσὶ καὶ μέλει αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπείων καὶ τοῖς 5
 μὲν κατ' ἀλήθειαν κακοῖς ἵνα μὴ περιπίπτῃ ὁ ἀνθρωπος, ἐπ' αὐτῷ τὸ
 πᾶν ἔθεντο· τῶν δὲ λοιπῶν εἴ τι κακὸν ἦν, καὶ τοῦτο ἂν προΐδοντο, ἵνα
 4 ἐπὶ παντὶ ἢ τὸ μὴ περιπίπτειν αὐτῷ. ὁ δὲ χεῖρῳ μὴ ποιεῖ ἀνθρωπον, πῶς
 5 ἂν τοῦτο βίον ἀνθρώπου χεῖρῳ ποιήσεν; οὔτε δὲ κατ' ἄγνοιαν οὔτε
 εἰδυῖα μὲν, μὴ δυναμένη δὲ προφυλάξασθαι ἢ διορθώσασθαι ταῦτα ἢ 10
 τῶν ὅλων φύσις παρῆδεν ἂν, οὐδ' ἂν τηλικούτον ἡμάρτεν ἦτοι παρ' ἀδυνα-
 μίαν ἢ παρ' ἀτεχνίαν, ἵνα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ἐπίσης τοῖς τε ἀγαθοῖς
 6 ἀνθρώποις καὶ τοῖς κακοῖς πεφυρμένως συμβαίῃ. θάνατος δέ γε καὶ
 ζωὴ, δόξα καὶ ἀδοξία, πόνος καὶ ἡδονή, πλοῦτος καὶ πενία, πάντα ταῦτα
 ἐπίσης συμβαίνει ἀνθρώπων τοῖς τε ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς οὔτε καλὰ 15
 ὄντα οὔτε αἰσχρά. οὗτ' ἄρ' ἀγαθὰ οὔτε κακὰ ἐστίν.

12. Πῶς πάντα ταχέως ἐναφανίζεται, τῷ μὲν κόσμῳ αὐτὰ τὰ σώματα,
 τῷ δὲ αἰῶνι αἱ μνήμαι αὐτῶν· οἷά ἐστι τὰ αἰσθητὰ πάντα καὶ μάλιστα τὰ
 ἡδονῇ δελεάζοντα ἢ τῷ πόνῳ φοβούντα ἢ τῷ τύφῳ διαβεβημένα· πῶς
 εὐτελῆ καὶ εὐκαταφρόνητα καὶ ἔνυπαρὰ καὶ εὐφθαρτα καὶ νεκρά, ροεράς 20
 2 δυνάμεως ἑφιστάναι· τί εἰσιν οὗτοι, ὧν αἱ ὑπολήψεις καὶ αἱ φωναὶ τὴν
 3 εὐδοξίαν <παρέχονσι καὶ τὴν ἀδοξίαν>· τί ἐστι τὸ ἀποθανεῖν καὶ ὅτι, ἐάν
 τις αὐτὸ μόνον ἴδῃ καὶ τῷ μερισμῷ τῆς ἐννοίας διαλύσῃ τὰ ἐμφανταζόμενα
 αὐτῷ, οὐκέτι ἄλλο τι ὑπολήπεται αὐτὸ εἶναι ἢ φύσεως ἔργον· φύσεως δὲ
 ἔργον εἴ τις φοβεῖται, παιδίον ἐστί· τοῦτο μέντοι οὐ μόνον φύσεως ἔργον 25
 4 ἐστίν, ἀλλὰ καὶ συμφέρον αὐτῇ· πῶς ἄπτεται θεοῦ ἀνθρωπος καὶ κατὰ τί

22sq. Suda s. v. Ἀποθανεῖν· ἐάν τις αὐτὸ μόνον εἰδῇ καὶ τῷ μερισμῷ τῆς ἐννοίας
 διαλύσῃ τὰ ἐμφανταζόμενα αὐτῷ . . . καὶ κατὰ τί ἑαυτοῦ μέρος

[1—26 ATD 1—7, 17—21 C] 1.2 καὶ λέγειν om. T ('et dicenda' Xyl.) || 2 δέ] μὲν C | ἀνθρώπων φησιν C || 3 περιβάλοιεν C α γ π | εἰ δὲ ἦτοι ἢ δὲ εἰ τι T ('sin autem vel' Xyl.) || 4 μοι] σοι Cor., δεῖ Nauck, μοι πλέον Morus || 4—5 τί . . . ἀνθρω-
 πείων mg. A om. C || 6 μὲν om. C | περιπίπτει AT, corr. Bas. || 7 λοιπῶν εἰ τι κα-
 κὸν T : κακῶν εἰ τι λοιπῶν AD | προΐδοντο AT, προείδοντο Nauck || 8 ἐπὶ παντὶ ἢ
 Cor.: ἐπὶ πάντῃ ATD, ἐπὶ παντὶ Schultz | αὐτό A | ποιῇ A || 11 οὐδ' Schr.: οὗτ' |
 παρὰ δυνάμιν AD || 12 παρὰ ἀτεχνίαν AD | ἐπίσης del. Pol. || 13 γε om. D ||
 15 συμβαίνει τῶν ἀνθρ. Orth || 18 αἱ om. AD | πάντα om. C || 19 διασεσπορημένα
 Cor. || 21 εἰσιν] ἐστίν A || 22 sic supplevi (lac. not. Xyl.), ἀφαιροῦσι adn. Lugd.,
 παρέχονσι Gat., καὶ τὴν ἀδοξίαν παρέχονσι Farquh., διδῶσι καὶ τὴν ἀδοξίαν Zuntz,
 simil. alii || 23 ἴδῃ] εἰδῇ T | ἐμφανιζόμενα AD || 25 μόνον om. D || 26 ἐστίν
 om. D | τοῦ θεοῦ D

ἑαυτοῦ μέρος καὶ ὅταν πῶς ἔχη [διακέηται] τὸ τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο μέρος.

13. Οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ πάντα κύκλῳ ἐκπεριερχομένου 'καὶ τὰ νέρθε γᾶς, φησὶν, ἐρευνῶντος καὶ τὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν πλησίων διὰ τεκμάρσεως 5 ζητοῦντος, μὴ αἰσθόμενου δέ, ὅτι ἀρκεῖ πρὸς μόνῳ τῷ ἑνδον ἑαυτοῦ δαίμονι εἶναι καὶ τοῦτον γνησίως θεραπεύειν. θεραπεία δὲ αὐτοῦ καθαρὸν 2 πάθους διατηρεῖν καὶ εἰκαιότητος καὶ δυσαρεστήσεως τῆς πρὸς τὰ ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων γινόμενα. τὰ μὲν γὰρ ἐκ θεῶν αἰδέσιμα δι' ἀρετὴν, 3 τὰ δὲ ἐξ ἀνθρώπων φίλα διὰ συγγένειαν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τρόπον τινὰ 10 ἔλεεινὰ δι' ἄγνοιαν ἀγαθῶν καὶ κακῶν· οὐκ ἐλάττων ἢ πῆρωσις αὕτη τῆς στερισκούσης τοῦ διακρίνειν τὰ λευκὰ καὶ μέλανα.

14. Κἂν τρισχίλια ἔτη βιώσεσθαι μέλλης καὶ τοσαντάκις μύρια, ὅμως μέμνησο, ὅτι οὐδεὶς ἄλλον ἀποβάλλει βίον ἢ τοῦτον, ὃν ζῇ, οὐδὲ ἄλλον ζῇ 15 ἢ ὃν ἀποβάλλει. εἰς ταῦτόν οὖν καθίσταται τὸ μήκιστον τῷ βραχυτάτῳ. 2 τὸ γὰρ παρὸν πᾶσιν ἴσον καὶ τὸ ἀπολλύμενον οὖν ἴσον καὶ τὸ ἀποβαλλόμε- 3 μενον οὕτως ἀκαριαῖον ἀναφαίνεται. οὔτε γὰρ τὸ παρωχηκὸς οὔτε τὸ 4

3sq. Suda s. v. Δαίμων: . . . οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ πάντα κύκλῳ περιερχομένου καὶ τὰ νέρθε γῆς, φησὶν, ἐρευνῶντος καὶ τὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν πλησίων (πλησίων Suda cod. F) διὰ τεκμάρσεων (τεκμάρσεως Suda cod. M) ζητοῦντος, μὴ αἰσθανομένου, ὅτι ἀρκεῖ πρὸς μόνῳ τῷ ἑνδον ἑαυτοῦ δαίμονι εἶναι καὶ τοῦτον γνησίως θεραπεύειν· θεραπεία δὲ αὐτοῦ καθαρὸν πάθους διατηρεῖν καὶ εἰκαιότητος καὶ δυσαρεστήσεως τῆς πρὸς τὰ ἐκ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γινόμενα. τὰ μὲν γὰρ ἐκ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων φίλα διὰ συγγένειαν, ἔστι δ' ὅτε καὶ τρόπον τινὰ δι' ἄγνοιαν ἀγαθῶν καὶ κακῶν· ἐλάττων ἢ πῶρωσις (πῶρωσις Suda cod. A) αὕτη τῆς στερισκούσης τὰ λευκὰ καὶ μέλανα. (χρησὶς Μάρκου mg. add. Suda codd. IM) || 3.4 Pind. fr. 292 Sn.-M., cf. Plat. Theaet. 173e, Galen. Protrept. 1 || 6-8 Suda s. v. Εἰκαῖον: . . . θεραπεία δὲ τοῦ ἐν ἐκάστῳ ἡμῖν δαίμονος τοῦτον καθαρὸν πάθους διατηρεῖν καὶ εἰκαιότητος καὶ δυσαρεστήσεως τῆς πρὸς τὰ ἐκ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γινόμενα || 12sq. Suda s. v. Ἀκέραιον: ἐκ τῆς Μάρκου Ἀντωνίνου συγγραφῆς· κἂν τρισχίλια ἔτη βιώσεσθαι μέλλης καὶ τοσαντάκις μύρια, ὅμως μέμνησο, ὅτι οὐδεὶς ἄλλον ἀποβάλλει βίον ἢ τοῦτον, ὃν ζῇ, ἢ ἄλλον ζῇ ἢ ὃν ἂν ἀποβάλλῃ. εἰς ταῦτόν οὖν καθίσταται τὸ μήκιστον τῷ βραχυτάτῳ. τὸ γὰρ παρὸν πᾶσιν ἴσον καὶ τὸ ἀπολλύμενον οὐκ ἴσον· καὶ τὸ ἀποβαλλόμενον οὕτως ἀκαριαῖον ἀναφαίνεται· οὔτε γὰρ τὸ παρωχηκὸς οὔτε τὸ μέλλον ἀποβάλλοι ἂν τις. δ γὰρ οὐκ ἔχει, πῶς ἂν τοῦτο τις αὐτοῦ ἀφέλοιτο;

[1-16 ATD 3-16 C 3 M] 1 αὐτοῦ T | ὅταν] τὸ πᾶν Trann. | πῶς ἔχη διακέηται T | τίς ἔχη διακέηται A | ἔχη D (in quo διάκειται post μέρος add.), ποσαχῇ διακέηται Raderm. | ἔχη del. Schultz | διακέηται del. Schenkl | τοῦτο om. AD || 3 ὅτι οὐδὲν C | ἐμπεριερχομένου C | περιερχομένου D | τὰ νέρθεν TC | τὰ νέρθε A || 4 γᾶς] γὰρ C | πλησίων A | τεκμάρσεων A pr. D || 5 αἰσθανόμενον C || 8 διὰ τὴν ἀρετὴν AD || 9 ἀνθρώπων] ὧν A || 10 πῶρωσις AD | πείρωσις Cπ || 11 τοῦ] τὸ AD | τὰ om. AD | μέλαινα T || 12 καὶ] κἂν Rich. || 13 οὐδεὶς s. l. D || 14 ταῦτόν] τοῦτο T ('idem' Xyl.), ταῦτό Bas. || 15 καὶ¹] εἰ καὶ T | ἀπολλύμενον C, ἀποβαλλόμενον Trann. in app. | οὖν ἴσον Gat.: οὐκ ἴσον ATDC, οὐκ ἴδιον Schenkl || 16 ἀκέραιον AD

μέλλον ἀποβάλλοι ἂν τις. ὁ γὰρ οὐκ ἔχει, πῶς ἂν τις τοῦτο αὐτοῦ ἀφ-
5 ἔλοιτο;¹ τοῦτων οὖν τῶν δύο αἰεὶ μεμνησθαι· ἐνὸς μὲν, ὅτι πάντα ἐξ αἰδίου
ὁμοειδῆ καὶ ἀνακυκλούμενα καὶ οὐδὲν διαφέρει, πότερον ἐν ἑκατὸν ἔτε-
σιν ἢ ἐν διακοσίοις ἢ ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ τὰ αὐτὰ τις ὄψεται· ἐτέρου
δέ, ὅτι καὶ ὁ πολυχρονιώτατος καὶ ὁ τάχιστα τεθνηξόμενος τὸ ἴσον ἀπο- 5
6 βάλλει. τὸ γὰρ παρόν ἐστὶ μόνον, οὐ στερίσκεσθαι μέλλει, εἴπερ γε ἔχει
καὶ τοῦτο μόνον, καὶ ὁ μὴ ἔχει τις, οὐκ ἀποβάλλει.

15. Ὅτι πᾶν ὑπόληψις. δῆλα μὲν γὰρ τὰ πρὸς τὸν Κυνικὸν Μόνιμον
λεγόμενα· δῆλον δὲ καὶ τὸ χρήσιμον τοῦ λεγομένου, ἐάν τις αὐτοῦ τὸ
νόστιμον μέχρι τοῦ ἀληθοῦς δέχεται. 10

16. Ὑβρίζει ἑαυτὴν ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ μάλιστα μὲν, ὅταν ἀπόστημα
2 καὶ οἶον φῶμα τοῦ κόσμου, ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ, γένηται. τὸ γὰρ δυσχεραίνειν
τινὶ τῶν γινόμενων ἀπόστασις ἐστὶ τῆς φύσεως, <ὕφ> ἥς <αἰ> [ἐν μέρει
3 ἐκάστου] τῶν λοιπῶν φύσεις περιέχονται. ἔπειτα δέ, ὅταν ἀνθρωπὸν τινα
ἀποστραφῇ ἡ καὶ ἐναντία φέρηται ὡς βλάβουσα, οἰαί εἰσιν αἱ τῶν ὀργιζο- 15
4.5 μένων. τρίτον ὑβρίζει ἑαυτὴν, ὅταν ἡσσᾶται ἡδονῆς ἢ πόνου. τέταρτον,
6 ὅταν ὑποκρίνηται καὶ ἐπιπλάσῃ καὶ ἀναλήθως τι ποιῇ ἢ λέγῃ. πέμπτον,
ὅταν προῖν τινα ἑαυτῆς καὶ ὁρμὴν ἐπ' οὐδένα σκοπὸν ἀφίῃ, ἀλλὰ εἰκῇ
καὶ ἀπαρακολογητῶς ὅτιοῦν ἐνεργῇ, δέον καὶ τὰ μικρότατα κατὰ τὴν
ἐπὶ τὸ τέλος ἀναφορὰν γίνεσθαι· τέλος δὲ λογικῶν ζώων τὸ ἐπεσθαι τῷ 20
τῆς πόλεως καὶ πολιτείας τῆς πρεσβυτάτης λόγῳ καὶ θεσμῷ.

17. Τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ὁ μὲν χρόνος στιγμή, ἡ δὲ οὐσία ῥέονσα, ἡ δὲ
αἰσθησις ἀμυδρά, ἡ δὲ ὄλον τοῦ σώματος σύγκρισις εὐσηπτος, ἡ δὲ
2 ψυχὴ ῥεμβός, ἡ δὲ τύχη δυστέκμαρτον, ἡ δὲ φήμη ἄκριτον·¹ συνελόντι δὲ
εἰπεῖν, πάντα τὰ μὲν τοῦ σώματος ποταμός, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς ὄνειρος καὶ 25
3 τυφός, ὁ δὲ βίος πόλεμος καὶ ξένου ἐπιδημία, ἡ δὲ ὑστεροφημία λήθη. τί

8 Menand. fr. 215 K.-Th., de Monimo cf. Diog. Laert. VI 82sq., Sext. Emp. adv.
log. II 5 || 21 ὁ γὰρ λογισμὸς αὐτῶν (scil. Marci et Veri) θεῖος καὶ ὡς ἀληθῶς
ἄνωθεν ἔχων τὸ παράδειγμα καὶ πρὸς ἐκείνην ὁρῶν τὴν πολιτείαν, Ael. Arist.,
Paneg. ad Cyzic. 427 Jebb

[1–26 ATD 1, 22–26 C 20–24 M] 1 ἀποβάλλοι DC nonn. | τοῦτό τις AD || 2 αἰεὶ
Trann. : δεῖ T ἂν AD, αἰεὶ δεῖ Schenkl || 3 μηδὲν διαφέρειν AD || 6 εἴπερ] ὅπερ T
(‘quando’ Xyl.), ὅσπερ Gat. || 8–10 δῆλα . . . δέχεται om. D (spatio unius versus
rel.) || 8 τοῦ Κυνικοῦ Μονίμου Menag. || 11 ἀπόστημα D pr. (στ s.l.) || 12 ἑαυτῇ D
corr. : ἑαυτῷ ATD pr. || 13 supplevi et glossam deleui (ἐν μέρει saepe in glossis le-
gitur, ex. gr. in V, ad IV 49, 4 ὁλως] ἐν μέρει τοῦ ὄλου): ἥς ἐν μέρει ATD, ἥς ἐν
μέρει αἱ Cor., ἥς ἐν ἐμμελείᾳ Lofft, ὕφ' ἥς ἐν μέρει Farquh., ἐν ἡ ὡς μέρη αἱ Thei. ||
14 ἕκαστα D corr., ἕκασται Farquh. | ἀνθρωπῶν s.l. D || 17 ἡ τι λέγει AD ||
18 ἀφῇ, ἀλλ' D || 20 ἐπὶ τι τέλος Cor. || 22 ὅτι τοῦ C | χρόνος βραχὺς D || 22–23 στιγ-
μή . . . ἀμυδρά om. AD || 24 ῥεμβός ADCM Tox. mg. : ῥομβός T, ῥόμβος Gat. |
τύχη] ψυχὴ A | φήμη] τύχη Cn || 25 ψυχῆς] τύχης Valck. || 26 ἡ ὑστερ. δὲ T

οὐν τὸ παραπέμφαι δυνάμενον; ἐν καὶ μόνον φιλοσοφία. τοῦτο δὲ ἐν τῷ 4
 τηρεῖν τὸν ἔνδον δαίμονα ἀνύβριστον καὶ ἄσινῃ, ἡδονῶν καὶ πόνων
 κρείσσονα, μηδὲν εἰκῇ ποιοῦντα μηδὲ διεφρυσμένως καὶ μεθ' ὑποκρίσεως,
 ἀνενδεῇ τοῦ ἄλλον ποιῆσαι τι ἢ μὴ ποιῆσαι· ἔτι δὲ τὰ συμβαίνοντα καὶ
 5 ἀπονεμόμενα δεχόμενον ὡς ἐκεῖθ' ἐν ποθεν ἐρχόμενα, ὅθεν αὐτὸς ἦλθεν·¹
 ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸν θάνατον ἴλεω τῇ γνώμῃ περιμένοντα ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ
 λύσιν τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ἕκαστον ζῶον συγκρίνεται. εἰ δὲ αὐτοῖς τοῖς 5
 στοιχείοις μηδὲν δεινὸν ἐν τῷ ἕκαστον διηνεκῶς εἰς ἕτερον μεταβάλλειν, διὰ
 τί ὑπιδίχεται τις τὴν πάντων μεταβολὴν καὶ διάλυσιν; κατὰ φύσιν γάρ,
 10 οὐδὲν δὲ κακὸν κατὰ φύσιν.

Γ

Τὰ ἐν Καρνούντῳ

1. Οὐχὶ τοῦτο μόνον δεῖ λογίζεσθαι, ὅτι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀναπα-
 λίσκεται ὁ βίος καὶ μέρος ἕλαττον αὐτοῦ καταλείπεται, ἀλλὰ καὶ κείνῳ
 15 λογιστέον, ὅτι, εἰ ἐπὶ πλέον βιώῃ τις, ἐκεῖνό γε ἄδηλον, εἰ ἐξαρκέσει
 ὁμοία αὐθις ἢ διάνοια πρὸς τὴν σύνεσιν τῶν πραγμάτων¹ καὶ τὰς θεωρίας
 τὰς συντεινούσας εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῶν τε θείων καὶ τῶν ἀνθρωπείων.
 ἐὰν γὰρ παραληρεῖν ἄρξηται, τὸ μὲν διαπνεῖσθαι καὶ τρέφεσθαι καὶ 2
 φαντάζεσθαι καὶ ὁρμᾶν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα οὐκ ἐνδεήσει· τὸ δὲ ἐαυτῷ
 20 χρῆσθαι καὶ τοὺς τοῦ καθήκοντος ἀριθμοὺς ἀκριβοῦν καὶ τὰ προφανό-
 μενα διαρθροῦν καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ, εἰ ἤδη ἐξακτέον αὐτόν, ἐφιστάνειν
 καὶ ὅσα τοιαῦτα λογισμοῦ συγγεγυμνασμένου πάννυχον χρῆζει, προαποσβέν-
 νονται. χρὴ οὖν ἐπιείχεσθαι οὐ μόνον τῷ ἐγγυτέρῳ τοῦ θανάτου ἐκάστοτε 3
 γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὴν ἐννόησιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν παρ-
 25 ακολούθησιν προαπολῆγειν.

2. Χρὴ καὶ τὰ τοιαῦτα παραφυλάσσειν, ὅτι καὶ τὰ ἐπιγινώμενα τοῖς

21 Marcum in litteris ad senatum missis mortem sibi consciscere velle scrip-
 sisse refert Dio Cass. 72, 30, 2, mortem suam properavisse tradit Hist. Aug. IV
 28, 3

[1-26 ATD 1-4, 13-16 C 6-10, 13-17 M] 1 τὸ s. l. D || 3 κρείττονα Farquh. ||
 4 ἄλλο D | ἔτι ὅτι A || 6 περιμένονται M | ὡς D, Bas. : εἰς ATM ('quippe' Xyl.) ||
 6, 7 ἢ λύσις A || 7 ζῶων D || 8 μηδὲν δεινὸν] οὐδὲν δεινὸν D | μὴ δεῖν M (μηδὲν
 mg) || 12 superscriptio in T, in A spatium duorum versuum || 13 ὅτι οὐχὶ C ||
 15 βίω ἤτις A | ἄδηλον] in D ex εἰδηλον corr. | ἐξαρκέσει A || 16-17 τὰς θεωρίας
 τὰς συντεινούσας Dal. : τῆς θεωρίας τῆς συντεινούσης ATDM, τὴν θεωρίαν τὴν συν-
 τείνουσαν Reiske || 17 ἀνθρωπίνων M || 18 διπνεῖσθαι A | διπνεῖσθαι D || 19 αὐτῷ A
 αὐτῷ D || 21 αὐτόν] αὐτόν A || 22 post χρῆζει s. l. καὶ D || 23 τῷ] διὰ τὸ lun. ||
 24 καὶ¹ om. AD pr. | τὸ om. A

2 φύσει γινομένοις ἔχει τι εὖχαρι καὶ ἐπαγωγόν. οἷον ἄρτον ὀπτωμένον
 παραρρήγνυται τινα μέρη καὶ ταῦτα οὖν τὰ διέχοντα οὕτω καὶ τρόπον
 τινὰ παρὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἀρτοποιίας ἔχοντα ἐπιπρέπει πως καὶ
 3 προθυμίαν πρὸς τὴν τροφὴν ἰδίως ἀνακινεῖ. πάλιν τε τὰ σῦκα, ὅποτε
 4 ὠραιότατά ἐστι, κέχηνε. καὶ ἐν ταῖς δρυπεπέσιν ἐλαίαις αὐτὸ τὸ ἐγγὺς 5
 5 τῇ σήψει ἰδίον τι κάλλος τῷ καρπῷ προστίθῃσι. καὶ οἱ στάχνες δὲ κάτω
 νεύοντες καὶ τὸ τοῦ λέοντος ἐπισκύνιον καὶ ὁ τῶν συνῶν ἐκ τοῦ στόματος
 ῥέων ἀφρὸς καὶ πολλὰ ἕτερα κατ' ἰδίαν εἴ τις σκοποίῃ, πόρρω ὄντα τοῦ
 εὐειδοῦς ὁμῶς διὰ τὸ τοῖς φύσει γινομένοις ἐπακολουθεῖν συνεπικοσμεῖ
 καὶ ψυχαγωγεῖ, ὥστε εἴ τις ἔχει πάθος καὶ ἔννοιαν βαθντέραν πρὸς τὰ ἐν 10
 τῷ ὅλῳ γινόμενα, σχεδὸν οὐδὲν οὐχὶ δόξει αὐτῷ καὶ τῶν κατ' ἐπακολουθή-
 6 σιν συμβαινόντων ἡδέως πως συνίστασθαι. οὗτος δὲ καὶ θηρίων ἀληθῆ
 χάσματα οὐχ ἥσσον ἡδέως ὄφεται ἢ ὅσα γραφεῖς καὶ πλάσται μιμούμενοι
 δεικνύουσι· καὶ γραδὸς καὶ γέροντος ἀκμήν τινα καὶ ὥραν καὶ τὸ ἐν παισὶν
 ἐπαφρόδιτον τοῖς ἑαυτοῦ σώφροσιν ὀφθαλμοῖς ὄρᾱν δυνήσεται· καὶ 15
 πολλὰ τοιαῦτα οὐ παντὶ πιθανά, μόνῳ δὲ τῷ πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὰ
 ταύτης ἔργα γνησίως ὥκειωμένῳ προσπесеῖται.

3. Ἱπποκράτης πολλὰς νόσους ἰασάμενος αὐτὸς νοσήσας ἀπέθανεν.
 2 οἱ Χαλδαῖοι πολλῶν θανάτους προηγόρευσαν, εἴτα καὶ αὐτοὺς τὸ πεπρω-
 3 μένον κατέλαβεν. Ἀλέξανδρος καὶ Πομπήιος καὶ Γάιος Καῖσαρ ὅλας 20
 πόλεις ἄρδην τοσαντάκις ἀνελόντες καὶ ἐν παρατάξει πολλὰς μυριάδας
 ἱππέων καὶ πεζῶν κατακόψαντες καὶ αὐτοὶ ποτε ἐξῆλθον τοῦ βίου.
 4 Ἡράκλειτος περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐκπυρώσεως τοσαῦτα φυσιολογήσας
 5 ὕδατος τὰ ἐντὸς πληρωθεὶς βολβίτῳ κατακεχρισμένος ἀπέθανεν. Δημόκρι-
 6 τον δὲ οἱ φθειρες, Σωκράτην δὲ ἄλλοι φθειρες ἀπέκτειναν. τί ταῦτα; 25
 ἐνέβης, ἐπλευσας, κατήχθης· ἐκβηθι. εἰ μὲν ἐφ' ἕτερον βίον, οὐδὲν θεῶν
 κενὸν οὐδὲ ἐκεῖ· εἰ δὲ ἐν ἀναισθησίᾳ, παύσῃ πόνων καὶ ἡδονῶν ἀνεχόμε-

19 consilium Marcum a Chaldaeis petivisse fatuatur Hist. Aug. IV 19, 3 || 23 de Heracliti morte cf. Diog. Laert. IX 3sq., Plut. De comm. not. 1064a || 24 Marcum hic Democritum et Pherecydem confudisse iam Xylander notavit (in adn. ed. Bas.), cf. Diog. Laert. I 118

[1—27 ATD 18—27 C] 3 ἐπιπρέπει A || 4 ἰδίως] ἡδέως Menag. || 5 δρυπέπεσιν A δρυπεπέσιν TD Tox. mg. δρυπέπισιν Tox. || 6 καὶ om. T | δὲ om. AD || 10 ἔχοι T | πάθος] βάθος Morus, qui καὶ ἔννοιαν βαθντ. secl. | ἔννοιαν] εὐνοιαν Cas. || 12 συνίστασθαι Reiske: διασυνίστασθαι AT συνδιανίστασθαι D, ἰδιά συνίστασθαι Lofft | οὕτως T || 14 post ὥραν lac. stat. Farquh. | παισὶν] πᾶσιν Cor. || 16 πιθανά] δυνατά D pr. (πιθανά s. l.) || 17 γνησίως del. Wilam. | προσπесеῖται Cas.: προπесеῖται || 18 ὅτι ἱπποκρ. C | αὐτὸς om. T ('ipse' Xyl.) C || 19 θανάτων A || 20 καῖσαρ AD καὶ καῖσαρ C || 21 ἄρδην om. Cα β γ π || 25 φθειρες²] θῆρες Orth || 27 παύσῃ] πάσῃ C

ρος καὶ λατρεύων τοσούτω χείρονι τῷ ἀγγέλῳ, <ὅσω κρείττον τὸ κυ-
ριεύον> ἥπερ ἐστὶ τὸ ὑπηρετοῦν· τὸ μὲν γὰρ νοῦς καὶ δαίμων, τὸ δὲ γῆ
καὶ λύθρος.

4. Μὴ κατατρίψῃς τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ βίον μέρος ἐν ταῖς περὶ ἐτέ-
ρων φαντασίαις, ὁπότεν μὴ τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τι κοινωφελὲς ποιῇ, [ἥτοι
γὰρ ἄλλον ἔργον στέρη] τουτέστι φανταζόμενος, τί ὁ δεῖνα πράσσει καὶ
τίνος ἐνεκεν καὶ τί λέγει καὶ τί ἐνθymεῖται καὶ τί τεχνάζεται καὶ ὅσα
τοιαῦτα ποιεῖ ἀπορρέμβεσθαι τῆς τοῦ ἰδίου ἡγεμονικοῦ παρατηρήσεως.
χρὴ μὲν οὖν καὶ τὸ εἰκῆ καὶ μάτην ἐν τῷ εἰρμῷ τῶν φαντασιῶν περιόστα- 2
σθαι, πολὺ δὲ μάλιστα τὸ περιέρχον καὶ κακότηδες· καὶ ἔθιστόν ἐσθαι 3
μόνα φαντάζεσθαι, περὶ ὧν εἴ τις ἄφρων ἐπανερόιτο 'τί νῦν διανοῇ;', μετὰ
παρηρησίας παραχρῆμα ἂν ἀποκρίναι, ὅτι τὸ καὶ τό, ὡς ἐξ αὐτῶν εὐθὺς
δῆλα εἶναι, ὅτι πάντα ἀπλᾶ καὶ εὐμενῇ καὶ ζῶον κοινωνικοῦ καὶ ἀμελοῦν-
τος ἡδονικῶν ἢ καθάπαξ ἀπολαυστικῶν φαντασμάτων ἢ φιλονεικίας τινὸς
15 ἢ βασκανίας καὶ ὑποψίας ἢ ἄλλον τινός, ἐφ' ᾧ ἂν ἐρονθριάσειας ἐξηγουμέ-
νος, ὅτι ἐν νῷ αὐτὸ εἶχες. ὁ γὰρ τοι ἄνθρωπος οὐκ ἔτι ὑπερτινόμενος 4
τὸ [ὡς] ἐν ἀρίστοις ἦδη εἶναι ἱερεὺς τίς ἐστι καὶ ὑπουργὸς θεῶν, χρώμενος
καὶ τῷ ἔνδον ἰδρυμένῳ αὐτοῦ, ὃ παρέχεται τὸν ἄνθρωπον ἄχραντον
ἡδονῶν, ἄτρωτον ὑπὸ παντὸς πόνου, πάσης ὕβρεως ἀνέπαφον, πάσης
20 ἀναίσθητον πονηρίας, ἀθλητὴν ἄθλου τοῦ μεγίστου, τοῦ ὑπὸ μηδενὸς
πάθους καταβληθῆναι, δικαιοσύνην βεβαμμένον εἰς βάθος, ἀσπαζόμενον
μὲν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ συμβαίοντα καὶ ἀπονεμόμενα πάντα, μὴ πολλὰ-
κις δὲ μηδὲ χωρὶς μεγάλης καὶ κοινωφελούς ἀνάγκης φανταζόμενον, τί
ποτε ἄλλος λέγει ἢ πράσσει ἢ διανοεῖται. μόνον γὰρ τὰ ἑαυτοῦ πῶς 5
25 ἐνεργοίῃ ἂν προσέχει καὶ τὰ ἑαυτῷ ἐκ τῶν ὅλων συγκλωθόμενα διηνεκῶς

[1-25 ATD 1-3, 10-25 C] 1 τῷ om. Cπ | supplevi, lac. ind. Reiske, qui ὅσω
κρείττον τὸ ὑπηρετούμενον suppl. || 2 ἥπερ ἐστὶ Reiske: ἢ περιέστι TC ἢ περιέστι A
ἢ πέρ ἐστι D, ὅσω περιέστι Cas., οὐ περιέστι vel ὅπερ εἰκός ἐστιν ὑπηρετεῖν Gat.,
ὅσωπέρ ἐστι Cor., ἢ ᾧ περιέκειτο Schenkl, alii aliter || 4 κατακρίψῃς A | ὑπολειπό-
μενον D corr.: ὑπολιπόμενον ATD pr. || 5 μὴ τὴν s. l. D (τὴν μὲν D pr.) || 5-6 ἥτοι
... στέρη om. D, seclusi: ut parenthesin uncis incl. Leopold, ante 2 ἢ περιέστι transp.
Salm., post στέρη lac. stat. Farquh., αὐτὸς γὰρ καλοῦ ἔ. στ. Pol., τί γὰρ ἄλλον ἔ.
στ. Rend., ἐκεῖ γὰρ ἄλλον ἔ. στ. Trann. in app., alii aliter || 6 τουτέστι] τοιοῦτό τι
Pol., τοιοῦτον ἐστὶ Rend., τοῦτο ἐστὶ Thei. | πρᾶττει D || 8 ποιεῖ om. AD | τοῦ
om. A || 11 τί νῦν διανοῇ mg. D || 12 ἐξ αὐτῶν TD corr. C: ἐξ αὐτῶς A ἐξ αὐ-
τῆς D pr. | εὐθὺς del. put. Trann. || 14 ἡ¹] εἰ AD || 15 ἢ ἄλλον ... ἐξηγουόμενος
om. Cανπ || 16 νῷ TDC: ᾧ A | ᾧ² s. l. D || 17 ὡς om. C, del. Menag. | ἐστὶ om. A
TC || 18 καὶ] δαιμονίῳ Lofft, καλῶς Pol., κυρίῳ Kron., κυριεύοντι Schenkl in app. |
τὸ ... ἰδρυμένον Cπ | αὐτοῦ αὐτῷ AC αὐτῷ D || 19 ἄτρωτον Valck. || 20 τοῦ²
τῷ AD τὸ C || 21 βεβλαμμένον ADCπ | βάθος] πάθος AD || 22 τῆς om. C | ἀπο-
νεμόμενα] ὑπονεμόμενον C || 23 μεγάλας D | φανταζόμενον AD pr. || 24 ἢ τί
πράσσει C | μόνα ATD | τὰ ἑαυτοῦ] εἶναι ἑαυτοῦ C || 24-25 πῶς ἐνεργοίῃ ἂν προσ-
έχει Dal.: πρὸς ἐνέργειαν ἔχει T πρὸς ἐνέργειαν ἐξεί ADC, πρὸς ἐνέργειαν ἐξεργίει
vel ἐξάγει Schenkl in app., πρὸς ἐνέργειαν ἐτοιμα ἔχει Thei.

6 ἐννοεῖ, κἀκεῖνα μὲν καλὰ παρέχεται, ταῦτα δὲ ἀγαθὰ εἶναι πέπεισται. ἡ
7 γὰρ ἐκάστῳ νεμομένη μοῖρα συνεμφέρεται τε καὶ συνεμφέρει. μέμνηται
δὲ καὶ ὅτι συγγενὲς πᾶν τὸ λογικὸν καὶ ὅτι κήδεσθαι μὲν πάντων ἀνθρώ-
πων κατὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν ἐστί, δόξης δὲ οὐχὶ τῆς παρὰ πάντων
8 ἀνθεκτέον, ἀλλὰ τῶν ὁμολογουμένως τῇ φύσει βιοούντων μόνον. οἱ δὲ μὴ 5
οὕτω βιοῦντες ὅποιοί τινας οἴκοι τε καὶ ἔξω τῆς οἰκίας, καὶ νύκτωρ καὶ
9 μεθ' ἡμέραν οἱ μεθ' οἷων φύρονται, μεμνημένους διατελεῖ. οὐ τοίνυν
οὐδὲ τὸν παρὰ τῶν τοιούτων ἔπαινον ἐν λόγῳ τίθεται, οἷγε οὐδὲ αὐτοὶ
ἐαυτοῖς ἀρέσκονται.

5. Μῆτε ἀκούσιος ἐνέργει μῆτε ἀκοινώνητος μῆτε ἀνεξέταστος μῆτε 10
ἀνθελκόμενος· μῆτε κομψεία τὴν διάνοιάν σου καλλωπιζέτω· μῆτε
2 πολυρρήμων μῆτε πολυπράγμων ἔσο. ἔτι δὲ ὁ ἐν σοὶ θεὸς ἔστω προ-
στατής ζῶον ἄρρενος καὶ πρεσβύτου καὶ πολιτικοῦ καὶ Ῥωμαίου καὶ
ἄρχοντος ἀνατεταχότος ἐαυτόν,¹ οἷος ἂν εἴη τις περιμένων τὸ ἀνακλη-
τικὸν ἐκ τοῦ βίου εὐλντος, μῆτε ὄρκον δεόμενος μῆτε ἀνθρώπου τινός 15
3 μάρτυρος. ἔνδον τὸ παιδρὸν καὶ τὸ ἀπροσδεὲς ἔξωθεν ὑπηρεσίας καὶ [τὸ
4 ἀπροσδεὲς] ἡσυχίας, ἣν ἄλλοι παρέχουσιν. ὀρθὸν οὖν εἶναι χρή, οὐχὶ
ὀρθούμενον.

6. Εἰ μὲν κρεῖττον εὐρίσκεις ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ δικαιοσύνης,
ἀληθείας, σωφροσύνης, ἀνδρείας καὶ καθάπαξ τοῦ ἀρκεῖσθαι ἐαυτῇ 20
τὴν διάνοιάν σου, ἐν οἷς κατὰ τὸν λόγον τὸν ὀρθὸν πράσσοντά σε παρέχεται,
καὶ [ἐν] τῇ εἰμαρμένῃ ἐν τοῖς ἀπροαιρέτως ἀπονεμομένοις· εἰ τοῦτον,
φημί, κρεῖττόν τι ὀρᾷς, ἐπ' ἐκεῖνο ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τραπόμενος τοῦ
2 ἀρίστου εὐρισκομένου ἀπόλαυε. εἰ δὲ μηδὲν κρεῖττον φαίνεται αὐτοῦ τοῦ
ἐνιδρυμένου ἐν σοὶ daίμονος τὰς τε ἰδίας ὁρμὰς ὑποτεταχότος ἐαυτῷ καὶ 25
τὰς φαντασίας ἐξετάζοντος καὶ τῶν αἰσθητικῶν πείσεων, ὥς ὁ Σωκράτης

14sq. Suda s. v. Ἀνακλητικόν: . . . καὶ Μάρκος Ἀντωνίνος φησιν· ἔσο ἀναμένων
τὸ ἀνακλητικὸν ἐκ τοῦ βίου εὐλντος, μῆτε ὄρκον δεόμενος μῆτε ἀνθρώπου τινός μάρ-
τυρος || 17 Suda s. v. Ὀρθός: . . . Μάρκος· ὀρθὸν δὲ (δεῖ Sudaē codd. AF) εἶναι καὶ
μὴ ὀρθούμενον || 26 cf. Epict. III 12, 15 ὁ Σωκράτης ἔλεγεν . . . ἀνεξέταστον φαν-
τασίαν μὴ δέχεσθαι (e Plat. Apol. 38a)

[1—26 ATD 1—2, 14—18 C] 1 πεπεισθαι AD | ἡ] εἰ A || 2 συνεμφέρεται Cγ | τε] τι D || 5 μόνων AD || 7 ad οἷοι mg. add. γὰρ D | οὗτοι νῦν AD || 8 τῶν om. AD | τίθενται D || 8—9 οἷγε . . . ἀρέσκονται om. D, del. Lem. || 14 τοιοῦτος ἔσο, οἷος ἂν C | παραμένων C || 15 εὐλύτως Gat. || 16—17 ἔνδον . . . παρέχουσιν om. C || 16 ἔνδον Dal.: Ἐν δὲ T | ἐν δὲ AD, ἐνῇ vel ἐνέστω Gat., ἔτι δὲ Morus, ἔχε δὴ Rend. | παιδρὸν] φαινόμενον AD, παιδρῶνον Schultz, φαινόμενον παιδρὸν Rend. | τῆς ἔξωθεν T || 16, 17 τὸ ἀπροσδεὲς more glossatorum iteratum seclusi | καὶ τὸ ἀ. . . παρέχουσιν del. put. Trann. || 20 ἀνδρίας TD corr. (ex -είας) | ἐαυτὴν A | αὐτὴν D || 21 ἐν om. AD || 22 del. Gat. | τοῦτο A | τοῦτ' om. D || 23 κρεῖττον Cor.: κρεῖσσον || 24 ἀπόλαβε A || 26 ἐξετάζοντας A | πείσεως AD || 26—p. 19, 1 ὥς . . . ἔλεγεν post ἐξετάζοντος transp. voluit Gat. (cf. Epict. III 12, 15)

ἔλεγεν, ἑαυτὸν ἀφειλκνóτος καὶ τοῖς θεοῖς ὑποτεταχóτος ἑαυτὸν καὶ τῶν ἀνθρώπων προκηδομένον· εἰ τούτου πάντα τὰ ἄλλα μικρότερα καὶ 3 εὐτελέστερα εὐρίσκεις, μηδενὶ χώραν δίδον ἑτέρῳ, πρὸς δ' ῥέψας ἅπαξ καὶ ἀποκλίνας οὐκέτι ἀπερισπástως τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖνο τὸ ἴδιον [τὸ σὸν] 5 προτιμᾶν δυνήσῃ· ἀντικαθῆσθαι γὰρ τῷ λογικῷ καὶ πολιτικῷ ἀγαθῷ οὐ 4 θέμις οὐδ' ὅτιοῦν ἑτερογενές, οἷον τὸν παρὰ τῶν πολλῶν ἔπαινον ἢ ἀρχὰς ἢ πλοῦτον ἢ ἀπολαύσεις ἡδονῶν. πάντα ταῦτα, κἂν πρὸς ὀλίγον ἐναρμόζῃεν 5 δόξῃ, κατεκράτησεν ἄφνω καὶ παρήνεγκε. σὺ δέ, φημί, ἀπλῶς καὶ 6 ἐλευθέρως ἐλοῦ τὸ κρεῖττον καὶ τούτου ἀντέχον· κρεῖττον δὲ τὸ συμφέρον. 10 εἰ μὲν τὸ ὡς λογικῷ, τοῦτο τήρει· εἰ δὲ τὸ ὡς ζῳῳ, ἀπόφνηναι καὶ ἀτύφως 7 φύλασσε τὴν κρίσιν· μόνον ὅπως ἀσφαλῶς τὴν ἐξέτασιν ποιήσῃ.

7. Μὴ τιμῆς ποτὲ ὡς συμφέρον σεαυτοῦ, δ' ἀναγκάσει σέ ποτε τὴν πίστιν παραβῆναι, τὴν αἰδῶ ἐγκαταλιπεῖν, μισῆσαί τινα, ὑποπτεῦσαι, καταράσασθαι, ὑποκρίνασθαι, ἐπιθυμῆσαί τινος τοίχων καὶ παραπετασ- 15 μάτων δεομένον. ὁ γὰρ τὸν ἑαυτοῦ νοῦν καὶ δαίμονα καὶ τὰ ὄργια τῆς 2 τούτου ἀρετῆς προελόμενος τραγωδίαν οὐ ποιεῖ, οὐ στενάζει, οὐκ ἐρημίας, οὐ πολυπληθείας δεήσεται· τὸ μέγιστον, ζήσῃ μήτε διώκων μήτε φεύγων. πότερον δὲ ἐπὶ πλέον διάστημα χρόνου τῷ σώματι περιεχομένη 3 τῇ ψυχῇ ἢ ἐπ' ἔλασσον χρήσεται, οὐδ' ὅπως οἰοῦν αὐτῷ μέλει· κἂν γὰρ 4 20 ἤδη ἀπαλλάσσεσθαι δέῃ, οὕτως εὐλύτως ἄπεισιν ὡς <εἰ> ἄλλο τι τῶν αἰδημόνως καὶ κοσμίως ἐνεργεῖσθαι δυναμένων ἐνεργήσῃς, τοῦτο μόνον παρ' ὅλον τὸν βίον εὐλαβούμενος τὸ τὴν διάνοιαν ἐν τινὶ ἀνοικεῖῳ νοεροῦ πολιτικοῦ ζῶον τροπῇ γενέσθαι.

8. Οὐδὲν ἂν ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ κεκολασμένου καὶ ἐκκεκαθαρμένου 25 πυνώδες οὐδὲ μὴν μεμολυσμένον οὐδὲ ὑπουλον εὐροις. οὐδὲ ἀσυντελῆ τὸν 2 βίον αὐτοῦ ἢ πεπρωμένη καταλαμβάνει, ὡς ἂν τις εἴποι τὸν τραγωδὸν πρὸ τοῦ τελέσαι καὶ διαδραματίσαι ἀπαλλάσσεσθαι. ἔτι δὲ οὐδὲν δοῦλον οὐδὲ 3 κομπόν οὐδὲ προσδεδεμένον οὐδὲ ἀπεσχισμένον οὐδὲ ὑπεύθυνον οὐδὲ ἐμφωλεῦον.

30 9. Τὴν ὑποληπτικὴν δύναμιν σέβει· ἐν ταύτῃ τὸ πᾶν, ἵνα ὑπόληψις τῷ ἡγεμονικῷ σου μηκέτι ἐγγένηται ἀνακόλουθος τῇ φύσει καὶ τῇ τοῦ

[1-31 AT 1-11 D] 4 καὶ τὸ σὸν T, gloss. del. Zuntz, καὶ ὅσιον Lofft || 5 πολιτικῷ Gat. : ποιητικῷ || 6 τῶν om. T || 9 ἐλευθέρως T || 10 ἀπόφνηναι AD, ἀπόλαυσε Reiske, qui ἀτύφως καὶ contin. || 12 σεαυτῷ Cor. | ἀναγκάσει A || 16 προσελάμμενος A || 17 πολυπληθείας A || 18-19 περιεχομένην τὴν ψυχὴν ἢ A || 19 οὐδ' ὅτιοῦν T | μέλη A || 20 εὐλύτως Nauck | supplevi (ad synt. cf. III 12, 1; VI 15, 2; VIII 51, 2), ὡς ἂν Farquh. || 21 ἐνεργήσῃς Holst. : ἐνεργήσῃ A ἐνεργήσεων T ('ut si . . . conferat' Xyl.), ἐνεργήσαν Cas., ἐνεργήσεων Raderm. || 22 ἀνοικεῖῳ τῶν οἰκείων T, τῶν ἀνοικείων Lofft || 22, 23 νοεροῦ καὶ πολ. Stich (sed cf. IX 16) || 25 ποιῶδες A | μεμολυσμένον Rend. || 28 ἀπεσχισμένον A | οὐδ' ἀνυπεύθυνον Rich. || 30 σέβου T || 31 ἀνακόλουθον T

2 λογικοῦ ζώου κατασκευῇ. αὕτη δὲ ἐπαγγέλλεται ἀπροπτωσίαν καὶ τὴν
πρὸς ἀνθρώπους οἰκείωσιν καὶ τὴν τοῖς θεοῖς ἀκολουθίαν.

10. Πάντα οὖν ῥίψας ταῦτα μόνα τὰ ὀλίγα σύνεχε καὶ ἔτι 'συμμημόνευε,
ὅτι μόνον ζῇ ἕκαστος τὸ παρὸν τοῦτο τὸ ἀκαριαῖον· τὰ δ' ἄλλα ἢ βεβίωται 10
2 ἢ ἐν ἀδῆλῳ. μικρὸν μὲν οὖν δὲ ζῇ ἕκαστος, μικρὸν δὲ τὸ τῆς γῆς γωνίδιον, 5
ὅπου ζῇ· 'μικρὸν δὲ καὶ ἡ μηκίστη ὑστεροφημία καὶ αὕτη δὲ κατὰ
διαδοχὴν ἀνθρωπαρίων τάχιστα τεθνηξομένων καὶ οὐκ εἰδότεων οὐδ' ἐαν-
τοὺς οὐδέ γε τὸν πρόπαλαι τεθνηκότα.

11. Τοῖς δὲ εἰρημένοις παραστήμασιν ἐν ἔτι προσέστω, τὸ ὅρον ἢ
ὑπογραφὴν ἀεὶ ποιεῖσθαι τοῦ ὑποπίπτοντος φανταστοῦ, ὥστε αὐτὸ 10
ὁποῖόν ἐστι κατ' οὐσίαν γυμνὸν ὅλον δι' ὅλον διηρημένως βλέπειν καὶ
τὸ ἴδιον ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων, ἐξ ὧν συνεκρίθη καὶ εἰς
2 ἀ ἀναλυθῇσεται, λέγειν παρ' ἐαυτῷ. οὐδὲν γὰρ οὕτω μεγαλοφροσύνης
ποιητικόν, ὥς τὸ ἐλέγχειν ὁδῷ καὶ ἀληθείᾳ ἕκαστον τῶν τῷ βίῳ ὑποπι-
πτόντων δύνασθαι καὶ τὸ ἀεὶ οὕτως εἰς αὐτὰ ὁρᾶν, ὥστε συνεπιβάλλειν, 15
ὁποῖω τινὶ τῷ κόσμῳ ὁποῖαν τινὰ τοῦτο χρεῖαν παρεχόμενον τίνα μὲν
ἔχει ἀξίαν ὥς πρὸς τὸ ὅλον, τίνα δὲ ὥς πρὸς τὸν ἀνθρώπου πολίτην ὄντα
3 πόλεως τῆς ἀνωτάτης, ἧς αἱ λοιπαὶ πόλεις ὥσπερ οἰκίαι εἰσὶ· τί ἐστὶ καὶ
ἐκ τίνων συγκέκριται καὶ πόσον χρόνον πέφυκε παραμένειν τοῦτο τὸ τὴν
φαντασίαν μοι νῦν ποιοῦν καὶ τίνος ἀρετῆς πρὸς αὐτὸ χρεῖα, οἷον ἡμερό- 20
4 τητος, ἀνδρείας, ἀληθείας, πίστεως, ἀφειλείας, αὐταρκειας, τῶν λοιπῶν. διὸ
δεῖ ἐφ' ἐκάστου λέγειν· τοῦτο μὲν παρὰ θεοῦ ἦκει, τοῦτο δὲ κατὰ τὴν
σύλληξιν καὶ τὴν συμμηρομένην σύγκλωσιν καὶ τὴν τοιαύτην σύντευξιν
τε καὶ τύχην, τοῦτο δὲ παρὰ τοῦ συμφύλου καὶ συγγενοῦς καὶ κοινοῦ,
5 ἀγνοοῦντος μέντοι, ὃ τι αὐτῷ κατὰ φύσιν ἐστίν. ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἀγνοῶ· διὰ 25
τοῦτο χρῶμαι αὐτῷ κατὰ τὸν τῆς κοινωνίας φυσικὸν νόμον εὐμενῶς καὶ
δικαίως· ἅμα μέντοι τοῦ κατ' ἀξίαν ἐν τοῖς μέσοις συστοχάζομαι.

12. Ἐὰν τὸ παρὸν ἐνεργῆς ἐπόμενος τῷ ὁρθῷ λόγῳ ἐσπουδασμένως,
ἐρρωμένως, εὐμενῶς καὶ μηδὲν παρεμπορεύμα <παρίης>, ἀλλὰ τὸν

28sq. Dio Cass. 72, 6, 2 de Marco: οὐδὲν ἐν παρέργῳ οὔτε ἔλεγεν οὔτε ἔγραψεν
οὔτε ἐποίει

[1—29 AT 3—6 C] 1 ἀπροπτωσίαν A || 3 μόνον T | μνημόνευε AC || 6 αὕτη T ||
7 ἀνθρωποπαρίαν A || 8 οὐδέ γε Reiske: οὔτε γε AT, οὔτι γε Cor. || 9 παραιτή-
μασιν A || 11 δι' ὅλον Menag. | διειλημμένως Cor. || 12 αὐτοῦ] ἐαυτοῦ A | ἐκεί-
νων T: αὐτῶν A, αὐτῶν ἐκείνων Schenkl || 14 ἐν τῷ βίῳ Schenkl || 15 συμβάλλειν
Morus || 16 τινὶ vel τῷ del. put. Schultze || 18 οἰκίαι A, ὡς περιοικίαι Schenkl in
app. || 19 συγκρίνεται A || 21, 22 διὸ δεῖ] διόδι A, δεῖ ὡδί Thei. || 22 κατὰ] κατ' αὐ-
τὴν A || 23 σύλληξιν] σύννησιν Morus || 25 ὅτι A || 26 εὐμενῶς Iun.: εὖνως
AT, εὐνόως Morus || 28 Kān A || 29 suppl. Farquh.: μηδὲν παρεμπορεύμα T μηδέν-
περ ἐμπορεύμα A, μηδὲν παρεμπορεύη Gat., μηδὲν παρεμπορευόμενος Iun., μηδὲν
παρεμπορεύμα ἐμπορεύη Pol., μηδὲν ἐν παρεμπορεύματι Haines in app., alii aliter

ἑαυτοῦ δαίμονα καθαρὸν ἐστῶτα τηρῆς, ὡς εἰ καὶ ἤδη ἀποδοῦναι δέοι·
ἐὰν τοῦτο συνάπτης μηδὲν περιμένων μηδὲ φεύγων, ἀλλὰ τῇ παρούσῃ
κατὰ φύσιν ἐνεργείᾳ καὶ τῇ ὧν λέγεις καὶ φθέγγῃ Ῥωμαϊκῇ ἀληθείᾳ
ἀρκούμενος, εὐζωήσεις. ἔστι δὲ οὐδεὶς ὁ τοῦτο κωλύσαι δυνάμενος. 2

5 13. Ὡςπερ οἱ ἱατροὶ ἀεὶ τὰ ὄργανα καὶ σιδήρια πρόχειρα ἔχονσι πρὸς
τὰ αἰφνίδια τῶν θεραπευμάτων, οὕτω τὰ δόγματα σὺ ἔτοιμα ἔχε πρὸς
τὸ τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα εἶδέναι καὶ πᾶν καὶ τὸ μικρότατον οὕτω ποιεῖν,
ὡς τῆς ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συνδέσεως μεμνημένον. οὔτε γὰρ 2
ἀνθρώπινόν τι ἄνευ τῆς ἐπὶ τὰ θεῖα συναναφορᾶς εὐ πράξεις οὔτε ἔμπαλιν.

10 14. Μηκέτι πλανῶ· οὔτε γὰρ τὰ ὑπομνημάτιά σου μέλλεις ἀναγινώσκειν
οὔτε τὰς τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων καὶ Ἑλλήνων πράξεις καὶ τὰς ἐκ τῶν
συγγραμμάτων ἐκλογάς, ἃς εἰς τὸ γῆρας αὐτῷ ἀπετίθεσο· σπεῦδε οὖν
εἰς τέλος καὶ τὰς κενὰς ἐλπίδας ἀφείς σαντῷ βοήθει, εἴ τί σοι μέλει
σεαυτοῦ, ἕως ἔξεστιν.

15 15. Οὐκ ἴσασι, πόσα σημαίνει τὸ κλέπτειν, τὸ σπείρειν, τὸ ὠνεῖσθαι, τὸ
ἡσυχάζειν, τὸ ὁρᾶν τὰ πρακτέα, ὃ οὐκ ὀφθαλμοῖς γίνεται, ἀλλ' ἐτέρᾳ τινὶ
ᾧφει.

16. Σῶμα, ψυχὴ, νοῦς· σώματος αἰσθήσεις, ψυχῆς ὁρμαί, νοῦ δόγμα-
τα.¹ τὸ μὲν τυποῦσθαι φανταστικῶς καὶ τῶν βουλημάτων, τὸ δὲ νευρο- 2
20 σπαστεῖσθαι ὀρμητικῶς καὶ τῶν θηρίων καὶ τῶν ἀνδρογόνων καὶ Φαλάρι-
δος καὶ Νέρωνος· τὸ δὲ νοῦν ἡγεμόνα ἔχειν ἐπὶ τὰ φαινόμενα καθήκοντα
καὶ τῶν θεοῦς μὴ νομιζόντων καὶ τῶν τὴν πατρίδα ἐγκαταλειπόντων καὶ
τῶν <πᾶν ὅτιον> ποιούντων, ἐπειδὴν κλείσωσι τὰς θύρας. εἰ οὖν τὰ λοιπὰ 3
κοινὰ ἐστὶ πρὸς τὰ εἰρημένα, λοιπὸν τὸ ἰδίον ἐστὶ τοῦ ἀγαθοῦ φιλεῖν μὲν
25 καὶ ἀσπάζεσθαι τὰ συμβαίνοντα καὶ συγκλωθόμενα αὐτῷ· τὸν δὲ ἔνδον

11-12 cf. quod de excerptis suis Marcus Frontoni scripsit, Fronto ep. ad Caes.
II 10 p. 34 N.; Marcum historiam scribere voluisse dicit Fronto ep. ad Caes. IV 3
p. 66 N.

[1-25 AT 5-14 C 18 M] 1 τηρεῖς A | ὥσει καὶ εἰ ἀποδ. A || 2 τούτῳ Cor. | πα-
ροῦσῃ Trann. in app. || 3 λέγεις A | Ῥωμαϊκῇ Rich. (cf. *veritas . . . Romana* Fron-
to ep. ad Ver. II 7 p. 135 N.): ἡρωικῇ AT, εὐροϊκῇ Rend., ἀτρεκεῖ Trann. in app.,
ὠρικῇ Thei., θεωρητικῇ Orth || 4 εὐ ζώσεις T || 5 πρὸς] πρὸ A || 6 πρὸς om. AC ||
7 καὶ τὰ ἀνθρ. Cor. | σμικρότατον A | ποιεῖ Menag. || 9 συναμφορᾶς Cn π |
οὐτ' A || 10 πλανῶν A | ὑπομνήματα C || 12 αὐτῷ A | σεαυτῷ C, ἑαυτῷ Schenkl ||
13 εἰς τέλος Xyl. in adn.: ἐς τέλος T | εἰς τέλος Tox. | εἰ θέλεις AC, ἡ σθένεις
Raderm., εἰς σθένος Schenkl, εὐσταλὴς Trann. in app. | τὰς om. C nonn. || 14 σαν-
τοῦ AC | ὡς T ('dum' Xyl.) || 15 κλέπτειν] σκάπτειν Reiske | ὠνεῖσθαι] δονεῖσθαι
Pol., κινεῖσθαι Rich. || 16 ὀφθαλμὸς A | ἕτερα A || 19 νευροσπαστεῖσθαι A || 20 θη-
ρωδῶν Wilam. || 21 verba τὸ [δὲ] . . . καθήκοντα post 24 τοῦ ἀγαθοῦ transp.
Gat. | δὲ] δὲ τὸν T || 22 ἐγκαταλιπόντων A || 23 suppl. Cor., lac. not. Xyl., ὅτιον
Gat., πᾶν Wilam., τί οὐ Schenkl in app., ἀθέμιτα vel ἀνόσια Rees | ποιούντων]
πορνεύοντων Cas. | τὰ λοιπὰ] ταῦτα πάντα Stich, τοιαῦτα Haines in app. || 25 αὐτῷ
Wilam.

ἐν τῷ στήθει ἰδρυνόμενον δαίμονα μὴ φύρειν μηδὲ θορυβεῖν ὄχλῳ φαντασιῶν,
ἀλλὰ ἴλεων διατηρεῖν, κοσμίως ἐπόμενον θεῷ, μήτε φθεγγόμενον τι παρὰ
4 τὰ ἀληθῆ μήτε ἐνεργοῦντα παρὰ τὰ δίκαια. εἰ δὲ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ πάντες
ἄνθρωποι, ὅτι ἀπλῶς καὶ αἰδημόνως καὶ εὐθύμως βιοῖ, οὔτε χαλεπαίνει
τινὶ τούτων οὔτε παρατρέπεται τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐπὶ τὸ τέλος τοῦ 5
βίου, ἐφ' ὃ δεῖ ἐλθεῖν καθαρὸν, ἡσύχιον, εὖλκτον, ἀβιάστως τῇ ἑαυτοῦ
μοίρᾳ συνηρμοσμένον.

Δ

1. Τὸ ἐνδον κυριεῦον, ὅταν κατὰ φύσιν ἔχη, οὕτως ἔστηκε πρὸς τὰ
συμβαίνοντα, ὥστε ἀεὶ πρὸς τὸ [δυνατὸν] διδόμενον μετατίθεσθαι 10
2 ῥαδίως. ὕλην γὰρ ἀποτεταγμένην οὐδεμίαν φιλεῖ, ἀλλὰ ὁρμᾷ μὲν πρὸς
τὰ <προ>ηγούμενα μεθ' ὑπεξαίρεσεως, τὸ δὲ ἀντισταθόμενον ὕλην ἑαν-
τῷ ποιεῖ, ὥσπερ τὸ πῦρ, ὅταν ἐπικρατῇ τῶν ἐπεμπιπτόντων, ὅφ' ὧν ἂν
μικροί τις λύχνος ἐσβέσθῃ· τὸ δὲ λαμπρὸν πῦρ τάχιστα ἐξωκείωσεν ἑαυτῷ
τὰ ἐπιφορούμενα καὶ κατηνάλωσε καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκείνων ἐπὶ μεῖζον 15
ἤρθη.

2. Μηδὲν ἐνέργημα εἰκῇ μηδὲ ἄλλως ἢ κατὰ θεώρημα συμπληρωτικὸν
τῆς τέχνης ἐνεργεῖσθαι.

3. Ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητοῦσιν, ἀγροικίας καὶ αἰγιαλὸς καὶ ὄρη·
2 [εἰώθας δὲ καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ποθεῖν.] ὅλον δὲ τοῦτο ἰδιωτικῶ- 20
τατὸν ἔστιν ἐξὸν ἥς ἂν ὥρας ἐθελήσῃς εἰς ἑαυτὸν ἀναχωρεῖν· οὐδαμοῦ γὰρ
οὔτε ἡσυχώτερον οὔτε ἀπραγμονέστερον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ ἢ εἰς τὴν
ἑαυτοῦ ψυχὴν, μάλισθ' ὅστις ἔχει ἐνδον τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐγκύψας ἐν πάσῃ
εὐμαρείᾳ εὐθὺς γίνεται· τὴν δὲ εὐμάρειαν οὐδὲν ἄλλο λέγω ἢ εὐκοσμίαν.
3 συνεχῶς οὖν δίδον σεαυτῷ ταύτην τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἀνανέου σεαυτὸν· 25
βραχέα δὲ ἔστω καὶ στοιχειώδη, ἃ εὐθὺς ἀπαντήσαντα ἀρκέσει εἰς τὸ

21—23 οὐδαμοῦ γὰρ οὔτε ἡσυχώτερον κατὰ τὸν αὐτοκράτορα Μάρκον οὔτε
ἀπραγμονέστερόν τις ἀναχωρεῖ ἢ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν Arethas schol. ad Dion.
Chrys. or. XX 8 p. 113 Sonny || 24 Suda s. v. Εὐμάρεια : ἡ εὐκολία. λέγεται δὲ καὶ
ἡ εὐκοσμία παρὰ Μάρκῳ Ἀντωνίνῳ

[1—26 AT 17—26 D 19—26 C] 1 ἰδρυνόμενον A || 2 ὡς θεῷ T || 2,3 περὶ bis A ||
4 ὅτι] ἐτι Lofft || 6 ἐφ' ᾧ A || 7 μηρία συνειρμοσμένον A || 10 gloss. del. Trann.
(‘δυνατὸν fort. delendum’ Schenkl in app.): δυνατὸν καὶ T || 11 ὑποτεταγμένην
Iun. || 12 suppl. Gat. (‘proposita’ Xyl.), ἀγόμενα Schultz, fortasse ἐναντιούμενα (cf.
SVF III fr. 564, p. 149, 27sq.) || 14 δὲ λαμπρὸν] διαλαμπρὸν A || 19 ὅτι ἀναχωρή-
σεις C Ἦνα χωρήσεις A | αὐτοῖς C nonn.: αὐτοῖς ATC reliqui τινές D || 20 εἰώθας
... ποθεῖν om. D, deleui (cf. Hermes 102, 1974, 56sq.) || 21 ἐξὸν ... ἑαυτὸν] σὺ δ'
εἰς ἑαυτὸν D | ἐθελήσεις C || 23 ὅστις ἔχει] ὅτ' ἔχει C | τοιαῦτα τις C || 24 ἡ κο-
σμίαν C || 25 ἀνανέου AD | πρὸς σεαυτὸν D

πᾶσαν αὖ τὴν <δυσχερέστησιν> ἀποκλύσαι καὶ ἀποπέμψαι σε μὴ δυσχεραί-
 νοντα ἐκείνοις, ἐφ' ἃ ἐπανερχῇ. τίνι γὰρ δυσχεραίνεις; τῇ τῶν ἀνθρώπων 4
 κακίᾳ; ἀναλογισάμενος τὸ κρίμα, ὅτι τὰ λογικὰ ζῶα ἀλλήλων ἔνεκεν
 γέγονε¹ καὶ ὅτι τὸ ἀνέχεσθαι μέρος τῆς δικαιοσύνης καὶ ὅτι ἄκοντες
 5 ἁμαρτάνουσι καὶ πόσοι ἤδη διεχθρεύσαντες, ὑποπτεύσαντες, μισήσαντες,
 διαδορατισθέντες ἐκτέτανται, τετέφρωνται, παύον ποτέ. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ 5
 τῶν ὄλων ἀπονεμομένοις δυσχεραίνεις; ἀνανεωσάμενος τὸ διεξυγμένον
 τὸ ἦτοι πρόνοια ἢ ἄτομοι², καὶ ἐξ ὧν ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ κόσμος ὥσανεὶ
 πόλις. ἀλλὰ τὰ σωματικά σου ἄφεται; ἔτι ἐννοήσας, ὅτι οὐκ ἐπιμίγνται 6
 10 λείως ἢ τραχέως κινουμένῳ πνεύματι ἢ διάνοια, ἐπειδὴν ἅπαξ ἑαυτὴν
 ἀπολάβῃ καὶ γνωρίσῃ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν, καὶ λοιπὸν ὅσα περὶ πόνον καὶ
 ἡδονῆς ἀκήκοας καὶ συγκατέθου. ¹ ἀλλὰ τὸ δοξάριόν σε περισπάσει; 7
 ἀπιδὼν εἰς τὸ τάχος τῆς πάντων λήθης καὶ τὸ χάος τοῦ ἐφ' ἑκάτερα
 ἀπείρου αἰῶνος καὶ τὸ κενὸν τῆς ἀπηχίσεως καὶ τὸ εὐμετάβολον καὶ
 15 ἄκριτον τῶν εὐφημεῖν δοκούντων καὶ τὸ στενὸν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ περιγράφ-
 φεται. ὅλη τε γὰρ ἡ γῆ στιγμή καὶ ταύτης πόστον γωνίδιον ἢ κατοίκησις 8
 αὕτη; καὶ ἐνταῦθα πόσοι καὶ οἰοί τινες οἱ ἐπαινεσόμενοι; λοιπὸν οὖν 9
 μέμνησο τῆς ὑποχωρήσεως τῆς εἰς τοῦτο τὸ ἀγρίδιον ἑαυτοῦ καὶ πρὸ
 παντὸς μὴ σπῶ μηδὲ κατεντείνου, ἀλλὰ ἐλεύθερος ἔσο καὶ ὄρα τὰ πράγματα
 20 ὡς ἀνὴρ, ὡς ἄνθρωπος, ὡς πολίτης, ὡς θνητὸν ζῶον. ἐν δὲ τοῖς προχειρο-
 τάτοις, εἰς ἃ ἐγκύψεις, ταῦτα ἔστω τὰ δύο. ἐν μὲν, ὅτι τὰ πράγματα οὐχ
 ἄπτεται τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἐξω ἔστηκεν ἀτρεμοῦντα, αἱ δὲ ὀχλήσεις ἐκ
 μόνης τῆς ἔνδον ὑπολήψεως. ἕτερον δέ, ὅτι πάντα ταῦτα, ὅσα ὀρᾷς, ὅσον 11
 οὐδέπω μεταβαλεῖ καὶ οὐκ ἔτι ἔσται· καὶ ὅσον ἤδη μεταβολαῖς αὐτὸς
 25 παρατετύχηκας, συνεχῶς διανοοῦ. ὁ κόσμος ἀλλοιώσις· ὁ βίος ὑπόληψις. 12
 4. Εἰ τὸ νοερὸν ἡμῖν κοινόν, καὶ ὁ λόγος, καθ' ὃν λογικοὶ ἔσμεν, κοινός·
 εἰ τοῦτο, καὶ ὁ προστακτικὸς τῶν ποιητέων ἢ μὴ λόγος κοινός· εἰ τοῦτο,

25 ὁ κόσμος . . . ὑπόληψις: Δημοκράτους γνῶμαι 85 (= Democritus B 115)

[1–27 ATD 1–2, 12–27 C 3–4 M] 1 αὖ τὴν δυσχερέστησιν Dal.: αὐτὴν ATDC,
 αὐτὴν Cas., ἀνίαν Gat., λύπην Reiske, αὐλήν Lofft, ἄσπην Wilam. | ἀποκλείσαι AD ||
 2 verba ἐκείνοις . . . ἐπανερχῇ post p. 22, 25 ἀνανέου σεαυτὸν transp. Thei. (coll. V
 9, 1 et VI 11) | δυσχεραίνεις Cor. || 6 ἐκτέταντες A | ἀποκαθέντες D, ἐκταθέντες
 Stich | καὶ om. D || 7 δυσχερανεῖς Schultz || 8 τὸ om. T | καὶ ἢ T || 9 ἄφεται ἔτι;
 interp. Cas., ἔτι del. Stich | ἐπιμίγνται τε A || 10 τῷ λείως Schenkl in app. ||
 12 σε s. l. A | σέ φησι C | περισπᾷ Iun. || 13 ἀπιδὼν C || 14 κωνὸν Cπ || 15 εὐ-
 φημεῖν δοκούντων Gat.: ἐφ' ἡμῖν δοκούντων ATDC, ἐπευφημοῦντων Couat | post
 περιγράφεται add. παύον ποτέ C || 16 ὅλη τε om. Cπ | καὶ ταύτης om. AD | πόστον
 TC | καὶ ἡ κατ. C || 17 οὖν s. l. D || 18 ὅς T | ἀγρίδιον T || 19 κατεκτείνου Cανπ
 κατατείνου D ex κατεντ. corr. | ἀλλ' ἐλεύθερος C || 24 μεταβαλεῖ Iun.: μεταβάλ-
 λει | ὅσον T: ὅσον ADC (ὅσον οὐκ Cπ) || 25 διανοοῦ δι' ἀκοήν C | ὁ κόσμος
 ἀλλοιώσις mg. D || 26 Εἰς τὸ A || 27 ποιητέων ADC | ἢ μὴ λόγος] ἡμίλογος AD

καὶ ὁ νόμος κοινός· εἰ τοῦτο, πολῖται ἔσμεν· εἰ τοῦτο, πολιτεύματός τινος
 2 μετέχομεν· εἰ τοῦτο, ὁ κόσμος ὥσανει πόλις ἐστί. τίνος γὰρ ἄλλον φήσει
 τις τὸ τῶν ἀνθρώπων πᾶν γένος κοινοῦ πολιτεύματος μετέχειν; ἐκεῖθεν
 δέ, ἐκ τῆς κοινῆς ταύτης πόλεως, καὶ αὐτὸ τὸ νοερὸν καὶ λογικὸν καὶ
 3 νομικὸν ἡμῖν· ἢ πόθεν; ὥσπερ γὰρ τὸ γεωδές μοι ἀπὸ τινος γῆς ἀπο- 5
 μεμέρισται καὶ τὸ ὑγρὸν ἀφ' ἑτέρου στοιχείου καὶ τὸ πνευματικὸν ἀπὸ
 πηγῆς τινος καὶ τὸ θερμὸν καὶ πυρῶδες ἔκ τινος ἰδίας πηγῆς· οὐδὲν γὰρ
 ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔρχεται, ὥσπερ μὴδ' εἰς τὸ οὐκ ὄν ἀπέρχεται· οὕτω δὴ
 καὶ τὸ νοερὸν ἥκει ποθέν.

5. Ὁ θάνατος τοιοῦτον οἶον γένεσις, φύσεως μυστήριον, σύγκρισις ἐκ 10
 τῶν αὐτῶν στοιχείων <καὶ διάλυσις> εἰς ταῦτά, ¹ ὅλως δὲ οὐκ ἐφ' ᾧ ἂν τις
 αἰσχυρῇται· οὐ γὰρ παρὰ τὸ ἐξῆς τῷ νοερῷ ζῶντι οὐδὲ παρὰ τὸν λόγον τῆς
 παρασκευῆς.

6. Ταῦτα οὕτως ὑπὸ τῶν τοιούτων πέφυκε γίνεσθαι ἐξ ἀνάγκης· ὁ δὲ
 2 τοῦτο μὴ θέλων θέλει τὴν σνκῆν ὅπὸν μὴ ἔχειν.¹ ὅλως δὲ ἐκείνου μέμνησο, 15
 ὅτι ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου καὶ σὺ καὶ οὗτος τεθνήξεσθε, μετὰ βραχὺ δὲ
 οὐδὲ ὄνομα ὑμῶν ὑπολειφθήσεται.

7. Ἄρον τὴν ὑπόληψιν, ἥρται τὸ βέβλαμμαι. ἄρον τὸ βέβλαμμαι,
 ἥρται ἢ βλάβῃ.

8. Ὁ χεῖρω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄνθρωπον οὐ ποιεῖ, τοῦτο οὐδὲ τὸν βίον 20
 αὐτοῦ χεῖρω ποιεῖ οὐδὲ βλάπτει οὔτε ἔξωθεν οὔτε ἐνδοθεν.

9. Ἠνάγκασται ἢ τοῦ συμφέροντος φύσις τοῦτο ποιεῖν.

10. Ὅτι πᾶν τὸ συμβαῖνον δικαίως συμβαίνει· ὁ, ἐὰν ἀκριβῶς παρα-
 φυλάσσης, εὐρήσεις.¹ οὐ λέγω μόνον κατὰ τὸ ἐξῆς, ἀλλ' ὅτι κατὰ τὸ
 2 δίκαιον καὶ ὥς ἂν ὑπὸ τινος ἀπονέμοντος τὸ κατ' ἀξίαν. παραφύλασσε 25
 οὖν, ὥς ἤρξω, καὶ ὁ τι ἂν ποιῆς σὺν τούτῳ ποιεῖ, σὺν τῷ ἀγαθὸς εἶναι,
 3 καθ' ὃ κενόηται ἰδίως ὁ ἀγαθός. τοῦτο ἐπὶ πάσης ἐνεργείας σῶζε.

11. Μὴ τοιαῦτα ὑπολάμβανε, οἷα ὁ ὑβρίζων κρίνει ἢ οἷα σε κρίνειν
 βούλεται, ἀλλὰ ἴδε αὐτά, ὅποια κατ' ἀλήθειάν ἐστιν.

[1—29 **AT** 1—9, 18—21 **D** 1—11 **C** 5—11, 15—17, 20—24 **M**] 2 πόλις ἐστί] πολίταις τι
AD || 2, 3 φήσει τις] φύσιν τίς **AD** || 5 νόμιμον **Farquh.** in app. | ἡμῖν] ἥκει **Trann.**
 in app. | τὸ γε ὥδε σε μοι **M** | ἀπομέρισται **AM** || 6—7 τὸ ὑγρὸν ἀπὸ πηγῆς τινος
 καὶ τὸ πνευμ. ἀφ' ἑτέρου στοιχ. **Reiske** || 7 πηγῆς¹ **TC**: τηγῆς **M** γῆς **AD**, πνοῆς
Schenkl | πυρῶδες **D** | οὐδὲν γὰρ] οὐδὲν **A** καὶ οὐδὲν **D** || 8 μηδενός] μὴ ὄντος
Nauck | οὐδ' εἰς τὸ μὴ ὄν **Nauck** || 10 τοιοῦτος **ATM** | μυστηρίῳ **M** | σύγκρισις
Mazz. || 11 suppl. **Gat.**: καὶ διακρίσις post σύγκρισις add. **Cas.**, λύσις post στοιχείων
 add. **Rend.**, post ταῦτά **Farquh.** | ταῦτα **AM** || 12 τῶν λόγων **A** pr. || 13 κατα-
 σκευῆς **Rend.** || 14 γενέσθαι **A** | ὁ δέ] οὐδὲ **A** || 15 ἐκείνου **Cor.**: ἐκείνω **A** ἐκείνο **T**
 ἐκείνος **M** || 16 τεθνήξεσθαι **A** || 17 οὐδὲν **M** | ὑπολειφθήσεται **M** || 20—21 τοῦτο . . .
 ποιεῖ om. **D** || 21 χεῖρω οὐ ποιεῖ **AM** || 22 ἐνεκα τοῦ συμφ. ἢ φύσις **Gat.** | ταῦτα **A**,
 αἰεὶ ταῦτά **Schenkl** in app. || 24 ἀλλὰ **A** | ὅτι **del.** **Morus**, ἔτι **Reiske** || 26 σὺν
 τῷ **T** || 27 ὃν ἐνόηται **A** || 29 βούληται **A** | ὅποιαν **A**

12. Δύο ταύτας ἐτοιμότητος ἔχειν ἀεὶ δεῖ· τὴν μὲν πρὸς τὸ προᾶσαι μόνον, ὅπερ ἂν ὁ τῆς βασιλικῆς καὶ νομοθετικῆς λόγος ὑποβάλλῃ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀνθρώπων, τὴν δὲ πρὸς τὸ μεταθέσθαι, ἐὰν ἄρα τις παρῇ διορθῶν καὶ μετὰγων ἀπὸ τινος οἰήσεως. τὴν μέντοι μεταγωγὴν ἀεὶ ἀπὸ τινος πῖθα- 2
5 νότητος ὡς δικαίον ἢ κοινωφελοῦς γίνεσθαι καὶ τὰ παραπαιδαγωγοῦντα τοιαῦτα μόνον εἶναι δεῖ, οὐχ ὅτι ἡδὺ ἢ ἔνδοξον ἐφάνη.

13. Λόγον ἔχεις; ἔχω. τί οὖν οὐ χρᾶ; τούτου γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ποιοῦντος τί ἄλλο θέλεις;

14. Ἐνυπέστης ὡς μέρος. ἐναφανισθήσῃ τῷ γεννήσαντι, μᾶλλον δὲ 10 ἀναληφθήσῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ τὸν σπερματικὸν κατὰ μεταβολήν.

15. Πολλὰ λιβανωτοῦ βολάρια ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βωμοῦ· τὸ μὲν προ- κατέπεσε, τὸ δ' ὕστερον, διαφέρει δ' οὐδέν.

16. Ἐντὸς δέκα ἡμερῶν θεὸς αὐτοῖς δόξεις, οἷς νῦν θηρίον καὶ πύθηκος, ἐὰν ἀνακάμψῃς ἐπὶ τὰ δόγματα καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ λόγου.

17. Μὴ ὡς μύρια μέλλων ἔτη ζῆν. τὸ χρεὼν ἐπήρτηται· ἕως ζῆς, ἕως 15 ἔξεστιν, ἀγαθὸς γενοῦ.

18. Ὅσῃν εὐσχολίαν κερδαίνει ὁ μὴ βλέπων, τί ὁ πλησίον εἶπεν ἢ ἔπραξεν ἢ διενεόγη, ἀλλὰ μόνον τί αὐτὸς ποιεῖ, ἵνα αὐτὸ τοῦτο δίκαιον ἢ καὶ ὀσιον ἢ κατὰ †τὸν ἀγαθόν†. μὴ μέλαν ἦθος, μὴ περιβλέπεσθαι, 20 ἀλλ' ἐπὶ τῆς γραμμῆς τρέχειν ὀρθόν, μὴ διερριμμένον.

19. Ὁ περὶ τὴν ὕστεροφημίαν ἐπτοημένος οὐ φαντάζεται, ὅτι ἕκαστος τῶν μεμνημένων αὐτοῦ τάχιστα καὶ αὐτὸς ἀποθανεῖται, εἴτα πάλιν ὁ ἐκεῖνον διαδεξάμενος, μέχρι καὶ πᾶσα ἡ μνήμη ἀποσβῇ διὰ ἀπτομένων καὶ σβεννυμένων προῖοῦσα. ὑπόθου δ', ὅτι καὶ ἀθάνατοι μὲν οἱ μεμνησόμενοι, 2

23 sq. ἀπτομένων, σβεννυμένων Heraclitum redolent, e. g. B 26 et 30; cf. Sen. epist. 54, 5: nos quoque et extinguimur et accendimur

[1-24 AT 9-20 C 21-24 D] 1 ἔχει A || 4 ἀεὶ] δεῖ Reiske || 5 παραπαιδαγωγοῦν-
τα Dal.: παραπαίονα A (l mg. add.) παραπλήσια T, παραπήγματα Schultzt, παρα-
κλητικά Lofft, παραστήσοντα Schenkl in app., παραγαγόντα Thei. || 7 τοῦτο A ||
9 Ἄν ὑπέστης A | ἀναφανισθήσῃ A || 10 τὸ σπερμ. Cα ν π || 13 δόξεις TC nonn.:
δόξης A || 15 κύρια Cπ | χρέος AC || 17 εὐσχολίαν Gat.: ἀσχολίαν ATC ('quantum
ocii' Xyl.), ἀσχολίαν Schultzt || 19 ἦ] ἢ A | κατὰ τὸν ἀγαθόν] κατὰ τὸν Ἀγάθωνα
Xyl. (quod dissuadet Snell, TGF Suppl. p. 766sq.), καὶ ἀγαθόν Iun., δεῖ γὰρ τὸν
ἀγαθὸν Morus, κατὰ τόνον ἀγαθόν Valck., κατὰ πᾶν ἀγαθόν Schmidt, κατὰ τὸν ἀγα-
θὸν ὁρομέα Thei. (coll. Eupol. fr. 94, 2), καλοκάγαθόν Orth, κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον
ἀγαθόν per litt. mecum communic. E. G. Schmidt || 19-20 μὴ μέλαν . . . ὀρθόν
om. A || 19 μὴ μέλαν ἦθος] μέλαν ἦθος secl. Thei., μὴ τὸ τῶν πέλας ἦθος Valck.,
μὴ ἄλλων ἦθος Stich, μὴ πλανᾶσθαι Trann. in app., alii aliter, sed nihil mutandum
(cf. IV 28) | μὴ περιβλέπεσθαι C: περιβλέπεσθαι AT et omnes fere edd. (sed cf. V
3, 2; IX 29, 4) || 19-20 'verba omnino ex aliquo poeta desumpta' Xyl. || 20 διε-
ριζόμενον Cπ || 21 Ὁ] primam capit. litteram vitio rubricistae, ut saepius accidit,
om. A || 22 πάλιν] πάλιν καὶ αὐτός T || 23 διαδεξόμενος D corr. | ἀπτομένων Pier-
ron: ἐπτοημένων ATD, ἐξαπτομένων Cross., μεμνημένων Nauck

ἀθάνατος δὲ ἡ μνήμη· τί οὖν τοῦτο πρὸς σέ; καὶ οὐ λέγω, ὅτι οὐδὲν πρὸς
τὸν τεθνηκότα· ἀλλὰ πρὸς τὸν ζῶντα τί ὁ ἔπαινος; πλὴν ἄρα δι' οἰκονο-
3 μίαν τινά. παρής γάρ νῦν ἀκαίρως τὴν φυσικὴν δόσιν ἄλλον τινὸς ἐχόμενος
λόγον.

20. Λοιπὸν πᾶν τὸ καὶ ὅπως οὖν καλὸν ἐξ ἑαυτοῦ καλὸν ἐστὶ καὶ 5
ἐφ' ἑαυτὸ καταλήγει οὐκ ἔχον μέρος ἑαυτοῦ τὸν ἔπαινον. οὔτε γοῦν
2 χεῖρον ἢ κρεῖττον γίνεται τὸ ἐπαινούμενον. τοῦτό φημι καὶ ἐπὶ τῶν
κοινότερον καλῶν λεγομένων, οἷον ἐπὶ τῶν ὑλικῶν καὶ ἐπὶ τῶν τεχνικῶν
κατασκευασμάτων· τὸ δὲ δὴ ὄντως καλὸν τίνος χρεῖαν ἔχει; οὐ μᾶλλον ἢ
3 νόμος, οὐ μᾶλλον ἢ ἀλήθεια, οὐ μᾶλλον ἢ εὐνοια, ἢ αἰδώς. τί τούτων διὰ 10
τὸ ἐπαινεῖσθαι καλὸν ἐστὶν ἢ πεγόμενον φθείρεται; σμαράγδιον γὰρ
ἑαυτοῦ χεῖρον γίνεται, ἐὰν μὴ ἐπαινῇται; τί δὲ χρυσός, ἐλέφας, πορφύρα,
λύρα, μαχαίριον, ἀνθύλλιον, δονδρύφιον;

21. Εἰ διαμένουσιν αἱ ψυχαί, πῶς αὐτὰς ἐξ αἰδίου χωρεῖ ὁ ἀήρ; πῶς
δὲ ἡ γῆ χωρεῖ τὰ τῶν ἐκ τοσούτου αἰῶνος θάπτομένων σώματα; ὥστερ 15
γὰρ ἐνθάδε ἡ τούτων [πρὸς ἡντινα ἐπιδιαμονήν] μεταβολὴ καὶ διάλυσις
χώραν ἄλλοις νεκροῖς ποιεῖ, οὕτως αἱ εἰς τὸν ἀέρα μεθιστάμεναι ψυχαί
ἐπὶ ποσὸν συμμείνασαι μεταβάλλουσι καὶ χέονται καὶ ἐξάπτονται εἰς
τὸν τῶν ὄλων σπερματικὸν λόγον ἀναλαμβάνόμεναι καὶ τοῦτον τὸν τρό-
πον χώραν ταῖς προσσυννοικιζομέναις παρέχουσι. τοῦτο δ' ἂν τις ἀποκρι- 20
3 ναιτο ἐφ' ὑποθέσει τοῦ τὰς ψυχὰς διαμένειν. χρή δὲ μὴ μόνον ἐνθυμεῖσθαι
τὸ πλῆθος τῶν θάπτομένων οὕτως σώματων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν ἐκάστης
4 ἡμέρας ἐσθιομένων ζώων ὕψ' ἡμῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ὅσος γὰρ
ἀριθμὸς καταναλίσκεται καὶ οὕτως πῶς θάπτεται ἐν τοῖς τῶν τρεφο-
μένων σώμασι; καὶ ὅμως δέχεται ἡ χώρα αὐτὰ διὰ τὰς ἐξαιματώσεις, διὰ 25
τὰς εἰς τὸ ἀερῶδες ἢ πυρῶδες ἀλλοιώσεις.

14 Io. Tzetzes Chil. VII 804: εἰ παραμένουσι ψυχαί ἥγον ἐῖς ἀφθάρτως, πῶς ἐξ
αἰῶνος ὁ ἀήρ ταύτας χωρεῖν ἰσχύει;

[1–26 ATD 5–13 C] 1 οὐδὲν T | οὐδὲν om. T || 3 παρής γάρ Gat.: πάρες
γάρ ATD, παριέντες γάρ Boot, παρεῖς γάρ Reiske, πάρες οὖν Schultz | ἀκαίρως]
εὐκαίρως Reiske, Schultz | ἐχόμενος Gat.: ἐχόμενον T | ἐχομένην AD, ἔχομεν Boot,
ἔχομαι Reiske, οὐκ ἐχομένην Farquh. || 4 λόγον λοιπὸν ATD: λόγον Boot, qui loi-
πόν in init. cap. 20 transp. || 6 ἐφ' ἑαυτῷ T | οὕτω γοῦν D, οὐ τοίνυν Schenkl ||
8 καλὸν ACγ | οἷον] οἱ Cαβπ || 9 τό γε δὴ AD, τό γάρ δὴ Kron. | τινὸς T ||
10 νόμος ... αἰδώς] νόμος, ἀλήθεια, εὐνοια, αἰδώς C || 11 κάλλιον Rich. | γάρ
om. Cπ || 12 ἐπαινεῖται A || 13 λύρα om. T | ἀθύλλιον A || 15 θάπτομενα Gat. ||
16 gloss. (ad 18 ἐπὶ ποσόν) seclusi: μετὰ ποσὴν τινα ἐπιδ. Cas., παρ' ὀλίγην τινὰ ἐπιδ.
Schenkl || 17 τὸν s. l. D || 18 πόσον T || 19 τὸν¹ s. l. D || 20 ταῖς προσσυννοικιζομέ-
ναις T, corr. Gat.: πρὸς ταῖς συννοικιζομέναις AD, ταῖς προσσενοικ. Reiske || 22 τὸ²
om. D || 25 αὐτὰ Gat.: αὕτη | διὰ τὰς ἐξαιματώσεις del. Rend., at 26 διὰ τὰς εἰς ...
ἀλλοιώσεις Stichio suspecta erant || 26 πυρῶδες D

Τίς ἐπὶ τούτου ἡ ἱστορία τῆς ἀληθείας; διαίρεσις εἰς τὸ ὕλικόν καὶ εἰς 5
τὸ αἰτιώδες.

22. Μὴ ἀπορρέμβεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ πάσης ὁρμῆς τὸ δίκαιον ἀποδιδόναι
καὶ ἐπὶ πάσης φαντασίας σῶζειν τὸ καταληπτικόν.

5 23. Πᾶν μοι συναρμόζει, ὃ σοὶ εὐάρμοστόν ἐστιν, ὃ κόσμῳ· οὐδέν μοι
πρόωρον οὐδὲ ὀψιμον τὸ σοὶ εὐκαιρον. πᾶν μοι καρπός, ὃ φέρονσιν αἱ 2
σαὶ ὥραι, ὃ φύσις· ἐκ σοῦ πάντα, ἐν σοὶ πάντα, εἰς σέ πάντα. ἐκεῖνος 3
μὲν φησιν 'ὅς' πόλι φίλη Κέκροπος'· σὺ δὲ οὐκ ἔρεῖς 'ὃ πόλι φίλη
Διός';

10 24. 'Ὅλγα πρῆσσε', φησὶν, 'εἰ μέλλεις εὐθυμήσειν'. μήποτε ἄμεινον
τάναγκαῖα πράσσειν καὶ ὅσα ὁ τοῦ φύσει πολιτικοῦ ζῶον λόγος αἰρεῖ καὶ
ὡς αἰρεῖ; τοῦτο γὰρ οὐ μόνον τὴν ἀπὸ τοῦ καλῶς πράσσειν εὐθυμίαν 2
φέρει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ὀλγα πράσσειν. τὰ πλεῖστα γάρ, ὧν λέ- 3
γομεν καὶ πράσσομεν, οὐκ ἀναγκαῖα ὄντα ἐάν τις περιέλῃ, εὐσκολώτερος
15 καὶ ἀταρακτότερος ἔσται. ὅθεν δεῖ καὶ παρ' ἑκαστα ἐαυτὸν ὑπομινῆσκειν· 4
μὴ τι τοῦτο οὐ τῶν ἀναγκαίων; δεῖ δὲ οὐ μόνον πράξεις τὰς μὴ ἀναγκαίας 5
περιαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ φαντασίας· οὕτω γὰρ οὐδὲ πράξεις παρέλκουσαι
ἐπακολονθήσουσιν.

25. Πείρασον, πῶς σοι χωρεῖ καὶ ὁ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου βίος τοῦ
20 ἀρεσκομένου μὲν τοῖς ἐκ τῶν ὅλων ἀπονεμομένοις, ἀρκουμένου δὲ τῇ
ιδίᾳ πράξει δικαία καὶ διαθέσει εὐμενεῖ.

26. Ἐώρακας ἐκεῖνα; ἶδε καὶ ταῦτα. σεαντὸν μὴ τάρασσε· ἄπλωσον 2
σεαντόν. ἀμαρτάνει τις; ἐαντῷ ἀμαρτάνει. συμβέβηκέ σοί τι; καλῶς· 3.4
ἐκ τῶν ὅλων ἀπ' ἀρχῆς σοι συγκαθεύμαρτο καὶ συνεκλώθετο πᾶν τὸ
25 συμβαῖνον. τὸ δ' ὅλον, βραχὺς ὁ βίος· κερδαντέον τὸ παρὸν σὺν εὐλογιστίᾳ 5
καὶ δίκῃ. νῆφε ἀνειμένος. 6

6-7 cf. Heracl. B 100: ὥρας αἱ πάντα φέρονσιν || 7 cf. Paul. ad Rom. 11, 36: ἐξ
αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτόν τὰ πάντα (cf. etiam ad Ephes. 4, 6). Marcum hic
versum ex hymno deperdito εἰς Φύσιν laudare putat Marcovich: 'Ὁ Φύσις, ἐκ σοῦ
πάντ, ἐν σοὶ πάντ' εἰς σέ <τε> πάντα || 8 Aristoph. fr. 110 K.: ὃ πόλι φίλη Κέκροπος,
αὐτοφνῆς Ἀττική, χαῖρε || 10 Democrit. B 3: τὸν εὐθυμείσθαι μέλλοντα χρῆ μὴ
πολλὰ πρήσσειν . . . || 11 τοῦ φύσει πολιτικοῦ ζῶον] cf. Aristot. Polit. I 1253a 3

[1-26 AT 1-2 D] 1 et 2 τὸ s. l. D || 3-4 ὁρμῆς . . . πάσης om. A || 4 τὸν κατα-
ληπτικόν A || 6 ὀψιον A | τὸ] δ Schultz || 8 suppl. Gat. | πόλι φίλη (bis)] πολλοὶ
φίλοι A || 10 πρῆσσε] πρὶν σε A || 10-11 μήποτε ἄμεινον τάναγκαῖα A Tox.: μηδὲν
ἄμεινον τοῦ ἀναγκαῖα T || 11 τάναγκαῖα] τὸ τὰ ἀναγκαῖα Cor. || 12-13 εὐθυμίαν . . .
πράσσειν om. A || 15 ἀταρακτότερος A | δεῖ] δὴ A | καί² del. Cor. || 16 τῶν οὐκ
ἀναγκαίων Morus | μὴ μόνον T || 18 ἐνακολονθήσουσιν A || 21 δίκαια A || 22 τέ-
ρασε A || 23 σοί τι καλῶς; interp. AT, corr. Cas., σοί τι κακῶς Upt. || 24 σοι συγ-
καθεύμαρτο] ὃ συγκαθεύμαρτον A || 25 κερδάντες A || 26 ἀνειμένως A, ἀνειμένως
Schultz

27. Ἦτοι κόσμος διατεταγμένος ἢ κνκεὼν συμπεφορημένος μὲν, 2 ἀλλ' ἀκόσμητος. ἢ ἐν σοὶ μὲν τις κόσμος ὑφίστασθαι δύναται, ἐν δὲ τῷ παντὶ ἀκοσμία, καὶ ταῦτα οὕτω πάντων διακεκριμένων καὶ δια- κεχυμένων καὶ συμπαθῶν;

28. Μέλαν ἦθος, θῆλυ ἦθος, περισκελὲς ἦθος, θηριῶδες, βοσκημα- 5 τῶδες, παιδαριῶδες, βλακικόν, κίβδηλον, βωμολόχον, καπηλικόν, τυραννικόν.

29. Εἰ ξένος κόσμον ὁ μὴ γνωρίζων τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα, οὐχ ἦτον ξένος 2 καὶ ὁ μὴ γνωρίζων τὰ γινόμενα. φygὰς ὁ φεύγων τὸν πολιτικὸν λόγον· τυφλὸς ὁ καταμύων τῷ νοερῷ ὄμματι· πτωχὸς ὁ ἐνδεὴς ἐτέρου καὶ μὴ 10 3 πάντα ἔχων παρ' ἑαυτοῦ τὰ εἰς τὸν βίον χρήσιμα. ἀπόστημα κόσμον ὁ ἀφιστάμενος καὶ χωρίζων ἑαυτὸν τοῦ τῆς κοινῆς φύσεως λόγου διὰ τοῦ θυσσαρεστεῖν τοῖς συμβαίνουσιν· ἐκείνη γὰρ φέρει τοῦτο, ἢ καὶ σὲ ἤνεγκεν· ἀπόσχιμα πόλεως ὁ τὴν ἰδίαν ψυχὴν τῆς τῶν λογικῶν ἀποσχίζων, μιᾶς 15 οὔσης.

30. Ὁ μὲν χωρὶς χιτῶνος φιλοσοφεῖ, ὁ δὲ χωρὶς βιβλίου. ἄλλος οὗτος ἡμίγυμνος ἄρτους οὐκ ἔχω, φησί, 'καὶ ἐμμένω τῷ λόγῳ'. ἐγὼ δὲ τρο- φὰς τὰς ἐκ τῶν μαθημάτων οὐκ ἔχω καὶ ἐμμένω.

31. Τὸ τεχνίον, ὃ ἔμαθες, φίλει, τούτῳ προσαναπαύου· τὸ δὲ ὑπό- λουπον τοῦ βίου διεξέλθε ὡς θεοῖς μὲν ἐπιτετροφῶς τὰ σεαυτοῦ πάντα 20 ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, ἀνθρώπων δὲ μηδενὸς μήτε τύραννον μήτε δοῦλον ἑαυτὸν καθιστάς.

32. Ἐπινόησον λόγον χάριν τοὺς ἐπὶ Οὐδеспασιανοῦ καιροῦς, ὅφει ταῦτά πάντα· γαμοῦντας, παιδοτροφοῦντας, νοσοῦντας, ἀποθνήσκοντας, πολεμοῦντας, ἐορτάζοντας, ἐμπορευομένους, γεωργοῦντας, κολακεύοντας, 25 ἀνθαδιζομένους, ὑποπτεύοντας, ἐπιβουλεύοντας, ἀποθανεῖν τινας εὐχομέ- νους, γογγύζοντας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ἐρῶντας, θησανρίζοντας, ὑπατείας, βασιλείας ἐπιθυμοῦντας. οὐκοῦν ἐκεῖνος μὲν ὁ τούτων βίος οὐκ ἔτι 2 οὐδαμοῦ. πάλιν ἐπὶ τοὺς καιροῦς τοὺς Τραιᾶνου μετάβηθι· πάλιν τὰ 3 αὐτὰ πάντα· τέθνηκε κἀκεῖνος ὁ βίος. ὁμοίως καὶ τὰς ἄλλας ἐπιγραφὰς 30

[1—30 AT] 1 συμπεφυρμένος μὲν Schultz, συμπεφυραμένος· οὐ μὴν; Lofft, μὲν del. Thei. || 2 ἀλλ' ἀκόσμητος Dal.: ἀλλὰ κόσμος AT, ἀλλὰ κόσμῳ Reiske, ἀλλὰ μὴν κόσμος Rend., ἀλλ' οὐ κόσμος Schenkl in app., ἀλλ' ἀκοσμος Trann., ἀλλὰ οὐκ ἀκοσμος Bign. || 3 συγκεκριμένων Trann. | καὶ διακεχυμένων del. Lem. || 4 συμπαθούντων Rees || 8 ἐν αὐτῷ] ἑαυτῷ A || 9 φygὰς] σφαγὰς A || 10 ὁ ἐνδεὴς ὁ ἐτέ- ρου A || 11 τὰ om. A || 16 οὗτος Gat.: οὕτως || 17—18 ἐγὼ... ἐμμένω del. Nauck || 18 τῶν om. T | ἔχω καὶ οὐκ ἐμμένω Trann. || 19 δ] δν A | τοῦτο A || 20 ἐπιτετρο- πῶς vel ἐπιτετρεφῶς Menag. | τὰς ἑαυτοῦ A || 21 δὲ μηδὲν μηδενός A, δὲ μηδενὶ adn. Lugd. || 22 σεαυτὸν A || 23 σοῦ λόγου A | οὐ ἐσπεσιανοῦ A || 24 ταῦτά Gat.: ταῦτα || 28 ἐκεῖνος A | τούτου A || 29 καιροῦς τοῦ τραιανοῦ A || 29—30 τὰ αὐτὰ πάντα] τὰ ἑαυτοῦ πάθη A, τὰ αὐτὰ πάθη Stich || 30 ἐπιγραφὰς Gat.

χρόνων καὶ ὅλων ἐθνῶν ἐπιθεώρει καὶ βλέπε, πόσοι κατενταθέντες μετὰ
μικρὸν ἔπесον καὶ ἀνελύθησαν εἰς τὰ στοιχεῖα. μάλιστα δὲ ἀναπολητέον 4
ἐκείνους, οὓς αὐτὸς ἔγνωσ κενὰ σπωμένους, ἀφέντας ποιεῖν τὸ κατὰ τὴν
ιδίαν κατασκευὴν καὶ τούτου ἀπρὶξ ἔχεσθαι καὶ τούτῳ ἀρκεῖσθαι.
5 ἀναγκαῖον δὲ ὧδε τὸ μεμνησθαι, ὅτι καὶ ἡ ἐπιστροφή καθ' ἐκάστην 5
πρῶξιν ἰδίαν ἀξίαν ἔχει καὶ συμμετρίαν· οὕτω γὰρ οὐκ ἀποδυσπετήσεις,
ἐὰν μὴ ἐπὶ πλεόν, ἢ προσῆκε, περὶ τὰ ἐλάσσω καταγίνῃ.

33. Αἱ πάλοι συνήθεις λέξεις νῦν γλωσσήματα· οὕτως οὖν καὶ τὰ
ὀνόματα τῶν πάλοι πολυμνήτων νῦν τρόπον τινὰ γλωσσήματά ἐστι,
10 Κάμιλλος, Καίσων, Οὐόλεσος, Λέντατος, κατ' ὀλίγον δὲ καὶ Σκιπίων
καὶ Κάτων, εἴτα καὶ Αὔγουστος, εἴτα καὶ Ἀδριανὸς καὶ Ἀντωνίνος.
ἐξίτηλα γὰρ πάντα καὶ μυθώδη ταχὺ γίνεται· ταχὺ δὲ καὶ παντελὴς
λήθη κατέχωσε. καὶ ταῦτα λέγω ἐπὶ τῶν θαυμαστῶς πως λαμπάντων. 2
οἱ γὰρ λοιποὶ ἅμα τῷ ἐκπνεῦσαι ἄιστοι, ἄπυστοι. τί δὲ καὶ ἔστιν ὅλως τὸ
15 ἀείμνηστον; ὅλον κενόν. τί οὖν ἐστι, περὶ ὃ δεῖ σπουδὴν εἰσφέρεισθαι; ἐν 3
τοῦτο, διάνοια δικαία καὶ πράξεις κοινωνικαὶ καὶ λόγος οἶος μήποτε
διαφεύσασθαι καὶ διάθεσις ἀσπαζομένη πᾶν τὸ συμβαῖνον ὡς ἀναγκαῖον,
ὡς γνώριμον, ὡς ἀπ' ἀρχῆς τοιαύτης καὶ πηγῆς ῥέον.

34. Ἐκὼν σεαυτὸν τῇ Κλωθοῖ συνεπιδίδου παρέχων συννῆσαι, οἷστισί
20 ποτε πράγμασι βούλεται.

35. Πᾶν ἐφήμερον, καὶ τὸ μνημονεῦον καὶ τὸ μνημονευόμενον.

36. Θεώρει διηνεκῶς πάντα κατὰ μεταβολὴν γινόμενα καὶ ἐθίζον
ἐννοεῖν, ὅτι οὐδὲν οὕτω φιλεῖ ἢ τῶν ὅλων φύσις, ὥς τὸ τὰ ὄντα μεταβάλ-
λειν καὶ ποιεῖν νέα ὅμοια. σπέρμα γὰρ τρόπον τινὰ πᾶν τὸ ὄν τοῦ ἐξ αὐτοῦ 2
25 ἐσομένου. σὺ δὲ μόνον σπέρματα φαντάζῃ τὰ εἰς γῆν ἢ μήτραν καταβαλ- 3
λόμενα· τοῦτο δὲ λίαν ἰδιωτικόν.

14 cf. Hom. Od. 1, 242

[1-26 AT 8-18 W 21-26 D] 2 ἀναπολητέον A || 4 τούτῳ A || 8 γλωσσήματα νῦν T || 10 Καίσων om. W | οὐολόγεσος BV₈ οὐ ... λογεσσος cum ras. 3 litter. V (cum Vologaesio Verum bellum gessisse refert Dio Cass. 69, 15, 2) | Λέντατος Rend. (Λεντάτος Wyse): λεοντάτος ATW, Λέντατος Bücheler | κατ' ὀλίγον ('paulo post' Xyl.): μετ' ὀλίγον Schultz | σκηπίων W || 11 εἴτα Αὔγ., εἴτα Ἀδρ., εἴτα Ἀντ. W | ἀντώνιος v₈ || 12 ἐξίτηλα T | καί¹ καθὼ A | γίνονται BV || 13 ἐπὶ περὶ BV₈ || 14 γὰρ δὴ λοιποὶ v₈ | ἄιστοι] αἰαστοι A | ἄπυστοι] ἀπιοιστοι A | ἄπυστοι v₈, om. BV, in quibus ad ἄιστοι gloss. ἄγνωστοι adser. | καὶ om. v₈ | ὅλως] αὐτὸ B || 15 κενός B | ἐστι] ἐστι τοῦτο W | δεῖ] δὴ A | πᾶσαν σπουδὴν BV₈ || 16 λόγος οἶος μήποτε] λόγος οἶος μήτε A | λόγος οἶος μὴ v₈ | λόγοι οἶς μὴδὲν BV || 17 διαφεύδασθαι W || 18 τοιαύτης] τῆς αὐτῆς Menag. ('eodem' Xyl.) | πηγῆς] τῆς γῆς A || 19 κλωθὼ A || 22 γινόμενα γίνεται T, γινόμενα γίνεσθαι Gat., γινόμενα ὡς γίνεται Schenkl in app. || 25 φαντάζει T, φαντάζεις Cas. || 26 τοῦτο ... ἰδιωτικόν om. D | ἰδιωτικόν A

37. Ἦδη τεθνήξῃ καὶ οὐπω οὔτε ἀπλοῦς οὔτε ἀτάραχος οὔτε ἀνύπ-
 οπτος τοῦ βλαβῆναι ἂν ἔξωθεν οὔτε ἰλεως πρὸς πάντας οὔτε τὸ φρονεῖν ἐν
 μόνῳ τῷ δικαιοπραγεῖν τιθέμενος.

38. Τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν διάβλεπε καὶ [τοὺς φρονίμους] οἷα μὲν
 φεύγουσιν, οἷα δὲ διώκουσιν. 5

39. Ἐν ἁλλοτρίῳ ἡγεμονικῷ κακὸν σὸν οὐχ ὑφίσταται οὐδὲ μὴν ἐν τινι
 2 τροπῇ καὶ ἐτεροιώσει τοῦ περιέχοντος. ποῦ οὖν; ὅπου τὸ περὶ κακῶν
 ὑπολαμβάνον σοί ἐστι. τοῦτο οὖν μὴ ὑπολαμβάνανέτω καὶ πάντα εὖ ἔχει.
 3 κἂν τὸ ἐγγυτάτω αὐτοῦ, τὸ σωματίον, κἀνηται, διαπνίσκηται,
 σήπηται, ὅμως τὸ ὑπολαμβάνον περὶ τούτων μόριον ἥσυχάζετω, τουτέστι 10
 κρινέτω μήτε κακὸν τι εἶναι μήτε ἀγαθόν, ὃ ἐπίσης δύναται κακῷ ἀνδρὶ
 4 καὶ ἀγαθῷ συμβαίνειν. ὃ γὰρ <τῷ παρὰ φύσιν> καὶ τῷ παρὰ φύσιν
 βιοῦντι ἐπίσης συμβαίνει, τοῦτο οὔτε κατὰ φύσιν ἐστὶν οὔτε παρὰ φύσιν.

40. Ὡς ἐν ζῶον τὸν κόσμον μίαν οὐσίαν καὶ ψυχὴν μίαν ἐπέχον συνεχῶς
 ἐπιοεῖν, καὶ πῶς εἰς αἰσθησιν μίαν τὴν τούτου πάντα ἀναδίδεται καὶ 15
 πῶς ὁρμῇ μιᾷ πάντα πράσσει καὶ πῶς πάντα πάντων τῶν γινομένων
 συναίτια καὶ οἷα τις ἡ σύνησις καὶ συμμήρυσις.

41. Ψυχάριον εἴ, βαστάζον νεκρόν, ὡς Ἐπίκτητος ἔλεγεν.

42. Τοῖς ἐν μεταβολῇ γινομένοις οὐδέν ἐστι κακόν, ὡς οὐδὲ ἀγαθόν
 ἐκ μεταβολῆς ὑφισταμένοις. 20

43. Ποταμός τις [ἐκ] τῶν γινομένων καὶ ῥεῦμα βίαιον ὁ αἰὼν· ἅμα
 τε γὰρ ὥφθη ἕκαστον καὶ παρενήνεκται καὶ ἄλλο παραφέρεται, τὸ δὲ
 ἐνεχθήσεται.

44. Πᾶν τὸ συμβαῖνον οὕτω σύνηθες καὶ γνώριμόν ὡς τὸ ὁδόν ἐν τῷ
 ἔαρι καὶ ὁπώρα ἐν τῷ θέρει· τοιοῦτο γὰρ καὶ νόσος καὶ θάνατος καὶ 25
 βλασφημία καὶ ἐπιβουλή καὶ ὅσα τοὺς μωροὺς εὐφραίνει ἢ λυπεῖ.

45. Τὰ ἐξῆς αἰεὶ τοῖς προηγησαμένοις οἰκείως ἐπιγίνεται· οὐ γὰρ οἷον
 καταρίθμησις τίς ἐστὶν ἀπηρτημένων καὶ μόνον τὸ κατηναγκασμένον
 ἔχουσα, ἀλλὰ συνάφεια εἰλογος· καὶ ὥσπερ συντέτακται συνηρμοσμένως

18 Epict. fr. 26 Schenkl || 21sq. Heraclitum redolent, cf. B 49a

[1—29 AT 21—23 D] 1 ἀπλῶς A || 3 τὸ δικαιοπ. A || 4 τοὺς φρονίμους] seclusi,
 τὰς φροντίδας Gat., τὰν φρονίμων Schultz, ἴδε καὶ τοὺς φρονίμους Kron. || 6 σὸν] ὃ
 ὃν A | μὴν Gat. : μὲν || 9 τῷ ἐγγυτ. A | τὸ σωματίον] τὸ σωματῶν T, secl. Morus |
 διαπνίσκη τῷ A || 10 τουτέστι Gat. ('hoc est' Xyl.): τοιοῦτόν ἐστι || 12 suppl. Gat.
 (καὶ τῷ παρὰ φύσιν ante βιοῦντι inser. Cas.) || 13 οὔτε τοῦτο T || 14 ἐπέχον] ἐφέπον
 Rend. || 16 πάντα τὰ ὄντα πάντων γινομένων Lem. || 17 οἷα τις T, μία τις Reiske |
 σύνησις A | συμμήρυσις A || 19 Οὐδέν ἐστι κακὸν τοῖς ἐν μετ. γινομένοις T || 20 τοῖς
 ἐκ μετ. Cor. || 21 ἐκ] seclusi, ἐστὶ Nauck | βίαιον] αἰδίον Trann. in app. || 25 ἔαρι]
 ἀέρι A || 26—27 λυπεῖ τὰ ἐξῆς. Αἰεὶ A || 28 ἀπηρτημένων Gat. : ἀπηρτημένως AT,
 ἀπαρταμένη Lem. | καὶ del. Schultz

τὰ ὄντα, οὕτω τὰ γινόμενα οὐ διαδοχὴν ψιλήν, ἀλλὰ θαυμαστήν τινα οἰκειότητα ἐμφαίνει.

46. Αἰ τοῦ Ἡρακλειτείου μεμνήσθαι, ὅτι γῆς θάνατος ὕδωρ γενέσθαι καὶ ὕδατος θάνατος ἀέρα γενέσθαι καὶ ἀέρος πῦρ καὶ ἔμπαλιν. μεμνήσθαι 2
5 δὲ καὶ τοῦ ἐπιλανθανομένου, ἥ ἡ ὁδὸς ἄγει· καὶ ὅτι ᾧ [μάλιστα] διηνεκῶς 3
ὁμιλοῦσι, λόγῳ τῷ τὰ ὅλα διοικοῦντι, τούτῳ <μάλιστα> διαφέρονται, καὶ
οἷς καθ' ἡμέραν ἐγκυροῦσι, ταῦτα αὐτοῖς ξένα φαίνεται· καὶ ὅτι οὐ δεῖ
ὥσπερ καθεύδοντας ποιεῖν καὶ λέγειν· καὶ γὰρ καὶ τότε δοκοῦμεν ποιεῖν 4
καὶ λέγειν· καὶ ὅτι οὐ δεῖ παῖδας τοκέων ὥς, τουτέστι κατὰ ψιλὸν 5
10 'καθότι παρελήφμεν'.

47. Ὡςπερ εἰ τίς σοι θεῶν εἶπεν, ὅτι αἄριον τεθνήξῃ ἢ πάντως γε εἰς
τρίτην, οὐκέτ' ἂν παρὰ μέγα ἐποιού τὸ εἰς τρίτην μᾶλλον ἢ αἄριον, εἰ γε
μὴ ἐσχάτως ἀγεννῆς εἶ· πόσον γὰρ ἐστὶ τὸ μεταξύ· οὕτω καὶ τὸ εἰς
πολλοστὸν ἔτος μᾶλλον ἢ αἄριον μηδὲν μέγα εἶναι νόμιζε.

15 48. Ἔννοεῖν συνεχῶς, πόσοι μὲν ἱατροὶ ἀποτεθνήκασιν, πολλάκις τὰς
ὀφρῦς ὑπὲρ τῶν ἀρρώστων συσπᾶσαντες· πόσοι δὲ μαθηματικοί, ἄλλων
θανάτους ὥς τι μέγα προειπόντες· πόσοι δὲ φιλόσοφοι, περὶ θανάτου ἢ
ἀθανασίας μυρία διατεινόμενοι· πόσοι δὲ ἀριστεῖς, πολλοὺς ἀποκτείναντες·
πόσοι δὲ τύραννοι, ἐξουσίᾳ ψυχῶν μετὰ δεινοῦ φρυάγματος ὥς ἀθάνατοι
20 κεχρημένοι· πόσοι δὲ πόλεις ὅλαι, ἢ οὕτως εἶπω, τεθνήκασιν, Ἑλλήκη καὶ
Πομπήιοι καὶ Ἡρακλᾶνον καὶ ἄλλαι ἀναρίθμητοι. ἐπιθὶ δὲ καί, ὅσους οἱ- 2
δας, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ· ὁ μὲν τοῦτον κηδεύσας εἶτα ἐξετάθη, ὁ δὲ ἐκείνον·
πάντα δὲ ἐν βραχεῖ. τὸ γὰρ ὅλον, κατιδεῖν αἰετὰ ἀνθρώπινα ὥς ἐφήμερα 3
καὶ εὐτελεῖ καὶ ἐχθρὸς μὲν μυξάριον, αἄριον δὲ τάριχος ἢ τέφρα. τὸ ἀκα- 4
25 ριαῖον οὖν τοῦτο τοῦ χρόνου κατὰ φύσιν διελθεῖν καὶ ἵλεων καταλῦσαι,
ὥς ἂν ἡ ἐλαία πέπειρος γενομένη ἐπιπτεν εὐφημοῦσα τὴν ἐνεγκοῦσαν καὶ
χάριν εἰδυῖα τῷ φύσαντι δένδρῳ.

49. Ὅμοιον εἶναι τῇ ἄκρᾳ, ἣ διηνεκῶς τὰ κύματα προσρῆσεται· ἡ δὲ
ἔστηκε καὶ περὶ αὐτὴν κοιμίζεται τὰ φλεγμύηραντα τοῦ ὕδατος.

3sq. Heracl. B 76 || 4sq. Heracl. B 71-74 (sed 9 παῖδας τοκέων ὥς hexametri
clausula esse videtur) || 11sq. εἰς τρίτην ἀποθανοῦμαι Socrates apud Diog. Laert.
II 35 (e Plat. Crit. 44b)

[1-29 AT 3-14 D 3-4 M] 1 οὐ . . . τινα om. A || 5 ἥ] οἱ D | μάλιστα hic se-
clusi et post 6 τούτῳ transtuli || 7 ἐγκυροῦσι] ἀκυροῦσαν A, spat. vac. in D | οὐ
del. Lofft || 8 γὰρ τότε T || 9 οὐ δεῖ] οὐ δεῖ ὥς Cas., οὐδ' ὡς Schenkl, οὐδ' ἢ Thei. |
τοκέων ὥς Dal. : τοκέων ὦν ATD, τοκέων Cas., τοκεῶνων Rend., τεκτόνων Trann.
in app., alii alia || 11 γε om. T || 13 εἰς τὸ D || 16 ὀφρῶς A || 20 ἐλίκτοι A ||
21 Ἡρακλᾶνον Leop. : Ἡρακλᾶνον T || 23-24 πάντα . . . εὐτελεῖ Latine
non reddidit Xyl. || 23 ὅλον Cas. : ὅλα || 25 τούτου τοῦ A || 26 ἥ] εἰ T, εἰ ἡ Schenkl ||
27 ἡδυῖα A | δένδρῳ del. Wilam.

2 Ἄτυχής ἐγώ, ὅτι τοῦτό μοι συνέβη. οὐμενοῦν· ἀλλ' ἑυτυχής ἐγώ,
 ὅτι τοῦτον μοι συμβεβηκότες ἄλυπος διατελῶ οὔτε ὑπὸ τοῦ παρόντος
 3 θρηνούμενος οὔτε τὸ ἐπιὸν φοβούμενος. συμβῆναι μὲν γὰρ τὸ τοιοῦτο
 παντὶ ἐδόνατο, ἄλυπος δὲ οὐ πᾶς ἐπὶ τούτῳ ἂν διετέλεσε. διὰ τί οὖν
 4 ἐκείνο μᾶλλον ἀτύχημα ἢ τοῦτο εὐτύχημα; λέγεις δὲ ὅλως ἀτύχημα 5
 ἄνθρωπον, ὃ οὐκ ἔστιν ἀπότηνγμα τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου; ἀπό-
 τενγμα δὲ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δοκεῖ σοι, ὃ μὴ παρὰ τὸ
 5 βούλημα τῆς φύσεως αὐτοῦ ἔστι; τί οὖν; τὸ βούλημα μεμάθηκας· μήτι
 οὖν τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο καλῶς σε δίκαιον εἶναι, μεγαλόψυχον, σώφρονα,
 ἔμφρονα, ἀπρόπτωτον, ἀδιάφρεστον, αἰδήμονα, ἐλεύθερον, τᾶλλα, ὧν 10
 6 συμπαρόντων ἢ φύσις ἢ τοῦ ἀνθρώπου ἀπέχει τὰ ἴδια; μέμνησο λοιπὸν
 ἐπὶ παντός τοῦ εἰς λύπην σε προαγομένου τούτῳ χρῆσθαι τῷ δόγματι,
 ὅτι οὐχὶ τοῦτο ἀτύχημα, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸ γενναίως εὐτύχημα.

50. Ἰδιωτικὸν μὲν, ὅμως δὲ ἀνυστικὸν βοήθημα ἡ πρὸς θάνατον
 2 καταφρόνησιν ἢ ἀναπόλησιν τῶν γλίσχρως ἐνδιατριψάντων τῷ ζῆν. τί 15
 3 οὖν αὐτοῖς πλέον ἢ τοῖς ἀώροις; πάντως πού ποτε κεῖνται Καυδικιανός,
 Φάβιος, Ἰουλιανός, Λέπιδος ἢ εἴ τις τοιοῦτος, οἱ πολλοὺς ἐξήνεγκαν,¹
 εἰτα ἐξηνέχθησαν· ὅλον μικρόν ἐστι τὸ διάστημα καὶ τοῦτο δι' ὅσον
 4 καὶ μεθ' ὧν ἐξαντλούμενον καὶ ἐν ὧν σωματίῳ· μὴ οὖν ὥς πρᾶγμα.
 5.6 βλέπε γὰρ ὀπίσω τὸ ἀχανές τοῦ αἰῶνος καὶ τὸ πρόσω ἄλλο ἄπειρον. ἐν 20
 δὴ τούτῳ τί διαφέρει ὁ τριήμερος τοῦ τριγενηρίου;

51. Ἐπὶ τὴν σύντομον αἰὲν τρέχε· σύντομος δὲ ἡ κατὰ φύσιν· ὥστε
 2 κατὰ τὸ ὑγιέστατον πᾶν λέγειν καὶ πράσσειν. ἀπαλλάσσει γὰρ ἡ τοιαύτη
 πρόθεσις κόπων καὶ στραγγείας καὶ πάσης οἰκονομίας καὶ κομψείας.

1sq. c. IV 49, 2–5 inter Epicteti fragmenta recipienda esse put. H. Fränkel
 (Ein Epiktetfragment, Philologus 80, 1925, 221)

[1–24 AT 1–11 W (praeter V) X 14–17 D] 1 ὅτι οὐ τοῦτο v₇ || 2 τοῦ om. AT v₈ ||
 3 οὔτε τὸ WX : οὔτε T οὐ τὸ A | τὸ² : τοι v₃, om. v₄v₅ || 4 πάντη A | πᾶς ἐπὶ
 τούτῳ οὐκ ἂν y || 5 τοῦτο mg. B || 7 εἶναι σοι δοκεῖ Tp₄ || 9 καλῶς x καλῶσειεν
 (om. se) v₃ || 10 ἀπρόπτωτον A, om. WX | ἀδιάφρεστον] ἀφενδῇ BX | ἐλευθέριον
 BX | ὧν] ᾧ AT || 11 παρόντων WX παρίοντων v₇ | ἢ τοῦ] τοῦ X | ἐπέχει A ||
 12 δόγματι πράγματι A || 13 ὅτι οὐχὶ Gat. : οὐχ ὅτι || 14 Ἰδιωτικὸν . . . βοήθημα
 om. D | ἀνυστικὸν T | βοήθημα. Ὅρος θανάτου A | Ὅρος θανάτου D || 15 κατα-
 φρόνησις ἢ ἀναπ. D | ἀναπόλησις A || 16 Καυδικιανός Menag. (cf. CIL III 1089):
 καυδικιανός ATD, Καυκιλιανός Gat. || 18 μικρόν Bas. : μικρόν AT | ὅσον] οἶον
 Rich. || 19 post πρᾶγμα lac. ind. Farquh. (sed cf. IV 17; IX 28, 3; XII 20) ||
 22 Ἐπὶ del. Zuntz | τρέχει A || 24 κόπων] κόμπου Trann. in app. | στραγγείας
 Schweigh. : στρατείας AT, ἀσταθίας vel τερθρείας Cas., τερατείας Reiske, ἀκρατείας
 Trann. in app., καισαρείας temptaverim (cf. Dio Cass. 79, 18, 2; 66, 8, 6) | οἰκονο-
 μίας] οἰκονολογίας Trann. in app.

E

1. Ὅρθρον ὅταν δυσόκνως ἐξεγείρῃ, πρόχειρον ἔστω, ὅτι ἐπὶ ἀνθρώπου
 ἔργον ἐγείρομαι· ἔτι οὖν δυσκολαίνω, εἰ πορεύομαι ἐπὶ τὸ ποιεῖν, ὡν
 ἔνεκεν γέγονα καὶ ὧν χάριν προῆγμαι εἰς τὸν κόσμον; ἢ ἐπὶ τοῦτο
 5 κατεσκεύασμαι, ἵνα κατακείμενος ἐν στρωματίοις ἐμυτὸν θάλπω;
 ‘ἀλλὰ τοῦτο ἥδιον.’ πρὸς τὸ ἡδεσθαι οὖν γέγονας; ὅλως δὲ [οὐ] πρὸς 2
 πείσιν ἢ πρὸς ἐνέργειαν; οὐ βλέπεις τὰ φντάρια, τὰ στρουθάρια, τοὺς
 μύρμηκας, τοὺς ἀράχνας, τὰς μελίσσας τὸ ἴδιον ποιούσας, τὸ καθ’ αὐτὰς
 συγκροτούσας κόσμον; ἔπειτα σὺ οὐ θέλεις τὰ ἀνθρωπικὰ ποιεῖν; οὐ 3
 10 τρέχεις ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν σὴν φύσιν; ‘ἀλλὰ δεῖ καὶ ἀναπαύεσθαι.’ δεῖ· φημί 4
 κἀγὼ· ἔδωκε μέντοι καὶ τούτου μέτρα ἢ φύσις, ἔδωκε [μέντοι] καὶ τοῦ
 ἐσθλείν καὶ πίνειν καὶ ὁμως σὺ [ὑπὲρ τὰ μέτρα] ὑπὲρ τὰ ἀρκοῦντα προ-
 χωρεῖς; ἐν ταῖς πράξεσι δὲ οὐκ ἔτι, ἀλλ’ ἐντὸς τοῦ δυνατοῦ. οὐ γὰρ 5
 φιλεῖς ἐαντόν· ἐπεὶ τοι καὶ τὴν φύσιν ἄν σου καὶ τὸ βούλημα ταύτης
 15 ἐφίλεις. ἄλλοι δὲ τὰς τέχνας ἐαντῶν φιλοῦντες συγκατατήκονται τοῖς 6
 κατ’ αὐτὰς ἔργοις ἄλλοι καὶ ἄσιτοι· σὺ τὴν φύσιν τὴν σαντοῦ ἔλασσον
 τιμᾶς ἢ ὁ τορευτὴς τὴν τορευτικὴν ἢ ὁ ὀρχηστὴς τὴν ὀρχηστικὴν ἢ ὁ
 φιλάργυρος τὸ ἀργύριον ἢ ὁ κενόδοξος τὸ δοξάριον; καὶ οὗτοι, ὅταν 7
 προσπαθῶσιν, οὔτε φαγεῖν οὔτε κοιμηθῆναι θέλουσι μᾶλλον ἢ ταῦτα
 20 συναύξειν, πρὸς ᾧ φέρονται· σοὶ δὲ αἱ κοινωνικαὶ πράξεις εὐτελέστεραι
 φαίνονται καὶ ἡσσοнос σπουδῆς ἄξια;

2. Ὡς εὐκολον ἀπώσασθαι καὶ ἀπαλεῖψαι πᾶσαν φαντασίαν [τὴν]
 ὀχληρὰν ἢ ἀνοίκειον καὶ εὐθὺς ἐν πάσῃ γαλήνῃ εἶναι.

3. Ἄξιον ἐαυτὸν κρίνει παντὸς λόγου καὶ ἔργου τοῦ κατὰ φύσιν· καὶ
 25 μὴ σε παρειπάτω, εἰ ἐπακολουθήσει τινῶν μέμψις ἢ λόγος, ἀλλὰ, εἰ
 καλὸν πεπραῆχθαι ἢ εἰρησθαι, μὴ σεαντὸν ἀπαξίου. ἐκείνοι μὲν γὰρ ἴδιον 2

[1–26 ATD] 3 τί οὖν Menag. || 4 τὸν s. l. D || 5 ἐν] τοῖς T, ἐν τοῖς Schenkl |
 ἐαντόν Gat. || 6 οὐ secl. Farquh. (versionem Xyl. secutus), σὺ Schmidt || 7 πείσιν
 AD: ποιεῖν T, τὸ ποιεῖν Cor., ποίησιν Wilam., τί ποτ’ εἰ Bury | ἢ πρὸς TD: ἢ πρὸς A,
 μὴ πρὸς Bury, οὐ πρὸς Farquh. || 8 τὰς ἀράχνας Gat. | τὰς μελίσσας A | τὸ ἴδιον
 ποιούσας om. T | τὸ καθ’ A: τὸν καθ’ TD || 9 συγκροτούσας T | ἔπειτα om. T ||
 10–11 δεῖ· φημί κἀγὼ Schenkl: δεῖ T φημί κἀγὼ AD || 11 μέντοι¹ om. T |
 μέντοι² del. Cor. || 11–12 ἔδωκε² . . . πίνειν secl. Rend. || 12 ὑπὲρ τὰ μέτρα del.
 Wilam. | ὑπὲρ τὰ ἀρκοῦντα del. Rend. | οὐ προχωρεῖς AD || 13 ἐν ταῖς πράξεσι δέ]
 οὐδὲ ταῖς πράξεσιν AD, τί δ’ ἐν ταῖς π. Fourn. || 14 σεαντόν AD || 15 ἄλλοι δέ]
 ἄλλοι τε T, ἀλλ’ οἱ γε Cor. || 16 ἄλλοιτοι A, ἀκοίμητοι Orth || 17 τορευτὴς τὴν
 τορευτικὴν T | ἢ ὀρχηστὴς A || 19 προσπατῶσιν T || 20 οὐ συναύξειν Thei. | πρὸς
 ᾧ φέρονται] προσδιαφέρονται AD, πρὸς ᾧ διαφέρονται Schultz || 20–21 σοὶ . . . φαί-
 νονται om. AD || 21 ἄξια D || 22 τὴν del. Cor.: ἢ Trann. || 24 κρίνει T, corr. Stich:
 κρίναι AD || 25 παρειπάτω] περισπάτω Cor. | εἰ¹ ἢ AT | ἐπακολουθοῦσα T, ἐπι-
 κλωθούσα Iun., ἐπακολουθήσουσα Schenkl in adn. supplem. | ἢ λόγος] ἢ ψόγος
 Iun., ἄλογος Lofft

ἡγεμονικὸν ἔχονσι καὶ ἰδίᾳ ὁρμῇ χρῶνται· ἃ σὺ μὴ περιβλέπῃς, ἀλλ' εὐθεὶ-
αν πέραινε ἀκολουθῶν τῇ φύσει τῇ ἰδίᾳ καὶ τῇ κοινῇ· μία δὲ ἀμφοτέρων
τούτων ἡ ὁδός.

4. Πορεύομαι διὰ τῶν κατὰ φύσιν, μέχρι πεσὼν ἀναπαύσομαι, ἐν-
αποπνεύσας μὲν τούτῳ, ἐξ οὗ καθ' ἡμέραν ἀναπνέω, πεσὼν δὲ ἐπὶ τοῦτο, 5
ἐξ οὗ καὶ τὸ σπερμάτιον ὁ πατήρ μου συνέλεξε καὶ τὸ αἱμάτιον ἢ μήτηρ
καὶ τὸ γαλάκτιον ἢ τροφός, ἐξ οὗ καθ' ἡμέραν τοσοῦτοις ἔτεσι βόσκομαι
καὶ ἀρδεύομαι, ὃ φέρει με πατοῦντα καὶ εἰς τοσαῦτα ἀποχρῶμενον
ἐαντῷ.

5. Δριμύτητά σου οὐκ ἔχονσι θανατάσαι. ἔστω· ἀλλὰ ἕτερα πολλά, 10
2 ἐφ' ὧν οὐκ ἔχεις εἰπεῖν 'οὐ γὰρ πέφυκα'. ἐκεῖνα οὖν παρέχον, ἅπερ ὅλα
ἐστὶν ἐπὶ σοί, τὸ ἀκίβδηλον, τὸ σεμνόν, τὸ φερέπονον, τὸ ἀφιλήδονον, τὸ
ἀμεμφίμοιρον, τὸ ὀλιγοδέες, τὸ εὖμενές, τὸ ἐλεύθερον, τὸ ἀπέρισσον, τὸ
3 ἀφλόαρον, τὸ μεγαλεῖον. οὐκ αἰσθάνῃ, πόσα ἤδη παρέχεσθαι δυνάμενος,
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἀφύιας καὶ ἀνεπιτηδεϊότητος πρόφασις, ὅμως ἔτι κάτω 15
4 μένεις ἐκόν; ἢ καὶ γογγύζειν καὶ γλισχευέσθαι καὶ κολακεύειν καὶ τὸ
σωμάτιον κατατιτῆσθαι καὶ ἀρεσκευέσθαι καὶ περπερεύεσθαι καὶ
τοσαῦτα ῥιπτάζεσθαι τῇ ψυχῇ διὰ τὸ ἀφυῶς κατεσκευάσθαι ἀναγκάζῃ;
5 οὐ, μὰ τοὺς θεοὺς· ἀλλὰ τούτων μὲν πάλαι ἀπηλλάχθαι ἐδύνασο, μόνον
δέ, εἰ ἄρα, ὡς βραδύτερος καὶ δυσπαρακολουθητότερος καταγινώσκεισθαι· 20
καὶ τοῦτο δὲ ἀσκητέον μὴ παρενθυμονμένῳ μηδὲ ἐμφιληδοῦντι τῇ
νωθεῖᾳ.

6. Ὁ μὲν τίς ἐστίν, ὅταν τι δεξιὸν περὶ τινα πράξῃ, πρόχειρος καὶ
2 λογίσασθαι αὐτῷ τὴν χάριν. ὃ δὲ πρὸς τοῦτο μὲν οὐ πρόχειρος, ἄλλως
μέντοι παρ' ἐαντῷ ὡς περὶ χρεώστον διανοεῖται καὶ οἶδεν, ὃ πεποίηκεν. 25
3 ὃ δὲ τις τρόπον τινα οὐδὲ οἶδεν, ὃ πεποίηκεν, ἀλλὰ ὁμοίως ἐστὶν ἀμπέλῳ
βότρυν ἐνεγκούσῃ καὶ μηδὲν ἄλλο προσεπιζητούσῃ μετὰ τὸ ἅπαξ τὸν
4 ἴδιον καρπὸν ἐνηροχέαι. ἄνθρωπος δ' εὖ ποιήσας οὐκ ἐπιβοᾶται, ἀλλὰ

12 τὸ ἀφιλήδονον] οὐδεμιᾶς ἡδονῆς ἡτιώμενος de Marco dicit Ael. Arist. ad reg.
114 Jebb, *voluptem facilius quis tibi quam voluptatem conciliaverit* Fronto, de fer.
Als. p. 225 N.

[1—28 ATD] 1 χρῶνται A || 3 τούτων ἢ] τούτων Cor., *τουντων* Raderm. || 4 διὰ
τῶν] διὰ τὴν Gat., διὰ τῆς Cor., *διαζῶν* vel *διάγων* Schenkl in app. | πεσὼν secl.
Lem. | ἀναπαύσομαι Rich. || 5 τοῦτο AD | ἐπὶ τούτῳ T || 6 συνέλεξε AD ||
9 αὐτῷ Cor. || 10 ἄλλα D || 12 ἐπὶ] ἐν T | τὸ φερέπονον om. AD || 14 ἀμεγαλεῖον
Rend. | αἰσθάνει T || 15 οὐδεμία] οὐδὲ μιᾶς AD, οὐδεμία σοι Schenkl || 16 γογγύζειν
AD || 16—17 καὶ⁴ . . . κατατιτῆσθαι post 18 ψυχῇ transp. Morus || 17 ἀρεσκευέσθαι T |
περπερεύεσθαι A, περιπορεύεσθαι Lugd. || 18 κατασκευάσθαι AD || 20 καταγινώσκει
vel καταγινώσκεισθαι μέλλεις Gat. || 21 ἐμφιληδοῦντι Bas. || 22 νοθεῖα T || 23 ἐστίν
del. Wilam. || 24 μὲν τοῦτο AD | ἄλλως] ἀλλ' ὡς AD, ἀλλὰ vel ἀλλ' ὅς Gat., αὐτός
Morus, ὅμως Schultz || 28 ἄνθρωπον Rich. (sic et ποιήσασα Thei.) | ἐν εὖ ποιήσας
Haines | ἐπιβοᾶται T: ἐπισπάται AD, ἐφίσταται Trann. in app., ἐπιστάται Farquh.,
ἐπισπάται . . . ἐπιβοᾶται, ὅτε vel οὐδ' supplendum ratus Schenkl

μεταβαίνει ἐφ' ἕτερον, ὡς ἄμπελος ἐπὶ τὸ πάλιν ἐν τῇ ὥρᾳ τὸν βότρυν ἐνεργεῖν, (ὡς ἵππος δραμών, κύων ἰχνεύσας, μέλισσα μέλι ποιήσασα). ἐν 5
τούτοις οὖν δεῖ εἶναι τοῖς τρόποις τινὰ ἀπαρακολουθήτως αὐτὸ ποιοῦσι.
'ναί· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο δεῖ παρακολουθεῖν· ἴδιον γάρ, φησί, τοῦ κοινωνικοῦ 6
τὸ αἰσθάνεσθαι, ὅτι κοινωνικῶς ἐνεργεῖ, καὶ νῆ Δία βούλεσθαι καὶ τὸν
κοινωνὸν αἰσθάνεσθαι.' ἀληθές μὲν ἐστίν, ὃ λέγεις, τὸ δὲ νῦν λεγόμενον 7
παρεκδέχῃ· διὰ τοῦτο ἔσῃ εἰς ἐκείνων, ὧν πρότερον ἐπεμνήσθη· καὶ γὰρ
ἐκεῖνοι λογικῇ τινι πιθανότητι παράγονται. ἐὰν δὲ θελήσῃς συνεῖναι, τί 8
ποτέ ἐστὶ τὸ λεγόμενον, μὴ φοβοῦ, μὴ παρὰ τοῦτο παραλίτης τι ἔργον
10 κοινωνικόν.

7. Εὐχὴ Ἀθηναίων· ὅσον, ὅσον, ὦ φίλε Ζεῦ, κατὰ τῆς ἀρούρας τῆς
Ἀθηναίων καὶ τῶν πεδίων. ἦτοι οὐ δεῖ εὐχεσθαι ἢ οὕτως, ἀπλῶς καὶ 2
ἐλευθέρως.

8. Ὅποιόν τί ἐστὶ τὸ λεγόμενον ὅτι 'συνέταξεν ὁ Ἀσκληπιὸς τούτῳ
15 ἱππασίαν ἢ ψυχρολουσίαν ἢ ἀνυποδησίαν', τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ 'συνέταξε
τούτῳ ἢ τῶν ὀλων φύσις νόσον ἢ πῆρωσιν ἢ ἀποβολὴν ἢ ἄλλο τι τῶν
τοιούτων'. καὶ γὰρ ἐκεῖ τὸ 'συνέταξε' τοιοῦτό τι σημαίνει· 'ἔταξε τούτῳ 2
τοῦτο ὡς κατάλληλον πρὸς ὑγίειαν'· καὶ ἐνταῦθα τὸ συμβαῖνον ἐκάστῳ
τέτακται πῶς αὐτῷ κατάλληλον πρὸς τὴν εἰμαρμένην. οὕτω γὰρ καὶ 3
20 συμβαίνει αὐτὰ λέγομεν, ὡς καὶ τοὺς τετραγώνους λίθους τοῖς τείχεσιν
ἢ ταῖς πυραμίσι συμβαίνει οἱ τεχνῖται λέγουσι συναρμόζοντας ἀλλήλοις
τῇ ποιᾷ συνθέσει. ὀλως γὰρ ἀρμονία ἐστὶ μία, καὶ ὥσπερ ἐκ πάντων τῶν 4
σωμάτων ὁ κόσμος τοιοῦτο σῶμα συμπληροῦται, οὕτως ἐκ πάντων τῶν
αἰτίων ἡ εἰμαρμένη τοιαύτη αἰτία συμπληροῦται.¹ νοοῦσι δέ, ὃ λέγω, καὶ 5
25 οἱ τέλεον ἰδιῶται· φασὶ γὰρ 'τοῦτο ἔφερεν αὐτῷ'. οὐκοῦν τοῦτο τούτῳ 6
ἐφέρετο καὶ τοῦτο τούτῳ συνετάττετο.¹ δεχόμεθα οὖν αὐτὰ ὡς ἐκεῖνα, 7

208qq. Suda s. v. Συμβαίνοντα: . . . τὸ συμβαίνειν λέγομεν, ὡς τοὺς τετραγώνους
λίθους ἐν τοῖς τείχεσι καὶ ἐν ταῖς πυραμίσι συμβαίνειν οἱ τεχνῖται λέγουσι, συναρμό-
ζειν ἀλλήλοις τῇ ποιᾷ θέσει

[1-26 AT 1-10 D 14-24, 26 B_v X] 1 εἰ ἐφ' A, ἔτι ἐφ' vel ἀεὶ ἐφ' Schenkl in
app. | τὴν βότρυν Gat. || 2 verba ὡς ἵππος . . . ποιήσασα, quae in ATD post
p. 34, 28 ἐννηροχέαι leguntur, huc transtuli | ὡς om. T || 4 δεῖ om. AD | φησί
φύσει Rend. || 5 τὸν] τοῦ AD, τοῦτον τὸν Schenkl in app. || 7 παρεκδέχῃ AD | διὰ
τὸ οὕτω AD | εἰς A || 9 μὴ¹ om. AD | παρὰ τοῦτο mg. D | τι] τὸ D || 12 τοῦ πε-
δίου Wilam. || 14 τί om. TWX | τούτῳ] τοῦτο g | πρὸς τούτῳ I₃ || 15-16 ἢ ἀνυπο-
δησίαν . . . ἀποβολὴν om. y || 15 καὶ τὸ om. z | συνέταξα v₇ || 16 τούτῳ] τούτων A |
ἢ νόσον v₈ | πείρωσιν A || 17, 18 τούτῳ τοῦτο] τοῦτο πρὸς τοῦτο T | τοῦτο A ||
18 πρὸς] εἰς AT || 19 πῶς αὐτῷ] πῶς πρὸς αὐτὸ AT, ὡς αὐτῷ Lem. | πρὸς] εἰς
AT || 20 αὐτὰ ἡμῖν λέγ. AT | καὶ om. p₄ v₈ | τετραγμμένους p₅ | ἐν τοῖς AT || 21 ἢ
ταῖς πυραμίσι om. WX | ἐν ταῖς A | οἱ τεχνῖται συμβαίνειν BX | συμβαίνει X
nonn. | συναρμόζοντες WX || 22 ὀλων v₈ || 23 ὁ om. B || 24 αἰτιῶν T || 25 γὰρ]
γούν A, γὰρ οὖν Rend. || 26 τοῦτο om. A | δεχόμεθα A | οὖν] τοίνυν p₁ | ὡς
om. A

8 <ā> ὁ Ἀσκληπιὸς συντάττει. πολλὰ γοῦν καὶ ἐν ἐκεῖνοις ἐστὶ τραχέα,
9 ἀλλὰ ἀσπαζόμεθα τῇ ἐλπίδι τῆς ὑγείας. τοιοῦτον οὖν τί σοι δοκεῖτω
ἄνους καὶ συντέλεια τῶν τῇ κοινῇ φύσει δοκούντων, οἷον ἡ σὴ ὑγεία.
10 καὶ οὕτως ἀσπάζον πᾶν τὸ γινόμενον, κἂν ἀπηνέστερον δοκῇ, διὰ τὸ
ἐκεῖσε ἄγειν, ἐπὶ τὴν τοῦ κόσμου ὑγίαν καὶ τὴν τοῦ Διὸς εὐδοίαν καὶ 5
11 εὐπραγίαν. οὐ γὰρ ἂν τοῦτό τι ἐφερῃ, εἰ μὴ τῷ ὅλῳ συνέφερῃ· οὐδὲ
γὰρ ἡ τυχοῦσα φύσις φέρει τι, ὃ μὴ τῷ διοικουμένῳ ὑπ' αὐτῆς κατάλληλόν
12 ἐστίν. οὐκοῦν κατὰ δύο λόγους στέργειν χρὴ τὸ συμβαῖνόν σοι· καθ' ἓνα
μέν, ὅτι σοὶ ἐγίνετο καὶ σοὶ συνετάττετο καὶ πρὸς σέ πως εἶχεν ἄνωθεν
ἐκ τῶν πρεσβυτάτων αἰτίων συγκλωθόμενον· καθ' ἕτερον δέ, ὅτι τῷ 10
τὸ ὅλον διοικοῦντι τῆς εὐδορίας καὶ τῆς συντελείας καὶ νῆ Δία τῆς συμ-
13 μονῆς αὐτῆς [καὶ τὸ ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον ἤκον] αἰτιὸν ἐστίν. πληροῦται γὰρ τὸ
ὀλόκληρον, ἔαν καὶ ὁτιοῦν διακόψῃς τῆς συναφείας καὶ συνεχείας ὥστερ
τῶν μορίων, οὕτω δὴ καὶ τῶν αἰτίων· διακόπτεις δέ, ὅσον ἐπὶ σοί, ὅταν
δυσαρεστῆς, καὶ τρόπον τινὰ ἀναιρεῖς. 15

9. Μὴ σικχαίνειν μηδὲ ἀπανδᾶν μηδὲ ἀποδυσπετεῖν, εἰ μὴ κατα-
πνυροῦνται σοι τὸ ἀπὸ δογμάτων ὀρθῶν ἕκαστα πράσσειν, ἀλλὰ ἐκ-
κρονσθέντα πάλιν ἐπανέναι καὶ ἀσμενίζειν, εἰ τὰ πλείω ἀνθρωπικώτερα,
καὶ φιλεῖν τοῦτο, ἐφ' ὃ ἐπανάρχῃ, καὶ μὴ ὥς πρὸς παιδαγωγὸν τὴν
φιλοσοφίαν ἐπανέναι, ἀλλ' ὥς οἱ ὀφθαλμιῶντες πρὸς τὸ σπογγάριον καὶ 20
2 τὸ ψόν, ὥς ἄλλος πρὸς κατάπλασμα, ὥς πρὸς καταιόνησιν. οὕτω γὰρ
οὐδὲν ἐπιδείξῃ τὸ πειθαρχεῖν τῷ λόγῳ, ἀλλὰ προσαναπαύσῃ αὐτῷ.
3 μέμνησο δέ, ὅτι φιλοσοφία μόνα θέλει, ἢ ἡ φύσις σου θέλει, σὺ δὲ ἄλλο
4 ἤθελες οὐ κατὰ φύσιν. τί γὰρ τούτων προσηνέστερον; ἡ γὰρ ἡδονὴ οὐχὶ
διὰ τοῦτο σφάλλει; ἀλλὰ θέασαι, εἰ προσηνέστερον μεγαλοφυχία, ἔλευθε- 25

25sq. Galen. 12, 17 K. dicit Marcum ἐθγνώμονα, μέτριον, ἥμερον, πρᾶον esse

[1—25 AT 1—12 Bv₈X 6—12 V 12—15 WX 16—25 D] 1 suppl. Gat. ('illa quae'
Xyl.) | καὶ om. B | ἐν om. p₆ | ἐστὶ om. X || 2 ὑγείας BX plerique | οὖν] τοῖνον
I₃, om. ATm₂ || 3 ἀνύσεις A, ἡ ἄνους Trann. || 4 τὸ ἀπηνέστατον WX | δοκεῖ
Ap₄ || 5 ἐκεῖ ἄγειν T | κείσε ἄγει g, ἐκεῖ σε ἄγειν Rend. | τοῦ¹ om. p₄ || 6 τοῦτό
τινι] τοῦτό τι ATv₇ | τοιοῦτό τιn z, τοῦτό σοι Reiske, τούτῳ τι Schenkl || 6, 7 οὐ
γὰρ p₃ || 7 τυχοῦσα om. AWX, τεκοῦσα Reiske || 8 σοι om. p₆ || 9 ἐγένετο g ||
10 αἰτίων om. A || 10, 11 τῷ τὸ ATW: τῷ I₂I₃ | τὸ X rel. || 11 τῆς¹ om. AWX |
εὐδορίας τε WX plerique | καὶ συντελείας WX | νῆ Δία om. WX, νῆ διὰ T || 12 αὐ-
τοῦ v₆ | καὶ τὸ ... ἤκον om. AT, seclusi | πνυροῦται Tox. | πληροῦται BV || 13 συν-
εχείας καὶ συναφείας X (συνεχ. καὶ δυναστείας p₄) || 13—14 ὥστερ ... αἰτίων
om. I₃ || 14 δὴ Vv₁ | δὲ ATBv₈X rel. | αἰτιῶν A | ὅσον τὸ ἐπὶ X || 15 ἀναιρεῖς
v₈zv₃v₄p₂p₅g: ἀναιρῆς ATBVX rel. || 16 σικχαίνειν AD pr. | εἰ om. D ||
18—20 καὶ ... ἐπανέναι om. D || 18 εἰ Menag.: εἰς AT, εἰ σοι Reiske || 21 κατα-
νόησιν AD || 22 ἐπιδείξει T, ἐτι δεήσει εἰς Gat., ἐπιδείξει σε Salm., ἐπιδείξεις
Boot, ἐτι δῆξει Cor., ἐτι δείσῃ Trann., alii aliter || 23 μόνα] μόνον ā AD | ā] γὰρ
AD | σου om. A | σὺ] οὐ AD || 24 οὐ] ἡ Gat., οὐ τὰ Reiske, τὸ οὐ Schultz ||
25 σφάλλει A

ρία, ἀπλότης, εὐγνωμοσύνη, ὁσιότης. αὐτῆς γὰρ φρονήσεως τί προσηνέ- 5
στερον, ὅταν τὸ ἄπταιστον καὶ εὖρουν ἐν πᾶσι τῆς παρακολουθητικῆς
καὶ ἐπιστημονικῆς δυνάμεως ἐνθυμηθῇ;

10. Τὰ μὲν πράγματα ἐν τοιαύτῃ τρόπον τινὰ ἐγκαλύπτει ἐστίν, ὥστε
5 φιλοσόφοις οὐκ ὀλίγοις οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν ἔδοξε παντάπασιν ἀκατάληπτα
εἶναι, πλὴν αὐτοῖς γε τοῖς Στωικοῖς δυσκατάληπτα δοκεῖ. καὶ πᾶσα ἡ 2
ἡμετέρα συγκατάθεσις μεταπτώτῃ· ποῦ γὰρ ὁ ἀμετάπτωτος; μέτιθι 3
τοῖνν ἐπ’ αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα ὡς ὀλιγοχρόνια καὶ εὐτελεῖ καὶ δυνάμενα
ἐν κτήσει κιναίδου ἢ πόρνης ἢ ληστοῦ εἶναι. μετὰ τοῦτο ἐπιθι ἐπὶ τὰ τῶν 4
10 συμβιούντων ἦθη, ὧν μόλις ἐστὶ καὶ τοῦ χαριεστάτου ἀνασχέσθαι, ἵνα
μὴ λέγω, ὅτι καὶ ἑαυτὸν τις μόγις ὑπομένει. ἐν τοιοῦτῳ οὖν ζῶφω καὶ 5
ῥύπῳ καὶ τοσαύτῃ ῥύσει τῆς τε οὐσίας καὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς κινήσεως καὶ
τῶν κινουμένων τί ποτέ ἐστι τὸ ἐκτιμηθῆναι ἢ τὸ ὅλως σπουδασθῆναι
δυνάμενον, οὐδ’ ἐπινοῶ. τοῦναντίον γὰρ δεῖ παραμυθούμενον ἑαυτὸν 6
15 περιμένειν τὴν φυσικὴν λύσιν καὶ μὴ ἀσχάλλειν τῇ διατριβῇ, ἀλλὰ τούτοις
μόνοις προσαναπαύεσθαι· ἐνὶ μὲν τῷ, ὅτι οὐδὲν συμβήσεται μοι, δ οὐχὶ
κατὰ τὴν τῶν ὅλων φύσιν ἐστίν· ἐτέρῳ δέ, ὅτι ἔξεστί μοι μηδὲν πράσσειν
παρὰ τὸν ἐμὸν θεὸν καὶ δαίμονα. οὐδεὶς γὰρ ὁ ἀναγκάσων τοῦτον παρα- 7
βῆναι.

20 11. Πρὸς τί ποτε ἄρα νῦν χρῶμαι τῇ ἐμαντοῦ ψυχῇ; παρ’ ἕκαστα
τοῦτο ἐπανερωτᾷ ἑαυτὸν καὶ ἐξετάζειν, τί μοί ἐστι νῦν ἐν τούτῳ τῷ
μορίῳ, δ δὴ ἡγεμονικὸν καλοῦσι, καὶ τίνος ἄρα νῦν ἔχω ψυχὴν· μήτι
παιδίου; μήτι μειρακίου; μήτι γυναικαρίου; μήτι τυράννου; μήτι κτήνους;
μήτι θηρίου;

25 12. Ὅποιά τινὰ ἐστὶ τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα ἀγαθὰ, κἂν ἐντεῦθεν
λάβοις. εἰ γὰρ τις ἐπινοήσειεν ὑπάρχοντά τινα ὡς ἀληθῶς ἀγαθὰ, οἷον 2
φρόνησιν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, οὐκ ἂν ταῦτα προεπι-
νοήσας ἔτι ἀκοῦσαι δυνηθεῖν τι <ἐπιλεγόμενον> τῷ ἀγαθῷ· <οὐδὲν> γὰρ
ἐφαρμόσει. τὰ δέ γε τοῖς πολλοῖς φαινόμενα ἀγαθὰ προεπινοήσας τις

28 textum Marci sanare conatus sum Aristotelem (Polit. 1323b 6ssq.) secutus:
... εἰ δεῖ καὶ τούτοις (scil. τοῖς περὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθοῖς) ἐπιλέγειν μὴ μόνον τὸ κα-
λὸν ἀλλὰ καὶ τὸ χρησίμον

[1–29 AT 1–19 D] 1 τῆς φρονήσεως Reiske || 4 ἐγκαλύπτει A ἐγκαταλήψει D ||
5 ἔδοξε ἢ T | ἀκατάληπτα A εὐκατάληπτα D || 6 γε om. AD | δυσκατάληπτα A ||
7 ἡμετέρα] ἡμέρα A | μεταπτωτή ATD, corr. Leop. || 8 ὀλιγόχρονα ATD, corr.
Cas. || 11 τις om. AD | μόλις Lugd. | οὖν om. D || 12 τοιαύτη Gat. | ῥήσει T
(‘fluxu’ Xyl.), ῥέσει Gat. | κινήσεων T || 14 δεῖ] δὴ D | ἐαντῷ D || 15 ἀσχαλεῖν A
ἀσχάλειν D || 16 προσαναπαύεσθαι D corr. || 20 ἕκαστον T || 22 ἄρα A || 23 παι-
δίου A || 25 κἂν Cor. : καὶ || 27 ἀνδρίαν T, corr. Gat. | ἀνδρείαν ... προεπινοήσας
om. A || 28sq. τι ἐπιλεγόμενον τῷ ἀγαθῷ· οὐδὲν γὰρ ἐφ. Dal. : τι· ὑπὸ τῷ ἀγαθῷ
γὰρ ἐφ. AT, τι τῶν ἀγαθῶν, ὅπερ ἐφ. Salm., τι, ὅπερ τῷ ἀγαθῷ οὐκ ἐφ. Gat., τι·
τῷ ἀγαθῷ γὰρ οὐκ ἐφ. Morus

ἐξακούσεται καὶ ῥαδίως δέξεται ὡς οἰκείως ἐπιλεγόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ
 3 κωμικοῦ εἰρημένον. οὕτω καὶ οἱ πολλοὶ φαντάζονται τὴν διαφορὰν. οὐ
 γὰρ ἂν τοῦτο μὲν [οὐ] προσέκοπτε καὶ ἀπηξιοῦτο, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ πλούτου
 καὶ τῶν πρὸς τρυφὴν ἢ δόξαν εὐκληρημάτων παρεδεχόμεθα ὡς ἱκνου-
 4 μένως καὶ ἀστείως εἰρημένον. πρόϊνι οὖν καὶ ἐρώτα, εἰ τιμητέον καὶ 5
 ἀγαθὰ ὑποληπτέον τὰ τοιαῦτα, ὧν προεπινοηθέντων οἰκείως ἂν ἐπιφέ-
 ροιτο τὸ τὸν κεκτημένον αὐτὰ ὑπὸ τῆς εὐπορίας 'οὐκ ἔχειν, ὅποι χέση'.

13. Ἐξ αἰτιώδους καὶ ὕλικοῦ συνέστηκε· οὐδέτερον δὲ τούτων εἰς τὸ
 2 μὴ ὄν φθαρήσεται, ὥσπερ οὐδὲ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὑπέστη. οὐκοῦν κατα-
 ταχθήσεται πᾶν μέρος ἕκον κατὰ μεταβολὴν εἰς μέρος τι τοῦ κόσμου 10
 καὶ πάλιν ἐκεῖνο εἰς ἕτερον μέρος τοῦ κόσμου μεταβαλεῖ καὶ ἤδη εἰς
 3 ἄπειρον. κατὰ τοιαύτην δὲ μεταβολὴν καὶ γὰρ ὑπέστην καὶ οἱ ἐμὲ γεννή-
 4 σαντες καὶ ἐπανίοντι εἰς ἄλλο ἄπειρον. οὐδὲν γὰρ κωλύει οὕτω φάναι,
 καὶ κατὰ περιόδους πεπερασμένας ὁ κόσμος διοικῆται.

14. Ὁ λόγος καὶ ἡ λογικὴ τέχνη δυνάμεις εἰσὶν ἑαυταῖς ἀρκούμεναι 15
 2 καὶ τοῖς καθ' αὐτὰς ἔργοις. ὁρμῶνται μὲν οὖν ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς·
 ὁδεύουσι δὲ εἰς τὸ προκειμένον τέλος, καθὼ κατορθώσεις αἱ τοιαῦται
 πράξεις ὀνομάζονται τὴν ὀρθότητα τῆς ὁδοῦ σημαίνουσαι.

15. Οὐδὲν τούτων τηρετέον ἀνθρώπῳ, ἃ ἀνθρώπῳ, καθὼ ἀνθρωπός 20
 2 ἐστίν, οὐκ ἐπιβάλλει. οὐκ ἔστιν ἀπαιτήματα ἀνθρώπου οὐδὲ ἐπαγγέλλεται
 αὐτὰ ἢ τοῦ ἀνθρώπου φύσις οὐδὲ τελειότητές εἰσι τῆς τοῦ ἀνθρώπου
 3 φύσεως. οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸ τέλος ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ κείμενον
 4 οὐδὲ τὸ συμπληρωτικὸν τοῦ τέλους [τὸ ἀγαθόν]. ἔτι εἴ τι τούτων ἦν
 ἐπιβάλλον τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ἂν τὸ ὑπερφρονεῖν αὐτῶν καὶ κατεξαν-
 ῖστασθαι ἐπιβάλλον ἦν οὐδὲ ἐπαινετὸς ἦν ὁ ἀπροσδεῖν τούτων ἑαυτὸν 25
 παρεχόμενος οὐδ' ἂν ὁ ἐλαττωτικὸς ἑαυτοῦ ἐν τινι τούτων ἀγαθὸς ἦν,
 5 εἴπερ ταῦτα ἀγαθὰ ἦν. νῦν δ' ὅσῳ περ πλείω τις ἀφαιρῇ ἂν ἑαυτοῦ τούτων
 ἢ τοιούτων ἑτέρων ἢ καὶ ἀφαιρούμενός τι τούτων ἀνέχεται, τοσῶδε
 μᾶλλον ἀγαθὸς ἐστίν.

7 cf. Menand. Phasma 42 Sandb.

[1—29 AT 15—18 D] 1 ἐπακούσεται Rich. | οἰκείῳ A || 2 οὐ] αὐτοῖς Couat ||
 3 τοῦτο] ἐπὶ τούτων Salm. | οὐ secl. Morus, οὖν Lofft | ἀπηξιοῦται AT, corr. nescio
 quis || 4 εἰκνουμένως A || 5 post εἰρημένον dictum poetae excidisse put. Morus, at
 cf. 7 || 11 ἕτερον μέρος τι τοῦ A | εἰς τὸ Oxon. || 13 ἐπανίοντι] ἔτι ἀνιόντι Cor.,
 ἐπανίοι ἂν τις Trann. in app. || 14 πεπειραμένως A || 15 Λόγος D ὁγος A | логи-
 κής A || 16 καθ' αὐτάς] καθ' ἑαυτάς T καθ' αὐτά A || 17 εὐδοοῦσι Trann. in app. ||
 19 ῥητέον T | ἀνθρώπῳ, ἃ Gat. : ἀνθρώπου ἃ T, om. A | καὶ καθὼ A || 22 αὐ-
 ταῖς A || 23 οὐδὲ γε τὸ A | gloss. delevi | ἔτι] ἐπεὶ Cor. || 27 εἴπερ] ὑπὲρ A | θ'
 ὅσῳ περ A | ἀφαιρῇ ἂν (sim. iam Thei., qui ἂν post ὅσῳ περ inser.) Dal. : ἀφαιρῶν
 AT || 28 ἢ τοιούτων . . . τούτων om. A, ἢ τοιούτων ἑτέρων del. Lem. | ἀφαιρούμενός
 τι Gat. : ἀφαιρούμενά τι T, ἀφαιρούμενός τινα Cas. | ἀνέχεται Cor., ἂν ἀνέχεται
 Fourn.

16. Οἷα ἂν πολλάκις φαντασθῆς, τοιαύτη σοι ἔσται ἡ διάνοια· βάπτεται γὰρ ὑπὸ τῶν φαντασιῶν ἡ ψυχὴ. βάπτε οὖν αὐτὴν τῇ συνεχεῖα τῶν τοι- 2 ούτων φαντασιῶν, οἷον ὅτι, ὅπου ζῆν ἔστιν, ἐκεῖ καὶ εὖ ζῆν· ἐν αὐτῇ δὲ ζῆν ἔστιν· ἔστιν ἄρα καὶ εὖ ζῆν ἐν αὐτῇ. καὶ πάλιν ὅτι οὐπερ ἔνεκεν 3 ἕκαστον κατεσκευάζεται [πρὸς δὲ κατεσκευάζεται], πρὸς τοῦτο φέρεται· πρὸς δὲ φέρεται δέ, ἐν τούτῳ τὸ τέλος αὐτοῦ· ὅπου δὲ τὸ τέλος, ἐκεῖ καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ ἀγαθὸν ἕκαστον· τὸ ἄρα ἀγαθὸν τοῦ λογικοῦ ζώου κοινωνία. ὅτι γὰρ πρὸς κοινωνίαν γεγόναμεν, πάλαι δέδεται. ἡ οὐκ ἦν 4.5 ἐναργές, ὅτι τὰ χεῖρω τῶν κρείττωνων ἔνεκεν, τὰ δὲ κρείττω ἀλλήλων; 10 κρείττω δὲ τῶν μὲν ἀψύχων τὰ ἐμψυχα, τῶν δὲ ἐμψύχων τὰ λογικά.

17. Τὸ τὰ ἀδύνατα διώκειν μακρόν· ἀδύνατον δὲ τὸ τοὺς φαύλους μὴ τοιαῦτα τινα ποιεῖν.

18. Οὐδὲν οὐδενὶ συμβαίνει, ὃ οὐχὶ πέφυκε φέρειν. ἄλλω τὰ αὐτὰ 2 συμβαίνει καὶ ἥτοι ἀγνοῶν, ὅτι συμβέβηκεν, ἢ ἐπιδεικνύμενος μεγαλο- 15 φροσύνην εὐσταθεῖ καὶ ἀκάκωτος μένει. δεινὸν οὖν ἀγνοῖαν καὶ ἀρέσκειαν 3 ἰσχυροτέρας εἶναι φρονήσεως.

19. Τὰ πράγματα αὐτὰ οὐδ' ὅπωςτιοῦν ψυχῆς ἄπτεται οὐδὲ ἔχει εἴσοδον πρὸς ψυχὴν οὐδὲ τρέφει οὐδὲ κινῆσαι ψυχὴν δύναται· τρέπει δὲ καὶ κινεῖ αὐτὴ ἑαυτὴν μόνη, καὶ οἷον ἂν κριμάτων καταξιώσῃ ἑαυτήν, 20 τοιαῦτα ἑαυτῇ ποιεῖ τὰ προσφεστώτα.

20. Καθ' ἕτερον μὲν λόγον ἡμῖν ἔστιν οἰκειότατον ἄνθρωπος, καθ' ὅσον εὖ ποιητέον αὐτοὺς καὶ ἀνεκτέον· καθ' ὅσον δὲ ἐνίστανται τινες εἰς τὰ οἰκεῖα ἔργα, ἐν τι τῶν ἀδιαφόρων μοι γίνεται ὁ ἄνθρωπος οὐχ ἡσσαν ἢ ἥλιος ἢ ἄνεμος ἢ θηρίον. ὑπὸ τούτων δὲ ἐνέργεια μὲν τις ἐμποδισθεῖ ἂν, 2 ὁρμῆς δὲ καὶ διαθέσεως οὐ γίνεται ἐμπόδια διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν καὶ τὴν περित्रοπήν. περित्रέπει γὰρ καὶ μεθίστησι πᾶν τὸ τῆς ἐνεργείας κώλυ- 3 μα ἢ διάνοια εἰς τὸ προηγούμενον καὶ πρὸ ἔργου γίνεται τὸ τοῦ ἔργου τούτου ἐφεκτικὸν καὶ πρὸ ὁδοῦ τὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἐνστατικόν.

21. Τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τὸ κράτιστον τίμα· ἔστι δὲ τοῦτο τὸ πᾶσι

[1–29 AT 13–16 WX] 1 βλέπεται A || 2 βλέπτε A || 3–4 ἐν αὐτῇ . . . εὖ ζῆν om. A || 5 πρὸς δὲ κατεσκευάζεται om. A, secl. Stich (Gat. autem, ut syllogismus restitueretur, post κατεσκευάζεται¹ inser. πρὸς τοῦτο κατεσκευάζεται) || 7 τὰγα- θὸν T || 13 συμβαίνει A | οὐχὶ ἐκεῖνο πέφυκεν φέρειν αὐτῷ AT, οὐχὶ ἐκεῖνο πέφ. φέρειν αὐτό Gat., οὐχὶ πέφ. φέρειν. ἐκεῖνο δοκεῖ ἀπόρητον αὐτῷ Thei. | ἄλλω τὰ αὐτὰ T: ἄλλα τὰ αὐτὰ A ἄλλα ταῦτα V ἄλλω ταῦτα v₈ X nonn. ἄλλω ταῦτα B v₃ p₂ p₃ ἄλλω ταυτὸ zp₁ ἄλλω αὐτὰ g ἄλλω ταῦτα συμβαίνει, ὃ οὐχὶ πέφυκε φέρειν, ἄλλω ταῦτα v₇ || 14 ἦτοι] εἰ τι B | ὅτι οὐ p₆ | ἦ] εἰ A || 15 εὐσταθεῖ A | δεινόν] δι' ὃν p₄, οὐ δεινὸν Farquh., qui post 16 φρονήσεως lac. ind. | ἀρέσκειαν A || 16 ἰσχυροτέραν X || 17 οὐδόπως ὅτιοῦν A || 18 οὐδὲ δύναται τρέφει A || 19 αὐτῇ A | καταξιώσειεν αὐτήν A || 20 προσφεστώτα A || 22 ἀνεκτέον Xyl.: ἀνακτέον A Tox. || 23 verba ἐν τι . . . γίνεται hic suo loco et ante 22 καθ' ὅσον scripta in A | ἦ om. A || 24 μὲν τις] μέντοι Gat. || 27 τὸ¹] τὸν A

2 *χρώμενον* καὶ πάντα διέπον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐν σοὶ τὸ κράτιστον τίμα·
3 ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἐκείνῳ ὁμογενές· καὶ γὰρ ἐπὶ σοῦ τὸ τοῖς ἄλλοις χρώμενον
τοῦτό ἐστι καὶ ὁ σὸς βίος ὑπὸ τούτου διοικεῖται.

2 22. Ὁ τῇ πόλει οὐκ ἔστι βλαβερόν, οὐδὲ τὸν πολίτην βλάπτει. ἐπὶ
πάσης τῆς τοῦ βεβλάφθαι φαντασίας τούτου ἔπαγε τὸν κανόνα· εἰ ἡ 5
πόλις ὑπὸ τούτου μὴ βλάπτεται, οὐδὲ ἐγὼ βέβλαμμαι. εἰ δὲ ἡ πόλις
βλάπτεται, οὐκ ὀργιστέον τῷ βλάπτοντι τὴν πόλιν, <ἀλλὰ δεικτέον>, τί
τὸ παρορώμενον.

23. Πολλάκις ἐνθυμοῦ τὸ τάχος τῆς παραφορᾶς καὶ ὑπεξαγωγῆς τῶν
2 ὄντων τε καὶ γινομένων. ἡ τε γὰρ οὐσία οἶον ποταμὸς ἐν διηνεκεῖ ῥύσει 10
καὶ αἱ ἐνέργειαι ἐν συνεχέσι μεταβολαῖς καὶ τὰ αἷτια ἐν μυρίαῖς τροπαῖς
καὶ σχεδὸν οὐδὲν ἐστὼς <οὐδὲ τὸ ἐνεστὼς τοῦ χρόνου> καὶ τὸ πάρεργγυς,
τὸ δὲ ἄπειρον τοῦ τε παρωχηκότος καὶ μέλλοντος ἀχανές, ᾧ πάντα
3 ἐναφανίζεται. πῶς οὖν οὐ μωρὸς ὁ ἐν τούτοις φυνώμενος ἢ σπώμενος ἢ
σχετλιάζων ὥς [ἐν τινι χρόνῳ καὶ] ἐπὶ μακρὸν ἐνοχλήσάν τι; 15

24. Μέμνησο τῆς μὲν συμπάσης οὐσίας, ἧς ὀλίγιστον μετέχεις, καὶ
τοῦ σύμπαντος αἰῶνος, οὗ βραχὺ καὶ ἀκαριαῖόν σοι διάστημα ἀφώρυσται,
καὶ τῆς εἰμαρμένης, ἧς πόστον εἰ μέρος.

25. Ἄλλος ἀμαρτάνει τι εἰς ἐμέ; ὄψεται· ἰδίαν ἔχει διάθεσιν, ἰδίαν
2 ἐνέργειαν. ἐγὼ νῦν ἔχω, ὃ με θέλει νῦν ἔχειν ἢ κοινὴ φύσις, καὶ πράσσω, 20
ὃ με νῦν πράσσειν θέλει ἢ ἐμὴ φύσις.

26. Τὸ ἡγεμονικὸν καὶ κυριεῦον τῆς ψυχῆς σου μέρος ἄτρεπτον ἔστω
ὑπὸ τῆς ἐν τῇ σαρκὶ λείας ἢ τραχείας κινήσεως καὶ μὴ συγκινεῖσθω,
ἀλλὰ περιγραφέτω αὐτὸ καὶ περιοριζέτω τὰς πείσεις ἐκεῖνας ἐν τοῖς
2 μορίοις. ὅταν δὲ ἀναδιδῶνται κατὰ τὴν ἐτέραν συμπάθειαν εἰς τὴν διάνοιαν 25
ὥς ἐν σώματι ἡνωμένῳ, τότε πρὸς μὲν τὴν αἰσθησιν φυσικὴν οὖσαν οὐ
πειρατέον ἀντιβαίνειν, τὴν δὲ ὑπόληψιν τὴν ὥς περὶ ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ μὴ
προστιθέτω τὸ ἡγεμονικὸν ἐξ ἑαυτοῦ.

27. Συζῆν θεοῖς. συζῆ δὲ θεοῖς ὁ συνεχῶς δεικνὺς αὐτοῖς τὴν ἑαυτοῦ
ψυχὴν ἀρεσκομένην μὲν τοῖς ἀπονεμομένοις, ποιούσαν δέ, ὅσα βούλεται 30

[1—30 AT 22—28 WX] 3 ὁ σὸς] ὅσος A || 4 Ὁ τῇ] Τῇ A || 5 τῆς om. A | τοῦτο
ἄπαγε A || 6 τούτου] τοῦ A || 7 suppl. Gat. (cf. X 4, 1; XI 13, 2) || 11 αἱ om. A ||
12 ἐστὼς] τὸ ἐνεστὼς Kron. | supplevi (cf. VI 36, 1; VII 29, 3) || 12—13 τὸ πά-
εργγυς τότε ἄπειρον Cas. || 13 τοῦ πεπαρωχηκότος A | καὶ τὸ τοῦ μέλλ. Morus ||
15 deleui | χρόνῳ Reiske | οὐκ ἐπὶ Schultz | ἐπὶ μακρὸν T | ἐνοχλήσάν τι Fourn.:
ἐνοχλήσαντι AT, ἐνοχλήσασι Reiske, ἐνοχλήσονται Lofft, ἐνοχλήσονται Rich. || 16 μὲν
om. T | οὐσίας om. A || 17 οὐ] οὐ A || 19 ἀμαρτάνει; τί interp. Gat. || 20 ὁ μὲν A |
νῦν πράσσειν ἔχειν A || 21 ὁ μὲν A || 23 ἐν σαρκὶ BVX nonn. | συγκινεῖσθω
Schwartz: συγκινεῖσθω codd., συγκινεῖσθω Thei. (coll. Plut. mor. 451 A) || 24 αὐτὸ
Gat.: αὐτὸ ATv8X αὐτὸς BV | ἐκείνους v2 || 25 ἐτέρων v2, μερῶν Rend. (coll.
SVF II p. 170, 14 et 32sq.), ἡμετέραν Rich., ἐτέρων ἐτέροις Schenkl (coll. Hierocl.
IV 11 Arnim) || 27 μὴ om. p5 || 28 αὐτοῦ Tz || 29 Συζῆς A corr. | δὲ om. A

ὁ δαίμων, ὃν ἐκάστῳ προστάτην καὶ ἡγεμόνα ὁ Ζεὺς ἔδωκεν ἀπόσπασμα
ἐαυτοῦ. οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ ἐκάστον νοῦς καὶ λόγος. 2

28. Τῷ γράσωνι μῆτι ὀργίζῃ; μῆτι τῷ ὀζοστόμῳ ὀργίζῃ; τί σοι
ποιήσῃ; τοιοῦτον στόμα ἔχει, τοιαύτας μάλας ἔχει, ἀνάγκη τοιαύτην
ἀποφορὰν ἀπὸ τοιούτων γίνεσθαι. ‘ἀλλ’ ὁ ἄνθρωπος λόγον ἔχει’, φησί, 2
‘καὶ δύναται συννοεῖν ἐφιστάνων, τί πλημμελεῖ.’ εὐ σοι γένοιτο· τοιγαροῦν 3
καὶ σὺ λόγον ἔχεις· κίνησον λογικῇ διαθέσει λογικὴν διάθεσιν, δεῖξον,
ὑπόμνησον. εἰ γὰρ ἐπαίει, θεραπεύσεις καὶ οὐ χρεία ὀργῆς.

Οὔτε τραγωδὸς οὔτε πόρνη. 4

29. Ὡς ἐξελθὼν ζῆν διανοῇ, οὕτως ἐνταῦθα ζῆν ἔξεστιν. ἐὰν δὲ μὴ
ἐπιτρέπωσι, τότε καὶ τοῦ ζῆν ἔξιθι, οὕτω μέντοι, ὥς μηδὲν κακὸν πά-
σχων. καπνὸς καὶ ἀπέρχομαι· τί αὐτὸ πρᾶγμα δοκεῖς; μέχρι δέ με 2
τοιοῦτον οὐδὲν ἐξάγει, μένω ἐλεύθερος καὶ οὐδεὶς με κωλύσει ποιεῖν,
ἂ θέλω· θέλω δὲ κατὰ φύσιν τοῦ λογικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ζῶον.

30. Ὁ τοῦ ὅλου νοῦς κοινωνικός. πεποίηκε γοῦν τὰ χεῖρῳ τῶν κρειτ-
τόνων ἔνεκεν καὶ τὰ κρείττω ἀλλήλοις συνήρμοσεν. ὁρᾷς, πῶς ὑπέταξε, 2
συνέταξε καὶ τὸ κατ’ ἀξίαν ἀπένειμεν ἐκάστοις καὶ τὰ κρατιστεύοντα εἰς
ὁμόνοιαν ἀλλήλων συνήγαγεν.

31. Πῶς προσενήρξαι μέχρι νῦν θεοῖς, γονεῦσιν, ἀδελφοῖς, γυναικί,
τέκνοις, διδασκάλοις, τροφεῦσι, φίλοις, οἰκείοις, οἰκέταις; εἰ πρὸς πάντας
σοι μέχρι νῦν . . . ἐστι τὸ

‘μῆτε τινὰ ῥέξαι ἐξαίσιον, μῆτε εἰπεῖν’.

ἀναμνησκον δὲ καὶ δι’ οἷων διελήλυθας καὶ οἷα ἤρκεσας ὑπομεῖναι. καὶ 2.3
ὅτι πλήρης ἤδη σοι ἡ ἱστορία τοῦ βίου καὶ τελευταία ἡ λειτουργία καὶ
25 πόσα ὥπται καλὰ καὶ πόσων μὲν ἡδονῶν καὶ πόνων ὑπερεΐδες, πόσα δὲ
ἐνδοξα παρῆδες, εἰς ὅσους δὲ ἀγνώμονας εὐγνώμων ἐγένον.

32. Διὰ τί συγγέουσιν ἄτεχνοι καὶ ἁμαθεῖς ψυχὰς ἔντεχνον καὶ ἐπιστή-

3 Suda s. v. Γράσος: . . . τῷ γράσωνι μὴ ὀργίζον || 12 καπνὸς καὶ ἀπέρχομαι] cf. Epict. I 25, 18 καπνὸν πεποίηκεν ἐν τῷ οἰκήματι; ἂν μέτριον, μενῶ· ἂν λίαν πολὺν, ἐξέρχομαι || 22 cf. Hom. Od. 4, 690 οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον οὔτε τι εἰπῶν

[1–27 AT 3–8, 19–26 D] 3 θράσωνι Tox. || 4 στόμα ἔχειν AD | ἀμάλας ἔχειν D | ἀνάγκην A || 5 φησί] φύσει AD, φῆς Thei. || 6 πλημμελοῖ A corr. D corr. || 7 λόγος A || 8 θεραπεύσει Rich. || 9 οὔτε τραγωδίας οὔτε πομπῆς Menag. || 10 ἐξελθὼν τοῦ ζῆν Rich. || 11 τὸ ζῆν A || 12 καπνὸς καὶ] καὶ καπνὸς ἐστὶν T, εἰ καπνὸς ἐστὶν Gat. || 13 μενῶ Cor. || 14 δὲ τὰ κατὰ Schultz, δὲ ἂ κατὰ Farquh. || 17 ἀναπένειμεν A pr. ἐναπένειμεν A corr. || 19 ἀδελφῷ Farquh., ἀδελφῇ Thei. (ex I 17, 1) || 20 εἰ] ἡ Stich in adn. | πάντα A || 21 μέχρι νῦν] κεκριμένον Schenkl in app. | lac. ind. Trann. || 22 μῆτε τι εἰπεῖν Cor. || 24 ἡ¹ om. T | τελευταία] τελέα T, τελεία Lugd., τελευτᾶ Schenkl || 25 πόσα σοι ὥπται Cor. || 25–26 πόσα² . . . παρῆ-
δες om. D || 26 ἀγνώμων Tox. || 27 συγγέουσιν] σύγχρωσιν A | τὴν ἔντεχνον Lofft

2 μονα; τίς οὖν ψυχὴ ἔντεχνος καὶ ἐπιστήμων; ἡ εἰδυνία ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ
τὸν δι' ὅλης τῆς οὐσίας διήκοντα λόγον καὶ διὰ παντὸς τοῦ αἰῶνος κατὰ
περιόδους τεταγμένας οἰκονομοῦντα τὸ πᾶν.

33. Ὅσον οὐδέπω σποδὸς ἢ σκελετὸς καὶ ἦτοι ὄνομα ἢ οὐδὲ ὄνομα·
2 τὸ δὲ ὄνομα ψόφος καὶ ἀπήχημα. τὰ δὲ ἐν τῷ βίῳ πολυτίμητα κενὰ καὶ 5
σαπρὰ καὶ μικρὰ καὶ κνίδια διαδακνόμενα καὶ παιδία φιλόνεικα, γελῶντα,
3 εἴτα εὐθὺς κλαίοντα. πίστις δὲ καὶ αἰδώς καὶ δίκη καὶ ἀλήθεια ἑπὶ
4 Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης. τί οὖν ἔτι τὸ ἐνταῦθα κατέχον, εἶγε
τὰ μὲν αἰσθητὰ εὐμετάβλητα καὶ οὐχ ἑστῶτα, τὰ δὲ αἰσθητήρια ἀμυδρὰ
καὶ εὐπαράτηπτα, αὐτὸ δὲ τὸ ψυχάριον ἀναθυμίασις ἀφ' αἵματος, τὸ δὲ 10
5 εὐδοκιμεῖν παρὰ τοιούτοις κενόν; τί οὖν; <οὐ> περιμενεῖς ἵλεως τὴν εἴτε
6 σβέσιν εἴτε μετάστασιν; ἕως δὲ ἐκείνης ὁ καιρὸς ἐφίσταται, τί ἀρκεῖ; τί
δ' ἄλλο ἢ θεοὺς μὲν σβέειν καὶ εὐφημεῖν, ἀνθρώπους δὲ εὖ ποιεῖν καὶ
ἀνέχεσθαι αὐτῶν καὶ ἀπέχεσθαι. ὅσα δὲ ἐκτὸς ὅρων τοῦ κρεαδίου καὶ τοῦ
πνευματίου, ταῦτα μεμνήσθαι μῆτε σὰ ὄντα μῆτε ἐπὶ σοί. 15

34. Δύνασαι αἰεὶ εὐροεῖν, εἶγε καὶ εὐοδεῖν, εἶγε καὶ ὁδῷ ὑπολαμβάνειν
2 καὶ πράσσειν. δύο ταῦτα κοινὰ τῇ τε τοῦ θεοῦ καὶ τῇ τοῦ ἀνθρώπου καὶ
παντὸς λογικοῦ ζώου ψυχῇ· τὸ μὴ ἐμποδίζεσθαι ὑπ' ἄλλου καὶ τὸ ἐν
τῇ κοινωνικῇ διαθέσει καὶ πράξει ἔχειν τὸ ἀγαθὸν καὶ ἐνταῦθα τὴν
ῥεξίν ἀπολήγειν. 20

35. Εἰ μῆτε κακία ἐστὶ τοῦτο ἐμὴ μῆτε ἐνέργεια κατὰ κακίαν ἐμὴ μῆτε
τὸ κοινὸν βλάπτεται, τί ὑπὲρ αὐτοῦ διαφέρομαι; τίς δὲ βλάβη τοῦ κοινοῦ;

36. Μὴ ὀλοσχερῶς τῇ φαντασίᾳ συναρπάζεσθαι, ἀλλὰ βοηθεῖν μὲν
κατὰ δύναμιν καὶ κατ' ἀξίαν, κἂν εἰς τὰ μέσα ἐλαττώνται, μὴ μέντοι
2 βλάβην αὐτὸ φαντάζεσθαι· κακὸν γὰρ ἔθος. ἀλλ' ὥς ὁ γέρον ἀπελθὼν 25
τὸν τοῦ θρεπτοῦ ῥόμβον ἀπῆτει μεμνημένος, ὃ τι ῥόμβος, οὕτως οὖν καὶ

7sq. cf. verba Marci apud Dion. Cass. 72, 24, 2 || 7–8 Hes. Erga 197 || 10 Tzet-
zes, Chil. VIII 222 Αἰσχύλος, ὡς ὁ Ὀμηρος, θνητὸν ψυχὸς ὑπάρχων, ἀναθυμίασιν
αὐτὴν δοξάζει τῶν αἱμάτων, ὡς ἐν ὑστέροις χρόνοις δὲ καὶ Μᾶρκος αὐτοκρατῶρ, cf.
Chil. VII 802

[1–26 AT 4–15 D] 2 δι' ὅλης τῆς δι' τῆς T, διὰ τῆς Cas. || 3 τεταγμένα A | οἰ-
κονομοῦντα τὸ πᾶν an versus pars? || 6 διαδακνόμενα AD pr. | φιλόνεικα Wilam. ||
10 εὐπαράτηπτα Nauck || 10–12 αὐτὸ . . . μετάστασιν om. D || 11 τί οὖν οὐ Morus :
τί οὖν AT, τί οὐ Gat. | περιμενεῖς, corr. Wilam. | περιμένειν ἵλεων Farquh. ||
12–13 ἕως . . . ἄλλο] τί δὲ ἄλλο ἀρκεῖ ἕως ὁ καιρὸς τῆς μεταστάσεως ἐφίσταται D ||
14 ἐντὸς ὁρῶν AD (ὁρῶν mg. D) || 16 εὐοδεῖν Lofft : εὐδεν A ὁδεν T || 18 post
ζώου iter. λογικοῦ A, unde λογικῇ Schenkl || 19 κοινωνικῇ Dal. : καικῇ A δικαι-
κῇ T, δικαία Cor. (δικαϊκός etiam IX 22, 2 suspect.) || 21 ἐμὴ² Zuntz : ἐμὴν ||
23 ταῖς φαντασίαις Stich || 24 ἐλαττώμαι Reiske || 25 κακὸν γὰρ ἔθος del. put. Lem.,
fort. κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος (cf. VII 17, 3) | ἔθος] οὐδέν Gat., οὕτως Cor. || 26 θρέ-
πτου T || 26–p. 43, 2 οὖν . . . διὰ τοῦτ' om. A || 26–p. 43, 1 καὶ σὺ ὥδε Farquh.

ὧδε [ἐπεὶ τοι γίνῃ καλῶν] ἐπὶ τῶν ἐμβόλων. ἄνθρωπε, ἐπελάθου, τί 3
ταῦτα ἦν; 'ναί· ἀλλὰ τούτοις περισπούδαστα.' διὰ τοῦτ' οὖν καὶ σὺ μωρὸς
γένῃ;

37. Ἐγενόμην ποτέ, ὁπουδήποτε καταληφθεὶς, εὐμοῖρος ἄνθρωπος· τὸ
5 δὲ εὐμοῖρος, ἀγαθὴν μοῖραν ἑαυτῷ ἀπονεύμας· ἀγαθὴ δὲ μοῖρα ἀγαθαὶ
τροπαὶ ψυχῆς, ἀγαθαὶ ὀρμαί, ἀγαθαὶ πράξεις.

Ε

1. Ἡ τῶν ὅλων οὐσία εὐπειθής καὶ εὐτρεπής· ὁ δὲ ταύτην διοικῶν λόγος
οὐδεμίαν ἐν ἑαυτῷ αἰτίαν ἔχει τοῦ κακοποιεῖν· κακίαν γὰρ οὐκ ἔχει οὐδὲ
10 τι κακῶς ποιεῖ οὐδὲ βλάπτεται τι ὑπ' ἐκείνου. πάντα δὲ κατ' ἐκείνου 2
γίνεται καὶ περαίνεται.

2. Μὴ διαφέρου, πότερον ῥιγῶν ἢ θαλπόμενος τὸ πρέπον ποιεῖς, καὶ
πότερον νυστάζων ἢ ἱκανῶς ὕπνου ἔχων, καὶ πότερον κακῶς ἀκούων ἢ
εὐφημούμενος, καὶ πότερον ἀποθνήσκων ἢ πράττων τι ἄλλοιον. μία γὰρ 2
15 τῶν βιωτικῶν πράξεων καὶ αὕτη ἐστὶ, καθ' ἣν ἀποθνήσκομεν· ἀρκεῖ οὖν
καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ παρὸν εὖ θέσθαι.

3. Ἔσω βλέπε· μηδεὶνός πράγματος μήτε ἡ ἰδία ποιότης μήτε ἡ ἀξία
παρatreχέτω σε.

4. Πάντα τὰ ὑποκείμενα τάχιστα μεταβαλεῖ καὶ ἤτοι ἐκθυμιαθῆσεται,
20 εἴπερ ἦνται ἡ οὐσία, ἢ σκεδασθῆσεται.

5. Ὁ διοικῶν λόγος οἶδε, πῶς διακείμενος καὶ τί ποιεῖ καὶ ἐπὶ τίνος
ὅλης.

6. Ἀριστος τρόπος τοῦ ἀμύνεσθαι τὸ μὴ ἐξομοιοῦσθαι.

7. Ἐνὶ τέρπον καὶ προσαναπαύον, τῷ ἀπὸ πράξεως κοινωνικῆς μετα-
25 βαίνειν ἐπὶ πρᾶξιν κοινωνικὴν σὺν μνήμῃ θεοῦ.

8. Τὸ ἡγεμονικόν ἐστι τὸ ἑαυτὸ ἐγείρον καὶ τρέπον καὶ ποιοῦν μὲν

13 Galen. 14, 3sq. K. de theriacis a Marco sumptis: τὸ μὲν πρῶτον εἰς ἀσφάλειαν
ἑαυτοῦ κατασκευάζων ἐκάστης ἡμέρας ὅσον Αἰγυπτίου κυάμου μέγεθος ἐλάμβανεν
. . . ἐπεὶ δὲ συνέβαιεν αὐτῷ νυστάζειν καρῶδῶς ἐν ταῖς ὁσημέραις πράξεσιν, ἀφείλε
τὸν ὁπὸν τῆς μήκωνος. πάλιν οὖν αὐτῷ συνέβη διὰ τὸ πρόσθεν ἔθος . . . τό γε πλει-
στον μέρος τῆς νυκτός ἀγρυπνον διατελεῖν . . . ἣν δὲ τηρικαῦτα διὰ τὸν Γερμανικὸν
πόλεμον ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἰστρον χωρίοις

[1–26 AT 8–26 D] 1 ἐπεὶ τοι γίνῃ καλῶν delevi (idem atque ἐπὶ τῶν ἐμβόλων e
dittogr. put. Trann.): ἐπεὶ τι γίνεται καλὸν Xyl., ἐπειτοὶ γίνῃ καλὸς Salm., ἐπεὶ τι
γίνῃ καλῶν Cas. (ἐγκαλῶν Cor.), εἰπέ, τί γίνῃ καλῶν Jacks., ἔπειτα τί γίνῃ καλῶν
Haines, ἐπεὶ τοι γίνῃ καλῶν Farquh., alii aliter || 4 Ἐγενόμην] γένοιο ἄν Boot, γίνου
ἤδη vel γενοίμην Schultz | καταληφθεὶς Cas.: καταλειφθεὶς || 4, 5 ὁ δὲ Morus || 5 ἑαυ-
τῷ Reiske: σεαυτῷ | ἀπένειμας A | ἀγαθὴ δὲ μοῖρα Stich: ἀγαθαὶ δὲ μοῖραι || 8 εὐ-
τρεπής] εὐπρεπής AD || 11 γίνονται A || 15 καθ' ἣν] καθ' ὥς A || 16 εὐθεσθαι A ||
17–18 μήτε ἀξία περιτρεχέτω σε AD || 19 μεταβάλλει A corr. TD, corr. Schultz |
ἤτοι εἴτι A εἴτε D || 26 ἑαυτῷ A | τρέπον Lem.

ἑαυτό, οἷον ἂν εἶναι θέλῃ, ποιοῦν δὲ ἑαυτῷ φαίνεσθαι πᾶν τὸ συμβαῖνον, οἷον αὐτὸ θέλει.

9. Κατὰ τὴν τῶν ὄλων φύσιν ἕκαστα περαίνεται· οὐ γὰρ κατ' ἄλλην γέ τινα φύσιν ἦτοι ἔξωθεν περιέχουσιν ἢ ἐμπεριεχομένην ἑνδον ἢ ἔξω ἀπηρητημένην.

10. Ὅτοι κυκλῶν καὶ ἀντεμπλοκῇ καὶ σκεδασμός ἢ ἔνωσις καὶ τάξις 2 καὶ πρόνοια. εἰ μὲν οὖν τὰ πρότερα, τί καὶ ἐπιθυμῶ εἰκαίω συγκροῖματι καὶ 3 φρυγῶ τοιούτῳ ἐνδιατρίβειν; τί δέ μοι καὶ μέλει ἄλλον τινὸς ἢ τοῦ ὅπως 4 ποτέ διαγίνεσθαι; τί δὲ καὶ ταράσσομαι; ἥξει γὰρ ἐπ' ἐμὲ ὁ σκεδασμός, 5 ὅ τι ἂν ποιῶ. εἰ δὲ θάτερά ἐστι, σέβω καὶ εὐσταθῶ καὶ θαρρῶ τῷ διου- 10 κοῦντι.

11. Ὅταν ἀναγκασθῇς ὑπὸ τῶν περιεστηκότων οἰονεῖ διαταραχθῆναι, ταχέως ἐπάνιθι εἰς ἑαυτόν, καὶ μὴ ὑπὲρ τὰ ἀναγκαῖα ἐξίστασο τοῦ ῥυθμοῦ· ἔση γὰρ ἐγκρατέστερος τῆς ἁρμονίας τῷ συνεχῶς ἐπ' αὐτὴν ἐπανέρχεσθαι.

12. Εἰ μητριάν τε ἅμα εἶχες καὶ μητέρα, ἐκείνην ἂν ἐθεράπευες καὶ 2 ὁμως ἢ ἐπάνοδος σοι πρὸς τὴν μητέρα συνεχῆς ἐγίνετο. τοῦτό σοι νῦν ἐστὶν ἡ ἀλὴ καὶ ἡ φιλοσοφία· ὥδε πολλάκις ἐπάνιθι καὶ προσαναπαύου ταύτῃ, δι' ἣν καὶ τὰ ἐκεῖ σοι ἀνεκτὰ φαίνεται καὶ σὺ ἐν αὐτοῖς ἀνεκτός.

13. Οἷον δὴ τὸ φαντασίαν λαμβάνειν ἐπὶ τῶν ὄφων καὶ τῶν τοιούτων 20 ἐδωδύμων, ὅτι νεκρὸς οὗτος ἰχθύος, οὗτος δὲ νεκρὸς ὄρνιθος ἢ χοίρου, καὶ πάλιν ὅτι ὁ Φάλερνος χυλάριόν ἐστι σταφυλίου καὶ ἡ περιπόρφυρος τριχία προβατίου αἱματίῳ κόγχῃς δεδευμένα· καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 22 συνουσίαν <ὅτι> ἐντερίου παρὰ τριψις καὶ μετὰ τινος σπασμοῦ μυξαρίου 2 ἔκκρισις· οἷαι δὴ αὐταὶ εἰσιν αἱ φαντασίαι καθικνούμεναι αὐτῶν τῶν 25 πραγμάτων καὶ διεξιῶσαι δι' αὐτῶν, ὥστε ὁρᾶν, οἷά τινα ποτ' ἐστίν· 3 οὕτω δεῖ παρ' ὅλον τὸν βίον ποιεῖν καί, ὅπου λίαν ἀξιοπίστα τὰ πράγματα

24 Tzetzes Chil. VII 800: ὁ Μᾶρκος αὐτοκράτωρ δὲ τὸν ἀνθρωπὸν φησί που μυξάριον, ἐλκύδιον, παρὰ τριψιν νευρίον (in quibus ἐλκύδιον corruptum esse et ad IX 3, 4 spectare putat Stich)

[1–27 AT 1–19 D 20–27 WX] 1 ἑαυτό] ἑαυτῷ AD | εἶναι Schultz: ἢ καὶ AD καὶ T || 7 οὖν om. D || 8 μέλλει A || 9 διαγίνεσθαι Thei.: αἶα γίνεσθαι AT | ἑᾷ γίνεσθαι D, γαῖα γενέσθαι Menag. || 10 θαρρῶ] καθαρῶ A || 12 οἰωνοῦν Cor. || 14 ἔση] εἰ A | εἰ D | ἐπ' εἰς AT || 16 ἂν] τ' ἂν ATD || 17–18 ταῦτό σοι νῦν ἔστω Rich. || 18 ἡ² om. T || 19 ταύτην A || 20 φαντασία X nonn. || 21 ὅτι] ὅτε V₃ || 22 καὶ πάλιν om. z | ὅτι om. y | ὁ Φάλερνος ... καὶ om. WX | post περιπόρφυρος glossam ἐσθῆς in textum recep. B || 23 τριχία ἐστὶ WX | προβάτου V₂ | αἱματι A I₃ | κογχύλης (quod in X nonn. glossa adser.) BV | δεδευμένη B p₁ l₂ l₃ | δεδευμένη V || 24 συνουσίαν] οὐσίαν ABV | addidi | παρὰ τριψις V || 25 οἷαι] οἷαν T, οἷον Gat. | δὴ] δὲ V₂ || 26 δι' om. BVX | οἷά τινα] ἄτινα T | ποτέ ἐστὶν AV | ποτέ ἐστὶν B || 27 δεῖ] δὴ X nonn., om. z | ἀξιοπίστα τὰ] ἀξιοπιστότατα AT, ἀξιοσπούδαστα Reiske

φαντάζεται, ἀπογυμνοῦν αὐτὰ καὶ τὴν εὐτέλειαν αὐτῶν καθορᾶν καὶ τὴν ἱστορίαν, ἐφ' ἣ σεμνύνεται, περιαιρεῖν. δεινὸς γὰρ ὁ τύφος παραλογιστής, 4 καὶ ὅτε δοκεῖς μάλιστα περὶ τὰ σπουδαῖα καταγίνεσθαι, τότε μάλιστα καταγοητεύῃ. ὅρα γοῦν, ὁ Κράτης τί περὶ αὐτοῦ τοῦ Ξενοκράτους λέγει. 5
 14. Τὰ πλείστα, ὧν ἡ πληθὺς θανμάζει, εἰς γενικώτατα ἀνάγεται τὰ ὑπὸ ἔξεως ἢ φύσεως συνεχόμενα, λίθους, ξύλα, σκυᾶς, ἀμπέλους, ἐλαίας· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ὀλίγων μετριωτέρων εἰς τὰ ὑπὸ ψυχῆς, οἷον ποιμένας, ἀγέλας· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἔτι χαριστερέων εἰς τὰ ὑπὸ λογικῆς ψυχῆς, οὐ μέντοι καθὼς λογικῆ, ἀλλὰ καθὼς τεχνικῆ ἢ ἄλλως πως ἐντρεχῆς, ἢ κατὰ 10 ψιλὸν τὸ πλῆθος ἀνδραπόδων κεκτησθαι. ὁ δὲ ψυχὴν λογικὴν καὶ πολιτικὴν 2 τιμῶν οὐδὲν ἔτι τῶν ἄλλων ἐπιστρέφεται, πρὸ πάντων δὲ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν λογικῶς καὶ κοινωνικῶς ἔχουσιν καὶ κινουμένην διασώζει καὶ τῷ ὁμογενεῖ εἰς τοῦτο συνεργεῖ.

15. Τὰ μὲν σπεύδει γίνεσθαι, τὰ δὲ σπεύδει γεγονέναι, καὶ τοῦ γινο- 15 μένου δὲ ἥδη τι ἀπέσβῃ· ῥύσεις καὶ ἀλλοιώσεις ἀνανεοῦσι τὸν κόσμον διηλεκτῶς, ὥσπερ τὸν ἄπειρον αἰῶνα ἢ τοῦ χρόνου ἀδιάλειπτος φορὰ νέον αἰεὶ παρέχεται. ἐν δὲ τούτῳ τῷ ποταμῷ τί ἂν τις τούτων τῶν παραθεόντων 2 ἐκτιμήσειεν, εὐρεθῆναι οὐκ ἔξεστιν.¹ ὥσπερ εἰ τις τι τῶν παραπετομένων στρουθαρῶν φιλεῖν ἀρχοίτο, τὸ δ' ἥδη ἐξ ὀφθαλμῶν ἀπελήλυθε. τοιοῦτο 3 20 δὴ τι καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ ἐκάστον, οἷον ἢ ἀφ' αἵματος ἀναθυμίασις καὶ ἢ ἐκ τοῦ ἀέρος ἀνάπνευσις. ὁποῖον γάρ ἐστι τὸ ἀπαξ ἐλκύσαι τὸν ἀέρα καὶ 4 ἀποδοῦναι, ὅπερ παρ' ἑκάστον ποιοῦμεν, τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ τὴν πᾶσαν ἀναπνευστικὴν δύναμιν, ἣν χθὲς καὶ πρῶην ἀποτεχθεὶς ἐκτίσω, ἀποδοῦναι ἐκεῖ, ὅθεν τὸ πρῶτον ἔσπασας.

25 16. Οὔτε τὸ διαπνεῖσθαι ὡς τὰ φυτὰ τίμιον οὔτε τὸ ἀναπνεῖν ὡς τὰ βοσκήματα καὶ τὰ θηρία οὔτε τὸ τυποῦσθαι κατὰ φαντασίαν οὔτε τὸ

[1-26 AT 18-26 D 1-4 WX] 1 αὐτὰ] αὐτὸν p₆ || 2 ἱστορίαν] τελεθειάν Reiske, ὁστορειάν Nauck, τορειάν Rend., εὐστοχίαν Schenkl in app., εὐοψίαν Trann. in app., ἱστοργίαν Dodds, ἱσηγορίαν Thei., alii aliter, exspectes ἱστριωνίαν vel aliquid tale, sed fortasse nihil mutandum (ἱστορίαν def. Weyland: 'speciem, apparatus') | ἐφ' ἢ Bv₈XI: ἐφ' ἢς V corr. ὑφ' ἢ T ὑφ' ἢς A || 3 τότε] καὶ τότε B || 4 καταγοητεύει TX nonn. | τίς A | Σωκράτους Menag. (sed totum hoc dictum Cratetis ignotum) || 7 μετριωτέρων θανμαζόμενα Fourn. || 9 καθὼς λογικῆ Farquh.: καθολικῆς AT, καθὼς λογικῆ ἐστὶν Schenkl in app. || 9-10 verba ἢ κατὰ ψιλὸν... κεκτησθαι interpol. put. Trann., post 8 ἀγέλας transt. Farquh. || 10 οἷον τὸ πλῆθος Morus | λογικὴν καθολικὴν T || 13 εἰς ταῦτο Farquh. in app. || 14 Τὰ T: Καὶ τὰ A, Αἰεὶ τὰ Schenkl || 16 τὸν ἄπειρον αἰῶνα ante 15 τὸν κόσμον colloc. T | ἀδιάλειπτος A || 17 τούτων παραθεόντων τῶν T, corr. Bas. || 18 εὐρεθῆναι Dal.: ἐφ' οὐ στήναι (ἐφ' οὐ στήναι οὐκ ἔξεστιν post 17 ποταμῷ transt. Farquh.) | εἰ παῖς τις Jacks. (fort. Aesch. Ag. 395 et Plat. Euthyd. 291 b secutus) | τι om. D || 19 στρουθίων T || 20 ζωῇ] βοῇ D || 21 ἐλκύσαι, corr. Stich || 22 τὴν om. D || 25 οὔτε τὸ διαπνεῖσθαι post τίμιον colloc. T | τὸ¹ om. AD

νευροσπαστεῖσθαι καθ' ὁρμὴν οὔτε τὸ συναγελάζεσθαι οὔτε τὸ τρέ-
 φεσθαι· τοῦτο γὰρ ὅμοιον τῷ ἀποκρίνειν τὰ περιττώματα τῆς τροφῆς.
 2.3 τί οὖν τίμιον; τὸ κροτεῖσθαι; οὐχί. οὐκοῦν οὐδὲ τὸ ὑπὸ γλωσσῶν κρο-
 4 τεῖσθαι· αἱ γὰρ παρὰ τῶν πολλῶν εὐφημαὶ κρότος γλωσσῶν. ἀφήκας
 οὖν καὶ τὸ δοξάριον· τί καταλείπεται τίμιον; δοκῶ μὲν τὸ κατὰ τὴν ἰδίαν 5
 κατασκευὴν κινεῖσθαι καὶ ἴσχεσθαι, ἐφ' ὃ καὶ αἱ ἐπιμέλειαι ἄγονσι καὶ αἱ
 5 τέχναι. ἢ τε γὰρ τέχνη πᾶσα τούτου στοχάζεται, ἵνα τὸ κατασκευασθὲν
 ἐπιτηδεύως ἔχῃ πρὸς τὸ ἔργον, πρὸς ὃ κατεσκευάσται· ὃ τε φντουργὸς ὁ
 ἐπιμελούμενος τῆς ἀμπέλου καὶ ὁ πωλοδάμνης καὶ ὁ τοῦ κυνὸς ἐπιμελου-
 6 μενος τοῦτο ζητεῖ. αἱ δὲ παιδαγωγαί, αἱ δὲ διδασκαλῖαι ἐπὶ τί σπεύδουσιν; 10
 7 ὧδε οὖν τὸ τίμιον. καὶ τοῦτο μόνον ἂν εὖ ἔχῃ, οὐδὲν τῶν ἄλλων περιποιή-
 8 σεις ἑαυτῶ. οὐ παύση καὶ ἄλλα πολλὰ τιμῶν; οὐτ' οὖν ἐλευθερὸς ἔσῃ οὔτε
 9 αὐτάρκης οὔτε ἀπαθής. ἀνάγκη γὰρ φθονεῖν, ζηλοτυπεῖν, ὑφορᾶσθαι τοὺς
 ἀφελέσθαι ἐκεῖνα δυναμένους, ἐπιβουλεύειν τοῖς ἔχουσι τὸ τιμώμενον ὑπὸ
 σοῦ· ὅλως πεφύργθαι ἀνάγκη τὸν ἐκείνων τινὸς ἐνδεῆ, προσέτι δὲ πολλὰ 15
 10 καὶ τοῖς θεοῖς μέμφεσθαι· ἢ δὲ τῆς ἰδίας διανοίας αἰδῶς καὶ τιμὴ σεαυτῷ
 τε ἄρεστόν σε ποιήσει καὶ τοῖς ἀνθρώποις εὐάρμοστον καὶ τοῖς θεοῖς
 σύμφωνον, τουτέστιν ἐπαινοῦντα, ὅσα ἐκεῖνοι διανέμουσι καὶ διατετάχασιν.
 2 17. Ἄνω, κάτω, κύκλῳ φοραὶ τῶν στοιχείων. ἢ δὲ τῆς ἀρετῆς κίνησις
 ἐν οὐδεμιᾷ τούτων, ἀλλὰ θειότερόν τι καὶ ὁδῷ δυσεπινοήτῳ προϊούσῃ 20
 εὐοδοεῖ.
 18. Οἷόν ἐστιν, ὃ ποιοῦσι. τοὺς μὲν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ μεθ' ἑαυτῶν
 ζῶντας ἀνθρώπους εὐφημεῖν οὐ θέλουσιν, αὐτοὶ δὲ ὑπὸ τῶν μεταγενε-
 στέρων εὐφημηθῆναι, οὐς οὔτε εἰδόν ποτε οὔτε ὄψονται, περὶ πολλοῦ
 2 ποιοῦνται. τοῦτο δὲ ἐγγύς ἐστι τῷ λυπηθῆναι ἂν, ὅτι οὐχὶ καὶ οἱ προ- 25
 γενέστεροι περὶ σοῦ λόγους εὐφήμους ἐποιοῦντο.
 19. Μή, εἴ τι αὐτῷ σοὶ δυσκαταπόνητον, τοῦτο ἀνθρώπῳ ἀδύνατον
 ὑπολαμβάνειν, ἀλλ' εἴ τι ἀνθρώπῳ δυνατόν καὶ οἰκεῖον, τοῦτο καὶ
 σεαυτῷ ἐφικτὸν νόμιζε.

[1—29 ATD] 1 νευρὸς πατεῖσθαι A | οὔτε συναγ. AD || 2 τῷ τὸ AD, unde
 τούτῳ γὰρ ὅμοιον τὸ Schenkl in app. || 3 ὑπόγλωσσον AD || 4 παρὰ D ||
 5 καταλείπεται D || 6 καὶ ἴστασθαι καὶ ἴσχεσθαι D (glossa in textum recepta) |
 καὶ ἐπιμέλεια AD || 7 τούτου D mg.: τοῦτο ATD || 8 κατεσκευάσται A κατε-
 σκεύασται T | ὃ τε] οὔτε D | φντουργὸς καὶ Leop. || 10 αἱ δέ² αἱ T, καὶ αἱ Stich |
 τί] τοῦτο Couat || 11 ὧδε] ὧ D | τοῦτο] τούτου Thei. | μόνον] μὲν AT | ἂν εὖ T: εὖ
 ἂν AD, ἂν Thei. || 11.12 περιποιήσῃ σεαυτῷ T περιποιήσεις σεαυτῷ D || 12 οὐ T:
 ὃ οὐ AD, σὺ οὐ Schenkl in app. || 12.13 οὔτε αὐτάρκης post 12 παύση colloc. AD ||
 15 τὸν T: τῶν A τῷ D, στάν Thei. | ἐνδεῆ T: ἐνδεῖ AD, ἐνδεῆ Thei. || 15.16 πολλὰ
 καὶ] πολλάκις Kron. || 16 τιμῆς ἑαυτῷ A || 17 ἀνθρώποις D: κοινωνικοῖς T, om. A,
 κοινωνοῖς Cor. || 19 κύκλῳ αἱ φοραὶ Reiske, κυκλοφοραὶ Schultz || 21 ὁδεύει D
 pr., εὐοδοί Menag. || 25 ἂν secl. Cor. || 27 ἀνθρώπων ἀδυνάτων AD || 29 νομίζειν
 March.

20. Ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ὄνυξι κατέδρυνέ τις καὶ τῇ κεφαλῇ ἔρραξεν
[πληγὴν ἐποίησεν]· ἀλλ' οὔτε ἐπισημαινόμεθα οὔτε προσκόπτομεν οὔτε
ὕφορώμεθα ὕστερον ὡς ἐπίβουλον· καίτοι φνλαττόμεθα, οὐ μέντοι ὡς
ἐχθρὸν οὐδὲ μεθ' ὑποψίας, ἀλλ' ἐκκλίσεως εὐμενοῦς. τοιοῦτό τι γενέσθω 2
5 καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς μέρεσι τοῦ βίου· πολλὰ παρενθυμώμεθα τῶν οἶον
προσγυμναζομένων. ἔξεστι γάρ, ὡς ἔφην, ἐκκλίνειν καὶ μήτε ὑποπτεῦειν 3
μήτε ἀπέχθεσθαι.

21. Εἴ τίς με ἐλέγξει καὶ παραστήσai μοι, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω
ἢ πράσσω, δύναται, χαίρων μεταθήσομαι. ζητῶ γὰρ τὴν ἀλήθειαν, 2
10 ὅφ' ἧς οὐδεὶς πώποτε ἐβλάβη· βλάπτεται δὲ ὁ ἐπιμένων ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ
ἀπάτης καὶ ἀγνοίας.

22. Ἐγὼ τὸ ἑαυτοῦ καθήκον ποιῶ, τὰ ἄλλα με οὐ περισπᾶ· ἦτοι γὰρ
ἄψυχα ἢ ἄλογα ἢ πεπλανημένα καὶ τὴν ὁδὸν ἀγροῦντα.

23. Τοῖς μὲν ἀλόγοις ζώοις καὶ καθόλου πράγμασι καὶ ὑποκειμένοις
15 ὡς λόγον ἔχων λόγον μὴ ἔχουσι χρῶ μεγαλοφρόνως καὶ ἐλευθέρως, τοῖς
δὲ ἀνθρώποις ὡς λόγον ἔχουσι χρῶ καὶ κοινωνικῶς. ἐφ' ἅπασι δὲ θεοὺς 2
ἐπικαλοῦ καὶ μὴ διαφέρου πρὸς τὸ πόσω χρόνῳ ταῦτα πράξεις· ἀρκοῦσι
γὰρ καὶ τρεῖς ὥραι τοιαῦτα.

24. Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν καὶ ὁ ὀρεωκόμος αὐτοῦ ἀποθανόντες εἰς
20 ταῦτο κατέστησαν· ἦτοι γὰρ <ἀν>ελήφθησαν εἰς τοὺς αὐτοὺς τοῦ κόσμου
σπερματικούς λόγους ἢ διεσκεδάσθησαν ὁμοίως εἰς τὰς ἀτόμους.

25. Ἐνθυμήθητι, πόσα κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκαριαῖον χρόνον ἐν ἐκάστῳ
ἡμῶν ἅμα γίνεται σωματικὰ [ὁμοῦ] καὶ ψυχικά· καὶ οὕτως οὐ θαυμάσεις,
εἰ πολὺ πλείω, μᾶλλον δὲ πάντα τὰ γινόμενα ἐν τῷ ἐνί τε καὶ σύμπαντι, δ
25 δὴ κόσμον ὀνομάζομεν, ἅμα ἐνυφίσταται.

26. Ἐάν τίς σοι προβάλλῃ, πῶς γράφεται τὸ Ἀντωνίνου ὄνομα, μήτι
κατεντεινόμενος προοίση ἕκαστον τῶν στοιχείων; μήτι οὐκ ἐξαριθμῆσθαι
πρῶως προῶν ἕκαστον τῶν γραμμάτων; τί οὖν, ἐὰν ὀργίζωνται; μήτι 2
ἀντοργιῇ; οὕτως οὖν καὶ ἐνθάδε μέμνησο, ὅτι πᾶν καθήκον ἐξ ἀριθμῶν 3

[1—29 AT 8—13 D] 1 κατέκρυνέ τις A | ἔρραξεν Dal. : ἔρραγεις AT, προεραγείς adn. Lugd., ἀρράξας Cas., ἐραγείς vel ἐναραγείς Gat., ἐραγείς vel ἐρραγώς Schultz || 2 glossam seclusi | προκόπτομεν A || 4 τι] τοι T | γινέσθω Cor. || 6 προ-
γυμναζομένων Upt. || 6 et 7 μήτε Schultz : μηδέ || 7 ἀπέχεσθαι A || 8 μοι] με AD ||
12 τὸ AD : δὲ T, δὲ τὸ Schenkl, qui cc. 21 et 22 in unum contr. | με] μὲν A ||
15 λόγον ἔχων del. Schultz || 16 καὶ om. T || 19 ὁ² om. A || 20 suppl. Valck. || 21 ἢ
δὲ σκεδασθεῖσαν A | τὰς αὐτόμους A, unde τὰς αὐτὰς ἀτόμους Schenkl in app. ||
23 seclusi || 24 τὰ γινόμενα καὶ γεννητὰ Schenkl in app. | καὶ γεννητῶ καὶ σύμ-
παντι A, καὶ ἀγενήτῳ (vel ἀενάῳ) καὶ σύμπ. Stich | ᾧ A || 26 προβάλλῃ A ||
27 προοίση A | μήτι om. A || 28—29 verba τί οὖν . . . ἀντοργιῇ in AT post
27 στοιχείων colloc. huc transtuli, del. Morus || 29 ἀντοργιῇ T : ᾧ A

τινων συμπληροῦνται. τούτους δεῖ τηροῦντα καὶ μὴ θορυβούμενον μηδὲ τοῖς δυσχεραίνουσιν ἀντιδυσχεραίνοντα περαίνειν ὁδῶ τὸ προκείμενον.

27. Πῶς ὡμόν ἐστι μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀνθρώποις ὁρμᾶν ἐπὶ τὰ φαινόμενα αὐτοῖς οἰκεῖα καὶ συμφέροντα· καίτοι τρόπον τινὰ οὐ συγχωρεῖς 2 αὐτοῖς τοῦτο ποιεῖν, ὅταν ἀγανακτῆς, ὅτι ἁμαρτάνουσι. φέρονται γὰρ 3 πάντως ὡς ἐπὶ οἰκεῖα καὶ συμφέροντα αὐτοῖς. ἄλλ' οὐκ ἔχει οὕτως· οὐκοῦν δίδασκε καὶ δείκνυε μὴ ἀγανακτῶν.

28. Θάνατος ἀνάπαιλα αἰσθητικῆς ἀντιτυπίας καὶ ὁρμητικῆς νευροσπαστίας καὶ διανοητικῆς διεξόδου καὶ τῆς πρὸς τὴν σάρκα λειτουργίας.

29. Αἰσχρόν ἐστιν, ἐν ᾧ βίω τὸ σῶμά σοι μὴ ἀπανδᾷ, ἐν τούτῳ τὴν 10 ψυχὴν προαπανδᾷ.

30. Ὅρα, μὴ ἀποκαισαρωθῆς, μὴ βαφῆς· γίνεται γάρ. τήρησον οὖν σεαυτὸν ἀπλοῦν, ἀγαθόν, ἀκέραιον, σεμνόν, ἄκομψον, τοῦ δικαίου φίλον, θεοσεβῆ, εὐμενῆ, φιλόστοργον, ἐρρωμένον πρὸς τὰ πρέποντα ἔργα. 3 ἀγώνισαι, ἵνα τοιοῦτος συμμείνης, οἷόν σε ἠθέλησε ποιῆσαι φιλοσοφία. 15 4 αἰδοῦ θεούς, σῶζε ἀνθρώπους. βραχὺς ὁ βίος· εἰς καρπὸς τῆς ἐπιγείου 5 ζωῆς διάθεσις ὅσα καὶ πράξεις κοινωνικαί. πάντα ὡς Ἀντωνίνου μαθη- 20 τῆς· τὸ ὑπὲρ τῶν κατὰ λόγον πρασσομένων εὐτονον ἐκείνου καὶ τὸ ὁμαλὲς πανταχοῦ καὶ τὸ ὅσιον καὶ τὸ εὐδιον τοῦ προσώπου καὶ τὸ μείλιχον καὶ τὸ ἀκενόδοξον καὶ τὸ περὶ τὴν κατάληψιν τῶν πραγμάτων φιλό- 20 6 τιμον· καὶ ὡς ἐκεῖνος οὐκ ἂν τι ὅλως παρήκε μὴ πρότερον εὖ μάλα κατιδὼν 7 καὶ σαφῶς νοήσας· καὶ ὡς ἔφερεν ἐκεῖνος τοὺς ἀδίκως αὐτὸν μεμφο- μένους μὴ ἀντιμεμφόμενος· καὶ ὡς ἐπ' οὐδὲν ἔσπευδε καὶ ὡς διαβολὰς 8 οὐκ ἐδέχετο· καὶ ὡς ἀκριβὲς ἦν ἐξεταστὴς ἡθῶν καὶ πράξεων καὶ οὐκ 9 ὄνειδιστής, οὐ φοφοδής, οὐχ ὑπόπτῃς, οὐ σοφιστής· καὶ ὡς ὀλίγοις 25 10 ἀρκούμενος, οἷον οἰκῆσει, στρωμνῇ, ἐσθῆτι, τροφῇ, ὑπηρεσίᾳ· καὶ ὡς 11 φιλόπονος καὶ μακρόθυμος· καὶ οἷος μὲν ἐν τῷ . . . μέχρι ἐσπέρας διὰ τὴν λιτὴν δίαιταν μηδὲ τοῦ ἀποκρίνειν τὰ περιττώματα παρὰ τὴν συνήθη

10sq. in epistula ad Frontonem missa Marcus de valetudine sua dicens inter alia *Turpe scribit alioqui fuerit diutius vitium corporis quam animi studium ad recipiendam sanitatem posse durare*: Fronto, epist. ad Caes. IV 8 p. 71 N. || 17sq. cf. I 16; *adoptatus in aulicam domum omnibus parentibus suis tantam reverentiam quantam privatus exhibuit . . . pro instituto patris volens agere dicere cogitare*, de Marco Hist. Aug. IV 5, 7sq.

[1—28 AT] 1 δεῖ] δὲ A || 2 περαίνει A || 3 Πῶς οὐκ ὡμόν Cas., ὧς ὡμόν Rich. || 5 ἀγανακτεῖς T || 8 νευροσπαστίας T || 12 ἀποκαισαριανωθῆς A (cf. Birley p. 100 n. 23) | τήρησαι Gat. || 14 πρέποντα] πρότερα A || 15 ἀγώνισον Schultz | ἡ φιλοσ. Reiske || 17 ὅσα] οὐσία A || 18 ἐντονον Reiske || 19 εὐδιον Xyl. : εὐόδιον AT | μείλιχον T || 22 αὐτὸν T: αὐτοῦ A, αὐτῷ Stich, αὐτὸν Wilam. || 26 ἐσθῆτι] εὐθύ τι A || 27 μὲν ἐν τῷ AT: μένειν ἐν τῷ αὐτῷ Is. Cas. (quem edd. plerique secuti sunt), μένειν ἐγγεγοροῦτως Reiske, μένειν ἐν τόπῳ Thei.

ώραν χρήζων· καὶ τὸ βέβαιον καὶ ὁμοιον ἐν ταῖς φιλίαις αὐτοῦ· καὶ τὸ 12.13
ἀνέχεσθαι ἀντιβαιόντων παρηρησιαστικῶς ταῖς γνώμαις αὐτοῦ καὶ
χαίρειν, εἴ τις δεικνύει κρεῖττον· καὶ ὡς θεοσεβῆς χωρὶς δεισδαιμονίας· 14
ἢ ὅπως εὐδυνειδῆται σοι ἐπιστῇ ἡ τελευταία ὥρα, ὡς ἐκεῖνο. 15

5 31. Ἀνάγηφε καὶ ἀνακαλοῦ σεαυτὸν καὶ ἐξυπνισθεὶς πάλιν καὶ ἐννοήσας,
ὅτι θνευροὶ σοι ἠρώχλουν, [πάλιν ἐργηγορῶς] βλέπε ταῦτα, ὡς ἐκεῖνα
ἐβλεπες.

32. Ἐκ σωματίον εἰμὶ καὶ ψυχῆς. τῷ μὲν ὄν σωματίῳ πάντα ἀδιάφορα·
οὐδὲ γὰρ δύναται διαφέρεισθαι. τῇ δὲ διανοίᾳ ἀδιάφορα, ὅσα μὴ ἔστιν 2
10 αὐτῆς ἐνεργήματα· ὅσα δὲ γε αὐτῆς ἔστιν ἐνεργήματα, ταῦτα πάντα
ἐπ' αὐτῇ ἔστι. καὶ τούτων μέντοι περὶ μόνον τὸ παρὸν πραγματεύεται· 3
τὰ γὰρ μέλλοντα καὶ παρωχηκότα ἐνεργήματα αὐτῆς καὶ αὐτὰ ἤδη
ἀδιάφορα.

33. Οὐκ ἔστιν ὁ πόνος τῇ χειρὶ οὐδὲ τῷ ποδὶ παρὰ φύσιν, μέχρις ἂν
15 ποιῇ ὁ ποὺς τὰ τοῦ ποδὸς καὶ ἡ χεὶρ τὰ τῆς χειρὸς. οὕτως ὄν οὐδὲ 2
ἀνθρώπῳ ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ φύσιν ἔστιν ὁ πόνος, μέχρις ἂν ποιῇ τὰ
τοῦ ἀνθρώπου. εἰ δὲ παρὰ φύσιν αὐτῷ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ κακὸν ἔστιν 3
αὐτῷ.

34. Ἡλικας ἡδονὰς ἥσθησαν λησταί, κίναυδοι, πατραλοῖαι, τύραννοι.

20 35. Οὐχ ὀρεᾶς, πόσοι βάνασοι τεχνῖται ἀρμόζονται μὲν μέχρι τινὸς
πρὸς τοὺς ιδιώτας, οὐδὲν ἥσσον μέντοι ἀντέχονται τοῦ λόγον τῆς τέχνης
καὶ τούτου ἀποστῆναι οὐχ ὑπομένουσιν; οὐ δεινὸν ὄν, εἰ ὁ ἀρχιτέκτων 2
καὶ ὁ ἱατρὸς μᾶλλον αἰδέσσονται τὸν τῆς ἰδίας τέχνης λόγον ἢ ὁ ἀνθρώπος
τὸν ἑαυτοῦ, ὅς αὐτῷ κοινός ἔστι πρὸς τοὺς θεοὺς;

25 36. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη γωνία τοῦ κόσμου· πᾶν πέλαγος σταγὼν τοῦ
κόσμου· Ἄθως βωλάριον τοῦ κόσμου· πᾶν τὸ ἐνεστὸς τοῦ χρόνου στιγμή
τοῦ αἰῶνος· πάντα μικρά, εὐτρεπτα, ἐναφανιζόμενα. πάντα ἐκεῖθεν 2
ἔρχεται, ἀπ' ἐκείνου τοῦ κοινοῦ ἡγεμονικοῦ ὁρμήσαντα ἢ κατ' ἐπακο-

4 Xiph. epit. Dion. Cass. 69, 3, 3 de morte Antonini Pii: Κοδράτος δὲ γηραιὸν
μὲν φησιν αὐτὸν τελευτῆσαι, τὴν δὲ τελευτὴν ἡδίστην αὐτῷ κατ' ἴσον ὕπνῳ τῷ μαλα-
κωτάτῳ γενέσθαι

[1-28 AT 5-7, 14-18, 20-24 W 5-7 X] 1 *χρήζειν* A || 2 *τῶν ἀντιβαιόντων*
Cor. || 3 *εἰ τίς τι* Cor. | *δυσδαιμονίας* A || 5 *καὶ*² om. B | *ἐξυπνισθεὶς* p₁ | *ἐξ-*
υπνισθῆς v₆ | καὶ *ἐξυπνισθεὶς* πάντῃ Thei., πάλιν del. Cas. || 5-6 *καὶ*³ ... πάλιν
mg. v₇ || 6 *θνευροὶ* p₄ | πάλιν *ἐργηγορῶς* del. Lem. || 8-9 *ἀδιάφορα* ... *διανοία*
om. A || 11 *τούτων μόνον μέντοι* ἂ Reiske | ἂ *περὶ* T, τὰ *περὶ* Couat || 12.13 *ἤδη*
ἀδιάφορα ἢ *διάφορα* A || 14-15 *μέχρι ἂν πονῇ* BV || 15 *τὰ*¹ τὸ AT || 16 *ὡς ἀν-*
θρώπῳ om. A, secl. Lem. | *πονῇ* BV || 17 *κακὸν ἔστιν* [κακὸν οὐκ ἔστιν AT, κακὸν
ὄν ἔστιν Menag. || 18 *αὐτό* BV || 19 *καὶ κίναυδοι* A || 20 *πόσοι* πῶς οἱ T | *μέχρι*
ἄχρι TW || 21 *ἤττον* Vv₈ || 22 *ὄν* om. ATB | *εἰ ἀρχιτέκτων* A || 23 *αἰδέσσον-*
ται A || 24 *τὸν θεόν* W || 26 *ἄθος* A || 27 *ἐναφανιζόμενα ἐν τῷ κόσμῳ* Menag. ||
28 *ὁρμήσαντος* Cas.

3 λούθησιν. καὶ τὸ χάσμα οὖν τοῦ λέοντος καὶ τὸ δηλητήριον καὶ πᾶσα
κακουργία, ὡς ἄκανθα, ὡς βόρβορος, ἐκείνων ἐπιγεννήματα τῶν σεμνῶν
4 καὶ καλῶν. μὴ οὖν αὐτὰ ἀλλότρια τούτου, οὐ σέβεις, φαντάζου, ἀλλὰ τὴν
πάντων πηγὴν ἐπιλογίζου.

37. Ὅ τὰ νῦν ἰδὼν πάντα ἐώρακεν, ὅσα τε ἐξ αἰδίου ἐγένετο καὶ ὅσα εἰς 5
τὸ ἄπειρον ἔσται· πάντα γὰρ ὁμογενῇ καὶ ὁμοειδῇ.

38. Πολλάκις ἐνθυμοῦ τὴν ἐπισυνδесιν πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ
2 σχέσιν πρὸς ἄλληλα. τρόπον γάρ τινα πάντα ἀλλήλοις ἐπιπλέκεται καὶ
πάντα κατὰ τοῦτο φίλα ἀλλήλοις ἐστί· καὶ γὰρ ἄλλω ἐξῆς ἐστι τοῦτο διὰ
τὴν τοικίην κίνησιν καὶ σύμπνοιαν καὶ τὴν ἔνωσιν τῆς οὐσίας. 10

39. Οἷς συγκεκλήρωσαι πράγμασι, τούτοις συνάρμοξε σεαυτόν· καὶ
οἷς συνείληχας ἀνθρώποις, τούτους φίλει, ἀλλ' ἀληθινῶς.

40. Ὅργανον, ἐργαλεῖον, σκευὸς πᾶν, εἰ πρὸς δὲ κατασκευάσθαι ποιεῖ, εὖ
2 ἔχει· καίτοι ἐκεῖ ὁ κατασκευάσας ἐκποδῶν. ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ φύσεως
συνεχομένων ἔνδον ἐστὶ καὶ παραμένει ἡ κατασκευάσασα δύναμις· καθὼ 15
καὶ μᾶλλον αἰδεῖσθαι αὐτὴν δεῖ καὶ νομίζειν, ἐὰν κατὰ τὸ βούλημα
3 ταύτης ἔχῃς καὶ διεξάγῃς, ἔχειν σοι πάντα κατὰ νοῦν. ἔχει δὲ οὕτω καὶ
τῷ παντὶ κατὰ νοῦν [τὰ ἑαυτοῦ].

41. Ὅ τι ἂν τῶν ἀπροαιρέτων ὑποστήσῃσαν τῷ ἀγαθὸν ἢ κακόν,
ἀνάγκη κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ τοιούτου κακοῦ ἢ τὴν ἀπότευξιν τοῦ 20
τοιούτου ἀγαθοῦ μέμψασθαι σε θεοῖς καὶ ἀνθρώπους δὲ μισῆσαι τοὺς
αἰτίους ὄντας ἢ ὑποπτενομένους ἔσεσθαι τῆς ἀποτεύξεως ἢ τῆς περι-
2 πτώσεως· καὶ ἀδικοῦμεν δὲ πολλὰ διὰ τὴν πρὸς ταῦτα διαφοράν. ἐὰν δὲ
μόνα τὰ ἐφ' ἡμῖν ἀγαθὰ καὶ κακὰ κρίνωμεν, οὐδεμία αἰτία καταλείπεται
οὔτε θεῷ ἐγκαλέσαι οὔτε πρὸς ἀνθρώπον στῆναι στάσιν πολεμίου. 25

42. Πάντες εἰς ἓν ἀποτέλεσμα συνεργοῦμεν, οἱ μὲν εἰδότης καὶ παρα-
κολουθητικῶς, οἱ δὲ ἀνεπιστάτως, ὥσπερ καὶ τοὺς καθευδοντας, οἶμαι,

[1—27 AT 11—18 WX] 2 ἐπιγεννήματα T ἐπιγεννημάται A, corr. nescio quis ||
3 σέβης A | τὴν] τῆς T, corr. Bas. || 5 Ὅ om. A | ἐγένετο A || 8 ἐπιπλέκεται T
(cf. VII 9, 1) || 9 ἄλλω T: ἄλλο A, ἄλλω ἄλλο Cor. | τοῦτο] ταῦτα Schenkl, πάντα
Trann. in app. || 10 τοικίην κίνησιν T ('constantem motum' Xyl.), γενικὴν κίν.
Rich., τακτικὴν κίν. Trann., τον. κόλλησιν Cas., τον. σύννησιν Gat., τον. κοίναςιν
Cor. (at cf. SVF II p. 148, 9 et 36sqq.) || 11 Οἷς] Τί A | συγκεκλήρωσε p₁ | συνάρ-
μοττε v₅ || 12 τούτοις v₆ || 13 εἰ] εἰς z | κατασκευάσθαι z | ποιεῖν y || 14 ἔχει A |
καίτοι om. xz | ἐκεῖ δ] ἐκεῖνο δ l₃, ἐκεῖνα Menag. | ἐκποδῶν y || 15 καὶ om. z ||
16 κατὰ om. y | τὸ om. z || 17 ταύτης αὐτὸν A, ταύτηςσαντον Cor., ταύτης αὐτὸς
Schenkl | ἔχῃς καὶ διεξάγῃς Schults (cf. Epict. III 6, 4; 10, 10): ἔχῃς καὶ διεξαγά-
γῃς T, διεξάγῃς AV v₈ X, .. ἐξάγῃς B, ἔχῃς καὶ del. Cor. | ἔχει] ἔχει T, corr. Bas. |
πάντων v₂ || 18 deleui || 19 ὑποστήσῃς αὐτῷ, corr. Leop., ὑποστήσῃςσαντῷ Cor. ||
20—21 κακοῦ ... τοιούτου om. A || 21 καὶ om. Cas. tac. || 22 ἀποτάξεως A || 23 δέ¹
δη Cas. || 24 κρίνωμεν Morus: κινῶμεν ('tractaremus' Xyl.) || 25 πολέμιον Cas.,
πολέμιον Cor., del. Lem. || 26 παρακολουθητικῶς A || 27 ἀνεπιστήτως Gat.

ὁ Ἡράκλειτος ἐργάτας εἶναι λέγει καὶ συνεργοὺς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ
 γινομένων. ἄλλος δὲ κατ' ἄλλο συνεργεῖ, ἐκ περιουσίας δὲ καὶ ὁ μεμφό- 2
 μενος καὶ ὁ ἀντιβαίνειν πειρώμενος καὶ ἀναιρεῖν τὰ γινόμενα· καὶ γὰρ τοῦ
 τοιοῦτου ἔχρηζεν ὁ κόσμος. λοιπὸν οὖν σύνες, εἰς τίνες ἑαυτὸν κατατάσ- 3
 5 σεις· ἐκείνος μὲν γὰρ πάντως σοι καλῶς χρήσεται ὁ τὰ ὅλα διοικῶν καὶ
 παραδέχεται σε εἰς μέρος τι τῶν συνεργῶν [καὶ συνεργητικῶν]. ἀλλὰ σὺ 4
 μὴ τοιοῦτο μέρος γένῃ, οἷος ὁ εὐτελής καὶ γελοῖος στίχος ἐν τῷ δράματι,
 οὗ Χρόσιππος μέμνηται.

43. Μήτι ὁ ἥλιος τὰ τοῦ ὕετοῦ ἀξιοῖ ποιεῖν; μήτι ὁ Ἀσκληπιὸς τὰ τῆς
 10 Καρποφόρου; τί δὲ τῶν ἄστρον ἕκαστον; οὐχὶ διάφορα μὲν, συνεργὰ δὲ
 πρὸς ταῦτόν;

44. Εἰ μὲν οὖν ἐβουλεύσαντο περὶ ἐμοῦ καὶ τῶν ἐμοὶ συμβῆναι ὀφει-
 λόντων οἱ θεοί, καλῶς ἐβουλεύσαντο· ἄβουλον γὰρ θεὸν οὐδ' ἐπινοῆσαι
 ῥάδιον· κακῶσαι δέ με διὰ τίνα αἰτίαν ἔμελλον ὀρμᾶν; τί γὰρ ἂν αὐτοῖς ἡ 2
 15 τῷ κοινῷ, οὗ μάλιστα προνοοῦνται, ἐκ τούτου περιεγίνετο; εἰ δὲ μὴ 3
 ἐβουλεύσαντο κατ' ἰδίαν περὶ ἐμοῦ, περὶ γε τῶν κοινῶν πάντως ἐβουλεύ-
 σαντο, οἷς κατ' ἐπακολούθησιν καὶ ταῦτα [συμβαίνοντα] ἀσπάξεσθαι
 καὶ στέργειν ὀφείλω. εἰ δ' ἄρα περὶ μηδενὸς βουλευόνται, πιστεύειν μὲν 4
 οὐχ ὅσιον ἢ μηδὲ θύωμεν μηδὲ εὐχόμεθα μηδὲ δυνώμεν μηδὲ τὰ ἄλλα
 20 πράσσωμεν, ἅπερ ἕκαστα ὡς πρὸς παρόντας καὶ συμβιοῦντας τοὺς θεοὺς
 πράσσομεν· εἰ δ' ἄρα περὶ μηδενὸς τῶν καθ' ἡμᾶς βουλευόνται, ἐμοὶ
 δ' οὖν ὅμως ἔξεστι περὶ ἐμαντοῦ βουλεύεσθαι, ἐμοὶ δὲ ἐστὶ σκέψις περὶ
 τοῦ συμφέροντος. συμφέρει δὲ ἐκάστω τὸ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ κατασκευὴν 5
 καὶ φύσιν· ἡ δὲ ἐμὴ φύσις λογικὴ καὶ πολιτικὴ.

25 Πόλις καὶ πατρις ὡς μὲν Ἀντωνίῳ μοι ἡ Ῥώμη, ὡς δὲ ἀνθρώπῳ ὁ 6
 κόσμος. τὰ ταῖς πόλεσιν οὖν ταύταις ὠφέλιμα μόνᾳ ἐστί μοι ἀγαθὰ.

45. Ὅσα ἐκάστω συμβαίνει, ταῦτα τῷ ὅλῳ συμφέρει· ἥρκει τοῦτο.

1 Heracl. B 75 || 8 Chrys. fr. 1181, SVF II p. 339 (e Plut. De comm. not. 1065 D):
 ὥσπερ γὰρ αἱ κωμῳδίαὶ ἐπιγράμματα γελοῖα φέρουσιν, ἃ καθ' αὐτὰ μὲν ἐστὶ φαῦλα,
 τῷ δὲ ὅλῳ ποιήματι χάριν τινὰ προστίθῃσιν, οὕτω ψέφειας ἂν αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς τὴν
 κακίαν, τοῖς δὲ ὅλοις οὐκ ἄχρηστός ἐστιν

[1-27 AT 9-24 W] 1 ἡράκλειτος A || 2 ὁ μὲν μεμφόμενος A || 3 ἀναιρεῖν A ||
 4 εἰς τίνες ἑαυτόν T: εἰς τίνα ἑαυτόν A, εἰς τίνες σεαυτόν Stich || 6 εἰς] ὡς Cor. |
 συνεργῶν καὶ om. A | καὶ συνεργητικῶν] del. Lem. (sim. glossa IX 42, 13), ἡ ἐμπο-
 διστικῶν Couat, μὴ συνεργ. Trann. in app. || 7 οἷος ὁ] οἷς A || 9 Ὑετίον (et Ἥλιος)
 Farquh. || 14 κακῶσαι Vv₈ (in B κακῶ tantum legi potest): κακοποιῆσαι AT | ἔμε-
 λον B | τί γὰρ ἂν Vv₈: τί γ... ω B, τί γὰρ AT | ἡ] ἡ A || 15 περιεγίνετο Cor.: πε-
 ριεγένητο || 16 παντ' V || 17 κατὰ τὴν ἐπακ. fort. B | gloss. delevi || 19 ἡ A ||
 19, 20 τὰλλα πράττωμεν W || 20 ἃ παρ' ἕκαστα Cor. | ἕκαστα om. v₈ | συμμοῦν-
 τας A || 21 πράττομεν W | εἰ δὴ Thei. | καθ' ἡμῶν T || 22 δ' οὖν ὅμως] μὲν AT |
 ἐστὶν ἡ σκέψις W || 24 πολιτικῆς A

2 ἀλλ' ἔτι ἐκεῖνο ὡς ἐπίπαν ὄψει παραφυλάξας, † ὅσα ἀνθρώπων ἢ ἐτέροις
3 ἀνθρώποις †. κοινότερον δὲ νῦν τὸ συμφέρον ἐπὶ τῶν μέσων λαμβανέσθω.

46. Ὡς περ προσίσταται σοι τὰ ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ καὶ τοῖς τοιούτοις χωρίοις, ὡς αἰὲ τὰ αὐτὰ δρώμενα καὶ τὸ ὁμοειδὲς προσκορῇ τὴν θέαν 5 ποιεῖ, τοῦτο καὶ ἐπὶ ὅλῳ τοῦ βίου πάσχεις· πάντα γὰρ ἄνω κάτω τὰ αὐτὰ καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν. μέχρι τίνος οὖν;

47. Ἐννόει συνεχῶς παντοίους ἀνθρώπους καὶ παντοίων μὲν ἐπιτηδευμάτων, παντοδαπῶν δὲ ἐθνῶν τεθνεῶτας, ὥστε κατιέναι τοῦτο μέρος 2 Φιλιστιῶνος καὶ Φοῖβον καὶ Ὀργανίωνος. μέτιθι νῦν ἐπὶ τὰ ἄλλα φύλα. 10 3 ἐκεῖ δὴ μεταβαλεῖν ἡμᾶς δεῖ, ὅπου τοσοῦτοι μὲν δεινοὶ ῥήτορες, τοσοῦτοι δὲ σεμνοὶ φιλόσοφοι, Ἡράκλειτος, Πυθαγόρας, Σωκράτης, τοσοῦτοι δὲ 4 ἥρωες πρότερον, τοσοῦτοι δὲ ὕστερον στρατηγοί, τύραννοι. ἐπὶ τούτοις δὲ Εὐδοξος, Ἰππαρχος, Ἀρχιμήδης, ἄλλαι φύσεις ὀξεῖαι, μεγαλόφρονες, φιλόπονοι, πανοῦργοι, αὐθάδεις, αὐτῆς τῆς ἐπικήρου καὶ ἐξημέρου τῶν 15 5 ἀνθρώπων ζωῆς χλευασταί, οἷον Μένιππος καὶ ὅσοι τοιοῦτοι. περὶ πάντων τούτων ἐννόει, ὅτι πάσαι κεῖνται. τί οὖν τοῦτο δεινὸν αὐτοῖς; τί 6 δαὶ τοῖς μηδ' ὀνομαζομένοις ὅλως; ἐν ᾧδε πολλοῦ ἄξιον, τὸ μετ' ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης εὐμενῇ τοῖς ψεύσταις καὶ ἀδίκους διαβιοῦν.

48. Ὅταν εὐφραῖναι σεαυτὸν θέλῃς, ἐνθυμοῦ τὰ προτερέματα τῶν 20 συμβιούντων· οἷον τοῦ μὲν τὸ δραστήριον, τοῦ δὲ τὸ αἰδῆμον, τοῦ δὲ τὸ εὐμετάδοτον, ἄλλου δὲ ἄλλο τι. οὐδὲν γὰρ οὕτως εὐφραίνει, ὡς τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀρετῶν ἐμφαινόμενα τοῖς ἡθεσι τῶν συζώντων καὶ ἀθρόα ὡς 3 οἷόν τε συμπίπτοντα. διὸ καὶ πρόχειρα αὐτὰ ἐκτέον.

49. Μήτι δυσχεραίνεις, ὅτι τοσῶνδ' ἐτινων λιτρῶν εἰ καὶ οὐ τριακο- 25 σίων; οὕτω δὴ καὶ ὅτι μέχρι τοσῶνδε ἐτῶν βιωτέον σοι καὶ οὐ μέχρι πλείονος· ὥσπερ γὰρ τῆς οὐσίας ὅσον ἀφώρισται σοι στέργεις, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου.

4sq. Marcum in theatro libros lectitasse refert Hist. Aug. IV 15, 1, vituperat Fronto, epist. ad Caes. IV 12 p. 74 N. Marcus ipse queritur, quod dies in theatro consumuntur, epist. ad Caes. II 10 p. 34 N., cf. epist. ad Caes. II 6 p. 30 N.: *idem theatrum, idem odium*—|| 16 Arethas schol. in Lucian. Pisc. 26 p. 135, 13 R.: *ὁ Μένιππος οὗτος Κυνικός ἦν φιλόσοφος κατὰ τὸν Σεβαστὸν φύσει κεχρημένος γενναῖα καὶ ἐλεγκτικῇ τε καὶ ἀποτόμῳ καλῶς τε τὸν Κῦνα καὶ ἐμφιλοσόφως μετιών*

[1—28 AT] 1 ἦ] καὶ Gat. (ὅσα ἀνθρώπων <συμβαίνει, ὅτι ἦτοι αὐτῷ συμφέρεται> ἢ ἐτέροις ἀνθρώποις vel tale quid fort. supplendum, lac. iam susp. est Cas.) || 2 λαμβάνεσθαι A || 4 Ὅπερ Gat. | προϊσάται A | ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ] ἀμφὶ τῷ θεάτρῳ T || 5 καὶ] κατὰ Lofft || 6 πάσχεις Schultz : πάσχειν || 9 ἐθῶν Valek. || 10 Φοῖβου] Φαβίου Trann. in app. | Ὀργανίωνος vel Ὀριγένους Reiske, Οὐργινίου Trann. in app. || 15 ταύτης τῆς Rich. || 18 δαί] καὶ Cas. || 19 ἀδίκως A || 22 ἄλλου] ἄλλ' οὐ A || 23 ἐμφαινόμενα . . . συζώντων om. A || 24 συμπερσπίπτοντα Leop. || 25 δυσχεραίνης A || 27 στέργοις T, corr. Bas.

50. Πειρῶ μὲν πείθειν αὐτούς, πρᾶττε δὲ καὶ ἀκόντων, ὅταν τῆς δικαιοσύνης ὁ λόγος οὕτως ἄγῃ. ἐὰν μέντοι βία τις προσχωρῶμενος ἐν- 2
ίστηται, μετάβαινε ἐπὶ τὸ εὐάρεστον καὶ ἄλπου καὶ συγχρῶ εἰς ἄλλην
ἀρετὴν τῇ κωλύσει καὶ μέμνησο, ὅτι μεθ' ὑπεξαίρεσεως ὥρμας, καὶ ὅτι
5 τῶν ἀδυνάτων οὐκ ὠρέγον. τίνος οὖν; τῆς τοιαύσδε τινος ὁρμῆς. τούτου δὲ 3
τυγχάνεις· ἐφ' οἷς προήχθημεν, ταῦτα γίνεται.

51. Ὁ μὲν φιλόδοξος ἀλλοτριᾷ ἐνέργειαν ἴδιον ἀγαθὸν ὑπολαμβάνει, ὁ
δὲ φιλήδονος ἰδίαν πείσιν· ὁ δὲ νοῦν ἔχων ἰδίαν πράξιν.

52. Ἐξεστι περὶ τούτου μηδὲν ὑπολαμβάνειν καὶ μὴ ὀχλεῖσθαι τῇ ψυχῇ·
10 αὐτὰ γὰρ τὰ πράγματα οὐκ ἔχει φύσιν ποιητικὴν τῶν ἡμετέρων κρίσεων. 2

53. Ἐθισον σεαυτὸν πρὸς τῷ ὕφ' ἑτέρον λεγομένῳ γίνεσθαι ἀπαρεν-
θυμήτως καὶ ὡς οἷόν τε ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ λέγοντος γίνου.

54. Τὸ τῷ σμῖναι μὴ συμφέρον οὐδὲ τῇ μελίσσει συμφέρεи.

55. Εἰ κυβερνῶντα οἱ ναῦται ἢ ἰατρεύοντα οἱ κάμνοντες κακῶς ἔλε-
15 γον, ἄλλω τινὶ ἂν προσεῖχον ἢ πῶς αὐτὸς ἐνεργοίη τὸ τοῖς ἐμπλέουσιν
σωτήριον ἢ τὸ τοῖς θεραπευομένοις ὑγιεινόν;

56. Πόσοι, μεθ' ὧν εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, ἤδη ἀπεληλύθασιν.

57. Ἰκτεριῶσι τὸ μέλι πικρὸν φαίνεται καὶ λυσοδοήκτοις τὸ ὕδωρ
φοβερόν καὶ παιδίους τὸ σφαιρίον καλόν. τί οὖν ὀργίζομαι; ἢ δοκεῖ σοι 2
20 ἔλασσαν ἰσχύειν τὸ διεψευσμένον ἢ τὸ χόλιον τῷ ἰκτεριῶντι καὶ ὁ ἰὸς τῷ
λυσοδοήκτῳ;

58. Κατὰ τὸν λόγον τῆς σῆς φύσεως βιοῦν σε οὐδεὶς κωλύσει· παρὰ
τὸν λόγον τῆς κοινῆς φύσεως οὐδέν σοι συμβήσεται.

59. Οἰοί εἰσιν, οἷς θέλουσιν ἀρέσκειν, καὶ δι' οἷα περιγινόμενα καὶ δι'
25 οἷων ἐνεργειῶν. ὡς ταχέως ὁ αἰὼν πάντα καλύψει καὶ ὅσα ἐκάλυπεν ἡδὴ. 2

Z

1. Τί ἐστὶ κακία; τοῦτ' ἐστίν, ὃ πολλάκις εἶδες. καὶ ἐπὶ παντός δὲ τοῦ
συμβαίνοντος πρόχειρον ἔχε, ὅτι τοῦτό ἐστίν, ὃ πολλάκις εἶδες. ὅλως 2
ἄνω κάτω τὰ αὐτὰ εὐρήσεις, ὧν μεστὰ αἱ ἱστορίαι αἱ παλαιαί, αἱ μέσαι,

[1--29 AT] 1 Πειρῶμεν AT, corr. Holst., Πειρώμεθα Reiske | καὶ τῶν ἀκόν-
των T ('etiam illis invitis' Xyl.), καὶ αὐτῶν ἀκόντων Menag. || 2 ἄγῃ] αἰετῇ Rich.
4 ὥρμας Cor. : ὁρμάς | καὶ ὅτι Gat. : ὅτι καὶ || 5 ὀρέγον T, ὀρέγῃ Morus || 6 τυγχά-
νεις, εἰ καὶ ἐφ' οἷς Gat. ('si id' Xyl.) | προήχθης Gat. || 9 μηδὲν δ μὴ δεῖ Gat. |
ὀχλεῖσθαι A || 11 ἔθισον A | τῷ Cor. : τῷ A pr. τὸ T τῶν A corr. | λεγομέ-
νον A | ἀπαρενθυμήτων A, ἀπαρενθύμητος Menag. || 14 κυβερνῶνται et ἰατρεύ-
ονται T || 15 ἄλλω τινὶ ἂν προσεῖχον AT, corr. Cor., τινὶ ἂν ἄλλω πρ. Reiske | πῶς
ἂν αὐτὸς Farquh., πῶς ἂν τις Schenkl in app. | ἐνεργοίην Rich., fort. recte ||
17 ὅσοι A || 19 τί νῦν Cas. || 20 κτεριόντι A || 22 σῆς om. A | οὐδὲν Nauck || 24 δι'
οἷα T : δι' οἷ· οἱ τὰ A, δι' οἷα τὰ Cor., δι' οἷα τινα Schenkl | περιγινόμενοι
Farquh. || 27 Τι ἐστὶ T : τουτέστι A, Τι ποτ' ἐστὶ Schenkl in app.

3 αἱ ὑπόγυιοι, ὧν νῦν μεσται αἱ πόλεις καὶ οἰκίαι. οὐδὲν καινόν· πάντα καὶ συνήθη καὶ ὀλιγοχρόνια.

2. Τὰ δόγματα πῶς ἄλλως δύνатаι νεκρωθῆναι, ἐὰν μὴ αἱ κατάλληλοι αὐτοῖς φαντασίαι σβεσθῶσιν, ὥς διηνεκῶς ἀναζωπυρεῖν ἐπὶ σοί ἐστι; 2 δύναμαι περὶ τούτου, ὃ δεῖ, ὑπολαμβάνειν· εἰ γὰρ δύναμαι, τί ταράσσομαι; 5 3 τὰ ἔξω τῆς ἐμῆς διανοίας οὐδὲν ὅλως πρὸς τὴν ἐμὴν διάνοιαν. τοῦτο μάθε καὶ ὀρθὸς εἴ. ἀναβιῶναί σοι ἔξεστιν· ἴδε πάλιν τὰ πράγματα, ὡς ἐώρας· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ ἀναβιῶναι.

3. Πομπῆς κενοσπονδία, ἐπὶ σκηνῆς δράματα, ποίμνια, ἀγέλαι, διαδορατισμοί, κνιδίους ὀστάριον ἐρριμμένον, ψωμίον εἰς τὰς τῶν 10 ἰχθύων δεξαμενάς, μυρμηκῶν τάλαιπωρία καὶ ἀχθοφορίαί, μυιδίων 2 ἐπτοημένων διαδρομαί, σιγιλάρια νευροσπαστούμενα. χρὴ οὖν ἐν τούτοις εὐμενῶς μὲν καὶ μὴ καταφροναττόμενον ἐστάναι, παρακολουθεῖν μέντοι, ὅτι τοσούτου ἄξιος ἕκαστός ἐστιν, ὅσου ἄξιά ἐστι ταῦτα, περὶ ᾧ ἐσπούδακεν. 15

4. Δεῖ κατὰ λέξιν παρακολουθεῖν τοῖς λεγομένοις καὶ καθ' ἑκάστην ὁρμὴν τοῖς γινόμενοις καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἐτέρου εὐθὺς ὁρᾶν, ἐπὶ τίνα σκοποῖν ἢ ἀναφορὰ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου παραφυλάσσειν, τί τὸ σημανόμενον. 2 5. Πότερον ἐξαρκεῖ ἡ διάνοιά μου πρὸς τοῦτο ἢ οὐ; εἰ μὲν ἐξαρκεῖ, 20 χρῶμαι αὐτῇ πρὸς τὸ ἔργον ὡς ὀργάνῳ παρὰ τῆς τῶν ὅλων φύσεως δοθέντι· εἰ δὲ μὴ ἐξαρκεῖ, ἦτοι παραχωρῶ τοῦ ἔργου τῷ δυναμένῳ κρεῖττον ἐπιτελέσαι, <ἦ,> ἐὰν ἄλλῳ τοῦτο μὴ καθήκη, [ἦ] πράσσω ὡς δύναμαι, προσπαλαβὼν τὸν δυνάμενον κατὰ πρόσχρησιν τοῦ ἐμοῦ 3 ἡγεμονικοῦ ποιῆσαι τὸ εἰς τὴν κοινωνίαν νῦν καίριον καὶ χρήσιμον. ὅ 25 τι γὰρ ἂν δι' ἐμαυτοῦ ἢ σὺν ἄλλῳ ποιῶ, ὧδε μόνον χρὴ συντείνειν, εἰς τὸ κοινῇ χρήσιμον καὶ εὐάριστον.

6. Ὅσοι μὲν πολυμήνητοι γενόμενοι ἤδη λήθη παραδέδονται· ὅσοι δὲ τούτους ὑμνήσαντες πάλοι ἐκποδῶν.

7. Μὴ αἰσχύνον βοηθούμενος· πρόκειται γάρ σοι ἐνεργεῖν τὸ ἐπιβάλλον

[1—29 AT 29 WX] 1 καὶ αἱ οἰκίαι Cor. | καὶ² del. Gat. || 2 καὶ om. T || 3 ἢ τὰ A, Ζῆ τὰ Stich, Ἰδε τὰ Rend., Ἡ τὰ Schenkl | πῶς γὰρ A, πῶς γε Schenkl | κατάλληλαι A || 4 ὡς T ('quas' Xyl.) || 5 γὰρ A : om. T, δ' ἄρα Schenkl || 7 πάθε T | ὀρθὸς εἰ T : ὀρθῶς εἰ. εἰ A, ὀρθῶς οἶσι Stich, ὀρθῶς εἰ Jacks., ὀρθὸς ἔσθ Schenkl in app. || 8 τὸ τῷ A || 10 post διαδορατισμοί inser. τί εἰσί μοι Lofft || 11 μυιδίων A || 12 νευροσπαστούμενα A || 13 φροναττόμενον T, καταφροναττόμενον Schultz || 16 κατάλεξιν A || 17 verba καὶ . . . ἐτέρου hic et post 16 λεγομένοις A || 18 ἢ ἀναφορὰν Lem. || 20 αὐτὴν A || 22 ἦ in AT ante πράσσω, huc transt. Reiske | ἄλλῳ Reiske : ἄλλως | μὴ μοι Menag., μοι μὴ Lofft || 27 παραδίδονται A || 29 ἦ αἰσχύνον v₃ | τοῦπιβάλλον BVX

ὡς στρατιώτῃ ἐν τειχομαχίᾳ. τί οὖν, ἐὰν σὸ μὲν χωλαίνων ἐπὶ τὴν 2
ἐπαλξιν ἀναβῆναι μόνος μὴ δύνη, σὸν ἄλλω δὲ δυνατὸν ἢ τοῦτο;

8. Τὰ μέλλοντα μὴ ταρασσέτω· ἥξεις γὰρ ἐπ' αὐτά, ἐὰν δεήσῃ, φέρων
τὸν αὐτὸν λόγον, ὃ νῦν πρὸς τὰ παρόντα χρῆ.

9. Πάντα ἀλλήλοις ἐπιπλέκεται καὶ ἡ σύνδεσις ἱερὰ καὶ σχεδόν τι
οὐδὲν ἀλλότριον ἄλλο ἄλλω· συγκατατέτακται γὰρ καὶ συγκοσμεῖ τὸν
αὐτὸν κόσμον. κόσμος τε γὰρ εἰς ἐξ ἀπάντων καὶ θεὸς εἰς δι' ἀπάντων 2
καὶ οὐσία μία καὶ νόμος εἷς, λόγος κοινὸς πάντων τῶν νοερῶν ζώων, καὶ
ἀλήθεια μία, εἶγε καὶ τελειότης μία τῶν ὁμογενῶν καὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου
10 μετεχόντων ζώων.

10. Πᾶν τὸ ἔνυλον ἐναφανίζεται τάχιστα τῇ τῶν ὄλων οὐσίᾳ καὶ πᾶν
αἴτιον εἰς τὸν τῶν ὄλων λόγον τάχιστα ἀναλαμβάνεται καὶ παντὸς μνήμη
τάχιστα ἐγκαταχώννυται τῷ αἰῶνι.

11. Τῷ λογικῷ ζῳῷ ἡ αὐτὴ πράξις κατὰ φύσιν ἐστὶ καὶ κατὰ λόγον.

12. Ὅρθός, μὴ ὀρθούμενος.

13. Οἷόν ἐστιν ἐν ἡνωμένοις τὰ μέλη τοῦ σώματος, τοῦτον ἔχει τὸν
λόγον ἐν διεστώσι τὰ λογικὰ πρὸς μίαν τινὰ συνεργίαν κατεσκευασμένα.
μᾶλλον δέ σοι ἡ τούτου νόησις προσπτεσέται, ἐὰν πρὸς ἑαυτὸν πολλὰκις 2
λέγῃς, ὅτι μέλος εἰμὶ τοῦ ἐκ τῶν λογικῶν συστήματος. ἐὰν δὲ διὰ τοῦ 3
20 ῥῶ στοιχείου μέρος εἶναι ἑαυτὸν λέγῃς, οὕτω ἀπὸ καρδίας φιλεῖς τοὺς
ἀνθρώπους, οὕτω σε καταληκτικῶς εὐφραίνει τὸ εὐεργετεῖν, ἔτι ὡς
πρέπον αὐτὸ ψιλὸν ποιεῖς, οὕτω ὡς ἑαυτὸν εὐ ποιῶν.

14. Ὁ θέλει, ἔξωθεν προσπιπτέτω τοῖς παθεῖν ἐκ τῆς προσπτώσεως
ταύτης δυναμένοις. ἐκεῖνα γάρ, ἐὰν θελήσῃ, μέμψεται [τὰ παθόντα]· 2
25 ἐγὼ δέ, ἐὰν μὴ ὑπολάβω, ὅτι κακὸν τὸ συμβεβηκός, οὕτω βέβλαμμαι.
ἔξεστι δέ μοι μὴ ὑπολαβεῖν.

15. Ὁ τι ἂν τις ποιῇ ἢ λέγῃ, ἐμὲ δεῖ ἀγαθὸν εἶναι· ὡς ἂν εἰ ὁ χρυσὸς

18sq. Fronto, ut artis loquendi magister, Marcum docuit *unam plerumque litte-
ram translatam aut . . . immutatam vim verbi et venustatem commutare*: Fronto epist.
ad Caes. IV 3 p. 64 N.

[1-27 AT 1-2 WX] 1 στρατιώτης BVy | τειχομαχίᾳ A | χολαί-
νων] χολεύων WX || 2 μόνον V | μὴ] οὐ BV | δύνη] δύνασαι z | δυνήσῃ ex δύνη
corr. p₄ | δυνατὸν ἢς g | δυνατὸν ἢ σοι v₈, δυνατός ἢς Reiske, qui post τοῦτο
add. ποιεῖν || 3 ἥξεις] εξεῖς A || 5 ἐπιπλέκεται Cor. || 7 ἐξ] διὰ T | δι' ἀπάντων
Leop. : διὰ πάντων || 8 νόμος εἷς, εἷς λόγος Menag. || 8, 9 καὶ ἡ ἀλήθεια A ||
12-13 ἀναλαμβάνεται . . . τάχιστα om. A || 15 μὴ Cas. (cf. III 5, 4): ἢ || 19-20 ἐὰν
. . . στοιχείου om. Xyl. in vers., secl. Gat. || 20 οὕτω T || 21 καταληκτικῶς Gat. (cf.
IX 42, 11): καταληκτικῶς | ἔτι ὡς T: ἔτι εἰ ὡς A, ἐπεὶ ὡς Trann. in app. ||
21-22 ἔτι . . . ποιῶν] οὕτω ὡς πρέπον . . . ἔτι ὡς ἑαυτὸν . . . Lem. || 22 ἑαυτὸν] αὐτὸν T || 23 θέλεις A | προσπιπτέτω A | πάθειν A || 24 μέμψεται Gat. | seclusi

ἢ ὁ σμάραγδος ἢ ἡ πορφύρα τοῦτο ἀεὶ ἔλεγεν ὅτι ἂν τις ποιῇ ἢ λέγῃ, ἐμὲ δεῖ σμάραγδον εἶναι καὶ τὸ ἐμαντοῦ χρώμα ἔχειν'.

16. Τὸ ἡγεμονικὸν αὐτὸ ἐαυτῷ οὐκ ἐνοχλεῖ, οἷον λέγω, οὐ φοβεῖ
2 ἐαυτό, <οὐ λυπεῖ, οὐ τρέπει ἐαυτό> εἰς ἐπιθυμίαν. εἰ δέ τις ἄλλος αὐτὸ
φοβῆσαι ἢ λυπῆσαι δύναται, ποιεῖτω· αὐτὸ γὰρ ἐαυτὸ ὑποληπτικῶς οὐ
3 τρέψει εἰς τοιαύτας τροπὰς. τὸ σωματίον μὴ πάθῃ τι, αὐτὸ μεριμνάτω,
εἰ δύναται, καὶ λεγέτω, εἴ τι πάσχει· τὸ δὲ ψυχάριον τὸ φοβούμενον, τὸ
4 λυπούμενον, τὸ περὶ τούτων ὅλως ὑπολαμβάνον οὐδὲν μὴ πάθῃ· οὐ γὰρ
εἴξεις αὐτῷ εἰς κρίσιν τοιαύτην. ἀπροσδέες ἐστίν, ὅσον ἐφ' ἐαυτῷ, τὸ
ἡγεμονικόν, ἐὰν μὴ ἐαυτῷ ἔνδειαν ποιῇ, κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἀτάραχον καὶ 10
ἀνεμπόδιτον, ἐὰν μὴ ἐαυτὸ ταράσῃ καὶ ἐμποδίῃ.

17. Εὐδαιμονία ἐστὶ δαίμων ἀγαθός ἢ <βίος κατὰ τὸν δαίμονα τὸν>
2 ἀγαθόν. τί οὖν ὧδε ποιεῖς, ὦ φαντασία; ἀπέρχου, τοὺς θεοὺς σοι, ὥς
3 ἤλθες· οὐ γὰρ χρήζω σοι. ἐλήλυθας δὲ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος· οὐκ
ὀργίζομαι σοι· μόνον ἄπιθι. 15

18. Φοβεῖται τις μεταβολήν; τί δὲ δύναται χωρὶς μεταβολῆς γενέσθαι;
2 τί δὲ φίλτερον ἢ οἰκειότερον τῇ τῶν ὅλων φύσει; σὺ δὲ αὐτὸς λούσασθαι
δύνασαι, ἐὰν μὴ τὰ ξύλα μεταβάλῃ; τραφῆναι δὲ δύνασαι, ἐὰν μὴ τὰ
ἐδώδιμα μεταβάλῃ; ἄλλο δέ τι τῶν χρησίμων δύναται συντελεσθῆναι
3 χωρὶς μεταβολῆς; οὐχ ὁρᾷς οὖν, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ σὲ μεταβαλεῖν ὁμοίον 20
ἐστὶ καὶ ὁμοίως ἀναγκαῖον τῇ τῶν ὅλων φύσει;

19. Διὰ τῆς τῶν ὅλων οὐσίας ὥς διὰ χειμάρρου διεκπορεύεται πάντα
τὰ σώματα, τῷ ὅλῳ συμφυῇ καὶ συνεργά, ὥς τὰ ἡμέτερα μέρη ἀλλήλοις.
2 Πόσους ἤδη ὁ αἰὼν Χρυσίππου, πόσους Σωκράτεις, πόσους Ἐπι-

[1—24 AT 16—21 WX] 1 ὅτι ἂν τις Gat.: ὁ ἂν τις A, ὅτι τις ἂν T || 2 τὸ om. A ||
3 αὐτὸ] τοῦτο A | φοβεῖ] σοβεῖ Schenkl, φορεῖ vel τρέπει Haines || 4 οὐ . . . ἐαυτὸ
supplevi, οὐκ ἄγει ἐαυτὸ suppl. Cas. Salm., οὐ λυπεῖ Gat., οὐ λυπεῖ ἐαυτὸ Schultz |
εἰς ἐπιθυμίαν] εἰς ἀθυμίαν Cas. Salm., εἰ ἐπιθυμίαν οὐ κινεῖ Gat., del. Morus ||
5 ποιεῖτω· αὐτὸ] ποιεῖ τὸ αὐτὸ A | ἐαυτῷ A || 7 πάσχει, τὸ ψυχάριον Farquh. | τὸ
δὲ A, Bas.: τῇ δὲ T || 8 τὸ δὲ περὶ Farquh. | τούτων ὅλως] τῶν ὅλων Reiske ||
8—9 οὐ γὰρ εἴξεις αὐτῷ (cf. SVF III p. 111, 35) Dal.: οὐ γὰρ εἴξεις αὐτὸ AT ('neque
ei sunt habitus' Xyl.), οὐδὲ γὰρ ἄξεις αὐτὸ Cas., εἰ μὴ παράξει ἐαυτὸ Cor., οὐ παρέλ-
ξεις αὐτὸ Rend., οὐ γὰρ ἔλξεις αὐτὸ Schultz, οὐ γὰρ ἔξις αὐτῷ Schenkl, οὐ γὰρ ἔξει
αὐτὸ Farquh., οὐ γὰρ ἔξεις αὐτὸ Thei., alii aliter || 9 post τοιαύτην add. τὸ περὶ
τούτων ὅλων ὑπολαμβάνον οὐδὲν, verbis τὸ περὶ . . . ὑπολαμβάνον (8) deletis,
Thei. || 10 ταῦτα A || 11 ἐαυτῷ A || 12 βίος . . . τὸν supplevi: ἡγεμονικόν suppl.
Gat., ἦθος Kron., δαιμόνιον March., φέρων τι Pinto || 12, 13 ἢ ἀγαθόν] del. Morus,
ἢ ἀπαθὼν vel ἢ εὐσταθὼν Valck. || 13 πρὸς τοὺς θεοὺς adn. Lugd., νῆ τοὺς θ. Gat. ||
15 σοι s. l. A || 16 τις] τὴν v₂ v₃ | δέ] γὰρ AT || 17 δέ¹] δαί T | εἰκειότερον A |
αὐτοὺς A || 18 μεταβάλῃ WX | δὲ om. v₃ | δύνῃσαι A || 18—19 τραφῆναι . . . με-
ταβάλῃ om. v₆ v₇ || 19 μεταβάλλει T μεταβάλῃς WX (μεταβάλλεις p₆) | ἀπὸ τῶν z |
τελεσθῆναι WX || 20 μεταβάλλειν X nonn., ex -βαλεῖν corr. V || 23 τὰ ἡμετέρου
μέλη, τῷ ὅλῳ et ἀλλήλοις deletis, Lem. | μέλη Cor. || 24 σωκράτας A

κτῆτους καταπέπωκεν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ παντὸς οὐτινοσοῦν σοι ἀνθρώπου 3
τε καὶ πράγματος προσπιπτέτω.

20. Ἐμὲ ἐν μόνον περισπᾷ, μή τι αὐτὸς ποιήσω, δ' ἡ κατασκευὴ τοῦ
ἀνθρώπου οὐ θέλει ἢ ὡς οὐ θέλει ἢ δ' νῦν οὐ θέλει.

5 21. Ἐγγὺς μὲν ἡ σὴ περὶ πάντων λήθη, ἐγγὺς δὲ ἡ πάντων περὶ σοῦ
λήθη.

22. Ἴδιον ἀνθρώπου φιλεῖν καὶ τοὺς πταίοντας. τοῦτο δὲ γίνεται, 2
ἐὰν συμπροσπίπτῃ σοι, ὅτι καὶ συγγενεῖς καὶ δι' ἄγνοϊαν καὶ ἄκοντες
ἀμαρτάνουσι καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον ἀμφότεροι τεθνήξεσθε καὶ πρὸ πάντων,
10 ὅτι οὐκ ἐβλαψέ σε· οὐ γὰρ τὸ ἡγεμονικόν σου χεῖρον ἐποίησεν, ἢ πρό-
σθεν ἦν.

23. Ἡ τῶν ὄλων φύσις ἐκ τῆς ὅλης οὐσίας ὡς κηροῦ νῦν μὲν ἱππάριον
ἐπλασε, συγχέασα δὲ τοῦτο εἰς δενδρύφιον συνεχρήσατο τῇ ὕλῃ αὐτοῦ,
εἴτα εἰς ἀνθρωπάριον, εἴτα εἰς ἄλλο τι· ἕκαστον δὲ τούτων πρὸς ὀλίγιστον
15 ὑπέστη. δεινὸν δὲ οὐδὲν τὸ διαλυθῆναι τῷ κιβωτίῳ, ὥσπερ οὐδὲ τὸ 2
συμπαγῆναι.

24. Τὸ ἐπίκοτον τοῦ προσώπου λίαν παρὰ φύσιν· ὅταν πολλάκις
ἐναποθνήσκῃ <ἐν τῷ προσώπῳ τὸ εὐσχημον> τὸ τελευταῖον ἀπεσβέσθῃ,
ὥστε ὄλως ἐξαφθῆναι μὴ δύνασθαι. αὐτῷ γε τούτῳ παρακολουθεῖν 2
20 πειρῶ, ὅτι παρὰ τὸν λόγον· εἰ γὰρ καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ ἀμαρτάνειν
οἰχίσηται, τίς ἔτι τοῦ ζῆν αἰτία;

25. Πάντα, ὅσα ὀρᾷς, ὅσον οὕτω μεταβαλεῖ ἡ τὰ ὅλα διοικοῦσα φύσις

7 Μέγα γάρ μου ἄθλον καὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς νίκης . . . ἀδικήσαντα ἀνθρωπον
ἀφεῖναι, πρὸς φιλίαν ὑπερβάντα φίλον μείναι, πίστιν καταλύσαντι πιστὸν διαγενέσθαι
dicit Marcus apud Dion. Cass. 72, 26, 2; cf. Them. or. 7, 96 b

[1-22 AT 7-11 X 7-16 W] 3 αὐτὸ A || 4 οὐ³ om. A || 7 post ἴδιον s. l. ἔστιν
add. v₆ | τὸ φιλεῖν x | γίνεται AT: γίνονται ἂν X plerique γένονται ἂν Wp, m₁ ||
8 προσπίπτῃ Vv₈ X προσπροσπίπτῃ B | δι' ἄγνοϊαν] διάνοια B (sed ἄγνοια glossa
adscr.) | καὶ³ om. y || 9 καὶ ὅτι Trann.: καὶ A καὶ ὡς T καὶ ὅτιπερ WX | μετ'
ὀλίγον om. WX | τεθνήξετε T τεθνήξεσθαι AX nonn. || 11 ἦν om. z || 13 διέπλα-
σε v₈ (cf. SVF II p. 151, 1; 211, 39; 214, 5sq. et saepius) | συγχέουσα BV | δέ]
δὴ B | δενδρύφιον Nauck: δένδρον φύσιν || 14 εἰς ἄλλο] ὡς ἄλλο A | ὀλίγον W ||
15 τῷ] τὸ A | κιβωτίῳ] βιοτίῳ B βιωτίῳ V (in quo glossa τῷ μικρῷ βίῳ ἦγον τῷ
κόσμῳ adscr.) || 16 συμπαγῆναι ἀγαθόν Kron. || 17 ὅταν πολλάκις AT: ὅταν δὲ πολ-
λάκις γίγνηται Cor., ὅθεν πολλάκις Fourn., ᾧ πολλάκις Schenkl in adn. suppl., δ
ὅταν πολλάκις ἐνῇ Haines, ὅταν δὲ πολλάκις ἢ Farquh. || 18 ἐναποθνήσκῃ ἐν τῷ
προσώπῳ τὸ εὐσχημον locum desperatum sic emend. temptavi (cf. VII 60, 2): ἐν-
αποθνήσκων ἢ (ἢ A) πρόσχημα ἢ AT, ἐναποθνήσκει τὸ πρόσχημα καὶ Cor., ἐναπο-
θνήσκῃ τὸ πρόσχημα Stich, ἐναποθνήσκει τὸ πρόσχημα ἢ Fourn., ἐναπέθνησκειν ἢ δὴ
τὸ πρόσχημα ἢ Schenkl in adn. suppl., ἀποθνήσκει ἢ δὴ (vel δὴ) πρόσχημα ἢ Haines,
ἐναποθνήσκῃ ἢ προσήνεια Theil., alii aliter | τελευταῖαν A || 19 post δύνασθαι lac.
stat. Farquh. | αὐτῷ γε τοῦτο A, αὐτό γε τοῦτο Fourn. || 22 οὐδέπω Mazz.

καὶ ἄλλα ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῶν ποιήσει καὶ πάλιν ἄλλα ἐκ τῆς ἐκείνων οὐσίας, ἵνα αἰεὶ νεαρός ᾦ ὁ κόσμος.

26. Ὅταν τις ἀμάρτη τι εἰς σέ, εὐθὺς ἐνθυμοῦ, τί ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπολαβὼν ἤμαρτε· τοῦτο γὰρ ἰδὼν ἐλεήσεις αὐτὸν καὶ οὔτε θανατάσεις 5
2 οὔτε ὀργισθήσῃ. ἦτοι γὰρ καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ ἀγαθὸν ἔτι ὑπο-
3 λαμβάνεις ἢ ἄλλο ὁμοειδές· δεῖ οὖν συγγινώσκειν. εἰ δὲ μηκέτι ὑπο-
λαμβάνεις τὰ τοιαῦτα ἀγαθὰ καὶ κακὰ, ῥᾶον εὐμενῆς ἔσῃ τῷ παρορῶντι.

27. Μὴ τὰ ἀπόντα ἐννοεῖν ὡς ἥδη ὄντα, ἀλλὰ τῶν παρόντων τὰ δεξιό-
2 τειτο, εἰ μὴ παρῇν. ἅμα μέντοι φυλάσσον, μὴ διὰ τοῦ οὕτως ἀσμενίζῃν 10
αὐτοῖς ἐθίσης ἐκτιμᾶν αὐτά, ὥστε, ἐάν ποτε μὴ παρῇ, ταραχθῆσθεσθαι.

28. Εἰς αὐτὸν συνειλοῦ. φύσιν ἔχει τὸ [λογικόν] ἡγεμονικὸν ἑαυτῷ
ἀρκεῖσθαι δικαιοπραγοῦντι καὶ παρ' αὐτὸ τοῦτο γαλήνην ἔχοντι.

2.3 29. Εὐξάλειψον τὴν φαντασίαν. στήσον τὴν νευροσπαστίαν. περὶ-
4 γραφον τὸ ἐνεστὼς τοῦ χρόνου. γνῶρισον τὸ συμβαῖνον ἢ σοὶ ἢ ἄλλῳ. 15
5.6 δῖελε καὶ μέρισον τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸ αἰτιῶδες καὶ ὑλικόν.¹ ἐννόησον
7 τὴν ἐσχάτην ὥραν. τὸ ἐκείνῳ ἀμαρτηθὲν ἐκεῖ κατάλιπε, ὅπου ἡ ἀμαρτία
ὑπέστη.

30. Συμπαρεκτείνειν τὴν νόησιν τοῖς λεγομένοις. εἰσδύεσθαι τὸν
νοῦν εἰς τὰ γινόμενα καὶ ποιοῦντα. 20

31. Φαίδρνον σεαυτὸν ἀπλότῃτι καὶ αἰδοῖ καὶ τῇ πρὸς τὸ ἀνὰ μέσον
2.3 ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιαφορία. φίλησον τὸ ἀνθρώπινον γένος. ἀκολούθησον
θεῷ.

4 Ἐκεῖνος μὲν φησιν, ὅτι 'πάντα νομιστί, ἐτεῆ δὲ μόνα τὰ στοιχεῖα'.
ἀρκεῖ δὲ μεμνησθαι, ὅτι τὰ πάντα νομιστὶ ἔχει· †ἢ δηλίαν ὀλίγα †. 25

32. [Περὶ θανάτου] Ἡ σκεδασμός, εἰ ἄτομοι· εἰ ἐνωσις, ἦτοι σβέσις ἢ
μετάστασις.

33. [Περὶ πόνου] Τὸ μὲν ἀφόρητον ἐξάγει, τὸ δὲ χρονίζον φορητόν·

24 cf. Democr. B 9, 117, 125 || 28sq. Epic. fr. 447 Us. (cf. VII 64)

[1—28 AT 12—16 D] 4 ὑπολαβὼν A || 6 ἦ] εἰ T ('aut' Xyl.), corr. Bas. || 7 τὰ τοιαῦτα] τὰ αὐτά Cor. | κακά] καλὰ A | ῥάδιον A || 8 ἥδη] ἡδέα Schultz, ἡδίω Rend. || 9 καὶ . . . ὑπομιμνήσκεσθαι om. A || 10 τοῦ] τὸ adn. Lugd. | οὔτως] ὄν-
τως A || 11 ἐκδίσης A || 12 αὐτὸν TD corr. : αὐτόν AD pr. σαυτὸν s. l. D, ἑαυτὸν Farquh. | τὸ] τὸν A | gloss. delevi || 17 κατάλιπε A || 20 εἰς τὰ om. A | νῦν γι-
νόμενα Schenkl | τὸν ποιοῦντα Schmidt || 24 ἐτεῆ Usener : ἔτι ἢ A ἔτι εἰ T, ἔχει εἰ Cas., ἦτοι Schultz, ἔτεροι Cor., ἔστι Schmidt, ἔχει Mazz. alii alia | δὲ μόνα Cas., Cor. : δαίμονα AT, τὰ δαιμόνια ἢ Schultz | hexam. πάντα νομιστ', ἐτεῆ δὲ μόνα στοιχεῖα κενὸν τε fec. Fourn. || 25 ὅτι] ὅτι εἰ Usener | ἢ (ἢ T) δηλίαν AT, ἥδη λίαν Cas., ἢ δὴ λίαν Xyl., εἰ μὴ λίαν Boot, ἐτεῆ δὴ λίαν Usener, alii aliter, fort. ἴδε λίαν || 26, 28 et p. 59, 4 lemmata a schol. add. seclusi || 26 εἰ σκεδ. ἢ ἄτομοι T ('aut . . . aut' Xyl.), ἢ σκεδ. ἢ ἄτομοι Cas. | εἰ ἐνωσις Schenkl : ἢ ἐνωσις A ἢ κένωσις T

καὶ ἡ διάνοια τὴν ἐαυτῆς γαλήνην κατὰ ἀπόληψιν διατηρεῖ καὶ οὐ χεῖρον
τὸ ἡγεμονικὸν γέγονε. τὰ δὲ κακούμενα μέρη ὑπὸ τοῦ πόνου, εἴ τι δύναται, 2
περὶ αὐτοῦ ἀπορηγνάσθω.

34. [Περὶ δόξης] Ἴδε τὰς διανοίας αὐτῶν, οἶαι καὶ οἶα μὲν φεύγουσαι,
5 οἶα δὲ διώκουσαι. καὶ ὅτι, ὥς αἱ θῖνες ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις ἐπιφορούμεναι 2
κρύπτουσι τὰς προτέρας, οὕτως ἐν τῷ βίῳ τὰ πρότερα ὑπὸ τῶν ἐπ-
ερχθέντων τάχιστα ἐκαλύφθη.

35. Ὡς οὖν ὑπάρχει διάνοια μεγαλοπρεπῆς καὶ θεωρία παντὸς μὲν
χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας, ἄρα οἶει τούτῳ μέγα τι δοκεῖν εἶναι τὸν ἀνθρώ-
10 πον βίον; ἀδύνατον, ἢ δ' ὅς. οὐκοῦν καὶ θάνατον οὐ δεινόν τι ἡγήσεται ὁ
τοιοῦτος; ἥκιστα γε.

36. Βασιλικὸν μὲν εὖ πράττειν, κακῶς δὲ ἀκούειν.

37. Αἰσχροὺν ἐστὶ τὸ μὲν πρόσωπον ὑπήκοον εἶναι καὶ σχηματίζεσθαι
καὶ κατακοσμεῖσθαι, ὥς κλεῦει ἡ διάνοια, αὐτὴν δ' ὑφ' ἐαυτῆς μὴ
15 σχηματίζεσθαι καὶ κατακοσμεῖσθαι.

38. Τοῖς πράγμασιν γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεῶν·
μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν.

39. Ἀθανάτοις τε θεοῖς καὶ ἡμῖν χάσματα δοίης.

40. Βίον θερίζειν ὥστε κάρπιμον στάχυν
20 καὶ τὸν μὲν εἶναι, τὸν δὲ μὴ.

41. Εἰ δ' ἡμελήθην ἐκ θεῶν καὶ παῖδ' ἐμῷ,
ἔχει λόγον καὶ τοῦτο.

42. Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ δίκαιον.

43. Μὴ συνεπιθρηνεῖν, μὴ σφύζειν.

25 44. Ἐγὼ δὲ τοῦτον δίκαιον ἂν λόγον ἀντεῖποιμι, ὅτι οὐ καλῶς λέγεις,
ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἶει δεῖν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι

88sq. Plat. Rep. 486ab || 12 Antisthen. fr. 20 B Caizzi (cf. Epict. IV 6, 20) ||
16 sq. Eurip. fr. 287, 1sq. N.² (e Bellerophonte) (cf. XI 6) | ad cc. VII 38-42;
50-51, XI 6; 30-32 cf. A. Elter, De Gnomol. Graec. hist., Bonn 1893, 109sq. ||
18 fragm. incerti poetae epici || 19-23 Eurip. fr. 757, 6sq. (ex Hypsipyle); 208, 1sq.
(ex Antigone); 918, 3sq. N.² (cf. XI 6) || 25-p. 60, 7 Plato Apol. 28b et 28d

[1-26 AT] 1 ὑπόληψιν Gat., ἀνάληψιν Fourn. || 2 εἴ τι T: εἴ τε A, εἴ γε Schenkl,
ei Thei. || 3 περὶ αὐτῶν Reiske || 4 φεύγουσι et 5 διώκουσι Rich. || 5 ἐπ' ἄλλα
Oxon. || 6 τὰς προτέρας Cor.: τὰ πρότερα | πρότερα Bas.: πρότερη T ἑτάιρα A ||
8 ante c. 35 lemma Πλατωνικόν in T | ἢ οὖν A | διάνοια μεγαλοπρεπῆ A, διανοία
μεγαλοπρέπεια Cor. e Platone || 9 ἄρα A || 10 ἢ δ' ὅς codd. Platon.: ἢ δὲ δς A ἢ δ'
ὅς T || 12 ante c. 36 lemma Ἀντισθενικόν in T | ασιλικόν A | εὖ μὲν Gat. || 14 μὴ
καὶ A || 16 πράγμασι AT, corr. Gat. || 18 Ἀθανάτοις θεοῖσι Rend. || 19 ὥς σε T,
corr. Bas. || 20 τὸ μὲν . . . τὸ δὲ . . . AT, corr. Lugd. e Plut. 111 A || 21 ἡμεμελή-
θην | ἐμῶν A, ἐμοῦ Lugd. || 24 μηδὲ σσφύζειν χρεῶν Porson, qui versum ignoti
poetae restit. voluit (Advers., ed. Kidd, p. 313) || 25 ante cc. 44-46 lemma Πλα-
τωνικά in T | τοῦτον T: τοῦτο A, τούτω Bas. || 26 εἴ οι ιδεῖν A

ἄνδρα, ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελος, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν, ὅταν πράττη, πότερον δίκαια ἢ ἀδίκαια πράττει καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ.'

45. Ὅττω γὰρ ἔχει, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ· οὗ ἂν τις αὐτὸν τάξῃ ἡγησάμενος βέλτιστον εἶναι ἢ ὑπ' ἄρχοντος ταχθῇ, ἐνταῦθα, ὡς 5 ἐμοὶ δοκεῖν, μένοντα κινδυνεύειν μηδὲν ὑπολογιζόμενον μήτε θάνατον μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ αἰσχροῦ.'

46. Ἄλλ', ὧ μακάριε, θρα, μὴ ἄλλο τι τὸ γενναῖον καὶ τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ σώζειν τε καὶ σώζεσθαι· μὴ γὰρ τοῦτο μὲν, τὸ ζῆν ὅποσονδὴ χρόνον, τὸν γε ὡς ἀληθῶς ἄνδρα ἐατέον ἐστὶ καὶ οὐ φιλοψυχητέον, ἀλλ' ἐπι- 10 τρέψαντα περὶ τούτων τῷ θεῷ καὶ πιστεύσαντα ταῖς γυναιξίν, ὅτι τὴν εἰμαρμένην οὐδείς ἂν ἐκφύγοι, τὸ ἐπὶ τούτῳ σκεπτέον, τίνα ἂν τρόπον τοῦτον, ὃν μέλλοι χρόνον βιώναι, ὡς ἄριστα βιώῃ.'

47. Περισκοπεῖν ἄστρον δρόμους ὥσπερ συμπεριθέοντα καὶ τὰς τῶν 2 στοιχείων εἰς ἄλληλα μεταβολὰς συνεχῶς ἐννοεῖν· ἀποκαθαίρουσι γὰρ 15 αἱ τούτων φαντασίαι τὸν ῥύπον τοῦ χαμαὶ βίου.

48. [Καλὸν τὸ τοῦ Πλάτωνος] Καὶ δὴ περὶ ἀνθρώπων τοὺς λό- γους ποιούμενον ἐπισκοπεῖν δεῖ καὶ τὰ ἐπίγεια ὥσπερ ποθὲν ἀνωθεν, [κατὰ] ἀγέλας, στρατεύματα, γεώργια, γάμους, διαλύσεις, γενέσεις, θανάτους, δικαστηρίων θόρον, ἐρήμους χώρας, βαρβάρων ἔθνη ποι- 20 κίλα, ἐορτάς, θρήνους, ἀγοράς, τὸ παμμιγὲς καὶ τὸ ἐκ τῶν ἐναντίων συγκοσμούμενον.

49. Τὰ προγεγονότα ἀναθεωρεῖν, τὰς τοσαύτας τῶν γενομένων με- 2 ταβολὰς· ἐξεστὶ καὶ τὰ ἐσόμενα προεφορᾶν. ὁμοειδῆ γὰρ πάντως ἔσται καὶ οὐχ οἷόν τε ἐκβῆναι τοῦ ῥυθμοῦ τῶν νῦν γινομένων· ὅθεν καὶ ἴσον τὸ 25 τεσσαράκοντα ἔτεσιν ἱστορησάμενον τὸν ἀνθρώπινον βίον τῷ ἐπὶ ἔτη μύρια. τί γὰρ πλέον ὀφεί;

ssqq. Plat. Gorg. 512 de || 17sq. cf. Lucian. Char. 15 || 21 cf. Heracl. B 8

[1—27 AT] 1 ἐκεῖνον A || 2 ἀγαθοῦ ἔργα Bas. e Plat. || 4 αὐτὸν A || 5 ὑπάρχον- τος, corr. Bas. | ἐνταῦθα δεῖ et 6 δοκεῖ Bas. e Plat. || 8 μὴ om. A || 8,9 ἢ τὸ] ἢ τοῦ nonn. codd. Plat., ἢ ἢ τὸ Heindorf in Plat. || 10 ἐατέον ἐστὶ] εὐκτέον ἐστὶ Lugd., ἐατέον ἢ Schultz | ἐπιστρέψαντα A || 12 οὐδείς ἂν] οὐδ' ἂν εἰς A || 13 μέλλει T || 14 δρόμον A || 17 Καλὸν ... Πλάτωνος AT, secl. Breithaupt, Καλὸν ... Πυθαγόρου Upt. | δὴ] δεῖ A || 18 δεῖ] δὴ A, secl. Farquh. | ὥσπερ ποθὲν] γυρόθεν Reiske || 19 κατὰ AT: gloss. del. Lem., κάτω Cas., κάτωθεν ὥσπερ Reiske, πάντα Fourn. || 21 θρόνους A || 23 Τῷ τὰ Trann. | ἀναθεωροῦντι Schenkl in app. | καὶ τὰς Trann. | γενομένων Dal.: ἡγεμονικῶν T ἡγεμονικῶν A, νῦν γινομένων Trann. | verba τὰς ... μεταβολὰς post 20 ποιικίλα transp. Jacks. || 24 ἐσόμενα] σεμνά A

50. Καὶ· τὰ μὲν ἐκ γῆς φύντα εἰς γαῖαν,
τὰ δ' ἀπ' αἰθέριον βλαστόντα γένη
εἰς αἰθέριον πάλιν ἦλθε πόλον.

[ἢ τοῦτο· διάλυσίς τῶν ἐν ταῖς ἀτόμοις ἀντεμπλοκῶν καὶ τοιοῦτός τις 2
5 σκορπισμὸς τῶν ἀπαθῶν στοιχείων.]

51. Καὶ· σίτοισι καὶ ποτοῖσι καὶ μαγγανεύμασι
παρεκτρέποντες ὀχετόν, ὥστε μὴ θανεῖν.

θεόθεν δὲ πνέοντ' οὖρον ἀνάγκη
τλῆναι καμάτοις ἀνοδύρτοις.

2

10 52. Καββαλικώτερος, ἀλλ' οὐχὶ κοινωνικώτερος οὐδὲ αἰδημονέστερος
οὐδ' εὐτακτότερος ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν οὐδὲ εὐμενέστερος πρὸς τὰ τῶν
πλησίον παροράματα.

53. Ὅπου ἐργον ἐπιτελεῖσθαι δύναται κατὰ τὸν κοινὸν θεοῖς καὶ
ἀνθρώποις λόγον, ἐκεῖ οὐδὲν δεινόν· ὅπου γὰρ ὠφελείας τυχεῖν ἔξεστι
15 διὰ τῆς εὐδοσύσης καὶ κατὰ τὴν κατασκευὴν προϋούσης ἐνεργείας, ἐκεῖ
οὐδεμίαν βλάβην ὑφορατέον.

54. Πανταχοῦ καὶ διηνεκῶς ἐπὶ σοί ἐστι καὶ τῇ παρουσίᾳ συμβάσει
θεοσεβῶς εὐαρεστεῖν καὶ τοῖς παροῦσιν ἀνθρώποις κατὰ δικαιοσύνην
προσφέρεσθαι καὶ τῇ <παρ>ούσῃ φαντασίᾳ ἐμφιλοτεχνεῖν, ἵνα μὴ τι
20 ἀκατάληπτον παρειαρῇ.

55. Μὴ περιβλέπον ἀλλότρια ἡγεμονικά, ἀλλ' ἐκεῖ βλέπε κατ' εὐθύ,
ἐπὶ τί σε ἡ φύσις ὀδηγεῖ ἢ τε τοῦ ὅλου διὰ τῶν συμβαινόντων σοι καὶ ἡ σὴ
διὰ τῶν πρακτέων ὑπὸ σοῦ. πρακτέον δὲ ἐκάστῳ τὸ ἐξῆς τῇ κατασκευῇ· 2
κατεσκευάσται δὲ τὰ μὲν λοιπὰ τῶν λογικῶν ἔνεκεν καὶ ἐπὶ παντός
25 ἄλλον τὰ χεῖρω τῶν κρειττόνων ἔνεκεν, τὰ δὲ λογικὰ ἀλλήλων ἔνεκεν. τὸ 3

1sq. Eurip. fr. 839, 9–11 N.² (e Chrysippo) || 6sq. Eurip. Suppl. 1110sq. ||
8sq. fragm. trag. adesp. 303 N.²

[1–25 AT 1–3 M 13–16 WX 21–25 D] 1 μὲν ἐκ γῆς Schultz : ἐκ γῆς μὲν TM
μὲν ἐκ τῆς A, μὲν ἐκ γαίας Gat. e Philone (aet. 5, 30) | φύντα] φῦν τὰ A || 2 ἀπ']
ἐπ' A | βλαστῶντα A | γένη] γονῆς Gat. e Philone || 3 εἰς οὐράνιον πόλιν ἦλθε
πάλιν Gat. e Philone | ἦλθον A || 4–5 seclusi ('locus vix sanus' Schenkl in app.;
gloss. iam Rend. susp. est et ἢ in ἡγουν corr.) || 4 ἀτόμοι A || 6 Καὶ¹ secl. Gat.,
καὶ³ Markland | μαγγεύμασι Cas. e Plut. 110 C, μαντεύμασι codd. Eurip. || 8 πνέ-
οντες A || 10 ante c. 52 οὐκ ἔστιν ἀρχὴ τοῦτο, ἀλλὰ τῶν ἀνωτέρω τῶν πρὸ τῶν Πλα-
τωνικῶν συναφῆς scholiasta in T | καββαλικώτερος Cas. e Plut. 236 E : καββαλιώ-
τερος T παμβαλιώτερος A || 11 οὐδὲ ἀτακτότερος A, οὐδ' ἀταρακτότερος Fourn. ||
12 πλησίον A || 13 τὸν om. XX || 14 ἀνθρώπων X nonn. || 15 κατασκευὴν] σκευὴν
X nonn. | ποιούσης I₃P₄ | ἐνεργείας] ἐναργίας B || 19 suppl. Cas. || 21 ἐκεῖ βλέπε]
ἐπίβλεπε Rend. || 22 τοῦ] τῶν τοῦ A || 24 ἔνεκεν ὥσπερ καὶ T || 25 τὰ¹] τὰ δὲ D;
δὲ] τὸ T ('autem' Xyl.)

μὲν οὖν προηγούμενον ἐν τῇ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῇ τὸ κοινωνικόν
4 ἐστὶ, δεύτερον δὲ τὸ ἀνένδοτον πρὸς τὰς σωματικὰς πείσεις· λογικῆς γὰρ
καὶ νοεράς κινήσεως ἴδιον περιορίζειν ἑαυτὴν καὶ μήποτε ἡττᾶσθαι μήτε
αἰσθητικῆς μήτε ὀρμητικῆς κινήσεως· ζώῳδεις γὰρ ἐκότεραι, ἡ δὲ νοερά
ἐθέλει πρωτιστεύειν καὶ μὴ κατακρατεῖσθαι ὑπ' ἐκείνων. δικαίως γε· 5
5 πέφυκε γὰρ χρηστικὴ πᾶσιν ἐκείνοις. τρίτον ἐν τῇ λογικῇ κατασκευῇ τὸ
6 ἀπρόπτωτον καὶ ἀνεξαπάτητον. τούτων οὖν ἐχόμενον τὸ ἡγεμονικὸν
εὐθδεῖαν περαινέτω, καὶ ἔχει τὰ ἑαυτοῦ.

56. Ὡς ἀποτεθηκότα δεῖ καὶ μέχρι νῦν βεβιωκότα τὸ λοιπὸν ἐκ τοῦ
περιόντος ζῆσαι κατὰ τὴν φύσιν. 10

57. Μόνως φιλεῖν τὸ ἑαυτῷ συμβαῖνον καὶ συγκλωθόμενον. τί γὰρ
ἀρμοδιώτερον;

58. Ἐφ' ἐκάστον συμβάματος ἐκείνους πρὸ ὁμμάτων ἔχειν, οἷς τὰ αὐτὰ
συνέβαινεν, ἔπειτα ἤχθοντο, ἐξενίζοντο, ἐμέμφοντο· νῦν οὖν ἐκείνοι ποῦ;
2 οὐδαμοῦ. τί οὖν; καὶ σὺ θέλεις ὁμοίως; οὐχὶ δὲ τὰς μὲν ἀλλοτρίας τροπὰς 15
καταλιπεῖν τοῖς τρέπονσι καὶ τρεπομένοις, αὐτὸς δὲ περὶ τὸ πῶς χρῆσθαι
3 αὐτοῖς ὅλος γίνεσθαι; χρῆσι γὰρ καλῶς καὶ ὕλῃ σοι ἔσται· μόνον πρόσσεχε
καὶ θέλε σεαυτῷ καλὸς εἶναι ἐπὶ παντός, οὗ πράξεις· καὶ μέμνησο
ἀμφοτέρων, ὅτι . . . καὶ διάφορον ἐφ' οὗ ἡ πράξις.

59. Ἐνδον σκάπτει. ἔνδον ἡ πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ αἰεὶ ἀναβλύειν δυναμένη, 20
ἐὰν αἰεὶ σκάπτῃς.

60. Δεῖ καὶ τὸ σῶμα πεπηγέναι καὶ μὴ διερριφθαι μήτε ἐν κινήσει
2 μήτε ἐν σχέσει. οἷον γάρ τι ἐπὶ τοῦ προσώπου παρέχεται ἡ διάνοια συννετόν
αὐτὸ καὶ εὐσχημον συντηροῦσα, τοιοῦτο καὶ ἐπὶ ὅλῳ τοῦ σώματος
3 ἀπαιτητέον. πάντα δὲ ταῦτα σὺν τῷ ἀνεπιτηδεύτῳ φυλακτέα. 25

61. Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιστικῇ ὁμοιότερα ἢ περὶ τῇ ὀρχηστικῇ¹ κατὰ
τὸ πρὸς τὰ ἐμπλίνοντα καὶ οὐ προεγνωσμένα ἔτοιμος καὶ ἀπτῶς ἐστάναι.

62. Συνεχῶς ἐφιστάναι, τίνες εἰσὶν οὗτοι, ὅφ' ὧν μαρτυρεῖσθαι θέλεις,

[1—28 AT 1—8, 20—26 D 28 WX] 3 μήπω AD || 6 πᾶσιν] τοῖς πάθεσιν Thei. ||
7 ἀπρόσπτωτον AD || 8 εὐθδεῖαν Cor. (cf. V 3, 2; X 11, 4): εὐθδεῖα ATD, εὐθδεῖα
Schenkl | περαίνει τε Menag. | ἀπέχει Gat., ἔχει Rich. || 9 δεῖ] ἦδη Lem., δὴ
Thei. | νῦν οὐ βεβ. Lem., νῦν παρὰ φύσιν βεβ. Reiske, νῦν μὴ βεβ. Rend. || 11 Μό-
νως A: Μόνος T, Μόνον Bas. || 13 οἷς] οἱ A || 14 συνέβαινεν A || 15 ὁμοίως ταράτ-
τεσθαι Mazz. || 16 πῶς χρῆ χρῆσθαι Reiske || 17 χρῆσι A | σοι Gat.: σοῦ ||
17—18 πρόσσεχε σεαυτῷ καὶ θέλε καλὸς Gat. || 18 καλῶς A | οὗ] οὐ A || 19 ἐπ'
ἀμφοτέρων Gat. | lac. ind. et τὸ συμβαῖνον ἀδιάφορόν ἐστι suppl. Schultz, καὶ μεθ'
ὑπεξαίρεσεως ὥρμας suppl. Kron., διάφορον ἢ πράξις suppl. Thei., fort. ἀδιάφορον
τίνος ἢ πράξις vel τίς ὁ πράττων (cf. X 13, 1) | καὶ διάφορον] ἀδιάφορον Gat., κα-
διάφορον Kron., Thei. | ἐφ'] ἀφ' A || 20 Τὰ ἔνδον Schenkl | σκάπτει Schultz:
σκέπε A σκόπει D βλέπε T | τῶν ἀγαθῶν D pr. | ἀναβλύζειν D || 22 Δεῖ δὲ D:
μήτε ἐν κινήσει om. D || 23 συννετόν] συνεστός Cas., συνεστός Cor., σύμμετρον Jacks. ||
24 καὶ συντηροῦσα A, αἰεὶ συντ. Schenkl || 25 τῷ ἀνεπιτηδεύτῳ Thei. || 27 ἀπτῶς A

καὶ τίνα ἡγεμονικὰ ἔχουσιν. οὔτε γὰρ μέμνη τοῖς ἀκουσίως πταίνουσιν 2
οὔτε ἐπιμαρτυρήσεως δεήσῃ ἐμβλέπων εἰς τὰς πηγὰς τῆς ὑπολήψεως καὶ
ὁρμῆς αὐτῶν.

63. Πᾶσα ψυχὴ, φησὶν, ἄκουσα στέρεται ἀληθείας· οὕτως οὖν καὶ
5 δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ εὐμενείας καὶ παντὸς τοῦ τοιούτου.
ἀναγκαιότατον δὲ τὸ διηγεκῶς τούτου μεμνήσθαι· ἔση γὰρ πρὸς πάντας 2
πραότερος.

64. Ἐπὶ μὲν παντὸς πόνον πρόχειρον ἔστω, ὅτι οὐκ αἰσχρὸν οὐδὲ τὴν
διάνοιαν τὴν κυβερνῶσαν χεῖρῳ ποιεῖ· οὔτε γὰρ καθὼ λογικὴ ἐστὶν οὔτε
10 καθὼ κοινωνικὴ διαφθείρει αὐτήν. ἐπὶ μέντοι τῶν πλείστων πόνων καὶ 2
τὸ τοῦ Ἐπικούρου σοὶ βοηθεῖτω, ὅτι οὔτε ἀφόρητον οὔτε αἰώνιον, ἐὰν τῶν
ὄρων μνημονεύῃς καὶ μὴ προσδοξάζῃς. κάκεινον δὲ μέμνησο, ὅτι πολλὰ 3
πόνῳ τὰ αὐτὰ ὄντα λανθάνει δυσχεραίνόμενα, οἷον τὸ νυστάζειν καὶ τὸ
καυματίζεσθαι καὶ τὸ ἀνορεκτεῖν. ὅταν οὖν τινι τούτων δυσαρεστῆς, λέγε 4
15 σεαυτῷ, ὅτι πόνῳ ἐνδίδως.

65. Ὅρα, μήποτε τοιοῦτο πάθῃς πρὸς τοὺς ἀπανθρώπους, οἷον οἱ
ἄνθρωποι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

66. Πόθεν ἴσμεν, εἰ μὴ Τηλαύγης Σωκράτους τὴν διάθεσιν κρείσσω
ἦν; οὐ γὰρ ἀρκεῖ, εἰ Σωκράτης ἐνδοξότερον ἀπέθανε καὶ ἐντρεχέστερον 2
20 τοῖς σοφισταῖς διελέγετο καὶ καρτερικώτατα ἐν τῷ πάγῳ διενεκτέρευε
καὶ τὸν Σαλαμίνιον κελευσθεὶς ἄγειν γεννικώτερον ἔδοξεν ἀντιβῆναι καὶ

4 Epict. I 28, 4 (cf. II 22, 36): πᾶσα γὰρ ψυχὴ ἄκουσα στέρεται τῆς ἀληθείας, ὥς
λέγει Πλάτων (spectat ad Remp. 412e—413a, Soph. 228c) || 6—7 πρὸς πάντας πρα-
ότερος: idem de Marco dicit Galen. 12, 17 K., cf. Ael. Arist. ad reg. 105, 112, Athe-
nag. Apol. 1, 1 || 11sq. Epic. fr. 447 Us. (cf. VII 33) || 18 de Telauges cf. Diog.
Laert. VIII 43; 53, de Aeschinis dialogo, qui 'Telauges' inscribitur, cf. H. Dittmar,
Aischines von Sphettos, Berlin 1912, 213sq. || 20sq. cf. Plat. Symp. 220a—d,
Apol. 32c; Xen. Mem. IV 4, 3

[1—21 AT 4—7 D 1—15, 18—21 W 1—7, 18—21 X] 2 ἐπιμαρτυρήσεως] ἐπιμαρτυ-
ροῦσαι ὡς B ἐπιμαρτυρήσεσθαι p₄ | ἐμβλέπων] εἰ βλέπων Tv₁ ἐκβλέπων p₄, εἰς-
βλέπων vel εἰ βλέπει Gat. | πηγὰς] ψυχὰς A | τῆς om. l₂ p₄ | τῶν ὑπολήψεων v₈ ||
3 αὐτῶν om. v₇ || 4 Μέμνησο ὅτι πᾶσα D | φησὶν ἄκουσα A v₈ X: ἄκουσα φησὶν VT
ἄκουσα DB | οὕτως . . . 5 δικαιοσύνης om. D || 5 καὶ σωφροσύνης om. z | εὐμε-
νείας . . . 7 πραότερος] τῶν ἄλλων ἀρετῶν καὶ πάντως ἔση ταύτη πραότερος D ||
9 διάνοιαν τῶν κυβ. T | καθὼ λογικὴ Cas.: καθολικὴ A καθὼ ὕλική TW, καθὼ καθ-
ολικὴ Reiske || 10 διαφθείρει A || 11 βοηθεῖτω B βοηθήτω V || 12 μὴ] μηδὲν
Orth | δὲ om. BV || 13 λανθάνη A || 15 ἐαυτῷ AT || 16 Ὅρα] Ἄρα A | τι τοιούτου
Cor. || 17 ἀπάνθρωποι Cas. || 18 μὴ WX: μὲν A om. T | τηλαύγης TX nonn.: τη-
λαυγῆς A v₈ X nonn. | post κρείσσω ἦν verba λίαν . . . γνωρισθῆναι, quae c. 67, 1 leguntur,
transp. Kron. || 19 εἰ ἰσωκράτης v₆ | ἐντρεχέστερος p₄ || 20 καρτερικώτερον T ||
21 σαλαμίνιον v₃ | κελευσθεὶς X nonn. | γεννικώτερον Tv₈ X plerique: γενικώτερον
ABVX rell., γεναιώτερον Bas., γενναιώτερον Morus | ἔδειξε p₄ || 21—p. 64, 2 καί²
. . . ἦν del. Mazz.

ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐβρενθύετο, περὶ οὗ καὶ μάλιστα ἂν τις ἀπιστήσειεν, εἴπερ
3 ἀληθὲς ἦν· ἀλλ' ἐκεῖνο δεῖ σκοπεῖν, ποίαν τινὰ τὴν ψυχὴν εἶχε Σωκράτης
καὶ εἰ ἐδύνατο ἀρκεῖσθαι τῷ δίκαιος εἶναι τὰ πρὸς ἀνθρώπους καὶ ὅσιος
τὰ πρὸς θεοὺς μήτε ἐκεῖ πρὸς τὴν κακίαν ἀγανακτῶν μηδὲ μὴν δουλεύων
τινὸς ἀγνοία μήτε τῶν ἀπονεμομένων ἐκ τοῦ ὅλου ὥς ξένον τι δεχόμενος 5
ἢ ὥς ἀφόρητον ὑπομένων μήτε τοῖς τοῦ σαρκιδίου πάθεσιν ἐμπαρέχων
συμπαθῇ τὸν νοῦν.

67. Ἡ φύσις οὐχ οὕτω συνεκέρασέ <σε> τῷ συγκρίματι, ὥς μὴ ἐφείσθαι
περιορίζων ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι· λίαν γὰρ ἐνδέχεται
2 θεῖον ἄνδρα γενέσθαι καὶ ὑπὸ μηδενὸς γνωρισθῆναι. τούτου μέμνησο αἰ 10
3 καὶ ἔτι ἐκεῖνον, ὅτι ἐν ὀλιγίστοις κεῖται τὸ εὐδαιμόνως βιώσαι· καὶ μή,
ὅτι ἀπήλπισας διαλεκτικός καὶ φυσικός ἔσεσθαι, διὰ τοῦτο ἀπογνῶς καὶ
ἐλεύθερος καὶ αἰδήμων καὶ κοινωνικός καὶ εὐπειθής θεῶ.

68. Αβιάστως διαζῆσαι ἐν πλείστη θυμηδίᾳ, κἂν πάντες καταβοῶσιν
ἅτινα βούλονται, κἂν τὰ θηρία διασπῇ τὰ μελύδρια τοῦ περιτεθραμμένου 15
2 τούτου φνερμάτος. τί γὰρ κωλύει ἐν πᾶσι τούτοις τὴν διάνοιαν σφῆζειν
ἑαυτὴν ἐν γαλήνῃ καὶ κρίσει τῇ περὶ τῶν περιεστηκότων ἀληθεῖ καὶ
3 χρήσει τῶν ὑποβεβλημένων ἐτοίμῃ; ὥστε τὴν μὲν κρίσιν λέγειν τῷ
προσπίπτοντι 'τοῦτο ὑπάρχεις κατ' οὐσίαν, κἂν κατὰ δόξαν ἄλλοιον
φαίνη', τὴν δὲ χρῆσιν λέγειν τῷ ὑποπίπτοντι 'σὲ ἐξήτουν· αἰ γὰρ μοι 20
τὸ παρὸν ὕλη ἀρετῆς λογικῆς καὶ πολιτικῆς καὶ τὸ σύνολον τέχνης ἀν-
4 θρώπου <ισονόμου> θεῶ'. πᾶν γὰρ τὸ συμβαῖνον <ἐκ> θεῶν ἢ ἀνθρώπων
ἐξοικειοῦται καὶ οὔτε καινὸν οὔτε δυσμεταχείριστον, ἀλλὰ γνώριμον καὶ
εὐεργές.

69. Τοῦτο ἔχει ἡ τελειώτης τοῦ ἥθους, τὸ πᾶσαν ἡμέραν ὥς τελευταίαν 25
διεξάγειν καὶ μήτε σφύζειν μήτε ναρκᾶν μήτε ὑποκρίνεσθαι.

1 cf. Aristoph. Nub. 362, Plat. Symp. 221 b || 3sq. cf. Plat. Apol. 32 d || 11 apud
Iulianum (Symp. 427, 21) Marcus rogatus, quomodo homo deos imitari posset,
respondet: τῷ δεῖσθαι τῶν ἐλαχίστων

[1—26 AT 1—7 WX] 1 τοῖς T_V7 | ἀπιστήσειεν Gat. ('dubitari potest' Xyl.): ἐπι-
στήσειεν || 2 τὴν om. v₃, del. Cor. || 3 τῷ δίκαιος εἶναι ἀρκεῖσθαι WX | τῷ τὸ A
om. 1₄ || 4 ἐκεῖ T, ἐκεῖνων Schenkl in app. | μηδὲ μὴ γ || 6 ὑπομένων ὑπο-
τρέμων Reiske, ἀπογέμων Lofft || 8 add. Gat. | τὸ σου συγκριμάτιον Salm. || 9 ὑφ'
ἑαυτῷ ὑφ' ἑαυτοῦ A, ἐφ' ἑαυτῷ Cor. | λίαν . . . 10 γνωρισθῆναι post c. 66, 1
κρείσσων ἦν transp. Kron., post 13 θεῶ Farquh. || 11 βιώναι Cor. || 12 διαλεκτικῶς
καὶ φυσικῶς A || 16 κωλύειν A || 17 τῇ secl. Gat. | ἀληθεῖ κρίσει ἀληθεῖ A ||
19 ὑπάρχει A | κατ' οὐσίαν κἂν iter. A || 20 φαίνη Cor. : φανῇ AT, φανῆς Menag. ||
21 σύνολον συν ὅλης A || 22 ἰσονόμον θεῶ (cf. VIII 2, 2) Dal. : ἢ θεοῦ AT, θείου
Reiske | ἐκ θεῶν ἢ ἀνθρώπων (cf. II 13, 2sq.) Dal. : θεῶ ἢ ἀνθρώπων AT, θείων ἀν-
θρώπων Reiske || 25 ἔχει τοῦ τελειώτης ἥθους A

70. Οἱ θεοὶ ἀθάνατοι ὄντες οὐ δυσχεραίνουσιν, ὅτι ἐν τοσοῦτῳ αἰῶνι δεήσει αὐτοὺς πάντως αἰετιοῦντων ὄντων καὶ τοσοῦτων φαύλων ἀνεχεσθαι· προσέτι δὲ καὶ κήδονται αὐτῶν παντοίως. σὺ δὲ ὅσον οὐδέπω 2 λήγειν μέλλων ἀπανδῆς, καὶ ταῦτα εἰς ὧν τῶν φαύλων;

5 71. Γελοῖόν ἐστι τὴν μὲν ἰδίαν κακίαν μὴ φεύγειν, δὲ καὶ δυνατόν ἐστι, τὴν δὲ τῶν ἄλλων φεύγειν, ὅπερ ἀδύνατον.

72. Ὁ ἂν ἡ λογικὴ καὶ πολιτικὴ δύναμις εὐρίσκη μήτε νοερὸν μήτε κοινωνικόν, εὐλόγως καταδεέστερον ἐαυτῆς κρίνει.

73. Ὅταν σὺ εὖ πεποικηῶς ᾗς καὶ ἄλλος εὖ πεπονηῶς, τί ἐτι ζητεῖς 10 τρίτον παρὰ ταῦτα, ὥσπερ οἱ μωροί, τὸ καὶ δόξαι εὖ πεποικηκέναι ἢ τὸ ἀμοιβῆς τυχεῖν;

74. Οὐδείς κάμνει ὠφελούμενος. ὠφέλεια δὲ πρᾶξις κατὰ φύσιν· μὴ ὧν κάμνε ὠφελούμενος, ἐν ᾧ ὠφελεῖς.

75. Ἡ τοῦ ὅλου φύσις ἐπὶ τὴν κοσμοποιίαν ὥρμησε· νῦν δὲ ἦτοι πᾶν 15 τὸ γινόμενον κατ' ἐπακολούθησιν γίνεται ἢ ὀλίγιστα καὶ τὰ κυριώτατά ἐστιν, ἐφ' ᾧ ποιεῖται ἰδίαν ὁρμὴν τὸ τοῦ κόσμου ἡγεμονικόν. εἰς πολλὰ σε 2 γαληνότερον ποιήσει τοῦτο μνημονεύμενον.

H

1. Καὶ τοῦτο πρὸς τὸ ἀκενόδοξον φέρει, ὅτι οὐκέτι δύνασαι τὸν βίον 20 ὅλον ἢ τὸν γε ἀπὸ νεότητος φιλόσοφον βεβιωκέναι, ἀλλὰ πολλοῖς τε ἄλλοις καὶ αὐτὸς ἐαυτῷ δηλὸς γέγονας πόρρω φιλοσοφίας ὧν. πέφυρσαι οὖν, 2 ὥστε τὴν μὲν δόξαν τὴν τοῦ φιλοσόφου κτήσασθαι οὐκέτι σοι ῥᾴδιον· ἀνταγωνίζεται δὲ καὶ ἡ ὑπόθεσις. εἶπερ οὖν ἀληθῶς ἐώρακας, ποῦ κεῖται 3 τὸ πρᾶγμα, τὸ μὲν τί δόξεις ἄφες· ἀρκέσθητι δέ, εἰ κἂν τὸ λοιπὸν τοῦ 25 βίου οἷον δῆποτε ἡ φύσις σε θέλει βιώσῃ. κατανόησον οὖν, τί θέλει, καὶ 4 ἄλλο μηδὲν σε περισπάτω· πεπείρασαι γάρ, περὶ πόσα πλανηθεῖς οὐδαμοῦ εὗρες τὸ εὖ ζῆν· οὐκ ἐν συλλογισμοῖς, οὐκ ἐν πλούτῳ, οὐκ ἐν δόξῃ, οὐκ 5

198sq. libris Aristonis lectis Marcus Frontoni scripsit: *nimis quam saepe erubescit discipulus tuus sibi quae suscenset, quod viginti quinque natus annos nihil dum bonarum opinionum et puriorum rationum animo hauserim*, Fronto epist. ad Caes. IV 13 p. 75sq. N.

[1–27 AT 1–6, 12–13 D 1–6 WX] 1–3 Οἱ θεοὶ . . . σὺ δὲ] Ὁ θεὸς οὐχ ὅπως ἀθάνατος ὧν οὐ δυσχεραίνει τοιούτων καὶ τοσοῦτων φαύλων ἀνεχόμενος, ἀλλ' αὐτῶν παντοίως καὶ κήδεται, καὶ σὺ D || 2 δεήσει] δέη g | αὐτοὺς om. p₄ | ὄντων del. put. Leop. || 4 μέλλων λήγειν g || 5 καὶ om. v₈ || 7 Ὁ ἂν] K₂an A || 8 κρίνει Cor. || 9 ἄλλως A | ἐτι ζητεῖς] ἐπιζητεῖς Nauck, qui ὥσπερ οἱ μωροὶ secl. || 10 τόδε καὶ A || 14 Ἡ om. A | φύσεις A || 15 ἡ ὀλίγιστα Zuntz : ἡ ἀλόγιστα AT, ἡ ἀλογικά vel ἡ τὰ λογιστικά Cas., ἡ εὐλόγιστα αὐτοῦ Reiske, εἰ ἀλόγιστα Thei. || 16 ἡ ἐστιν Thei. || 17 τούτου A || 21 σεαυτῷ T || 22 φιλοσόφου σου A || 23–24 ἐώρακά σου κεῖται πρᾶγμα A || 24 κἂν τῷ λοιπῷ Schultz || 25 οἷον Cor. : ὅσον AT, ὡς Lem. | ἡ φύσις se Dal. : ἡ σὴ φύσις οὐ A | ἡ σὴ φύσις T, ὡς ἡ φύσις σου Cas. Gat., ἡ ἡ φύσις σου Kron. | βιώσῃ Cor. : βιώσειν AT, βιώσεις Cas. || 26 σε om. T

6 ἐν ἀπολαύσει, οὐδαμοῦ. ποῦ οὖν ἐστίν; ἐν τῷ ποιεῖν, ἃ ἐπιζητεῖ ἡ τοῦ
ἀνθρώπου φύσις· πῶς οὖν ταῦτα ποιήσεις; ἐὰν δόγματα ἔχῃς, ἀπ' ὧν αἱ
ὁρμαὶ καὶ αἱ πράξεις. τίνα δόγματα; τὰ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ὡς οὐδε-
νός μὲν ἀγαθοῦ ὄντος ἀνθρώπων, ὃ οὐχὶ ποιεῖ δίκαιον, σῶφρον, ἀνδρεῖον,
2 ἑλευθέριον, οὐδενός δὲ κακοῦ, ὃ οὐχὶ ποιεῖ τάναντία τοῖς εἰρημένοις. 5

2. Καθ' ἐκάστην προᾶξιν ἐρώτα σεαυτὸν· πῶς μοι αὕτη ἔχει; μὴ μετα-
νοήσω ἐπ' αὐτῇ; μικρὸν καὶ τέθνηκα καὶ πάντ' ἐκ μέσον. τί πλέον ἐπι-
ζητῶ, εἰ τὸ παρὸν ἔργον ζῶον νοεροῦ καὶ κοινωνικοῦ καὶ ἰσονόμου θεῶ;

3. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Γάιος καὶ Πομπήιος τί πρὸς Διογένη καὶ Ἡράκλει-
2 τον καὶ Σωκράτην; οἱ μὲν γὰρ εἶδον τὰ πράγματα καὶ τὰς αἰτίας καὶ τὰς 10
ῥέας καὶ τὰ ἡγεμονικά αὐτῶν ἦν αὐτόνομα· ἐκεῖ δὲ οἷων προνομία καὶ
δουλεία πόσων.

4. Ὅτι οὐδὲν ἤττον τὰ αὐτὰ ποιήσουσι, κἂν σὺ διαρραγῇς.

5. Τὸ πρῶτον μὴ ταράσσον· πάντα γὰρ κατὰ τὴν τοῦ ὅλου φύσιν καὶ
ὀλίγον χρόνον οὐδεὶς οὐδαμοῦ ἔσθ, ὥσπερ οὐδὲ Ἀδριανός, οὐδὲ Αἰγών- 15
2 στος. ἔπειτα ἀτενίσας εἰς τὸ πρᾶγμα [ἴδε αὐτὸ] καὶ συμμνημονεύσας, ὅτι
ἀγαθὸν σε ἀνθρώπων εἶναι δεῖ καὶ τί τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις ἀπαιτεῖ,
προᾶξον τοῦτο ἀμεταστρεπτί καὶ [εἰπέ] ὡς δικαιοτάτον φαίνεται σοι,
μόνον εὐμενῶς καὶ αἰδημόνως καὶ ἀνυποκριτῶς.

6. Ἡ τῶν ὅλων φύσις τοῦτο ἔργον ἔχει, τὰ ὧδε ὄντα ἐκεῖ μετατιθέναι, 20
2 μεταβάλλειν, αἶρειν ἔνθεν καὶ ἐκεῖ φέρειν. πάντα τροπαί, οὐχ ὥστε
φοβηθῆναι, μή τι καινόν· πάντα συνήθη [ἀλλὰ καὶ ἴσα αἱ ἀπονεμήσεις].

7. Ἀρκεῖται πᾶσα φύσις ἐαυτῇ εὐδοδούσῃ· φύσις δὲ λογικὴ εὐδοεῖ ἐν
μὲν φαντασίαις μήτε ψευδεῖ μήτε ἀδήλῳ συγκατατιθεμένη, τὰς ὁρμὰς
δὲ ἐπὶ τὰ κοινωνικά ἔργα μόνα ἀπευθύνουσα, τὰς ὁρέξεις δὲ καὶ τὰς 25
ἐκκλίσεις τῶν ἐφ' ἡμῖν μόνον πεποιημένη, τὸ δὲ ὑπὸ τῆς κοινῆς φύσεως
2 ἀπονεμόμενον πᾶν ἀσπάζομένη. μέρος γὰρ αὐτῆς ἐστίν, ὡς ἡ τοῦ φύλλου
φύσις τῆς τοῦ φυτοῦ φύσεως· πλὴν ὅτι ἐκεῖ μὲν ἡ τοῦ φύλλου φύσις

[1—28 AT] 2 ποιήσεις Cor.: ποιήσει AT, ποιήσει τις Gat. | ἐπὶ T | ἔχῃς Cor.:
ἔχῃ || 3 τὰ om. A || 4 ὃ om. A || 5 ἐλευθέριον T ('liberalem' Xyl.) || 6 ἐρωτᾷς ἐαν-
τόν A | ἔχῃ A || 7 τεθνηκότα A || 7.8 ἐπιζητῶ T, corr. Bas. ('requiro' Xyl.) || 9 δέ]
δὴ Rend., secl. Cor. || 11 αὐτῶν ἦν Trann.: ἦν αὐτῶν AT | αὐτόνομα Trann. in
app.: αὐτὰ A | ταῦτα T ('ita' Xyl.), ταῦτα Cas., ἀεὶ ταῦτα Couat, ἀήττητα Hoffm.,
αὐτάγκη Schenkl in app., αὐτὰ αὐτοκρατῇ Mazz. | ἐκεῖ] ἐκείνων Farquh. | οἷων
Trann.: ὅσων T | ὅση A | προνομία Dal.: πρόνοια AT, παράνοια Cas., ἀγνοια
Hoffm., περίνοια Rich., ὑπόνοια Kron., ὀλίγων πρόνοια Bign. || 15 οὐδεὶς] οὐδὲν
Lem. | ἀδριανός A || 16 seclusi || 18 ἀμεταστρεπτί T | εἰπέ ὡς] εἰπέ seclusi, ὁποῖως
Farquh. || 21 μεταβαλεῖν A || 21—22 τροπαί, πάντα συνήθη, ὥστε οὐχὶ φοβ. ordin.
verb. mut. Gat. || 22 verba ἀλλὰ . . . ἀπονεμήσεις hic seclusi et post c. 7, 2 ποιεῖται
transtuli, inscript. c. 7 esse put. Trann., ἀλλὰ . . . ἀπονεμ. et 21—22 οὐχ ὥστε . . .
καινόν invicem mut. Farquh. | αἱ] καὶ A || 26 μόνων A | ποιουμένη Cor., περιποιου-
μένη Rend.

μέρος ἐστὶ φύσεως καὶ ἀναισθήτου καὶ ἀλόγου καὶ ἐμποδιζέσθαι δυνα-
μένης, ἢ δὲ τοῦ ἀνθρώπου φύσις μέρος ἐστὶν ἀνεμποδίστου φύσεως καὶ
νοεράς καὶ δικαίας, εἴ γε ἴσους καὶ κατ' ἀξίαν τοὺς μερισμὸν χρόνων,
οὐσίας, αἰτίου, ἐνεργείας, συμβάσεως ἐκάστοις ποιεῖται. (ἀλλὰ καὶ ἴσαι
5 αἱ ἀπονεμήσεις.) σκόπει δέ, μὴ εἰ τὸ <ἐν> πρὸς τὸ ἐν ἴσον εὐρήσεις ἐπὶ 3
παντός, ἀλλὰ εἰ συλλήβδην τὰ πάντα τοῦδε πρὸς ἀθρόα τὰ τοῦ ἑτέρου.

8. Ἀναγινώσκειν οὐκ ἔξεστιν. ἀλλὰ ὕβριν ἀνείργειν ἔξεστιν· ἀλλὰ
ἡδονῶν καὶ πόνων καθυπερτερεῖν ἔξεστιν· ἀλλὰ τοῦ δοξαρίου ὑπεράνω
εἶναι ἔξεστιν· ἀλλὰ ἀναισθήτοις καὶ ἀχαρίστοις μὴ θυμοῦσθαι, προσέτι
10 κήδεσθαι αὐτῶν ἔξεστιν.

9. Μηκέτι σου μηδεὶς ἀκούσῃ καταμεμφομένον τὸν ἐν αὐτῇ βίον μηδὲ
σὺ σεαυτοῦ.

10. Ἡ μετάνοιά ἐστιν ἐπιλήψις τις ἑαυτοῦ ὡς χρήσιμόν τι παρεικότος·
τὸ δὲ χρήσιμον ἀγαθόν τι δεῖ εἶναι καὶ ἐπιμελητέον αὐτοῦ τῷ καλῷ καὶ
15 ἀγαθῷ ἀνδρί· οὐδεὶς δ' ἂν καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ μετανοήσειεν ἐπὶ τῷ
ἡδονῇ τινα παρεικέναι· οὔτε ἄρα χρήσιμον οὔτε ἀγαθὸν ἡδονή.

11. Τοῦτο τί ἐστὶν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τῇ ἰδίᾳ κατασκευῇ; τί μὲν τὸ
οὐσιῶδες αὐτοῦ καὶ ὕλικόν; τί δὲ τὸ αἰτιῶδες; τί δὲ ποιεῖ ἐν τῷ κόσμῳ;
πόσον δὲ χρόνον ὑφίσταται;

20 12. Ὅταν ἐξ ὕπνου δυσχερῶς ἐγείρῃ, ἀναμνησκού, ὅτι κατὰ τὴν
κατασκευὴν σου ἐστὶ καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπικὴν φύσιν τὸ πράξεις κοινω-
νικὰς ἀποδιδόναι, τὸ δὲ καθεύδειν κοινὸν καὶ τῶν ἀλόγων ζώων· ὁ δὲ
κατὰ φύσιν ἐκάστω, τοῦτο οἰκειότερον καὶ προσφυνέστερον καὶ δὴ καὶ
προσηνέστερον.

25 13. Διηρεκῶς καὶ ἐπὶ πάσης, εἰ οἷόν τε, φαντασίας φυσιολογεῖν,
παθολογεῖν, διαλεκτικεύεσθαι.

14. Ὡς ἂν ἐντυγχάνῃς, εὐθὺς αὐτῷ πρόλεγε· οὗτος τίνα δόγματα ἔχει
περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν; εἰ γὰρ περὶ ἡδονῆς καὶ πόνου καὶ τῶν ποιητικῶν 2
ἐκατέρου καὶ περὶ δόξης, ἀδοξίας, θανάτου, ζωῆς τοιάδε τίνα δόγματα
30 ἔχει, οὐδὲν θανμαστὸν ἢ ξένον μοι δόξει, ἐὰν τάδε τίνα ποιῇ, καὶ μεμνήσο-
μαι, ὅτι ἀναγκάζεται οὕτω ποιεῖν.

[1-31 AT 7-12, 15-16, 20-24 D] 3 εἴ γε | ἢ γε Gat. | τοὺς del. Morus ||
4-5 ἀλλὰ . . . ἀπονεμήσεις e c. 6, 2 huc transtuli || 5 suppl. Cas. || 6 τοῦ δέ, corr.
Cas. | ἀθρόα A || 7 Ἀναγινώσκειν] Ἀναβιώναι Nauck, Πάντα γινώσκειν Stieh,
Τῶν γινώσκειν Jacks., sed nihil mutandum, cf. II 2, 2; 3, 3; IV 30 || 9, 10 προσέτι
δὲ καὶ κήδ. Reiske || 12 σὺ] τὸν Bas. | σεαυτόν D || 13 παρῆκότος A || 14 χρήσιμον
ἀγαθόν Reiske: ἀγαθὸν χρήσιμον AT | καί¹] εἰ Lem. || 14-15 ἀγαθῷ καὶ καλῷ T ||
15 οὐδεὶς ἂν AD, οὐδεὶς ἂν οὐν Schenkl in app. || 16 παρῆκέναι AD || 17 Τοῦτό
ἐστὶν A | καθ' ἑαυτὸ T | τῇ ἰδίᾳ κατασκευῇ del. Schultz, fort. recte || 27 αὐτῷ
Schenkl: αὐτῷ A | σαυτῷ T | οὗτος ex οὕτως corr. A || 28 εἰ A: ἢ T, ἢ Bas. ||
30 ἔχειν T | ἢ] εἰ A | μέμνησο A || 31 πονεῖν T, post πονεῖν verba 30-31 μεμνήσο-
μαι . . . ποιεῖν recte iter.

15. Μέμνησο, ὅτι, ὥσπερ αἰσχροὶ ἐστί ξενίζεσθαι, εἰ ἡ σκῆ σῦκα φέ-
ρει, οὕτως, εἰ ὁ κόσμος τάδε τινα φέρει, ὧν ἐστὶ φορὸς· καὶ ἱατρῶ δὲ καὶ
κυβερνήτῃ αἰσχροὶ ξενίζεσθαι, εἰ πεπύρεχεν οὗτος ἢ εἰ ἀντίπνοια γέγονεν.

16. Μέμνησο, ὅτι καὶ τὸ μετατίθεσθαι καὶ ἔπεσθαι τῷ διορθοῦντι
2 ὁμοίως ἐλευθέρων ἐστί. σὴ γὰρ ἐνέργεια κατὰ τὴν σὴν ὁρμὴν καὶ κρίσιν 5
καὶ δὴ καὶ κατὰ νοῦν τὸν σὸν περαινομένη.

17. Εἰ μὲν ἐπὶ σοί, τί αὐτὸ ποιεῖς; εἰ δὲ ἐπ' ἄλλω, τί νι μέμφῃ; ταῖς
ἀτόμοις ἢ τοῖς θεοῖς; ἀμφοτέρω μανιώδῃ.

2 Οὐδενὶ μεμπτέον. εἰ μὲν γὰρ δύνασαι, διόρθωσον· εἰ δὲ τοῦτο μὴ
δύνασαι, τό γε πρᾶγμα αὐτό· εἰ δὲ μὴ τοῦτο, πρὸς τί ἐτι συμφέρει τὸ 10
μέμψασθαι; εἰκὴ γὰρ οὐδὲν ποιητέον.

2 18. Ἐξω τοῦ κόσμου τὸ ἀποθανὸν οὐ πίπτει. εἰ ὧδε μένει, καὶ μετα-
βάλλει ὧδε καὶ διαλύεται εἰς τὰ [ἴδια ᾧ] στοιχεῖα τοῦ κόσμου [καὶ σά].
καὶ αὐτὰ δὲ μεταβάλλει καὶ οὐ γογγύζει.

19. Ἐκαστον πρὸς τι γέγονεν, ἵππος, ἄμπελος. τί θαυμάζεις; καὶ ὁ 15
2 ἥλιος ἐρεῖ ἑρὸς τι ἔργον γέγονα' καὶ οἱ λοιποὶ θεοί. σὺ οὖν πρὸς τί; τὸ
ἦδεσθαι; ἴδε, εἰ ἀνέχεται ἡ ἔννοια.

20. Ἡ φύσις ἐστόχασται ἑκάστον οὐδέν τι ἔλασσαν τῆς ἀπολήξεως ἢ
2 τῆς ἀρχῆς τε καὶ διεξαγωγῆς, ὥς ὁ ἀναβάλλων τὴν σφαῖραν· τί οὖν
ἀγαθὸν τῷ σφαιρίῳ ἀναφερομένῳ ἢ κακὸν καταφερομένῳ ἢ καὶ πεπτω- 20
3 κότε; τί δὲ ἀγαθὸν τῇ πομφόλῳ συνεστῶσῃ ἢ κακὸν διαλυθείσῃ; τὰ
ὅμοια δὲ καὶ ἐπὶ λύχνου.

21. Ἐκστρεφον καὶ θέασαι, οἷόν ἐστι, γηρᾶσαν δὲ οἷον γίνεται, νοσήσαν
δέ, πονήσαν δέ.

2 Βραχύβιον καὶ ὁ ἐπαινῶν καὶ ὁ ἐπαινούμενος καὶ ὁ μνημονεύων καὶ ὁ 25

19 *pila lusit adprime dicit de Marco Hist. Aug. IV 4, 9*

[1—25 AT 1—3, 9—11 WX 25 W] 1 Μέμνησον v₃ | ἐστι om. T || 2 τοιάδε τινα
Reiske | ὅν ἐστι v₂ || 3 αἰσχροὶ ἐστί v₁ | εἰ² om. X nonn., del. Gat. | γέγονεν ἀν-
τίπνοια v₅ || 5 ἐλευθέρων Rich. | σὴ γὰρ ἢ Lofft || 9 μεμπταῖον v₇ || 9—10 εἰ δὲ
... δύνασαι om. T ('vel si prius nequis' Xyl.) || 10 γε] δέ T | μὴ τοῦτο ABVX nonn.:
μηδὲ τοῦτο v₈ X rell. | τοῦτο μὴ δύνασαι T | συμφέρει V (συμ in ras.) B et p₄ ex σοι
φέρει corr.: σοι φέρει ATv₈ X plerique || 11 οὐδὲ v₇ || 12 εἰ] εἰ δ' Lofft, ἀεὶ Schenkl
in adn. suppl., del. Jacks. || 13 ἴδια ᾧ] delevi, αἰδία ᾧ Farquh. | στοιχεῖα ἐστί T |
καὶ σά] delevi (ἴδια ᾧ ἐστί καὶ σά glossam aliunde, ex. gr. e VIII 26, 1, intrusam
esse manif. est, cf. glossam in III 6, 3), καὶ σοῦ Cor. || 16 ἐρεῖ . . . γέγονα] 'possunt
dicere cuius rei causa facti sunt' Xyl. | ἔργον γέγονα] ἐτι γέγονεν A || 17 ἰδὲ ἂν
ἔχεται ἔννοια A || 18 ἢ ἑκάστου A || 19 οὖν] οὖν ἢ A || 21 πομφόλῳ γιγ v₁ || 21—22 τὰ
... λύχνου gloss. put. Stich || 23 Ἐξω στρέφον Morus | οἷόν ἐστι] σῶμα excidisse
put. Morus, τὸ σωματίον νέον Menag. || 23, 24 νοσήσαν τε καὶ Menag. || 24 πονήσαν
Dal.: πορνέυσαν AT, secl. March., ἀποπνεύσαν Gat., πυρέξαν Cor., ἀποπνοσθὲν Lofft,
διαπυήσαν Leop., alii aliter || 24—25 πορνέυσαν, βραχύβιον δέ T || 25 καὶ ὁ μνημο-
νεύων om. v₈

μνημονεύμενος. προσέτι δὲ καὶ ἐν γωνίᾳ τούτου τοῦ κλίματος καὶ 3
οὐδὲ ἐνταῦθα πάντες συμφωνοῦσι καὶ οὐδὲ αὐτός τις ἑαυτῷ· καὶ ὅλη
δὲ ἡ γῆ στιγμή.

22. Πρόσεχε τῷ ὑποκειμένῳ ἢ τῇ ἐνεργείᾳ ἢ τῷ δόγματι ἢ τῷ σημαίνο-
5 μένῳ.

Δικαίως ταῦτα πάσχεις· μᾶλλον γὰρ θέλεις ἀγαθὸς αὐριον γενέσθαι ἢ 2
σήμερον εἶναι.

23. Πράσσω τι; πράσσω ἐπὶ ἀνθρώπων εὐποίαν ἀναφέρων· συμβαίνει
τί μοι; δέχομαι ἐπὶ τοὺς θεοὺς ἀναφέρων καὶ τὴν πάντων πηγὴν, ἀφ' ἧς
10 πάντα τὰ γινόμενα συμμηρύνεται.

24. Ὑποῖόν σοι φαίνεται τὸ λούεσθαι, ἔλαιον, ἰδρώς, ῥύπος, ὕδωρ
γλοιῶδες, πάντα σικχαντά, τοιοῦτον πᾶν μέρος τοῦ βίου καὶ πᾶν ὑπο-
κείμενον.

25. Λούκιλλα Οὐῆρον, εἶτα Λούκιλλα· Σέκουνδα Μάξιμον, εἶτα
15 Σέκουνδα· Ἐπιτόγχανος Διότιμον, εἶτα Ἐπιτόγχανος· Φανστίναν Ἀντωνί-
νος, εἶτα Ἀντωνίνος. τοιαῦτα πάντα· Κέλερ Ἀδριανόν, εἶτα Κέλερ. οἱ δὲ 2
δοριμεῖς ἐκεῖνοι ἢ προγνωστικοὶ ἢ τετυφωμένοι ποῦ, οἷον [δοριμεῖς μὲν]
Χάραξ καὶ Δημήτριος ὁ Πλατωνικὸς καὶ Εὐδαίμων καὶ εἰ τις τοιοῦτος;
πάντα ἐφήμερα, τεθνηκότα πάλοι· ἔνιοι μὲν οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον μνημονευθέν- 3
20 τες, οἱ δὲ εἰς μύθους μεταβαλόντες, οἱ δὲ ἤδη καὶ ἐκ μύθων ἐξίτηλοι.
τούτων οὖν μεμνήσθαι, ὅτι δεήσει ἥτοι σκεδασθῆναι τὸ συγκριμάτιόν 4
σου ἢ σβεσθῆναι τὸ πνευμάτιον ἢ μεταστῆναι καὶ ἀλλαγῇ καταταχθῆναι.

26. Εὐφροσύνη ἀνθρώπου ποιεῖν τὰ ἴδια ἀνθρώπου. ἴδιον δὲ ἀνθρώπου 2
εὖνοια πρὸς τὸ ὁμόφυλον, ὑπερόρασις τῶν αἰσθητικῶν κινήσεων, διάκρι-
25 σις τῶν πιθανῶν φαντασιῶν, ἐπιθεώρησις τῆς τῶν ὄλων φύσεως καὶ τῶν
κατ' αὐτὴν γινομένων.

16 oratorem Caninium Celerem magistrum Marci et Veri fuisse refert Hist. Aug.
IV 2, 4; V 2, 5, cf. Philostr. vit. soph. I 524 p. 94 W. | de oratore Adriano cf.
Philostr. vit. soph. II 585sq. p. 222sq. W. (cf. Birley p. 354) || 18 Δημήτριος
οὗτος ἐπὶ τοῦ Σεβαστοῦ ἤκμαζεν, οὐ Μάρκος ἐν τοῖς Ἑθνικοῖς αὐτοῦ μένηται, Are-
thas schol. in Lucian. de salt. 63 p. 189 R.; de Platónico Demetrio cf. Lucian. ca-
lumn. 16

[1–26 AT 1–3 W] 1 τούτου om. BV || 4 ἢ τῷ δόγματι ἢ τῇ ἐνεργείᾳ T || 6 αὐ-
τὰ A | μᾶλλον γὰρ Schultze: μᾶλλον δὲ AT, ὅτι μᾶλλον δὴ Gat., εἰ μᾶλλον Reiske ||
8 Πράσσω ὅ τι πράσσω Reiske || 8–9 συμβαίνει . . . ἀναφέρων om. A || 9 ὅφ' ἧς
Cor. || 10 συμμηρύνεται A || 12 γλοιῶδες A | τοῦ s. l. A || 14 οὐῆρον A || 14 et 15 Σέ-
κουνδα Gat.: σεκούνδα A | Σεκούνδα T || 15 Φανστίναν T | ἀντωνίνος A || 16 εἶτα
Ἀντωνίνος om. A | Κέλερ . . . Κέλερ in initium cap. transp. Stich (Marcum de im-
peratore Hadriano loqui falso ratus), post Ἀντωνίνος alt. colloc. Salm. | ἀδρια-
νὸν A, Bas. (sine spiritu T) || 17 secl. Rend. (17–18 οἷον . . . τοιοῦτος del. Trann.) ||
18 Χάραξ Bas., Τέραξ Gat. | δήμη^{re} A | ὁ Πλατωνικὸς secl. Haines || 20 μεταβαλ-
όντες A || 21 μεμνήσθαι καὶ Trann. in app. || 22 καταταχθῆναι A

27. Τρεῖς σχέσεις· ἡ μὲν πρὸς τὸ ἀγγεῖον τὸ περικείμενον, ἡ δὲ πρὸς τὴν θεῖαν αἰτίαν, ἀφ' ἧς συμβαίνει πᾶσι πάντα, ἡ δὲ πρὸς τοὺς συμβιοῦντας.

28. Ὁ πόνος ἦτοι τῷ σώματι κακόν· οὐκοῦν ἀποφαιnéσθω· ἢ τῇ ψυχῇ· ἀλλ' ἐξεστὶν αὐτῇ τὴν ἰδίαν αἰθρίαν καὶ γαλήνην διαφυλάσσειν καὶ μὴ 5
2 ὑπολαμβάνειν, ὅτι κακόν. πᾶσα γὰρ κρίσις καὶ ὀρμή καὶ ὀρεξεις καὶ ἔκκλησις ἔνδον καὶ οὐδὲν κακόν ὧδε ἀναβαίνει.

29. Ἐξάλειφε τὰς φαντασίας συνεχῶς ἑαυτῷ λέγων· νῦν ἐπ' ἐμοί ἐστίν, ἵνα ἐν ταύτῃ ψυχῇ μηδεμία πονηρία ἢ μηδὲ ἐπιθυμία μηδὲ ὅλως ταραχὴ 10
2 τις· ἀλλὰ βλέπων πάντα, ὅποιά ἐστι, χρῶμαι ἐκάστω κατ' ἀξίαν'. 10
2 μέμνησο ταύτης τῆς ἐξουσίας.

30. Κατὰ φύσιν λαλεῖν καὶ ἐν συγκλήτῳ καὶ πρὸς πάνθ' ὄντινον, κοσμίως, μὴ περιτράνως· ὕγιει λόγῳ χρῆσθαι.

31. Αὐλὴ Αὐγούστου, γυνή, θυγάτηρ, ἔγγονοι, πρόγονοι, ἀδελφῇ, Ἀγρίππας, συγγενεῖς, οἰκεῖοι, φίλοι, Ἄρειος, Μαικήρας, ἱατροί, θύται· 15
2 ὅλης αὐλῆς θάνατος. εἰτα ἐπιθι τὰς ἄλλας <αὐλὰς καὶ τὸν θάνατον αὐτῶν, εἰτα τὸν ὅλων πόλεων, ἀλλὰ> μὴ καθ' ἑνὸς ἀνθρώπου θάνατον, οἶον 3
3 Πομπηίων· κακῆινο δὲ τὸ ἐπιγραφόμενον τοῖς μνήμασιν ἔσχατος τοῦ ἰδίου γένους· ἐπιλογίζεσθαι, πόσα ἐσπᾶσθησαν οἱ πρὸ αὐτῶν, ἵνα διάδοχόν 20
τινα καταλίπωσιν, εἰτα ἀνάγκη ἔσχατόν τινα γενέσθαι· πάλιν ὧδε ὅλου 20
γένους θάνατον.

32. Συντιθέναι δεῖ τὸν βίον κατὰ μίαν προᾶξιν καί, εἰ ἐκάστη τὸ ἑαυτῆς ἀπέχει ὥς οἶόν τε, ἀρκεῖσθαι· ἵνα δὲ τὸ ἑαυτῆς ἀπέχη, οὐδὲ εἰς σε κωλύσαι 2
2 δύναται. ἄλλ' ἐνστήσεται τι ἔξωθεν· οὐδὲν εἰς γε τὸ δικαίως καὶ 3
3 σωφρόνως καὶ εὐλογίστως· ἄλλο δέ τι ἴσως ἐνεργητικὸν κωλυθήσεται, 25
ἀλλὰ τῇ πρὸς αὐτὸ τὸ κώλυμα εὐαρεστήσει καὶ τῇ ἐπὶ τὸ διδόμενον 25
ἐγνώμονι μεταβάσει εὐθὺς ἄλλη προᾶξις ἀντικαθίσταται ἐναρμόσουσα εἰς τὴν σύνθεσιν, περὶ ἧς ὁ λόγος.

[1—28 AT] 1 ἀγγεῖον Valek. (cf. X 38, 2; XII 2, 1; III 3, 6): αἷτιον AT, σωμάτων Cor., secl. Farquh. || 7 ἔκκλησις A | κακόν om. A, ἔξωθεν Thei. || 12 verba κατὰ φύσιν in initio c. 30 collocanda esse conl. Trann. in app. (coll. V 3, 1), ab edd. vulgo in fine c. 29 colloc., in AT null. interv. inter cc. 29 et 30 et post ἐξουσίας interp. || 13 κοσμίως καὶ περιτράνω καὶ ὕγιει Reiske || 14 ἔκγονοι A | πρόγονοι ἀπόγονοι Gat. ('posterī' Xyl.) || 15 ἀγρίππας A || 16—17 supplevi (cf. IV 48, 1), simil. iam Thei. (qui ὅλων γένους pro ὅλων πόλεων scr.), αὐλὰς iam Schenkl (qui post ἄλλας plura excidisse perspexit), πόλεις vel γενεάς vel ταρὰς Reiske, ἀπωλείας Kron., ἐπιγραφὰς Breithaupt || 17 μηκέθ' ἑνὸς Lofft | post θάνατον inser. ἀλλ' ὅλον γένους Cor. || 18 πομπηίων A || 19 ἐσπᾶσθησαν A || 20 καταλείπωσιν A || 20—21 πάλιν . . . θάνατον post 18 Πομπηίων colloc. Reche || 23 ἀπέχει Schenkl (cf. XI 1, 2): παρέχει T πάσχει A | παρέχη Morus || 24 ἀλλὰ στήσεται, corr. Morus ('obstabit' Xyl.) | ante δικαίως inser. διακείσθαι Rend., πρᾶττειν post 25 εὐλογίστως inser. Morus || 25 ἐνεργητικόν] ἐνέργημα Lem. || 27 ἐναρμόζουσα Menag.

33. Ατύφως μὲν λαβεῖν, εὐλύτως δὲ ἀφεῖναι.

34. Εἴ ποτε εἶδες χεῖρα ἀποκεκομμένην ἢ πόδα ἢ κεφαλὴν ἀποτετμη-
μένην χωρὶς πον ἀπὸ τοῦ λοιποῦ σώματος κειμένην· τοιοῦτον ἑαυτὸν
ποιεῖ, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, ὁ μὴ θέλων τὸ συμβαῖνον καὶ ἀποσχίζων ἑαυτὸν
5 ἢ ὁ ἀκοινώνητόν τι πράσσων. ἀπέρριψαί ποτε ἀπὸ τῆς κατὰ φύσιν 2
ἐνώσεως· ἐπεφύκεις γὰρ μέρος· νῦν σεαυτὸν ἀπέκοψας. ἀλλ' ὥδε κομψὸν 3
ἐκείνο, ὅτι ἔξεστί σοι πάλιν ἐνώσαι σεαυτὸν. τοῦτο ἄλλω μέρει οὐδενὶ θεὸς 4
ἐπέτρεψε, χωρισθέντι καὶ διακοπέντι πάλιν συνελθεῖν. ἀλλὰ σκέψαι 5
τὴν χρηστότητα, ἣ τετίμηκε τὸν ἄνθρωπον· καὶ γὰρ ἵνα τὴν ἀρχὴν μὴ
10 ἀπορραγῇ ἀπὸ τοῦ ὅλου, ἐπ' αὐτῷ ἐποίησε, καὶ ἀπορραγέντι πάλιν
ἐπανελθεῖν καὶ συμφῶναι καὶ τὴν τοῦ μέρους τάξιν ἀπολαβεῖν [ἐποίησεν].

35. Ὡσπερ τὰς ἄλλας δυνάμεις ἐκάστω τῶν λογικῶν ἴσχεδὸν ὅσον ἴ
ἢ τῶν λογικῶν φύσις, οὕτω καὶ ταύτην παρ' αὐτῆς εἰλήφαμεν. ὃν τρόπον 2
γὰρ ἐκείνη πᾶν τὸ ἐνιστάμενον καὶ ἀντιβαῖνον ἐπιπεριτρέπει καὶ κατα-
15 τάσσει εἰς τὴν εἰμαρμένην καὶ μέρος ἑαυτῆς ποιεῖ, οὕτω καὶ τὸ λογικὸν
ζῶον δύναται πᾶν κώλυμα ἕλιν ἑαυτοῦ ποιεῖν καὶ χρῆσθαι αὐτῷ, ἐφ' οἷον
ἂν καὶ ὥρμησεν.

36. Μὴ σε συγγεῖτω ἡ τοῦ ὅλου βίου φαντασία. μὴ συμπερινοεῖ ἐπίπονα
οἷα καὶ ὅσα πιθανὸν ἐπιγενήσεσθαι, ἀλλὰ καθ' ἕκαστον τῶν παρόντων
20 ἐπερώτα σεαυτὸν, τί τοῦ ἔργου τὸ ἀφόρητον καὶ ἀνύποιστον. αἰσχυρνήσῃ
γὰρ ὁμολογῆσαι. ἔπειτα ἀναμύνησκε σεαυτὸν, ὅτι οὔτε τὸ μέλλον οὔτε 2
τὸ παρωχικός βαρεῖ σε, ἀλλ' αἰεὶ τὸ παρόν. τοῦτο δὲ κατασμικρύνεται, 3
ἐὰν αὐτὸ μόνον περιορίσῃς καὶ ἀπελέγγῃς τὴν διάνοιαν, εἰ πρὸς τοῦτο
ψιλὸν ἀντέχειν μὴ δύναται.

25 37. Μήτι νῦν παρακάθηται τῇ Οὐήρου σορῷ Πάνθεια ἢ Πέργαμος;

25 ὁ λόγος οὗτος ἀντιγραφὴ τοῦ εἰς Πάνθειαν τὴν Συμμεταίαν, γυναῖκα δὲ Οὐήρου
τοῦ χρηστοῦ καίσαρος, ἐπαινὸν ἐστίν . . . ἥς καὶ Μάρκος ὁ καῖσαρ ἐν τοῖς εἰς ἑαυτὸν
'*Ἠθικοῖς* αὐτοῦ μέμνεται Arethas schol. in Lucian. pro imag. p. 207 R.

[1-25 AT 2-11 WX 18-24 D] 2 ἀποτετμημένην om. γ || 3 ποῦ ποτε AT | ἀπὸ
s. l. B || 4 ἐφ' ἑαυτὸν p₆ || 5 ὁ om. z v₃ | ἀκινώνωτον (cui glossa ἀμικτον adscr.) B |
ἀπέρριψε AV₆ ἀπόρριψαι g | ποτε] ποῦ ποτε AT | πον v₈ (in B legi nequit) || 6 μέ-
λος Cor. | νῦν δὲ l₃ || 7 σεαυτὸν WX plerique || 8 δὲ καὶ v₇ || 9 ἢ T | μὴ τὴν
ἀρχὴν WX || 10 ἀπορραγέν T, ἀπορραγέντα Morus || 11 συμβῆναι A | μέλους
Lem. | ἐποίησεν del. Schultz, ἐπέτρεψεν Cas., ἐπ' αὐτῷ ἐποίησεν Nauck || 12 ἑκα-
στος T, εἰς ἕκαστον Cas. | σχεδὸν ὅσον] hic verbum latere put. Cas., qui ἐσκέδασεν
coni., ἔδωκεν Schultz, ἐπέδωκεν Schmidt, ἐχορήγησεν Fourn., σχεδὸν δίδωσιν
Rich., alii aliter || 13 τῶν λογικῶν] del. Schmidt, τῶν ὅλων Gat. || 14 περιτρέπει
Cor. | καί² om. A || 17 ὁρμήσῃ Cor. || 19 οἷα] ᾧ A | ἐπιγενήσεσθαι Gat.: ἐπιγεγε-
νησθαι ATD, ἐπιγενήσθαι καὶ ἐπιγενήσεσθαι March. || 21 ὁμολόγησαι A || 24 δύ-
νασαι D pr. || 25 Μὴ τοίνυν A | Οὐήρου Salm.: τοῦ κυροῦ A | τοῦ κυρίου T, τοῦ
del. Nauck

τί δέ; τῇ Ἀδριανοῦ Χαβρίας ἢ Διότιμος; γελοῖον. τί δέ; εἰ παρεκάθητο, ἔμελλον αἰσθάνεσθαι; τί δέ; εἰ ἡσθάνοντο, ἔμελλον ἡσθήσεσθαι; τί δέ; 2 εἰ ἥδοντο, ἔμελλον οὗτοι ἀθάνατοι εἶναι; οὐχὶ καὶ τούτους πρῶτον μὲν γράϊας καὶ γέροντας γενέσθαι οὕτως εἴμαρτο, εἴτα ἀποθανεῖν; τί οὖν ὕστερον ἔμελλον ἐκείνοι ποιεῖν τούτων ἀποθανόντων; 5

38. Γράσων πᾶν τοῦτο καὶ λύθρον ἐν θυλάκῳ· εἰ δύνασαι ὀξὺ βλέπειν, βλέπε.

39. Κρίνων, φησί, σοφωτάτοις δικαιοσύνης κατεξαναστατικὴν ἀρετὴν οὐχ ὁρῶ ἐν τῇ τοῦ λογικοῦ ζώον κατασκευῇ· ἡδονῆς δὲ ὁρῶ τὴν ἐγκράτειαν.

40. Ἐὰν ἀφέλῃς τὴν σὴν ὑπόληψιν περὶ τοῦ λυπεῖν σε δοκοῦντος, 10 αὐτὸς ἐν τῷ ἀσφαλεστάτῳ ἔστηκας. 'τίς αὐτός;' ὁ λόγος. 'ἀλλ' οὐκ εἰμὶ 3 λόγος.' ἔστω· οὐκοῦν ὁ μὲν λόγος αὐτὸς ἑαυτὸν μὴ λυπεῖτω. εἰ δέ τι ἄλλο σοι κακῶς ἔχει, ὑπολαβέτω αὐτὸ περὶ αὐτοῦ.

41. Ἐμποδισμὸς αἰσθήσεως κακὸν ζωτικῆς φύσεως· ἔμποδισμὸς 2 ὁρμῆς ὁμοίως κακὸν ζωτικῆς φύσεως. ἔστι δέ τι ἄλλο ὁμοίως ἔμπο- 15 διστικὸν καὶ κακὸν τῆς φντικῆς κατασκευῆς. οὕτω τοίνυν ἔμποδισμὸς 3 νοῦ κακὸν νοεραῖς φύσεως. πάντα δὲ ταῦτα ἐπὶ σεαυτὸν μετάφερε· πόνος, 4 ἡδονὴ ἀπτεταί σου; ὄφεται ἡ αἰσθήσεις. ὁρμήσαντι ἔνστημα ἐγένετο; εἰ μὲν ἀνυπεξαίρετως ὁρμᾶς, ἦδη ὡς λογικοῦ κακόν· εἰ δέ τὸ κωλύον 5 <προ>λαμβάνεις, οὕτω βέβλαψαι οὐδὲ ἔμπεπόδισαι. τὰ μέντοι τοῦ νοῦ 20 ἴδια οὐδεὶς ἄλλος εἶωθεν ἐμποδίζειν· τούτου γὰρ οὐ πῦρ, οὐ σίδηρος, οὐ τύραννος, οὐ βλασφημία, οὐχ ὅτιοῦν ἀπτεταί· ὅταν γένηται σφαῖρος κυκλοτερῆς, μένει.

42. Οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἑμαντὸν λυπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἄλλον πώποτε ἐκὼν ἐλόπησα. 25

22—23 Emped. B 27, 4; 28, 2 (cf. XII 3, 4)

[1—25 AT] 1 τῇ τοῦ Schultz | Χανρίας T ('Chabrias' Xyl.), Χαυρέας Reiske | ἡ Schenkl | καὶ | γελοῖον secl. Nauck | παρεκάθοντο A || 2 εἰ ἡσθάνοντο . . . τί δέ om. A | ἡδεσθαι March. || 3 οὐ T || 4 εἴμαρτο] ἡμαρτον A | εἴμαρτο, εἴτα οὕτως Kron. || 6sq. cc. 37—39 ita distinxi (nullum intervallum, ut saepius, in AT) || 6 γράσων . . . θυλάκῳ in fine c. 37 (Thei. ut c. 37a), 8 κρίνων . . . σοφωτάτοις in fine c. 38 colloc. edd. | Γράσων] γράσος Gat., γράσων Thei. | λύθρος Cor. || 8 φησί, σοφωτάτης A ('quam sapientissime' Xyl.), φησί, σοφώτατα Cas., φρεσί σοφωτάτας Reiske, φύσιν σοφωτάτως Cor., ὅμμασι σοφωτάτοις Couat, κρίσεις σοφωτάτας Trann. in app., κρίμασι φησι σοφωτάτοις Farquh., sed κρίνων σοφωτάτοις versus pars esse videtur | κατεξαναστατικὴν A || 11 ἀφελεστάτῳ A || 11—12 ἀλλ' . . . αὐτός om. A || 13 αὐτοῦ A || 15 δ' ἔτι τι Reiske || 16 φντικῆς A || 18 ἡ ἡδονὴ Cor. || 19 ὥρμας T ('appetis' Xyl.) | ἡδὴ ὡς] ἰδίως Cor. || 19—20 τὸ κωλύον προλαμβάνεις (cf. VI 50, 2; SVF III p. 149, 34sq. q.) Dal. : τὸ κοινὸν λαμβάνεις AT, τοῦθ' ὡς τι κοινὸν λαμβ. Fourn., τὸ κοινωνικὸν λαμβ. Schenkl in app., τὸν νοῦν ἀπολαμβάνεις Trann. || 21 ἀν ἔξωθεν ἐμποδίζει; || 23 sic interp. Trann. | μένει] μονίῃ Rend., ἀπαθῆς vel αὐτάρεχης μένει Bign. (22—23 ὅταν γένηται σφαῖρα, κυκλοτερῆς μένει trim. iamb. esse ind. Haines) || 24 εἰμὶ] εἰ μὴ T

43. *Εὐφραίνει ἄλλον ἄλλο· ἐμὲ δέ, ἐὰν ὑγιές ἔχω τὸ ἡγεμονικόν, μὴ ἀποστρεφόμενον μήτε ἀνθρωπὸν τινα μήτε <τι> τῶν ἀνθρώποις συμβαινόντων, ἀλλὰ πᾶν εὐμενέσιν ὀφθαλμοῖς ὁρῶν τε καὶ δεχόμενον καὶ χρώμενον ἐκάστω κατ' ἄξίαν.*

5 44. *Τοῦτον ἰδοὺ τὸν χρόνον σεαυτῷ χάρισαι. οἱ τὴν ὑστεροφημίαν 2 μᾶλλον διώκοντες οὐ λογίζονται, ὅτι ἄλλοι τοιοῦτοι μέλλουσιν ἐκείνοι εἶναι, οἳ εἰσιν οὗτοι, οὓς βαροῦνται· καὶ ἐκεῖνοι δὲ θνητοί. τί δὲ ὅλως πρὸς 3 σέ, ἂν ἐκεῖνοι φωναῖς τοιαύταις ἀπηχῶσιν ἢ ὑπόληψιν τοιαύτην περὶ σοῦ ἔχωσιν;*

10 45. *Ἄρὸν με καὶ βάλε, ὅπου θέλεις. ἐκεῖ γὰρ ἔξω τὸν ἐμὸν δαίμονα ἔλεων, τοῦτ' ἔστιν ἀρκούμενον, εἰ ἔχοι καὶ ἐνεργοίη κατὰ τὸ ἐξῆς τῇ ἰδίᾳ κατασκευῇ.*

Ἄρα τοῦτο ἄξιον, ἵνα δι' αὐτὸ κακῶς μου ἔχη ἡ ψυχὴ καὶ χείρων 2 ἐαυτῆς ἢ ταπεινουμένη, ὀδυρομένη, συνδυομένη, πτυρομένη; καὶ τί 15 εὐρήσεις τούτου ἄξιον;

46. *Ἀνθρώπῳ οὐδενὶ συμβαίνειν τι δύναται, ὃ οὐκ ἔστιν ἀνθρωπικὸν σύμπτωμα, οὐδὲ βοῖ, ὃ οὐκ ἔστι βοϊκόν, οὐδὲ ἀμπέλῳ, ὃ οὐκ ἔστιν ἀμπελικόν, οὐδὲ λίθῳ, ὃ οὐκ ἔστι λίθου ἴδιον. εἰ οὖν ἐκάστω συμβαίνει, 2 ὃ καὶ εἶωθε καὶ πέφυκε, τί ἂν δυσχεραίνεις; οὐ γὰρ ἀφόρητόν σοι ἔφερεν 20 ἡ κοινὴ φύσις.*

47. *Εἰ μὲν διὰ τι τῶν ἐκτὸς λυπῇ, οὐκ ἐκεῖνό σοι ἐνοχλεῖ, ἀλλὰ τὸ σὸν περὶ αὐτοῦ κρίμα. τοῦτο δὲ ἤδη ἐξαλεῖψαι ἐπὶ σοί ἐστιν. εἰ δὲ λυπεῖ 2.3 σέ τι τῶν ἐν τῇ σῇ διαθέσει, τίς ὁ κωλύων διορθῶσαι τὸ δόγμα; ὁμοίως δὲ καὶ εἰ λυπῇ, ὅτι οὐχὶ τότε τι ἐνεργεῖς ὑγιές σοι φαινόμενον, τί οὐχὶ 25 μᾶλλον ἐνεργεῖς ἢ λυπῇ; ἄλλὰ ἰσχυρότερόν τι ἐνίσταται.' μὴ οὖν λυποῦ· 4 οὐ γὰρ παρὰ σέ ἡ αἰτία τοῦ μὴ ἐνεργεῖσθαι. ἄλλὰ οὐκ ἄξιον ζῆν μὴ 5 ἐνεργουμένου τούτου.' ἀπιδι οὖν ἐκ τοῦ ζῆν εὐμενῆς, ἣ καὶ ὁ ἐνεργῶν ἀποθνήσκει, ἅμα ἔλεως τοῖς ἐνισταμένοις.*

48. *Μέμνησο, ὅτι ἀκαταμάχητον γίνεται τὸ ἡγεμονικόν, ὅταν εἰς ἑαυτὸ 30 συστραφέν ἀρκεσθῇ ἑαυτῷ μὴ ποιοῦντι, ὃ μὴ θέλει, κἂν ἀλόγως παρα-*

[1–30 AT 29–30 WX] 2 ἀνθρώπων Reiske | suppl. Lugd. || 3 ὁρῶν τε Cas. : ὁρῶνται A ὁρῶντα T || 5 Τοῦτον . . . χάρισαι om. A | Τοῦτον ἰδοὺ T. ἤδη Gat., T. ἰδὲ Schultz, T. ἐλοῦ Cor., Τουτονὶ δὲ Leop. || 10 Ἄρα T | βάλλον Gat. | κακεῖ Kron. || 11 ἔχοι καὶ del. Lem. | ἐνεργοί ἢ A || 13 κακῶς μοι Morus | χείρων A, χείρον Bas., χείρον Gat. || 14 ὀδυρομένη Dal. : ὀρεγομένη T μὴ ὀρεγομένη A, ὀργιζομένη Schenkl in app., ἐρεικομένη Thei. | συνδυομένη] συνδεομένη Gat. (cf. Plut. 165 D), ἀναδυομένη Rich., συνδυομένη Schmidt, συνδυομένη coll. Plat. Tim. 73b Schenkl in app. || 17 σύπτωμα A | βοικόν T || 18 λίθου] λίθω T || 23 κωλύσων Nauck | ὁμοίως Lofft : ὁμως AT ('similiter' Xyl.) || 27 ἢ Gat. : ἢ AT, εἰ Menag., ἐπεὶ Schenkl in app. || 28 ἐνισταμένοις A || 29,30 σεαυτὸ συστραφέν ex σεαυτονυστραφέν corr. A ἑαυτὸ συστραφέν X nonn. || 30 ποιοῦν τι BVX plerique ποιοῦντί τι y | κἂν] καὶ B

2 τάξεται. τί οὖν, ὅταν καὶ [μετὰ λόγου] περιεσκεμμένως κρίνῃ περὶ τινος;
3 διὰ τοῦτο ἀκρόπολις ἐστὶν ἢ ἑλευθέρῳ παθῶν διάνοια· οὐδὲν γὰρ ὀχυρώτε-
4 ρον ἔχει ἄνθρωπος, ἐφ' ὃ καταφυγῶν ἀνάλωτος λοιπὸν ἂν εἴῃ. ὁ μὲν οὖν
μὴ ἑωρακὼς τοῦτο ἀμαθής· ὁ δὲ ἑωρακὼς καὶ μὴ καταφεύγων ἀτυχήs.

49. Μηδὲν πλέον αὐτῷ λέγε, ὧν αἱ προηγούμεναι φαντασίαι ἀναγ- 5
2 γέλλουσιν. ἡγγελλται, ὅτι ὁ δεῖνά σε κακῶς λέγει. ἡγγελλται τοῦτο· τὸ δὲ
3 ὅτι βέβλασαι, οὐκ ἡγγελλται. βλέπω, ὅτι νοσεῖ τὸ παιδίον. βλέπω· ὅτι δὲ
4 κινδυνεύει, οὐ βλέπω. οὕτως οὖν μένε αἰεὶ ἐπὶ τῶν πρώτων φαντασιῶν, καὶ
μηδὲν αὐτὸς ἔνδοθεν ἐπίλεγε καὶ οὐδὲν σοι γίνεται· μᾶλλον δὲ ἐπίλεγε ὡς
γνωρίζων ἕκαστα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβαινόντων. 10

50. Σίκκος πικρός· ἄφες. βάτοι ἐν τῇ ὁδῷ· ἔκκλινον. ἀρκεῖ, μὴ προσ-
επίπης· τί δὲ ἐγένετο ταῦτα ἐν τῷ κόσμῳ; ἐπεὶ καταγελασθήσῃ ὑπὸ
ἀνθρώπου φυσιολόγου, ὡς ἂν καὶ ὑπὸ τέκτονος καὶ σκυτέως γελασθείης
καταγινώσκων, ὅτι ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ξέσματα καὶ περιτμήματα τῶν
2 κατασκευαζομένων ὁρᾷs. καίτοι ἐκεῖνοί γε ἔχουσι, ποῦ αὐτὰ ῥίψουσιν· 15
ἢ δὲ τῶν ὄλων φύσις ἔξω οὐδὲν ἔχει, ἀλλὰ τὸ θαυμαστὸν τῆς τέχνης
ταύτης ἐστίν, ὅτι περιορίσασα ἑαυτὴν πᾶν τὸ ἔνδον διαφθείρεσθαι κα-
γηράσκειν καὶ ἄχρηστον εἶναι δοκοῦν εἰς ἑαυτὴν μεταβάλλει καὶ ὅτι
πάλιν ἄλλα νεαρά ἐκ τούτων αὐτῶν ποιεῖ, ἵνα μήτε οὐσίας ἔξωθεν χρῆζῃ
3 μήτε, ὅπου ἐκβάλλῃ τὰ σαπρότερα, προσδέηται. ἀρκεῖται οὖν καὶ χώρα τῇ 20
ἑαυτῆς καὶ ὕλῃ τῇ ἑαυτῆς καὶ τέχνῃ τῇ ἰδίᾳ.

51. Μήτε ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπισύρειν μήτε ἐν ταῖς ὁμιλίαις φύρειν
μήτε ἐν ταῖς φαντασίαις ἀλᾶσθαι μήτε τῇ ψυχῇ καθάπαξ συνέλκεσθαι
ἢ ἐκθόρυσθαι μήτε ἐν τῷ βίῳ ἀσχολεῖσθαι.

2 Κτείνουσι, κρεανομοῦσι, κατάραις ἐλαύνουσι· τί ταῦτα πρὸς τὸ τὴν 25
διάνοιαν μένειν καθαρὰν, φρενήρη, σώφρονα, δικαίαν; οἷον εἰ τις παρα-

2sq. *arcem munitam et invictam et inexpugnabilem, quae in fratris tui pectore est*:
de Marco Fronto *epist. ad Ver.* II 1 p. 121 N. || 6sq. *Marcus . . . graviter carpeba-*
tur, sed male loquentibus vel sermone vel litteris respondebat, *Hist. Aug.* IV 22, 5sq.;
erat enim famae suae curiosissimus, requirens ad verum, quid quisque de se diceret,
emendans quae bene reprehensa viderentur, *ib.* IV 20, 5, cf. IV 29, 5

[1–26 AT 1–4 WX 11–26 D] 1 ὅταν μετὰ Vz | μετὰ λόγου] gloss. *delevi* |
λόγου καὶ ἐσκεμμένως WX, λόγου καὶ περιεσκεμμένως Cor. | κρίνει v7 | 2 παθῶν]
πασῶν BVI3 | οὐδὲ γὰρ v7p4 || 3 ἔχει ὁ y | ἐφ' ὃ I3 | ἀλάωτος A pr. || 3–4 ὁ μὴ
οὖν μὴ g ὁ μὴ οὖν p6 || 4 ἀμαθής] ἀτυχήs y, Rich. | ἀτυχήs] εὐτυχήs y, ἀμαθής
Rich. || 5 αὐτῷ Schenkl: αὐτῷ A αὐτῷ T, εὐατῷ Farquh. || 7 ὅτι νοσεῖ] ὀτινός
εἰ A || 9 γενήσεται Lem. || 11 ἴκνος noto vitio rubricistae A || 12 δὲ D: δαί A
δαί καὶ T, δῆ καὶ Gat. | ἐγένετο T | καταγελασθείσῃ A || 13 καταγελασθείης D ||
15 καίτοιγε D || 17 ἑαυτὸν D || 18 εἶναι om. A D || 20 ὅπου] τόπου οὐ Reiske, χώραs
ὅπου Scaph. | τὰ σα πρότερα AD | ἀρκεῖ A | γοῦν D || 23 ἢ ψυχῇ AD || 25 τί οὖν
ταῦτα T || 26 οἷαν AD

στάς πηγῇ διανγεῖ καὶ γλυκεῖα βλασφημοίῃ αὐτήν, ἥ δὲ οὐ παύεται
 πότιμον ἀναβλύουσα· κἂν πηλὸν ἐμβάλλῃ, κἂν κοπρίαν, τάχιστα δια-
 σκεδάσει αὐτὰ καὶ ἐκκλύσει καὶ οὐδαμῶς βαφήσεται. πῶς οὖν πηγὴν 3
 ἀέναον ἔξεις; ἂν φυλάσσης σεαυτὸν πάσης ὥρας [εἰς] ἐλεύθερον μετὰ τοῦ
 5 εὐμενῶς καὶ ἀπλῶς καὶ αἰδημόνως.

52. Ὁ μὲν μὴ εἰδώς, ὃ τι ἐστὶ κόσμος, οὐκ οἶδεν, ὅπου ἐστίν. ὁ δὲ μὴ
 εἰδώς, πρὸς ὃ τι πέφυκεν, οὐκ οἶδεν, ὅστις ἐστίν [οὐδὲ τί ἐστὶ κόσμος].
 ὁ δὲ ἐν τι τούτων ἀπολιπὼν <οὐδ' ἂν τί ἐστὶ κόσμος> οὐδὲ πρὸς ὃ τι 2
 αὐτὸς πέφυκεν εἴποι. τίς οὖν φαίνεται σοι ὁ τὸν τῶν κροτοῦντων [ἐπαινον] 3
 10 ψόφον διώκων, οἱ οὐθ', ὅπου εἰσίν, οὔτε, οἵτινές εἰσι, γινώσκουσιν;

53. Ἐπαινέσθαι θέλεις ὑπὸ ἀνθρώπων τρεῖς τῆς ὥρας ἑαυτῷ κατ-
 αρωμένον; ἀρέσκειν θέλεις ἀνθρώπῳ, ὃς οὐκ ἀρέσκει ἑαυτῷ; ἀρέσκει 2
 ἑαυτῷ ὁ μετανοῶν ἐφ' ἅπασι σχεδόν, οἷς πράσσει;

54. Μηκέτι μόνον συμπεῖν τῷ περιέχοντι ἀέρι, ἀλλὰ ἤδη καὶ συμ-
 15 φρονεῖν τῷ περιέχοντι πάντα νοεῶν. οὐ γὰρ ἦττον ἢ νοεῶν δύνάμεις πάντῃ 2
 κέχνται καὶ διαπεφοίτηκε τῷ σπᾶσαι δυναμένῳ, ἥπερ ἢ ἀερώδης τῷ
 ἀναπνεῦσαι δυναμένῳ.

55. Γενικῶς μὲν ἡ κακία οὐδὲν βλάπτει τὸν κόσμον, ἡ δὲ κατὰ μέρος
 οὐδὲν βλάπτει τὸν ἕτερον, μόνῳ δὲ βλαβερά ἐστὶ τούτῳ, ᾧ ἐπιτέτραπται
 20 καὶ ἀπηλλάχθαι αὐτῆς, ὁπότεν πρῶτον οὕτω θελήσῃ.

56. Τῷ ἐμῷ προαιρετικῷ τὸ τοῦ πλησίον προαιρετικὸν ἐπίσης ἀδιά-
 φορὸν ἐστίν, ὥς καὶ τὸ πνευμάτιον αὐτοῦ καὶ τὸ σαρκίδιον. καὶ γὰρ εἰ 2
 ὅτι μάλιστα ἀλλήλων ἔνεκεν γεγόναμεν, ὁμῶς τὰ ἡγεμονικὰ ἡμῶν ἔκα-

[1–23 AT 1–5, 14–20 D 14–17, 21–23 WX] 1 διανγῇ A || 2 ἀναβλύζουσα AD |
 ἐμβάλλῃ D ἐκβάλλῃ A || 3 ἐκκλύσει AD || 4 ἀέναον, corr. Leop. | ἂν φυλάσσης
 AD : καὶ μὴ φρέαρ φύον T (φύε Cas., ἴθυνε vel φέρουσαν Reiske, ῥύου Schultz, φυ-
 σίον Cor., φρένον Pol., alii alia, καὶ μὴ φρέαρ del. Trann., φύον del. Farquh., frustra
 laborem in interpolatione emendanda consumentes) | del. Schultz | ἐλευθερίαν T ||
 7 πέφυκεν κόσμος Farquh. | del. Thei. | οὐδέ τι T : οὐδέ τις A, οὐδ' ὃ τι Schenkl ||
 8 ἐν τι T : ἐν τῇ A, ἐν τινι Cas. | supplevi | οὐδέ] οὐδ' ἂν Cor. || 9 σοι] σου A | ὁ
 τὸν] οὐκ ἂν τὸν Rich., ὦ τὸν Thei. | τῶν κροτοῦντων] . . . τούτων spatio vacuo
 relicto A || 9–10 [ἐπαινον] ψόφον διώκων locum glossa turbatum sic emendare
 temptavi : ἐπαινον φεύγων ἢ δίων (δίω A) ἢ AT, ἢ ψόγον φεύγων ἢ ἐπαινον διώκων
 Cas., ἐπαινον ἢ εὐφημίαν διώκων Gat., ἐπαινον διώκων Reiske, ἐπαινον φεύγειν
 Rich., ἐπαινον φεύγων Lem., ἐπαινον ἢ ψόγον ἀξίων Trann. in app., ἐπαινον φεύγων
 ἢ διώκων Farquh., φεύγων, ἡδίων ἢ Thei. || 10 οὐθ' Cor. : οὐδ' || 12–13 ἀρέσκει²
 . . . ἅπασι T : πᾶσι cett. om. A || 13 πράσσειν A || 14 περιέχοντι σε Lem. | σω-
 φρονεῖν v₃ || 15 ἡ] ἢ τῷ T | παντί g || 16 κέχνται] πέφυκε γ | διαπεφοίτηκε A, δια-
 πέφυκε Cor. | τῷ om. T || 16–17 τῶν . . . δυναμένων bis Reiske, τοῦ . . . δυναμένου
 bis Schultz || 16 σπᾶσαι] πᾶσαι AB στάσαι v₃p₂ | δυναμένῳ] βουλομένῳ v₃p₂ |
 ἢ om. Vz v₃v₅ || 18sq. c. 55 fol. 354^r post IV 46 iter. D || 20 πρῶτον Cor. ('primum'
 kam' Xyl.) : πρῶτος ATD | οὗτος AD, αὐτὸς Reiske || 21 διάφορον BV v₇ || 22 ὥς
 καὶ τὸ] ὥς τὸ X plerique ὥς x | αὐτοῦ om. l₂l₃ | εἰ om. p₁ || 23 ὅτι] ἐτι p₄ |
 ἀλλήλων . . . τὰ om. A | ὁμῶς τὴν v₃ | ἐκάστων Reiske, ἐκάστου Cor.

στον τὴν ἰδίαν κυρίαν ἔχει· ἐπεὶ τοι ἔμελλεν ἡ τοῦ πλησίον κακία ἐμοῦ κακὸν εἶναι, ὅπερ οὐκ ἔδοξε τῷ θεῷ, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλω ἢ τὸ ἐμὲ ἀτυχεῖν.

57. Ὁ ἥλιος κατακεχύσθαι δοκεῖ καὶ πάντη γε κέχυται, οὐ μὴν ἐκκέχυ-
2 ται· ἡ γὰρ χύσις αὕτη τάσις ἐστίν. ἀκτῖνες γοῦν αἱ αὐγαὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
3 ἐκτείνεσθαι λέγονται. ὁποῖον δέ τι ἐστὶν ἀκτίς, ἴδοις ἄν, εἰ διὰ τινος στενοῦ 5
εἰς ἐσκιασμένον οἶκον τὸ ἀφ' ἡλίου φῶς εἰσδύμενον θεάσαιτο· τείνεται
γὰρ κατ' εὐθὺ καὶ ὥσπερ διερείδεται πρὸς τὸ στερέμνιον, ὃ τι ἂν ἀπαντή-
ση, διεῖργον τὸν ἐπέκεινα ἀέρα· ἐνταῦθα δὲ ἔστη καὶ οὐ κατώλισθεν οὐδὲ
4 ἔπεσε. τοιαύτην οὖν τὴν χύσιν καὶ διάχυσιν τῆς διανοίας εἶναι χρή,
μηδαμῶς ἐκχυσιν, ἀλλὰ τάσιν, καὶ πρὸς τὰ ἀπαντῶντα κωλύματα μὴ 10
βίαιον μηδὲ ῥαγδαίαν τὴν ἐπέρεισιν ποιῆσθαι μηδὲ μὴν καταπίπτειν,
ἀλλὰ ἴστασθαι καὶ ἐπιλάμπειν τὸ δεχόμενον. αὐτὸ γὰρ ἑαυτὸ στερεῇσει
τῆς αὐγῆς τὸ μὴ παραπέμπον αὐτήν.

58. Ὁ τὸν θάνατον φοβούμενος ἥτοι ἀναισθησίαν φοβεῖται ἢ αἰσθη-
2 σιν ἑτεροίαν. ἀλλ' εἴτε οὐκέτι αἰσθησιν, οὐδὲ κακοῦ τινος αἰσθήσῃ· εἴτε 15
ἀλλοιοτέραν αἰσθησιν κτήσῃ, ἀλλοῖον ζῶον ἔσῃ καὶ τοῦ ζῆν οὐ παύσῃ.

59. Οἱ ἄνθρωποι γεγόνασιν ἀλλήλων ἔνεκεν· δίδασκε οὖν ἡ φέρε.

60. Ἄλλως βέλος, ἄλλως νοῦς φέρεται· ὁ μέντοι νοῦς, καὶ ὅταν εὑλαβῇται
καὶ ὅταν περὶ τὴν σκέψιν στρέφῃται, φέρεται κατ' εὐθὺ οὐδὲν ἤττον καὶ
ἐπὶ τὸ προκείμενον. 20

61. Εἰσιέναι εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐκάστον· παρέχειν δὲ καὶ ἑτέρω παντὶ
εἰσιέναι εἰς τὸ ἑαυτοῦ ἡγεμονικόν.

Θ

1. Ὁ ἀδικῶν ἀσεβεῖ· τῆς γὰρ τῶν ὄλων φύσεως κατεσκευακίας τὰ
λογικὰ ζῶα ἔνεκεν ἀλλήλων, ὥστε ὠφελεῖν μὲν ἀλλήλα κατ' ἀξίαν, 25
βλάπτειν δὲ μηδαμῶς, ὃ τὸ βούλημα ταύτης παραβαίνων ἀσεβεῖ δηλονότι

[1—26 T 1—20, 24—26 A 1—13, 24—26 WX] 1 κυρίαν WX plerique | ἐπεὶ τοι
ἐπεὶ τι BVX plerique ἐπεὶ ἔτι z ἐπείπερ p₁ || 2 ὅπερ . . . θεῷ om. v₈ | εὐτυ-
χεῖν p₄ || 3 Ὁ om. BV | καὶ om. B | γε om. X || 4 ἡ] οὐ v₆ | χύσις αὐτοῦ ἔκτασις
Lem. | αἱ ἀκτῖνες v₆ | γοῦν] οὖν V om. v₆ || 6 εἰ ἐσκιασμένον T | αὐτὸ ἡλίου v₇ |
θεάσαις V θεάσαι B | τείνεται Cor. : γίνετα || 7 διερείδεται Reiske : διαρείται |
πρὸς] δὴ πρὸς T εἰς B || 8 διεῖργοντος X nonn. διῆγον z | δὲ ἔστη] δὲ ἐστὶ
ABVX || 9 χύσιν v₅ : λύσιν || 10 καὶ μηδαμῶς Menag. | ἀπαντῶντα] ἀπάντων
τὰ A || 11 ῥαγδαῖον BVX plerique | μὴν] μὴ ex μὲν corr. A, μὲν Gat. | κατα-
πίπτει g || 12 ἴσταται A | ἐπιλάμπει δεχόμενον z | δεχόμενον αὐτόν. αὐτὸ στε-
ρεῇσαι V | ἑαυτῷ v₇ || 13 μὴ erasum in p₁, del. Cor. | αὐτήν] αὐγὴν y αὐτὸ ex αὐ-
τῆς corr. V || 15 οὐκέτι αἰσθησιν ἔξεις Reiske | αἰσθήσει A || 17 ἡ δίδασκε A
|| 18 ἄλλος bis A corr. || 19 καὶ²] ἡ Schultz, del. Gat. || 21 Εἴσιειν Reiske | παρέχειν
Cas. : παρέχει T, παρέχε Thei. || 24 Ὁ om. A v₃ | κατασκευακίας v₇ || 25 ἔνεκα p₁ ||
26 οὐδαμῶς l₃

εἰς τὴν πρεσβυτάτην τῶν θεῶν. καὶ ὁ ψευδόμενος δὲ ἀσεβεῖ περὶ τὴν 2
 αὐτὴν θεόν· ἡ γὰρ τῶν ὅλων φύσις ὄντων ἐστὶ φύσις, τὰ δὲ ὄντα πρὸς τὰ
 ὑπάρχοντα οἰκείως ἔχει. ἔτι δὲ καὶ ἀλήθεια αὕτη ὀνομάζεται καὶ τῶν 3
 ἀληθῶν ἀπάντων πρώτη αἰτία ἐστίν. ὁ μὲν οὖν ἐκὼν ψευδόμενος ἀσεβεῖ, 4
 5 καθόσον ἐξαπατῶν ἀδικεῖ· ὁ δὲ ἄκων, καθόσον διαφωνεῖ τῇ τῶν ὅλων
 φύσει καὶ καθόσον ἀκοσμεῖ μαχόμενος τῇ τοῦ κόσμου φύσει· μάχεται 5
 γὰρ ὁ ἐπὶ τὰναντία τοῖς ἀληθείαι φερόμενος παρ' ἐαυτόν· ἀφορμὰς γὰρ
 προεὐλήφει παρὰ τῆς φύσεως, ὣν ἀμελήσας οὐκ οἶός τέ ἐστι νῦν διακρίνειν
 τὰ ψευδῆ ἀπὸ τῶν ἀληθῶν. καὶ μὴν καὶ ὁ τὰς ἡδονὰς ὡς ἀγαθὰ διώκων, 6
 10 τοὺς δὲ πόνοους ὡς κακὰ φεύγων ἀσεβεῖ· ἀνάγκη γὰρ τὸν τοιοῦτον μέμ-
 φεσθαι πολλάκις τῇ κοινῇ φύσει ὡς παρ' ἀξίαν τι ἀπονεμούση τοῖς
 φαύλοις καὶ τοῖς σπουδαίοις διὰ τὸ πολλάκις τοὺς μὲν φαύλους ἐν ἡδοναῖς
 εἶναι καὶ τὰ ποιητικὰ τούτων κτᾶσθαι, τοὺς δὲ σπουδαίους πόνῳ καὶ τοῖς
 ποιητικοῖς τούτου περιπίπτειν. ἔτι δὲ ὁ φοβούμενος τοὺς πόνοους φοβηθήσε- 7
 15 ταί ποτε καὶ τῶν ἐσομένων τι ἐν τῷ κόσμῳ· τοῦτο δὲ ἤδη ἀσεβές. ὁ τε 8
 διώκων τὰς ἡδονὰς οὐκ ἀφέξεται τοῦ ἀδικεῖν· τοῦτο δ' ἐναργῶς ἀσεβές.
 χρὴ δέ, πρὸς ἃ ἡ κοινὴ φύσις ἐπίσης ἔχει (οὐ γὰρ ἀμφοτέρωθεν ἂν ἐποίει, εἰ 9
 μὴ πρὸς ἀμφοτέρωθεν ἐπίσης εἶχε), πρὸς ταῦτα καὶ τοὺς τῇ φύσει βουλομένους
 ἐπεσθαι ὁμογνώμονας ὄντας ἐπίσης διακεῖσθαι· ὅστις οὖν πρὸς πόνον καὶ
 20 ἡδονὴν ἢ θάνατον καὶ ζωὴν ἢ δόξαν καὶ ἀδοξίαν, οἷς ἐπίσης ἡ τῶν ὅλων
 φύσις χρῆται, αὐτὸς οὐκ ἐπίσης ἔχει, δῆλον ὡς ἀσεβεῖ.¹ λέγω δὲ τὸ 10
 χρῆσθαι τούτοις ἐπίσης τὴν κοινὴν φύσιν ἀντὶ τοῦ [κατὰ τὸ] συμβαίνειν
 ἐπίσης κατὰ τὸ ἐξῆς τοῖς γινόμενοις καὶ ἐπιγινόμενοις ὁρμῇ τινι ἀρχαίᾳ
 τῆς προνοίας, καθ' ἣν ἀπὸ τινος ἀρχῆς ὥρμησεν ἐπὶ τήνδε τὴν διακόσμη-
 25 σιν, συλλαβοῦσά τινας λόγους τῶν ἐσομένων καὶ δυνάμεις γονίμους
 ἀφορίσασα ὑποστάσεων τε καὶ μεταβολῶν καὶ διαδοχῶν τοιούτων.

2. Χαριεστέρον μὲν ἦν ἀνδρὸς ἄγευστον ψευδολογίας καὶ πάσης

[1—27 AT 1—21 WX 27 D] 1—2 καὶ . . . θεόν om. T (expressit Xyl. in vers.),
 post 3 ἔχει transp. (et ἔτι δὲ καὶ ὁ ψευδ. scr.) Farquh. || 1 περὶ παρὰ BV || 2 ὄντων
 Ty: ὄντως AWX plerique, τῶν ὄντων Reiske | δέ] δὲ γε ATv₈X plerique || 3 ὑπ-
 ἀρχοντα πάντα T | ἔτι δὲ secl. Farquh. | αὐτὴ B || 4 οὖν om. g || 7 παρ' ἐαυτῷ
 BV || 8 διακρίνων X || 9 ψεύδῃ X plerique | καὶ² om. Tv₈X | ἀγαθὰ v₈X: ἀγαθὰς
 ATp₄ ἀγαθὸν ex ἀγαθὰς corr. BV || 10 κακὸν BV || 11 ἀπονεμούσι l₂l₃ || 13 εἶναι
 s. l. v || 14 φοβηθήσεται ATWp₆: φοβήσεται v₈X rell. || 15 καὶ om. AT | ἡδὴ
 om. BV || 17 ἀμφοτέρωθεν ἂν] ἂν ἀμφοτέρωθεν l₃ ἀμφοτέρωθεν Tp₄ | ἐποίη A || 18 ἔχει g |
 τῇ om. Av₇ || 19 ὡς ὁμογνώμ. l₄p₆ || 19—20 πόνοους καὶ ἡδονὰς T πόνον καὶ ἡδον-
 νὰς v₈ || 21 δῆλον ὡς] δῆλον ὅτι v₄ et, ex δῆλον ὡς corr., g (ὅτι in nonn. codd. glossa
 adscr.) || 22 κατὰ τὸ] gloss. del. Morus, τὸ καὶ τὸ Reiske, πάντα Schenkl, ταῦτα
 Trann., κατὰ τὸ ἐξῆς Farquh. (qui sequ. κατὰ τὸ ἐξῆς del.) || 23 κατὰ τὸ ἐξῆς et
 γινόμενοις καὶ del. Rend., κατὰ τὸ ἐξῆς et καὶ ἐπιγινόμενοις del. Lem. | τοῖς
 om. T || 26 καὶ² om. A || 27 Χαριεστέρον μὲν ἦν ἂν ἄγευστον Cas. ('Gratiosius
 quidem erat' Xyl.)

ὑποκρίσεως καὶ τρυφῆς καὶ τῶν γενομένων ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθεῖν.
2.3 τὸ δ' οὐδ' ἔστιν ἀποπνεῦσαι δεύτερος πλοῦς. ἢ προήρησαι
προσκαθῆσθαι τῇ κακίᾳ καὶ οὕτω σε οὐδὲ ἡ πείρα πείθει φεύγειν ἐκ τοῦ
4 λοιμοῦ; λοιμὸς γὰρ διαφθορὰ διανοίας πολλῶ γε μᾶλλον ἢ περὶ ἡ τοῦ
5 περιεχυμένου τούτου πνεύματος τοιάδε τις δυσκρασία καὶ τροπή. αὕτη
μὲν γὰρ ζῶων λοιμός, καθὼς ζῶα ἔστιν· ἐκείνη δὲ ἀνθρώπων, καθὼς
ἀνθρωποὶ εἰσιν.

3. Μὴ καταφρόνει θάνατον, ἀλλὰ εὐαρέσκει αὐτῷ ὥς καὶ τούτου ἐνός
2 ὄντος, ὃν ἡ φύσις ἐθέλει. οἷον γὰρ ἔστι τὸ νεᾶσαι καὶ τὸ γηραῖσαι καὶ τὸ
αὐξῆσαι καὶ τὸ ἀκμάσαι καὶ ὀδόντας καὶ γένειον καὶ πολιὰς ἐνεργεῖν καὶ 10
σπείραι καὶ κνοφορῆσαι καὶ ἀποκνῆσαι καὶ τὰ ἄλλα φυσικὰ ἐνεργήματα,
3 ὅσα αἱ τοῦ βίου ὥραι φέρονσι, τοιοῦτο καὶ αὐτὸ τὸ διαλυθῆναι. τοῦτο μὲν
οὐδ' ἀνθρώπων ἔστι λελογισμένον, μὴ ὀλοσχερῶς μηδὲ ὠστικῶς μηδὲ
ὑπερφηφάνως πρὸς τὸν θάνατον ἔχειν, ἀλλὰ περιμένειν ὥς μίαν τῶν
4 φυσικῶν ἐνεργειῶν. καὶ ὥς νῦν περιμένεις, τότε ἔμβρυνον ἐκ τῆς γαστρὸς 15
τῆς γυναικὸς σου ἐξέλθῃ, οὕτως ἐκδέχεσθαι τὴν ὥραν, ἐν ᾗ τὸ ψυχάριον
5 σου τοῦ ἐλύτρου τούτου ἐκτεσεῖται. εἰ δὲ καὶ ἰδιωτικὸν παράπληγμα ἀφικάρ-
διον θέλεις, μάλιστα σε εὐκόλῳ πρὸς τὸν θάνατον ποιήσει ἢ ἐπίστασις ἢ
ἐπὶ τὰ ὑποκείμενα, ὧν μέλλεις ἀφίστασθαι καὶ μετ' οἷων [ἡθῶν] οὐκ ἐτι
6 ἔσται ἢ <ψυχὴ σου> πεφυρμένη. προσκόπτεσθαι μὲν γὰρ αὐτοῖς ἥκιστα 20
δεῖ, ἀλλὰ καὶ κήδεσθαι καὶ πράως φέρειν, μεμνησθαι μέντοι, ὅτι οὐκ
7 ἀνθρώπων ὁμοδογματούντων σοι ἢ ἀπαλλαγὴ ἔσται. τοῦτο γὰρ μόνον,
εἴπερ ἄρα, ἀνθεῖλκεν ἂν καὶ κατεῖχεν ἐν τῷ ζῆν, εἰ συζῆν ἐφείτο τοῖς τὰ
8 αὐτὰ δόγματα περιπεποιημένοις. νῦν δ' ὀρᾷς, ὅσος ὁ κόπος ἐν τῇ διαφωνίᾳ

13—14 Suda s. v. ὠστικῶς: τὸ μετὰ βίας καὶ ὠθισμοῦ· μηδὲ ὠστικῶς καὶ μετὰ
βίας πρὸς τὸν θάνατον ἔχειν || 17—18 Suda s. v. ἀφικάρδιος: εἰ δὲ ἰδιωτικὸν (ἰδιω-
ματικὸν Suda cod. V) παράπληγμα ἀφικάρδιον ἐθέλεις, ἐρήσεται ἂν ταχέως | id.
s. v. Παράπληγμα: κανών· εἰ δὲ ἰδιωτικὸν παράπληγμα ἀφικάρδιον ἐθέλεις πρὸς θά-
νατον, εἴπω

[1—24 ATD] 1 καὶ τρυφῆς . . . ἀνθρώπων om. D || 2 τὸ γοῦν D | δεύτερος A |
ἢ) ἢ A, ἢ Morus | προήρησαι Morus: προρηθῆσαι || 4 διαφορὰ A | διαθορὰ T ||
6 ζῶων A | καθὼς ζῶα . . . ἀνθρώπων om. AD || 8 ἢ vitio rubric. D || 9 καὶ¹
om. D || 10 γενεῖων A pr. (γένειον s. l.) || 11 τὰ ἄλλα τὰ φυσ. AT || 12 τοῦ σοῦ βίου
AT | αὐτὸ τὸ D: αὐτὸ A | τὸ T || 13 ὀλοσχερῶς] γλίσχρως Reiske, δυσχερῶς
Lofft || 15 καὶ om. T | ἔως ποτὲ Rend. || 17 παρὰ D, παράπληγμα Cor. || 19 μέλ-
λειν A pr. | ἡθῶν del. Schultz (cf. III 4, 8; IV 50, 3), παθῶν Reiske || 20 ψυχὴ σου
suppl. Farquh., lac. ind. Xyl. (qui 'animus' in vers. suppl.), ψυχὴ suppl. Cas., Gat.,
σὴ ψυχὴ Schenkl in app., διατριβὴ vel ὁμιλία Leop. | πεφυρμένη AD: ἐμπεφυρ-
μένη T, συμπεφυρμένη Schultz (coll. Plat. Phaed. 66b) | προσκόπτεσθαι AD | αὐ-
τῆς D pr. || 21 δεῖ] δὲ AD | πράως T || 21.22 οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων T || 24 αὐτὰ Gat.
(‘eadem’ Xyl.): τοιαῦτα | πεποιημένοις AD, περιποιουμένοις Rend.

τῆς συμβιώσεως, ὥστε εἰπεῖν ᾠδᾶτον ἔλθοις, ὦ θάνατε, μή πον καὶ αὐτὸς ἐπιλάθωμαι ἑμαντοῦ'.

4. Ὁ ἀμαρτάνων ἐαντῶ ἀμαρτάνει· ὁ ἀδικῶν ἐαντὸν κακοῖ κακὸν ἐαντὸν ποιῶν.

5 5. Ἀδικεῖ πολλάκις ὁ μὴ ποιῶν τι, οὐ μόνον ὁ ποιῶν τι.

6. Ἀρκεῖ ἡ παρούσα ὑπόληψις καταληπτική καὶ ἡ παρούσα πρᾶξις κοινωνική καὶ ἡ παρούσα διάθεσις εὐαρεστική πρὸς πᾶν τὸ παρὰ τῆς ἐκτὸς αἰτίας συμβαῖνον.

7. Ἐξαλεῖναι φαντασίαν· στήσαι ὁρμήν· σβέσαι ὄρεξιν· ἐφ' ἐαυτῷ 10 ἔχειν τὸ ἡγεμονικόν.

8. Εἰς μὲν τὰ ἄλογα ζῶα μία ψυχὴ διήρηται, εἰς δὲ τὰ λογικὰ μία νοερὰ ψυχὴ μεμέρισται. ὥσπερ καὶ μία γῆ ἐστὶν ἀπάντων τῶν γεωδῶν 2 καὶ ἐν φωτὶ ὁρῶμεν καὶ ἓνα ἀέρα ἀναπνέομεν, ὅσα ὁρατικά καὶ ἔμφυχα πάντα.

9. Ὅσα κοινοῦ τινος μετέχει, πρὸς τὸ ὁμογενὲς σπεύδει. τὸ γεῶδες πᾶν 2 ῥέπει ἐπὶ τὴν γῆν, τὸ ὕγρον πᾶν σύρρουν, τὸ ἀερῶδες ὁμοίως, ὥστε χεῖρῃ τῶν διειργόντων καὶ βίας. τὸ πῦρ ἀνωφερὲς μὲν διὰ τὸ στοι- 3 χεῖῶδες πῦρ, παντὶ δὲ πυρὶ ἐνταῦθα πρὸς τὸ συνεξάπτεσθαι ἔτοιμον οὕτως, ὥστε καὶ πᾶν τὸ ὑλικὸν τὸ ὀλίγῳ ξηρότερον εὐδέξαπτον εἶναι διὰ 20 τὸ ἔλαττον ἐγκεκρᾶσθαι αὐτῷ τὸ κωλυτικόν πρὸς ἔξωψιν. καὶ τοίνυν πᾶν 4 τὸ [κοινῆς μὲν] νοερᾶς φύσεως μέτοχον πρὸς τὸ συγγενὲς ὁμοίως σπεύδει ἢ καὶ μᾶλλον· ὅσω γάρ ἐστι κρεῖττον παρὰ τὰ ἄλλα, τοσούτῳ καὶ πρὸς τὸ 5 συγκρινᾶσθαι τῷ οἰκείῳ καὶ συγγεῖσθαι ἐτοιμότερον. εὐθὺς γοῦν ἐπὶ 6 μὲν τῶν ἀλόγων εὐρέθῃ σμήνῃ καὶ ἀγέλαι καὶ νεοσσοτροφίαι καὶ ὅλον 25 ἔρωτες· ψυχαὶ γὰρ ἤδη ἦσαν ἐνταῦθα καὶ τὸ συναγωγὸν ἐν τῷ κρεῖττονι ἐπιτεινόμενον εὐρίσκετο, ὅλον οὕτε ἐπὶ φυτῶν ἦν οὕτε ἐπὶ λίθων ἢ ξύλων. ἐπὶ δὲ τῶν λογικῶν ζώων πολιτεῖαι καὶ φιλῖαι καὶ οἰκοὶ καὶ σύλλογοι καὶ 7 ἐν πολέμοις συνθῆκαι καὶ ἀνοχαί. ἐπὶ δὲ τῶν ἔτι κρεῖττόνων καὶ ἐκ 8 διεστηκόντων τρόπον τινὰ ἐνωσις ὑπέστη, οἷα ἐπὶ τῶν ἄστρον. οὕτως ἡ 9 30 ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἐπανάβασις συμπάθειαν καὶ ἐν διεστώσιν ἐργάσασθαι δύναται. ὅρα οὖν τὸ νῦν γινόμενον· μόνα γὰρ τὰ νοερὰ [νῦν] ἐπιλέλησται 10

[1—31 AT 1—10 D] 1 συμβίσεως A | θᾶττον ἔλθοις om. D | ἔλθης T || 3 κακοῖ T: om. AD, ἀδικεῖ Reiske || 4 ἐαντὸν om. AD | ποιεῖ D corr. || 6 ὑπόληψις ... παρούσα om. AD || 7—8 τῆς ἐκτὸς αἰτίας Reiske: τὸ ἐκ τῆς αἰτίας ATD, τὴν ἐκτὸς αἰτίαν Cas., τῆς αἰτίας Gat., τῆς θείας αἰτίας Lem. || 9 ἐφ' ἐαυτὸ D, ὑφ' ἐαυτῷ Lem. || 10 ἔχε AD || 14 πάντα ante 15 ὅσα transp. Cas. || 16 τὴν om. T | σόρρουν T, fort. συρρεῖ || 17 διειργόντων καὶ βία Rich. || 18 δὲ T: μὲν A, μέντοι Schenkl || 19 εὐδέξαπτον A || 20 ἐγκεκρᾶσθαι αὐτὸ A || 21 κοινῆς μὲν] seclusi, μὲν om. T || 22 κρεῖττω A || 23 συγκρινᾶσθαι A || 24 εὐρέθῃς μόνῃ καὶ ἀγγέλαι καὶ νεοσσοτροφίαι A || 25 κρεῖττον A || 27 πολιτεῖται A || 28—29 καὶ διεστηκόνται A || 29 οἷα A || 30 ἐν om. A || 31 ἐδύνατο T | τὸ] τὸν A | νῦν more glossat. iteratum seclusi

τῆς πρὸς ἄλληλα σπουδῆς καὶ συννεύσεως καὶ τὸ σύρρον ὧδε μόνον οὐ
11 βλέπεται. ἀλλ' ὁμως καίτοι φεύγοντες περικαταλαμβάνονται· κρατεῖ γὰρ
12 ἡ φύσις· ὅψει δέ, ὃ λέγω, παραφυλάσσων. θᾶσσον γοῦν εὗροι τις ἂν γεώδης
τι μηδενὸς γεώδους προσαπτόμενον ἤπερ ἄνθρωπον ἀνθρώπου ἀπεσχισ-
μένον.

5

10. Φέρει καρπὸν καὶ ἄνθρωπος καὶ θεὸς καὶ ὁ κόσμος· ἐν ταῖς οἰκείαις
2 ὥραις ἕκαστα φέρει. εἰ δὲ ἡ συνήθεια κυρίως τέτριφεν ἐπὶ ἀμπέλον καὶ
3 τῶν ὁμοίων, οὐδὲν τοῦτο. ὁ λόγος δὲ καὶ κοινὸν καὶ ἴδιον καρπὸν ἔχει καὶ
γίνεται ἐξ αὐτοῦ τοιαῦθ' ἕτερα, ὁποῖόν τι αὐτὸς ἐστίν ὁ λόγος.

11. Εἰ μὲν δύνασαι, μεταδίδασκε· εἰ δὲ μή, μέμνησο, ὅτι πρὸς τοῦτο 10
2 ἡ εὐμένειά σοι δέδοται. καὶ οἱ θεοὶ δὲ εὐμενεῖς τοῖς τοιούτοις εἰσὶν· εἰς
ἔνια δὲ καὶ συνεργοῦσιν, εἰς ὑγίειαν, εἰς πλοῦτον, εἰς δόξαν· οὕτως εἰσὶ
χρηστοί. ἔξεστι δὲ καὶ σοί· ἢ εἰπέ, τίς ὁ κωλύων.

12. Πόνει μὴ ὥς ἄθλιος μηδὲ ὥς ἐλεεῖσθαι ἢ θαναμάζεσθαι θέλων,
ἀλλὰ μόνον ἐν θέλῃ, κινεῖσθαι καὶ ἴσχεσθαι, ὥς ὁ πολιτικὸς λόγος 15
ἀξιοῖ.

13. Σήμερον ἐξηλθον πάσης περιστάσεως, μᾶλλον δὲ ἐξέβαλον πᾶσαν
περίστασιν· ἔξω γὰρ οὐκ ἦν, ἀλλὰ ἔνδον ἐν ταῖς ὑπολήψεσιν.

14. Πάντα ταῦτα συνήθη μὲν τῇ πείρᾳ, ἐφήμερα δὲ τῷ χρόνῳ, ἔνπαρὰ
2 δὲ τῇ ὕλῃ. πάντα νῦν, οἷα ἐπ' ἐκείνων, οὐδὲ κατεθάψαμεν. 20

15. Τὰ πράγματα ἔξω θυρῶν ἔστηκεν αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν μηδὲν μήτε
εἰδὸτα περὶ αὐτῶν μήτε ἀποφανόμενα. τί οὖν ἀποφαίνεται περὶ αὐτῶν;
τὸ ἡγεμονικόν.

16. Οὐκ ἐν πείσει, ἀλλ' ἐνεργείᾳ τὸ τοῦ λογικοῦ πολιτικοῦ ζῶον κακὸν
καὶ ἀγαθόν, ὥσπερ οὐδὲ ἡ ἀρετὴ καὶ κακία αὐτοῦ ἐν πείσει, ἀλλὰ ἐνεργείᾳ. 25

17. Τῷ ἀναρριφέντι λίθῳ οὐδὲν κακὸν τὸ κατενεχθῆναι οὐδὲ ἀγαθόν τὸ
ἀνενεχθῆναι.

18. Διέλθε ἔσω εἰς τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν καὶ ὅψει, τίνας κριτὰς φοβῆ,
οἷους καὶ περὶ αὐτῶν ὄντας κριτὰς.

19. Πάντα ἐν μεταβολῇ. καὶ αὐτὸς σὺ ἐν διηγεκεί ἀλλοιῶσει καὶ κατὰ 30
τι φθορᾷ καὶ κόσμος δὲ ὅλος.

20. Τὸ ἄλλον ἀμάρτημα ἐκεῖ δεῖ καταλιπεῖν.

11 *benignitatem ingenitam tibi, quam omnibus ex more tuo tribuis*, ad Marcum
scribit Fronto, epist. ad Caes. V 49 p. 86 N.

[1—32 AT] 1 *συννεύσεως* A || 4 *μηδενὸς* μηδὲν ὥς A | *ἀντεσχισμένου* A || 7—8 *εἰ*
δὲ . . . τοῦτο del. Nauck || 8—9 *καὶ κοινίδιον καρποῦ ἔχει γίνεται* A || 11 *δίδο-*
ται A || 13 *ἢ* εἰ T | *κωλύσων* Nauck || 19 *ταῦτά*, Gat. || 20 *πάντων νῦν* A | *κα-*
τέθαπεν A || 22 *εἰδὸτα περὶ αὐτῶν* εἶδον τὰ περὶ αὐτῶν A || 24 *ἀλλ'* ἐν ἐνεργείᾳ Me-
nag. | *πολιτικοῦ* ποιητικοῦ A, καὶ πολιτικοῦ Pol. || 26 *ὦ* et 30 *άντα* A || 29 *αὐτῶν*
Gat. : αὐτῶν || 31 *ὁ κόσμος* AT, ὁ tacite del. multi edd. || 32 *ἐκεῖ δεῖ* ἐκεῖδε A

21. Ἐνεργείας ἀπόληξιν, ὁρμῆς, ὑπολήψεως παῦλα καὶ οἷον θάνατος, οὐδὲν κακόν. μέτιθι νῦν ἐπὶ ἡλικίαν, οἷον τὴν παιδικήν, τὴν τοῦ μειρακίου, 2 τὴν νεότητα, τὸ γῆρας· καὶ γὰρ τούτων πᾶσα μεταβολὴ θάνατος. μήτι δεινόν; μέτιθι νῦν ἐπὶ βίον τὸν ὑπὸ τῷ πάππῳ, εἰτα τὸν ὑπὸ τῇ μητρὶ, 3 εἰτα τὸν ὑπὸ τῷ πατρὶ· καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς διαφθορὰς καὶ μεταβολὰς καὶ ἀπολήξεις εὐρίσκων ἐπερώτα σεαυτὸν 'μήτι δεινόν;' οὕτω τοίην οὐδὲ ἡ τοῦ ὅλου σου βίον λήξεις καὶ παῦλα καὶ μεταβολή.

22. Τρέχε ἐπὶ τὸ σεαυτοῦ ἡγεμονικὸν καὶ τὸ τοῦ ὅλου καὶ τὸ τούτου. τὸ μὲν σεαυτοῦ, ἵνα [νοῦν] δικαῖκόν αὐτὸ ποιήσης· τὸ δὲ τοῦ ὅλου, ἵνα 2 συμμνημονεύσης, τίνος μέρος εἶ· τὸ δὲ τούτου, ἵνα ἐπιστήσης, πότερον ἄγνοια ἢ γνώμη, καὶ ἅμα λογίσῃ, ὅτι συγγενές.

23. Ὡσπερ αὐτὸς σὺ πολιτικοῦ συστήματος συμπληρωτικὸς εἶ, οὕτω καὶ πᾶσα προᾱξίς σου συμπληρωτικὴ ἔστω ζωῆς πολιτικῆς. ἥτις ἂν 2 [οὖν προᾱξίς σου] μὴ ἔχη τὴν ἀναφορὰν εἴτε προσεχῶς εἴτε πόρρωθεν ἐπὶ 15 τὸ κοινωνικὸν τέλος, αὕτη διασπᾷ τὸν βίον καὶ οὐκ ἐᾷ ἓνα εἶναι καὶ στασι-ώδης ἔστί, ὥσπερ ἐν δήμῳ ὁ τὸ καθ' αὐτὸν μέρος διστάμενος ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφωνίας.

24. Παιδίων ὄργαι καὶ παίγνια καὶ πνεύματα νεκροὺς βαστάζοντα, ὥστε ἐναργέστερον προσπεσεῖν τὸ τῆς Νεκρίας.

25. Ἴθι ἐπὶ τὴν ποιότητα τοῦ αἰτίου καὶ ἀπὸ τοῦ ὕλικου αὐτὸ περι-γράφας θέασαι· εἰτα καὶ τὸν χρόνον περιόρισον, ὅσον πλεῖστον ὑφίστασθαι πέφυκε τοῦτο τὸ ἰδίως ποῖον.

26. Ἀνέτλης μυρία διὰ τὸ μὴ ἀρκεῖσθαι τῷ σῶ ἡγεμονικῷ ποιοῦντι ταῦτα, οἷα κατεσκεύασται. ἀλλὰ ἅλις.

27. Ὅταν ἄλλος ψέγῃ σε ἢ μισῇ ἢ τοιαῦτά τινα ἐκφωνῶσιν, ἔρχου ἐπὶ τὰ ψυχάρια αὐτῶν, διέλθε ἔσω καὶ ἴδε, ποῖοί τινές εἰσιν. ὅφει, ὅτι οὐ δεῖ 2 σε σπᾶσθαι, ἵνα τούτοις τί ποτε περὶ σοῦ δοκῇ. εὐνοεῖν μέντοι αὐτοῖς δεῖ·

88sq. Suda s. v. Δικαῖκόν: τρέχε ἐπὶ τὸ σεαυτοῦ ἡγεμονικόν, ἵνα νοῦν δικαῖκόν (δι-κανικόν Suda cod. V) αὐτὸ ποιήσης

[1-27 AT 1-22 D] 1 ὁρμῆς καὶ Gat., post ὁρμῆς substant. excidisse put. Rich., ἀπόληξιν vel ἡσυχία inserend. put. Haines, ὁρμῆς ἀπώλεια Thei. | ὑπὸ λήψεως A | οἷον] ὅλου Stich || 3 τούτων πασῶν πᾶσα Reiske || 5 διαφορὰς T || 6 σεαυτὸν D || 7 ἢ om. D | παῦλα μεταβολή AD | 'fort. καὶ μεταβολή delenda' Schenkl in app. || 9 νοῦν del. Lem., νοῦν Cor., νῦν Rend. | δικανικόν AD | αὐτῷ ποιήσης AD, αὐτὸ ποιήση Gat., σεαυτῷ ποιήσης Fourn. || 10 ἐπιστήσης A || 11 ἀγνοία ἢ γνώμη Gat. || 13 ἂν Nauck: ἐάν || 14 οὖν A: νοῦν T | οὖν προᾱξίς σου om. D, delevi || 15 αὐτῇ A αὕτῃ D || 16 καθαντὸ A || 18 ὄργαι] ἔργα Boot || 19 ὥσπερ AD | ἐνεργέστερον A TD, corr. Toup | νεκύας T || 20 ὕλικου] ἡλικου A || 21 ὅσον om. AD || 23 Ἀν-έγλης A || 24 ταῦτα οἷα] ταῦτα εἰς ᾧ Menag., τοιαῦτα εἰς οἷα Cor., ταῦτα ἐφ' ᾧ Thei. | ἀλλὰ ᾧ A, ἀλλ' ἄλλοις Cor. || 25 ταῦτα εἰ τινα A | ἐκφωνήση Gat., ἐκφαίνωσω Trann. in app. || 26 ποῖον τινές A || 26-27 οὐ δεῖ σε] οὐδέεις σε A

3 φύσει γὰρ φίλοι. καὶ οἱ θεοὶ δὲ παντοίως αὐτοῖς βοηθοῦσι, δι' ὁνείρων,
διὰ μαντειῶν, πρὸς ταῦτα μέντοι, πρὸς ἃ ἐκεῖνοι διαφέρονται.

28. Ταῦτά ἐστι τὰ τοῦ κόσμου ἐγκύκλια, ἄνω κάτω, ἐξ αἰῶνος εἰς
2 αἰῶνα. καὶ ἦτοι ἐφ' ἑκαστον ὁρμῇ ἢ τοῦ ὅλου διάνοια· ὅπερ εἰ ἔστιν,
ἀποδέχον τὸ ἐκείνης ὁρμητόν· ἢ ἅπαξ ὥρμησε, τὰ δὲ λοιπὰ κατ' ἐπακο- 5
3 λούθησιν. καὶ τί ἐντείνῃ; τρόπον γὰρ τίνα ἄτομοι ἢ εἰμαρμένῃ. τὸ δὲ
ὅλον· εἴτε θεός, εἰ ἔχει πάντα, εἴτε τὸ εἰκῇ, μὴ καὶ σὺ εἰκῇ.

4 Ἦδη πάντας ἡμᾶς γῇ καλύψει, ἔπειτα καὶ αὐτὴ μεταβαλεῖ κἀκεῖνα εἰς
5 ἄπειρον μεταβαλεῖ καὶ πάλιν ἐκεῖνα εἰς ἄπειρον. τὰς γὰρ ἐπικυματώσεις
τῶν μεταβολῶν καὶ ἀλλοιώσεων ἐνθυμούμενός τις καὶ τὸ τάχος, παντὸς 10
θυνητοῦ καταφρονήσει.

2 29. Χειμάρρους ἢ τῶν ὅλων αἰτία· πάντα φέρει. ὥς εὐτελῇ δὲ καὶ τὰ
πολιτικά ταῦτα καί, ὥς οἶεται, φιλοσόφως πρακτικά ἀνθρώπια· μυξῶν
3.4 μεστά.¹ ἀνθρώπε, τί ποτε; ποιήσον, δ νῦν ἢ φύσις ἀπαιτεῖ. δομήσον,
5 ἐὰν διδῶται, καὶ μὴ περιβλέπον, εἴ τις εἴσεται. μὴ τὴν Πλάτωνος πολι- 15
τείαν ἔλπιζε, ἀλλὰ ἀρκού, εἰ τὸ βραχύτατον πρόεισι, καὶ τούτου αὐτοῦ
6 τὴν ἔκβασιν, ὥς μικρόν τί ἐστι, διανοοῦ. δόγμα γὰρ αὐτῶν τίς μεταβαλεῖ;
χωρὶς δὲ δογμάτων μεταβολῆς τί ἄλλο ἢ δουλεία στενόντων καὶ πεῖθεσθαι
7 προσποιουμένων; ὅπαγε νῦν καὶ Ἀλέξανδρον καὶ Φίλιππον καὶ Δημήτριον
τὸν Φαληρέα μοι λέγε. ὅφουμαι, εἰ εἶδον, τί ἢ φύσις ἤθελε, καὶ ἑαυτοῦς 20
ἐπαιδαγώγησαν· εἰ δὲ ἐτραγώδησαν, οὐδείς με κατακέκρικε μιμῆσθαι.
8 ἀπλοῦν ἐστι καὶ αἰδήμον τὸ φιλοσοφίας ἔργον· μὴ με ἅπαγε ἐπὶ σεμνοτυ-
φίαν.

30. Ἄνωθεν ἐπιθεωρεῖν ἀγέλας μυρίας καὶ τελετὰς μυρίας καὶ πλοῦν

9sq. Hist. Aug. IV 28, 4: *sexta die vocatis amicis et ridens res humanas, mortem autem contempnens ad amicos dixit* (scil. Marcus): *'quid de me fletis et non magis de ... communi morte cogitatis?' et cum illi vellent recedere, ingemescens ait: 'si iam me dimittitis, vale vobis dico vos praecedens'* || 15 *sententia Platonis semper in ore illius* (scil. Marci) *fuit, florere civitates si aut philosophi imperarent aut imperantes philo-sopharentur*, Hist. Aug. IV 27, 7

[1—24 AT 14—24 D] 3 Ταῦτά Gat. || 5 ἢ] ἢ T || 6 καὶ τί ἐντείνῃ Cor. (cf. X 31, 4): καὶ τί ἐν (ἐν T) τίνι AT | τίνα ἄτοπον εἰ ἄτομοι ἢ ἀμερῇ Thei. | εἰμαρμένῃ Rend. : ἀμερῇ AT, ὁμοιομερῇ Schultz (ἢ ἀμερῇ seclud. put. Trann. in app.), sed cf. Epict. fr. 175 Schw. : ἐξ ἀτόμων ἢ ἐξ ἀμερῶν || 7 εἴτε¹] εἰ τις T | ἔχοι A corr. | τὸ πᾶν εἰκῇ Reiske || 8 μεταβαλεῖ A corr. : μεταβάλλει A pr. μεταβάλῃ T || 9 μεταβάλλει A | ἐπικυματώσεις A || 12 αἰτία] οὐσία Reiske || verba 12—14 ὥς ... μεστά post 17 διανοοῦ colloc. Farquh. || 13 ἀνθρώπεια T || 15 ἐὰν] οὐδ ἕως ἂν Cor. | εἴσεται T : οἶσεται AD, ἔψεται Trann. in app. | μὴ²] μὴδὲ T || 16 πρόεισι mg. D || 17 οὐ μικρόν T | μεταβαλεῖ Reiske : μεταβάλλει || 18 δουλείας A, δουλεία (deinde στένοντες et προσποιούμενοι) Trann. in app. || 19 ἅπαγε A || 19—21 ὅπαγε ... μιμῆσθαι om. D || 20 τὸν Φαληρέα susp. put. Schenkl (cf. VIII 25, 2) | μὴ μοι λέγε Cor. | ὅφουμαι Stich : ὄφονται AT, ἔφουμαι Wilam. | ἢ φύσις : ἢ ἢ φύσις A ἢ κοινή φύσις T || 22 ἀπλοῦν] πλοῦν D || 24 ἀγέλας A, ἀγγελίας Lofft

παντοῖον ἐν χειμῶσι καὶ γαλήναις καὶ διαφορὰς γινομένων, συγγινο-
μένων, ἀπογινομένων. ἐπινοεῖ δὲ καὶ τὸν ὑπ' ἄλλων πάλαι βεβιωμένον 2
βίον καὶ τὸν μετὰ σὲ βιωθησόμενον καὶ τὸν νῦν ἐν τοῖς βαρβάροις ἔθνεσι
βιούμενον· καὶ ὅσοι μὲν οὐδὲ ὄνομά σου γινώσκουσιν, ὅσοι δὲ τάχιστα
5 ἐπιλήσονται, ὅσοι δ' ἐπαινοῦντες ἴσως νῦν σε τάχιστα ψέξουσι· καὶ ὥς
οὔτε ἡ μνήμη ἀξιόλογόν γε οὔτε ἡ δόξα οὔτε ἄλλο τι τὸ σύμπαν.

31. Ἀταραξία μὲν περὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἐκτὸς αἰτίας συμβαίνοντα, δι-
καιότης δὲ ἐν τοῖς παρὰ τὴν ἐκ σοῦ αἰτίαν ἐνεργουμένοις· τουτέστιν 2
ὁρμη καὶ πρᾶξις καταλήγουσα ἐπ' αὐτὸ τὸ κοινωνικῶς πρᾶξαι ὥς τοῦτό
10 σοι κατὰ φύσιν ὄν.

32. Πολλὰ περισσὰ περιελεῖν τῶν ἐνοχλούντων σοι δύνاسαι ὅλα ἐπὶ
τῇ ὑπολήψει σου κείμενα καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν περιποιήσεις ἤδη
σεαυτῷ. τὸν ὅλον κόσμον περιελιφέναι τῇ γνώμῃ καὶ τὸν αἰδιον αἰῶνα 2
περινοεῖν καὶ τὴν τῶν κατὰ μέρος [ἐκάστου πράγματος] ταχεῖαν μετα-
15 βολὴν ἐπινοεῖν, ὥς βραχὺ μὲν τὸ ἀπὸ γενέσεως μέχρι διαλύσεως, ἀχανές
δὲ τὸ πρὸ τῆς γενέσεως, ὥς καὶ τὸ μετὰ τὴν διάλυσιν ὁμοίως ἄπειρον.

33. Πάντα, ὅσα ὁρᾷς, τάχιστα φθαρήσεται καὶ οἱ φθειρόμενα αὐτὰ
ἐπιδόντες τάχιστα καὶ αὐτοὶ φθαρήσονται. καὶ ὁ ἐσχατόγηρως ἀποθανῶν 2
εἰς ἴσον καταστήσεται τῷ προώρῳ.

34. Τίνα τὰ ἡγεμονικὰ τούτων καὶ περὶ οἷα ἐσπονδάκασι καὶ οἷα δὲ
φιλοῦσι καὶ τιμῶσι. γυμνὰ νόμιζε βλέπειν τὰ ψυχάρια αὐτῶν. ὅτε δοκοῦσι 2
βλάπτειν φέγοντες ἢ ὠφελεῖν ἐξυμνοῦντες, ὅση οἴησις.

35. Ἡ ἀποβολὴ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ μεταβολή. τούτῳ δὲ χαίρει ἡ τῶν
ὄλων φύσις, καθ' ἣν πάντα [καλῶς] γίνεται, ἐξ αἰῶνος ὁμοειδῶς ἐγίνετο
25 καὶ εἰς ἄπειρον τοιαῦθ' ἕτερα ἔσται. τί οὖν; λέγεις, ὅτι ἐγίνετό τε πάντα 2
[ὁ καὶ πάντα] αἰεὶ κακῶς [ἔσται] καὶ οὐδεμία ἄρα δύναμις ἐν τοσοῦτοις
θεοῖς ἐξευρέθη ποτὲ ἡ διορθώσουσα ταῦτα, ἀλλὰ κατακέκριται ὁ κόσμος
ἐν ἀδιαλείπτῳ κακοῖς συνέχεσθαι;

36. Τὸ σαπρὸν τῆς ἐκάστῳ ὑποκειμένης ὕλης ὕδωρ, κόνις, ὀστάρια,
30 γράσος· ἡ πάλιν πῶροι γῆς τὰ μάρμαρα καὶ ὑποστάθμαι ὁ χρυσός, ὁ
ἄργυρος, καὶ τριχία ἢ ἐσθῆς καὶ αἷμα ἢ πορφύρα καὶ τὰ ἄλλα πάντα

[1–31 AT 1–8 D (in 7–8 δικαιότης δὲ desinit D)] 1 γινομένων A || 2 ἐπινοεῖν Farquh. | ὑπ' ἄλλων del. Lem. || 3 καὶ¹ om. T || 7 ταραξία D | περὶ τῶν et συμβαινόντων AD | ἀπὸ] παρὰ Reiske, διὰ Fourn. || 11 περισσὰ del. Nauck || 13 σεαυτῷ τῷ τὸν Gat. | αἰδιον Cas.: ἴδιον || 14 gloss. deleui (cf. X 17; XI 2, 2) || 15–16 μέχρι . . . ὁμοίως om. A || 18 ὁ] ὡς A || 19 προώρῳ A || 20 οἷα δὲ] δι' οἷα AT, οἷα Cor. ('quae ament' Xyl.) || 21 βλέπειν om. T ('intueri' Xyl.) | ὅτε δὲ Mazz. || 23 Ἡ om. A | τοῦτο A || 24 καλῶς] secl. Couat, ἀ καλῶς Reiske, καθῶς Schenkl | καὶ ἐξ Cor. || 26 ὁ καὶ πάντα om. A, seclusi (ὁ iam del. Cas.): καὶ ὅτι πάντα Gat., κακῶς καὶ πάντα Reiske, αἰεὶ κακῶς καὶ πάντα Farquh. | ἔσται seclusi

2 τοιαῦτα. καὶ τὸ πνευμάτιον δὲ ἄλλο τοιοῦτο καὶ ἐκ τούτων εἰς ταῦτα μεταβάλλον.

2 37. Ἄλις τοῦ ἀθλίου βίον καὶ γογγυσμοῦ καὶ πιθηκισμοῦ. τί ταράσση; τί τούτων καινόν; τί σε ἐξίστησι; τὸ αἷτιον; ἴδε αὐτό. ἀλλ' ἡ ὕλη; ἴδε 3 αὐτήν· ἔξω δὲ τούτων οὐδέν ἐστιν. ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς ἤδη ποτὲ 5 ἀπλούστερος καὶ χρηστότερος γενοῦ.

4 Ἴσον τὸ ἑκατὸν ἔτεσι καὶ τὸ τρισὶ ταῦτα ἱστορῆσαι.

38. Εἰ μὲν ἡμαρτεν, ἐκεῖ τὸ κακόν· τάχα δ' οὐχ ἡμαρτεν.

39. Ἦτοι ἀπὸ μιᾶς πηγῆς νοεράς πάντα ὡς ἐνὶ σώματι ἐπισυμβαίνει 10 καὶ οὐ δεῖ τὸ μέρος τοῖς ὑπὲρ τοῦ ὅλου γινόμενοις μέμφεσθαι· ἡ ἄτομοι 2 καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ κνκεῶν καὶ σκεδασμός. τί οὖν ταράσση; τῷ ἡγεμονικῷ λέγεις 'τέθνηκας, ἔφθαρσαι, τεθρηρίωσαι, ὑποκρίνη, συναγελάζη, βόσκη.'

2 40. Ἦτοι οὐδὲν δύνανται οἱ θεοὶ ἢ δύνανται. εἰ μὲν οὖν μὴ δύνανται, τί εὐχῇ; εἰ δὲ δύνανται, διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον εὐχῇ διδόναι αὐτοὺς τὸ μήτε φοβεῖσθαι τι τούτων μήτε ἐπιθυμεῖν τινος τούτων μήτε λυπεῖσθαι ἐπὶ 15 3 τινι τούτων μᾶλλον ἢ περὶ τὸ μὴ παρεῖναι τι τούτων ἢ τὸ παρεῖναι; πάντως γάρ, εἰ δύνανται συνεργεῖν ἀνθρώποις, καὶ εἰς ταῦτα δύνανται συνεργεῖν. 4.5 ἀλλ' ἴσως ἔρεῖς ὅτι· 'ἐπ' ἐμοὶ αὐτὰ οἱ θεοὶ ἐποίησαν'. εἰτα οὐ κρεῖσσον 20 χρῆσθαι τοῖς ἐπὶ σοὶ μετ' ἐλευθερίας ἢ διαφέρεσθαι πρὸς τὰ μὴ ἐπὶ σοὶ μετὰ δουλείας καὶ ταπεινότητος; τίς δέ σοι εἶπεν, ὅτι οὐχὶ καὶ εἰς τὰ ἐφ' 6 ἡμῖν οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν; ἄρξαι γοῦν περὶ τούτων εὐχεσθαι καὶ ὄφει. 7 οὗτος εὐχεται 'πῶς κοιμηθῶ μετ' ἐκείνης'· σὺ 'πῶς μὴ ἐπιθυμήσω τοῦ κοι- 8 μηθῆναι μετ' ἐκείνης'. ἄλλος 'πῶς στερηθῶ ἐκείνου'· σὺ 'πῶς μὴ χρῆζω 9 τοῦ στερηθῆναι'. ἄλλος 'πῶς μὴ ἀποβάλλω τὸ τεκνίον'· σὺ 'πῶς μὴ φοβηθῶ 10 ἀποβαλεῖν'. ὅλως ὧδε ἐπίστρεψον τὰς εὐχὰς καὶ θεώρει, τί γίνεται. 25

[1-25 AT 13-25 WX] 1 πνευμάτιον Cas. : πνευματικόν || 3 γογγισμοῦ A || 5 πρὸς τῶν θεῶν Cas., τοὺς θεοὺς σοὶ Thei. || 7 Ὅσον A | καὶ τὸ πεντήκοντα καὶ τρισὶ Bign. || 8 δὲ οὐδ' Cor. || 9 νοεράς πᾶσι πάντα Reiske, νοεράς ἐνὶ κόσμῳ πάντα Lem., qui post ὡς inser. ἀπὸ μιᾶς ψυχῆς || 10 ἢ] οἱ A || 11-12 τῷ ἡγεμονικῷ λέγεις] τοῦ ἡγεμονικοῦ λέγεις Schultz, τῷ ἡγεμ. λέγε Cor., τῷ ἡγεμ. λέγειν Farquh., τί οὐ τῷ ἡγεμ. λέγεις Thei. || 12 τέθνηκας] τεθεώρηκα Boot | τεθρηρίωσαι hic om. et θρηρίωσαι post 13 ἢ inser. T (recte Xyl. in vers.) | ὑποκρίνη] ἀποκρίνεις Gat., ἀποκρίνη Boot | συναγελάζει T || 14 οὐχὶ om. A || 14.15 μὴ πεφοβῆσθαι BV πεφοβεῖσθαι p₄ || 15 τι s. l. BV om. v₃ | μήτε ἐπιθ. τινος τούτων om. BV || 15.16 ἐπι τινος T || 16 ἢ περὶ om. T ἢ περὶ v₃ ἢ v₈ | τὸ μὴ Av₃ : τῷ μὴ TBVX rell. τῷ v₈ | παρῆναι τι A | τούτων μᾶλλον ἢ A | τό2 Vz : τὸ μὴ p₄ τῷ ATBv₈X rell. || 17 ταῦτα] αὐτὰ y || 18 κρεῖσσον p₁ || 20 καί2 om. B | εἰς om. z || 21 γοῦν] οὖν WX plerique (om. y) || 22-24 in BV κοιμηθεῖ ... ἐπιθυμήσης ... στερηθῆς vel στερηθῇ ... χρῆζης ... ἀποβάλλῃ vel ἀποβάλῃ ... φοβηθῆς script. et ω s. l. add. || 22 σὺ ... 23 ἐκείνης om. Av₂v₃ | σὺ ... 24 στερηθῆναι om. v₇ | ἐπιθυμήσω ... 23 πῶς1 om. p₆ | ἐπιθυμήσαι p₄ || 23 ἄλλος πῶς] ἄλλος πῶς μὴ WX plerique ἀλλ' ὅπως μὴ v₃ || 24 τοῦ μὴ στερ. I₃ | ἄλλος πῶς] ἀλλ' ὅπως v₃ | ἀποβάλλω Ap₁ | τέκνον V || 25 ἀποβαλεῖν ATp₄ | ὅλως δὲ ὧδε I₃ | ἐπίστρεψον Tv₈X τρέπον I₃, πη τρέπον Reiske

41. Ὁ Ἐπίκουρος λέγει ὅτι· ἐν τῇ νόσῳ οὐκ ἦσάν μοι αἱ ὁμίλῃαι περὶ τῶν τοῦ σωματίου παθῶν οὐδὲ πρὸς τοὺς εἰσιόντας τοιαυτά τινα, φησί, ἑλάλουν· ἀλλὰ τὰ προηγούμενα φυσιολογῶν διετέλουν καὶ πρὸς αὐτῷ τούτῳ ὦν, πῶς ἡ διάνοια συμμεταλαμβάνουσα τῶν ἐν τῷ σαρκιδίῳ τοιούτων κινήσεων ἀταρακτεῖ τὸ ἴδιον ἀγαθὸν τηροῦσα, οὐδὲ τοῖς ἰατροῖς ἐμπαρεῖχον, φησί, ἑκαταφρονάττεσθαι ὥς τι ποιοῦσιν, ἀλλὰ ὁ βίος ἤγρετο εὖ καὶ καλῶς. ταῦτα οὖν ἐκείνῳ, ἐν νόσῳ [ἐὰν νοσῇς] καὶ ἐν ἄλλῃ 2 τινὶ περιστάσει· τὸ γὰρ μὴ ἀφίστασθαι φιλοσοφίας ἐν οἰσδήποτε τοῖς προσπίπτουσι μηδὲ τῷ ἰδιώτῃ καὶ ἀφυσιολόγῳ συμφλναρεῖν πάσης αἰρέ- 10 σεως κοινόν.

Πρὸς μόνῳ τῷ νῦν πρασσομένῳ εἶναι καὶ τῷ ὁργάνῳ, δι' οὗ πράσσεις. 3
42. Ὅταν τινὸς ἀναισχυντία προσκόπτῃς, εὐθὺς πυνθάνου σεαυτοῦ· δύνανται οὖν ἐν τῷ κόσμῳ ἀναισχυντοὶ μὴ εἶναι; οὐ δύνανται. μὴ οὖν 2 ἀπαίτει τὸ ἀδύνατον· εἰς γὰρ καὶ οὗτός ἐστιν ἐκείνων τῶν ἀναισχυντῶν, οὓς ἀνάγκη ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ πανούργου καὶ ἐπὶ 3 τοῦ ἀπίστου καὶ παντὸς τοῦ ὀτιοῦν ἁμαρτάνοντος ἔστω σοι πρόχειρον. ἄμα γὰρ τῷ ὑπομνησθῆναι, ὅτι τὸ γένος τῶν τοιούτων ἀδύνατόν ἐστι μὴ 4 ὑπάρχειν, εὐμενέστερος ἔσῃ πρὸς τοὺς καθ' ἓνα. εὐχρηστον δὲ κἀκείνῳ 5 εὐθὺς ἐννοεῖν, τίνα ἔδωκεν ἡ φύσις τῷ ἀνθρώπῳ ἀρετὴν πρὸς τοῦτο τὸ ἀμάρτημα. ἔδωκε γὰρ ὡς ἀντιφάρμακον πρὸς μὲν τὸν ἀγνώμονα τὴν 20 πραότητα, πρὸς δὲ ἄλλον ἄλλην τινὰ δύναμιν. ὅλως δὲ ἔξεστί σοι μετα- 6 διδάσκειν τὸν πεπλανημένον· πᾶς δὲ ὁ ἁμαρτάνων ἀφαμαρτάνει τοῦ προκειμένου καὶ πεπλάνηται. τί δὲ καὶ βέβλαψαι; εὐρήσεις γὰρ μηδένα 7 τούτων, πρὸς οὓς παροξύνῃ, πεποικηκότα τι τοιοῦτον, ἐξ οὗ ἡ διάνοιά σου 25 χείρων ἐμελλε γενήσεσθαι· τὸ δὲ κακὸν σου καὶ τὸ βλαβερόν ἐνταῦθα πᾶσαν τὴν ὑπόστασιν ἔχει. τί δὲ κακὸν ἢ ξένον γέγονεν, εἰ ὁ ἀπαίδεντος τὰ 8

1 sqq. Epicur. fr. 191 Us.

[1-26 AT 12-26 WX] 1 Ὁ om. A || 3, 4 αὐτὸ τοῦτο A || 4 ὦν] ἦν Wilam. | τῶν ἐν τῷ σαρκ.] τῷ σαρκ. τῶν Wilam. || 5 τοιούτων T: ποιούντων A, ποιῶν τινων Schenkl | τοῖς] τὸ A || 6 φησί] φύσιν A | καταφρονάττεσθαι T | ὁ om. A || 7 ἤγρετο Boot: ἤγρετο AT, εἴγρετο vel ἤγρετο Reiske | ταῦτα Gat.: ταῦτα AT, ταῦτο Cas. | ἐκεῖνος Reiske | ἐν νόσῳ] del. Stich, ἐν νόσῳ Holst., ἐν νόσῳ Morus | ἐὰν νοσῇς gloss. deleui || 8 οἷος δήποτε Reiske || 9 μηδὲ τῷ T: μὴ A, μὴδὲ Stich | καὶ ἀφυσιολόγῳ Gat.: καὶ φυσιολόγῳ AT, καὶ φιλολόγῳ Menag., τὸν φυσιολόγον Trann. || 10 post κοινόν excidisse quaedam put. Wilam., cap. distinxit Leop. || 11 πράσσεις Menag., Reiske: πράσσει || 12 ἀναισχυντίαν p₄ | προσκόπτῃς Ag || 13 δύνανται z || 14 τοῦτός A | ἀναισχυντῶν] ἀναισχυντούντων v₇, del. Nauck || 15 ἐν τῷ κόσμῳ ἀνάγκη v₈ || 15-16 ἐπὶ ἀπίστου z || 17 τὸ ὑπομν. ABVX nonn. τὰ ὑπομν. v₇ || 18 τὸν καθένα v₇ | κἀκείνῳ A || 19 εὐθὺς] αὐθις v₂ | νοεῖν I₁p₅ || 20 ἀντιφάρμακον V || 21 ὅλως δὲ om. v₄ || 22 δὲ] γὰρ I₃ | ἐφαμαρτάνει y || 23 τί δὲ] τί δαί V, σὺ δὲ Schults || 24 οὓς καὶ p₄ | καὶ σου p₄ || 25 χείρων A (in B legi nequit) || 26 τί δὲ] τί δαί ATV (in B legi nequit) | καινὸν Kron. | γίνεται Hoffm.

τοῦ ἀπαιδεύτου πράσσει; ὅρα, μὴ σαντῶ μᾶλλον ἐγκαλεῖν ὀφείλῃς, ὅτι
 9 οὐ προσεδόκησας τοῦτον τοῦτο ἁμαρτήσεσθαι. σὺ γὰρ καὶ ἀφορμὰς ἐκ
 τοῦ λόγον εἶχες πρὸς τὸ ἐνθυμηθῆναι, ὅτι εἰκὸς ἐστὶ τοῦτον τοῦτο
 10 ἁμαρτήσεσθαι, καὶ ὁμῶς ἐπιλαθόμενος θαναμάξεις, εἰ ἡμάρτηκε. μάλιστα
 11 δέ, ὅταν ὡς ἀπίστῳ ἢ ἀχαρίστῳ μέμφῃ, εἰς ἐαυτὸν ἐπιστρέφῃς. προδῆλως 5
 γὰρ σὺν τὸ ἁμάρτημα, εἴτε περὶ τοῦ τοιαύτην τὴν διάθεσιν ἔχοντος
 ἐπίστευσας, ὅτι τὴν πίστιν φυλάξει, εἴτε τὴν χάριν διδοὺς μὴ καταληκτι-
 κῶς ἔδωκας μηδὲ ὥστε ἐξ αὐτῆς τῆς σῆς πράξεως εὐθὺς ἀπειληφέναι
 12 πάντα τὸν καρπὸν. τί γὰρ πλέον θέλεις εὖ ποιήσας ἀνθρωπον; οὐκ ἄρκεῖ
 τοῦτο, ὅτι κατὰ φύσιν τὴν σὴν τι ἔπραξας, ἀλλὰ τούτου μισθὸν ζητεῖς; 10
 ὡς εἰ ὁ ὀφθαλμὸς ἀμοιβὴν ἀπῆται, ὅτι βλέπει, ἢ οἱ πόδες, ὅτι βαδίζουσιν.
 13 ὥσπερ γὰρ ταῦτα πρὸς τόδε τι γέγονεν, ὅπερ κατὰ τὴν ἰδίαν κατασκευὴν
 ἐνεργοῦντα ἀπέχει τὸ ἴδιον, οὕτω καὶ ὁ ἀνθρώπος εὐεργετικὸς πεφνκῶς,
 ὁπόταν τι εὐεργετικὸν [ἢ ἄλλως εἰς τὰ μέσα συνεργητικὸν] πράξῃ,
 πεποιήκε, πρὸς ὃ κατεσκευάσται, καὶ ἔχει τὸ ἐαυτοῦ. 15

I

1. Ἔση ποτὲ ἄρα, ὦ ψυχῇ, ἀγαθῇ καὶ ἀπλῇ καὶ μία καὶ γυμνῇ, φα-
 νερωτέρα τοῦ περικειμένον σοι σώματος; γεύσῃ ποτὲ ἄρα τῆς φιλητικῆς
 2 καὶ στερεκτικῆς διαθέσεως; ἔση ποτὲ ἄρα πλήρης καὶ ἀνενδεῆς καὶ οὐδὲν
 ἐπιποθοῦσα οὐδὲ ἐπιθυμοῦσα οὐδενὸς οὔτε ἐμψύχου οὔτε ἀψύχου πρὸς 20
 ἡδονῶν ἀπολαύσεις οὐδὲ χρόνου, ἐν ᾧ ἐπὶ μακρότερον ἀπολαύσεις, οὐδὲ
 3 τόπον ἢ χώρας ἢ ἀέρων εὐκαιρίας οὐδὲ ἀνθρώπων εὐαρμοστίας; ἀλλὰ

4sq. apud Dion. Cass. (72, 24, 2; 26, 2sq.) Marcus de infidelitate Av. Cassii
 queritur: πῶς οὐκ . . . καὶ δεινότητι καὶ ἀτοπία νικᾷ τὸ μηδὲν πιστὸν ἐν ἀνθρώποις
 εἶναι, ἀλλ' ἐπιβεβουλευσθαι με ὑπὸ τοῦ φιλάτου . . . ; πῶς δ' οὐκ ἀπόλωλε μὲν πί-
 στις, ἀπόλωλε δὲ ἐλπίς ἀγαθῇ; . . . μέγα γάρ μου ἄθλον καὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς
 νίκης . . . ἀφαιρήσεται . . . ἀδικήσαντα ἀνθρώπων ἀφείναι . . . πίστιν καταλύσαντι
 πιστὸν διαγενέσθαι || 12sq. πλείστον ἐν εὐεργεσίᾳ διήγεν de Marco dicit Dio Cass.
 72, 34, 3

[1—22 AT 1—15 WX] 1 ὀφείλεις ATyp₁v₈ || 2 τοῦτο om. v₃ | σὺ μὲν γὰρ T |
 καὶ om. p₆ || 5 ὡς om. g | εἰς σεαυτὸν AVv₈X nonn. || 6 περὶ] παρὰ l₄p₆ | τοιαύ-
 την τὴν] τὴν τοιαύτην B | τὴν τοιαύτην τὴν Vv₄ || 7 ὅτι] ὥστε BVx | διδοὺς εἰ
 μὴ A | καταληκτικῶς adn. Lugd. (cf. VII 13, 3) || 8 ὥστε] ὡς τὸ p₁ || 9 ἀνθρώπου
 Leop. | ἄρκεῖ Vv₈X (p₄ ex ἀρκεῖ corr.) || 10 τοῦτο ὅτι ABI₁: τούτῳ ὅτι Vv₈X rell.
 σοι T | τι om. Vv₈X (de B non constat) | ἀλλὰ om. T ('sed' Xyl.) || 11 ὁ om. v₈X
 nonn. || 12 τὸ δέ τι T, τοιόνδε τι Reiske | ὅπερ Gat.: ἀπερ | τὴν om. z || 13 εὐεργ-
 γετικῶς A || 14 ἢ ἄλλως . . . συνεργητικὸν om. WX, gloss. seclusi (cf. VI 42, 3) |
 ἄλλοις Couat | συνεργητικὸν Cas., Gat. || 15 κατασκευάσται z || 17 ἄρ' ὦ T, ἄρα
 hic et ubique in hoc cap. Rees | ψυχῇ ἀγαθῇ A | γυμνῇ A || 18 παρακειμένον A ||
 19 καὶ στερεκτικῆς T (om. Xyl. in vers.) || 20—21 πρὸς ἡδονῶν ἀπολαύσεις del.
 Lem. || 22 εὐκαιρίας] εὐκτασίας Cor. | εὐαρμοστίας A

ἀρκεσθήσῃ τῇ παρουσίᾳ καταστάσει καὶ ἡσθήσῃ τοῖς παροῦσι πᾶσι καὶ
 συμπίσεις σεαυτήν, ὅτι πάντα σοι παρὰ τῶν θεῶν πάρεστι καὶ πάντα σοι
 εὐ ἔχει καὶ εὐ ἔξει, ὅσα φίλον αὐτοῖς καὶ ὅσα μέλλουσι δώσειν ἐπὶ σωτηρίᾳ
 τοῦ τελείου ζῶντος, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ καλοῦ καὶ γεννῶντος
 5 πάντα καὶ συνέχοντος καὶ περιέχοντος καὶ περιλαμβάνοντος διαλυόμενα
 εἰς γένεσιν ἐτέρων ὁμοίων; ἔση ποτὲ ἄρα τοιαύτη, οἷα θεοῖς τε καὶ 4
 ἀνθρώποις οὕτω συμπολιτεύεσθαι, ὥς μήτε μέμφεσθαι τι αὐτοῖς μήτε
 καταγινώσκεσθαι ὑπ' αὐτῶν;

2. Παρατήρει, τί σον ἡ φύσις ἐπιζητεῖ ὥς ὑπὸ φύσεως μόνον διοι-
 10 κονμένον· εἶτα ποιεῖ αὐτὸ καὶ προσίεσο, εἰ μὴ χεῖρον μέλλει διατίθεσθαι
 σον ἡ ὥς ζῶντος φύσις. ἔξης δὲ παρατηρητέον, τί ἐπιζητεῖ σον ἡ ὥς ζῶντος 2
 φύσις, καὶ πᾶν τοῦτο παραληπτέον, εἰ μὴ χεῖρον μέλλει διατίθεσθαι ἡ ὥς
 ζῶντος λογικοῦ φύσις. ἔστι δὲ τὸ λογικὸν εὐθὺς καὶ πολιτικόν. τούτοις δὴ 3
 κανόσι χρώμενος μηδὲν περιεργάζου.

15 3. Πᾶν τὸ συμβαῖνον ἦτοι οὕτω συμβαίνει, ὥς πέφυκας αὐτὸ φέρειν
 ἡ ὥς οὐ πέφυκας αὐτὸ φέρειν. εἰ μὲν οὖν συμβαίνει σοι ὥς πέφυκας φέρειν, 2
 μὴ δυσχέρανε, ἀλλ' ὥς πέφυκας φέρε· εἰ δὲ ὥς μὴ πέφυκας φέρειν, μὴ
 δυσχέρανε· φθίησεται γάρ σε ἀπαναλώσαν. μέμνησο μέντοι, ὅτι πέφυκας 3
 φέρειν πᾶν, περὶ οὗ ἐπὶ τῇ ὑπολήψει ἐστὶ τῇ σῇ φορητὸν καὶ ἀνεκτὸν αὐτὸ
 20 ποιῆσαι κατὰ φαντασίαν τοῦ συμφέρειν ἡ καθήκειν σεαυτῷ τοῦτο ποιεῖν.

4. Εἰ μὲν σφάλλεται, διδάσκειν εὐμενῶς καὶ τὸ παρορῶμενον δεικνύναι.
 εἰ δὲ ἀδυνατεῖς, σεαυτὸν αἰτιᾶσθαι ἢ μηδὲ σεαυτόν. 2

5. Ὅ τι ἂν σοι συμβαίῃ, τοῦτό σοι ἐξ αἰῶνος προκατεσκευάζετο· καὶ
 ἡ ἐπιπλοκή τῶν αἰτίων συνέκλωθε τήν τε σὴν ὑπόστασιν ἐξ αἰδίου καὶ
 25 τήν τούτου σύμβασιν.

6. Εἴτε ἄτομοι εἴτε φύσις, πρῶτον κείσθω, ὅτι μέρος εἰμὶ τοῦ ὅλου ὑπὸ
 φύσεως διοικουμένου· ἔπειτα, ὅτι ἔχω πως οἰκείως πρὸς τὰ ὁμογενῆ
 μέρος. τούτων γὰρ μεμνημένος, καθότι μὲν μέρος εἰμί, οὐδενὶ δυσαρεστήσω 2
 τῶν ἐκ τοῦ ὅλου ἀπονεμομένων· οὐδὲν γὰρ βλαβερόν τῷ μέρει, δ τῷ
 30 ὅλῳ συμφέρει. οὐ γὰρ ἔχει τι τὸ ὅλον, δ μὴ συμφέρει ἑαυτῷ. πασῶν μὲν 3

[1-30 AT] 1 ἀρεστήσῃ A | τῇ . . . ἡσθήσῃ om. A || 2 συμπίσεις σε αὐτήν A |
 πάντα σοι Leop. : πάντα σοι πάρεστι AT, πάνθ' ἃ σοι πάρεστι Lem. | παρὰ τῶν
 θεῶν πάρεστι καὶ post ἔχει colloc. in T huc transp. Schenkl (παρὰ τῶν θεῶν iam
 Cor.) | καὶ del. Cor. || 2-3 πάντα σοι εὐ ἔχει καὶ παρὰ τῶν θεῶν πάρεστι καὶ εὐ
 ἔξει T : πᾶν καὶ εὐ ἔξει A || 3 φίλα Cor. || 4 δεκαῖον T || 5 παραλαμβάνοντος
 Leop. || 6 οἷα A || 9 μόνον A || 11 ἐξ ἧς] ἐξ ἧς A | ἡ ὥς A || 12 ἡ ὥς A ||
 17 πέφυκας φέρειν φέρε Nauck || 18 φθίησεται] φθαρήσεται T | ἐπαναλώσαν Gat. ||
 20 ποιεῖν] ποιεῖ A || 21 μὲν οὖν A, μὲν οὗτος Schenkl in app. || 22 δὲ μὴ ἀδυν. A ||
 24 αἰτίων A || 26 Ἦτοι ἄτομοι ἢ Cas. | φύσεις T ('sive natura mundus constat'
 Xyl.), φύσις. εἰ μὲν φύσις Farquh. in app. || 27 οἰκείω A || 28 μέρος] μέρος A |
 οὐδὲν T || 29 οὐδὲν] οὐδὲ A || 29, 30 τῶν ὅλων A || 30 τι om. A

φύσεων κοινὸν ἔχουσιν τοῦτο, τῆς δὲ τοῦ κόσμου προσειληφνίας τὸ
μηδὲ ὑπὸ τινος ἔξωθεν αἰτίας ἀναγκάζεσθαι βλαβερόν τι ἐαυτῇ γενεῇ,
κατὰ μὲν δὴ τὸ μεμνησθαι, ὅτι μέρος εἰμὶ ὅλον τοῦ τοιούτου, εὐαρεστήσω
4 παντὶ τῷ ἀποβαίνοντι· καθόσον δὲ ἔχω πως οἰκείως πρὸς τὰ ὁμογενῇ
μέρη, οὐδὲν πράξω ἀκοινωνήτον, μᾶλλον δὲ στοχάσομαι τῶν ὁμογενῶν 5
καὶ πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον πᾶσαν ὁρμὴν ἑμαντοῦ ἄξω καὶ ἀπὸ τοῦναντίου
5 ἀπάξω. τούτων δὲ οὕτω περαινομένων ἀνάγκη τὸν βίον εὐροεῖν, ὥς ἂν
καὶ πολίτον βίον εὖρον ἐπινοήσεως προϊόντος διὰ πράξεων τοῖς πολίταις
λυσιτελῶν καί, ὅπερ ἂν ἡ πόλις ἀπονέμῃ, τοῦτο ἀσπαζομένον.

7. Τοῖς μέρεσι τοῦ ὅλου, ὅσα, φημί, περιέχεται ὑπὸ τοῦ κόσμου, 10
2 ἀνάγκη φθείρεσθαι· λεγέσθω δὲ τοῦτο σημαντικῶς τοῦ ἀλλοιοῦσθαι. εἰ
δέ, φημί, κακὸν τε καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦτο αὐτοῖς, οὐκ ἂν τὸ ὅλον
καλῶς διεξάγοιτο τῶν μερῶν εἰς ἀλλοτριώσιν ἰόντων καὶ πρὸς τὸ φθείρε-
3 σθαι [διαφόρως] κατεσκευασμένων. πότερον γὰρ ἐπεχείρησεν ἡ φύσις
αὐτῇ τὰ ἐαυτῆς μέρη κακοῦν καὶ περιπτωτικά τῷ κακῷ καὶ ἐξ ἀνάγκης 15
ἔμπτωτα εἰς τὸ κακὸν ποιεῖν ἢ ἔλαθεν αὐτὴν τοιάδε τινὰ γινόμενα;
4 ἀμφοτέρω γὰρ ἀπίθана. εἰ δέ τις καὶ ἀφήμερος τῆς φύσεως κατὰ τὸ
πεφυκέναι ταῦτα ἐξηγοῖτο, καὶ ὥς γελοῖον ἅμα μὲν φάναι πεφυκέναι τὰ
μέρη τοῦ ὅλου μεταβάλλειν, ἅμα δὲ ὥς ἐπὶ τινι [τῶν] παρὰ φύσιν συμβαί-
νοντι θαυμάζειν ἢ δυσχεραίνειν ἄλλως τε καὶ τῆς διαλύσεως εἰς ταῦτα 20
5 γινομένης, ἐξ ὧν ἕκαστον συνίσταται. ἦτοι γὰρ σκεδασμὸς στοιχείων, ἐξ
ὧν συνεκρίθη, ἢ τροπὴ τοῦ μὲν στερεμνίου εἰς τὸ γεῶδες, τοῦ δὲ πνευματι-
κοῦ εἰς τὸ ἀερῶδες, ὥστε καὶ ταῦτα ἀναληφθῆναι εἰς τὸν τοῦ ὅλου λόγον
6 εἴτε κατὰ περίοδον ἐκπυρουμένον εἴτε αἰδίους ἀμοιβαίς ἀνανεουμένον. καὶ
τὸ στερέμνιον δὲ καὶ τὸ πνευματικὸν μὴ φαντάζον τὸ ἀπὸ τῆς γενέσεως. 25
7 πᾶν γὰρ τοῦτο ἔχθες καὶ τρίτην ἡμέραν ἐκ τῶν σιτίων καὶ τοῦ ἐλκομένου
8 ἀέρος τὴν ἐπιρροὴν ἔλαβε. τοῦτο οὖν, δ' ἔλαβε, μεταβάλλει, οὐχ ὃ ἡ μήτηρ
9 ἔτεκεν. ὑπόθου δ' ὅτι ἐκεῖνό σε λίαν προσπλέκει τῷ ἰδίως ποιῶ οὐδὲν
ὄντι, οἶμαι, πρὸς τὸ νῦν λεγόμενον.

[1—29 AT] 3 ὅλον τοῦ τοιούτου] τοῦ ὅλου τούτου Cor. || 5 μέρει A || 7 τούτων
δὴ Leop. | παραινουμένων A | εὐροεῖν] εὐρεῖν A || 10 φημί] del. adn. Lugd., φύσει
Cor., φησί Schultz (sed cf. III 6, 1 et 6; IV 20, 2; XII 3, 4, cf. Dalfen, Formgesch.
Unters. p. 86sq.) || 12 φημί] φησί Morus, φύσει Cor., del. Couat || 13 ἀλλοτριώσιν]
ἀλλοιώσιν Gat. | ἰόντων] ὄντων T || 14 διαφόρως] seclusi, ἀδιαφόρως Thei. || 15 αὐτῇ]
αὕτη A || 16 γινόμενα T || 17 ἀπίθана A | ἀφήμερος] ἀπίόμενος vel ἀνάμενος
Lem. || 18 καὶ ὥς Schultz : καὶ ὥς T καὶ ὡς A, ὡς Morus, καὶ οὐχὶ ὥς Rend. | φά-
ναι Cas. : φάναι T φαίν A || 19 ἐπὶ τινι ὡς Menag. | τῶν T τῷ A, secl. Menag. |
συμβαίνοντων Schultz || 20 ταῦτα Gat. || 22 συνεκρίθη A, συνεκρίθης Lem. | στε-
ρεμνείου A || 25 τῆς πρώτης γενέσεως A || 26 χθές A | τοῦ om. T || 27 δ' ἔλαβες
Reiske || 28 ἐκείνω σε προσπλέκει A, ἐκείνω σὺ λίαν προσπλέκει Rend., ἐκείνο· σὺ
λίαν προσπλέκει Thei. | τὸ ἰδίως ποιῶν Lem. || 29 τῷ ὄντι Farquh. ('re vera'
Xyl.) | τὸν A | λεγόμενον Cas.

8. Ὀνόματα θέμενος αὐτῶ ταῦτα, ἀγαθός, αἰδήμων, ἀληθής, ἔμφρων, σύμφρων, ὑπέρφρων, πρόσχε, μήποτε μετονομάξῃ καὶ ἀπολλύης ταῦτα τὰ ὀνόματα· καὶ ταχέως ἐπανιέναι ἐπ' αὐτά. μέμνησο δέ, ὅτι τὸ μὲν 2 ἔμφρων ἐβούλετό σοι σημαίνειν τὴν ἐφ' ἑκάστα διαληπτικὴν ἐπίστασιν 5 καὶ τὸ ἀπαρενθύμητον· τὸ δὲ σύμφρων τὴν ἐκούσιον ἀπόδεξιν τῶν ὑπὸ τῆς κοινῆς φύσεως ἀπονεμομένων· τὸ δὲ ὑπέρφρων τὴν ὑπέρτασιν τοῦ φρονούντος μορίου ὑπὲρ λείαν ἢ τραχείαν κίνησιν τῆς σαρκὸς καὶ τὸ δοξάριον καὶ τὸν θάνατον καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐὰν οὖν διατηρῇς ἑαυτὸν ἐν 3 τούτοις τοῖς ὀνόμασι μὴ γλιχόμενος τοῦ ὑπ' ἄλλων κατὰ ταῦτα ὀνομάζε- 10 σθαι, ἔσῃ ἕτερος καὶ εἰς βίον εἰσελεύσῃ ἕτερον. τὸ γὰρ ἔτι τοιοῦτον εἶναι, 4 οἷος μέχρι νῦν γέγονας, καὶ ἐν βίῳ τοιούτῳ σπαράσσεσθαι καὶ μολύνεσθαι λίαν ἐστὶν ἀναισθήτου καὶ φιλοψύχου καὶ ὁμοίου τοῖς ἡμιβρώτοις θηριο- μάχοις, οἵτινες μεστοὶ τραυμάτων καὶ λύθρου παρακαλοῦσιν ὅμως εἰς τὴν αἰσθητικὴν φυλαχθῆναι παραβληθόμενοι τοιοῦτοι τοῖς αὐτοῖς ὄντι καὶ 15 δῆγμασιν. ἐμβίβασον οὖν σαντὸν εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα ὀνόματα· κἂν μὲν 5 ἐπ' αὐτῶν μένῃς δύνῃ, μένῃς ὥσπερ εἰς μακάρων τινὰς νήσους μετωκισμέ- νος· ἐὰν δὲ αἰσθῇ, ὅτι ἐκπίπτεις καὶ οὐ περικρατεῖς, ἅπιθι θαρρῶν εἰς γωνίαν τινά, ὅπου κρατήσεις, ἢ καὶ παντάπασιν ἔξιθι τοῦ βίου μὴ ὀργιζόμενος, ἀλλὰ ἀπλῶς καὶ ἑλευθέρως καὶ αἰδημόνως, ἐν γε τούτῳ 20 μόνον πράξας ἐν τῷ βίῳ τὸ οὕτως ἐξελεῖν. πρὸς μέντοι τὸ μεμνησθαι 6 τῶν ὀνομάτων μεγάλως συλλήφεται σοι τὸ μεμνησθαι θεῶν καὶ ὅτι περ οὐ κολακεύεσθαι οὗτοι θέλουσιν, ἀλλὰ ἐξομοιοῦσθαι ἑαυτοῖς τὰ λογικὰ πάντα καὶ εἶναι τὴν μὲν συκὴν τὰ συκῆς ποιοῦσαν, τὸν δὲ κύνα τὰ κυνός, τὴν δὲ μέλισσαν τὰ μελίσης, τὸν δὲ ἄνθρωπον τὰ ἀνθρώπου.

25 9. Μῖμος, πόλεμος, πτοία, νάρκα, δουλεία καθ' ἡμέραν ἀπαλείφεται σου τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα δόγματα, ὅποσα ἀφυσιολογητῶς φαντάξῃ καὶ παρα- πέμπεις. δεῖ δὲ πᾶν οὕτω βλέπειν καὶ πράσσειν, ὥστε καὶ τὸ περιστατικὸν 2

21sq. similia de dis immortalibus Marcum loquentem facit Iul. Symp. 427, 21

[1-27 AT] 1 αὐτῶ Schenkl: αὐτῷ A | σαντῶ T, εἰσὶν Farquh. || 2 μετονομάξῃ Cor. | καὶ ἀπολλύης Upt. ('ne ... amittas' Xyl.): καὶ ἀπολλύεις T | καὶ ἀπολλύεις A, κἂν ἀπολλύης Morus, καὶ εἰ ἀπολλύεις Schenkl || 3 καὶ] del. Cas., πᾶν Trann. in app. | ἐπανιέναι (cf. V 9, 1) Dal.: ἐπάνει AT, ἐπάνει Nauck || 4 ἔμφρων A | ἐπί- τασιν A || 5 σύμφρων A || 6 ὑπέρφρων A || 7 λείας ἢ τραχείας κινήσεως A, λείας ἢ τραχείας κινήσεις Schenkl || 8 διατηρεῖς T | ἑαυτὸν Farquh.: σεαυτὸν || 9 ὑπὸ A || 11 σπαράσσεσθαι A || 12 ἡμιβρώτοις A || 14 φυλαχθῆναι fort. delendum | τοιοῦτοι] τοιοῦτοι ὄντες Reiske, del. Leop. || 17 ἐκπίπτεις A || 19 ἐν T: ἐν A, εὐ ἐν Lofft, εὐ Lem. || 20 μεμνησθαι] μένῃς ἐπὶ Trann. in app. || 25 Μῖμος Stich: Μῖμος AT, Λοιμός Bas. ('Pestis' Xyl.), Μῖσος Cor., Βίος Trann. in app., Λιμός Orth | πόλε- μος T | νάρκη Gat. | ἀρχή post νάρκα add. Rich. | ἀπολείφεται T, corr. Bas. ('de- lebunt' Xyl.), ἀπαλείφει Reiske || 26 ἀφυσιολογητῶς Gat.: ὁ φυσιολογητὸς AT, ὁ φυσιολογητής Menag., οὐ φυσιολογητῶς Rend., πεφυσιολογηκῶς Trann. in app. || 27 δεῖ T: ἡδ' A, ἔδει Schenkl (idem δεῖ δ' ἡδ' in app.) | παραστατικὸν Reiske, πρακτικὸν Cor.

ἅμα συντελεῖσθαι καὶ ἅμα τὸ θεωρητικὸν ἐνεργεῖσθαι καὶ τὸ ἐκ τῆς περὶ
ἐκάστων ἐπιστήμης αὐθαδὲς σφύζεσθαι λανθάνον, οὐχὶ κρυπτόμενον.
3 πότε γὰρ ἀπλότητος ἀπολαύσεις; πότε δὲ σεμνότητος; πότε δὲ τῆς
ἐφ' ἐκάστου γνωρίσεως, τί τε ἐστὶ κατ' οὐσίαν καὶ τίνα χώραν ἔχει ἐν
τῷ κόσμῳ καὶ ἐπὶ πόσον πέφυκεν ὑφίστασθαι καὶ ἐκ τίνων συγκέκριται 5
καὶ τίσι δύνатаι ὑπάρχειν καὶ τίνες δύνανται αὐτὸ διδόναι τε καὶ ἀφαι-
ρεῖσθαι;

10. Ἀράχνιον μυῖαν θηράσαν μέγα φρονεῖ, ἄλλος δὲ λαγίδιον, ἄλλος δὲ
2 ὑποχῆ ἀφύην, ἄλλος δὲ σιδίδια, ἄλλος δὲ ἄρκτους, ἄλλος Σαρμάτας. οὗτοι
γὰρ οὐ λησταί, ἐὰν τὰ δόγματα ἐξετάζης; 10

11. Πῶς εἰς ἄλληλα πάντα μεταβάλλει, θεωρητικὴν μέθοδον κτῆσαι
καὶ διηνεκῶς πρόσεχε καὶ συγγυμνάσθητι περὶ τοῦτο τὸ μέρος· οὐδὲν
2 γὰρ οὕτω μεγαλοφροσύνης ποιητικόν. ἐξεδύσατο τὸ σῶμα καὶ ἐννόησας,
ὅτι ὅσον οὐδέπω πάντα ταῦτα καταλιπεῖν ἀπιώντα ἐξ ἀνθρώπων δεήσει,
ἀνήκεν ὅλον ἑαυτὸν δικαιοσύνη μὲν εἰς τὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐνεργούμενα, ἐν δὲ 15
3 τοῖς ἄλλως συμβαίνουσι τῇ τῶν ὄλων φύσει. τί δὲ ἔρει τις ἢ ὑπολήφεται
περὶ αὐτοῦ ἢ πράξει κατ' αὐτοῦ, οὐδ' εἰς νοῦν βάλλεται δύο τούτοις
ἀρκούμενος, εἰ αὐτὸς δικαιοπραγεῖ τὸ νῦν πρᾶσσόμενον καὶ φιλεῖ τὸ νῦν
4 ἀπονεμόμενον ἑαυτῷ, ἀσχολίας δὲ πάσας καὶ σπουδὰς ἀφῆκε· καὶ οὐδὲν
ἄλλο βούλεται ἢ εὐθεῖαν περαίνειν διὰ τοῦ νόμου καὶ εὐθεῖαν περαίνοντι 20
ἐπεσθαι τῷ θεῷ.

12. Τίς ὑπονοίας χρεῖα παρὸν σκοπεῖν, τί δεῖ πραχθῆναι, κἂν μὲν
συνορᾷς, [εὐμενῶς] ἀμεταστρεπτὶ ταύτη χωρεῖν, ἐὰν δὲ μὴ συνορᾷς,
ἐπέχειν καὶ συμβούλοις τοῖς ἀρίστοις χρῆσθαι, ἐὰν δὲ ἑτερά τινα πρὸς
ταῦτα ἀντιβάνῃ, προῖναι κατὰ τὰς παρούσας ἀφορμὰς λελογισμένως 25
ἐχόμενον τοῦ φαινομένου δικαίου; ἄριστον γὰρ κατατηγχνάνειν τούτου,
2 ἐπεὶ τοι ἢ γε ἀπόπτωσις ἀπὸ τούτου ἐστίν. σχολαῖόν τι καὶ ἅμα εὐκίνητόν
ἐστὶ καὶ φαιδρὸν ἅμα καὶ συνεστηκὸς ὁ τῷ λόγῳ κατὰ πᾶν ἐπόμενος.

[1–28 AT] 1 ἅμα συντελεῖσθαι . . . θεωρητικὸν om. A || 2 λανθάνων A, οὐ λαν-
θάνον Cor. | λανθάνον οὐχὶ κρυπτόμενον] del. Lem., ἀληθινόν, οὐχὶ ὑποκρινόμενον
Trann. in app. || 8 μυῖαν A | θηράσαν, corr. Rich. | ἄλλος¹] ἄνθρωπος Rich. ||
9 ὑποχῆ] ὑπόχη A, del. Schultz || 10 ἐὰν] κἂν A, qui ab hoc vocab. novum cap. in-
cipit || 11 θεωρητικόν A || 12 τούτου A || 13 μεγαλοφροσύνη A | ἐξεδύσατο] ὡς εἶ
τις ἐξεδύσατο Reiske, ἐξεδύσας Menag., ἐκδυσάμενος Lem. | καὶ] δς Fourn., ὅστις
Thei. || 15 ἐφ' ἑαυτοῦ A || 16 ἄλλως A : ἄλλοις T, αὐτῷ Trann. in app. || 17 οὐδ'
εἰς νοῦν βάλλεται] οὐδεὶς συμβάλλεται A, οὐδ' εἰς νοῦν ἐμβάλλεται Schenkl in app. ||
18 εἰ A Jacks. : εἰ A om. T | δικαιοπραγεῖ et φιλεῖ Jacks. : δικαιοπραγεῖ et φιλεῖ A δι-
καιοπράγειν et φιλεῖν T | τὸ νῦν] τὸν νῦν bis A || 22 Τίς] ἰς A || 23 εὐμενῶς] seclusi,
εὐ μόνος Cas., εὐκρινῶς Gat., εὐμενῶς καὶ Boot, ἐκτενῶς καὶ Trann. in app. ||
25 ἀντιβῆναι A || 27 ἐπεὶ τοι] ἐπὶ σοι Reche | ἀπὸ τούτου] ἀπότενγμ' οὐκ Rend.
ἐστίν Cas. : ἔστω AT, ἀπότενγξις ἐστίν Gat., ἔσται Menag., αἰσχρόν Cor., alii aliter |
σχολαῖόν τι T : σχολῶ ὄντι A || 28 ἐστὶ] ἐτι δὲ Reiske | φαιδρὸν A

13. Πυνθάνεσθαι ἑαυτοῦ εὐθὺς ἐξ ὕπνου γενόμενον· μήτι διοίσει σοι, εἴαν ὑπὸ ἄλλον ψέγηται τὰ δίκαια καὶ καλῶς ἔχοντα; οὐ διοίσει. μήτι 2 ἐπιλέλῃσαι, ὅτι οὗτοι οἱ ἐν τοῖς περὶ ἄλλων ἐπαίνοις καὶ ψόγοις φρουατ-
τόμενοι τοιοῦτοι μὲν ἐπὶ τῆς κλίνης εἰσί, τοιοῦτοι δὲ ἐπὶ τῆς τραπέζης,
5 οἷα δὲ ποιοῦσιν, οἷα δὲ φεύγουσιν, οἷα δὲ διώκουσιν, οἷα δὲ κλέπτονσιν, οἷα δὲ ἀρπάζουσιν, οὐ χερσὶ καὶ ποσὶν, ἀλλὰ τῷ τιμιωτάτῳ ἑαυτῶν μέρει, δ γίνεται, ὅταν θέλῃ, πίστις, αἰδώς, ἀλήθεια, νόμος, ἀγαθὸς δαίμων;

14. Τῇ πάντα διδούσῃ καὶ ἀπολαμβανούσῃ φύσει ὁ πεπαιδευμένος καὶ αἰδήμων λέγει ὁδός, ὁ θέλεις, ἀπόλαβε, ὁ θέλεις. λέγει δὲ τοῦτο οὐ 2
10 καταθρασυνομένος, ἀλλὰ πειθαρχῶν μόνον καὶ εὐνοῶν αὐτῇ.

15. Ὀλίγον ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον τοῦτο. ζῆσον ὥς ἐν πορείᾳ· οὐδὲν 2 γὰρ διαφέρει ἐκεῖ ἢ ὧδε, εἴαν τις πανταχοῦ ὥς ἐν πόλει τῷ κόσμῳ. ἰδέτωσαν, ἱστορησάτωσαν οἱ ἄνθρωποι ἄνθρωπον ἀληθινὸν κατὰ φύσιν 3 ζῶντα. εἰ μὴ φέρουσιν, ἀποκτεινάτωσαν· κρεῖττον γὰρ ἢ οὕτω ζῆν. 4

15 16. Μηκέθ' ὅλως περὶ τοῦ οἷον τινα εἶναι τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα διαλέγεσθαι, ἀλλὰ εἶναι τοιοῦτον.

17. Τοῦ ὅλου αἰῶνος καὶ τῆς ὅλης οὐσίας συνεχῶς φαντασία, καὶ ὅτι πάντα τὰ κατὰ μέρος ὥς μὲν πρὸς οὐσίαν κεγχαμῖς, ὥς δὲ πρὸς χρόνον τρυπάνον περιστροφή.

20 18. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑποκειμένων ἐφιστάντα ἐπινοεῖν αὐτὸ ἤδη διαλυό-
μενον καὶ ἐν μεταβολῇ καὶ οἷον σήφει ἢ σκεδάσει γινόμενον ἢ καθότι ἕκαστον πέφυκεν ὥσπερ θνήσκειν.

19. Οἱοὶ εἰσιν ἐσθλόντες, καθεύδοντες, ὀχεύοντες, ἀποπατοῦντες, τὰ ἄλλα. εἴτα οἱοὶ ἀνδρονομούμενοι καὶ γαυρούμενοι ἢ χαλεπαίνοντες καὶ 2
25 ἐξ ὑπεροχῆς ἐπιπλήττοντες. πρὸ ὀλίγου δὲ ἐδούλευον πόσοις καὶ δι' οἷα 3 καὶ μετ' ὀλίγον ἐν <ἄλλοις> τοιούτοις ἔσσονται.

15sq. de Marco Dio Cassius dicit: ὡς ἀληθῶς ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἦν καὶ οὐδὲν προσποιητὸν εἶχε (72, 34, 5)

[1-26 AT] 1 γινόμενον T | μήτε A || 2 ὑπὸ ἄλλου] ἐπ' ἄλλῳ Menag. | ψέγηται Lofft: γένηται T | γίνεται A, ἐπαίνεται Jacks. | τὰ σὰ δίκαια Mazz. | μήτε A || 3 παρ' ἄλλων Menag., Reiske || 6 ἑαυτῷ A || 7 ὁ Leop.: ὃ | θέλῃ τις Cor. || 11 μὴ ζῆσον Trann. in app. | ἐν πορείᾳ Meiser: ἐν ὁρῇ AT, ἐν ὁρῇ Morus, ἐνωρεί Schmidt || 13 ἰδέτωσαν del. Rend. | ἱστορήτωσαν A || 14 ἢ μὴ οὕτως Jacks. || 15 ὅλος Gat. | τινα δεῖ εἶναι Reiske | δεῖ διαλέγεσθαι Cor. || 17 συνεχῶς] συνεχῆς ἐστον ἢ Lem. | φαντασία] φαντασία ἐστον Reiske, φαντασίαν ἔχε Rend. || 18 τὰ T: ταῦτα A, ταῦτα τὰ Schenkl || 20 Εἰς ἕκαστον T: Οἷς ἕκαστος A, Ἐφ' ἕκαστον Rend. || 22 ὥστε θνήσκειν Morus, ὡς ἀποθνήσκειν Schenkl in app. || 23 Οἱοὶ T: Τί οἱ A || 24 ἀνδρονομούμενοι] ἀγορανομούμενοι Cas., ἐναβρυνόμενοι Schultz, ἀνδρογυνοῦμενοι Rend., αὐτονομούμενοι Hoffm., alii alia || 26 supplevi | τοιούτοις] ὁποίοις Gat., τοῖς αὐτοῖς Rich., ὁποῖοι τινες (del. ἐν) Trann. in app.

20. Συμφέρει ἐκάστω, ὃ φέρει ἐκάστω ἢ τῶν ὅλων φύσις, καὶ τότε συμφέρει, ὅτε ἐκείνη φέρει.

21. Ἐρᾷ μὲν ὄμβρον γαῖα· ἐρᾷ δὲ ὁ σεμνὸς αἰθέρ· ἐρᾷ δὲ ὁ κόσμος 2 ποιῆσαι, ὃ ἂν μέλλῃ γίνεσθαι. λέγω οὖν τῷ κόσμῳ, ὅτι σοὶ συνερῶ. μήτι δὲ οὕτως <οὐ> κάκεινο λέγεται, ὅτι 'φιλεῖ τοῦτο γίνεσθαι'; 5

22. Ἦτοι ἐνταῦθα ζῆς καὶ ἤδη εἰθικας ἢ ἐξω ὑπάγεις καὶ τοῦτο ἤθελες ἢ ἀποδνήσκεις καὶ ἀπελειτούργησας· παρὰ δὲ ταῦτα οὐδέν. οὐκοῦν εὐθύνει.

23. Ἐναργὲς ἔστω αἰὶ τό, ὅτι τοιοῦτο ἐκείνος ὁ ἀγρός ἐστι· καὶ πῶς πάντα ἐστὶ τὰ αὐτὰ ἐνθάδε τοῖς ἐν ἄκρῳ τῷ ὄρει ἢ ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ ἢ 10 2 ὅπου θέλεις. ἀντικρυς γὰρ εὐρήσεις τὰ τοῦ Πλάτωνος· 'σηκὸν ἐν ὄρει', φησί, 'περιβαλλόμενος' καὶ 'βδάλλειν βληχήματα'.

24. Τί ἐστί μοι τὸ ἡγεμονικόν μου καὶ ποῖόν τι αὐτὸ ἐγὼ ποιῶ νῦν καὶ πρὸς τί ποτε αὐτῷ νῦν χρῶμαι; μήτι κενὸν νοῦ ἐστι, μήτι ἀπόλυτον καὶ ἀπεσπασμένον κοινωνίας, μήτι προστετηκὸς καὶ ἀνακεκραμένον 15 τῷ σαρκιδίῳ, ὥστε τούτῳ συντρέπεσθαι;

25. Ὁ τὸν κύριον φεύγων δραπέτης· κύριος δὲ ὁ νόμος, καὶ ὁ παρανομῶν 2 δραπέτης. ἅμα καὶ ὁ λυπούμενος ἢ ὀργιζόμενος ἢ φοβούμενος οὐ βούλεται τι γεγονέναι ἢ γίνεσθαι ἢ γενήσεσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ τὰ πάντα διοικοῦντος 3 τεταγμένων, ὅς ἐστι νόμος νέμων, ὅσα ἐκάστω ἐπιβάλλει. ὁ ἄρα φοβού- 20 μενος ἢ λυπούμενος ἢ ὀργιζόμενος δραπέτης.

26. Σπέρμα εἰς μήτραν ἀφείς ἀπεχώρησε καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰτία παρα- 2 λαβοῦσα ἐργάζεται καὶ ἀποτελεῖ βρέφος, ἐξ οἴου οἴον. πάλιν τροφήν διὰ φάρυγγος ἀφῆκε καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰτία παραλαβοῦσα αἰσθήσιν καὶ ὁρμήν 3 καὶ τὸ ὅλον ζωὴν καὶ ῥώμην καὶ ἄλλα ὅσα καὶ οἷα ποιεῖ. ταῦτα οὖν ἐν 25

3 Eurip. fr. 898, 7sq. N.² || 11sq. cf. Plat. Theaet. 174 de: τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον ἕνα τῶν νομέων, οἷον συνώτην ἢ ποιμένα ἢ τινα βουκόλον, ἡγείται ἀκούειν εὐδαιμονιζόμενον πολὺ βδάλλοντα. δυσκολώτερον δὲ ἐκείνων ζῶον . . . ποιμαίνειν τε καὶ βδάλλειν νομίζει αὐτούς, . . . οὐδὲν ἤττον τῶν νομέων τὸν τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίνεσθαι, σηκὸν ἐν ὄρει τὸ τεῖχος περιβεβλημένον

[1—25 AT] 1 ὃ φέρει ἐκάστω om. A || 3 αἰθέρ] οὐρανός Lem. || 4 ὅτι om. A | σοὶ συνήρων A || 5 δὲ οὕτως οὐ Dal.: δὲ οὕτω AT, δ' οὐχ οὕτω Cas., δὲ οὐ τοι Thei. | κάκεινο γίνεται καὶ λέγεται T || 6 ἡθικας A || 9 τοιοῦτο ἐκείνος Reiske: τοιοῦτο ἐκείνο AT, τοῦτο ἐκείνῳ Cor., ταῦτο ἐκείνῳ Rich., τοιοῦτο ἐκεῖ Schenkl in app. || 10 τὰ αὐτὰ] ταῦτά τὰ Reiske | ἐν ἀγρῷ ἢ τῷ Reiske || 12 τὸ τεῖχος ante vel post φησί add. Gat., Cor. e Plat. | βδάλλειν A: βάλλειν T, βδάλλων Cor. | βληχήματα Stich: βλήχματα A | βλήματα T, βοσκήματα Cor. || 13 μου] νῦν Trann. in app. | ἐγὼ αὐτό T || 15 κοινωνίας . . . ἀνακεκραμένον om. A || 17 Ὁ om. A | δὲ νόμος A | καὶ] ὥστε Nauck | παρανομῶν T: παρὰ νόμον A, παρανομῶν οὖν Cor., παραν. ἄρα Rich. || 18 ἅμα] ἄλλα Cor. | οὐ Nauck: δ AT, ὅτι Gat., καὶ ὅς Cor. || 19 γίνεσθαι] γίνεται A | γενήσεσθαι Reiske: γενεσθαι AT || 20 ἄρα A || 22 ἀφῆς A || 24 ἀφῆκε] καθῆκε Jacks. || 25 ζωὴν] ζῆν A | οὖν] οὖν τὰ T

τοιαύτη ἐγκαλύψει γινόμενα θεωρεῖν καὶ τὴν δύναμιν οὕτως ὁρᾶν, ὥς καὶ τὴν βριθούσαν καὶ τὴν ἀνωφερῇ ὁρῶμεν, οὐχὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλ' οὐχ ἥττον ἐναργῶς.

27. Συνεχῶς ἐπινοεῖν, πῶς πάντα τοιαῦτα, ὅποια νῦν γίνεται, καὶ
5 πρόσθεν ἐγίνετο· καὶ ἐπινοεῖν γενησόμενα. καὶ ὅλα δράματα καὶ σκηναὶς 2
ὁμοειδεῖς, ὅσα ἐκ πείρας τῆς σῆς ἢ τῆς πρεσβυτέρας ἱστορίας ἔγνωσ, πρὸ
ὀμμάτων τίθεσθαι, οἷον αὐτὴν ὄλην Ἀδριανοῦ καὶ αὐτὴν ὄλην Ἀντωνίνου
καὶ αὐτὴν ὄλην Φιλίππου, Ἀλεξάνδρου, Κροίσου· πάντα γὰρ ἐκεῖνα
τοιαῦτα ἦν, μόνον δι' ἑτέρον.

10 28. Φαντάζον πάντα τὸν ἐφ' ὥτινιοῦν λυπούμενον ἢ δυσχεροῦντα
ὁμοιον τῷ θυομένῳ χοιριδίῳ καὶ ἀπολακτίζοντι καὶ κεκραγότι· ὁμοιος 2
καὶ ὁ οἰμῶζων ἐπὶ τοῦ κλινιδίου μόνος σιωπῇ τὴν ἑνδοσιν ἡμῶν· καὶ
ὅτι μόνῳ τῷ λογικῷ ζῳφ δέδοται τὸ ἐκουσίως ἔπεσθαι τοῖς γινομένοις,
τὸ δὲ ἔπεσθαι ψιλὸν πᾶσιν ἀναγκαῖον.

15 29. Κατὰ μέρος ἐφ' ἐκάστον, ὧν ποιεῖς, ἐφιστάνων ἐπερώτα σεαυτὸν,
εἰ ὁ θάνατος δεινὸν διὰ τὸ τοῦτον στέρεσθαι.

30. Ὅταν προσκόπτης ἐπὶ τινος ἁμαρτία, εὐθὺς μεταβάς ἐπιλογίζον,
τί παρόμοιον ἁμαρτάνεις· οἷον [ἀργύριον] ἀγαθὸν εἶναι κρίνων τὴν
ἡδονὴν ἢ τὸ δοξάριον καὶ κατ' εἶδος. τοῦτω γὰρ ἐπιβάλλων ταχέως 2
20 ἐπιλήσῃ τῆς ὀργῆς συμ(προσ)πίπτοντος τοῦ, ὅτι βιάζεται· τί γὰρ ποιήσῃ;
εἰ δύναισαι, ἄφελε αὐτοῦ τὸ βιαζόμενον. 3

31. Σατύρωνα ἰδὼν Σωκρατικὸν φαντάζον ἢ Εὐτόχην ἢ Ὑμένα· καὶ

13sq. cf. Cleanth. fr. 527, SVF I p. 118 || 22sq. nomina propemodum ignota;
Euphratem philosophum illum fuisse, quem Plinius (epist. I 10, 10) et Epictetus
(ΠΙ 15, 8; IV 8, 17) laudant, sub Eutychionis nomine grammaticum Eutychium
Proculum latere, cuius mentionem Hist. Aug. IV 2, 3 facit, Theiler verisimile esse
putat (p. 339), Orth autem teste Galeno Euphratem procuratorem a rationibus
(Galen. 14, 4 K.), Critonem et Xenophontem non discipulos illos Socratis, sed medi-

[1–22 AT 10–16 WX] 1 γινόμενα T | δύναμιν αὐτῶν οὕτως Reiske || 4 πάντα
τὰ τοιαῦτα ὅποιαν νῦν A || 6 τῆς² τοῖς A pr. || 7 ἀδριανοῦ A, Bas. (sine spir. T), corr.
Gat. || 8 Κροίσου] κρείσσου A | ἐκεῖνα T: ἐκεῖνα τὰ A, ἐκεῖνά τινα Schenkl ||
9 τοιαῦτα] ταῦτά Rich. || 10 ὅτινιοῦν I₂I₃ || 11 χοιριδίῳ ἀπολακτίζοντι z | ὁμοιος B
VX plerique: ὁμοιον ATI₂v₈, οἷον Schenkl in app., ὁποῖος Thei. || 12 ἐπὶ τοῦ κλι-
νιδίου om. WX | post σιωπῇ interp. Leop. | ἑνδοσιν] ἐνδοσιν p₁ | ἡμῶν
om. p₁ || 13 δίδεται Bz δέδωται p₁ || 14 δέ om. z || 15 ἐρώτα AT || 16 εἰ] ἢ p₄ |
δεινὸν τι Schultz | διὰ τὸ] τὸ διὰ p₄ | τὸ om. X nonn. | στέρεσθαι A || 17 προ-
κόπτης A || 18 παρόμοιον] παρὼν A | ἀργύριον] delevi (gloss. ad X 29 olim fuisse
ex v₇ apparet), τὰργύριον Lem. | κρίνων ἢ τὴν Reiske (sed glossa deleta nihil mu-
tandum) || 20 suppl. Leop. | ποιήσῃ T || 21 εἰ] ἢ εἰ AT || 22–p. 94, 3 εαυτὸν]
Σευήρον ἰδὼν Σωκρατικὸν φαντάζον, Κρίτωνα ἢ Ξενοφῶντα, καὶ εἰς εαυτὸν ceteris
deletis Trann. in app. || 22 Σατύρωνα Gat. | Εὐτόχην Reiske: εὐτυχήν A εὐτυ-
χήν T | Ὑμέναιον vel Εὐμένην Reiske

Εὐφράτην ἰδὼν Εὐτυχίωνα ἢ Σιλουανὸν φαντάζου καὶ Ἀλκίφρονα
 Τροπαιοφόρον φαντάζου· καὶ Ξενοφῶντα ἰδὼν Κρίτωνα ἢ Σευήρον
 φαντάζου· καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀπιδὼν τῶν Καισάρων τινὰ φαντάζου καὶ
 2 ἐφ' ἐκάστου τὸ ἀνάλογον. εἶτα συμπροσπιπτέτω σοι· ποῦ οὖν ἐκείνοι;
 3 οὐδαμοῦ ἢ ὁπουδῇ. οὕτως γὰρ συνεχῶς θεάσῃ τὰ ἀνθρώπινα καπνὸν καὶ 5
 τὸ μηδέν, μάλιστα ἐὰν συμνημονεύσῃς, ὅτι τὸ ἅπαξ μεταβαλὼν οὐκέτι
 4 ἔσται ἐν τῷ ἀπειρῷ χρόνῳ. τί οὖν ἐντείνῃ; τί δ' οὐκ ἀρκεῖ σοι τὸ βραχὺ
 5 τοῦτο κοσμίως διαπεράσῃς; οἷαν ὕλην καὶ ὑπόθεσιν φεύγεις; τί γὰρ
 ἐστὶ πάντα ταῦτα ἄλλο πλὴν γυμνάσματα λόγον ἑωρακότος ἀκριβῶς καὶ
 6 φυσιολόγως καὶ ἐν τῷ βίῳ; μένε οὖν, μέχρι ἐξοικειώσῃς σαυτῷ καὶ ταῦτα, 10
 ὅς τις ἑρρωμένος στομάχος πάντα ἐξοικειοῖ, ὥς τὸ λαμπρὸν πῦρ, ὃ τι ἂν
 ἐμβάλλῃς, φλόγα ἐξ αὐτοῦ καὶ αὐγὴν ποιεῖ.

32. Μηδενὶ ἐξέστω εἰπεῖν ἀληθεύοντι περὶ σοῦ, ὅτι οὐχ ἀπλοῦς ἢ ὅτι
 2 οὐκ ἀγαθός, ἀλλὰ ψευδέσθω, ὅστις τούτων τι περὶ σοῦ ὑπολήφεται. πᾶν
 δὲ τοῦτο ἐπὶ σοί· τίς γὰρ ὁ κωλύσων ἀγαθὸν εἶναι σε καὶ ἀπλοῦν; σὺ μόνον 15
 κρῖνον μηκέτι ζῇν, εἰ μὴ τοιοῦτος ἔσῃ.¹ οὐδὲ γὰρ αἰρεῖ λόγος μὴ τοιοῦτον
 ὄντα.

33. Τί ἐστὶ τὸ ἐπὶ ταύτης τῆς ὕλης δυνάμενον κατὰ τὸ ὑγιέστατον
 πραχθῆναι ἢ ῥηθῆναι; ὃ τι γὰρ ἂν τοῦτο ᾗ, ἐξεστὶν αὐτὸ πρᾶξι καὶ εἰπεῖν·
 καὶ μὴ προφασίζον ὥς κωλυόμενος. 20
 2 Οὐ πρότερον παύσῃ στένων, πρὶν ἢ τοῦτο πάθῃς, ὅτι, οἷόν ἐστι τοῖς
 ἡδοναποῦσιν ἢ τροφῇ, τοῦτό σοι τὸ ἐπὶ τῆς ὑποβαλλομένης καὶ ὑπο-
 πιπτούσης ὕλης ποιεῖν τὰ οἰκεία τῇ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῇ· ἀπόλαυσιν
 γὰρ δεῖ ὑπολαμβάνειν πᾶν, ὃ ἐξεστὶ κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν ἐνεργεῖν·
 3 πανταχοῦ δὲ ἐξεστὶ. τῷ μὲν οὖν κυλίνδρῳ οὐ πανταχοῦ δίδοται φέρεσθαι 25
 τὴν ἰδίαν κίνησιν οὐδὲ τῷ ὕδατι οὐδὲ πύρρὶ οὐδὲ τοῖς ἄλλοις, ὅσα ὑπὸ
 φύσεως ἢ ψυχῆς ἀλόγονοι διοικεῖται· τὰ γὰρ διείροντα καὶ ἐνιστάμενα

cos quosdam (Galen. 12, 445; 14, 700 K.) fuisse putat (Helmantica 5, 1954, 406);
 de Lamia Silvano, genero Marci, cf. Birley p. 54 et 420; de Alciphronē cf. Kroll,
 RE Suppl. 3, 82, de Tropaeophoro Hoffmann, RE 7 A 673

[1—27 AT 13—16 WX] 1 Σιλουανὸν Bas. ('Silvanum' Xyl.): σιλουανὸν T σιλου-
 ἰνον A || 2—3 καὶ Σευήρον ἰδὼν Κρίτωνα ἢ Ξενοφῶντα φαντάζου Leop. || 2 Σευήρον
 Gat.: σευήρον A σεύηρον T || 4 τῶν ἀναλόγων A || 5 ὅπου δεῖ Lem. || 6 συμνη-
 μονεύς A | μεταβαλλὼν A || 7 τί οὖν ἐντείνῃ Reiske (cf. IX 28, 2): τί οὖν ἐν τίνι A
 σὺ οὖν ἐν τίνι T || 8 ποῖαν Rich. || 10 σεαυτῷ A || 11 ἐρώμενος στοχασμός A |
 πάντα ἐαυτῷ ἐξ. Reiske || 12 ἐμβάλλῃς Schultz: βάλλῃς || 13 ἐξίστω g | ἢ om. BV ||
 14 ψευδέστω A | περὶ σοῦ τούτων τι WX || 15 τοῦτο y | κωλύων AT |
 σε om. ATWz || 16 κρῖνον BV v₄ p₄ | εἰ μὴ] εἰμὶ v₃ | ὁ λόγος Lem., fort. αἰρεῖ
 ζῇν ὁ λόγος scribendum || 16—17 verba οὐδὲ . . . ὄντα omissa in WX, mg. adscr.
 (omisso ὄντα) p₄ || 21 ᾗ] ἢ A | μάθῃς Cor. | ὅτι del. Reiske || 22 ἡδοναποῦσιν]
 ἡδοναποῦσιν A | τοῦτο] τοιοῦτο Cor. | σοι ἔστω τὸ Lem. || 25 κυλίνδρῳ] δειλάν-
 δρῳ A || 26 κατὰ τὴν Reiske

πολλά. νοῦς δὲ καὶ λόγος διὰ παντὸς τοῦ ἀντιπίπτοντος οὕτω πορεύεσθαι 4
 δύναται, ὡς πέφυκε καὶ ὡς θέλει. ταύτην τὴν ἔραστώνην πρὸ ὁμμάτων 5
 τιθέμενος, καθ' ἣν ἐνεχθήσεται ὁ λόγος διὰ πάντων, ὡς πῦρ ἄνω, ὡς
 λίθος κάτω, ὡς κύλινδρος κατὰ πρᾶνοῦς, μηκέτι μηδὲν ἐπιζητεῖ· τὰ γὰρ 6
 5 λοιπὰ ἐγκόμματα ἦτοι τοῦ σωματίου ἐστὶ τοῦ νεκροῦ ἢ χωρὶς ὑπολήψεως
 καὶ τῆς αὐτοῦ τοῦ λόγου ἐνδόσεως οὐ θραύει οὐδὲ ποιεῖ κακὸν οὐδ' ὀτιοῦν,
 ἐπεὶ τοι καὶ ὁ πάσχων αὐτὸς κακὸς ἂν εὐθὺς ἐγίνετο. ἐπὶ γοῦν τῶν ἄλλων 7
 κατασκευασμάτων πάντων, ὃ τι ἂν κακὸν τινι αὐτῶν συμβῇ, παρὰ τοῦτο
 χειρόν γίνεται αὐτὸ τὸ πάσχον· ἐνταῦθα δέ, εἰ δεῖ εἰπεῖν, καὶ κρείττων
 10 γίνεται ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐπαινετώτερος ὁρθῶς χρώμενος τοῖς προσπίπτον-
 σιν. ὅλως δὲ μέμνησο, ὅτι τὸν φύσει πολίτην οὐδὲν βλάπτει, ὁ πόλιν οὐ 8
 βλάπτει, οὐδὲ γε πόλιν βλάπτει, ὁ νόμον οὐ βλάπτει· τούτων δὲ τῶν
 καλουμένων ἀκληρημάτων οὐδὲν βλάπτει νόμον. ὁ τοίνυν νόμον οὐ βλά-
 πτει, οὔτε πόλιν οὔτε πολίτην.

15 34. Τῷ δεδηγμένῳ ὑπὸ τῶν ἀληθῶν δογμάτων ἀρκεῖ καὶ τὸ βραχύτατον
 καὶ ἐν μέσῳ κείμενον εἰς ὑπόμνησιν ἀλυσίας καὶ ἀφοβίας. οἶον 2

φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει,
 ὡς ἀνδρῶν γενεή·

φυλλάρια δὲ καὶ τὰ τεκνία σου, φυλλάρια δὲ καὶ ταῦτα τὰ ἐπιβῶντα 3
 20 ἀξιοπρίστως καὶ ἐπενφημοῦντα ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων καταρῶμενα ἢ ἡσυχῇ
 ψέγοντα καὶ χλευάζοντα, φυλλάρια δὲ ὁμοίως καὶ τὰ διαδεξόμενα τὴν
 ὑστεροφημίαν. πάντα γὰρ ταῦτα 4

· ἔαρος ἐπὶ γίνετα ὥρη·

εἴτα ἄνεμος καταβέβληκεν· ἔπειθ' ἔλη ἔτερα ἀντὶ τούτων φύει. τὸ δὲ 5
 25 ὀλιγοχρόνιον κοινὸν πᾶσιν· ἀλλὰ σὺ πάντα ὡς αἰώνια ἐσόμενα φεύγεις
 καὶ διώκεις. μικρὸν οὖν καὶ καταμύσεις· τὸν δὲ ἐξενεγκόντα σε ἦδη ἄλλος 6
 θρηνησεῖ.

17sq. Hom. Il. 6, 147sq. || 19 et p. 96, 7 de filiae cuiusdam Marci aegritudine
 deque Marci erga filiam amore Fronto, epist. ad Caes. IV 12 p. 72sq. N.

[1-27 AT 15-27 W (V desinit in 17 χέει) X] 2 δύνανται A | τὴν om. A || 4 ἐπι-
 εζητεῖ A || 5 ἐγκόματα A | σωματικοῦ T || 7 αὐτὸς Cas. : αὐτὸ | ἐγίνετο Cor. : ἐγέ-
 νετο | τῶν ἄλλων T : τῶν τῶν ὄλων A, τῶν ὕλικῶν Schenkl in app. || 8 πάντων
 om. A || 9 δεῖν A || 11 πόλιν πολίτην A || 12 ὁ νόμον οὐ T : τὸ δὲ μόνον A, τι, ὁ
 νόμον οὐ Schenkl || 13 νόμον οὐ βλάπτει om. A || 15 Τῷ δεδηγμένῳ BV Τῶν δεδηγ-
 μένων g, Τῷ δεδεδειμένῳ Bas., Τῷ δεδεδυμένῳ Gat., Τῷ δεδιδραγμένῳ Reiske, alii
 alia, sed cf. Plat. Symp. 218a || 16 καὶ¹ om. p₆ || 17 τὰ φύλλα xz | μὲν ἄνεμος B
 | χαμάδιος x | ῥέει l₃ || 19 φυλλάρια] φυλλάριον AT | τὰ² ATWp₄ : om. X tell. ||
 20 ἐπιφημοῦντα T πευφημοῦντα g | ἡ²] ἡ A || 21 ψέγοντα] λέγοντα A WX | χλε-
 βάζοντα A || 22 ταῦτα] τὰ τοιαῦτα WX || 23 ἔαρος δὲ A | ἐπὶ γίνετα l₂ l₃ |
 ὥρη A || 24 εἴτα] εἴτ' WX plerique εἴτ' z | ἡ ἔλη T v₈ X plerique | ἐτέροις l₃ ἐτέ-
 ρους l₂ p₄ corr. || 25 ὀλιγοχρόνιος g | πᾶσιν] ἀπάντων WX | πάντα] πάντως B ||
 26 οὖν om. AT | καὶ om. v₇ p₄ | ἡδὲ om. WX

35. Τὸν ὑγιαίνοντα ὀφθαλμὸν πάντα ὁρᾶν δεῖ τὰ ὀρατὰ καὶ μὴ λέγειν
2 τὰ χλωρὰ θέλω· τοῦτο γὰρ ὀφθαλμιώτης ἐστί· καὶ τὴν ὑγιαίνουσαν
ἀκοὴν καὶ ὀσφρησιν εἰς πάντα δεῖ τὰ ἀκουστὰ καὶ ὀσφραντὰ ἐτοίμην
3 εἶναι· καὶ τὸν ὑγιαίνοντα στόμαχον πρὸς πάντα τὰ τροφίμα ὁμοίως
4 ἔχειν ὡς μύλην πρὸς πάντα, ὅσα ἀλέσουσα κατεσκευάσται. καὶ τοίνυν 5
τὴν ὑγιαίνουσαν διάνοιαν πρὸς πάντα δεῖ τὰ συμβαίοντα ἐτοίμην εἶναι·
ἢ δὲ λέγουσα τὰ τεκνία σφῆξέσθω καὶ πάντες, ὃ τι ἂν πράξω, ἐπαι-
νεῖτωσαν, ὀφθαλμός ἐστι τὰ χλωρὰ ζητῶν ἢ ὁδόντες τὰ ἀπαλά.

36. Οὐδεὶς ἐστὶν οὕτως εὐποτμος, ᾧ ἀποθνήσκοντι οὐ παρεστήξονται
2 τινες ἀσπαζόμενοι τὸ συμβαῖνον [κακόν]. σπονδαῖος καὶ σοφὸς ἦν· τὸ 10
πανύστατον ἐστὶ τις ὁ καθ' αὐτὸν λέγων ἄναπνεύσομέν ποτε ἀπὸ τού-
του τοῦ παιδαγωγοῦ· χαλεπὸς μὲν οὐδενὶ ἡμῶν ἦν, ἀλλὰ ἡσθανόμην, ὅτι
3 ἡσυχῇ καταγινώσκει ἡμῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ σπονδαίου· ἐφ' ἡμῶν
4 δὲ πόσα ἄλλα ἐστί, δι' ἃ πολὺς ὁ ἀπαλλακτικῶν ἡμῶν. τοῦτο οὖν ἐννοήσεις
ἀποθνήσκων καὶ εὐκολώτερον ἐξελεύσῃ λογιζόμενος ἔκ τοιούτου βίου 15
ἀπέρχομαι, ἐν ᾧ αὐτοὶ οἱ κοινωνοί, ὑπὲρ ὧν [τὰ] τοσαῦτα ἡγωνισάμην,
ἡδύαμην, ἐφρόντισα, αὐτοὶ ἐκεῖνοι θέλουσί με ὑπάγειν ἄλλην τινὰ τυχόν
5 ἐκ τούτου ῥαστώνην ἐλπίζοντες. τί ἂν οὖν τις ἀντέχοιτο τῆς ἐνταῦθα
6 μακροτέρας διατριβῆς; μὴ μέντοι διὰ τοῦτο ἔλαττον εὐμενῆς αὐτοῖς
ἄπιθι, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἔθος διασφύζων φίλος καὶ εὖνους καὶ ἰλεως καὶ μὴ 20
πάλιν ὡς ἀποσπώμενος· ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τοῦ εὐθανατοῦντος ἐδκόλως τὸ
ψυχάριον ἀπὸ τοῦ σώματος ἐξειλεῖται, τοιαύτην καὶ τὴν ἀπὸ τούτων
ἀποχώρησιν δεῖ γενέσθαι· καὶ γὰρ τούτοις ἡ φύσις συνήψε <σε> καὶ συν-
7 ἐκρινεν. ἀλλὰ νῦν διαλύει. διαλύομαι ὡς ἀπὸ οἰκείων μὲν, οὐ μὴν ἀνθελκό-
μενος, ἀλλ' ἀβιάστως· ἐν γὰρ καὶ τοῦτο τῶν κατὰ φύσιν. 25

37. Ἐθίσον ἐπὶ παντός, ὡς οἶόν τε, τοῦ πρᾶσσομένου ὑπὸ τινος ἐπιζητεῖν
2 κατὰ σαυτὸν ὅστος τοῦτο ἐπὶ τί ἀναφέρει; ἄρχον δὲ ἀπὸ σαυτοῦ καὶ
σεαυτὸν πρῶτον ἐξέταξε.

[1—28 AT 1—8 WX] 2 τούτω A || 3 δεῖ ante 4 εἶναι colloc. WX | ἀκουστὰ καὶ
τὰ g || 4 πρὸς om. p₄ | πάντα τὰ BX plerique : πάντα καὶ A πάντα Tz | ὁμοίως]
ἐτοίμως Trann. in app. || 5 μύλη p₁ μύλον A | ἀλήσασα v₇m₂p₆l₄ ἀλήθουσα xg
ἀλήθουσα z ἀλήσουσαν l₃p₄ ἀλήθουσαν B ἀλήσουσα v₈X rell., ἀλέουσα Trann.
tacite || 6 δεῖ] δὴ z || 7 τεκνία σου v₃ | σφῆξέσθαι v₄z σφῆξέσθε v₂ | καὶ om. X
plerique | πράξωσιν z | ἐπαινέτωσαν v₇ ἐπενείτωσαν p₄ || 8 ζητεῖν l₃ | ἢ] καὶ p₄ |
ἀπλά v₃g || 9 παραστήξονται A, παραστήσονται Cas. || 10 delevi ('κακόν melius ab-
sit' Leop.) || 10—11 μὴ τὸ πανύστ. T || 11 καθ' αὐτῶν A | ἀναπνεύσω μὲν T, ἀνα-
πνεύσωμεν Gat., ἀνεπνεύσαμεν Reiske || 12 χαλεπῶς A || 13 καταγινώσκει T, corr.
Bas. || 14 ἃ πολὺς] ἀπλοῦς A | τοῦτο] διατοῦτο A || 16 delevi || 17 εὐφρόντισα A |
ἐθέλουσί T || 20 ἡθος Rich. || 21 ἀποσπώμενος A || 22 ἐξελεῖται A | τούτου A ||
23 γίνεσθαι Cor. | suppl. Farquh. (σε συνήψε Cor.) || 24 διαλύομαι] διαλύῃ οὖν
Lem. || 26 Ἐθίσον A || 27 ἐπὶ τί ἀναφέρει Reiske : ἐπὶ τίνα φέρει

38. Μέμνησο, ὅτι τὸ νευροσπαστοῦν ἐστὶν ἐκεῖνο τὸ ἔνδον ἐγκεκρυ-
 μένον· ἐκεῖνο † ῥητορεία †, ἐκεῖνο ζωή, ἐκεῖνο, εἰ δεῖ εἰπεῖν, ἄνθρωπος.
 μηδέποτε συμπεριφαντάζον τὸ περικείμενον ἀγγειῶδες καὶ τὰ ὄργανα 2
 ταῦτα τὰ περιπεπλασμένα. ὁμοία γάρ ἐστι σκεπάρονω, μόνον διαφέροντα, 3
 5 καθότι προσφυῇ ἐστίν. ἐπεὶ τοι οὐ μᾶλλον τι τούτων ὀφελός ἐστι τῶν 4
 μορίων χωρὶς τῆς κινούσης καὶ ἰσχύσης αὐτὰ αἰτίας ἢ τῆς κερκίδος
 τῇ ὑφαντρίᾳ καὶ τοῦ καλάμου τῷ γράφοντι καὶ τοῦ μαστιγίου τῷ ἡνιόχῳ.

IA

1. Τὰ ἴδια τῆς λογικῆς ψυχῆς· ἐαυτὴν ὀρᾷ, ἐαυτὴν διαρθεοῖ, ἐαυτὴν
 10 ὅποιαν ἂν βούληται ποιεῖ, τὸν καρπὸν, ὃν φέρει, αὐτὴ καρποῦται (τοὺς
 γὰρ τῶν φυτῶν καρπούς καὶ τὸ ἀνάλογον ἐπὶ τῶν ζώων ἄλλοι καρ-
 ποῦνται), τοῦ ἰδίου τέλους τυγχάνει, ὅπου ἂν τὸ τοῦ βίου πέρας ἐπιστῇ.
 οὐχ ὥσπερ ἐπὶ ὀρχήσεως καὶ ὑποκρίσεως καὶ τῶν τοιούτων ἀτελῆς 2
 γίνεται ἢ ὅλη πράξις, ἐάν τι ἐγκόψη, ἀλλ' ἐπὶ παντὸς μέρους καὶ ὅπου ἂν
 15 καταληφθῇ, πλήρες καὶ ἀπροσδεές ἐαυτῇ τὸ προτεθὲν ποιεῖ, ὥστε εἰπεῖν
 'ἐγὼ ἀπέχω τὰ ἐμά'. ἔτι δὲ περιέχεται τὸν ὅλον κόσμον καὶ τὸ περὶ 3
 αὐτὸν κενόν καὶ τὸ σχῆμα αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀπειρίαν τοῦ αἰῶνος ἐκτείνεται
 καὶ τὴν περιοδικὴν παλιγγενεσίαν τῶν ὅλων ἐμπεριλαμβάνει καὶ περινοεῖ
 καὶ θεωρεῖ, ὅτι οὐδὲν νεώτερον ὄνεται οἱ μεθ' ἡμᾶς οὐδὲ περιττότερον
 20 εἶδον οἱ πρὸ ἡμῶν, ἀλλὰ τρόπον τινὰ ὁ τεσσαρακοντούτης, ἐὰν νοῦν
 ὁποσονοῦν ἔχῃ, πάντα τὰ γεγονότα καὶ τὰ ἐσόμενα εἴωρακε κατὰ τὸ
 ὁμοειδές. ἴδιον δὲ λογικῆς ψυχῆς καὶ τὸ φιλεῖν τοὺς πλησίον καὶ ἀλήθεια 4
 καὶ αἰδῶς καὶ τὸ μηδὲν ἐαυτῆς προτιμᾶν, ὅπερ ἴδιον καὶ νόμον. οὕτως 5
 25 ἄρ' οὐδὲν διήνεγκε λόγος ὀρθὸς καὶ λόγος δικαιοσύνης.
2. Ὡιδίης ἐπιτερεποὺς καὶ ὀρχήσεως καὶ παγκρατίου καταφρονήσεις,
 ἐὰν τὴν μὲν ἐμμελῆ φωνὴν καταμερίσης εἰς ἕκαστον τῶν φθόγγων καὶ
 καθ' ἓνα πύθῃ σεαυτοῦ, εἰ τούτου ἥττων εἶ· διατραπήσῃ γάρ· ἐπὶ δὲ
 ὀρχήσεως τὸ ἀνάλογον ποιήσας καθ' ἑκάστην κίνησιν ἢ σχέσιν· τὸ

[1—28 AT] 1 νευροσπαστοῦν A || 2 ῥητορεία T: ῥητορία A, 'locus vix sanus' Leop., σωτηρία Bonhöffer (W. f. kl. Phil. 27, 1910, 1238), ἐνέργεια March., ὁδοιο-
 ρία Thei., γρηγορία Orth, fort. ὁρητήρια || 3 τὰ om. A || 4 σκεπάρονω] σκευαρίω
 Kron., fort. recte (sed cf. Galen. 19, 138 K.) | μόνον δὲ διαφ. T || 5 τοι τι A ||
 6 ἢ] ἢ A || 10 αὐτῇ A || 10—12 τοὺς . . . καρποῦνται et 12 ὅπου . . . ἐπιστῇ del.
 Nauck || 15 καταληφθῇ A || 17 σχῆμα] ὄχημα ex Hippocr. de flat. 3 Orth | αὐτοῦ]
 ἐαυτοῦ A | post αὐτοῦ verbum excidisse put. Couat, καὶ τὸ σχῆμα αὐτοῦ del.
 Thei. || 18 τὴν om. A | παλιγγενεσίας A || 20 νοῦν] οὖν A || 22 δ καὶ ἀλήθεια A,
 ὡς καὶ ἀλήθεια Trann. in app. || 24 διηνεκὲς A || 25 παγκρατίου] πραγματίου A ||
 26 ἐὰν . . . καταμερίσης om. A || 27 σε αὐτοῦ A | ἥττων A | τραπήσῃ A || 28 ὀρχή-
 σεως ὡς τὸ ἀνὰ λόγον A | ποιήσῃ Morus

2 δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ παγκρατίου. ὅλως οὖν χωρὶς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀπ' ἀρετῆς μέμνησο ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος τρέχειν καὶ τῇ διαιρέσει αὐτῶν εἰς καταφρόνησιν ἵεναι, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τὸν βίον ὅλον μετάφερε.

3. Οἷα ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἡ ἐτοιμος, ἐὰν ἥδη ἀπολυθῆναι δέη τοῦ σώματος
2 καὶ ἤτοι σβεσθῆναι ἢ σκεδασθῆναι ἢ συμμεῖναι. τὸ δὲ ἐτοιμον τοῦτο, 5
ἵνα ἀπὸ ἰδικῆς κρίσεως ἔρχηται, μὴ κατὰ φιλήν παράταξιν, [ὥς οἱ Χριστιανοί] ἀλλὰ λελογισμένως καὶ σεμνῶς καὶ ὥστε καὶ ἄλλον πείσαι, ἀτραγώδως.

4. Πεποϊκὰ τι κοινωνικῶς, οὐκοῦν ὠφέλημαι. τοῦτο ἵνα ἀεὶ πρόχειρον ἀπαντᾷ, καὶ μηδαμοῦ παύον.

5. Τίς σου ἡ τέχνη; ἀγαθὸν εἶναι. τοῦτο δὲ πῶς ἄλλως γίνεται ἢ ἐκ θεωρημάτων τῶν μὲν περὶ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως, τῶν δὲ περὶ τῆς ἰδίας τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς;

6. Πρῶτον αἱ τραγωδίαὶ παρήχθησαν ὑπομνηστικαὶ τῶν συμβαινόντων, καὶ ὅτι ταῦτα οὕτω πέφυκε γίνεσθαι καὶ ὅτι, οἷς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ψυχαγω- 15
2 γείσθε, τούτοις μὴ ἄχθεσθε ἐπὶ τῆς μελίζονος σκηνῆς. ὁρᾶτε γάρ, ὅτι οὕτω δεῖ ταῦτα περαινέσθαι καὶ ὅτι φέρουσιν αὐτὰ καὶ οἱ κεκραγότες 3
3 ἰὼ Κιθαιρῶν. καὶ λέγεται δέ τινα ὑπὸ τῶν τὰ δράματα ποιούντων χρησίμως· οἷον ἐστὶν ἐκεῖνο μάλιστα.

εἰ δ' ἡμελήθην ἐκ θεῶν καὶ παιδ' ἐμῷ,
ἔχει λόγον καὶ τοῦτο.

καὶ πάλιν·

τοῖς πράγμασιν γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι·

καὶ

βίον θερίζειν ὥστε κάρπιμον στάχυν·

4 καὶ ὅσα τοιαῦτα. μετὰ δὲ τὴν τραγωδίαν ἡ ἀρχαία κωμωδία παρήχθη παιδαγωγικὴν παρρησίαν ἔχουσα καὶ τῆς ἀτυφίας οὐκ ἀχρήστως δι' αὐτῆς τῆς εὐθυρημοσύνης ὑπομιμνήσκουσα· πρὸς οἷον τι καὶ Διογένης ταυτὶ 5
5 παρελάμβανε. μετὰ ταύτην ἡ μέση κωμωδία καὶ λαιπὸν ἡ νέα πρὸς τί

18 Soph. Oed. R. 1391 || 20—25 cf. VII 41; 38; 40

[1—29 AT] 1 οὖν ἐπὶ τῶν χωρὶς Holst. || 3 μεταφέρειν Holst. || 5 καὶ secl. Farquh. || 6 ἀρχηται Rend. || 6—7 secl. Lem. (Eichstaedtium, Exercit. Anton. III, 1821, secutus; cf. quod Haines in editione p. 383sq. dixit) || 7 ἄλλων A pr. (o s. l.), ἄλλως Trann. in app. || 9 κοινωνικῶς; vulgo interp. edd. | τοῦτο ὅρα ἵνα Gat. || 10 καὶ del. Rend. || 11 ἄλλως Upt. : καλῶς AT, ἄλλως καλῶς Reiske || 15—16 ψυχαγωγείσθαι et ἀχθεσθαι A pr. (-σθε s. l.) || 16 ἄχθησθε Reiske | ὁρᾶται A || 18 ἡ ὁ κιθαρῶν A || 20 παιδεμῶ A || 23 θυμέεσθαι Bas., unde θυμείσθαι Gat. | post θυμοῦσθαι add. χρεῶν Cor. (cf. VII 38), πρέπον add. Haines || 25 βίον Bas. | στάχυν A || 27 δι' αὐτῆς] διὰ Cor. || 28 ταυτὶ] ταύτην Reiske, ταυτό Stich || 29 ταύτην Stich : ταύτης A ταῦτα τις T, ταύτην δὲ Schenkl

ποτε παρείληπται, ἢ κατ' ὀλίγον ἐπὶ τὴν ἐκ μιμήσεως φιλοτεχνίαν ὑπερρῶν [ἐπίστησον]; ὅτι μὲν γὰρ λέγεται καὶ ὑπὸ τούτων τινὰ χρήσιμα, 6 οὐκ ἀγνοεῖται· ἀλλὰ ἡ ὅλη ἐπιβολὴ τῆς τοιαύτης ποιήσεως καὶ δραματουργίας πρὸς τίνα ποτὲ σκοπὸν ἀπέβλεπεν;

5 7. Πῶς ἐναργῆς προσπίπτει τὸ μὴ εἶναι ἄλλην βίον ὑπόθεσιν εἰς τὸ φιλοσοφεῖν οὕτως ἐπιτήδειον ὥς ταύτην, ἐν ἣ νῦν ὦν τυγχάνεις.

8. Κλάδος τοῦ προσεχοῦς κλάδου ἀποκοπεῖς οὐ δύναται μὴ καὶ τοῦ ὅλου φυτοῦ ἀποκεκόφθαι· οὕτω δὴ καὶ ἄνθρωπος ἐνὸς ἀνθρώπου ἀπο- 2 σχισθεὶς ὅλης τῆς κοινωνίας ἀποπέπτωκε. κλάδον μὲν οὖν ἄλλος ἀπο- 3 κόπτει, ἄνθρωπος δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν τοῦ πλησίου χωρίζει μισήσας καὶ ἀποστραφεῖς· ἀγνοεῖ δέ, ὅτι καὶ τοῦ ὅλου πολιτεύματος ἅμα ἀποτε- 10 τμηκεν ἑαυτόν. πλὴν ἐκεῖνό γε δῶρον τοῦ συστησαμένου τὴν κοινωνίαν 4 Διός· ἔξεστι γὰρ ἡμῖν πάλιν συμφῶναι τῷ προσεχεῖ καὶ πάλιν τοῦ ὅλου συμπληρωτικοῖς γίνεσθαι. πλεονάκις μέντοι γινόμενον τὸ κατὰ τὴν 5 15 τοιαύτην διαίρεσιν δυσένωτον καὶ δυσἀποκατάστατον <τὸ> ἀποχωροῦν ποιεῖ. ὅλως τε οὐχ ὅμοιος ὁ κλάδος ὁ ἀπ' ἀρχῆς συμβλαστήσας καὶ 6 σύμπινους συμμείνας τῷ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν αὐθις ἐγκεντρισθέντι, ὃ τί ποτε λέγουσιν οἱ φυτοურγοί.

Ὁμοθαμνεῖν μὲν, μὴ ὁμοδογματεῖν δέ.

7 9. Οἱ ἐνιστάμενοι προϊόντι σοι κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, ὥσπερ ἀπὸ τῆς ὑγιоῦς πράξεως ἀποστρέψαι σε οὐ δυνήσονται, οὕτω μηδὲ τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐμενείας ἐκκρουέτωσαν· ἀλλὰ φύλασσε σεαυτὸν ἐπ' ἀμφοτέρων ὁμοίως, 20 μὴ μόνον ἐπὶ τῆς εὐσταθοῦς κρίσεως καὶ πράξεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς τοὺς κωλύειν ἐπιχειροῦντας [ἢ ἄλλως δυσχεραίνοντας] πραδότητος. καὶ 2 25 γὰρ τοῦτο ἀσθενές, τὸ χαλεπαίνειν αὐτοῖς, ὥσπερ τὸ ἀποστήναι τῆς πράξεως καὶ ἐνδοῦναι καταπλαγέντα· ἀμφότεροι γὰρ ἐπίσης λιποτάκται, ὁ μὲν ὑποτρέσας, ὁ δὲ ἀλλοτριωθεὶς πρὸς τὸν φύσει συγγενῇ καὶ φίλον.

10. Οὐκ ἔστι χείρων οὐδεμία φύσις τέχνης· καὶ γὰρ αἱ τέχναι τὰς

[1-28 AT 20-27 W (praeter V) X] 1 ἢ Gat.: ἡ AT, καὶ ἡ Rend. || 2 ὑπερρῶν ... τινὰ] ὑπὲρ τινὰ ceteris omissis A | del. Menag. || 3 ἀγνοῖται A | ἐπιβολὴ A || 7 ἀποσκοπεῖς A || 10 ἀνθρώπου A || 11-12 πολιτεύματος ἀποτετμηκεν αὐτόν A || 13 ἔξεστι A: ἐξέστη A, ἐξέστα Schenkl | πάλιν ἡμῖν T || 14 συμπληρώματος Iun. | γενέσθαι Cor. | τὸ] τοῦτο Menag., del. Schultz || 15 δυσἀποκατάστατον τὸ Reiske: δυσἀποκαθίστατον | προχωροῦν T, προσχωροῦν Reiske || 16 ὅλος ex ὅλος corr. A || 18 φυτοურγοί, ὥσθ' Lem. || 19 ὁμοθαμνεῖν A, ὁμοθαμνεῖ Reiske, Morus | ὁμοδογματεῖν] ὁμοσχηματεῖν Gat., ὁμοανξεῖν vel ὁμοπαθεῖν Boot, ὁμοσωματεῖν Salm., ὁμοδογματεῖ Reiske, Morus, alii alia || 21 ἀποστρέψαι ATBp₃p₆: ἀποτρέψαι v₈X rell. | τῆς] τοῦς A || 22 σεαυτὸν WX: ἑαυτόν T ἑαυτήν A | ἀπ' ἀμφοτέρων gp₁ | ὁμοίων z || 23 εὐσταθοῦσας g || 24 seclusi (ἢ ἄλλως saepe in initio glossarum legitur) || 24.25 καὶ γὰρ καὶ z || 25 ἀσθενούς Rich. | ὥσπερ] ὥστε l₄p₆ | τὸ om. p₆ || 26 λιποτάκται WX || 28 verba Οὐκ ... τέχνης versum ign. poetae esse put. Haines, Menandri esse put. Thei. | χείρων A | οὐδεμιᾶς Maas (JRS 35, 1945, 146)

2 φύσεις μιμοῦνται. εἰ δὲ τοῦτο, ἡ πασῶν τῶν ἄλλων τελεωτάτη καὶ
περιληπτικωτάτη φύσις οὐκ ἂν ἀπολείπεται τῆς τεχνικῆς εὐμηχανίας.
3 πᾶσαι δέ γε τέχναι τῶν κρείττωνων ἔνεκεν τὰ χεῖρω ποιοῦσιν· οὐκοῦν
4 καὶ ἡ κοινὴ φύσις. καὶ δὴ ἔνθεν μὲν γένεσις δικαιοσύνης, ἀπὸ δὲ ταύτης
αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ ὑφίστανται. οὐ γὰρ τηρηθήσεται τὸ δίκαιον, ἐὰν ἦτοι 5
διαφερώμεθα πρὸς τὰ μέσα ἢ εὐεξαπάτητοι καὶ προπτωτικοὶ καὶ μεταπτω-
τικοὶ ὦμεν.

11. [Εἰ] Οὐκ ἔρχεται ἐπὶ σέ τὰ πράγματα, ὧν αἱ διώξεις καὶ φυγαὶ
θορυβοῦσί σε, ἀλλὰ τρόπον τινὰ αὐτὸς ἐπ' ἐκεῖνα ἔρχῃ· τὸ γοῦν κρίμα
τὸ περὶ αὐτῶν ἡσυχάζεται καὶ ἐκεῖνα μενεῖ ἀτρεμοῦντα καὶ οὔτε διώκων 10
οὔτε φεύγων ὀφθήσῃ.

12. Σφαῖρα ψυχῆς ἀνγοειδής, ὅταν μῆτε ἐκτείνῃται ἐπὶ τι μῆτε ἔσω
συντρέχῃ μῆτε ἐπαίρηται μῆτε συνιζάνῃ, ἀλλὰ φωτὶ λάμπηται, ὃ τὴν
ἀλήθειαν ὁρᾷ τὴν πάντων καὶ τὴν ἐν αὐτῇ.

13. Καταφρονήσει μού τις; ὄφεται· ἐγὼ δὲ ὄψομαι, ἵνα μὴ τι κατα- 15
φρονήσεως ἄξιον πράσσω ἢ λέγων εὐρίσκωμαι. μισήσει; ὄφεται· ἀλλὰ
ἐγὼ εὐμενὴς καὶ εὖνους παντὶ καὶ τούτῳ αὐτῷ ἑτοιμος τὸ παρορῶμενον
δεῖξαι οὐκ ὀνειδιστικῶς οὐδὲ ὡς κατεπιδεικνύμενος, ὅτι ἀνέχομαι,
ἀλλὰ γνησίως καὶ χρηστῶς, ἢ ὡς ὁ Φωκίων ἐκεῖνος, εἴ γε μὴ προσ-
3 ποιεῖτο. τὰ ἔσω γὰρ δεῖ τοιαῦτα εἶναι καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν βλέπεσθαι 20
4 ἄνθρωπον πρὸς μηδὲν ἀγανακτικῶς διατιθέμενον μηδὲ δεινοπαθοῦντα. τί
γάρ σοι κακόν, εἰ αὐτὸς νῦν ποιεῖς τὸ τῇ φύσει σου οἰκεῖον καὶ δέχῃ τὸ
νῦν τῇ τῶν ὄλων φύσει εὐκαιρον, ἀνατεταμένος πρὸς τὸ γίνεσθαι δι' ὅτου
δὴ τὸ κοινῇ συμφέρον;

14. Ἀλλήλων καταφρονοῦντες ἀλλήλοις ἀρεσκεύονται καὶ ἀλλήλων 25
ὑπερέχειν θέλοντες ἀλλήλοις ὑποκατακλίνονται.

19 cf. ultima verba Phocionis apud Aelian. V. H. XII 49: *μηδὲν Ἀθηναίους μνη-
σκακήσειν* . . . (simil. Plut. Phoc. 36) et dictum eius a Musonio Rufo (p. 55 H.)
traditum: *ἀλλ' ἢ γε ἐμὴ γυνὴ οὐδὲν ὑπὸ σοῦ πέπονθεν, ἐτέρα δέ τις ἴσως*

[1—26 AT] 1 ἄλλων] ὄλων A || 6 προπτωτικοὶ A | μεταπτωτικοὶ A || 8 [Εἰ]
Οὐκ Menag., Reiske: *Εἰ οὐκ T* *Εἰ μὲν οὐκ A*, *Μὴ οὐκ Cor.*, *Εἰ μὴ Stich*, 'Οτι οὐκ
Hoffm., *Οὐ μὲν οὐν Schenkl* in app., *Εἰ μὲν οὐν μὴ Haines* | *σέ om. A* || 9 *ἐπ-
έκεινα A* | *κρίμα Stich* || 10 *μενεῖ Reiske*: *μένει* || 11 *ὀφθήσῃ A* || 12 *ψυχὴ Cas.* |
ἀνγοειδής Reiske (cf. SVF II p. 219, 6sq., Plut. 565 D): *αὐτοειδής AT*, *αὐτοειδής*
Rend. | *τι δ A* || 13 *μῆτε ἐπαίρηται Schenkl* in app.: *μῆτε σπειρήται A om. T* (Xyl.
in vers. *μῆτε συνιζάνῃ etiam negl.*), *μῆτε σπειρώται Cor.*, *μῆτε συνσπειρώται Rend.* |
ἀλλ' ἀπὸ τῷ A || 14 *αὐτῇ Gat.*: *αὐτῇ* || 19 *ἢ ὡς ὁ Dal.*: *οἷος ὁ T* *ἢ ὅσο A* || 22 *νῦν*
ποιεῖς τὸ Cas.: *νῦν ποιεῖ τὸ T* *ποιεῖ νῦν τὸ A*, *ποιεῖς τὸ νῦν Schenkl* in app. | *τὸ*
ἐπὶ τῇ φύσει T, unde *τὸ ἐπὶ σοί*, *τὸ τῇ φύσει Reiske* | *καὶ δέχῃ τὸ Cor.*: *καὶ δέχοι-
το A* *οὐ δέχῃ τὸ T* || 23 *ἀνατεταμένος Dal.*: *ἀνθρωπος τεταμένος T* *ἄσος πετά-
μενος A*, *ἀνθρωπος τεταμένος Bas.* ('eo destinatus' Xyl.) || 23—24 *δι' ὅτου δὴ] δι'*
αὐτοῦ αἰ Reiske || 25 *ἀρεσκεύονται Cas.*: *ἀρεσκεύοντες*

15. Ὡς σαπρὸς καὶ κίβδηλος ὁ λέγων ἑγὼ προήρημαι ἀπλῶς σοι προσφέρεσθαι. τί ποιεῖς, ἀνθρωπε; τοῦτο οὐ δεῖ προλέγειν. αὐτὸ φα- 2.3 νήσεται· ἐπὶ τοῦ μετώπου γεγράφθαι ὀφείλει· εὐθὺς ἢ φωνὴ τοιοῦτον ἡχεῖ, εὐθὺς ἐν τοῖς ὄμμασιν ἐξέχει, ὥς τῶν ἐραστῶν ἐν τῷ βλέμματι
5 πάντα εὐθὺς γνωρίζει ὁ ἐρώμενος. τοιοῦτον ὄλως δεῖ τὸν ἀπλοῦν καὶ 4 ἀγαθὸν εἶναι, οἷον γράσσωνα, ἵνα ὁ παραστάς ἅμα τῷ προσελθεῖν, θέλει οὐ θέλει, αἰσθηται. ἐπιτήδευσις δὲ ἀπλότητος σκάλμη ἐστίν. οὐδὲν ἐστίν 5 αἰσχίον λυκοφιλίας· πάντων μάλιστα τοῦτο φεῦγε. ὁ ἀγαθὸς καὶ ἀπλοῦς 6 καὶ εὐμενὴς ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχει ταῦτα καὶ οὐ λανθάνει.

10 16. Κάλλιστα διαζῆν· δύναμις αὐτῇ ἐν τῇ ψυχῇ, ἐὰν πρὸς τὰ ἀδιαφορά τις ἀδιαφορῇ. ἀδιαφορῇσει δέ, ἐὰν ἕκαστον αὐτῶν θεωρῇ διηρημένως 2 καὶ ὀλικῶς καὶ μεμημένος, ὅτι οὐδὲν αὐτῶν ὑπόληψιν περὶ αὐτοῦ ἡμῖν ἐμποιεῖ οὐδὲ ἔρχεται ἐφ' ἡμᾶς, ἀλλὰ τὰ μὲν ἀτρεμεῖ, ἡμεῖς δὲ ἐσμεν οἱ τὰς περὶ αὐτῶν κρίσεις γεννῶντες καὶ οἷον γράφοντες ἐν ἑαυτοῖς ἐξὸν μὲν
15 μὴ γράφειν, ἐξὸν δέ, κἂν πον λάθῃ, εὐθὺς ἐξαλείφει. [ὅτι ὀλίγον χρόνον ἔσται ἢ τοιαύτῃ προσοχῇ καὶ λοιπὸν πεπαύσεται ὁ βίος. τί μέντοι δύσκολον ἄλλως ἔχειν ταῦτα;]

Εἰ μὲν οὖν κατὰ φύσιν ἐστί, χαῖρε αὐτοῖς καὶ ῥάδια ἔσται σοι· εἰ δὲ 3 παρὰ φύσιν, ζήτηι, τί ἐστὶ σοι κατὰ τὴν σὴν φύσιν, καὶ ἐπὶ τοῦτο σπεῦδε,
20 κἂν ἄδοξον ᾗ· παντὶ γὰρ συγγνώμη τὸ ἴδιον ἀγαθὸν ζητοῦντι.

17. Πόθεν ἐλήλυθεν ἕκαστον καὶ ἐκ τίνων ἕκαστον ὑποκειμένων καὶ εἰς τί μεταβάλλει καὶ οἷον ἔσται μεταβαλὼν καὶ ὥς οὐδὲν κακὸν πείσεται.

18. Καὶ πρῶτον, τίς ἢ πρὸς αὐτοὺς μοι σχέσις καὶ ὅτι ἀλλήλων ἔνεκεν γέγοναμεν καὶ καθ' ἕτερον λόγον προστησόμενος αὐτῶν γέγονα, ὥς

[1-24 AT 10-24 B] 2 αὐτὸ Gat.: αὐτοῦ || 4 ἡχεῖ Reiske (qui οὐ ἢ φωνὴ τοιοῦτον γνησίως ἡχεῖ con.).: ἔχει AT, ἔχειν οἷον Cor., ἔχει καὶ Stich | ἐξέχειν Reiske || 6 γράσσωνα A || 6-7 θέλει οὐ θέλει] οὐ θέλη A || 7 ἐπιτηδεύμασι A | σκάλμη] σκαληνὴ Xyl. in adn. Bas., σκαυὰ Boot, σκαμβή Salm., ὀξάλμη Schmidt, διπλὴ Trann. in app. || 9 ἔχει Farquh.: ἔχουσι || 10 Κάλλιστα διαζῆν Gat.: Κάλλιστα δὲ ζῆν T Μάλιστα δὲ ζῆν A om. B, K. ζῆν Menag., K. δὴ ζῆν Rich. | δύναμις... ψυχῇ] Αὐτῇ δυνάμεις τις ἐν τῇ ψυχῇ ζώου B || 11 τις ἀδιαφορῇ] ἀδιαφορῇ T διάφορὰ τις B || 12 ὀλικῶς] primae litt. αἱ suprascr. in A, ὀδικῶς Reiske, μὴ ὀλικῶς Cor., μεθοδικῶς Lem., ὀρικῶς Thei. (coll. Phil. immut. 167) || 13 ἀλλὰ... ἀτρεμεῖ om. B || 14 ἐν om. T || 15 κἂν πον λάθῃ] del. Lem., κἂν φωράσης Trann. in app. | λάθοι B || 15-17 ὅτι... ταῦτα om. B, verba aliunde invecta (glossa ad XI 18, 10?) delevi || 17 ἄλλως ἔχειν A: καλῶς ἔχειν T, ἄλλως ἔχει Schultz, ὄλως ἔχει Cor., οὐκ ἄλλως ἔχειν Rend., οὕτως ἔχειν Trann., ἔχει Farquh. || 18 οὖν] γὰρ T | ἔσται Gat. ('erunt facilia' Xyl.): ἔστω || 20 τὸ] fort. τῷ B || 21 τῶν ὑποκειμένων Nauck, συγγεόμενον Cor. || 22 ἐκ τίνος ante εἰς suppl. Nauck | μεταβαλὼν Reiske: μεταβάλλον | καὶ² om. A || 23 οἱ καὶ πρῶτον B | Καὶ del. Gat. | αὐτοῦς] ἀνθρώπους B | ἔνεκα ἀλλήλων B || 24 ἕτερον λεγόμενον λόγον B | αὐτῶν] αὐτῷ A αὐτὸν B | γέγονας Upt.

2 κριὸς ποίμνης ἢ ταῦρος ἀγέλης. ἄνωθεν δὲ ἔπιθι ἀπὸ τοῦ· εἰ μὴ ἄτομοι,
 φύσις ἢ τὰ ὅλα διοικοῦσα· εἰ τοῦτο, τὰ χεῖρονα τῶν κρειττόνων ἔνεκεν,
 3 ταῦτα δὲ ἀλλήλων.¹ δεύτερον δέ, ὅποιοί τινές εἰσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης,
 ἐν τῷ κλιναρίῳ, τᾶλλα· μάλιστα δέ, οἷας ἀνάγκας δογμάτων κειμένας
 4 ἔχουσι, καὶ αὐτὰ δὲ ταῦτα μεθ' οἷον τύφον ποιοῦσι. τρίτον, ὅτι, εἰ μὲν 5
 ὀρθῶς ταῦτα ποιοῦσιν, οὐ δεῖ δυσχεραίνειν, εἰ δ' οὐκ ὀρθῶς, δηλονότι
 5 ἄκοντες καὶ ἀγνοοῦντες. πᾶσα γὰρ ψυχὴ ἄκουσα στέρεται ὥσπερ τοῦ
 6 ἀληθοῦς, οὕτω καὶ τοῦ κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ προσφέρεσθαι. ἄχθονται
 γοῦν ἀκούοντες ἄδικοι καὶ ἀγνώμονες καὶ πλεονέκται καὶ καθάπαξ
 7 ἁμαρτητικοὶ περὶ τοὺς πλησίον. τέταρτον, ὅτι καὶ αὐτὸς πολλὰ ἁμαρτάνεις 10
 καὶ ἄλλος τοιοῦτος εἰ· καὶ εἴ τινων δὲ ἁμαρτημάτων ἀπέχη, ἀλλὰ τὴν γε
 ἑξιν ἐποιστικὴν ἔχεις, εἰ καὶ διὰ δειλίαν ἢ δοξοκοπίαν ἢ τοιοῦτο τι κακὸν
 8 ἀπέχη τῶν ὁμοίων ἁμαρτημάτων. πέμπτον, ὅτι οὐδέ, εἰ ἁμαρτάνουσι,
 9 κατείληφας· πολλὰ γὰρ καὶ κατ' οἰκονομίαν γίνεται. καὶ ὅλως πολλὰ δεῖ
 πρότερον μαθεῖν, ἵνα τις περὶ ἀλλοτρίας πράξεως καταληπτικῶς τι 15
 10 ἀποφῇνηται. ἕκτον, ὅτι, ὅταν λίαν ἀγανακτῇς ἢ καὶ δυσπαθῇς, ἀκαριαῖος
 11 ὁ ἀνθρώπειος βίος καὶ μετ' ὀλίγον πάντες ἐξετάθηνμεν. ἑβδομον, ὅτι οὐχ
 αἱ πράξεις αὐτῶν ἐνοχλοῦσιν ἡμῖν· ἐκεῖναι γὰρ εἰσιν ἐν τοῖς ἐκείνων
 12 ἡγεμονικοῖς· ἀλλὰ αἱ ἡμέτεραι ὑπολήψεις. ὅρον γοῦν καὶ θέλησον ἀφεῖναι
 13 τὴν ὥς περὶ δεινοῦ κρίσιν καὶ ἀπῆλθεν ἡ ὀργή. πῶς οὖν ἄρεις; λογισάμενος, 20
 ὅτι οὐκ αἰσχροὶν· ἐὰν γὰρ μὴ μόνον ἢ τὸ αἰσχρὸν κακόν, ἀνάγκη καὶ σὲ
 14 πολλὰ ἁμαρτάνειν καὶ ληστὴν καὶ παντοῖον γενέσθαι. ὀγδοον, ὅσω
 χαλεπώτερα ἐπιφέρουσιν αἱ ὀργαὶ καὶ λῦπαι αἱ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ἤπερ
 15 αὐτὰ ἐστίν, ἐφ' οἷς ὀργιζόμεθα καὶ λυπούμεθα. ἔνατον, ὅτι τὸ εὐμενὲς
 16 ἀνίκητον, ἐὰν γνήσιον ἢ καὶ μὴ σεσηρὸς μηδὲ ὑπόκρισις. τί γάρ σοι 25
 ποιήσει ὁ ὑβριστικώτατος, ἐὰν διατελῇς εὐμενὲς αὐτῷ καί, εἰ οὕτως
 ἔτυχε, πρῶας παραινῆς καὶ μεταδιδάσκεις εὐσυχολῶν παρ' αὐτὸν ἐκείνον
 τὸν καιρὸν, ὅτε κακοποιεῖν σε ἐπιχειρεῖ· μή, τέκνον· πρὸς ἄλλο πεφύκα-

7sq. cf. adn. ad VII 63 || 16sq. Suda s. v. Ἀκαρίδιος: . . . ἀκαρίδιος ὁ ἀνθρώπινος βίος καὶ μετ' ὀλίγον πάντες ἐξετάθηνμεν

[1–28 AT 1–3 B (in ἀλλήλων desinunt excerpta, quae B continet)] 1 ἀπὸ τοῦ om. A (in B fort. οἷον legendum) || 1–2 ἄτομος φύσις τὰ ὅλα B || 2 χεῖρονα τῶν] χείρον αὐτῶν A || 4 τᾶλλα bis ser. in A | οἷας] οἷς A | ἐπικειμένης Reiske, περικειμένης Schmidt || 5–6 τρίτον . . . ποιοῦσιν om. A || 7 ἄκουσα om. A || 10 ὅτι om. A || 11 ἄλλος] αὐτὸς Morus | δέ] γε Morus || 12 τὴν post ἑξιν inser. Cor. | ἐποιστικὴν] ποιητικὴν T (glossa in textum recepta) | ἑξεις T || 14 καὶ¹ om. T || 15 παθεῖν A | καταληπτικῶς Reiske, καταπληκτικῶς Lem. || 16 ἀποφαίνηται A || 18 ἐκεῖναι] ἐκεῖ Reiske || 20 ἀρεις Stich: ἄρεις A ἄρῳ T, ἄρης Cor. || 22 παντοῖον ex παντοίων corr. A, παντοίως Lem. (qui καὶ praeced. secl.), παντοποῖον Thei. | γίνεσθαι Cor. || 24 ἐννατον A || 26 ποιήση A | αὐτῷ ὦν Reiske || 27 μεταδιδάσκεις A | εὐχολῶν Menag., εὐκόλως Rich. || 28 κακαποιεῖν T

μεν. ἐγὼ μὲν οὐ μὴ βλαβῶ, σὺ δὲ βλάβῃ, τέκνον.' καὶ δεικνύναι ἐμφανῶς 17
καὶ ὀλικῶς, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅτι οὐδὲ μέλισσαι αὐτὸ ποιοῦσιν
οὐδ' ὅσα συναγελαστικά πέφυκε. δεῖ δὲ μήτε εἰρωνικῶς αὐτὸ ποιεῖν μήτε 18
ὀνειδιστικῶς, ἀλλὰ φιλοστόργως καὶ ἀδήκτως τῇ ψυχῇ· καὶ μὴ ὡς ἐν
5 σχολῇ, μηδὲ ἔν' ἄλλος παραστὰς θαυμάσῃ, ἀλλ' ἢ τοι πρὸς μόνον, καὶ
ἐὰν ἄλλοι τινὲς περιεστήκωσι. τούτων τῶν ἐννέα κεφαλαίων μέμνησο ὡς 19
παρὰ τῶν Μουσῶν δῶρα εἰληφῶς καὶ ἄρξαι ποτὲ ἄνθρωπος εἶναι, ἕως
ζῆς. φυλακτέον δὲ ἐπίσης τῷ ὀργίζεσθαι αὐτοῖς τὸ κολακεύειν αὐτούς· 20
ἀμφοτέρω γὰρ ἀκοινώνητα καὶ πρὸς βλάβην φέρει. πρόχειρον δὲ ἐν ταῖς 21
10 ὁργαῖς, ὅτι οὐχὶ τὸ θυμοῦσθαι ἀνδρικόν, ἀλλὰ τὸ πρᾶον καὶ ἡμερον
ὥσπερ ἀνθρωπικώτερον, οὕτω καὶ ἄρρενικώτερον, καὶ ἰσχύος καὶ νεύρων
καὶ ἀνδρείας τούτῳ μέτεστιν, οὐχὶ τῷ ἀγανακτοῦντι καὶ δυσαρεστοῦντι.
ὅσω γὰρ ἀπαθεία τοῦτο οἰκειότερον, τοσοῦτω καὶ δυνάμει. ὥσπερ τε ἡ 22.23
λύπη ἀσθενοῦς, οὕτω καὶ ἡ ὀργή. ἀμφοτέροι γὰρ τέτρωνται καὶ ἐνδεδῶ-
15 κασιν. εἰ δὲ βούλει, καὶ δέκατον παρὰ τοῦ Μουσηγέτου δῶρον λάβε, ὅτι 24
τὸ ἀξιοῦν μὴ ἁμαρτάνειν τοὺς φαύλους μανικόν· ἀδυνάτον γὰρ ἐφίεται.
τὸ δὲ συγχωρεῖν ἄλλους μὲν εἶναι τοιούτους, ἀξιοῦν δὲ μὴ εἰς σὲ ἁμαρτά- 25
νειν ἄγνωμον καὶ τυραννικόν.

19. Τέσσαρας μάλιστα τροπὰς τοῦ ἡγεμονικοῦ παραφυλακτέον διηγε-
20 κῶς, καὶ ἐπειδὴν φωράσης, ἀπαλειπτέον ἐπιλέγοντα ἐφ' ἐκάστον οὕτω
τοῦτο τὸ φάντασμα οὐκ ἀναγκαῖον, τοῦτο λυτικὸν κοινωνίας, τοῦτο οὐκ
ἀπὸ σαντοῦ μέλλεις λέγειν· τὸ γὰρ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ λέγειν ἐν τοῖς ἀτο-
πωτάτοις νόμιζε. τέταρτον δὲ ἐστὶ, καθ' ὃ σεαυτῷ ὀνειδιεῖς, ὅτι τοῦτο 2
ἡττωμένον ἐστὶ καὶ ὑποκατακλινομένου τοῦ ἐν σοὶ θειοτέρου μέρους
25 τῇ ἀτιμοτέρῳ καὶ θνητῇ μοίρᾳ τῇ τοῦ σώματος καὶ ταῖς τούτου παχείαις
ιδέαις.

20. Τὸ μὲν πνευμάτιόν σου καὶ τὸ πυρῶδες πᾶν, ὅσον ἐγκέκραται, καίτοι
φύσει ἀνωφερεῖ ὄντα ὁμως πειθόμενα τῇ τῶν ὄλων διατάξει παρακρατεῖται
ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ συγκρίματος. καὶ τὸ γεῶδες δὲ τὸ ἐν σοὶ πᾶν καὶ τὸ 2

[1—29 AT 19—26 X] 1 βλάβῃ Rich. | ἐμφανῶς Dal. : εὐφανῶς AT ('aperte' Xyl.) ||
2 ὀδικῶς Reiske, φιλικῶς Schultz || 3 συναγελαστικά A || 4 ἀδήκτω Gat. || 5 θαυ-
μάσῃ σε Thei. | ἢ τοι Fourn. : ἦτοι AT, αἰεῖ τοι Gat., ἢ τοι March. || 5, 6 καὶ ἐὰν] ἢ
καὶ ἐὰν Reiske, καὶ ἐὰν Lofft || 6 ἄλλοι τινὲς] ἀλλ' οἵτινες A, ἄλλοι εἰ τινες Lofft ||
9 φέρειν A || 12 ἀνδρίας T || 14 ἀσθενεῖ A | ἢ om. A | ἀμφοτέρως Lem. | ἐνδεδῶ-
κασιν] οὐ δεδῶκασιν A || 16 τὸ om. A | ἀξιοῦν μὴ Gat. : μὴ ἀξιοῦν || 17 ἄλλους A :
ἄλλους T, εἰς ἄλλους Lofft, τούτοις εἰς ἄλλους Pinto | τοιούτοις Cor. || 19 προτρο-
πὰς z || 20 φωράσης g | ἀπαληπτέον A, ἀποληπτέον Cas. || 21 τοῦτο³] τούτῳ I₄ ||
22 μὴ om. X | ἀτοπώτατον Farquh. in app. || 24 ὑποκατακλινόμενον A || 25 ἀτι-
μοτέρῳ ATv₃ | τῇ² om. X | τούτου] τοῦ σώματος καὶ ταῖς τούτου (glossa in tex-
tum recepta) v₃ | παχείαις g, βραχείαις Nauck || 26 ιδέαις AX (cf. SVF II p. 231,
39sq.). : ἡδόναίς T || 27 πνευματικόν Haines || 28—29 περικρατεῖται ἐνταῦθα ὑπὸ
Cor.

ὄγρον καίτοι κατωφερῇ ὄντα ὅμως ἐγγήγερται καὶ ἔστηκε τὴν οὐχ ἑαυτῶν
 3 [φυσικῇ] στάσιν. οὕτως ἄρα καὶ τὰ στοιχεῖα ὑπακούει τοῖς ὅλοις,
 ἐπειδὴν πον καταταχθῇ, συνδιαμέροντα, μέχρις ἂν ἐκεῖθεν πάλιν τὸ
 4 ἐνδόσιμον τῆς διαλύσεως σημήνη. οὐ δεινὸν οὖν μόνον τὸ νοερὸν σου
 μέρος ἀπειθὲς εἶναι καὶ ἀγανακτεῖν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ; καίτοι οὐδὲν γε 5
 βίαιον τοῦτω ἐπιτάσσεται, ἀλλὰ μόνα ὅσα κατὰ φύσιν ἐστὶν αὐτῷ· οὐ
 5 μέντοι ἀνέχεται, ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν φέρεται. ἡ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀδικήματα καὶ
 τὰ ἀκολαστήματα καὶ τὰς ὀργὰς καὶ τὰς λύπας καὶ τοὺς φόβους κίνησις
 6 οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἀφισταμένου τῆς φύσεως. καὶ ὅταν δέ τι τῶν συμβαι-
 νόντων δυσχεραίνῃ τὸ ἡγεμονικόν, καταλείπει καὶ τότε τὴν ἑαυτοῦ 10
 χώραν. πρὸς ὁσιότητα γὰρ καὶ θεοσέβειαν κατεσκεύασται οὐχ ἥττον ἢ
 7 πρὸς δικαιοσύνην. καὶ γὰρ ταῦτα ἐν εἵδει ἐστὶ τῆς εὐκοινονησίας, μᾶλλον
 δὲ πρεσβύτερα τῶν δικαιοπραγημάτων.

21. Ὡς μὴ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἐστὶν αἰὶ τοῦ βίου σκοπός, οὗτος εἰς καὶ ὁ
 2 αὐτὸς δι' ὅλου τοῦ βίου εἶναι οὐ δύναται. οὐκ ἀρκεῖ δὲ τὸ εἰρημένον, 15
 3 ἐὰν μὴ καὶ ἐκείνο προσθῇς, ὅποιον εἶναι δεῖ τοῦτον τὸν σκοπόν. ὥσπερ γὰρ
 οὐχ ἡ πάντων τῶν ὁπωσοῦν τοῖς πλείοσι δοκούντων ἀγαθῶν ὑπόληψις
 ὁμολογία ἐστίν, ἀλλ' ἡ τῶν τοιῶνδ' ἐτινων, τουτέστι τῶν κοινῶν, οὕτω
 4 καὶ τὸν σκοπὸν δεῖ τὸν κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν ὑποστήσασθαι. ὁ γὰρ
 εἰς τοῦτον πάσας τὰς ἰδίας ὁρμὰς ἀπειθύνων πάσας τὰς πράξεις ὁμοίας 20
 ἀποδώσει καὶ κατὰ τοῦτο αἰὶ ὁ αὐτὸς ἔσται.

22. Τὸν μὲν τὸν ὀρεινὸν καὶ τὸν κατοικίδιον καὶ τὴν πτοίαν τοῦτον καὶ
 διασώβησιν.

23. Σωκράτης καὶ τὰ τῶν πολλῶν δόγματα Λαμίας ἐκάλει, παιδίον
 δείματα.

25

14sq. ὁ αὐτὸς διὰ τέλους de Marco dicit Ael. Arist. ad reg. 113 Jebb, ὁμοίως διὰ
 πάντων ἐγένετο καὶ ἐν οὐδενὶ ἡλλοιώθη Dio Cass. 72, 34, 5 || 22sq. cf. Aesop. fab.
 297 Halm (314 Hausr.-Hunger), Babr. fab. 108 || 24sq. cf. Plat. Crit. 46c, Phaed.
 77e et Epict. II 1, 15; III 22, 105sq.

[1—25 AT 14—21 X] 1 καίτοι καὶ τὰ Bas. || 2 delevi | ὅλοις] ἄλλοις A || 3 κατ-
 αχθῇ A | συνδιαμέροντα Dal. : σὺν βία (βίω A) μένοντα AT, βία συμμένοντα
 Farquh. | ἂν om. A || 6 ὅσα om. T | αὐτῶν A || 8 καὶ τὰς ὀργὰς om. T (habet
 Xyl. in vers.) || 9 οὐδὲν ἄλλο] fort. οὐδενὸς ἄλλου || 10 δυσχεραίνει T || 11 πρὸς . . .
 κατεσκεύασται om. A | ὁσιότητα Cas. : ἰσότητα T || 12 ἐν εἵδει] εἶδη Menag., Reis-
 ke | εὐκοινονησίας A || 13 πρεσβυτάτων δικαιοπραγημάτων A, πρεσβύτατα τῶν δι-
 καιοπραγημάτων Leop. || 14 Ὡς om. A | μηδ' εἰς v7 | αἰὶ om. X || 15 δὲ om. AT ||
 17 τῶν om. zv7 | τοῖς om. AT | ἀγαθῶν] ἀνθ' ὧν v2 || 18 ὁμολογία Dal. : ὁμοία A
 TX, ὁμόνοια Thei. e Stob. II 94, 1 | τοιῶνδ' TX : τοιούτων δε A || 18—19 τῶν κοι-
 νῶν . . . δεῖ om. v7 || 19 τὸν² del. Thei. | καὶ τὸν πολιτ. A | πολιτικῶν p4 | ὑπο-
 στήσασθαι AT || 20 τὰς¹ om. v3 | ἰδίας] πράξεις v7 || 20, 21 ὁμοίως ἀποδοῦναι A ||
 21 ἀποδύσει l2 ἀποδύση p4 || 22 ποίαν A | τούτων Cor. || 23 διασώβησιν A ||
 24 Ὁ Σωκρ. Farquh. | καὶ del. Reiske, δὲ Cor. || 24, 25 παιδίον δείματα del. Me-
 nag. || 25 δόγματα A

24. Λακεδαιμόνιοι τοῖς μὲν ξένοις ἐν ταῖς θεωραῖς ὑπὸ τῇ σκιᾷ τὰ βάθρα ἐτίθεισαν, αὐτοὶ δὲ οὐ ἔτυχεν ἐκαθέζοντο.

25. Τῷ Περδίκκῃ ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ μὴ ἔρχεσθαι παρ' αὐτὸν ἵνα, ἔφη, 'μὴ τῷ κακίστῳ ὀλέθρῳ ἀπόλωμαι', τουτέστι, μὴ εἰ παθὼν οὐ
5 δυνήθῳ ἀντενποιῆσαι.

26. Ἐν τοῖς τῶν Ἐπικουρείων γράμμασι παράγγελμα ἔκειτο συνεχῶς ὑπομιμνήσκεσθαι τῶν παλαιῶν τινος τῶν ἀρετῇ χρησαμένων.

27. Οἱ Πυθαγόρειοι ἔωθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφορᾶν, ἢ ὑπομιμνησκόμεθα τῶν αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως τὸ ἐαυτῶν ἔργον διανόντων
10 καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς καθαρότητος καὶ τῆς γυμνότητος. οὐδὲν γὰρ 2 προκαλύμμα ἄστρον.

28. Οἷος ὁ Σωκράτης τὸ κώδιον ὑπέζωσμένος, ὅτε ἡ Ξανθίππη λαβοῦσα τὸ ἱμάτιον ἔξω προῆλθε· καὶ ἃ εἶπεν ὁ Σωκράτης τοῖς ἐταίροις αἰδεσθεῖσι καὶ ἀναχωρήσασιν, ὅτε αὐτὸν εἶδον οὕτως ἐσταλμένον.

15 29. Ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν οὐ πρότερον ἄρξεις, πρὶν ἀρχθῆς. τοῦτο πολλῷ μᾶλλον ἐν τῷ βίῳ.

30. Δοῦλος πέφυκας, οὐ μέτεστί σοι λόγον.

31. Ἐμὸν δ' ἐγέλασε φίλον κῆρ.

32. Μέμφονται δ' ἀρετὴν χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσιν.

20 33. Σῦκον χειμῶνος ζητεῖν μαινομένον· τοιοῦτος ὁ τὸ παιδίον ζητῶν, ὅτε οὐκ ἔτι δίδοται.

34. Καταφιλοῦντα τὸ παιδίον δεῖν ἔλεγεν ὁ Ἐπίκτητος ἔνδον ἐπιφθέγγεσθαι 'αὔριον ἰσως ἀποθανῇ'. 'δύσφημα ταῦτα.' οὐδὲν δύσφημον, ἔφη, ἀλλὰ φυσικοῦ τινος ἔργον σημαντικόν· ἢ καὶ τὸ τοὺς στάχρας
25 θερισθῆναι δύσφημον.

1 sq. fort. e Persaei *Λακων. πολιτεία*, cf. SVF I p. 101, 27 sqq. || 3 sqq. Perdiccas cum Archelao filio confunditur, cf. Aristot. Rhet. 1398a 24, Sen. ben. V 6, 2 || 6 sq. Epict. fr. 210 Us. || 12 sqq. cf. Diog. Laert. II 37 || 15 tritum proverbium, cf. Aristot. Polit. 1277b 12, Diog. Laert. I 60, Aristoph. Eq. 542, Plat. Leg. 762e || 17 fr. trag. adesp. 304 N.² || 18 Hom. Od. 9, 413 || 19 cf. Hes. Op. 286 || 20—p. 106, 2 ex Epict. III 24, 86—93

[1—25 AT 22—25 X] 3 Περδίκκῃ Bas. : περδίκκα AT ('Perdiccae' Xyl.), Περδίκκον Schultz | Τὸν Περδίκκῃ ὁ Σ. παρητεῖτο μὴ Reiske || 4 κακίστῳ] οἰκτίστῳ Schenkl in app. (coll. Hom. Od. 23, 79) | παθῶ A || 6 Ἐπικουρείων Gat. (coll. Sen. epist. 11, 8): ἐφεσίῳν AT, ἐφηβείων Trann. in app., Ἐφεσίῳν τινὸς de Heraclito cogit. Orth || 7 τινὲς A || 8 ἰ πυθαγόριοι A | ἐκέλευον ante ἀφορᾶν suppl. Reiske || 12 ὅτι A || 13 ἐτέρους A || 14 αὐτῶν A | ἐσταλμένων A || 15 ἀρχθῆς] ἀρχῆς A || 17 οὐλος vitio rubric. A || 18 ἐγέλασε ultimae litt. αἰ suprascr. A || 19 βασιτάζοντες ἔπεσιν A || 20 Λύκον A | τὸ del. Gat. || 21 ὅτε] ὅτι A || 22 δεῖν om. T || 23 οὐδὲν δὲ δύσφ. Z || 24 ἔφη del. Morus | ἀλλὰ] om. T, ante 23 δύσφημα transp. Upt., ὄνομα Haines in app. (ex Epict. III 24, 91), del. Farquh. | τὸ om. v₃y || 25 θερισθῆναι A

35. Ὅμοφαξ, σταφυλή, σταφίς, πάντα μεταβολαί, οὐκ εἰς τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' εἰς τὸ νῦν μὴ ὄν.

36. Ληστής προαιρέσεως οὐ γίνεται. [τὸ τοῦ Ἐπικτήτου]

37. Τέχνην, ἔφη, δεῖ περὶ τὸ συγκατατίθεσθαι εὐρεῖν καὶ ἐν τῷ περὶ τὰς ὁρμὰς τόπω τὸ προσεκτικὸν φυλάσσειν, ἵνα μεθ' ὑπεξαίρεσεως, ἵνα 5
2 κοινωνικαί, ἵνα κατ' ἀξίαν· καὶ ὁρέξεως μὲν παντάπασιν ἀπέχεσθαι, ἐκκλίσει δὲ πρὸς μηδὲν τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν χρῆσθαι.

38. Οὐ περὶ τοῦ τυχόντος οὖν, ἔφη, ἐστὶν ὁ ἀγών, ἀλλὰ περὶ τοῦ μαίνεσθαι ἢ μὴ.

39. Ὁ Σωκράτης ἔλεγε· 'τί θέλετε; λογικῶν ψυχὰς ἔχειν ἢ ἀλόγων;' 10
'λογικῶν.' 'τίνων λογικῶν; ὕγιων ἢ φαύλων;' 'ὕγιων.' 'τί οὖν οὐ ζητεῖτε;' 'ὅτι ἔχομεν.' 'τί οὖν μάχεσθε καὶ διαφέρεσθε;'

IB

1. Πάντα ἐκεῖνα, ἐφ' ᾧ διὰ περιόδου εὐχῇ ἐλθεῖν, ἥδη ἔχειν δύνασαι, 2
2 εἰ μὴ σαντῷ φθονῆς. τοῦτο δὲ ἐστίν, εἰ μὴ τὸ παρελθὸν καταλίπης καὶ τὸ 15
μέλλον ἐπιτρέψῃς τῇ προνοίᾳ καὶ τὸ παρὸν μόνον ἀπενθύνῃς πρὸς 3
3 ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνην. ὁσιότητα μὲν, ἵνα φιλῇς τὸ ἀπονεμόμενον· 4
4 σοὶ γὰρ αὐτὸ ἡ φύσις ἔφερε καὶ σὲ τούτῳ. δικαιοσύνην δὲ, ἵνα ἐλευθέρως καὶ 5
χωρὶς περιπλοκῆς λέγῃς τε τἀληθῆ καὶ πράσῃς τὰ κατὰ νόμον καὶ κατ' ἀξίαν· 6
μὴ ἐμποδίξῃ δὲ σε μήτε κακία ἀλλοτρία μήτε ὑπόληψις 20
μήτε φωνὴ μηδὲ μὴν αἰσθησις τοῦ περιτεθραμμένου σοι σαρκιδίου· 5
5 ὄφεται γὰρ τὸ πάσχον. εἰ μὴ οὖν, ὅτεδήποτε πρὸς ἐξόδῳ γένη, πάντα τὰ 6
ἄλλα καταλιπὼν μόνον τὸ ἡγεμονικόν σου καὶ τὸ ἐν σοὶ θεῖον τιμῆς καὶ 7
μὴ τὸ παύσεσθαι ποτε <τοῦ> ζῆν φοβηθῆς, ἀλλὰ τό γε μηδέποτε ἄρξασθαι 8
κατὰ φύσιν ζῆν, ἔση ἄνθρωπος ἀξίος τοῦ γεννήσαντος κόσμου καὶ παύση 25
ξένος ὢν τῆς πατρίδος καὶ θαυμάζων ὡς ἀπροσδόκητα τὰ καθ' ἡμέραν 9
γινόμενα καὶ κρεμάρμενος ἐκ τοῦδε καὶ τοῦδε.

2. Ὁ θεὸς πάντα τὰ ἡγεμονικὰ γυμνὰ τῶν ὕλικῶν ἀγγείων καὶ φλοιῶν

3 Epict. III 22, 105 || 4—9 Epict. fr. 27 et 28 Schenkl (etiam c. 39 inter Epicteti fragmenta recipiendum esse put. Leop.)

[1—28 AT 1—2, 28 X] 1 Ὅμοφαξ A || 2 ἀλλ' . . . ὄν om. v₃ || 3 secl. Rend. || 4 ἔφη, δεῖ Rend. : ἔφη δὲ A δὲ ἔφη T, δεῖν ἔφη Cor. || 5 ὡς post ὑπεξαίρεσεως inser. March. || 7 ἐκκλίσει A || 9—10 εἰ μὴ ὁ Σωκρ. ἔλεγε T, ἢ μὴ, ὡς ὁ Σωκρ. ἔλεγε Gat. || 10 ὁ om. A || 11 ὕγιων A (bis) | οὐ om. A, Bas. || 12 μάρκου αὐτοκράτορος inter cc. XI 39 et XII 1 in A || 15 εἰ μὴ πάν τὸ T | καταλείπης A || 22 ὅτε· om. A | πρὸς ἐξόδῳ γένη, πάντα | πρὸ σέ, ἐξόδῳ γένητ' ἂν A | γίνῃ Rend. || 24 μὴ τὸ Gat. : τὸ μὴ | παύσασθαι A | suppl. Morus | ζῶν Trann. | φοβηθεῖς A

καὶ καθαρμάτων ὁρᾷ· μόνῳ γὰρ τῷ ἑαυτοῦ νοερῷ μόνων ἄπτεται τῶν
ἐξ ἑαυτοῦ εἰς ταῦτα ἐρρηγκότων καὶ ἀπωχετευμένων. ἐὰν δὲ καὶ σὺ τοῦτο 2
ἐθίσης ποιεῖν, τὸν πολλὸν περισπασμὸν σεαυτοῦ περιαιρήσεις. ὁ γὰρ μὴ 3
τὰ περικείμενα κρεῖδία ὁρῶν ἢ ποῦ γε ἐσθῆτα καὶ οἰκίαν καὶ δόξαν καὶ
5 τὴν τοιαύτην περιβολὴν καὶ σκηνὴν θεώμενος ἀσχολήσεται;

3. Τρία ἐστίν, ἐξ ὧν συνέστηκε· σωματίον, πνευματίον, νοῦς. τούτων 2
τᾶλλα μέχρι τοῦ ἐπιμελεῖσθαι δεῖν σά ἐστι· τὸ δὲ τρίτον μόνον κυρίως
σόν. διὸ ἐὰν χωρίσης ἀπὸ σεαυτοῦ, τουτέστιν ἀπὸ τῆς σῆς διανοίας, ὅσα 3
ἄλλοι ποιοῦσιν ἢ λέγουσιν ἢ ὅσα αὐτὸς ἐποίησας ἢ εἶπας καὶ ὅσα ὡς
10 μέλλοντα ταράσσει σε καὶ ὅσα τοῦ περικειμένου σοι σωματίου ἢ τοῦ
συμφύτου πνευματίου ἀπροαίρετα πρόσεστι καὶ ὅσα ἡ ἔξωθεν περιρρέουσα
δίνη ἐλίσσει, ὥστε τῶν συνειμαρμένων ἐξηρημένην, καθαρὰν τὴν νοερὰν
δύναμιν ἀπόλυτον ἐφ' ἑαυτῆς ζῆν ποιοῦσαν τὰ δίκαια καὶ θέλουσαν τὰ
συμβαίνοντα καὶ λέγουσαν τὰληθῆ· ἐὰν χωρίσης, φημί, τοῦ ἡγεμονικοῦ 4
15 τούτου τὰ προσηρητημένα ἐκ προσπαθείας καὶ τοῦ χρόνου τὰ ἐπέκεινα ἢ
τὰ παρωχηκότα ποιήσης τε σεαυτὸν, οἷος ὁ Ἑμπεδόκλειος

σφαῖρος κυκλοτερής, μονίῃ περιήθει γαίων,

μόνον τε ζῆν ἐκμελετήσης, δ ζῆς, τουτέστι τὸ παρόν, δυνήσῃ τό γε μέχρι
τοῦ ἀποθανεῖν ὑπολειπόμενον ἀταράκτως καὶ εὖμενῶς καὶ ἰλέως τῷ
20 σαντοῦ δαίμονι διαβιῶναι.

4. Πολλάκις ἐθαύμασα, πῶς ἑαυτὸν μὲν ἕκαστος μᾶλλον πάντων φιλεῖ,
τὴν δὲ ἑαυτοῦ [περὶ αὐτοῦ] ὑπόληψιν ἐν ἐλάττονι λόγῳ τίθεται ἢ τὴν τῶν
ἄλλων.¹ ἐὰν γοῦν τινα θεὸς ἐπιστάς ἢ διδάσκαλος ἔμφρων κελεύσῃ μηδὲν 2
καθ' ἑαυτὸν ἐνθυμεῖσθαι καὶ διανοεῖσθαι, δ μὴ ἅμα καὶ γεγωνίσκων

17 Emped. B 27 et 28

[1–24 AT 1–5, 21–23 X] 1 καθαρμάτων] καλυμμάτων Haines in app. | μόνα I₃ |
γὰρ om. Z | μόνων] μόνον A om. X || 2 αὐτοῦ A | ἐρρηγκότος καὶ ἀπωχετευμέ-
νου p₁ | δὲ om. X || 3 ἐθίσης] αἰσθήσης A ἐθίσης σεαυτὸν X plerique || 3.4 μὴ
τά] τὰ μὴ v₂, μὲν τὰ Menag., τὰ Morus || 4 παρακείμενα p₄ | ἢ ποῦ γε ἐσθῆτα] εἴ-
που γε εὐθῆτα A || 5 καὶ σκηνὴν om. γ, καὶ σκευὴν Cor. | ἀσχολήσεται T, εὐσχο-
λήσεται Gat. || 6 πνευματίον] διάνοια glossa in textum recepta A || 7 τᾶλλα] τὰ
μὲν Orth || 7.8 κυρίως σόν] κυρίωςον A || 8 διὸ ἐὰν Gat. : δ ἐὰν AT (def. Schmidt),
ἐὰν οὐν Cas., ὅταν Reiske, καὶ ἐὰν Stich, ὅθεν ἂν Schenkl in app. || 9 ἄλλοι Gat. :
ἄλλα AT, οἱ ἄλλοι Morus || 10 ταράσσει σε] ταράσσεις T ('te perturbant' Xyl.). τα-
ράσσει Morus || 11–12 περιρέουσα δύνῃ ἐλίσσειν A || 12 καθαρὰν] καὶ καθαρὰν Cor.,
del. Morus || 13 καὶ ἀπόλυτον Gat. || 15 προσηρητημένα] προσηρημένα A || 17 κυκλο-
τερής om. A | μονίῃ Peyron e Simpl. (cf. VS I p. 324): μονῇ A κονῇ T, κώνη
Cor. | περιήθει A : περιήθει T, περιηγεί Rend. ex Achill. isag. aliisque, περιγιήθει
Simpl. | γαίων A || 19 εὖμενῶς Reiske : εὐγενῶς || 21 πάντων om. p₄ || 22 περὶ
αὐτοῦ] om. X, περὶ αὐτοῦ Gat., gloss. delevi | ἐν om. Z || 23 μηδὲ Bas. || 24 καὶ²
om. T | γεγωνίσκων Reiske : γε γνώσκων AT, γινώσκων Menag.

3 ἐξοίσει, οὐδὲ πρὸς μίαν ἡμέραν τοῦτο ὑπομενεῖ. οὕτω τοὺς πέλας μᾶλλον αἰδούμεθα, τί ποτε περὶ ἡμῶν φρονήσουσιν, ἢ ἑαυτούς.

5 Πῶς ποτε πάντα καλῶς καὶ φιλανθρωπῶς διατάξαντες οἱ θεοὶ τοῦτο μόνον παρῆιδον, τὸ ἐνίους τῶν ἀνθρώπων καὶ πάνν χρηστοὺς καὶ πλείστα πρὸς τὸ θεῖον ὥσπερ συμβόλαια θεμένους καὶ ἐπὶ πλείστον δι' ἔργων 5 ὁσίων καὶ ἱερουργιῶν συνήθεις τῷ θείῳ γενομένους, ἐπειδὰν ἅπαξ ἀποθάνωσι, μηκέτι αὐθις γίνεσθαι, ἀλλ' εἰς τὸ παντελὲς ἀπεσβηκέναι; 2 τοῦτο δὲ εἴπερ ἄρα καὶ οὕτως ἔχει, εὖ ἴσθι, ὅτι, εἰ [ὥς] ἐτέρως ἔχειν ἔδει, 3 ἐποίησαν ἄν. εἰ γὰρ δίκαιον ἦν, ἦν ἂν καὶ δυνατόν, καὶ εἰ κατὰ φύσιν, 4 ἦνεγκεν ἂν αὐτὸ ἡ φύσις. ἐκ δὴ τοῦ μὴ οὕτως ἔχειν, εἴπερ οὐχ οὕτως ἔχει, 10 5 πιστούσθω σοι τὸ μὴ δεῆσαι οὕτω γίνεσθαι. ὁρᾷς γὰρ καὶ αὐτός, ὅτι τοῦτο παραζητῶν δικαιολογῇ πρὸς τὸν θεόν· οὐκ ἂν δ' οὕτω διελεγόμεθα 6 τοῖς θεοῖς, εἰ μὴ ἄριστοι καὶ δικαιοτάτοί εἰσιν. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἂν τι περιεῖδον ἀδίκως καὶ ἀλόγως ἡμελημένον τῶν ἐν τῇ διακοσμῇσει.

2 6. Ἐθιξε καὶ ὅσα ἀπογινώσκεις. καὶ γὰρ ἡ χεὶρ ἡ ἀριστερὰ πρὸς τὰ 15 ἄλλα διὰ τὸ ἀνέθιστον ἀργὸς οὖσα τοῦ χαλινοῦ ἐρρωμενέστερον ἢ ἡ δεξιὰ κρατεῖ· τοῦτο γὰρ εἰθισται.

7. Ὅποιον δεῖ καταληφθῆναι ὑπὸ τοῦ θανάτου καὶ σώματι καὶ ψυχῇ· τὴν βραχύτητα τοῦ βίου, τὴν ἀχάνειαν τοῦ ὀπίσω καὶ πρόσω αἰῶνος, τὴν ἀσθένειαν πάσης ὕλης. 20

8. Γυμνὰ τῶν φλοιῶν θεάσασθαι τὰ αἰτιώδη· τὰς ἀναφορὰς τῶν πράξεων· τί πόνο· τί ἡδονή· τί θάνατος· τί δόξα· τίς ὁ ἑαυτῷ ἀσχολίας αἴτιος· πῶς οὐδεὶς ὑπ' ἄλλον ἐμποδίζεται· ὅτι πάντα ὑπόληψις.

9. Ὅμοιον δ' εἶναι δεῖ ἐν τῇ τῶν δογμάτων χρήσει παγκρατιαστῇ, οὐχὶ μονομάχῳ· ὁ μὲν γὰρ τὸ ξίφος, ᾧ χρῆται, ἀποτίθεται καὶ ἀναιρεῖται, 25 ὁ δὲ τὴν χεῖρα ἀεὶ ἔχει καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ συστρέφει αὐτὴν δεῖ.

10. Ποῖα αὐτὰ τὰ πράγματα ὁρᾷν διαιροῦντα εἰς ὕλην, αἴτιον, ἀναφοράν [τὸ ὑλικόν].

384q. cf. Eurip. Herc. 65584q.

[1–28 AT] 1 τοὺς] τὸ εἰς A || 3 Πῶς] ὥς A || 5 συμβόλαια A | πλείστον A, πλείστα Gat. || 6 γενομένους A || 7 αὐθις T | εἰς τοὺς παντελεὺς A || 8 ἄρα om. T | ἄρα καὶ del. Cor. | ὅτι om. A | delevi || 9 ἐποίησεν Menag. | ἂν² om. A || 10 οὐ- τας¹] ὄντος A || 11 γενέσθαι Cor. || 12 περιζητῶν Rend. | διελεγόμεθα] ἐδικαιο- λογούμεθα Reiske || 13 εἰσιν] ἦσαν Rich. | εἰ δὲ τοῦτο om. A || 14 ἡμελημένων A || 15 Ἐθιξε A | καὶ πρὸς ὅσα Reiske || 16 ἀναισθητον A || 18 καταλειφθῆναι A || 19 ἀχάνειαν A || 20 αἰσθένειαν T || 22 τίς δ] ὅτι πᾶς τις Gat., τίς οὐχ Rich. || 24 δ' εἶναι δεῖ T : δεῖναι δεῖ A, σε εἶναι δεῖ Rend., δεῖ εἶναι Jacks., εἶναι Farquh. || 26 χεῖ- ραν A || 27 Ποῖα αὐτὰ Gat. : Τοιαῦτα AT, Δεῖ αὐτὰ Cas., Τίνα αὐτὰ Stich, Αὐτὰ Farquh., Τὸ αὐτὰ Thei. || 28 τὸ ὑλικόν olim ut gloss. adscr. fuisse put. Schenkl (coll. XII 18): τὸ ὑλικήν A ἡλικήν T (nullum interv. inter cc. 10 et 11 in A, ἡλί- κην in initio c. 11 colloc. in T)

11. Ἐξουσίαν ἔχει ἄνθρωπος μὴ ποιεῖν ἄλλο ἢ ὅπερ μέλλει ὁ θεὸς ἐπαινεῖν, καὶ δέχεσθαι πᾶν, ὃ ἂν νέμῃ αὐτῷ ὁ θεός [τὸ ἐξῆς τῇ φύσει].

12. Μήτε θεοῖς μεμπτέον· οὐδὲν γὰρ ἐκόντες ἢ ἄκοντες ἀμαρτάνουσι· μήτε ἀνθρώποις· οὐδὲν γὰρ οὐχὶ ἄκοντες. ὥστ' οὐδενὶ μεμπτέον.

5 13. Πῶς γελοῖος καὶ ξένος ὁ θαυμάζων ὅτιοι τῶν ἐν τῷ βίῳ γινομένων.

14. Ὅτι ἀνάγκη [εἰμαρμένη] καὶ ἀπαράβατος τάξις ἢ πρόνοια ἰλάσιμος ἢ φνερμὸς εἰκαιότητος ἀπροσπάτητος. εἰ μὲν οὖν ἀπαράβατος ἀνάγκη, τί 2 ἀντιτείνεις; εἰ δὲ πρόνοια ἐπιδεχομένη τὸ ἰλάσκεσθαι, ἄξιον σαντὸν 3 ποίησον τῆς ἐκ τοῦ θείου βοηθείας. εἰ δὲ φνερμὸς ἀνηγεμόνευτος, ἀσμένιζε, 4 ὅτι ἐν τοιοῦτῳ τῷ κλύδωνι αὐτὸς ἔχεις ἐν σαντῷ νοῦν τινα ἡγεμονικόν. καὶ παραφέρῃ σε ὁ κλύδων, παραφερέτω τὸ σαρκίδιον, τὸ πνευμάτιον, 5 τᾶλλα· τὸν γὰρ νοῦν οὐ παροίσει. (15.) ἢ τὸ μὲν τοῦ λόγου φῶς, μέχρι σβεσθῆ, φαίνει καὶ τὴν αὐγὴν οὐκ ἀποβάλλει· ἢ δὲ ἐν σοὶ ἀλήθεια καὶ 15 δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη προαποσβήσεται;

16. Ἐπὶ τοῦ φαντασίαν παρασχόντος, ὅτι ἡμαρτε 'τί δαὶ οἶδα, εἰ τοῦτο ἀμάρτημα;' εἰ δὲ καὶ ἡμαρτεν, ὅτι 'κατέκρινεν αὐτὸς ἑαυτὸν' καὶ οὕτως ὁμοιον τοῦτο τῷ καταδρύπτειν τὴν ἑαυτοῦ ὄφιν.

Ὅτι ὁ μὴ θέλων τὸν φαῦλον ἀμαρτάνειν ὁμοιος τῷ μὴ θέλοντι τὴν 2 συκὴν ὅπῃ ἐν τοῖς σύκοις φέρειν καὶ τὰ βρέφη κλανθυρίζεσθαι καὶ τὸν ἵππον χρεμετίζειν καὶ ὅσα ἄλλα ἀναγκαῖα. τί γὰρ πάθῃ τὴν ξὺν ἔχων 3 τοιαύτην; εἰ οὖν γοργὸς εἴ, ταύτην θεράπευσον.

17. Εἰ μὴ καθήκει, μὴ πράξις· εἰ μὴ ἀληθές ἐστι, μὴ εἴπη. ἢ γὰρ 2 ὁρμή σου ἔστω εὐσταθής.

25 18. Αἰεὶ ὁρᾶν, τί ἐστὶν αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τὴν φαντασίαν σοι ποιοῦν, καὶ

[1-25 AT 7-15 X] 1 Ἠλίην ἐξουσίαν vulgo edd. || 2 ὃ ἂν | ὃ ἐὰν A, ὃ τι ἂν Schenkl in app. | del. Kron., ὡς τὸ ἐ. τ. φ. Farquh., in initio c. 12 colloc. vulgo edd. (neque interv. neque interp. in A) || 3 καὶ μήτε A | μεμπτέον] μέμφεσθαι Rich. || 5 Πῶς οὐ γελ. Cor. | θαυμ. καὶ ὅτιοι A || 7 ἀνάγκη bis in v₂ ἀνάγκης m₁ | εἰμαρμένη T: εἰμαρμένης AX, gloss. seclusi | καὶ om. T ('atque' Xyl.) | ἀπαράβη-τος v₂ | ἀπαράβατος ἐν ἀνάγκῃ (glossa in textum recepta) v₃ | τάξις del. Lem. || 8 εἰκαιότητος T, corr. Bas., ἡ καιότητος A | οὖν om. T || 9 ἰλάσθαι A | αὐτὸν T, αὐτὸν Bas., ἑαυτὸν Farquh. || 10 ἂν ἡγεμονεύοντος A ἀνηγεμονεύοντος p₄ | ἀσμε-νίζει A || 11 τῷ om. X nonn. | ἔχειν σεαυτῷ A, ἔχεις ἐν ἑαυτῷ Farquh. | τινα νοῦν AT || 12 περιφέρει T ('abripit' Xyl.) | τό¹ τῷ A || 13 παρήσει g | ἢ] ἢ Cor., del. Reiske || 14 σβεσθῇ g | φαίνοι A φαίνῃ g || 15 καὶ σωφροσύνη om. v₇ | προαπο-βήσεται g v₇ l₂ p₄ προαποσβηθήσεται l₃ || 17 ὅτι οὐ κατ. Cor. (sed cf. IX 4) || 18 τῷ τὸ A || 19 τι vitio rubric. A | τῷ τὸ A || 21 ἀνακαῖα A pr. || 23 καθήκει A | πράξεις A || 23-24 ἢ γὰρ ὁρμή] ἢ γ' ἀφορμή Fourn. || 24 ἔστω om. A, ἀβίαστος Gat., ἔσω Cor., οὕτως ἴτω Lem., ἐστὶν Trann. in app., post ἔστω plura excidisse put. Schenkl | εὐσταθής Dal. (cf. SVF III p. 65, 2; 69, 12)] εἰς τὸ πᾶν AT, εἰς τὰδε πάντῃ Gat., εἰς τὸ πάντως Farquh. (qui, ut multi edd., cc. 17 et 18 non dist.), εἰς τὸ καλὸν cap. 17 cludens Thei. || 25 Αἰεὶ om. A

ἀναπτύσσειν διαιρουῖντα εἰς τὸ αἷτιον, εἰς τὸ ὕλικόν, εἰς τὴν ἀναφοράν, εἰς τὸν χρόνον, ἐντὸς οὗ πεπαῦσθαι αὐτὸ δεήσει.

19. Αἰσθῶν ποτέ, ὅτι κρείττον' ἐστὶ καὶ δαιμονιώτερον ἔχεις ἐν σαντῶ τῶν τὰ πάθη ποιούντων καὶ καθάπαξ τῶν νευροσπαστούντων σε.

2 Τί μου νῦν ἐστὶν ἡ διάνοια; μὴ φόβος; μὴ ὑποψία; μὴ ἐπιθυμία; μὴ ἄλλο τι τοιοῦτον;

2 20. Πρῶτον τὸ μὴ εἰκῇ μηδὲ ἄνευ ἀναφορᾶς. δεῦτερον τὸ μὴ ἐπ' ἄλλο τι ἢ ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλος τὴν ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι.

21. Ὅτι μετ' οὐ πολὺ οὐδεὶς οὐδαμοῦ ἔσῃ οὐδὲ τούτων τι, ἃ νῦν βλέπεις, οὐδὲ τούτων τις τῶν νῦν βιούντων. ἅπαντα γὰρ μεταβάλλειν καὶ τρέπεσθαι 10 καὶ φθειρεσθαι πέφυκεν, ἵνα ἕτερα ἐφεξῆς γίνηται.

22. Ὅτι πάντα ὑπόληψις καὶ αὕτη ἐπὶ σοί. ἄρον οὖν, ὅτε θέλεις, τὴν ὑπόληψιν καὶ ὥσπερ κάμψαντι τὴν ἄκραν γαλήνην, σταθερὰ πάντα καὶ κόλπος ἀκύμων.

23. Μία καὶ ἡτισοῦν ἐνέργεια κατὰ καιρὸν πανσαμένη οὐδὲν κακὸν 15 πάσχει, καθὸ πέπανται· οὐδὲ ὁ πράξας τὴν πράξιν ταύτην κατ' αὐτὸ τοῦτο, καθὸ πέπανται, κακὸν τι πέπονθεν. ὁμοίως οὖν τὸ ἐκ πασῶν τῶν πράξεων σύστημα, ὅπερ ἐστὶν ὁ βίος, ἐὰν ἐν καιρῷ παύσῃται, οὐδὲν κακὸν πάσχει κατ' αὐτὸ τοῦτο, καθὸ πέπανται, οὐδὲ ὁ καταπαύσας ἐν 3 καιρῷ τὸν εἰρμόν τοῦτον κακῶς διετέθη. τὸν δὲ καιρὸν καὶ τὸν ὅρον 20 δίδωσιν ἡ φύσις, ποτὲ μὲν καὶ ἡ ἰδία, ὅταν ἐν γήρᾳ, πάντως δὲ ἡ τῶν ὄλων, ἧς τῶν μερῶν μεταβαλλόντων νεαρὸς αἰὲ καὶ ἀκμαῖος ὁ σύμπας 4.5 κόσμος διαμένει. καλὸν δὲ αἰὲ πᾶν καὶ ὠραῖον τὸ συμφέρον τῷ ὅλῳ. ἡ οὖν κατάπαυσις τοῦ βίου ἐκάστω οὐ κακὸν μὲν, ὅτι οὐδὲ αἰσχρόν, εἴπερ καὶ ἀπροαίρετον, καὶ οὐκ ἀκοινωνήτον· ἀγαθὸν δέ, εἴπερ τῷ ὅλῳ καίριον καὶ 6 συμφέρον καὶ συμφερόμενον. οὕτω γὰρ καὶ θεοφόρητος ὁ φερόμενος 25 κατὰ ταῦτά θεῷ καὶ ἐπὶ ταῦτά τῇ γνώμῃ φερόμενος.

24. Τρία ταῦτα δεῖ πρόχειρα ἔχειν· ἐπὶ μὲν ὧν ποιεῖς, εἰ μήτε εἰκῇ μήτε ἄλλως ἢ ὥς ἂν ἡ δίκη αὐτῇ ἐνήργησεν· ἐπὶ δὲ τῶν ἔξωθεν συμβαινόντων, ὅτι ἤτοι κατ' ἐπιτυχίαν ἢ κατὰ πρόνοιαν· οὔτε δὲ τῇ ἐπι- 30 2 τυχίᾳ μεμπτέον οὔτε τῇ προνοίᾳ ἐγκλητέον. δεῦτερον τὸ· ὅποιον ἕκαστον ἀπὸ στηρίγματος μέχρι ψυχώσεως καὶ ἀπὸ ψυχώσεως μέχρι τοῦ τὴν

[1—32 AT] 1 ἀφοράν A || 5 ἡ διάν.] ἐν τῇ διανοίᾳ Cor. || 9—10 τούτων . . . οὐδὲ om. A || 10 πάντα Bas. || 11 γίνεται A || 12 πάντα ἡ ὑπόλ. T | αὕτη Menag. : αὐτὴ || 13—14 e poeta quodam sumpta esse put. Cas. || 15 Μία] Βία A || 17 καθὸ] καθ' ὁ T || 19 καθ' ὁ T || 21 ἡ² om. A || 27 ἐπὶ ταῦτα A || 28 δεῖ] αἰὲ Farquh. in app. | πρῶτον ante ἐπὶ add. Lem. | εἰ] del. Morus, ὅτι ἐν ποιεῖς, εἰ Lofft, ἵνα Schmidt || 29 μήσε ἄλλως T, μηδὲ ἄλλως Bas. | Δίκη Farquh. || 32 στηρίγματος Schenkl in app. (coll. Phil. opif. m. 67): στερήματος aliaque similia Gat., στερεώματος Haines in app. | ἀπὸ ψυχώσεως] ἀποψυχώσεως A

ψυχὴν ἀποδοῦναι καὶ ἐξ ὧν ἡ σύγκρισις καὶ εἰς οἷα ἡ λύσις. τρίτον, 3
εἰ [ἄνω] μετέωρος ἐξαρθεῖς κατασκέψαιο τὰ ἀνθρώπεια καὶ τὴν πολυτρο-
πίαν, ὅτι καταφρονήσεις συνιδὼν ἅμα καὶ ὅσον τὸ περιοικοῦν ἐναερίων
καὶ ἐναιδερίων· καὶ ὅτι, ὅσάκις ἂν ἐξαρθῇς, ταῦτά ὄφει, τὸ ὁμοειδές, τὸ
5 ὀλιγοχρόνιον. ἐπὶ τούτοις ὁ τύφος. 4

25. Βάλε ἔξω τὴν ὑπόληψιν· σέσωσαι. τίς οὖν ὁ κωλύων ἐκβάλλειν;

26. Ὅταν δυσφορῇς ἐπὶ τινι, ἐπελάθου τοῦ, ὅτι πάντα κατὰ τὴν τῶν
ὄλων φύσιν γίνεται, καὶ τοῦ, ὅτι τὸ ἁμαρτανόμενον ἀλλότριον, καὶ ἐπὶ
10 τούτοις τοῦ, ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον οὕτως αἰεὶ ἐγίνετο καὶ γενήσεται καὶ
νῦν πανταχοῦ γίνεται· τοῦ, ὅση ἡ συγγένεια ἀνθρώπου πρὸς πᾶν τὸ
ἀνθρώπειον γένος· οὐ γὰρ αἱματίον ἢ σπερματίον, ἀλλὰ νοῦ κοινωνία.
ἐπελάθου δὲ καὶ τοῦ, ὅτι ὁ ἐκάστον νοῦς θεὸς καὶ ἐκεῖθεν ἐρρῶνκε· τοῦ, 2
ὅτι οὐδὲν ἴδιον οὐδενός, ἀλλὰ καὶ τὸ τεκνίον καὶ τὸ σωματίον καὶ αὐτὸ
τὸ ψυχάριον ἐκεῖθεν ἐλήλυθε· τοῦ, ὅτι πάνθ' ὑπόληψις· τοῦ, ὅτι τὸ
15 παρὸν μόνον ἕκαστος ζῇ καὶ τοῦτο ἀποβάλλει.

27. Συνεχῶς ἀναπολεῖν τοὺς ἐπὶ τινι λίαν ἀγανακτήσαντας, τοὺς ἐν
μεγίσταις δόξαις ἢ συμφοραῖς ἢ ἔχθραις ἢ ὁποιαισοῦν τύχαις ἀκμάσαντας·
εἰτα ἐφιστάνειν, ποῦ νῦν πάντα ἐκείνα· καπνὸς καὶ σποδὸς καὶ μῦθος ἢ
οὐδὲ μῦθος. συμπροσπιπτέτω δὲ καὶ τὸ τοιοῦτο πᾶν, οἷον Φάβιος Κατοῦλ- 2
20 λῖνος ἐπ' ἀγροῦ καὶ Λούσιος Λοῦπος ἐν τοῖς κήποις καὶ Στεργίνιος ἐν
Βαίαις καὶ Τιβέριος ἐν Καπρίαῖς καὶ Οὐήλιος Ῥοῦφος καὶ ὅλως ἢ πρὸς
ὅτιοῦν μετ' οἰήσεως διαφορὰ· καὶ ὥς εὐτελὲς πᾶν τὸ κατεντεινόμενον·
καὶ ὅσῳ φιλοσοφώτερον τὸ ἐπὶ τῆς δοθείσης ὕλης ἐαντὸν δίκαιον, σώφρο-
να, θεοῖς ἐπόμενον ἀφελῶς παρέχειν. ὁ γὰρ ἐπὶ ἀτυφία τύφος τυφόμενος 3
25 πάντων χαλεπώτατος.

28. Πρὸς τοὺς ἐπιζητοῦντας 'ποῦ γὰρ ἰδὼν τοὺς θεοὺς ἢ πόθεν κατελιη-
φώς, ὅτι εἰσίν, οὕτω σέβεις;' πρῶτον μὲν καὶ ὄφει ὁρατοὶ εἶσιν· ἔπειτα

12 cf. Eurip. fr. 1018 N.²: ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ἐστὶν ἐν ἐκάστῳ θεός || 19 Fabius: cf. IV 50, 2 || 21 exstat epistula a Frontone Velio Rufo scripta: ad amic. I 11 p. 181 N. || 27 οὕτω θεοσεβής ἦν ὁ Μᾶρκος ὥστε καὶ ἐν ταῖς ἀποφράσιν οἴκοι θύειν, Dio Cass. 72, 34, 2

[1—27 AT] 1 οἷα A | διάλυσις Schultz || 2 ἄνω T: ἄφνω A, gloss. seclusi || 3 ὅτι καταφρονήσεις A: ὅση κατανοήσεις T, ὅση ἐστι κατανοήσεις Rend., κατανοήσεις, ὅτι καταφρονήσεις Farquh. | συνιδὼν] συνόδων A || 4 ἐὰν ἐξαρθῇς A | ταῦτα ὄφει A, ἀνταῦθα ὄφει Reiske || 5 ἐπὶ τούτου τίς ὁ τύφος Reiske || 6 τί A | κωλύ-
σων Nauck | ἐκβάλλειν A, ἐκβαλεῖν Stich || 7 τοῦ T: τοῦτο A, τοῦ τε Schenkl || 8 ἁμαρτανόμενον] ἁμαρτᾶν μὲν οὖν A || 10 et 12 καὶ τοῦ Cor. || 17 ἔχθραις] ὄχθαις A || 18 ποῦ] τί Lem. || 19 συμπροσπιπτέτω A | Κατοῦλλῖνος] Κασιλίνου Lem. || 20 'Lucius Lupus' Xyl., de Lucio Lucullo cog. Haines | ἐν τοῖς κήποις] om. T ('in hortis' Xyl.), ἐν ταῖς Καπρίαῖς Cor. | στεργίνιος A || 21 ἐν Καπρίαῖς Gat. | Οὐήλιος] ἐν Οὐηλία Barberini || 22 μετ' οἰήσεως] μεταποιήσεως A || 24 ἐπὶ Gat.: ὑπὸ | τύφος del. Cor.

2 μέντοι οὐδὲ τὴν ψυχὴν τὴν ἐμαντοῦ εἶωρακα καὶ ὁμῶς τιμῶ. οὕτως οὖν
καὶ τοὺς θεοὺς, ἐξ ὧν τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐκάστοτε πειρῶμαι, ἐκ
τούτων, ὅτι τε εἰσὶ, καταλαμβάνω καὶ αἰδοῦμαι.

29. Σωτηρία βίον ἕκαστον δι' ὅλον αὐτὸ τί ἐστιν ὁρᾶν, τί μὲν αὐτοῦ
2 τὸ ὕλικόν, τί δὲ τὸ αἰτιῶδες· ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ δίκαια ποιεῖν καὶ 5
3 τάλανθῇ λέγειν. τί λοιπὸν ἢ ἀπολαύειν τοῦ ζῆν συνάπτοντα ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ
ἀγαθόν, ὥστε μὴδὲ τὸ βραχύτατον διάστημα ἀπολείπειν;

30. Ἐν φῶς ἡλίον, κἂν διείργηται τοίχοις, ὄρεσιν, ἄλλοις μυρίοις.
2.3 μία οὐσία κοινή, κἂν διείργηται ἰδίως ποιοῖς σώμασι μυρίοις. μία ψυχὴ,
4 κἂν φύσει διείργηται μυρίαῖς καὶ ἰδίαις περιγραφαῖς. μία νοερά ψυχὴ, 10
5 κἂν διακεκρίσθαι δοκῇ. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μέρη τῶν εἰρημένων, οἷον
πνεύματα καὶ ὑποκείμενα, ἀναισθητα καὶ ἀνοικεῖντα ἀλλήλοις· καίτοι
6 κἀκεῖνα τὸ ἐνοῦν συνέχει καὶ τὸ ἐπὶ τὰ αὐτὰ βρῖθον. διάνοια δὲ ἰδίως
ἐπὶ τὸ ὁμόφυλον τείνεται καὶ συνίσταται καὶ οὐ διείργεται τὸ κοινωνικὸν
πάθος. 15

31. Τί ἐπιζητεῖς; τὸ διαγίνεσθαι; ἀλλὰ τὸ αἰσθάνεσθαι, τὸ ὁρμᾶν, τὸ
αὔξεσθαι, τὸ λήγειν αἰθις, τὸ φωνῇ χρῆσθαι, τὸ διανοεῖσθαι; τί τούτων
2 πόθον σοι ἄξιον δοκεῖ; εἰ δὲ ἕκαστα εὐκαταφρόνητα, πρόιθι τελευταῖον
ἐπὶ τὸ ἔπεσθαι τῷ λόγῳ καὶ τῷ θεῷ. ἀλλὰ μάχεται τὸ τιμᾶν ταῦτα, τὸ
ἄχθεσθαι, εἰ διὰ τοῦ τεθνηκέναι στερήσεται τις αὐτῶν. 20

32. Πόστον μέρος τοῦ ἀπείρου καὶ ἀχανοῦς αἰῶνος ἀπομεμέρισται
2 ἐκάστω; τάχιστα γὰρ ἐναφανίζεται τῷ αἰδίῳ. πόστον δὲ τῆς ὅλης οὐσίας;
πόστον δὲ τῆς ὅλης ψυχῆς; ἐν πόστῳ δὲ βωλαρίῳ τῆς ὅλης γῆς ἔρπεις;
3 πάντα ταῦτα ἐνθυμούμενος μὴδὲν μέγα φαντάζου ἢ τό, ὥς μὲν ἡ σὴ
φύσις ἄγει, ποιεῖν, πάσχειν δέ, ὥς ἡ κοινὴ φύσις φέρει. 25

2 33. Πῶς ἐαυτῷ χρῆται τὸ ἡγεμονικόν; ἐν γὰρ τούτῳ τὸ πᾶν ἐστι. τὰ
δὲ λοιπὰ ἢ προαιρετικά ἐστιν ἢ ἀπροαίρετα, νεκρὰ καὶ καπνός.

[1—27 AT] 3 αἰδούμεναι A || 4.5 αὐτοῦ τὸ] τοῦτο A || 5 δὲ Stich: δαί || 6 ἀπο-
λάβειν A || 8 Ἐν A || 13 τὸ ἐνοῦν Cas.: τὸν νοῦν AT, τὸ νοῦν Gat., τὸ τονικόν
Farquh. in app. | συνέχει] ἔχει Cas. | ἐπὶ τὰ] ἔπειτα T | post βρῖθον lac. not. Cas. ||
14 τείνεται Cor. (cf. VIII 57, 3): γίνεται AT, del. Reiske || 15 πάθος fort. delend-
um || 16 Τί ἐπιζ. τῷ (vel ἐν τῷ) διαγ.; ἀρα τὸ αἰσθ. Rich., Τί ἐπιζ. εἰς τὸ διαγ.
Thei. | διαγίνεσθαι] διαπνεῖσθαι Leop. || 16—17 τὸ αὔξεσθαι... αὔθις ante 16 ἀλλὰ
transp. Thei. || 17 τὸ λήγειν... χρῆσθαι] τὸ λεσχηνεῖσθαι Cas. | διανοεῖσθαι] δια-
πνεῖσθαι Lofft || 18 πρόιθι Lofft: πρόσθι || 18, 19 τελευταῖον ἐπὶ Dal.: ἐπὶ τελευ-
ταῖον AT, ἐπὶ τὸ τελευτ. Stich || 19 τῷ τιμᾶν T, τούτῳ τὸ τιμᾶν Schenkl in app. ||
20 ἄχθεσθαι A | εἰ] ἢ T | στερήσεται τι αὐτοῦ Lem. || 22 τοῖς ὅλοις A || 27 ἢ προαι-
ρετικά ἐστιν ἢ A: εἰ προαιρετὰ ἐστιν ἢ T, ἀπροαίρετὰ ἐστιν· εἰ Cas., εἴτε προαιρετὰ
ἢ Gat., εἴτε προαιρετικά ἐστιν εἴτε Cor., ἢ προαιρετικά ἐστιν ἢ, εἰ Thei., οὐ προαιρε-
τικά ἐστιν ἀλλ' Pinto, del. Reiske

34. Πρὸς θανάτου καταφρόνησιν ἐγερτικώτατον, ὅτι καὶ οἱ τὴν ἡδογὴν ἀγαθὸν καὶ τὸν πόνον κακὸν κρίνοντες ὁμῶς τούτου κατεφρόνησαν.

35. Ὡς τὸ εὐκαιρον μόνον ἀγαθὸν καὶ ὃ τὸ πλείους κατὰ λόγον ὀρθὸν πράξεις ἀποδοῦναι τῷ ὀλιγωτέρῳ ἐν ἴσῳ ἐστὶ καὶ ὃ τὸν κόσμον θεωρήσαι
5 πλείονι ἢ ἐλάσσονι χρόνῳ οὐ διαφέρει, τούτῳ οὐδὲ ὁ θάνατος φοβερὸν.

36. Ἄνθρωπε, ἐπολιτεύσω ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πόλει· τί σοι διαφέρει, εἰ πέντε ἔτεσιν <ἢ ἑκατόν>; τὸ γὰρ κατὰ τοὺς νόμους ἴσον ἐκάστῳ. τί 2 οὖν δεινόν, εἰ τῆς πόλεως ἀποπέμπει σε οὐ τύραννος οὐδὲ δικαστῆς ἄδικος, ἀλλ' ἢ φύσις ἢ εἰσαγαγοῦσα; οἷον εἰ κωμῳδὸν ἀπολῶι τῆς
10 σκηνῆς ὁ παραλαβὼν στρατηγός. 'ἀλλ' οὐκ εἶπον τὰ πέντε μέρη, ἀλλὰ 3 τὰ τρία.' καλῶς εἶπας· ἐν μέντοι τῷ βίῳ τὰ τρία ὅλον τὸ δρᾶμά ἐστι. τὸ 4 γὰρ τέλειον ἐκεῖνος ὀρίζει ὁ τότε μὲν τῆς συγκρίσεως, νῦν δὲ τῆς διαλύσεως αἴτιος· σὺ δὲ ἀναίτιος ἀμφοτέρων. ἅπιθι οὖν ἴλεως· καὶ γὰρ ὁ 5 ἀπολύων ἴλεως.

subscriptionis loco in A leguntur hi versus:

Εἰ λύπης κρατέειν ἐθέλεις
βίβλον ἐπέρχου ἐνδικέως
ρεῖά κεν ὄψαι εἰσομένων
τερπωλήν τε ἀνὴν τε

τήνδε μάκαιραν ἀναπτύσσων
ἥς ὑπὸ γνώμην ὀλβίστην
ὄντων τ' ἠδὲ παροχομένων
καπνοῦ μηδὲν ἀρειοτέρην.

eosdem versus, qui etiam in cod. Palatino 23 traduntur, hic illic emendatos (ἐνδουκέως, ἐσσομένων) adfert Salmasius in adnot. ad Vulc. Gall. v. Avid. Cass. 3, 7 cum titulo *Eis βίβλον Μάρκου δακτυλικά τετράμετρα βραχυκατάληκτα*, his verbis praemissis: 'in librum Marci versiculos Graecos nescio cuius authoris in vetustis membranis reperi, quos heic ascribere non pigebit; nondum enim quod sciam sunt editi.' Aretham hoc carmen Anthologiae (AP XV 23) inseruisse putat P. Maas, *Das Epigramm auf Marcus EΙΣ ΕΑΥΤΟΝ*, *Hermes* 48, 1913, 295sq.

[1-14 AT 1-2 X] 1 Πρὸς] Ὅρος A | διεγερτικώτατον I₃ (διεγερτικὸν πάνν in X nonn. glossa adscr.) | καὶ οἱ] οἱ V₄ καὶ ἡ V₇ || 2 κακὸν] ἀγαθὸν X | κρίνοντες] om. I₂P₄ νομίζοντες I₃ || 3 Ὡς om. A || 3 et 4 καὶ ὡς A || 5 πλείονι Gat.: πλέονι T πλέον A || 6 τί σοι] τίσι A || 7 εἰ om. A | πεντήκοντα καὶ ὀκτώ ἢ ἑκατόν ἔτεσιν Bign. | ἢ ἑκατόν suppl. Haines (cf. II 14, 5; IX 37, 4), ἢ τρισὶν suppl. Cor., ἢ πεντήκοντα Farquh. || 9 ἀπολύει Gat. || 10 χορηγός Nauck || 11 εἶπας ἐν T εἶπας ἐν A || 12 μὲν τις τῆς A

INDEX NOMINVM ET LOCORVM

Uncis quadratis [ ] designantur nomina aut nominum formae, quae in libris manu scriptis leguntur, in textum autem recepta non sunt; uncis obliquis < > designantur nomina coniecturis restituta.

- Ἀγρίππας* VIII 31, 1
Ἀδριανός VIII 25, 1
Ἀδριανός IV 33, 1 VIII 5, 1; 37, 1
     X 27, 2
Ἀθηναῖοι V 7, 1 VII 45
Ἀθηνόδοτος I 13, 2
Ἄθως VI 36, 1
Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών III 3, 3 VI
     24 VIII 3, 1 IX 29, 7 X 27, 2
Ἀλέξανδρος ὁ γραμματικός I 10, 1
Ἀλέξανδρος ὁ Πλατωνικός I 12
Ἀλκίφρων X 31, 1
Ἀντωνίνος (Pius) IV 33, 1 VI 30, 5
     VIII 25, 1
Ἀντωνίνος (Marcus) VI 26, 1; 44, 6
Ἀπολλώνιος I 8, 1; 17, 10
Ἄρειος VIII 31, 1
Ἀρχιμήδης VI 47, 4
Ἀσία VI 36, 1
Ἀσκληπιός V 8, 1; 8, 7 VI 43
Ἀγνوستος IV 33, 1 VIII 5, 1;
     31, 1

Βαῖαι XII 27, 2
Βάκχειος I 6, 6
Βενεδίκτη I 17, 13
Βενετιανός I 5, 1
Βροῦτος I 14, 2

Γάιος Καῖσαρ VIII 3, 1
Γρανόνας I 17, 23

Δέντατος <IV 33, 1>
Δημήτριος ὁ Πλατωνικός VIII 25, 2
Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς IX 29, 7
Δημόκριτος III 3, 5
Διογένης VIII 3, 1 XI 6, 4
Διόγνητος I 6, 1
Διότιμος VIII 25, 1; 37, 1
Δίων I 14, 2
Δομέτιος [I 13, 2]
- Δομήτιος* [I 13, 2]
Δομίτιος <I 13, 2>

Ελβίδιος I 14, 2
Ελίκη IV 48, 1
Ἑλληνες III 14
Ελληνικός I 6, 8
Ἐμπεδόκλειος XII 3, 4
Ἐπικουρείοι <XI 26>
Ἐπίκουρος VII 64, 2 IX 41, 1
Ἐπικτήτειος I 7, 8
Ἐπίκτητος IV 41 VII 19, 2 XI 34;
     36
Ἐπιτύγχανος VIII 25, 1
Εὐδαίμων VIII 25, 2
Εὔδοξος VI 47, 4
Εὐρώπη VI 36, 1
Εὐτύχης X 31, 1
Εὐτυχίων X 31, 1
Εὐφράτης X 31, 1
Ἐφέσιοι [XI 26]
- Ζεύς* IV 23, 3 V 6, 6; 7, 1; 8, 10;
     8, 12; 27, 1 XI 8, 4

Ἡρακλείτειος IV 46, 1
Ἡράκλειτος III 3, 4 VI 42, 1; 47, 3
     VIII 3, 1
Ἡρῳῶν IV 48, 1

Θεόδοτος I 17, 13
Θεόφραστος II 10, 1
Θρασέας I 14, 2

Ιουλιανός IV 50, 3
Ἰππαρχος VI 47, 4
Ἰπποκράτης III 3, 1

Καδικιανός [IV 50, 3]
Καιδικιανός <IV 50, 3>

INDEX NOMINVM ET LOCORVM

Καίητη I 17, 21
 (Γάιος) Καίσαρ III 3, 3
 Καίσιων IV 33, 1
 Κάμιλλος IV 33, 1
 Καπρίαί XII 27, 2
 Καρνοῦντον III superscr.
 Καρποφόρος VI 43
 Κάτουλος I 13, 1
 Κάτων I 14, 2 IV 33, 1
 Κέκροψ IV 23, 3
 Κέλερ VIII 25, 1
 Κιθαιρών XI 6, 2
 Κλωθώ IV 34
 Κουάδοι I 17, 23
 Κράτης VI 13, 5
 Κρίτων X 31, 1
 Κροίσος X 27, 2
 Κυνικός II 15

Λακεδαιμόνιοι XI 24
 Λάμια XI 23
 Λανούβιον I 16, 27
 Λεονάτος [IV 33, 1]
 Λέπιδος IV 50, 3
 Λούκιλλα VIII 25, 1
 Λούσιος Λούπος XII 27, 2
 Λώριον I 16, 27

Μαικήνας VIII 31, 1
 Μακεδών VI 24
 Μάξιμος I 15, 1; 16, 31; 17, 10
 VIII 25, 1
 Μαρκιανός I 6, 6
 Μένιππος VI 47, 4
 Μόνιμος II 15
 Μούσαι XI 18, 19
 Μουσηγέτης XI 18, 24

Νέκνια IX 24
 Νέρων III 16, 2

Ξανθίππη XI 28
 Ξενοκράτης VI 13, 5
 Ξενοφών X 31, 1
 Ξέστος [I 9, 1]

Όλυμπος V 33, 3
 Οριγανίων VI 47, 1
 Οδеспασιανός IV 32, 1
 Οδήςλιος Ρούφος XII 27, 2
 Οδήςρος πάππος I 1
 Οδήςρος VIII 25, 1; <37, 1>
 Οδόλεσος IV 33, 1

Παλμουλάριος I 5, 1
 Πάνθεια VIII 37, 1
 Πέργαμος VIII 37, 1
 Περδίκκας XI 25
 Πλάτων [VII 48] IX 29, 5 X
 23, 2
 Πλατωνικός I 12 VIII 25, 2
 Πομπήμιοι IV 48, 1 VIII 31, 2
 Πομπήμιος III 3, 3 VIII 3, 1
 Πρασιανός I 5, 1
 Πνθαγόρας VI 47, 3
 Πνθαγόρειοι XI 27, 1

Ψούστικος I 7, 1; 17, 10; 17, 14
 Ψωμαϊκός <III 12, 1>
 Ψωμαίος II 5, 1 III 5, 2; 14
 Ψώμη VI 44, 6

Σαλαμίνιος VII 66, 2
 Σαρμάται X 10, 1
 Σατύρων X 31, 1
 Σέκουνδα VIII 25, 1
 Σέξτος I 9, 1
 Σεονήρος I 14, 1
 Σενηρος X 31, 1
 Σιλονανός <X 31, 1>
 Σιλουινός [X 31, 1]
 Σινόεσσα I 7, 4
 Σκιπίων IV 33, 1
 Σκουτάριος I 5, 1
 Στερτίνιος XII 27, 2
 Στωικοί V 10, 1
 Σωκράτης I 16, 30 III 3, 5; 6, 2;
 VI 47, 3 VII 19, 2; 66, 1; 66, 2;
 66, 3 VIII 3, 1 XI 23; 25; 28;
 39
 Σωκρατικός X 31, 1

Τάνδασις I 6, 6
 Τηλαύγης VII 66, 1
 Τιβέριος XII 27, 2
 Τοῦσκλη I 16, 28
 Τραϊανός IV 32, 2
 Τροπαιοφόρος X 31, 1

Υμήν X 31, 1

Φάβιος IV 50, 3
 Φάβιος Κατουλλίνος XII 27, 2
 Φάλαρις III 16, 2
 Φάλεργος VI 13, 1
 Φανστίνα VIII 25, 1

INDEX VERBORVM

Φίλιππος IX 29, 7 X 27, 2
Φιλιστιών VI 47, 1
Φοῖβος VI 47, 1
Φρόντων I 11, 1
Φωκίων XI 13, 2

Χαβρίας VIII 37, 1
Χαλδαῖοι III 3, 2
Χάραξ VIII 25, 2
Χριστιανοί [XI 3, 2]
Χρύσιππος VI 42, 4 VII 19, 2

INDEX VERBORVM

Uncis quadratis [ ] inclusa sunt vocabula, quae in libris manu scriptis quidem leguntur, hac in editione autem in textu deleta aut non nisi in apparatus criticum recepta sunt;

uncis obliquis < > designantur vocabula aut vocabulorum formae, quae coniecturis debentur;

coniunctiones particulas praepositiones pronomina in hoc indice non invenies (sed vide p. XXXI).

ἀβασκάνως I 16, 21
ἀβιάστως III 16, 4 VII 68, 1 X 36, 7
ἄβουλος VI 44, 1
ἀγαθός I 4, 2; 17, 1 II 3, 2; 7, 1; 11, 6 III 4, 5; 16, 3 IV 10, 2; 17; † 18; 25; 39, 3; 42 V 12, 2; 12, 4; 15, 4; 15, 5; 26, 2; 37 VI 30, 2; 41, 2; 44, 6; 51 VII 15; 17, 1; 26, 1; 26, 2; 26, 3; 44 VIII 1, 6; 5, 2; 10; 14, 1; 20, 2; 20, 3; 22, 2 IX 1, 6; 17 X 1, 1; 1, 3; 8, 1; 13, 2; 16; 30, 1; 32, 1; 32, 2 XI 5; 15, 4; 15, 6; 21, 3 XII 23, 5; 29, 3; 34; 35; τὸ ἀγαθόν II 1, 2; 1, 3; 11, 5; 13, 3 III 6, 3; 6, 4 V 12, 1; 12, 2; [15, 3]; 16, 3; 34, 2 VI 41, 1 VII 46; 59 IX 41, 1 XI 16, 3
ἀγανακτεῖν II 1, 5 VI 27, 1; 27, 3 VII 66, 3 XI 18, 10; 18, 21; 20, 4 XII 27, 1
ἀγανακτικῶς XI 13, 3
ἀγαπητικός I 13, 3
ἀγγεῖον III 3, 6 <VIII 27> XII 2, 1
ἀγγελιώδης X 38, 2
ἀγγέλλεσθαι VIII 49, 2
ἀγειν I 17, 5 III 16, 4 IV 46, 2 V 8, 10 VI 16, 4; 50, 1 VII 66, 2 X 6, 4 XII 32, 3; ἀγεσθαι <IX 41, 1>
ἀγέλη VI 14, 1 VII 3, 1; 48 IX 9, 6; 30, 1 XI 18, 1
ἀγεννής IV 47
ἀγενστος IX 2, 1

ἀγνοεῖν III 11, 4; 11, 5 V 18, 2 VI 22 XI 8, 3; 18, 4; ἀγνοεῖσθαι XI 6, 6
ἄγνοια II 1, 2; 11, 5; 13, 3 V 18, 3 VI 21, 2 VII 22, 2; 66, 3 IX 22, 2
ἀγνώμων V 31, 3 IX 42, 5 XI 18, 6; 18, 25
ἀγορά VII 48
ἀγρίδιον IV 3, 9
ἀγροικία IV 3, 1
ἀγρός X 23, 1 XII 27, 2
ἀγωγή I 6, 8
ἀγών XI 38
ἀγωνίζεσθαι VI 30, 3 X 36, 4
ἀδελφή I 17, 1 VIII 31, 1
ἀδελφός I [14, 1]; 17, 6 V 31, 1
ἀδήκτως XI 18, 18
ἄδηλος III 1, 1; 10, 1 VIII 7, 1
ἀδιάλειπτος VI 15, 1 IX 35, 2
ἀδιάληπτος [VI 15, 1]
ἀδιάστροφος I 15, 8
ἀδιαφορεῖν XI 16, 1; 16, 2
ἀδιαφορία VII 31, 1
ἀδιάφορον V 20, 1 VI 32, 1; 32, 2; 32, 3 VIII 56, 1 XI 16, 1
ἀδιάφενστος IV 49, 5
ἀδικεῖν II 10, 3 VI 41, 1 IX 1, 1; 1, 4; 1, 8; 4; 5
ἀδίκημα XI 20, 5
ἄδικος VI 47, 6 VII 44 XI 18, 6 XII 36, 2; ἀδίκως VI 30, 7 XII 5, 6
ἀδοξία II 11, 6; <12, 2> VIII 14, 2 IX 1, 9
ἄδοξος XI 16, 3

INDEX VERBORVM

- ἀδυναμία* II 11, 5
ἀδυνατεῖν X 4, 2
ἀδύνατος V 17 VI 19; 50, 2 VII 35; 71 IX 42, 2; 42, 4 XI 18, 24
ἀδυσώπητος I 16, 29
αἶ I 8, 3; 16, 8; 16, 14 II 2, 3; [3, 3]; 9; 14, 5 III 11, 1; 11, 2; 13, 1 IV 1, 1; 12, 1; 12, 2; 45; 46, 1; 48, 3; 51, 1 V 34, 1 VI 15, 1; 46 VII 15; 25; 59; 67, 2; 68, 3; 70, 1 VIII 36, 2; 49, 4 IX 35, 2 X 23, 1 XI 4; 21, 1; 21, 4; 27, 1 XII 9; 18; 23, 3; 23, 4; 26, 1
αἰμνηστος IV 33, 2
αἰέναιος VIII 51, 3
αἰερώδης IV 21, 4 VIII 54, 2 IX 9, 2 X 7, 5
αἴη IV 21, 1; 21, 2; [44]; 46, 1 VI 15, 3; 15, 4 VIII 54, 1; 57, 3 IX 8, 2 X 1, 2; 7, 7
ἀήτητος [I 16, 31]
ἀθανασία IV 48, 1
ἀθάνατος IV 19, 2; 48, 1 VII 39; 70, 1 VIII 37, 1
ἀθανάμαστος I 15, 6
ἀθεωρήτως I 9, 6
ἀθλητής III 4, 4
ἄθλιος II 13, 1 IX 12; 37, 1
ἄθλον III 4, 4
ἄθροος VI 48, 2 VIII 7, 3
αἶα [VI 10, 3]
αἶαστος [IV 33, 2]
αἰγιαλός IV 3, 1 X 23, 1
αἰδεῖσθαι II 6, 2 VI 30, 4; 35, 2; 40, 2 XI 28 XII 4, 3; 28, 2
αἰδέσιμος I 9, 7 II 13, 3
αἰδήμων I 2 IV 49, 5 VI 48, 1 VII 52; 67, 3 IX 29, 8 X 8, 1; 14, 1; *αἰδημόνως* III 7, 4; 16, 4 VIII 5, 2; 51, 3 X 8, 5
αἰδιος <IX 32, 2> X 7, 5; *αἰδιον* II 14, 5 IV 21, 1 VI 37 X 5; 7, 5 XII 32, 1
αἰδώς III 7, 1 IV 20, 2 V 33, 3 VI 16, 10 VII 31, 1 X 13, 2 XI 1, 4
αἰθέριος VII 50, 1
αἰθήρ X 21, 1
αἰθρία VIII 28, 1
αἶμα I 17, 20 II 1, 3 V 33, 4 [VI 13, 1; 15, 3] IX 36, 1
αἱμάτιον V 4 VI 13, 1 XII 26, 1
αἶρειν VIII 6, 1; 45, 1 XI 18, 12; 18, 13 XII 22; *αἶρεσθαι* IV 1, 2; 7
αἶρεῖν II 5, 2 IV 24, 1 X 32, 2; *αἶρεῖσθαι* III 6, 6
αἶρεσις IX 41, 2
αἰσθάνεσθαι I 17, 8 II 4, 2; 13, 1 V 5, 3; 6, 6 VIII 37, 1; 58, 2 X 8, 5; 36, 2 XI 15, 4 XII [2, 2]; 19, 1; 31, 1
αἰσθησις II 17, 1 III 16, 1 IV 40 V 26, 2 VIII 41, 1; 41, 3; 58, 2 X 26, 2 XII 1, 4
αἰσθητήριον V 33, 4
αἰσθητικός III 6, 2 VI 28 VII 55, 4 VIII 26, 2
αἰσθητός II 12, 1 V 33, 4
αἴστος IV 33, 2
αἰσχυρός II 1, 3; 11, 6 VI 29 VII 37; 45; 64, 1 VIII 15 XI 15, 5; 18, 13 XII 23, 5
αἰσχύνεσθαι IV 5 VII 7, 1 VIII 36, 1
αἰτία I 17, 11 V 8, 4; [8, 13] VI 1, 1; 41, 2; 44, 1 VII 24, 2 VIII 3, 2; 27; 47, 4 IX 1, 3; 6; 29, 1; 31, 1 X 5; 6, 3; 26, 2; 38, 4
αἰτιασθαι I 13, 1 X 4, 2
αἴτιος V 8, 12 VI 41, 1 XII 8; 36, 4; *αἴτιον* V 8, 4; 8, 12; 8, 13; 23, 2 VII 10 VIII 7, 2; [27] IX 25 XII 10; 18
αἰτιώδης IV 21, 5 V 13, 1 VII 29, 5 VIII 11 XII 8; 29, 1
αἰφνίδιος III 13, 1
αἰών II 12, 1 IV 3, 7; 21, 2; 43; 50, 5 V 24; 32, 2 VI 15, 1; 36, 1; 59, 2 VII 10; 19, 2; 70, 1 IX 28, 1; 32, 2; 35, 1 X 5; 17 XI 1, 3 XII 7; 32, 1
αἰώνιος VII 64, 2 X 34, 5
ἀκαίρως IV 19, 3
ἀκάκωτος V 18, 2
ἄκανθα VI 36, 3
ἀκαριαῖος II 14, 3 III 10, 1 IV 48, 4 V 24 VI 25 XI 18, 10
ἀκατάληπτος V 10, 1 VII 54
ἀκαταμάχητος VIII 48, 1
ἀκενόδοξος I 16, 2 VI 30, 5 VIII 1, 1
ἀκενόσπονδος I 6, 1
ἀκέραιος [II 14, 3] VI 30, 2
ἀκίβδηλος V 5, 2
ἀκλήρημα X 33, 8
ἀκμάζειν IX 3, 2 XII 27, 1
ἀκμαῖος I 16, 23 XII 23, 3
ἀκμή III 2, 6
ἀκοή [IV 3, 11] X 35, 2

INDEX VERBORVM

- ἀκοινώνητος II 1, 1; 2, 4 III 5, 1
VIII 34, 1 X 6, 4 XI 18, 20 XII
23, 5
ἀκολάκευτος I 16, 17
ἀκολάστημα XI 20, 5
ἀκόλαστος II 10, 2
ἀκολοιθεῖν V 3, 2 VII 31, 3
ἀκολοιθία III 9, 2
ἀκόλουθος II 9
ἀκομπος VI 30, 2
ἀκοσμεῖν IX 1, 4
ἀκόσμητος <IV 27, 1>
ἀκοσμία IV 27, 2
ἀκούειν I 6, 6; 17, 16 IV 3, 6 V
12, 2 VI 2, 1 VII 36 VIII 9
XI 18, 6
ἀκούσιος III 5, 1; ἀκουσίως VII
62, 2
ἀκουστικόν I 16, 4
ἀκουστός X 35, 2
ἄκρα IV 49, 1 XII 22
ἀκριβής II 5, 1 VI 30, 8; ἀκριβῶς
I 7, 7; 16, 9 IV 10, 1 X 31, 5
ἀκριβοῦν III 1, 2
ἀκριτος II 17, 1 IV 3, 7
ἀκρόπολις VIII 48, 3
ἄκρος X 23, 1
ἀκρίς VIII 57, 2; 57, 3
ἀκύνευτος I 8, 1
ἀκύμων XII 22
ἀκυρεῖν [IV 46, 3]
ἄκων IV 3, 4 VI 50, 1 VII 22, 2;
63, 1 IX 1, 4 XI 18, 4; 18, 5
XII 12
ἀλάσθαι VIII 51, 1
ἀλγηδών I 8, 3
ἀλείν X 35, 3
ἀλήθεια II 11, 3 III 6, 1; 11, 2;
11, 3; 12, 1 IV 11; 20, 2; 21, 5
V 33, 3 VI 21, 2; 47, 6 VII 9, 2;
45; 63, 1 IX 1, 3 X 13, 2 XI
1, 4; 12 XII 14, 5; 15
ἀληθεύειν X 32, 1
ἀληθής II 15 III 2, 6; 16, 3 V 6, 7
VII 66, 2; 68, 2 IX 1, 3; 1, 5 X
8, 1; 34, 1 XI 18, 5 XII 1, 4; 3,
3; 17, 1; 29, 2; ἀληθῶς I 16, 18
II 3, 3 V 12, 2 VII 46 VIII
1, 3
ἀληθινός X 15, 3; ἀληθινῶς I 13, 3
VI 39
ἄλις IX 26; 37, 1
ἄλλα, τά III 6, 3; 10, 1 IV 49, 5
V 21, 3 VI 14, 2; 16, 7; 22; 44, 4
IX 9, 5; 36, 1 X 19, 1; 33, 3
XI 18, 3 XII 1, 5; 3, 2; 6, 2;
14, 5
ἀλλαχού VIII 25, 4
ἄλληλοι II 1, 5 III 13, 1 IV 3, 4
V 8, 3; 16, 5; 30, 1; 30, 2 VI 38, 1;
38, 2 VII 9, 1; 47, 1; 55, 2 VIII
56, 2; 59 IX 1, 1; 9, 10 X 11, 1
XI 14; 18, 1; 18, 2 XII 30, 5
ἄλλοῖος VI 2, 1 VII 68, 3 VIII
58, 2
ἄλλοιουῖσθαι X 7, 1
ἄλλοίωσις IV 3, 12; 21, 4 VI 15, 1
IX 19; 28, 5
ἄλλοτριος IV 39, 1 VI 36, 4; 51
VII 9, 1; 55, 1; 58, 2 XI 18, 9
XII 1, 4; 26, 1
ἄλλοτριουῖσθαι XI 9, 2
ἄλλοτριώσις X 7, 2
ἄλλως IV 2 V 6, 2 VI 14, 1 VII
2, 1 VIII 60 [IX 42, 13] X 7, 4
XI 5; [9, 1; 16, 2] XII 24, 1
ἄλόγιστος [VII 75, 1]
ἄλογος VI 23, 1 VIII 7, 2; 12 IX
8, 1 X 33, 3; ἄλογον VI 22 IX
9, 6 XI 39; ἄλόγως I 13, 1 VIII
48, 1 XII 5, 6
ἄλοντος V 1, 6
ἀλυπία X 34, 1
ἄλυπος IV 49, 2; 49, 3 VI 50, 2
ἀμαθής V 32, 1 VIII 48, 4
ἀμαρτάνειν II 1, 3; 10, 2; 11, 5 IV
3, 4; 26, 3 V 25, 1 VI 27, 1 VII
22, 2; 24, 2; 26, 1 IX 4; 38; 42, 3;
42, 6; 42, 8; 42, 9 X 30, 1 XI
18, 7; 18, 8; 18, 13; 18, 24; 18, 25
XII 12; 16, 1; 16, 2; ἀμαρτάνεσθαι
II 10, 3 VII 29, 7 XII 26, 1
ἀμάσθημα II 10, 1 IX 20; 42, 5;
42, 11 XI 18, 7 XII 16, 1
ἀμαρτητικός XI 18, 6
ἀμαρτία II 10, 2 VII 29, 7 X 30, 1
ἀμείνων IV 24, 1
ἀμελεῖν III 4, 3 IX 1, 5; ἀμελείσθαι
VII 41 XI 6, 3 XII 5, 6
ἀμελής [I 14, 3]
ἀμεμφύμοιρος V 5, 2
ἀμερής [IX 28, 2]
ἀμετάπτωτος V 10, 2
ἀμεταστρεπτί VIII 5, 2 X 12, 1
ἀμετατρεπτί [VIII 5, 2]
ἀμηχανεῖν I 15, 6
ἀμοιβή VII 73 IX 42, 12 X 7, 5
ἀμπελικός VIII 46, 1
ἀμπελος V 6, 3; 6, 4 VI 14, 1; 16, 5
VIII 19, 1; 46, 1 IX 10, 2

INDEX VERBORVM

- ἀμυδρός II 17, 1 V 33, 4
 ἀμύνεσθαι VI 6
 ἀμφιθέατρον VI 46
 ἀμφότεροι III 13, 1 V 3, 2 VII 22, 2; 58, 3 VIII 17, 1 IX 1, 9 X 7, 3 XI 9, 1; 9, 2; 18, 20; 18, 23 XII 36, 4
 ἀναβαίνειν VII 7, 2 VIII 28, 2
 ἀναβάλλειν VIII 20, 1; ἀναβάλλεσθαι I 17, 9 II 4, 1
 ἀναβιδῶναι VII 2, 3
 ἀναβλύειν VII 59 VIII 51, 2
 ἀναβλύζειν [VII 59 VIII 51, 2]
 ἀναγγέλλειν VIII 49, 1
 ἀνάγειν I 16, 27; ἀνάγεσθαι VI 14, 1
 ἀναγιγνώσκειν / ἀναγινώσκειν I 7, 7 III 14 VIII 8 XI 29
 ἀναγκάζειν III 7, 1 V 10, 7; ἀναγκάζεσθαι II 10, 3 IV 9 V 5, 4 VI 11 VIII 14, 2 X 6, 3
 ἀναγκαῖος I 9, 8; 16, 14 IV 24, 3; 24, 5; 32, 5; 33, 3 VII 18, 3 X 7, 2; 28, 2 XI 19, 1 XII 16, 2; ἀναγκαῖον II 3, 2 IV 24, 1; 24, 4 VI 11 VII 63, 2
 ἀνάγκη I 12 II 8 III 4, 4 IV 6, 1 V 28, 1 VI 16, 9; 41, 1 VII 51, 2 VIII 31, 3 IX 1, 6; 42, 2 X 6, 5; 7, 1; 7, 3 XI 18, 3; 18, 13 XII 14, 1; 14, 2
 ἀναγωγή XII 20, 2
 ἀναδίδοσθαι IV 40 V 26, 2
 ἀανύεσθαι II 2, 4
 ἀαζωπυρεῖν VII 2, 1
 ἀαθεωρεῖν VII 49, 1
 ἀαθυμῖασις V 33, 4 [VI 15, 3]
 ἀαυρεῖν III 3, 3 V 8, 13 VI 42, 2; ἀαυρεῖσθαι XII 9
 ἀαυσησῖα III 3, 6 VIII 58, 1
 ἀαυσητος III 4, 4 VIII 7, 2; 8 X 8, 4 XII [6, 2]; 30, 5; ἀαυσητῶς I 8, 7
 ἀαυσηντία IX 42, 1
 ἀαυσηντος IX 42, 1; 42, 2
 ἀαίτιος XII 36, 4
 ἀακαλεῖσθαι VI 31
 ἀακάμπτειν IV 16
 ἀακεράννησθαι X 24
 ἀακινεῖν III 2, 2
 ἀακλητικόν III 5, 1
 ἀακόλουθος III 9, 1
 ἀακτέος [V 20, 1]
 ἀακνκλείσθαι II 14, 5
 ἀαλαμβάνεσθαι IV 14; 21, 1 <VI 24> VII 10 X 7, 5
 ἀαλήθως II 16, 5
 ἀαλλίσκειν I 4, 3
 ἀαλογίζεσθαι IV 3, 4
 ἀαλόγος X 31, 1 XI 1, 1; 2, 1
 ἀαλύειν I 17, 22; ἀαλύεσθαι III 11, 1 IV 32, 3
 ἀαλώτος VIII 48, 3
 ἀαμυμνήσκειν VIII 36, 2; ἀαμυμνήσκεσθαι V 31, 2 VIII 12
 ἀαμυμβόλως [I 8, 1]
 ἀαμυμβόλως I 8, 1
 ἀανεοῦν IV 3, 3 VI 15, 1; ἀανεοῦσθαι IV 3, 5 X 7, 5
 ἀανεύεσθαι [IV 3, 3]
 ἀανήφειν VI 31
 ἀαπαύεσθαι V 1, 4; 4
 ἀαπάυα VI 28
 ἀαπνεῖν V 4 VI 16, 1 VIII 54, 2 IX 8, 2 X 36, 2
 ἀαπνευσῖς VI 15, 3
 ἀαπνευστικός VI 15, 4
 ἀαπολεῖν IV 32, 4 XII 27, 1
 ἀαπόλησις IV 50, 1
 ἀαπτύσσειν XII 18
 ἀαρίθμητος IV 48, 1
 ἀαρρίπτεισθαι IX 17
 ἀατάττειν III 5, 2
 ἀατεῖνεσθαι <XI 13, 4>
 ἀατλήναι IX 26
 ἀαφαίνεσθαι II 14, 3
 ἀαφέρειν VIII 23 <X 37, 1>; ἀαφέρεσθαι VIII 20, 2 IX 17
 ἀαφορά II 16, 6 III 4, 1 VII 4 IX 23, 2 XII 8; 10; 18; 20, 1
 ἀαχωρεῖν IV 3, 2 XI 28
 ἀαχώρησις IV 3, 1; 3, 3
 ἀαδράποδον VI 14, 1
 ἀαδρεία III 6, 1; 11, 3 V 12, 2 XI 18, 21
 ἀαδρείος VIII 1, 6
 ἀαδριῆς I 17, 5
 ἀαδρικός XI 18, 21
 ἀαδρόγνητος III 16, 2
 ἀαδρονομείσθαι X 19, 2
 ἀαδρούσθαι I 17, 4
 ἀαέθιστος XII 6, 2
 ἀαείργειν VIII 8
 ἀαέκληκτος I 15, 6
 ἀαεκτικός I 9, 6
 ἀαεμος II 2, 3 V 20, 1 X 34, 2; 34, 4
 ἀαεμπόδιστος VII 16, 4 VIII 7, 2
 ἀαενδεής II 17, 4 X 1, 2
 ἀαένδοτος VII 55, 4
 ἀαεξαπάτητος VII 55, 5

INDEX VERBORVM

ἀνεξέταστος III 5, 1
ἀνέπαφος III 4, 4
ἀνεπίκρυπτος I 14, 6
ἀνεπίπληκτος I 10, 1
ἀνεπιστάτως VI 42, 1
ἀνεπιτηδεϊότης V 5, 3
ἀνεπιτήδευτος VII 60, 3; *ἀνεπιτηδεύ-
τως* I 16, 16
ἀνεπιφάντως I 9, 11
ἀνεις I 16, 6
ἀνέχεσθαι I 6, 4 III 3, 6 IV 3, 4
V 10, 4; 15, 5; 20, 1; 33, 6 VI 12,
2; 30, 13 VII 70, 1 VIII 19, 2
X 3, 3 XI 13, 2; 20, 4
ἀνηγεμόνευτος XII 14, 4
ἀνῆρ I 7, 2; 16, 17; [16, 31] III 4, 4
IV 3, 9; 39, 3 VII 44; 45; 46;
67, 1 VIII 10 IX 2, 1 X 16;
34, 2
ἀνθέλκειν IX 3, 7; *ἀνθέλκεσθαι* III
5, 1 X 36, 7
ἀνθρωπάριον III 10, 2 VII 23, 1
ἀνθρώπειος II 11, 2; 11, 3 III 1, 1
XI 18, 10 XII 24, 3; 26, 1
ἀνθρωπικός V 1, 3; 9, 1 VIII 12;
46, 1 XI 18, 21
ἀνθρώπινος II 17, 1 III [1, 1]; 6, 1;
13, 1; 13, 2 IV 48, 3 VII 31, 2;
35; 49, 2 X 31, 3
ἀνθρώπιον IX 29, 2
ἀνθρωπος I 8, 6; 16, 15; [16, 25] II
11, 2; 11, 3; 11, 4; 11, 6; 12, 4; 13,
2; 13, 3; 16, 1; 16, 3; III 4, 4;
4, 7; 5, 2; 6, 2; 9, 2; 11, 2; 16, 4;
IV 3, 2; 3, 4; 3, 9; 4, 2; 8; 12, 1;
25; 31; 49, 4; 49, 5 V 1, 1; 6, 4;
15, 1; 15, 2; 15, 3; 15, 4; 20, 1;
28, 2; 33, 6; 34, 2; 36, 3; 37 VI
16, 10; 18, 1; 19; 23, 1; 27, 1; 30, 4;
33, 2; 35, 2; 39; 41, 1; 41, 2; 44, 6;
† 45, 2; 47, 1; 47, 4 VII 13, 3;
19, 3; 20; 22, 1; 44; 48; 53; 54;
55, 3; 65; 66, 3; 68, 3; 68, 4 VIII
1, 6; 5, 2; 7, 2; 23; 26, 1; 26, 2; 31,
2; 34, 5; 43; 46, 1; 48, 3; 50, 1;
53, 1; 59 IX 2, 1; 2, 5; 3, 3; 3, 6;
9, 12; 10, 1; 29, 3; 40, 3; 42, 5;
42, 12; 42, 13 X 1, 2; 1, 4; 8, 6;
11, 2; 15, 3; 33, 2; 33, 7; 38, 1 XI
5; 8, 2; 8, 3; 13, 3; 15, 2; 18, 19
XII 1, 5; 5, 1; 11; 12; 26, 1; 36, 1
ἀνθύλλιον IV 20, 3
ἀνιέναι X 11, 2; *ἀνιέσθαι* I 8, 4 IV
26, 6
ἀνίκητος XI 18, 15

ἀνόδυντος VII 51, 2
ἀνοίκειος III 7, 4 V 2
ἀνοικειώτος XII 30, 5
ἀνορεκτεῖν VII 64, 3
ἀνοχή IX 9, 7
ἀνταγωνίζεσθαι VIII 1, 2
ἀντείστασθαι IV 1, 2
ἀντεμπλοκή VI 10, 1 [VII 50, 2]
ἀντευποιεῖν XI 25
ἀντέχειν I 17, 12 III 4, 7 VIII
36, 3; *ἀντέχεσθαι* III 6, 6 VI 35,
1 X 36, 5
ἀντιβαίνειν V 26, 2 VI 30, 13; 42, 2
VII 66, 2 VIII 35, 2 X 12, 1
ἀντιδυσχεραίνειν VI 26, 3
ἀντικαθῆσθαι III 6, 4
ἀντικαθίστασθαι VIII 32, 3
ἀντικρυς X 23, 2
ἀντιλαμβάνειν [I 17, 9]
ἀντιλέγειν VII 44
ἀντιμέμφεσθαι VI 30, 7
ἀντιπίπτειν X 33, 4
ἀντίπνοια VIII 15
ἀντιπρακτικός II 1, 5
ἀντιπράσσειν II 1, 5
ἀντιτείνειν XII 14, 2
ἀντιτυπία VI 28
ἀντιφάρμακον IX 42, 5
ἀντοργίζεσθαι VI 26, 2
ἀνύβριστος II 17, 4
ἀνυπεξαίρετως VIII 41, 4
ἀνυποδησία V 8, 1
ἀνύποιστος VIII 36, 1
ἀνυποκρίτως VIII 5, 2
ἀνύοπτος IV 37
ἀνυσις V 8, 9
ἀνυστικός IV 50, 1
ἄνω II 1, 4 VI 17, 1; 46 VII 1, 2
IX 28, 1 X 33, 5 [XII 24, 3]
ἄνωθεν V 8, 12 VII 48 IX 30, 1
XI 18, 2
ἄνώτατος III 11, 2
ἄνωφερής IX 9, 3 X 26, 3 XI 20, 1
ἄξια I 16, 5 III 11, 2; 11, 5 IV
10, 1; 32, 5; V 30, 2; 36, 1 VI 3
VIII 7, 2; 29, 1; 43 IX 1, 1; 1, 6
XI 18, 5; 37, 1 XII 1, 4
ἄξιόλογος IX 30, 2
ἄξιόπιστος VI 13, 3; *ἄξιοπίστως* X
34, 3
ἄξιος V 1, 7; 3, 1 VI 47, 6 VII
3, 2 VIII 42; 45, 2; 47, 5 XI
13, 1 XII 1, 5; 14, 3; 31, 1
ἄξιοῦν VI 43 IX 12 XI 18, 24; 18,
25

INDEX VERBORVM

- ἀξίωμα I 17, 9
 ἀξίως [II 10, 3]
 ἀόρητος I 1
 ἀπάγειν IX 29, 8 X 6, 4
 ἀπάθεια XI 18, 22
 ἀπαθής I 9, 9 VI 16, 8 [VII 50, 2]
 ἀπαίδεντος IX 42, 8
 ἀπαιδριάζειν II 4, 2
 ἀπαιτεῖν II 5, 3 V 36, 2 VII 60, 2
 VIII 5, 2 IX 29, 3; 42, 2; 42, 12
 ἀπαίτημα V 15, 2
 ἀπαλείφειν V 2 XI 19, 1; ἀπαλεί-
 φεσθαι X 9, 1
 ἀπαλλαγή IX 3, 6
 ἀπαλλακτιῶν X 36, 3
 ἀπαλλάσσειν IV 51, 2; ἀπαλλάσσεσθαι
 II 5, 2 III 7, 3; 8, 2 V 5, 5
 VIII 55
 ἀπαλός X 35, 4
 ἀπαναλίσκειν X 3, 2; ἀπαναλίσκεσθαι
 III 1, 1
 ἀπαντᾶν IV 3, 3 VIII 57, 3; 57, 4
 XI 4
 ἄπαξ III 6, 3 IV 3, 6 V 6, 3 VI
 15, 4 IX 28, 2 X 31, 3 XII 5, 1
 ἀπαξιούν V 3, 1; 12, 3
 ἀπαράβατος XII 14, 1; 14, 2
 ἀπαράκολουθήτως II 16, 6 V 6, 5
 ἀπαράτρεπτως I 16, 5
 ἀπαρενθύμητος X 8, 2; ἀπαρενθυμή-
 τως VI 53
 ἀπαρτάσθαι IV 45 VI 9
 ἀπάτη VI 21, 2
 ἀπανδᾶν V 9, 1 VI 29 VII 70, 2
 ἀπειθήs XI 20, 4
 ἀπειναι I 16, 16 VII 27, 1
 ἀπειρία XI 1, 3
 ἀπειρόκαλος I 16, 15
 ἄπειρος II 14, 5 IV 3, 7; 50, 5 V
 13, 2; 13, 3; 23, 2 VI 15, 1; 37
 IX 28, 4; 32, 2; 35, 1 X 31, 3
 XII 32, 1
 ἀπελέγχειν VIII 36, 3
 ἀπελπίζειν VII 67, 3
 ἀπερισπᾶστος III 6, 3
 ἀπέρισσος V 5, 2
 ἀπέρχεσθαι II 11, 2 IV 4, 3 V 29,
 2; 36, 2 VI 15, 2; 56 VII 17, 2
 IX 2, 1 X 36, 4 XI 18, 12
 ἀπενθύνειν II 7, 2 VIII 7, 1 XI
 21, 4 XII 1, 2
 ἀπέχειν IV 49, 5 VIII 32, 1 IX
 42, 13 XI 1, 2; ἀπέχεσθαι I 16,
 30 V 33, 6 IX 1, 8 XI 18, 7;
 37, 2
 ἀπέχθεσθαι II 1, 3 VI 20, 3
 ἀπεχθής [I 9, 9]
 ἀπηγής I 16, 29 V 8, 10
 ἀπηγείν VIII 44, 3
 ἀπήχημα V 33, 1
 ἀπηγής I 10, 2
 ἀπήχησις IV 3, 7
 ἀπιέναι III 7, 3 VII 17, 3 VIII
 47, 5 X 8, 5; 11, 2; 36, 6 XII
 36, 5
 ἀπίθανος X 7, 3
 ἀπιστεῖν II 16, 4 <VII 66, 2>
 ἀπιστητικός I 6, 2
 ἀπιστος IX 42, 3; 42, 10
 ἀπλαστος II 5, 1; ἀπλάστως I 9, 4
 ἀπλότης V 9, 4 VII 31, 1 X 9, 3
 XI 15, 4
 ἀπλοῦν IV 26, 2
 ἀπλοῦς III 4, 3 IV 37 VI 30, 2
 IX 29, 8; 37, 3 X 1, 1; 32, 1;
 32, 2 XI 15, 4; 15, 5; ἀπλῶς III
 6, 6; 16, 4 V 7, 2 VIII 51, 3
 X 8, 5 XI 15, 1
 ἀποβαίνειν X 6, 3
 ἀποβάλλειν II 14, 1; 14, 4; 14, 5;
 14, 6 IX 40, 9 XII 15; 26, 2
 ἀποβλέπειν I 8, 2 XI 6, 6
 ἀποβολή I 8, 3 V 8, 1 IX 35, 1
 ἀπογίνεσθαι IX 30, 1
 ἀπογινώσκειν VII 67, 3 XII 6, 1
 ἀπογυμνοῦν VI 13, 3
 ἀποδείκνυσθαι IV 3, 5
 ἀπόδεξις X 8, 2
 ἀποδέχεσθαι IX 28, 2
 ἀποδιδόναι III 12, 1 IV 22 VI 15,
 4 VIII 12 XI 21, 4 XII 24, 2;
 35
 ἀποδύεσθαι [II 2, 4]
 ἀποδυσπετεῖν IV 32, 5 V 9, 1
 ἀποθνήσκειν II 2, 2; 3, 3; 12, 3 III
 3, 1; 3, 4 IV 19, 1; 32, 1; 48, 1
 VI 2, 1; 2, 2; 24 VII 56; 66, 2
 VIII 18, 1; 37, 2; 47, 5 IX 33, 2
 X 22; 36, 1; 36, 4 XI 34 XII
 3, 4; 5, 1
 ἄποιστος [IV 33, 2]
 ἀποκαθαίρειν VII 47, 2
 ἀποκαθίζειν I 17, 22
 ἀποκαθιστάναι I 13, 1
 ἀποκαισαριανοῦν [VI 30, 1]
 ἀποκαισαροῦσθαι VI 30, 1
 ἀποκλείειν [IV 3, 3]
 ἀποκλίνειν III 6, 3
 ἀποκλῶζειν IV 3, 3
 ἀποκοπή XI 8, 6

INDEX VERBORVM

- ἀποκόπτειν VIII 34, 2 XI 8, 3; ἀπο-
 κόπτεσθαι VIII 34, 1 XI 8, 1
 ἀποκρίνειν VI 16, 1; 30, 11; ἀπο-
 κρίνεσθαι III 4, 3 IV 21, 2
 ἀπόκρισις I 10, 2
 ἀποκτείνειν III 3, 5 IV 48, 1 X
 15, 4
 ἀποκνέειν IX 3, 2
 ἀπολακτίζειν X 28, 1
 ἀπολαμβάνειν IV 3, 6 VIII 34, 5
 IX 42, 11 X 14, 1
 ἀπολαύειν I 16, 30 III 6, 1 X 9, 3
 XII 29, 3
 ἀπόλαυσις I 16, 30 III 6, 4 VIII
 1, 5 X 1, 2; 33, 2
 ἀπολαυστικός III 4, 3
 ἀπολείπειν VIII 52, 2 XII 29, 3;
 ἀπολείπεσθαι I 16, 8; 17, 11 XI
 10, 2
 ἀπολειτουργεῖν X 22
 ἀπολήγειν V 34, 2
 ἀπόληξις VIII 20, 1 IX 21, 1; 21, 3
 ἀπόληψις VII 33, 1
 ἀπολλύναι X 8, 1; ἀπόλλυσθαι II
 14, 3 XI 25
 ἀπολύειν XII 36, 2; 36, 5; ἀπολύεσθαι
 [II 14, 3] XI 3, 1
 ἀπολυπράγμων I 5, 2
 ἀπόλυτος X 24 XII 3, 3
 ἀπομερλίζεσθαι IV 4, 3 XII 32, 1
 ἀπομνημονεύεσθαι I 13, 2
 ἀπόμοιρα II 1, 3
 ἀπονέμειν V 30, 2; 37 IX 1, 6 X
 6, 5; ἀπονέμεσθαι II 17, 4 III 44;
 6, 1 IV 3, 5; 10, 1; 25 V 27, 1
 VII 66, 3 VIII 7, 1 X 6, 2; 8, 2;
 11, 3 XII 1, 3
 ἀπονέμησις VIII [6, 2]; <7, 2>
 ἀπονεμητικός I 16, 5
 ἀπονοεῖσθαι [II 2, 4]
 ἀποπατεῖν X 19, 1
 ἀποπέμπειν IV 3, 3 XII 36, 2
 ἀποπίπτειν XI 8, 2
 ἀποπνέειν IX 2, 2
 ἀποπομπή I 6, 2
 ἀπόπτωσις X 12, 1
 ἀπορρέμβεσθαι III 4, 1 IV 22
 ἀπορρηγνύσθαι VIII 34, 5
 ἀπόρρητος I 16, 24
 ἀπορρίπτεισθαι VIII 34, 2
 ἀπόρροια II 4, 2
 ἀποσβέννυσθαι IV 19, 1 VI 15, 1
 VII 24, 1 XII 5, 1
 ἀποσπᾶσθαι X 24; 36, 6
 ἀπόσπασμα V 27, 1
 ἀπόστασις II 16, 2
 ἀπόστημα II 16, 1 IV 29, 3
 ἀποστρέφειν X 19, 1; ἀποστρέφεσθαι
 II 1, 5; 10, 2; 16, 3 VIII 43 XI
 8, 3
 ἀποστροφή II 5, 2
 ἀποσχίζειν IV 29, 3 VIII 34, 1;
 ἀποσχίζεσθαι III 8, 3 IX 9, 12
 XI 8, 2
 ἀπόσχισμα IV 29, 3
 ἀπόταξις [VI 41, 1]
 ἀποτάττεισθαι IV 1, 2
 ἀποτελεῖν X 26, 1
 ἀποτελεσμα VI 42, 1
 ἀποτέμνειν XI 8, 3; ἀποτέμνεσθαι
 VIII 34, 1
 ἀπότευγμα IV 49, 4
 ἀπότευξις VI 41, 1
 ἀποτίθεισθαι III 14 XII 9
 ἀποτίκτεσθαι VI 15, 4
 ἀποτρέπεσθαι [II 1, 5]
 ἀποφαίνεσθαι III 6, 7 VII 33, 2
 VIII 28, 1 IX 15 XI 18, 9
 ἀποφορά V 28, 1
 ἀποχετεύεσθαι XII 2, 1
 ἀποχή I 16, 30
 ἀποχρήσθαι V 4
 ἀποχωρεῖν X 26, 1 XI 8, 5
 ἀποχώρησις X 36, 6
 ἀπράγμων IV 3, 2
 ἀπρίξ IV 32, 4
 ἀπροαίρετος XII 3, 3; 23, 5; 33, 2;
 ἀπροαίρετον VI 41, 1; ἀπροαιρέτως
 III 6, 1
 ἀπροπτωσία III 9, 2
 ἀπρόπτωτος IV 49, 5 VII 55, 5
 ἀπροσδεής III 5, 3 V 15, 4 VII
 16, 4 XI 1, 2
 ἀπροσδόκητος XII 1, 5
 ἀπροσπιτώσια [III 9, 2]
 ἀπρόσπιωτος [IV 49, 5] [VII 55, 5]
 ἀπροσπάτητος XII 14, 1
 ἀπροφασίστως I 16, 16
 ἄπταιστος V 9, 5
 ἄπτεσθαι I 16, 16; 17, 13 II 12, 4
 IV 3, 6; 3, 10; <19, 1> V 19 VIII
 41, 3; 41, 5 XII 2, 1
 ἄπτως VII 61
 ἄπυστος IV 33, 2
 ἀπωθεῖσθαι V 2
 ἀράχνης V 1, 2
 ἀράχχιον X 10, 1
 ἀργός XII 6, 2
 ἀργύριον V 1, 6 [X 30, 1]
 ἀργυρος IX 36, 1

INDEX VERBORVM

- ἀρδεύεσθαι V 4
 ἄρδην III 3, 3
 ἀρέσκεια V 18, 3
 ἀρέσκειν VI 59, 1 VIII 53, 1; 53, 2;
 ἀρέσκεσθαι III 4, 9 IV 25 V
 [5, 4]; 27, 1
 ἀρεσκενέσθαι V 5, 4 XI 14
 ἀρεσκεντικός I 16, 15
 ἀρεστός VI 16, 10
 ἀρετή II 13, 3 III 7, 2; 11, 3 VI
 17, 2; 48, 2; 50, 2 VII 31, 1; 68, 3
 VIII 39 IX 16; 42, 5 XI 2, 2;
 10, 4; 26; 32
 ἀρθρίδιον [IV 3, 9]
 ἀριθμός III 1, 2 IV 21, 4 VI 26, 3
 ἀριστέρος XII 6, 2
 ἀριστέυς IV 48, 1
 ἀριστος III 4, 4; 6, 1 VI 6 X 12, 1
 XII 5, 5; ἄριστα VII 46
 ἀρκεῖν II 3, 3; 13, 1 IV 3, 3 V 1,
 4; 31, 2; 33, 6 VI 2, 2; 23, 2; 45, 1
 VII 31, 4; 66, 2 VIII 50, 1 IX
 6; 42, 12 X 31, 4; 34, 1 XI 21,
 2; ἀρκεῖσθαι I 7, 7; 16, 9 III
 6, 1; 12, 1 IV 25; 32, 4 V 14, 1
 VI 30, 9 VII 28; 66, 3 VIII 1, 3;
 7, 1; 32, 1; 45, 1; 48, 1; 50, 3 IX
 26; 29, 5 X 1, 3; 11, 3
 ἄρκτος X 10, 1
 ἀρμόδιος VII 57
 ἀρμόζεσθαι VI 35, 1
 ἀρμονία V 8, 4 VI 11
 ἄρουρα V 7, 1
 ἀρπάζειν X 13, 2
 ἀρενικός I 2 XI 18, 21
 ἄρεν II 5, 1 III 5, 2
 ἄρρωστος IV 48, 1
 ἀρτηρία II 2, 2
 ἄρτιος [I 16, 31]
 ἀρτοποιία III 2, 2
 ἄρτος III 2, 2 IV 30
 ἀρχαῖος III 14 VII 17, 3 IX 1, 10
 XI 6, 4
 ἄρχεν I 17, 5 III 5, 2 VII 45 XI
 29; ἀρχεσθαι I 14, 2 III 1, 2
 IV 10, 2 VI 15, 2 IX 40, 6 X
 37, 2 XI 18, 19; 29 XII 1, 5
 ἀρχή I 16, 14 III 6, 4 IV 26, 4;
 33, 3 V 14, 2; 32, 2 VIII 20, 1;
 34, 5 IX 1, 10 XI 8, 6
 ἀρχιτέκτων VI 35, 2
 ἀσαλεύτως I 16, 1
 ἀσεβείν IX 1, 1; 1, 2; 1, 4; 1, 6;
 1, 9
 ἀσεβής IX 1, 7; 1, 8
 ἀσθένεια XII 7
 ἀσθενής XI 9, 2; 18, 23; ἀσθενῶς I
 16, 30
 ἀσυνής II 17, 4
 ἄσιτος V 1, 6
 ἀσκεῖν V 5, 5
 ἀσκητικός I 7, 2
 ἀσμενίζειν V 9, 1 VII 27, 2 XII
 14, 4
 ἀσπάζεσθαι III 4, 4; 16, 3 IV 33, 3
 V 8, 8; 8, 10 VI 44, 3 VIII 7, 1
 X 6, 5; 36, 1
 ἀστεολογία I 7, 3
 ἀστεῖως V 12, 3
 ἄστοργος I 11
 ἄστρον VI 43 VII 47, 1 IX 9, 8
 XI 27, 2
 ἀσυντελής III 8, 2
 ἀσφαλής VIII 40, 1; ἀσφαλῶς III
 6, 7
 ἀσχάλλειν V 10, 6
 ἀσχολεῖσθαι VIII 51, 1 XII 2, 3
 ἀσχολία [IV 18] X 11, 3 XII 8
 ἀσχολος I 12
 ἀταρακτεῖν IX 41, 1
 ἀτάρακτος IV 24, 3; ἀταράκτως XII
 3, 4
 ἀταραξία IX 31, 1
 ἀτάραχος IV 37 VII 16, 4; ἀτα-
 ράχως I 16, 29
 ἀτελής XI 1, 2
 ἀτενίζειν VIII 5, 2
 ἀτεχνία II 11, 5
 ἀτεχνος V 32, 1
 ἄτιμος XI 19, 2
 ἄτομος IV 3, 5 VI 24 VII 32;
 [50, 2] VIII 17, 1 IX 28, 2; 39,
 1 X 6, 1 XI 18, 2
 ἄτοπος XI 19, 1
 ἀτραγῶδως I 16, 12 XI 3, 2
 ἀτρεμῖν IV 3, 10 XI 11; 16, 2
 ἀτρεπτος V 26, 1
 ἀτρωτος III 4, 4
 ἀτυφία XI 6, 4 XII 27, 3
 ἀτύφως I 16, 16 III 6, 7 VIII 33
 ἀτυχεῖν VIII 56, 2
 ἀτύχημα IV 49, 3; 49, 4; 49, 6
 ἀτυχής IV 49, 2 VIII 48, 4
 ἀγῆ VIII 57, 2; 57, 4 X 31, 6
 XII 15
 ἀγγοειδής <XI 12>
 ἀνθάδης VI 47, 4 X 9, 2
 ἀνθαδίζεσθαι IV 32, 1
 ἀνθις II 4, 2 III 1, 1 XI 8, 6
 XII 5, 1; 31, 1

INDEX VERBORVM

ἀλλή I 17, 5 V 16, 2 VI 12, 2
 VIII 9; 31, 1; <31, 2> X 27, 2
 αἰξεν IX 3, 2; αἰξέσθαι XII 31, 1
 αὔριον IV 47; 48, 3 VIII 22, 2 X
 8, 4 XI 34
 αὐτάρκεια III 11, 3
 αὐτάρκης I 16, 11 VI 16, 8
 αὐτό, τό II 14, 2 IV 32, 1 V 18, 2
 VI 43 VII [16, 2]; 16, 4; 26, 2
 [VIII 3, 2] IX 41, 2 X 23, 1 XI
 2, 1; 27, 1 XII 23, 6
 αὐτοειδής [XI 12]
 αὐτόθεν II 10, 3
 αὐτόνομος <VIII 3, 2>
 αὐτουργικός I 5, 2
 ἀφαιρεῖν I 17, 5 V 15, 5 VIII 40,
 1 X 30, 3; ἀφαιρεῖσθαι II 14, 4
 V 15, 5 VI 16, 9 X 9, 3
 ἀφαιμαρτάνειν IX 42, 6
 ἀφεκτικός <I 3, 1>
 ἀφέλεια III 11, 3
 ἀφελής I 17, 18; ἀφελῶς I 7, 5
 XII 27, 2
 ἀφέλκειν III 6, 2
 ἀφιέναι II 2, 2; 16, 6 III 14 IV
 32, 4 VI 16, 4 VIII 1, 3; 33;
 50, 1 X 11, 3; 26, 1; 26, 2 XI
 18, 12; ἀφίεσθαι X 7, 4
 ἀφιλήδονος V 5, 2
 ἀφίστασθαι I 7, 3 IV 29, 3 VI 35,
 1 IX 3, 5; 41, 2 XI 9, 2; 20, 5
 ἀφλύαρος V 5, 2
 ἀφνω III 4, 3; 6, 5 [XII 24, 3]
 ἀφοβία X 34, 1
 ἀφορᾶν IV 3, 7 X 31, 1 XI 27, 1
 ἀφόρητος VII 33, 1; 64, 2; 66, 3
 VIII 36, 1; 46, 2
 ἀφορίζεν IX 1, 10; ἀφορίζεσθαι V
 24 VI 49
 ἀφορμή IX 1, 5; 42, 9 X 12, 1
 ἀφρός III 2, 5
 ἀφύη X 10, 1
 ἀφνής I 17, 7; ἀφνῶς V 5, 4
 ἀφνία V 5, 3
 ἀφνσιολογήτως <X 9, 1>
 ἀφνσιόλογος <IX 41, 2>
 ἀχάνεια XII 7
 ἀχανής IV 50, 5 V 23, 2 IX 32, 2
 XII 32, 1
 ἀχάριστος II 1, 1 VIII 8 IX 42,
 10
 ἄχθεσθαι VII 58, 1 XI 6, 1; 18, 6
 XII 31, 2
 ἀχθοφορία VII 3, 1
 ἄχραντος III 4, 4

ἄχρηστος VIII 50, 2; ἀχρήστος XI
 6, 4
 ἀφενδής I 15, 7 [IV 49, 5]
 ἀφικάρδιος IX 3, 5
 ἀφίκορος I 16, 10
 ἀφοφητί I 9, 10
 ἀφνχος V 16, 5 VI 22 X 1, 2
 ἄωρί I 16, 26
 ἄωρος IV 50, 2
 βαδίζειν IX 42, 12
 βάθος III 4, 4
 βάθρον XI 24
 βαθύς III 2, 5
 βάζειν XI 32
 βάλλειν VIII 45, 1 [X 31, 6] XII
 25; βάλλεσθαι X 11, 3
 βάναντος VI 35, 1
 βάπτειν V 16, 2; βάπτεσθαι III 4, 4
 V 16, 1 VI 30, 1 VIII 51, 2
 βάρβαρος I 10, 2 VII 48 IX 30, 2
 βαρεῖν VIII 36, 2; βαρεῖσθαι VIII
 44, 2
 βαρύς II 10, 1
 βασιλεία I 14, 2 IV 32, 1
 βασιλικός IV 12, 1 VII 36
 βασκανία I 11, 1 III 4, 3
 βάσκανος II 1, 1
 βαστάζειν IV 41 IX 24
 βάτος VIII 50, 1
 βδάλλειν X 23, 2
 βέβαιος I 16, 15 VI 30, 12
 βέλος VIII 60
 βέλτιστος VII 45
 βία VI 50, 2 IX 9, 2 [XI 20, 3]
 [XII 23, 1]
 βιάζεσθαι X 30, 2; 30, 3
 βίαιος IV 43 VIII 57, 4 XI 20, 4
 βιβλίον II 2, 2; 3, 3 IV 30
 βίος I 9, 8; 16, 16; 17, 11; 17, 12
 II 5, 2; 5, 3; 6, 1; 7, 2; 11, 1; 11, 4;
 14, 1; 17, 1; 17, 2 III 1, 1; 3, 3;
 3, 6; 4, 1; 5, 2; 6, 1; 7, 4; 8, 2; 11,
 2; 16, 4 IV 3, 12; 8; 25; 26, 5;
 29, 2; 31; 32, 1; 32, 2 V 21, 3;
 31, 3; 33, 2 VI 13, 3; 20, 2; 29;
 30, 4; 46 VII <17, 1>; 34, 1; 35;
 40; 47, 2; 49, 2 VIII 1, 1; 1, 3; 9;
 24; 32, 1; 46, 1; 51, 1 IX 3, 2;
 21, 3; 21, 4; 23, 2; 30, 2; 37, 1;
 41, 1 X 6, 5; 8, 3; 8, 4; 8, 5; 31,
 5; 36, 4 XI 1, 1; 2, 2; 6, 3; 7;
 [16, 2]; 18, 10; 21, 1; 29 XII 7;
 13; 23, 2; 23, 5; 29, 1; 36, 3
 βώτιον [VII 23, 2]

INDEX VERBORVM

- βιοῦν I 17, 5 II 5, 3; 14, 1 III 1, 1; 4, 7; 4, 8; 16, 4 IV 39, 4 VI 49; 58 VII 46; 56; 67, 2 VIII 1, 1; 1, 3 XII 21, 1; βιοῦσθαι III 10, 1 IX 30, 2
 βιωτικός VI 2, 2 VII 61
 βλαβερός V 22, 1 VIII 55 IX 42, 7 X 6, 2; 6, 3
 βλάβη IV 7 V 35; 36, 1 VII 53 XI 18, 20
 βλακικός IV 28
 βλάπτειν II 16, 3 IV 8 V 22, 1; 22, 2 VII 22, 2 VIII 41, 4; 55 IX 1, 1; 34, 2 X 33, 8 XI 18, 16; βλάπτεσθαι II 1, 3 [III 4, 4] IV 7; 37 V 22, 2; 35 VI 1, 1; 21, 2 VII 14, 2 VIII 41, 4; 49, 2 IX 42, 7 XI 18, 16
 βλαστάνειν VII 50, 1
 βλασφημεῖσθαι VIII 51, 2
 βλασφημία IV 44 VIII 41, 5
 βλέμμα XI 15, 3
 βλέπειν III 11, 1 IV 18; 32, 3; 50, 5 V 1, 2 VI 3; 31 VII 55, 1; [59] VIII 29, 1; 38; 49, 3 IX 34, 1; 42, 12 X 9, 2 XII 21, 1; βλέπεσθαι [V 16, 1] IX 9, 10 XI 13, 3
 βλέφαρον II 1, 4
 βλήμα [X 23, 2]
 βλήχημα <X 23, 2>
 βοήθεια XII 14, 3
 βοηθεῖν III 14 V 36, 1 VII 64, 2 IX 27, 3; βοηθεῖσθαι VII 7, 1
 βοήθημα I 17, 20 IV 50, 1
 βοηθός I 17, 23
 βοῦκος VIII 46, 1
 βόλβιτον III 3, 4
 βόρβορος VI 36, 3
 βόσκεισθαι V 4 IX 39, 2
 βόσκημα III 16, 2 VI 16, 1
 βοσκηματώδης IV 28
 βότρυς V 6, 3; 6, 4
 βούλεσθαι I 17, 16 IV 11; 34 V 6, 6; 27, 1 VII 68, 1 [VIII 54, 2] IX 1, 9 X 8, 2; 11, 4; 25, 2 XI 1, 1; 18, 24
 βουλευέσθαι VI 44, 1; 44, 3; 44, 4
 βούλημα IV 49, 4; 49, 5 V 1, 5 VI 40, 2 IX 1, 1
 βούς VIII 46, 1
 βραδύς V 5, 5
 βραχύβιος VIII 21, 2
 βραχύς II 6, 1; 14, 2 IV 3, 3; 6, 2; 26, 5; 48, 2 V 24 VI 30, 4 IX 29, 5; 32, 2 X 31, 4; 34, 1 XII 29, 3
 βραχύτης XII 7
 βρενθύνεσθαι VII 66, 2
 βρέφος X 26, 1 XII 16, 2
 βρίθειν X 26, 3 XII 30, 5
 βωλάριον IV 15 VI 36, 1 XII 32, 2
 βωμολόχος IV 28
 βωμός IV 15
 γαῖα VII 50, 1 X 21, 1 XII 3, 4
 γαλάκτιον V 4
 γαλήνη V 2 VII 28; 33, 1; 68, 2 VIII 28, 1 IX 30, 1 XII 22
 γαληνός VII 75, 2
 γαμῆν IV 32, 1
 γάμος VII 48
 γαστήρ IX 3, 4
 γαυροῦσθαι X 19, 2
 γεγωνίσκειν <XII 4, 2>
 γελᾶν V 33, 2 XI 31
 γελοῖος VI 42, 4 VII 71 VIII 37, 1 X 7, 4 XII 13
 γένειον IX 3, 2
 γένεσις IV 5 VII 48 IX 32, 2 X 1, 3; 7, 6 XI 10, 4
 γενικός VI 14, 1; γενικῶς VIII 55
 γενναῖος VII 46; γενναῖως IV 49, 6
 γεννᾶν I 2 IV 14 V 13, 3 X 1, 3; 6, 3 XI 16, 2 XII 1, 5
 γεννικός VII 66, 2
 γένος IV 4, 2 VII 31, 2; 50, 1 VIII 31, 3 IX 42, 4 X 34, 2 XII 26, 1
 γεραρός I 15, 3
 γέρων II 2, 4 III 2, 6 V 36, 2 VIII 37, 2
 γεύεσθαι X 1, 1
 γεώδης IV 4, 3 IX 8, 2; 9, 2; 9, 12 X 7, 5 XI 20, 2
 γεωργεῖν IV 32, 1
 γεώργιον VII 48
 γῆ II 13, 1 III 3, 6; 10, 2 IV 3, 8; 4, 3; 21, 2; 36, 3; 46, 1 VII 50, 1 VIII 21, 3 IX 8, 2; 9, 2; 28, 4; 36, 1 XII 32, 2
 γῆρας III 14 IX 21, 2 XII 23, 3
 γηράσκειν VIII 21, 1; 50, 2 IX 3, 2
 γίνεσθαι passim, sed vide [V 36, 2] <VII 49, 1> [VIII 57, 3] [XII 30, 6]; γνώμενον II 16, 2 III 2, 1 IV 29, 1; 40; 43; 45 V 8, 10; 23, 1 VI 42, 2 VII 4; 30; 49, 1; 75, 1 VIII 23 IX 1, 10; 9, 10; 30, 1 X 28, 2 XII 1, 5; 13; 26, 1

INDEX VERBORVM

- γινώσκειν* I 4, 3; 14, 2; 17, 10 IV 32, 4 VIII 52, 3 IX 30, 2 X 27, 2 [XII 4, 2]
γλισχρεύεσθαι V 5, 4
γλίσχρως IV 50, 1
γλίχεσθαι X 8, 3
γλοιώδης VIII 24
γλυκύς VIII 51, 2
γλώσσα VI 16, 3
γλώσσημα IV 33, 1
γνήσιος XI 18, 15; *γνησίως* II 13, 1 III 2, 6 XI 13, 2
γνώμη II 17, 4 VI 30, 13 IX 22, 2; 32, 2 XII 23, 6
γνωρίζειν IV 3, 6; 29, 1 VII 29, 4 VIII 49, 4 XI 15, 3; *γνωρίζεσθαι* VII 67, 1
γνώριμος IV 33, 3; 44 VII 68, 4
γνώρισις X 9, 3
γογγύζειν II 3, 3 IV 32, 1 V 5, 4 VIII 18, 2
γογγυσμός IX 37, 1
γόης I 6, 2
γονεύς I 17, 1 V 31, 1
γόνιμος IX 1, 10
γοργός XII 16, 3
γραία VIII 37, 2
γράμμα VI 26, 1 XI 26
γραμματικός I 10, 1
γραμμή IV 18
γράφω IX 36, 1
γράφων V 28, 1 VIII 38 XI 15, 4
γραῦς III 2, 6
γράφειν I 6, 7; 7, 5; 12 X 38, 4 XI 16, 2; 29; *γράφεσθαι* VI 26, 1 XI 15, 3
γραφεύς III 2, 6
γυμνάσιον VI 20, 1
γύμνασμα X 31, 5
γυμνός III 11, 1 IX 34, 1 X 1, 1 XII 2, 1; 8
γυμνότης XI 27, 1
γυναικάριον V 11
γυνή I 17, 18 V 31, 1 VII 46 VIII 31, 1 IX 3, 4
γωνία VI 36, 1 VIII 21, 3 X 8, 5
γωνίδιον III 10, 2 IV 3, 8

δαίμονιος XII 19, 1
δαίμων I 6, 2 II 13, 1; 17, 4 III 3, 6; 6, 2; 7, 2; 12, 1; 16, 3 V 10, 6; 27, 1 VII 17, 1 VIII 45, 1 X 13, 2 XII 3, 4
δάκνεσθαι X 34, 1
δαψίλεια I 16, 16

δεικνύναι III 2, 6 V <22, 2>; 27, 1; 28, 3 VI 27, 3; 30, 13 X 4, 1 XI 13, 2; 18, 17; *δείκνυσθαι* V 16, 4
δειλία XI 18, 7
δείμα XI 23
δείν I 4, 3; 8, 7; 10, 2 II 4, 2; 9; 16, 6 III 1, 1; 7, 3; 11, 4; 12, 1; 16, 4 IV 12, 1; 12, 2; 24, 4; 24, 5; 33, 3; 46, 4; 46, 5 V 1, 4; 6, 5; 6, 6; 7, 2; 10, 6 VI 13, 3; 26, 3; 40, 2; 47, 3 VII 2, 2; 4; 8; 15; 26, 2; 44; 48; 56; 60, 1; 66, 3; 70, 1 VIII 5, 2; 10; 25, 4; 32, 1 IX 3, 6; 20; 27, 2; 39, 1 X 9, 2; 11, 2; 12, 1; 33, 2; 33, 7; 35, 1; 35, 2; 35, 4; 36, 6; 38, 1 XI 3, 1; 6, 2; 13, 3; 15, 2; 15, 4; 16, 1; 18, 4; 18, 9; 18, 18; 21, 2; 21, 3; 34; 37, 1 XII 3, 2; 5, 2; 5, 4; 7; 9; 18; 24, 1; *δέον* I 16, 25; 17, 5; *δεῖσθαι* I 14, 7; 16, 16; 17, 23 III 5, 2; 7, 1; 7, 2 VII 62, 2
δεῖνα III 4, 1 VIII 49, 2
δεινοπαθεῖν XI 13, 3
δενός II 11, 2; 17, 5 IV 48, 1 V 18, 3 VI 13, 4; 35, 2; 47, 3; 47, 5 VII 23, 2; 35, 2; 53 IX 21, 2; 21, 3 X 29 XI 18, 12; 20, 4 XII 36, 2
δειπνεῖσθαι [III 1, 2]
δαισιναιμονία VI 30, 14
δαισιδαίμων I 16, 15
δέκα IV 16
δέκατος XI 18, 24
δελεάζειν II 12, 1
δένδρον IV 48, 4 [VII 23, 1]
δενδρόφιον IV 20, 3 <VII 23, 1>
δεξαμενή VII 3, 1
δεξιά XII 6, 2
δεξιός V 6, 1 VII 27, 1
δέρκομαι I 16, 25
δέυεσθαι VI 13, 1
δεύτερος VII 55, 4 IX 2, 2 XI 18, 3 XII 20, 2; 24, 2
δέχεσθαι II 15; 17, 4 IV 21, 4 V 8, 7; 12, 2 VI 30, 7 VII 66, 3 VIII 23; 43; 57, 4 XI 13, 4 XII 11
δῆγμα X 8, 4 [XI 23]
δηλητήριον VI 36, 3
δηλονότι IX 1, 1 XI 18, 4
δήλος I 14, 7 II 15 III 4, 3 VIII 1, 1 IX 1, 9
δημοκοπικός I 16, 15

INDEX VERBORVM

- δῆμος IX 23, 2
 δημόσιος I 4, 1
 διαβιοῦν VI 47, 6 XII 3, 4
 διαβλέπειν IV 38
 διαβοᾶσθαι II 12, 1
 διαβολή I 5, 3 VI 30, 7
 διαγίνεσθαι <VI 10, 3> XII 31, 1
 διαγωγή I 3, 2
 διαδάκνεσθαι V 33, 2
 διαδέχεσθαι IV 19, 1 X 34, 3
 διαδορατίζεσθαι IV 3, 4
 διαδορατισμός VII 3, 1
 διάδοσις I 17, 11
 διαδοχή III 10, 2 IV 45 IX 1, 10
 διάδοχος VIII 31, 3
 διαδραματίζειν III 8, 2
 διαδρομή VII 3, 1
 διαζεύγνυσθαι IV 3, 5
 διαζῆν VII 68, 1 <XI 16, 1>
 διάθεσις I 17, 2 IV 25; 33, 3 V
 20, 2; 25, 1; 28, 3; 34, 2 VI 30, 4
 VII 66, 1 VIII 47, 3 IX 6; 42,
 11 X 1, 1
 διαίρειν VII 29, 5 XII 10; 18; διαί-
 ρεῖσθαι IX 8, 1
 διαίρεσις IV 21, 5 XI 2, 2; 8, 5
 δαίαιτα I 3, 2 VI 30, 11
 διακείσθαι I 7, 6 [II 12, 4] VI 5
 IX 1, 9
 διακόπτειν V 8, 13; διακόπτεσθαι
 VIII 34, 4
 διακόσιοι II 14, 5
 διακόσμησις IX 1, 10 XII 5, 6
 διακρίνειν II 13, 3 IX 1, 5; διακρί-
 νεσθαι IV 27, 2 XII 30, 4
 διάκρισις VIII 26, 2
 διαλαμβάνεσθαι I 16, 29
 διαλαμπρός [IV 1, 2]
 διαλέγεσθαι I 7, 2 VII 66, 2 X 16
 XII 5, 5
 διαλεκτικεύεσθαι VIII 13
 διαλεκτικός VII 67, 3
 διαληπτικός X 8, 2
 διάλογος I 6, 7
 διαλύειν II 12, 3 X 36, 7; διαλύε-
 σθαι VII 23, 2 VIII 18, 2; 20, 3
 IX 3, 2 X 1, 3; 18; 36, 7
 διάλυσις II 17, 5 IV <5>; 21, 2
 VII 48; [50, 2] IX 32, 2 X 7, 4
 XI 20, 3 XII 36, 4
 διαμένειν IV 21, 1; 21, 2 XII 23, 3
 διανέμειν VI 16, 10
 διανοεῖσθαι II 11, 1 III 4, 3; 4, 4
 IV 3, 11; 18 V 6, 2; 29, 1 IX
 29, 5 XII 4, 2; 31, 1
 διανοητικός VI 28
 διάνοια III 1, 1; 5, 1; 6, 1; 7, 4; 8, 1
 IV 3, 6; 33, 3 V 16, 1; 20, 3; 26, 2
 VI 16, 10; 32, 2 VII 2, 2; 5, 1;
 33, 1; 34, 1; 35; 37; 60, 2; 64, 1;
 68, 2 VIII 36, 3; 48, 3; 51, 2; 57,
 4 IX 2, 4; 28, 2; 41, 1; 42, 7
 X 35, 4 XII [3, 1]; 3, 3; 19, 2;
 30, 6
 διανομή I 16, 25
 διανύειν XI 27, 1; διανύεσθαι II 6, 2
 διανυκτερεύειν VII 66, 2
 διαπερᾶν X 31, 4
 διαπλάττειν [VII 23, 1]
 διαπνέεισθαι III 1, 2 VI 16, 1
 διαπνίσκεσθαι IV 39, 3
 διαρθροῦν III 1, 2 XI 1, 1
 διαρρήγνυσθαι VIII 4
 διαρρίπτειν IV 18 VII 60, 1
 διασκεδαννύειν VI 24 VIII 51, 2
 διασόβησις XI 22
 διασπᾶν VII 68, 1 IX 23, 2
 διάστημα III 7, 3 IV 50, 3 V 24
 XII 29, 3
 διάστροφος I 17, 7
 διασυνίστασθαι [III 2, 5]
 διασφύζειν I 17, 4 VI 14, 2 X 36, 6
 διάταξις XI 20, 1
 διαταράττεσθαι VI 11
 διατάττειν VI 16, 10 XII 5, 1; δια-
 τάττεσθαι IV 27, 1
 διατείνεισθαι IV 48, 1
 διατελεῖν III 4, 8 IV 49, 2; 49, 3
 IX 41, 1 XI 18, 16
 διατηρεῖν I 17, 11 II 13, 2 III 16,
 3 VII 33, 1 X 8, 3
 διατηρητικός I 16, 10
 διατίθεσθαι X 2, 1; 2, 2 XI 13, 3
 XII 23, 2
 διατρέπεσθαι XI 2, 1
 διατριβή I 4, 1 V 10, 6 X 36, 5
 διανγής VIII 51, 2
 διαφέρειν II 14, 5 IV 15; 50, 6 X
 13, 1; 15, 2; 38, 3 XI 1, 5 XII
 35; 36, 1; διαφέρεισθαι IV 46, 3
 V 35 VI 2, 1; 23, 2; 32, 1 IX
 27, 3; 40, 5 XI 10, 4; 39
 διαφθείρειν VII 64, 1; διαφθείρεσθαι
 VIII 50, 2
 διαφθορά IX 2, 4; 21, 3
 διαφροίτῃν VIII 54, 2
 διαφορά V 12, 3 VI 41, 1 IX 30, 1
 [XI 16, 1] XII 27, 2
 διάφορος VI 43 VII 58, 3 [VIII
 56, 1]; διαφώρας [X 7, 2]

INDEX VERBORVM

- διαφυλάσσειν* VIII 28, 1
διαφωνεῖν IX 1, 4
διαφωνία IX 3, 8
διαχεισθαι IV 27, 2
διάχυσις VIII 57, 4
διαφυνδεδεσθαι IV 33, 3 VI 57, 2; δι-
 εφυσμένως II 17, 4
διδασκαλία I 17, 11 VI 16, 6
διδάσκαλος I 4, 2; 13, 2; 17, 1 V
 31, 1 XII 4, 2
διδάσκειν VI 27, 3 VIII 59 X 4, 1
διδόναι III 6, 3 V 1, 4; 27, 1 VII
 39 IX 40, 2; 42, 5; 42, 11 X 1,
 3; 9, 3; 14, 1 XII 23, 3; *δίδοσθαι*
 I 17, 20 II 2, 2 IV 1, 1; 3, 3
 VII 5, 2 VIII 32, 3 IX 11, 1;
 29, 4 X 28, 2; 33, 3 XI 33 XII
 27, 2
διείργειν VIII 57, 3 IX 9, 2 X
 33, 3; *διείργεσθαι* XII 30, 1; 30,
 2; 30, 3; 30, 6
διεκπορεύεσθαι VII 19, 1
διεξάγειν [VI 40, 2] VII 69; *διεξ-*
άγεσθαι X 7, 2
διεξαγωγή VIII 20, 1
διεξέρχεσθαι IV 31
διεξιέναι VI 13, 2
διέξοδος VI 28
διέπειν V 21, 1
διερείδεσθαι <VIII 57, 3>
διέρχεσθαι IV 48, 4 V 31, 2 IX
 18; 27, 1
διέχειν III 2, 2
διεχθρεύειν IV 3, 4
διήκειν V 32, 2
διηλεκής V 23, 2 IX 19; *διηλεκώς*
 II 17, 5 III 4, 5 IV 36, 1; 46, 3;
 49, 1 VI 15, 1 VII 2, 1; 54; 63, 2
 VIII 13 X 11, 1 XI 19, 1
διηρημένως III 11, 1 XI 16, 2
δίστασθαι VII 13, 1 IX 9, 8; 9, 9;
 23, 2
δικαῖκός [V 34, 2] IX 22, 2
δικαιολογεῖσθαι XII 5, 5
δικαιοπραγεῖν IV 37 VII 28 X
 11, 3
δικαιοπραγία XI 20, 7
δίκαιος IV 25; 33, 3; 49, 5 VII 42;
 44; 66, 3 VIII 1, 6; 5, 2; 7, 2;
 51, 2 X 1, 3 XII 5, 5; 27, 2;
δίκαιον III 16, 3 IV 10, 1; 12, 2;
 18; 22 VI 30, 2 X 12, 1; 13, 1
 XI 10, 4 XII 3, 3; 5, 3; 29, 2
δικαιοσύνη III 4, 4; 6, 1 IV 3, 4
 V 12, 2 VI 47, 6; 50, 1 VII 54;
 63, 1 VIII 39 X 11, 2 XI 1, 5;
 10, 4; 20, 6 XII 1, 2; 1, 4; 15
δικαιοσύνης II 5, 1 IX 31, 1
δικαίως III 11, 5 IV 10, 1 VII
 55, 4 VIII 22, 2; 32, 2
δικανικός [IX 22, 2]
δικαστήριον VII 48
δικαστής XII 36, 2
δίκη IV 26, 5 V 33, 3 XII 24, 1
δίκη XII 3, 3
διοικεῖν II 4, 2 IV 46, 3 V 8, 12
 VI 1, 1; 5; 10, 5; 42, 3 VII 25
 X 25, 2 XI 18, 2; *διοικεῖσθαι* I
 14, 2 II 3, 1 V 8, 11; 13, 4; 21, 3
 X 2, 1; 6, 1; 33, 3
διορθοῦν IV 12, 1 VIII 16, 1; 17, 2;
 47, 3 IX 35, 2; *διορθοῦσθαι* I 15,
 8 II 11, 5
διόρθωσις I 7, 1
δίψα II 3, 3
διώκειν III 7, 2 IV 38 V 17 VII
 34, 1 VIII 44, 2; <52, 3> IX 1,
 6; 1, 8 X 13, 2; 34, 5 XI 11
διωξις XI 11
δόγμα I 9, 8 II 3, 3 III 13, 1;
 16, 1 IV 16; 49, 6 V 9, 1 VII
 2, 1 VIII 1, 6; 14, 1; 14, 2; 22, 1;
 47, 3 IX 3, 7; 29, 6 X 9, 1; 10,
 2; 34, 1 XI 18, 3; 23 XII 9
δοκεῖν I 8, 7; 16, 2; 17, 9 III 2, 5;
 6, 5 IV 3, 7; 16; 46, 4; 49, 4 V
 8, 9; 8, 10; 10, 1; 12, 1; 29, 2 VI
 13, 4; 16, 4; 57, 2 VII 35; 45; 66,
 2; 73 VIII 1, 3; 14, 2; 40, 1; 50,
 2; 56, 2; 57, 1 IX 27, 2; 34, 2
 XI 21, 3 XII 30, 4; 31, 1
δολερός II 1, 1
δόξα I 2 II 11, 6 III 4, 7 V 12, 3
 VII [34, 1]; 68, 3 VIII 1, 2; 1, 5;
 14, 2 IX 1, 9; 11, 2; 30, 2 XII
 2, 3; 8; 27, 1
δοξάριον IV 3, 7 V 1, 6 VI 16, 4
 VIII 8 X 8, 2; 30, 1
δοξοκοπία XI 18, 7
δορά I 6, 8
δορυφόρησις I 17, 5
δόσις IV 19, 3
δουλεία VIII 3, 2 IX 29, 6; 40, 5
 X 9, 1
δουλεύειν II 2, 4 VII 66, 3 X 19, 3
δοῦλος III 8, 3 IV 31 XI 30
δράμα VI 42, 4 VII 3, 1 X 27, 2
 XI 6, 3 XII 36, 3
δραματοουργία XI 6, 6
δραπέτης X 25, 1; 25, 3

INDEX VERBORVM

- δραστήριος* VI 48, 1
δριμύς VIII 25, 2
δριμύτης V 5, 1
δρόμος VII 47, 1
δρυπετής III 2, 4
δύναμις I 16, 21 II [11, 5]; 12, 1
 III 9, 1 V 9, 5; 14, 1; 36, 1 VI
 15, 4; 40, 2 VII 72 VIII 35, 1;
 54, 2 IX 1, 10; 35, 2; 42, 5 X
 26, 3 XI 16, 1; 18, 22 XII 3, 3;
 28, 2
δύνασθαι I 8, 4; 16, 17; 16, 30; 17, 6
 II 1, 3; 5, 3; 11, 5; 17, 3 III 2, 6;
 6, 3; 7, 4; 11, 2; 12, 2 IV 27, 2;
 39, 3; 49, 3 V 5, 3; 5, 5; 10, 3;
 10, 5; 12, 2; 19; 28, 2; 34, 1 VI 16,
 9; 21, 1; 32, 1 VII 2, 1; 2, 2; 5, 2;
 7, 2; 14, 1; 16, 2; 16, 3; 18, 1; 18, 2;
 24, 1; 33, 2; 53; 59; 66, 3 VIII
 1, 1; 7, 2; 17, 2; 32, 1; 35, 2; 36, 3;
 38; 46, 1; 54, 2 IX 9, 9; 11, 1;
 32, 1; 40, 1; 40, 2; 40, 3; 42, 1 X
 8, 5; 9, 3; 30, 3; 33, 1; 33, 4 XI
 8, 1; 9, 1; 21, 1; 25 XII 1, 1; 3, 4
δυνατός II 11, 1 VI 19 XII 5, 3;
δυνατόν I 17, 5 [IV 1, 1] V 1, 4
 VII 7, 2; 71
δύο II 14, 5 IV 3, 10; 12, 1 V 8,
 12; 34, 2 X 11, 3
δυσάποκαθίστατος [XI 8, 5]
δυσάποκατάστατος <XI 8, 5>
δυσαρρεστέιν IV 29, 3 V 8, 13 VII
 64, 4 X 6, 2; 28, 1 XI 18, 21
δυσαρρέστησις II 5, 2; 13, 2 <IV 3, 3>
δυσένωτος XI 8, 5
δυσεπινόητος VI 17, 2
δυσκατάληπτος V 10, 1
δυσκαταπρόλητος VI 19
δυσκολαίνειν V 1, 1
δύσκολος [XI 16, 2]
δυσκρασία IX 2, 4
δυσμεταχείριστος VII 68, 4
δυσόκνως V 1, 1
δυσπαθεῖν XI 18, 10
δυσπαρακολούθητος V 5, 5
δυσπρόδεκτος I 5, 3
δυστέκμαρτος II 17, 1
δύσφημος XI 34
δυσφορεῖν XII 26, 1
δυσχεραίνειν II 2, 4; 16, 2 IV 3, 3;
 3, 4; 3, 5 VI 26, 3; 49 VII 70, 1
 VIII 46, 2 X 3, 2; 7, 4 XI [9, 1];
 18, 4; 20, 6; *δυσχεραίνεσθαι* VII
 64, 3
δυσχεραντικός I 8, 5
δυσχερώς VIII 12
δῶρον XI 8, 4; 18, 19; 18, 24
εἶαν II 2, 4 VII 46 IX 23, 2
εἶαρ IV 44 X 34, 4
εἵαυτοῦ, τά I 16, 17 III 4, 5 IV
 13; 31 [VI 40, 3] VII 55, 6;
 67, 1
εβδομος XI 18, 11
ἐγγίνεσθαι III 9, 1
ἐγγονος VIII 31, 1
ἐγγύς I 17, 5 III 1, 3; 2, 4 IV 39,
 3 VI 18, 2 VII 21
ἐγείρειν VI 8; [31]; *ἐγείρεσθαι* V
 1, 1 VIII 12 XI 20, 2
ἐγερτικός XII 34
ἐγκαλεῖν VI 41, 2 IX 42, 8 XII
 24, 1
ἐγκάλυψις V 10, 1 X 26, 3
ἐγκαρτερεῖν <I 16, 31>
ἐγκαταλείπειν III 7, 1; 16, 2
ἐγκατάληψις [V 10, 1]
ἐγκαταχώννυσθαι VII 10
ἐγκεντρίζεσθαι XI 8, 6
ἐγκεράννυσθαι IX 9, 3 XI 20, 1
ἐγκλημα II 10, 3
ἐγκομμα X 33, 6
ἐγκόπτειν XI 1, 2
ἐγκράτεια VIII 39
ἐγκρατής VI 11
ἐγκρύπτεσθαι X 38, 1
ἐγκύκλιος IX 28, 1
ἐγκύπτειν IV 3, 2; 3, 10
ἐγκυρεῖν IV 46, 3
ἐδωδή I 16, 26
ἐδώδιμα VI 13, 1 VII 18, 2
ἐθίζειν III 4, 3 VI 53 VII 27, 2
 X 22; 37, 1 XII 2, 2; 6, 1; *ἐθί-*
ζεσθαι IV 36, 1 XII 6, 2
ἔθνος IV 32, 3 VI 47, 1 VII 48
 IX 30, 2
ἔθος I 16, 21 V 36, 1 VII 17, 3
 X 36, 6
εἰδέναι II 11, 5 III 10, 2; 13, 1; 15
 IV 48, 2; 48, 4 V 6, 2; 6, 3; 32, 2
 VI 5 VII 66, 6 VIII 52, 1 IX
 15; 29, 4 XII 5, 2; 16, 1
εἶδος X 30, 1 XI 20, 7
εἰδότης VI 42, 1
εἰκάτος VI 10, 2
εἰκαιότης II 5, 2; 13, 2 XII 14, 1
εἰκειν <VII 16, 3>
εἰκῇ II 16, 6; 17, 4 IV 2 VIII
 17, 2 IX 28, 3 XII 24, 1; *τὸ εἰκῇ*
 III 4, 2 IX 28, 3 XII 20, 1

INDEX VERBORVM

- εἰκός IX 42, 9
 εἰμαρμένη III 6, 1 V 8, 2; 8, 4; 24
 VII 46 VIII 35, 2 <IX 28, 2>
 [XII 14, 1]
 εἰμαρμένον II 2, 4
 εἴμαρται VIII 37, 2
 εἶναι passim; τὸ ὄν IV 36, 2; τὰ ὄντα
 IV 36, 1; 45 IX 1, 2; τὸ οὐκ ὄν
 IV 4, 3; τὸ μὴ ὄν V 13, 1 XI 35;
 τὸ ἐσόμενον IV 36, 2; τὰ ἐσόμενα
 VII 49, 1 IX 1, 7; 1, 10 XI 1, 3
 εἰρμός III 4, 2 XII 23, 2
 εἰρωνικῶς XI 18, 18
 εἰς II 14, 5; 17, 3 III [5, 3]; 11, 1
 IV 3, 10; 29, 3; 33, 3; 40 V 3, 2;
 6, 7; 8, 4; 8, 12; 10, 6; 20, 1 VI
 2, 2; 7; 25; 30, 4; 42, 1; 47, 6 VII
 9, 2; 13, 1; 20; [46]; 70, 2 VIII
 31, 2; 52, 2 IX 3, 1; 3, 3; 8, 1;
 8, 2; 12; 23, 2; [28, 2]; 39, 1; 42, 2
 X 1, 1; 8, 5; 36, 7 XI 2, 1; 8, 2;
 21, 1 XII 4, 2; 23, 1; 30, 1; 30, 2;
 30, 3; 30, 4; [36, 3]; τὸ ἐν VIII 7, 3
 εἰσάγειν XII 36, 2
 εἰσδύεσθαι VII 30 VIII 57, 3
 εἰσέρχεσθαι VI 56 X 8, 3
 εἰσιέναι VIII 61 IX 41, 1
 εἴσοδος V 19
 εἰσφέρειν I 16, 4; εἰσφέρεισθαι IV
 33, 3
 εἰωθέναι [IV 3, 1] VIII 41, 5; 46, 2
 ἕκαστος I 16, 5; 16, 21 II 5, 2; 6,
 1; 11, 1; [16, 2]; 17, 4; 17, 5 III 1,
 1; 4, 6; 10, 1; 10, 2; 11, 2; 11, 4
 IV 19, 1; 21, 3; 24, 4; 32, 5; 43 V
 8, 2; [8, 12]; 9, 1; 11; 16, 3; 27, 1;
 27, 2; 30, 2 VI 9; 15, 3; 15, 4;
 25; 26, 1; 43; 44, 4; 44, 5; 45, 1
 VII 3, 2; 4; 23, 1; 55, 2; 58, 1
 VIII 2, 1; 7, 2; 12; 19, 1; 20, 1; 29,
 1; 32, 1; 35, 1; 36, 1; 43; 46, 2; 49,
 4; 56, 2; 61 IX 10, 1; 28, 2; [32,
 2]; 36, 1 X 7, 4; 8, 2; 9, 2; 9, 3;
 18; 20; 25, 2; 29; 31, 1 XI 2, 1;
 16, 2; 17; 18, 5; 19, 1 XII 4, 1;
 23, 5; 24, 2; 26, 2; 29, 1; 31, 2; 32,
 1; 36, 1
 ἕκαστοτε III 1, 3 XII 28, 2
 ἑκάτερος I 16, 31 IV 3, 7 VII 55,
 4 VIII 14, 2
 ἑκατόν II 14, 5 IX 37, 4 <XII
 36, 1>
 ἑκβαίνειν III 3, 6 VII 49, 2
 ἑκβάλλειν VIII 50, 2 IX 13 XII
 25
 ἑκβασις IX 29, 5
 ἑκβλέπειν [VII 62, 2]
 ἐκδέχεσθαι IX 3, 4
 ἐκδύεσθαι X 11, 2
 ἐκεῖ III 3, 6 V 8, 2; 16, 2; 16, 3
 VI 12, 2; 15, 4; 40, 1; 47, 3 VII
 29, 7; 53; 55, 1; 66, 3 VIII 3, 2;
 6, 1; 7, 2; 45, 1 IX 20; 38 X
 15, 2
 ἐκείθεν I 17, 11 II 3, 1; 17, 4 IV
 4, 2 VI 36, 2 XI 20, 3 XII 26, 2
 ἐκείσε V 8, 10
 ἐκθόρνυσθαι VIII 51, 1
 ἐκθυμιάσθαι VI 4
 ἐκθύμωσ I 13, 2
 ἐκκαθαίρεσθαι III 8, 1
 ἐκκλίνειν VI 20, 3 VIII 50, 1
 ἐκκλισις VI 20, 1 VIII 7, 1; 28, 2
 XI 37, 2
 ἐκκλύζειν VIII 51, 2
 ἐκκρισις VI 13, 1
 ἐκκρούειν XI 9, 1; ἐκκρούεσθαι V
 9, 1
 ἐκλογή III 14
 ἐκλογίζεσθαι VII 27, 1
 ἐκμελετᾶν XII 3, 4
 ἐκονύσιος X 8, 2; ἐκονσίως X 28, 2
 ἐκπεριέρχεσθαι II 13, 1
 ἐκπίπτειν IX 3, 4 X 8, 5
 ἐκπνέειν IV 33, 2
 ἐκποδών VI 40, 1 VII 6
 ἐκπυρούσθαι X 7, 5
 ἐκπύρωσις III 3, 4
 ἐκστρέφειν VIII 21, 1
 ἐκτείνεσθαι IV 3, 4; 48, 2 VIII 57,
 2 XI 1, 3; 12; 18, 10
 ἐκτενῶς I 4, 3; 14, 4
 ἐκτιμᾶν VI 15, 2 VII 27, 2; ἐκτι-
 μᾶσθαι V 10, 5
 ἕκτον XI 18, 10
 ἕκτος I 16, 20 V 33, 6 VIII 47, 1
 IX <6>; 31, 1
 ἐκτρέπεσθαι I 7, 2
 ἐκφέρειν IV 50, 3 X 34, 6 XII 4,
 2; ἐκφέρεισθαι IV 50, 3
 ἐκφεύγειν VII 46
 ἐκφωνεῖν IX 27, 1
 ἐκχεῖσθαι VIII 57, 1
 ἐκχυσις VIII 57, 4
 ἐκών IV 34 V 5, 3 VIII 42 IX
 1, 4 XII 12
 ἐλαία III 2, 4 IV 48, 4 VI 14, 1
 ἐλαιον VIII 24
 ἐλαττοῦσθαι V 36, 1

INDEX VERBORVM

- ελάττων* II 13, 3 III 1, 1; 7, 3 IV 32, 5 V 1, 6 VI 57, 2 VIII 20, 1 IX 9, 3 X 36, 6 XII 4, 1; 35; *ελάχιστος* I 8, 6; 16, 12
ελαττωτικός V 15, 4
ελαύνειν VIII 51, 2
ελέγχειν I 17, 2 III 11, 2 VI 21, 1 *έλεειν* VII 26, 1; *έλεείσθαι* IX 12
ελεεινός II 13, 3
ελευθερία I 4, 2 II 5, 1 V 9, 4 [VIII 51, 3] IX 40, 5
ελευθέριος [IV 49, 5] VIII 1, 6; *έλευθερίως* [III 6, 6]
ελευθέρος I 8, 1 IV 3, 9; 49, 5 V 5, 2; 29, 2 VI 16, 8 VII 67, 3 VIII [1, 6]; 16, 1; 48, 3; 51, 3; *έλευθέρως* III 6, 6 V 7, 2 VI 23, 1 X 8, 5 XII 1, 4
ελέφας IV 20, 3
έλλίσσειν XII 3, 3
έλκεσθαι X 7, 7
έλκύειν VI 15, 4
έλπιζειν IX 29, 5 X 36, 4
έλπίς I 17, 9 III 14 V 8, 8
έλντρον IX 3, 4
έμβαίνειν III 3, 6
έμβάλλειν VIII 51, 2 <X 31, 6>
έμβιβάζειν X 8, 5
έμβλέπειν VII 62, 2
έμβολοι V 36, 2
έμβρονον IX 3, 4
έμμελής I 10, 2; <14, 3> XI 2, 1
έμμένειν IV 30
έμμέτρως I 16, 20
έμπαθής II 5, 2
έμπαιλιν III 13, 2 IV 46, 1
έμπαρέχειν VII 66, 3 IX 41, 1
έμπειρία I 8, 6 III 1, 1
έμπειρος I 16, 6
έμπεριέρχεσθαι [II 13, 1]
έμπεριέχεσθαι VI 9
έμπεριλαμβάνειν XI 1, 3
έμπίπτειν I 17, 22 II 7, 1 VII 61
έμπλειν VI 55
έμποδίζειν VII 16, 4 VIII 41, 4; 41, 5 XII 1, 4; *έμποδίζεσθαι* V 20, 2; 34, 2 VIII 7, 2 XII 8
έμπόδιον V 20, 2
έμποδισμός VIII 41, 1; 41, 2
έμποδιστικός VIII 41, 2
έμποιεῖν XI 16, 2
έμπορεύεσθαι IV 32, 1
έμπυτος X 7, 3
έμφαίνειν IV 45; *έμφαίνεσθαι* VI 48, 2
έμφανίζεσθαι [II 12, 3]
έμφαντάζεσθαι II 12, 3
έμφανώς <XI 18, 17>
έμφασις I 9, 9
έμφιληδεῖν V 5, 5
έμφιλοτεχνεῖν VII 54
έμψρων I 16, 25 IV 49, 5 X 8, 1; 8, 2 XII 4, 2
έμφύρεσθαι [IX 3, 5]
έμφωλεύειν III 8, 3
έμψυχος V 16, 5 IX 8, 2 X 1, 2
ένάεριος XII 24, 3
έναιθέριος XII 24, 3
ένακολοθεῖν [IV 24, 5]
έναντίος XI 20, 4; *τοῦναντίον* V 10, 6 X 6, 4; *έναντία* II 16, 3 VII 48 VIII 1, 6 IX 1, 5 X 34, 3
έναποθνήσκειν VII 24, 1
έναποπνεῖν V 4
έναργής V 16, 5 IX 24 X 23, 1 XI 7; *έναργώς* I 8, 4; 17, 11 IX 1, 8 X 26, 3
έναργία [VII 53]
έναρμόζειν III 6, 5 VIII 32, 3
έναντον XI 18, 15
ένάφανίζεσθαι II 12, 1 IV 14 V 23, 2 VI 36, 1 VII 10 XII 32, 1
ένδεής IV 29, 2 VI 16, 9
ένδει III 1, 2
ένδεια VII 16, 4 [X 28, 2]
ένδελεχής I 16, 3
ένδεσις X 28, 2
ένδέχεσθαι VII 67, 1
ένδιατρίβειν IV 50, 1 VI 10, 2
ένδιατριπτικός I 16, 22
ένδιδόναι VII 64, 4 XI 9, 2; 18, 23
ένδον II 13, 1; 17, 4 III 4, 4; <5, 3>; 16, 3 IV 1, 1; 3, 2; 3, 10 VI 9; 40, 2 VIII 28, 2 IX 13 X 38, 1 XI 34; *τò ένδον* VIII 50, 2; *τὰ ένδον* VII 59
ένδοθεν IV 8 VIII 49, 4
ένδοξος IV 12, 2 V 31, 3 VII 66, 2
ένδόσιμον XI 20, 3
ένδοσις X [28, 2]; 33, 6
ένδοτικώς I 16, 30
ένέργεια III [4, 5]; 12, 1 IV 10, 3 V 1, 2; 20, 2; 20, 3; 23, 2; 25, 1; 35 VI 51; 59, 1 VII 53 VIII 7, 2; 16, 2; 22, 1 IX 3, 3; 16; 21, 1 XII 23, 1
ένεργεῖν II 5, 2; 16, 6 III 5, 1; 7, 3; 12, 1; 16, 3 V 6, 6 VI 55 VII 7, 1 VIII 45, 1; 47, 3; 47, 5 IX 42, 13 X 33, 2 XII 24, 1; *ένεργ-*

INDEX VERBORVM

γείσθαι III <4, 5>; 7, 3 IV 2
VIII 47, 4; 47, 5 IX 31, 1 X 9,
2; 11, 2
ἐνέργημα IV 2 VI 32, 2; 32, 3 IX
3, 2
ἐνεργητικός VIII 32, 3
ἐνθάδε IV 21, 2 VI 26, 3 X 23, 1
ἐνθεν VIII 6, 1 XI 10, 4
ἐνθυμείσθαι III 4, 1 IV 21, 3 V
9, 5; 23, 1 VI 25; 38, 1; 48, 1
VII 26, 1 IX 28, 5; 42, 9 XII
4, 2; 32, 3
ἐνιδρύεσθαι III 6, 2
ἐνιοι VIII 25, 3 IX 11, 2 XII 5, 1
ἐνίστασθαι V 20, 1 VI 50, 2 VIII
<32, 2>; 35, 2; 47, 4; 47, 5 X 33, 3
XI 9, 1; ἐνεστώς <V 23, 2> VI
36, 1 VII 29, 3
ἐννέα XI 18, 19
ἐννήφειν I 16, 31
ἐννοεῖν III 4, 5 IV 3, 6; 36, 1; 48, 1
VI 31; 47, 1; 47, 5 VII 27, 1; 29,
6; 47, 1 IX 42, 5 X 11, 2; 36, 4
ἐννόησις III 1, 3
ἐννοια I 3, 1; 9, 3; 17, 5 II 12, 3
III 2, 5 VIII 19, 2
ἐνοῦν VIII 34, 3 <XII 30, 5>; ἐνοῦ-
σθαι V 26, 2 VI 4 VII 13, 1
ἐνοχλεῖν V 23, 3 VI 31 VII 16, 1
VIII 47, 1 IX 32, 1 XI 18, 11
ἐνστασις [I 16, 6]
ἐνστατικός V 20, 3
ἐνστημα VIII 41, 4
ἐντασις I 16, 6
ἐνταῦθα IV 3, 8 V 8, 2; 29, 1; 33,
4; 34, 2 VII 45 VIII 21, 3; 57, 3
IX 9, 3; 9, 6; 42, 7 X 22; 33, 7;
36, 5 XI 20, 1
ἐντείνεσθαι <IX 28, 2> <X 31, 4>
ἐντέριον VI 13, 1
ἐντεῦθεν V 12, 1
ἐντεχνος V 32, 1; 32, 2
ἐντός III 3, 4 IV 6, 2; 16 V 1, 4
XII 18
ἐντρέχεια I 8, 6
ἐντρεχής VI 14, 1 VII 66, 2
ἐντυγχάνειν I 7, 8 [II 1, 1] VIII
14, 1
ἐνυλος VII 10
ἐνυφίστασθαι IV 14 VI 25
ἐνωσις VI 10, 1; 38, 2 VII 32
VIII 34, 2 IX 9, 8
ἐξάγειν III 1, 2 V 29, 2 VII 33, 1
ἐξαιμάτωσις IV 21, 4
ἐξαμείσθαι XII 3, 3

ἐξαίρεσθαι XII 24, 3
ἐξαίσιος V 31, 1
ἐξακούειν V 12, 2
ἐξαλείφειν VII 29, 1 VIII 29, 1;
47, 2 IX 7 XI 16, 2
ἐξαντλείσθαι IV 50, 3
ἐξαπατᾶν IX 1, 4
ἐξάπτεσθαι IV 21, 2 VII 24, 1
ἐξαρέσκειν [III 1, 1]
ἐξαριθμείσθαι VI 26, 1
ἐξαρκεῖν III 1, 1 VII 5, 1; 5, 2
ἐξαυς IX 9, 3
ἐξεργάζεσθαι V 1, 1
ἐξευλείσθαι X 36, 6
ἐξεῖναι I 17, 5 II 4, 2 III 14 IV
3, 2; 17 V 10, 6; 29, 1 VI 15, 2;
20, 3; 44, 4; 52, 1 VII 2, 3; 14, 2;
49, 1; 53 VIII 8; 28, 1; 34, 3
IX 11, 2; 42, 6 X 32, 1; 33, 1;
33, 2 XI 8, 4; 16, 2
ἐξεμείσθαι II 2, 3
ἐξέρχεσθαι III 3, 3 V 29, 1 IX
3, 4; 13 X 8, 5; 36, 4
ἐξετάζειν III 6, 2 V 11 X 10, 2;
37, 2; ἐξητασμένως I 16, 1
ἐξέτασις III 6, 7
ἐξεταστής VI 30, 8
ἐξευρετικός I 9, 8
ἐξευρίσκεισθαι IX 35, 2
ἐξέχειν XI 15, 3
ἐξηγείσθαι III 4, 3 X 7, 4
ἐξήγησις I 8, 5
ἐξῆς VI 38, 2 X 2, 2; τὸ ἐξῆς IV
5; 10, 1; 45 VII 55, 2 VIII 45, 1
IX 1, 10 [XII 11]
ἐξηττάσθαι I 8, 7
ἐξιέναι II 11, 1 V 29, 1 X 8, 5
ἐξις VI 14, 1 XI 18, 7 XII 16, 3
ἐξιστάναι IX 37, 2; ἐξίστασθαι VI 11
ἐξίτηλος IV 33, 1 VIII 25, 3
ἐξοδος XII 1, 5
ἐξοικειοῦν IV 1, 2 X 31, 6; ἐξοι-
κειοῦσθαι VII 68, 4
ἐξομοιοῦσθαι VI 6 X 8, 6
ἐξονειδιστικός I 16, 18
ἐξουσία IV 3, 6; 48, 1 VIII 29, 2
XII 11
ἐξυμνεῖν IX 34, 2
ἐξυπνίζεισθαι VI 31
ἐξω III 4, 8 IV 3, 10 VI 9 VII
2, 2 VIII 18, 1; 45, 1; 50, 2 IX
13; 15; 37, 2 X 22 XI 28 XII 25
ἐξωθεν II 7, 1 III 5, 3 IV 8; 37
VI 9 VII 14, 1 VIII 32, 2; 50, 2
X 6, 3 XII 3, 3; 24, 1

INDEX VERBORVM

- εοικέναι II 10, 3
 εορτάζειν IV 32, 1
 εορτή VII 48
 επαγγέλλεσθαι III 9, 2 V 15, 2
 επάγγελμα III 2, 2
 επάγειν V 22, 2
 επαγωγός III 2, 1
 επαίτειν V 28, 3
 επαινείν IV 3, 8 VI 16, 10 VIII 21, 1 IX 30, 2 X 35, 4 XII 11; επαινέσθαι IV 20, 1; 20, 3 VIII 21, 2; 53, 1
 επαινετός V 15, 4 X 33, 7
 επαινος III 4, 9; 6, 4 IV 19, 2; 20, 1 [VIII 52, 3] X 13, 2
 επιάρεσθαι <XI 12>
 επακολουθείν III 2, 5 IV 24, 5 V 3, 1
 επακολουθήσις III 2, 5 VI 36, 2; 44, 3 VII 75, 1 IX 28, 2
 επαλξίς VII 7, 2
 επανάβασις IX 9, 9
 επάναγκες I 16, 8
 επανέρχεσθαι I 7, 6 IV 3, 3 V 9, 1 VI 11 VIII 34, 5
 επανερωτᾶν III 4, 3 V 11
 επανιέναι V 9, 1; 13, 3 VI 11; 12, 2 X 8, 1
 επάνοδος VI 12, 1
 επαρτάσθαι IV 17
 επανλις I 16, 27
 επαφρόδιτος III 2, 6
 επεγείρειν I 17, 6
 επείγασθαι I 15, 6 III 1, 3
 επέκενα VIII 57, 3 XII 3, 4
 επεμπίπτειν IV 1, 2
 επέρεισις VIII 57, 4
 επερωτᾶν VIII 36, 1 IX 21, 3 X 29
 επεσθαι II 16, 6 III 12, 1; 16, 3 VIII 16, 1 IX 1, 9 X 11, 4; 12, 2; 28, 2 XII 27, 2; 31, 2
 επευφημείν X 34, 3
 επέχειν IV 40 X 12, 1
 επί τινι I 17, 1 II 11, 3; 16, 1 V 5, 2; 8, 13; 33, 6 VI 32, 2 VII 2, 1; 54 VIII 17; 29, 1; 34, 1; 47, 2; 56, 2 IX 40, 4; 40, 5 X 32, 2 [XI 13, 4] XII 22; τὰ ἐφ' ἡμῖν VI 41, 2 VIII 7, 1 IX 40, 5 XI 37, 2
 επιβάλλειν V 15, 1; 15, 4 X 25, 2; 30, 2; τὸ επιβάλλον VII 7, 1
 επιβοᾶν X 34, 3; επιβοᾶσθαι V 6, 4
 επιβόησις I 16, 13
 επιβολή XI 6, 6
 επιβουλεύειν IV 32, 1 VI 16, 9
 επιβουλή IV 44 [XI 6, 6]
 επιβουλος VI 20, 1
 επίγειος VI 30, 4 VII 48
 επιγέννημα VI 36, 3
 επιγίνεσθαι III 2, 1 IV 45 VIII 36, 1 IX 1, 10 X 34, 4
 επιγράφεσθαι VIII 31, 3
 επιγραφή IV 32, 3
 επιδείκνυσθαι I 7, 2 V 9, 2; 18, 2
 επιδειξίως I 10, 2
 επιδέχεσθαι XII 14, 3
 επιδημία II 17, 2
 επιδιαμονή [IV 21, 2]
 επιέναι IV 48, 2; 49, 2 V 10, 4 VIII 31, 2 XI 18, 2
 επιζηλοῦν [VIII 2, 2]
 επιζητεῖν VIII 1, 6; 2, 2 X 2, 1; 2, 2; 33, 5; 37, 1 XII 28, 1; 31, 1; επιζητεῖσθαι VII 27, 1
 επίθεμα I 16, 20
 επιθεωρεῖν IV 32, 3 IX 30, 1
 επιθεώρησις VIII 26, 2
 επιθυμείν I 6, 8; 17, 9; 17, 22 III 7, 1 IV 32, 1 VI 10, 2 IX 40, 2; 40, 7 X 1, 2
 επιθυμία II 10, 1; 10, 2; 10, 3 VII 16, 1 VIII 29, 1 XII 19, 2
 επικαλεῖσθαι VI 23, 2
 επίκληρος VI 47, 4
 επίκοτος VII 24, 1
 επικουρεῖν I 17, 16
 επικρατεῖν IV 1, 2
 επικυμάτωνσις IX 28, 5
 επιλαμβάνειν I 17, 4; επιλαμβάνεσθαι I 10, 2
 επιλάμπειν VIII 57, 4
 επιλανθάνεσθαι IV 46, 2 V 36, 3 IX 3, 8; 9, 10; 30, 2; 42, 9 X 13, 2; 30, 2 XII 26, 1; 26, 2
 επιλέγειν VIII 49, 4 XI 19, 1; επιλέγεσθαι V 12, 2
 επίληψις VIII 10
 επιλογίζεσθαι VI 36, 4 VIII 31, 3 X 30, 1
 επιμανής I 16, 10
 επιμαρτύρησις VII 62, 2
 επιμέλεια I 17, 6 VI 16, 4
 επιμελεῖσθαι VI 16, 5 VIII 10 XII 3, 2
 επιμελητικός I 16, 20
 επιμένειν VI 21, 2
 επιμενετικός [I 16, 14]
 επιμίγνυσθαι IV 3, 6

INDEX VERBORVM

ἐπιμυμήσκεσθαι V 6, 7
ἐπίμονος I 16, 9
ἐπινοεῖν IV 32, 1; 40 V 10, 5; 12, 2
 VI 44, 1 IX 30, 2; 32, 2 X 6, 5;
 18; 27, 1; *ἐπινοεῖσθαι* II 2, 4
ἐπινοητής I 16, 26
ἐπίνοια [I 17, 11]
ἐπίπαν I 11, 1 VI 45, 2
ἐπιπεριτρέπειν VIII 35, 2
ἐπιπλάστως II 16, 5
ἐπιπλέκεσθαι VI 38, 2 VII 9, 1
ἐπιπλήττειν X 19, 2
ἐπιπλοκή II 3, 1 X 5
ἐπίπνοια <I 17, 11>
ἐπιποθεῖν X 1, 2
ἐπίπονος VIII 36, 1
ἐπιπρέπειν III 2, 2
ἐπιρροή X 7, 7
ἐπισημαίνεσθαι VI 20, 1
ἐπίσης II 11, 5; 11, 6 IV 39, 3;
 39, 4 VIII 56, 1 IX 1, 9; 1, 10
 XI 9, 2; 18, 20
ἐπισκοπεῖν VII 48
ἐπισκύνιον III 2, 5
ἐπισπᾶσθαι [V 6, 4]
ἐπίστασις IX 3, 5 X 8, 2
ἐπιστήμη X 9, 2
ἐπιστημονικός V 9, 5
ἐπιστήμων V 32, 1; 32, 2
ἐπιστολή I 12
ἐπιστόλιον I 7, 5
ἐπιστρέφειν [VII 46] IX 40, 10;
ἐπιστρέφεσθαι VI 14, 2 IX 42, 10
ἐπιστροφή IV 32, 5
ἐπισυμβαίνειν IX 39, 1
ἐπισύνδεσις VI 38, 1
ἐπισύρειν VIII 51, 1
ἐπιτάσσεσθαι XI 20, 4
ἐπιτείνεσθαι IX 9, 6
ἐπιτελεῖν VII 5, 2; *ἐπιτελείσθαι* VII
 53
ἐπιτέλεσις I 16, 25
ἐπιτερπής XI 2, 1
ἐπιτήδειος I 17, 19 XI 7; *ἐπιτη-*
δείως VI 16, 5
ἐπιτηδεύειν I 16, 21
ἐπιτηδευμα I 17, 8 VI 47, 1
ἐπιτηδενσις XI 15, 4
ἐπιτρέπειν [III 2, 2] IV 31 V 29, 1
 VI 27, 1 VII 46 VIII 34, 4 [IX
 40, 10] XII 1, 2; *ἐπιτρέπεσθαι*
 VIII 55
ἐπιτυχία XII 24, 1
ἐπιφέρειν XI 18, 14; *ἐπιφέρεσθαι* V
 12, 4 VII 34, 2

ἐπιφθέγγεσθαι XI 34
ἐπιφορεῖσθαι IV 1, 2 VII 34, 2
ἐπιχειρεῖν X 7, 3 XI 9, 1; 18, 16
ἐποιστικός XI 18, 7
ἔπος XI 32
ἐπωδή I 6, 2
ἐρᾶν IV 32, 1 X 21, 1; *ἐράσθαι* XI
 15, 3
ἐραστής XI 15, 3
ἐργάζεσθαι IX 9, 9 X 26, 1
ἐργαλεῖον VI 40, 1
ἐργαστήριον VIII 50, 1
ἐργάτης VI 42, 1
ἔργον I 16, 23; 16, 25 II 12, 3 III
 2, 6; [4, 1] V 1, 1; 1, 6; 3, 1; 6, 8;
 14, 1; 20, 1; 20, 3 VI 16, 5; 30, 2
 VII 5, 2; 53 VIII 2, 2; 6, 1; 7, 1;
 19, 1; 36, 1 IX 29, 8 XI 27, 1;
 34 XII 5, 1
ἔρευνα [I 16, 9]
ἔρευνᾶν II 13, 1
ἐρημία III 7, 2
ἐρημος VII 48
ἔρπειν XII 32, 2
ἐρρωμένος VI 30, 2 X 31, 6; *ἐρρω-*
μένως I 16, 29 III 12, 1 XII 6
ἐρυνθριᾶν III 4, 3
ἐρχεσθαι II 17, 4 III 16, 4 IV 4,
 3 VI 36, 2 VII 17, 2; 17, 3 IX
 3, 8; 27, 1 XI 3, 2; 11; 16, 2; 17;
 25 XII 1, 1; 26, 2
ἔρως I 16, 7 IX 9, 6
ἐρωτᾶν V 12, 4 VIII 2, 1 [X 29]
ἐρωτικός I 17, 13
ἔσθής I 16, 26; 17, 5 VI [13, 1];
 30, 9 IX 36, 1 XII 2, 3
ἐσθίειν V 1, 4 X 19, 1; *ἐσθίεσθαι*
 IV 21, 3
ἑσπέρα VI 30, 11
ἑσχατόγηρος IX 33, 2
ἑσχατος II 5, 1 VII 29, 6 VIII
 31, 3; *ἑσχάτως* IV 47
ἔσω VI 3 IX 18; 27, 1 XI 12;
 τὰ ἔσω XI 13, 3
ἐταῖρος [VII 34, 2] XI 28
ἐτεῖ <VII 31, 4>
ἐτερογενής III 6, 4
ἐτεροῖος VIII 58, 1
ἐτερολῶσις IV 39, 1
ἕτερος I 10, 2; 17, 17 II 7, 2; 14, 5;
 17, 5 III 2, 5; 3, 6; 4, 1; 6, 3; 15
 IV 3, 11; 4, 3; 29, 2 V 5, 1; 6, 4;
 8, 12; 10, 6; 13, 2; 15, 5; 20, 1; 26,
 2 VI 10, 5; † 45, 2; 53 VII 4
 VIII 7, 3; 55; 61 IX 10, 3; 35, 1

INDEX VERBORVM

- X 1, 3; 8, 3; 12, 1; 27, 2; 34, 4
 XI 18, 1 XII 21, 2; *ἐτέρως* XII
 5, 2
ἔτοιμος III 13, 1 VII 61; 68, 2 IX
 9, 3; 9, 5 X 35, 2; 35, 4 XI 3, 1;
 3, 2; 13, 2
ἐτοιμότης IV 12, 1
ἔτος I 17, 15 II 14, 1; 14, 5 IV
 17; 47 V 4 VI 49 VII 49, 2
 IX 37, 4 XII 36, 1
εὖ I 15, 10 III 13, 2 IV 39, 2
 V 6, 4; 16, 2; 20, 1; 28, 3; 33, 6
 VI 2, 2; 16, 7; 30, 6; 40, 1 VII
 13, 3; 36, 42; 73 VIII 1, 4 IX
 28, 3; 41, 1 X 1, 3 XI 25 XII
 5, 2
εὐανακλήτως I 7, 6
εὐαρεστεῖν VII 54 IX 3, 1 X 6, 3
εὐαρέστησις VIII 32, 3
εὐαρεστικός IX 6
εὐάρεστος VI 50, 2
εὐαρμοστία X 1, 2
εὐάρμοστος I 9, 7 IV 23, 1 VI 16,
 10 VII 5, 3
εὐαφῶς [XI 18, 17]
εὐγενῶς [XII 3, 4]
εὐγνωμοσύνη V 9, 4
εὐγνώμων V 31, 3 VIII 32, 3
εὐδαιμονία VII 17, 1
εὐδαιμόνως VII 67, 2
εὐδιαλλάκτως I 7, 6
εὐδιος <VI 30, 5>
εὐδοκιμεῖν I 16, 21 V 33, 4
εὐδοξία I 16, 25 II 12, 2
εὐειδής III 2, 5
εὐελπίς I 14, 5
εὐεξαπάτητος XI 10, 4
εὐέξαπτος IX 9, 3
εὐεργετεῖν VII 13, 3
εὐεργετικός I 7, 2; 15, 7 IX 42, 13
εὐεργής VII 68, 4
εὐζωεῖν III 12, 1
εὐθανατεῖν X 36, 6
εὐθυμεῖν IV 24, 1 X 22
εὐθυμία IV 24, 2
εὐθυμος I 15, 2; *εὐθύμως* III 16, 4
εὐθυρρημοσύνη XI 6, 4
εὐθύς V 3, 2 VII 55, 6 X 11, 4;
εὐθύς adv. I 16, 23 III 4, 3 IV
 3, 2; 3, 3 V 2; 33, 2 VII 4; 26, 1;
 55, 1 VIII 14, 1; 32, 3; 57, 3; 60
 IX 9, 6; 42, 1; 42, 5; 42, 11 X 2,
 3; 13, 1; 30, 1; 33, 6 XI 15, 3;
 16, 2
εὐκαιρία X 1, 2
εὐκαιρος IV 23, 1 XI 13, 4 XII 35
εὐκατάληπτος [V 10, 1]
εὐκαταφρόνητος II 12, 1 XII 31, 2
εὐκίνητος X 12, 2
εὐκλήρημα V 12, 3
εὐκοινωνησία XI 20, 7
εὐκολος V 2 IX 3, 5 X 36, 4; *εὐ-*
κόλως X 36, 6
εὐκοσμία IV 3, 2
εὐκρατος I 15, 3
εὐλαβεῖσθαι III 7, 4 VIII 60
εὐλογιστία IV 26, 5
εὐλογιστως VIII 32, 2
εὐλογος IV 45; *εὐλόγως* VII 72
εὐλύτος III 5, 2; 16, 4; *εὐλύτως* III
 7, 3 VIII 33
εὐμάρεια I 16, 16 IV 3, 2
εὐμένεια VII 63, 1 IX 11, 1 XI
 9, 1
εὐμενής I 9, 1 III 4, 3 IV 25 V
 5, 2 VI 20, 1; 30, 2; 47, 6 VII
 26, 3; 52 VIII 43; 47, 5 IX 11,
 2; 42, 4 X 36, 6 XI 13, 2; 15, 6;
 18, 15; 18, 16; *εὐμενῶς* III <11,
 5>; 12, 1 VII 3, 2 VIII 5, 2;
 51, 3 X 4, 1; [12, 1] <XII 3, 4>
εὐμετάβλητος V 33, 4
εὐμετάβολος IV 3, 7
εὐμετάδοτος I 14, 4 VI 48, 1
εὐμετακίνητος I 16, 22
εὐμηχανία XI 10, 2
εὐμοιρία II 6, 2
εὐμοιρος V 37
εὐνοεῖν IX 27, 2 X 14, 2
εὐνοια IV 20, 2 VIII 26, 2
εὐνους [II 5, 3] X 36, 6 XI 13, 2
εὐοδεῖν <V 34, 1> VI 17, 2 VII 53
 VIII 7, 1
εὐοδία V 8, 10; 8, 12
εὐόδιος [VI 30, 5]
εὐόδως I 17, 8
εὐόμιλος I 16, 19
εὐπαράγωγος I 16, 18
εὐπαρατύπωτος V 33, 4
εὐπατριδής I 11, 1
εὐπειθής VI 1, 1 VII 67, 3
εὐποιητικός I 14, 4
εὐποιία I 17, 2 VIII 23
εὐπορεῖν I 17, 19
εὐπορία V 12, 4
εὐποτμος X 36, 1
εὐπραγία V 8, 10
εὐπρεπής [VI 1, 1]
εὐρίσκειν III 6, 1; 6, 3; 8, 1 IV
 10, 1 VII 1, 2; 72 VIII 1, 4;

INDEX VERBORVM

- 7, 3; 45, 2 IX 9, 12; 21, 3; 42, 7
X 23, 2 XI 37, 1; *εὐρίσκεσθαι* III
6, 1 <VI 15, 2> IX 9, 6 XI 13, 1
εὐροεῖν V 34, 1 X 6, 5
εὐρους II 5, 3 V 9, 5 X 6, 5
εὐρονόδεια V 33, 3
εὐρυχωρία IX 32
εὐσηπτος II 17, 1
εὐσταθεῖν V 18, 2 VI 10, 5
εὐσταθής XI 9, 1 <XII 17, 2>
εὐσυνείδητος VI 30, 15
εὐσχημον VII <24, 1>; 60, 2
εὐσχολεῖν XI 18, 16
εὐσχολία <IV 18>
εὐσυχολος IV 24, 3
εὐτακτος VII 52
εὐτέλεια VI 13, 3
εὐτελής II 12, 1 III 6, 3 IV 48, 3
V 1, 7; 10, 3 VI 42, 4 IX 29, 2
XII 27, 2
εὐτονος VI 30, 5
εὐτρεπής VI 1, 1
εὐτρεπτος VI 36, 1
εὐτύχημα IV 49, 3; 49, 6
εὐτυχής IV 49, 2 [VIII 48, 4]
εὐφημεῖν IV <3, 7>; 48, 4 V 33, 6
VI 18, 1; *εὐφημεῖσθαι* VI 2, 1;
18, 1
εὐφημία VI 16, 3
εὐφημος I 9, 10; 13, 2 VI 18, 2
εὐφθαρτος II 12, 1
εὐφραίνειν I 17, 6 IV 44 VI 48,
1; 48, 2 VII 13, 3 VIII 43
εὐφροσύνη VIII 26, 1
εὐχαρις I 16, 19 III 2, 1
εὐχαριεντίζεσθαι [I 15, 10]
εὐχάριστος II 3, 3
εὐχεσθαι IV 32, 1 V 7, 2 VI 44, 4
IX 40, 2; 40, 6; 40, 7 X 36, 4
XII 1, 1
εὐχή V 7, 1 IX 40, 10
εὐχρηστος IX 42, 5
ἐφαμαρτάνειν [IX 42, 6]
ἐφαρμόζειν I 16, 30 V 12, 2
ἐφεκτικός [I 3, 1] V 20, 3
ἐφεξής XII 21, 2
ἐφήμερος IV 35; 48, 3 VI 47, 4
VIII 25, 3 IX 14, 1
ἐφίσταθαι I 16, 8 VII 67, 1 IX 3, 7
XI 18, 24
ἐφικτός VI 19
ἐφιστάναί I 11 II 12, 1 VII 62, 1;
[66, 2] IX 22, 2 X 18 [XI 6,
5]; *ἐφίστασθαι* V 33, 6 VI 30, 15
XI 1, 1 XII 4, 2
ἐφιστάνειν II 8 III 1, 2 V 28, 2
X 29 XII 27, 1
ἐφορᾶν IX 33, 1
ἐχέειν I 13, 1; 16, 4; 16, 30; [16, 31];
17, 1; 17, 2; 17, 5 II 6, 1; 7, 2;
9; 12, 4; 14, 4; 14, 6 III 2, 1; 2, 2;
2, 5; 4, 3; 11, 2; 13, 1; 16, 2 IV
1, 1; 3, 2; 6, 1; 12, 1; 13; 20, 1;
20, 2; 29, 2; 30; 32, 5; 39, 2; 45
V 3, 2; 5, 1; 8, 12; 11; 12, 4; 19;
25, 1; 25, 2; 28, 1; 28, 2; 28, 3; 34,
2 VI 1, 1; 2, 1; 12, 1; 14, 2; 16, 5;
16, 7; 16, 9; 23, 1; 27, 3; 40, 1;
40, 2; 40, 3; 48, 3; 51; 52, 1 VII
1, 1; 13, 1; 15; 28; 31, 4; 41; 45;
55, 6; 58, 1; 62, 1; 66, 3; 69 VIII
1, 6; 2, 1; 6, 1; 14, 1; 14, 2; 40, 3;
43; 44, 3; 45, 1; 45, 2; 48, 3; 50, 2;
51, 3; 56, 2 IX 1, 2; 1, 9; 3, 3; 7;
23, 2; 28, 3; 42, 7; 42, 9; 42, 11;
42, 13 X 1, 3; 6, 1; 6, 3; 6, 4;
9, 3; 13, 1; 35, 3 XI 1, 3; 6, 3;
6, 4; 15, 6; [16, 2]; 18, 3; 18, 7; 18,
17; 39 XII 1, 1; 5, 2; 5, 4; 9; 11;
14, 4; 16, 3; 19, 1; 24, 1; *ἐχεσθαι*
I 6, 8 II 10, 3 IV 19, 2; 32, 4
VII 55, 6 X 12, 1
ἐχθές IV 48, 3 X 7, 7
ἐχθρα XII 27, 1
ἐχθρός VI 20, 1
ἐωθεν II 1, 1 XI 27, 1
ἔως I 16, 29 III 14 IV 17 V 33,
6 XI 18, 19
ζήλος I 7, 2
ζηλοτυπεῖν VI 16, 9
ζῆν I 8, 4; 9, 3; 17, 11 II 11, 2;
14, 1 III 7, 2; 10, 1; 10, 2 IV
17; 19, 2; 50, 1 V 16, 2; 29, 1
VI 18, 1 VII 24, 2; 44; 46; 56
VIII 1, 4; 47, 5; 58, 2 IX 3, 7
X 15, 2; 15, 3; 15, 4; 22; 32, 2 XI
[16, 1]; 18, 19 XII 1, 5; 3, 3; 3,
4; 26, 2; 29, 3
ζητεῖν II 13, 1 IV 3, 1 VI 16, 5;
21, 2 VII 68, 3; 73 IX 42, 12
X 35, 4 XI 16, 3; 33; 39
ζητητικός I 16, 9
ζόφος V 10, 5
ζωή II 11, 6 VI 15, 3; 30, 4; 47, 4
VIII 14, 2 IX 1, 9; 23, 1 X 26,
2; 38, 1
ζῶων II 16, 6; 17, 4 III 4, 3; 5, 2;
6, 7; 7, 4; 9, 1 IV 3, 4; 3, 9; 5;
21, 3; 24, 1; 40 V 16, 3; 29, 2;

INDEX VERBORVM

- 34, 2 VI 23, 1 VII 9, 2; 11 VIII 2, 2; 12; 35, 2; 39; 58, 2 IX 1, 1; 2, 5; 8, 1; 9, 7; 16 X 1, 3; 2, 1; 2, 2; 28, 2 XI 1, 1
ζωτικός VIII 41, 1
ζωώδης VII 55, 4
- ἡγείσθαι I 8, 6 VII 35; 45
ἡγεμονία [VII 49, 1]
ἡγεμονικός XII 14, 4; ἡγεμονικόν II 2, 1; 2, 4 III 4, 1; 9, 1 IV 38; 39, 1 V 3, 2; 11; 26, 1; 26, 2 VI 8; 36, 2 VII 5, 2; 16, 1; 16, 4; 22, 2; 28; 33, 1; [49, 1]; 55, 1; 55, 6; 62, 1; 75, 1 VIII 3, 2; 43; 48, 1; 56, 2; 61 IX 7; 15; 18; 22, 1; 26; 34, 1; 39, 2 X 24 XI 18, 1; 19, 1; 20, 6 XII 1, 5; 2, 1; 3, 4; 33, 1; ἡγεμονικῶς I 17, 5
ἡγεμών III 16, 2 V 27, 1
ἡδέσθαι V 1, 2 VI 34 VIII 19, 2; 37, 1 X 1, 3
ἡδονή II 10, 2; 10, 3; 11, 6; 12, 1; 16, 4; 17, 4 III 3, 6; 4, 4; 6, 4 IV 3, 6 V 9, 4; 31, 3 VI 34 VIII 8; 10; 14, 2; 39; 41, 3 IX 1, 6; 1, 8; 1, 9 X 1, 2; 30, 1 [XI 19, 2] XII 8; 34
ἡδονικός III 4, 3
ἡδυπαθεῖν X 33, 2
ἡδύς IV 12, 2 V 1, 2; ἡδέως III 2, 5; 2, 6
ἡθος I 7, 1; 15, 3; 17, 6 IV 18; 28 V 10, 4 VI 30, 8; 48, 2 VII 69 [IX 3, 5]
ἡκεῖν [II 4, 2] III 11, 4 IV 4, 3 [V 8, 12] VI 10, 4 VII 8
ἡκιστα VII 35 IX 3, 6
ἡλικία IX 21, 2
ἡλικός VI 34 [XII 10]
ἡλιος V 20, 1 VI 43 VIII 19, 1; 57, 1; 57, 3 XII 30, 1
ἡμέρα III 1, 1; 4, 8 IV 16; 21, 3; 46, 3 V 4 VII 69 X 7, 7; 9, 1 XII 1, 5; 4, 2
ἡμερος I 16, 1 XI 18, 21
ἡμερότης III 11, 3
ἡμέτερος V 10, 2 VI 52, 2 VII 19, 1 XI 18, 11
ἡμίβρωτος X 8, 4
ἡμίγυμνος IV 30
ἡνίοχος X 38, 4
ἡρωικός [III 12, 1]
ἡρως VI 47, 3
ἡσυχάζειν III 15 IV 39, 3 XI 11 ἡσυχῇ X 34, 3; 36, 2
ἡσυχία III 5, 3
ἡσύχιος III 16, 4 IV 3, 2
ἡττάσθαι II 10, 2; 16, 4 VII 55, 4 XI 19, 2
ἡττων V 1, 7 XI 2, 1; ἡττον III 2, 6 IV 29, 1 V 20, 1 VI 35, 1 VIII 4; 54, 2; 60 X 26, 3 XI 20, 6
ἡχεῖν <XI 15, 3>
- θάλλειν V 1, 1; θάλλεσθαι VI 2, 1
θάνατος II 11, 6; 17, 4 III 1, 3; 3, 2 IV 5; 44; 46, 1; 48, 1; 50, 1 VI 28 VII [32]; 35; 45; 48 VIII 14, 2; 31, 1; 31, 2; 31, 3; 58, 1 IX 1, 9; 3, 1; 3, 3; 3, 5; 3, 8; 21, 1; 21, 2 X 8, 2; 29 XII 7; 8; 34; 35
θάπτεσθαι IV 21, 2; 21, 3; 21, 4
θαρρεῖν VI 10, 5 X 8, 5
θανμάζειν V 5, 1 VI 14, 1; 25 VII 26, 1 VIII 19, 1 IX 42, 9 X 7, 4 XI 18, 18 XII 1, 5; 4, 1; 13; θανμάζεσθαι IX 12
θανμαστός IV 45 VIII 14, 2; 50, 2; θανμαστῶς IV 33, 2
θέα VI 46
θεᾶσθαι II 2, 3 V 9, 4 VIII 21, 1; 57, 3 IX 25 X 31, 3 XII 2, 3; 8
θέατρον [VI 46]
θεῖος II 1, 3 III 1, 1; 13, 1; 13, 2 VI 17, 2 VII 67, 1 VIII 27 XI 19, 2 XII 1, 5; 5, 1; 14, 3
θέλειν I 7, 6; 14, 7 IV 3, 2; 6, 1; 13 V 1, 3; 1, 7; 6, 8; 9, 3; 25, 2; 29, 2 VI 8; 30, 3; 48, 1; 59, 1 VII 14, 1; 14, 2; 20; 55, 4; 58, 2; 58, 3; 62, 1 VIII 1, 3; 1, 4; 22, 2; 34, 1; 45, 1; 48, 1; 53, 1; 55 IX 3, 1; 3, 5; 12; 29, 7; 42, 12 X 8, 6; 13, 2; 14, 1; 22; 23, 1; 33, 4; 35, 1; 36, 4 XI 14; 15, 4; 18, 12; 39 XII 3, 3; 16, 2; 22
θέμις III 6, 4
θεόθεν VII 51, 2
θεός I 16, 15; 17, 1; 17, 2; 17, 11; 17, 23 II 3, 1; 3, 3; 4, 1; 5, 3; 11, 2; 12, 4; 13, 2; 13, 3 III 3, 6; 4, 4; 5, 2; 6, 2; 9, 2; 11, 4; 16, 2; 16, 3 IV 16; 31, 1; 47 V 5, 5; 10, 6; 27, 1; 31, 1; 33, 6; 34, 2 VI 7; 16, 9; 16, 10; 23, 2; 30, 4; 35, 2; 41, 1; 41, 2; 44, 1; 44, 4 VII 9, 2; 17, 2; 31, 3; 39; 41; 46; 53; 66, 3; 67, 3; 68, 3; 68, 4; 70, 1 VIII 2, 2;

INDEX VERBORVM

- 17, 4; 19, 1; 23; 34, 4; 56, 2 IX
1, 1; 1, 2; 10, 1; 11, 2; 27, 3; 28, 3;
35, 2; 37, 3; 40, 1; 40, 4; 40, 5
X 1, 3; 1, 4; 8, 6; 11, 4 XI 6, 3;
13, 3 XII 2, 1; 4, 2; 5, 1; 5, 5;
11; 12; 23, 6; 26, 2; 27, 2; 28, 1;
28, 2; 31, 2
θεοσέβεια XI 20, 6
θεοσεβής I 3, 1 VI 30, 2; 30, 14;
θεοσεβῶς VII 54
θεουδής II 5, 3
θεοφόρητος XII 23, 6
θεραπεία I 7, 1 II 13, 2
θεραπεύειν II 13, 1 V 28, 3 VI
12, 1 XII 16, 3; θεραπεύεσθαι VI
55
θεράπευμα III 13, 1
θερίζειν VII 40 XI 6, 3; θερίζεσθαι
XI 34
θερμός IV 4, 3
θέρος IV 44
θεσμός II 16, 6
θεωρεῖν II 1, 3 IV 36, 1 IX 40,
10 X 26, 3 XI 1, 3; 16, 2 XII 35
θεώρημα I 7, 2; 8, 6 IV 2 XI 5
θεωρητικός X 9, 2; 11, 1
θεωρία I 16, 25 III 1, 1 VII 35
XI 24
θήλυς II 10, 2 IV 28
θηρᾶν X 10, 1
θηριομάχος X 8, 4
θηρίον III 2, 6; 16, 2 IV 16 V 11;
20, 1 VI 16, 1 VII 68, 1
θηριοῦσθαι IX 39, 2
θηριώδης IV 28
θησανρίζειν IV 32, 1
θίς VII 34, 2
θήσκειν II 14, 5 III 10, 2 IV
6, 2; 19, 2; 32, 2; 37; 47; 48, 1
VI 47, 1 VII 22, 2; 44; 51, 1
VIII 2, 1; 25, 3 IX 39, 2 X 18
XII 31, 2
θηητός IV 3, 9 VIII 44, 2 IX 28,
5 XI 19, 2
θορυβεῖν III 16, 3 XI 11; θορυ-
βεῖσθαι VI 26, 3
θόρυβος VII 48
θραύειν X 33, 6; θραύεσθαι IV 49, 2
θρεπτός V 36, 2
θρηνεῖν X 34, 6
θρηῆνος VII 48
θρίξ IX 36, 1
θρόνος [VII 48]
θυγάτηρ VIII 31, 1
θύειν VI 44, 4; θύεσθαι X 28, 1
θύλακος VIII 38
θυμηδία VII 68, 1
θυμός II 10, 1
θυμουσθαι I 15, 6 II 10, 2; 10, 3
VII 38 VIII 8 XI 6, 3; 18, 21
θύρα III 16, 2 IX 15
θύτης VIII 31, 1
ἰᾶσθαι [I 9, 6] III 3, 1
ιατρεύειν VI 55
ιατρική I 16, 20
ιατρικός [I 16, 20]
ιατρός III 13, 1 IV 48, 1 VI 35, 2
VIII 15; 31, 1 IX 41, 1
ιδέα XI 19, 2
ιδικός XI 3, 2
ἴδιος I 16, 20; 16, 21 II 8 III 2, 4;
4, 1; 6, 2; 6, 3; 11, 1 IV 3, 6; 4, 3;
25; 29, 3; 32, 4; 32, 5 V 3, 2; 6, 3;
25, 1 VI 3; 16, 4; 16, 10; 35, 2; 51
VII 71; 75, 1 VIII 11; 28, 1; 31,
3; 45, 1; 50, 3; 56, 2 IX 10, 3;
[32, 2]; 41, 1; 42, 13 X 33, 2;
33, 3; 36, 6 XI 5; 16, 3; 21, 4
XII 23, 3; 30, 3; ἴδιον III 16, 3
IV 49, 5 V 1, 2; 6, 6 VII 22, 1;
55, 4 VIII [18, 2]; 26, 1; 26, 2;
41, 5; 46, 1 IX 42, 13 XI 1, 1;
1, 4 XII 26, 2; ἰδία [V 8, 12];
κατ' ἰδίαν III 2, 5 VI 44, 3; ἰδίως
III 2, 2 IV 10, 2 IX 25 X 7, 9
XII 30, 2; 30, 6
ιδιώτης I 9, 6; 17, 5 V 8, 5 VI
35, 1 IX 41, 2
ιδιωτικός IV 3, 2; 36, 3; 50, 1 IX
3, 5
ιδρύεσθαι III 4, 4; 16, 3
ιδρώς I 16, 29 VIII 24
ἰέναι IX 25 X 7, 2 XI 2, 2
ἱερεύς III 4, 4
ἱερός VII 9, 1 X 9, 1
ἱερουργία XII 5, 1
ἱκανῶς VI 2, 1
ἱκνουμένως V 12, 3
ἱκτεριᾶν VI 57, 1; 57, 2
ἱλάσιμος XII 14, 1
ἱλάσκεσθαι XII 14, 3
ἱλέως II 3, 3; 17, 4 III 16, 3 IV
37; 48, 4 V 33, 5 VIII 45, 1;
47, 5 X 36, 6 XII 36, 5; ἱλέως
XII 3, 4
ἱλιγγιᾶν I 17, 20
ἱμάτιον XI 28
ἰός VI 57, 2
ἱππάριον VII 23, 1

INDEX VERBORVM

ἵππασία V 8, 1
ἵππεύς III 3, 3
ἵππος V 6, 4 VIII 19, 1 XII 16, 2
ἰσηγορία I 14, 2
ἰσόνομος I 14, 2 <VII 68, 3> VIII 2, 2
ἴσος II 14, 3 VII 49, 2 VIII [6, 2]; 7, 2; 7, 3 IX 37, 4 XII 36, 1;
ἴσον II 14, 5 IX 33, 2 XII 35;
ἴσως I 17, 8 VIII 32, 3 IX 30, 2; 40, 4 XI 34
ἰσότης I 14, 2 [XI 20, 6]
ἰστάναι VII 29, 2 IX 7; *ἴστασθαι* III 12, 1 IV 1, 1; 3, 10; 49, 1 V 23, 2; 33, 4 VI [16, 4]; 41, 2 VII 3, 2; 61 VIII 40, 1; 57, 3; 57, 4 IX 15 XI 20, 2
ἰστορεῖν VII 49, 2 IX 37, 4 X 15, 3
ἱστορία I 16, 21 IV 21, 5 V 31, 3 VI 13, 3 VII 1, 2 X 27, 2
ἰσχειν X 38, 4; *ἰσχεσθαι* VI 16, 4 IX 12
ἰσχύειν I 16, 31 VI 57, 2
ἰσχυρός V 18, 3 VIII 47, 4
ἰσχύς XI 18, 21
ἰχθύς VI 13, 1 VII 3, 1
ἰχθυεύειν V 6, 4

καββαλικός VII 52
καθάπαξ II 7, 2 III 4, 3; 6, 1 VIII 51, 1 XI 18, 6 XII 19, 1
κάθαρμα XII 2, 1
καθαρός II 13, 2 III 12, 1; 16, 4 VIII 51, 2 XII 3, 3
καθαρότης XI 27, 1
καθαρρεῖν [VI 10, 5]
καθέζεσθαι XI 24
καθενόειν IV 46, 4 VI 42, 1 VIII 12 X 19, 1
καθήκειν VII 5, 2 X 3, 3 XII 17, 1; *καθήκον* I 12 III 1, 2; 16, 2 VI 22; 26, 3
καθικνεῖσθαι VI 13, 2
καθιστάναι I 17, 9 IV 31; *καθίστασθαι* II 14, 2 VI 24 IX 33, 2
καθό V 15, 1 VI 14, 1; 40, 2 VII 64, 1 IX 2, 5 XII 23, 1; 23, 2
καθολικός [VI 14, 1]; [14, 2] [VII 64, 1]
καθόλου VI 23, 1
καθορᾶν IV 48, 3 VI 13, 3; 30, 6
καθόσον IX 1, 4 X 6, 4
καθότι IV 46, 5 X 6, 2; 18; 38, 3
καθυπερτερεῖν VIII 8

καθώς [VI 2, 2]
καίεσθαι IV 39, 3
καινός VII 1, 3; 68, 4 VIII 6, 2 IX 37, 2
καινοτόμος I 16, 15
καίριος VII 5, 2 XII 23, 5
καιρός I 9, 7 II 6, 1 IV 32, 1; 32, 2 V 33, 6 XI 18, 16 XII 23, 1; 23, 2; 23, 3
Καῖσαρ X 31, 1
καία IV 3, 4 V 35 VI 1, 1 VII 1, 1; 31, 1; 66, 3; 71 VIII 55; 56, 2 IX 2, 3; 16 XII 1, 4
κακοδαίμονᾶν [II 8]
κακοδαίμονεῖν II 8
κακοήθης III 4, 2
κακοποιεῖν I 3, 1 VI 1, 1; [44, 1] XI 18, 16
κακός IV 39, 3 V 36, 1 VII 44 IX 4 X 7, 2; 33, 6 XI 25; *κακόν* II 1, 2; 1, 3; 11, 2; 11, 3; 11, 5; 11, 6; 13, 3; 17, 5 IV 39, 1; 39, 2; 39, 3; 42 V 26, 2; 29, 1 VI 33, 3; 41, 1; 41, 2 VII 14, 2; 26, 1; 26, 3 VIII 1, 6; 14, 1; 20, 2; 20, 3; 28, 1; 28, 2; 41, 1; 41, 2; 41, 4; 56, 2; 58, 2 IX 1, 6; 16; 17; 21, 1; 35, 2; 38; 42, 7; 42, 8 X 7, 3; 33, 6; 33, 7; 36, 1 XI 13, 4; 17; 18, 7; 18, 13 XII 23, 1; 23, 2; 23, 5; 34; *κακώς* I 15, 5 VI 1, 1; 2, 1; 55 VII 36 VIII 40, 3; 45, 2; 49, 2 IX 35, 2 XII 23, 2
κακοῦν VI 44, 1 IX 4 X 7, 3; *κακοῦσθαι* VII 33, 2
κακουργία VI 36, 3
κάλαμος X 38, 4
καλεῖν V 11; [36, 3] XI 23; *καλεῖσθαι* I 11 X 33, 8
κάλλος III 2, 4
καλλωπίζειν III 5, 1
καλλωπισμός I 16, 20
καλοήθης I 1
καλός II 1, 3; 11, 6 III 4, 5 IV 20, 1; 20, 2; 20, 3 V 3, 1 VII [48]; 58, 3 VIII 10 X 1, 3 XII 23, 4; *καλόν* I 8, 6 IV 20, 1; 20, 2 V 31, 3 VI 36, 3; *καλῶς* IV 24, 2; 26, 4 VI 42, 3; 44, 1 VII 44; 58, 3 IX [35, 1]; 41, 1 X 7, 2; 13, 1 XI 16, 1 XII 5, 1; 36, 3
καλύπτειν VI 59, 2 IX 28, 4; *καλύπτεσθαι* VII 34, 2
κάματος VII 51, 2

INDEX VERBORVM

- κάμνειν* II 7, 2 VI 55 VII 74
κάμπτειν XII 22
κανών V 22, 2 X 2, 3
καπηλικός IV 28
καπνός V 29, 2 X 31, 3 XII 27, 1; 33, 2
καρδία II 3, 3 VII 13, 3
κάρπιμος VII 40 XI 6, 3
καρπός III 2, 4 IV 23, 2 V 6, 3 VI 30, 4 IX 10, 1; 10, 3; 42, 11 XI 1, 1
καρπούσθαι XI 1, 1
καρτερεῖν [I 16, 31]
καρτερικός VII 66, 2
καταβάλλειν X 34, 4; *καταβάλλεσθαι* III 4, 4 IV 36, 3
καταβῶν VII 68, 1
κατάγεσθαι III 3, 6
καταγελάσθαι VIII 50, 1
καταγίνεσθαι I 17, 22 IV 32, 5 VI 13, 4
καταγνώσκειν VIII 50, 1 X 36, 2; *καταγνώσκεσθαι* V 5, 5 X 1, 4
κατάγνωσις I 14, 6
καταγοητεύεσθαι VI 13, 4
καταδεής VII 72
καταδρύπτειν VI 20, 1 XII 16, 1
καταθάπτειν IX 14, 2
καταθρασύνεσθαι X 14, 2
καταιώνησις V 9, 1
καταιτιᾶσθαι V 5, 4
καταιτίσις I 16, 14
κατακείσθαι V 1, 1
κατακόπτειν III 3, 3
κατακόρως I 16, 19
κατακοσμεῖσθαι VII 37
κατακρατεῖν III 6, 5; *κατακρατεῖσθαι* VII 55, 4
κατακρίνειν IX 29, 7 XII 16, 1; *κατακρίνεσθαι* IX 35, 2
καταλαμβάνειν III 3, 2; 8, 2 XI 18, 8 XII 28, 1; 28, 2; *καταλαμβάνεσθαι* I 16, 8 <V 37> XI 1, 2 XII 7
καταλείπειν VII 29, 7; 58, 2 VIII 31, 3 IX 20 X 11, 2 XI 20, 6 XII 1, 2; 1, 5; *καταλείπεσθαι* III 1, 1 [V 37] VI 16, 4; 41, 2 [XII 7]
καταλήγειν IV 20, 1 IX 31, 2
καταληκτικῶς <VII 13, 3> IX 42, 11
καταληπτικός IV 22 IX 6; *καταληπτικῶς* I 9, 8 [VII 13, 3] XI 18, 9
κατάληψις VI 30, 5
κατάλληλος V 8, 2; 8, 11 VII 2, 1
καταλύειν IV 48, 4
καταμέμφεσθαι VIII 9
καταμερίζειν XI 2, 1
καταμύνειν IV 29, 2 X 34, 6
καταναγκάζεσθαι IV 45
καταναλίσκειν IV 1, 2; *καταναλίσκεσθαι* IV 21, 4
κατανοεῖν VIII 1, 4 [XII 24, 3]
καταξιούν V 19
καταπαύειν XII 23, 2
κατάπανσις XII 23, 5
καταπίνειν VII 19, 2
καταπίπτειν VIII 57, 4
κατάπλασμα V 9, 1
καταπλήττεσθαι XI 9, 2
καταπνικνούσθαι V 9, 1
κατάρα VIII 51, 2
καταρᾶσθαι III 7, 1 VIII 53, 1 X 34, 3
καταριθμῆσις IV 45
κατασκέπτεσθαι XII 24, 3
κατασκενιάζειν VI 40, 1; 40, 2 IX 1, 1; *κατασκενιάζεσθαι* V 1, 1; 5, 4; 16, 3 VI 16, 5; 40, 1 VII 13, 1; 55, 2 VIII 50, 1 IX 26; 42, 13 X 7, 2; 35, 3 XI 20, 6
κατασκευάσθαι IV 20, 2 X 33, 7
κατασκευή I 16, 25 III 9, 1 IV 32, 4 VI 16, 4; 44, 5 VII 20; 53; 55, 2; 55, 3; 55, 5 VIII 11; 12; 39; 41, 2; 45, 1 IX 42, 13 X 33, 2 XI 5
κατασμικρύνεσθαι VIII 36, 3
κατάστασις X 1, 3
κατατάσσειν VI 42, 3 VIII 35, 2; *κατατάσσεσθαι* V 13, 2 VIII 25, 4 XI 20, 3
κατατρίβειν III 4, 1
κατατυγχάνειν X 12, 1
καταφύρεσθαι VIII 20, 2 IX 17
καταφεύγειν VIII 48, 3; 48, 4
καταφιλεῖν XI 34
καταφρονεῖν II 2, 2 IX 3, 1; 28, 5 XI 2, 1; 13, 1; 14 XII 24, 3; 34
καταφρόνησις IV 50, 1 XI 2, 2; 13, 1 XII 34
καταφρονάττεσθαι VII 3, 2 IX 41, 1
καταχεῖσθαι VIII 57, 1
καταχρίεσθαι III 3, 4
καταχωννύναι IV 33, 1
κατεντείνεσθαι IV 3, 9; 32, 3 VI 26, 1 XII 27, 2
κατεξαναστατικός VIII 39

INDEX VERBORVM

κατεξανίστασθαι V 15, 4
κατεπιδείκνυσθαι XI 13, 2
κατεργαστικός I 15, 4
κατέχεν V 33, 4 IX 3, 7; κατέχε-
σθαι I 17, 8
κατηφής I 15, 6
κατιέναι VI 47, 1
κατοίκῃσις IV 3, 8
κατοικίδιος XI 22
κατολισθάνειν VIII 57, 3
κατόρθωσις V 14, 2
κάτω I 16, 27 III 2, 5 V 5, 3 VI
17, 1; 46 VII 1, 2 IX 28, 1 X
33, 5
κατωφερής XI 20, 2
καυματίζεσθαι VII 64, 3
κεγχραμῖς X 17
κείσθαι IV 50, 3 V 15, 3 VI 47, 5
VII 67, 2 VIII 1, 3; 34, 1 IX
32, 1 X 6, 1; 34, 1 XI 18, 3; 26
κελεύειν VII 37 XII 4, 2; κελεύε-
σθαι VII 66, 2
κενόδοξος V 1, 6
κενός II 11, 2 III 3, 6; 14 IV 32,
4; 33, 3 V 33, 2; 33, 4 X 24;
κενόν IV 3, 7 XI 1, 3
κενοσπονδία VII 3, 1
κένωσις [VII 32]
κερδαίνειν IV 18; 26, 5
κερκίς X 38, 4
κεφάλαιον XI 18, 19
κεφαλαγία I 16, 23
κεφαλή VI 20, 1 VIII 34, 1
κηδεμονικῶς I 9, 5
κήδεσθαι III 4, 7 VII 70, 1 VIII
8 IX 3, 6
κηδέειν IV 48, 2
κήπος XII 27, 2
κῆρ XI 31
κηρός VII 23, 1
κίβδηλος IV 28 XI 15, 1
κιβώτιον VII 23, 2
κίναυδος V 10, 3 VI 34
κινδυνεύειν VII 45 VIII 49, 3
κίνδυνος VII 44
κινεῖν V 19; 28, 3 X 38, 4; κινεῖ-
σθαι IV 3, 6 V 10, 5 VI 14, 2;
16, 4 IX 12
κίνημα II 8
κίνησις V 10, 5; 26, 1 VI 17, 2;
38, 3 VII 55, 4; 60, 1 VIII 26, 2
IX 41, 1 X 8, 2; 33, 3 XI 2, 1;
20, 5
κλάδος XI 8, 1; 8, 3; 8, 6
κλαίειν V 33, 2

κλανθυμυρίζεσθαι XII 16, 2
κλείειν III 16, 2
κλέπτειν III 15 X 13, 2
κλίμα VIII 21, 3
κλινάριον XI 18, 3
κλίνη X 13, 2
κλινίδιον X 28, 2
κλύδων XII 14, 4; 14, 5
κόγχη VI 13, 1
κογχύλη [VI 13, 1]
κοιμάσθαι V 1, 7 IX 40, 7
κοιμίζεσθαι IV 49, 1
κοινονημοσύνη I 16, 8
κοινός II 10, 1 III 16, 3 IV 4, 1;
4, 2; 20, 2; 29, 3 V 3, 2; 8, 9; 25,
2; 34, 2 VI 35, 2; 36, 2; 45, 3; 58
VII 9, 2; 53 VIII 7, 1; 46, 2 IX
1, 6; 1, 9; 1, 10; [9, 4]; 10, 3 X
8, 2 XI 10, 3 XII 30, 2; 32, 3;
κοινόν I 16, 24; 17, 5 V 35 VI
44, 2; 44, 3 VIII 12; [41, 4] IX
9, 1; 41, 2 X 6, 3; 34, 5 XI 21,
3; κοινῇ VII 5, 3 X 6, 4 XI
13, 4
κοινωνία III 11, 5 V 16, 3; 16, 4
VII 5, 2 X 24 XI 8, 2; 8, 4;
19, 1 XII 26, 1
κοινωνικός III 4, 3 IV 33, 3 V 1,
7; 6, 6; 6, 8; 29, 2; 30, 1; <34, 2>
VI 7; [16, 10]; 30, 4 VII 52; 55,
3; 64, 1; 67, 3; 72 VIII 2, 2; 7, 1;
12 IX 6; 23, 2 XI 21, 3; 37, 1
XII 20, 2; 30, 6; κοινωνικῶς V
6, 6 VI 14, 2; 23, 1 IX 31, 2
XI 4
κοινωνός III 11, 4 V 6, 6 X 36, 4
κοινοφελής I 16, 4 III 4, 1; 4, 4
IV 12, 2
κολάζεσθαι III 8, 1
κολακεία I 9, 7; 16, 13
κολακεύειν IV 32, 1 V 5, 4 XI 18,
20; κολακεύεσθαι X 8, 6
κόλπος XII 22
κόμπος I 17, 5
κομψεία III 5, 1 IV 51, 2
κομψός III 8, 3 VIII 34, 3
κόνης IX 36, 1
κόπος IV 51, 2 IX 3, 8
κοπρία VIII 51, 2
κορέννυσθαι IX 2, 2
κοσμῶς III 7, 4; 16, 3 VIII 30 X
31, 4
κοσμοποιία VII 75, 1
κόσμος II 3, 2; 4, 2; 11, 2; 12, 1;
16, 1 III 3, 4; 11, 2 IV 3, 5; 3,

INDEX VERBORVM

- 12; 4, 1; 23, 1; 27, 1; 27, 2; 29, 1; 29, 3; 40 V 1, 1; 1, 2; 8, 4; 8, 10; 13, 2; 13, 4; 21, 1 VI 15, 1; 24; 25; 36, 1; 38, 1; 42, 1; 42, 2; 44, 6; 56 VII 9, 1; 9, 2; 25; 75, 1 VIII 11; 15; 18, 1; 18, 2; 49, 4; 50, 1; 52, 1; <52, 2>; 55 IX 1, 4; 1, 7; 10, 1; 19; 28, 1; 32, 2; 35, 2; 42, 1; 42, 2 X 6, 3; 7, 1; 9, 3; 15, 2; 21, 1 XI 1, 3 XII 1, 5; 23, 3; 35
- κράζειν* X 28, 1 XI 6, 2
- κρατεῖν* I 15, 1 II 5, 3 IX 9, 11 X 8, 5 XII 6, 2
- κρατιστεύειν* V 30, 2
- κράτιστος* V 21, 1; 21, 2
- κρεάδιον* V 33, 6 XII 2, 3
- κρεανομεῖν* VIII 51, 2
- κρείττων* I 15, 9 II 17, 4 III <3, 6>; 6, 1; 6, 2; 6, 6 IV 20, 1 V 16, 5 VI 30, 13 VII 5, 2; 66, 1 IX 9, 5; 40, 5 X 15, 4; 33, 7 XII 19, 1; τὸ κρείττον III 6, 6 V 16, 5; 30, 1 VII 55, 2 IX 9, 6; 9, 8; 9, 9 XI 10, 3; 18, 2; κρείττον adv. VII 5, 2
- κρεμάννυσθαι* XII 1, 5
- κρίμα* IV 3, 4 V 19 VIII 47, 1 XI 11
- κρίνειν* IV 11; 39, 3 V 3, 1 <VI 41, 2> VII 72 VIII 39; 48, 2 X 30, 1; 32, 2 XII 34; κρίνεσθαι I 16, 1
- κρίως* XI 18, 1
- κρίσις* III 6, 7 VI 52, 2 VII 16, 3; 68, 2; 68, 3 VIII 16, 2; 28, 2 XI 3, 2; 9, 1; 16, 2; 18, 12
- κριτής* IX 18
- κροκύφαντος* II 2, 2
- κροτεῖν* VIII 52, 3; κροτεῖσθαι VI 16, 2; 16, 3
- κρότος* VI 16, 3
- κρύπτειν* VII 34, 2; κρύπτεσθαι X 9, 2
- κτᾶσθαι* I 16, 21 V 12, 4 VI 14, 1; 15, 4 VIII 1, 2; 58, 2 IX 1, 6 X 11, 1
- κτείνειν* VIII 51, 2
- κτῆνος* V 11
- κτῆσις* V 10, 3
- κυβερνᾶν* VI 55 VII 64, 1
- κυβερνήτης* VIII 15
- κυκεών* IV 27, 1 VI 10, 1 IX 39, 1
- κύκλος* II 13, 1 VI 17, 1
- κυκλοτερής* VIII 41, 5 XII 3, 4
- κύλινδρος* X 33, 3; 33, 5
- κύμα* IV 49, 1
- κυνίδιον* V 33, 2 VII 3, 1
- κυνοφορεῖν* IX 3, 2
- κυρία* VIII 56, 2
- κυριεύειν* <III 3, 6> IV 1, 1 V 26, 1
- κύριος* VII 75, 1 [VIII 37, 1] X 25, 1; κυρίως IX 10, 2 XII 3, 2
- κυριοῦν* [XII 3, 2]
- κύων* V 6, 4 VI 16, 5 X 8, 6
- κῆδον* XI 28
- κωλύειν* I 17, 11 II 9 III 12, 2 IV 49, 5 V 13, 4; 29, 2 VI 58 VII 68, 2 VIII 32, 1; <41, 4>; 47, 3 IX 11, 2 X 32, 2 XI 9, 1 XII 25; κωλύεσθαι VIII 32, 3 X 33, 1
- κόλυμα* V 20, 3 VIII 32, 3; 35, 2; 57, 4
- κόλυσσις* VI 50, 2
- κολυτικός* IX 9, 3
- κωμικός* V 12, 2
- κωμωδία* XI 6, 4; 6, 5
- κωμωδός* XII 36, 2
- λάβρος* I 16, 29
- λαγίδιον* X 10, 1
- λαλεῖν* VIII 30 IX 41, 1
- λαμβάνειν* I 7, 1; 8, 7; 14, 2 II 4, 1 V 12, 1 VI 13, 1 VIII 33; 35, 1 X 7, 7; 7, 8 XI 18, 19; 18, 24; 28; λαμβάνεσθαι VI 45, 3
- λαμπάς* I 17, 5
- λάμπειν* IV 33, 2; λάμπεσθαι XI 12
- λαμπρός* IV 1, 2 X 31, 6
- λανθάνειν* II 10, 2 VII 64, 3 X 7, 3; 9, 2 XI 15, 5; 16, 2
- λατρεύειν* III 3, 6
- λέγειν* I 12; 15, 5; 16, 17; 16, 29 II 9; 11, 1; 16, 5; 17, 2 III 4, 1; 4, 4; 6, 2; 8, 2; 11, 1; 11, 4; 12, 1 IV 3, 2; 10, 1; 18; 19, 2; 23, 3; 24, 3; 33, 2; 41; 46, 4; 47; 48, 1; 49, 4; 51, 1 V 5, 1; 6, 7; 8, 3; 8, 5; 10, 4; 31, 1 VI 13, 5; 42, 1; 53; 55 VII 13, 2; 13, 3; 15; 16, 1; 16, 3; 44; 64, 4; 68, 3 VIII [5, 2]; 19, 1; 29, 1; 49, 1; 49, 2; 52, 1 IX 1, 10; 3, 8; 9, 11; 11, 2; 29, 7; 39, 2; 40, 4; 40, 5; 41, 1 X 11, 3; 14, 1; 14, 2; 21, 1; 32, 1; 33, 1; 33, 7; 35, 1; 35, 4; 36, 2; 38, 1 XI 1, 2; 8, 6; 13, 1; 15, 1; 19, 1; 28; 34; 39 XII 1, 4; 3, 3; 17, 1; 29, 2; 36, 3; λέγεσθαι I 6, 2; 10, 2 II 15 III 11, 1; 16, 3 IV 20, 2 V 3, 1; 6, 7; 6, 8; 8,

INDEX VERBORVM

- 1; 12, 2; 12, 3 VI 53 VII 4; 30
VIII 1, 6; 57, 2 X 7, 1; 7, 9; 21, 2;
33, 1 XI 6, 3; 6, 6; 21, 2 XII 30, 5
λείως V 26, 1 X 8, 2; *λείως* IV 3, 6
λειτουργία V 31, 3 VI 28
λέξις IV 33, 1 VII 4
λευκός II 13, 3
λέων III 2, 5 VI 36, 3
λήγειν VII 70, 2 XII 31, 1
λήθη II 17, 2 IV 3, 7; 33, 1 VII
6; 21
λήξις IX 21, 4
ληρείν II 7, 2
ληστής V 10, 3 VI 34 X 10, 2 XI
18, 13; 36
λίαν IV 36, 3 VI 13, 3 VII 24, 1;
† 31, 4; 67, 1 X 7, 9; 8, 4 XI 18,
10 XII 27, 1
λιβανωτός IV 15
λίθος [II 2, 2] V 8, 3 VI 14, 1
VIII 46, 1 IX 9, 6; 17 X 33, 5
λιποτάκτης XI 9, 2
λιτός I 3, 2 VI 30, 11
λίτρα VI 49
λογάριον I 7, 2
λογίζεσθαι III 1, 1 V 6, 1 VIII
44, 2 IX 3, 3; 22, 2 X 36, 4 XI
18, 13; *λελογισμένος* <I 16, 29> X
12, 1 XI 3, 2
λογικός II 16, 6 III 6, 4; 6, 7; 9, 1
IV 3, 4; 4, 1 V 6, 7; 14, 1; 16, 3;
28, 3; 29, 2; 34, 2 VI 14, 1; 14, 2;
44, 5 VII 11; [28]; 55, 4; 55, 5;
64, 1; 68, 3; 72 VIII 7, 1; 35, 1;
35, 2; 39 IX 1, 1; 8, 1; 9, 7; 16
X 2, 2; 28, 2 XI 1, 1; 1, 4; *λογι-
κόν* III 4, 7; 6, 7 IV 4, 2; 29, 3
V 16, 5 VII 13, 1; 13, 2; 55, 2
VIII 35, 1; 41, 4 X 2, 3; 8, 6 XI
39; *λογικώς* VI 14, 2
λογισμός III 1, 2
λόγος I 8, 2 II 5, 2; 10, 2; 16, 6
III 4, 9; 6, 1; 12, 1 IV 4, 1; 5;
12, 1; 13; 14; 16; 19, 3; 21, 2;
24, 1; 29, 2; 29, 3; 30; 32, 1; 33, 3;
46, 3 V 3, 1; 8, 12; 9, 2; 14, 1;
20, 1; 27, 2; 28, 2; 28, 3; 32, 2 VI
1, 1; 5; 18, 2; 23, 1; 24; 30, 5; 35,
1; 35, 2; 50, 1; 58 VII 8; 9, 2; 10;
11; 13, 1; 24, 2; 41; 44; 48; 53
VIII 30; 32, 3; 40, 2; 40, 3; [48, 2]
IX 1, 10; 10, 3; 12; 42, 9 X 7, 5;
12, 2; 31, 5; 32, 2; 33, 4; 33, 5; 33,
6 XI 1, 5; 6, 3; 9, 1; 18, 1; 30
XII 4, 1; 31, 2; 35
λοιμός IX 2, 3; 2, 4; 2, 5
λοιπός II 11, 3; 16, 2 III 11, 2;
11, 3 IV 33, 2 VI 20, 2 VII 55,
2 VIII 19, 1; 34, 1 IX 28, 2 X
33, 6 XI 10, 4 XII 29, 3; 33, 2;
λοιπόν III 16, 3 IV 3, 6; 3, 9;
20, 1; 49, 6 VI 42, 3 VII 56
VIII 1, 3; 48, 3 X 26, 1; 26, 2 XI
6, 5; [16, 2]
λούεσθαι VII 18, 2 VIII 24
λούστης I 16, 26
λύθρος II 2, 2 III 3, 6 VIII 38
X 8, 4
λύκος [XI 33]
λυκοφιλία XI 15, 5
λυπεῖν IV 44 VII <16, 1>; 16, 2
VIII 40, 1; 40, 3; 42; 47, 3; *λυ-
πείσθαι* VI 18, 2 VII 16, 3 VIII
47, 1; 47, 3; 47, 4 IX 40, 2 X
25, 2; 25, 3; 28, 1 XI 18, 14
λύπη II 10, 2; 10, 3 IV 49, 6 XI
18, 14; 18, 23; 20, 5
λύρα IV 20, 3
λύσις II 17, 4 V 10, 6 [VIII 57,
4] XII 24, 2
λυσιτελής X 6, 5
λυσοδόμητος VI 57, 1; 57, 2
λυτικός XI 19, 1
λύχνος IV 1, 2 VIII 20, 3 XII 15
μαγγάνευμα VII 51, 1
μάθημα IV 30
μαθηματικός IV 48, 1
μαθητής VI 30, 5
μαίνεσθαι XI 33; 38
μάκαρ X 8, 5
μακάριος VII 46
μακροδόμος VI 30, 10
μακρός I 8, 3 V 23, 3 X 1, 2; 36, 5
μάλα VI 30, 6
μάλη V 28, 1
μάλλον I 15, 8 II 10, 3 IV 14;
20, 2; 47; 49, 3 V 1, 7; 15, 5 VI
25; 35, 2; 40, 2 VII 13, 2 VIII
22, 2; 44, 2; 47, 3; 49, 4 IX 2, 4;
9, 4; 13; 40, 2; 42, 8 X 6, 4; 38, 4
XI 20, 7; 29 XII 4, 1; 4, 3; *μά-
λιστα* I 14, 2; 16, 21 II 12, 1;
16, 1 III 4, 2 IV [3, 1]; 3, 2; 32,
4; 46, 3 VI 13, 4; 44, 2 VII 66, 2
VIII 56, 2 IX 3, 5; 42, 10 X
31, 3 XI 6, 3; 15, 5; [16, 1]; 18, 3;
19, 1
μανθάνειν I 8, 7 IV 31; 49, 5 VII
2, 3 XI 18, 9

INDEX VERBORVM

μανικός V 17 XI 18, 24
 μανιώδης VIII 17, 1
 μαντεία IX 27, 3
 μάγμαρον IX 36, 1
 μαρτυρεῖσθαι VII 62, 1
 μάστιγς III 5, 2
 μαστίγιον X 38, 4
 μάτην III 4, 2
 μαχαίριον IV 20, 3
 μάχεσθαι IX 1, 4; 1, 5 XI 39 XII 31, 2
 μεγαλείος V 5, 2
 μεγαλοπρεπής VII 35
 μεγαλοφροσύνη III 11, 2 V 18, 2 X 11, 1
 μεγαλόφρων VI 47, 4; μεγαλοφρόνως VI 23, 1
 μεγαλοφυγία V 9, 4
 μεγαλόφυγος IV 49, 5
 μέγας III 4, 4 IV 47; 48, 1 VII 35 X 10, 1 XII 27, 1; 32, 3; 36, 1; μείζων II 10, 3 IV 1, 2 XI 6, 1; μέγιστον III 7, 2; μεγάλως X 8, 6
 μεθιστάμαι V 20, 3; μεθίστασθαι IV 21, 2 VIII 25, 4
 μέθοδος X 11, 1
 μειλίχιος I 15, 3 [VI 30, 5]
 μείλιχος [I 15, 3] VI 30, 5
 μειράκιον I 16, 7 V 11 IX 21, 2
 μέλας II 13, 3 IV 18; 28
 μέλει II 11, 2; 11, 3 III 7, 3; 14 VI 10, 3 VII 38
 μελετᾶσθαι I 16, 25
 μέλι V 6, 4 VI 57, 1
 μέλισσα V 1, 2; 6, 4 VI 54 X 8, 6 XI 18, 17
 μέλλειν I 17, 2; 17, 5; 17, 15 II 14, 1; 14, 6 III 14 IV 17; 24, 1 VI 44, 1 VII 46; 70, 2 VIII 37, 1; 37, 2; 44, 2; 56, 2 IX 3, 5; 42, 7 X 1, 3; 2, 1; 2, 2; 21, 1 XI 19, 1 XII 11; μέλλον II 2, 4; 14, 4 V 23, 2 VI 32, 3 VII 8 VIII 36, 2 XII 1, 2; 3, 3
 μέλος VII 13, 1; 13, 2
 μελόδριον VII 68, 1
 μέμφεσθαι VI 16, 9; 30, 7; 41, 1; 42, 2 VII 14, 2; 58, 1; 62, 2 VIII 17, 1; 17, 2 IX 1, 6; 39, 1; 42, 10 X 1, 4 XI 32 XII 12; 24, 1
 μέμψις V 3, 1
 μένειν V 5, 3; 18, 2; 29, 2 VII 45 VIII 18, 2; 41, 5; 49, 4; 51, 2 X 8, 5; 31, 6 XI 11; [20, 3]

μενετικός I 16, 1
 μερίζειν VII 29, 5; μερίζεσθαι IX 8, 1
 μεριμνᾶν VII 16, 3
 μερισμός II 12, 3 VIII 7, 2
 μέρος II 3, 2; 4, 2; 9; 12, 4; [16, 2] III 1, 1; 2, 2; 4, 1 IV 3, 4; 14; 20, 1 V 13, 2; 24; 26, 1 VI 20, 2; 42, 3; 42, 4 VII 13, 3; 19, 1; 33, 2 VIII 7, 2; 24; 34, 2; 34, 4; 34, 5; 35, 2; 55 IX 22, 2; 23, 2; 32, 2; 39, 1 X 6, 1; 6, 2; 6, 3; 6, 4; 7, 1; 7, 2; 7, 3; 7, 4; 11, 1; 13, 2; 17; 29 XI 1, 2; 2, 2; 19, 2; 20, 4 XII 23, 3; 30, 5; 32, 1; 36, 3
 μέσος VII 1, 2; 31, 1 VIII 2, 1 X 34, 1 XI 6, 5; τὰ μέσα III 11, 5 V 36, 1 VI 45, 3 [IX 42, 13] XI 10, 4
 μεστός II 3, 1 VII 1, 2 IX 29, 2 X 8, 4
 μεταβαίνειν IV 32, 2 V 6, 4 VI 7; 50, 2 X 30, 1
 μεταβάλλειν II 17, 5 IV 3, 11; 21, 2; 36, 1 V 13, 2 VI 4; 47, 3 VII 18, 2; 18, 3; 25 VIII 6, 1; 18, 2; 25, 3; 50, 2 IX 28, 4; 29, 6; 36, 2 X 7, 4; 7, 8; 11, 1; 31, 3 XI 17 XII 21, 2; 23, 3
 μετάβασις VIII 32, 3
 μεταβολή II 3, 2; 17, 5 IV 3, 11; 14; 21, 2; 36, 1; 42 V 13, 2; 13, 3; 23, 2 VII 18, 1; 18, 2; 47, 1; 49, 1 IX 1, 10; 19; 21, 2; 21, 3; 21, 4; 28, 5; 29, 6; 32, 2; 35, 1 X 18 XI 35
 μετάγειν IV 12, 1
 μεταγενής VI 18, 1
 μεταγινώσκειν I 17, 14
 μεταγωγή IV 12, 2
 μεταδιδάσκειν IX 11, 1; 42, 6 XI 18, 16
 μεταδιδόναι I 7, 8
 μεταδοτικός I 3, 1
 μεταλαμβάνειν I 17, 17
 μετανοεῖν VIII 2, 1; 10; 35, 2
 μετάνοια VIII 10
 μεταξύ IV 47
 μεταπτωτικός XI 10, 4
 μετάπτωτος V 10, 2 [XI 10, 4]
 μετάστασις V 33, 5 VII 32
 μετατιθέναι VIII 6, 1; μετατίθεσθαι IV 1, 1; 12, 1 VI 21, 1 VIII 16, 1
 μεταφέρειν VIII 41, 3 XI 2, 2

INDEX VERBORVM

- μετεῖναι* XI 18, 21; 30
μετέχειν IV 4, 1; 4, 2 V 24 VII 9, 2 IX 9, 1
μετεωρολογικός I 17, 22
μετέωρος XII 24, 3
μετιέναι V 10, 3 VI 47, 2 IX 21, 2; 21, 3
μετοικίεσθαι X 8, 5
μετονομάζεσθαι X 8, 1
μέτοχος II 1, 3 IX 9, 4
μετρεῖσθαι [I 16, 25]
μέτριος VI 14, 1
μέτρον V 1, 4
μέτωπον XI 15, 3
μηδαμοῦ I 15, 6; 16, 10; 16, 15 XI 4; *μηδαμῶς* VIII 57, 4 IX 1, 1; *μηδαμῇ* [I 15, 6]
μηδέν, τό IV 4, 3 X 31, 3
μηδέποτε I 17, 16 X 38, 2 XII 1, 5
μηκέτι II 2, 2; 2, 4 III 9, 1; 14 VII 26, 3; VIII 9; 54, 1 X 16; 32, 2; 33, 5 XII 5, 1
μήκιστος II 14, 2 III 10, 2
μήποτε IV 24, 1; 33, 3 VII 55, 4; 65 X 8, 1
μήτηρ I 3, 1; 7, 5 V 4 VI 12, 1 IX 21, 3 X 7, 8
μήτρα IV 36, 3 X 26, 1
μητρυνιά VI 12, 1
μικρός [IV 50, 3]
μικρός II 16, 6 III 6, 3; 10, 2; 13, 1 IV 1, 2; 32, 3; 50, 3 V 33, 2 VI 36, 1 VIII 2, 1 IX 29, 5 X 34, 6
μυμείσθαι III 2, 6 IX 29, 7 XI 10, 1
μίμησις XI 6, 5
μυμνήσκεσθαι II 4, 1; 9; 14, 1; 14, 5 III 4, 7; 4, 8; 13, 1 IV 3, 9; 6, 2; 19, 1; 19, 2; 32, 5; 46, 1; 46, 2; 49, 6 V 9, 3; 24; 33, 6; 36, 2 VI 26, 3; 42, 4; 50, 2 VII 31, 4; 58, 3; 63, 2; 64, 3; 67, 2 VIII 14, 2; 15; 16, 1; 25, 4; 29, 2; 48, 1 IX 11, 1 X 3, 3; 6, 2; 6, 3; 8, 2; 8, 6; 33, 8; 38, 1 XI 2, 2; 16, 2; 18, 19
μίμος X 9, 1
μυσεῖν III 7, 1 IV 3, 4 VI 41, 1 IX 27, 1 XI 8, 3; 13, 2
μισθός IX 42, 12
μνήμα VIII 31, 3
μνήμη I 2 II 12, 1 IV 19, 1; 19, 2 VI 7 VII 10 IX 30, 2
μνημονεύειν IV 35 VII 64, 2 VIII 21, 2; *μνημονεύεσθαι* I 16, 30 IV 35 VII 75, 2 VIII 21, 2; 25, 3
μόγης V 10, 4
μοῖρα III 4, 6; 16, 4 V 37 XI 19, 2
μόλις V 10, 4
μολύνεσθαι III 8, 1 X 8, 4
μονή [XII 3, 4]
μονή <XII 3, 4>
μονομάχος XII 9
μονοτονχί I 17, 11
μόνος I 16, 24 II 12, 3; 13, 1; 17, 3 III 2, 6; 4, 3 IV 3, 10; 36, 3; 37 V 9, 3; 10, 6; 19 VI 41, 2; 44, 6 VII 7, 2; 31, 4; 44 VIII 7, 1; 55 IX 9, 10; 41, 3 X 8, 5; 28, 2 XI 18, 18; 20, 4 XII 2, 1; 5, 1; *μόνον* I 3, 1 III 1, 1; 1, 3; 4, 7; 6, 7; 10, 1 IV 10, 1; 12, 1; 12, 2; 18; 21, 3; 24, 5; 45 V 5, 5 VI 16, 7; 32, 3 VII 5, 3; 17, 3; 20; 58, 3 VIII 5, 2; 7, 1; 36, 3; 54, 1 IX 3, 7; 5; 9, 10; 12 X 2, 1; 14, 2; 27, 2; 32, 2; 38, 3 XI 9, 1; 18, 13; 20, 4 XII 1, 2; 1, 5; 3, 2; 3, 4; 26, 2; *μόνωνς* VII 57
μόριον II 12, 4 IV 39, 3 V 8, 13; 11; 26, 2 X 8, 2; 38, 4
μῦθος VIII 25, 3 XII 27, 1
μυθώδης IV 33, 1
μῦθα X 10, 1
μυθίδιον VII 3, 1
μύλη X 35, 3
μύξα IX 29, 2
μυξάριον IV 48, 3 VI 13, 1
μυριάς III 3, 3
μυρίος II 14, 1 IV 17 VII 49, 2
μυρίος IV 48, 1 V 23, 2 IX 26; 30, 1 XII 30, 1; 30, 2; 30, 3
μύρμηξ V 1, 2 VII 3, 1
μῦς XI 22
μυστήριον IV 5
μωρός IV 44 V 23, 3; 36, 3 VII 73
νάγκα X 9, 1
ναρκᾶν VII 69
ναύτης VI 55
νεάζειν IX 3, 2
νεαρός I 16, 23 VII 25 VIII 50, 2 XII 23, 3
νεκρός II 12, 1 IV 21, 2; 41 VI 13, 1 IX 24 X 33, 6 XII 33, 2
νεκροῦσθαι VII 2, 1
νέμειν X 25, 2 XII 11; *νέμεσθαι* III 4, 6
νέος I 17, 9; 17, 15 IV 36, 1 VI 15, 1 XI 1, 3; 6, 5
νεοσσοτροφία IX 9, 6

INDEX VERBORVM

νεότης VIII 1, 1 IX 21, 2
νέρθε II 13, 1
νεύειν III 2, 5
νεύρον II 2, 2 XI 18, 21
νευροσπαστεῖν X 38, 1 XII 19, 1;
νευροσπαστεῖσθαι II 2, 4 III 16, 2 VI 16, 1 VII 3, 1
νευροσπαστία VI 28 VII 29, 2
νήσος X 8, 5
νήφειν I 16, 15 IV 26, 6
νοεῖν V 8, 5 VI 30, 6; *νοεῖσθαι* IV 10, 2
νοερός [I 16, 23] II 12, 1 III 7, 4 IV 5; 29, 2 VII 9, 2; 55, 4; 72 VIII 2, 2; 7, 2; 41, 2; 54, 2 IX 8, 1; 9, 4; 39, 1 XI 20, 4 XII 3, 3; 30, 4; *νοερόν* IV 4, 1; 4, 2; 4, 3 VII 72 VIII 54, 1 IX 9, 10 XII 2, 1
νόησις VII 13, 2; 30
νομίζειν III 16, 2 IV 47 VI 19; 40, 2 IX 34, 1 XI 19, 1
νομικός IV 4, 2
νομιστί VII 31, 4
νομοθετική IV 12, 1
νόμος I 16, 21 III 11, 4 IV 4, 1; 20, 2 VII 9, 2 X 11, 4; 13, 2; 25, 1; 25, 2; 33, 8 XI 1, 4 XII 1, 4; 36, 1
νοσεῖν III 3, 1 IV 32, 1 VIII 21, 1; 49, 3 [IX 41, 2]
νόσος I 8, 3; 15, 2; 16, 31 III 3, 1 IV 44 V 8, 1 IX 41, 1; 41, 2
νόστιμος II 15
νοῦς II 1, 3 III 3, 6; 4, 3; 7, 2; 16, 1; 16, 2 V 27, 2; 30, 1 VI 40, 2; 40, 3; 51 VII 30; 66, 3 VIII 16, 2; 41, 2; 41, 5; 60 [IX 22, 2] X 11, 3; 24; 33, 4 XI 1, 3 XII 3, 1; 14, 4; 14, 5; 26, 1; 26, 2
νύκτωρ III 4, 8
νυστάζειν VI 2, 1 VII 64, 3
νωθεία V 5, 5

ξενίζεσθαι VII 58, 1 VIII 15
ξένος II 17, 2 IV 29, 1; 46, 3 VII 66, 3 VIII 14, 2 IX 42, 8 XI 24 XII 1, 5; 13
ξέσμα VIII 50, 1
ξηρός IX 9, 3
ξίφος XII 9
ξύλον VI 14, 1 VII 18, 2 IX 9, 6

ὄγδοος XI 18, 14
ὀδεύειν V 14, 2; [34, 1] [VI 17, 2]

ὀδηγεῖν VII 55, 1
ὀδός III 16, 4 IV 46, 2 V 3, 2; 14, 2; 20, 3 VI 22 VII 66, 2 VIII 50, 1; *ὀδῶ* I 9, 8 III 11, 2 V 34, 1 VI 17, 2; 26, 3
ὀδούς II 1, 4 IX 3, 2 X 35, 4
ὀδύρεσθαι <VIII 45, 2>
ὀζόστομος V 28, 1
ὄθεν I 17, 16 II 17, 4 IV 24, 4 VI 15, 4 VII 49, 2
οἷεσθαι I 9, 6; 15, 9 VI 42, 1 VII 35; 44 IX 29, 2 X 7, 9
οἷησις IV 12, 1 IX 34, 2 XII 27, 2
οἰκεῖν I 17, 15
οἰκείος I 17, 1 [III 7, 4] V 14, 2; 20, 1; 31, 1 VI 19; 27, 1; 27, 2 VII 18, 1 VIII 12; 31, 1 IX 10, 1 XI 18, 22; *οἰκείον* IX 9, 5 X 33, 2; 36, 7 XI 13, 4; *οἰκείως* IV 45 V 12, 2; 12, 4 IX 1, 2 X 6, 1; 6, 4
οἰκειότης IV 45
οἰκειοῦσθαι I 6, 5 III 2, 6
οἰκείωσις III 9, 2
οἰκέτης V 31, 1
οἰκησις VI 30, 9
οἰκία III 4, 8; 11, 2 VII 1, 2 XII 2, 3
οἰκογενής [I 16, 17]
οἰκονομεῖν V 32, 2
οἰκονομία IV 19, 2; 51, 2 XI 18, 8
οἶκος I 4, 2; 7, 4; 9, 2 VIII 57, 3 IX 9, 7; *οἶκοι* III 4, 8; *οἶκοθεν* I 7, 8
οἰμώζειν X 28, 2
οἶος I 7, 5; 11; 13, 2; 17, 11 II 12, 1; 16, 3 III 4, 8; 5, 2 IV 3, 8; 33, 3; 38, 40 V 8, 9; 16, 1; 19, 31, 2 VI 8; 13, 2; 15, 3; 18, 1; 30, 3; 30, 11; 42, 4; 59, 1 VIII 35, 2; 36, 1; 44, 2 IX 3, 2; 3, 5; 9, 8; 14; 18; 26; 34, 1 X 1, 4; 8, 4; 13, 2; 16; 19, 1; 19, 2; 19, 3; 26, 1; 27, 2; 31, 5; 33, 2 XI 3, 1; 6, 3; 6, 4; [13, 2]; 15, 4; 17; 18, 3; 28 XII 3, 4; 24, 2; 27, 2; *οἶός τε* VI 48, 2; 53 VII 49, 2 VIII 13; 32, 1 IX 1, 5 X 37, 1; *οἶον* I 16, 21; 16, 31 II 16, 1 III 2, 2; 6, 4; 11, 3 IV 5; 20, 2; 45 V 12, 2; 16, 2; 23, 2 VI 13, 1; 14, 1; 20, 2; 30, 9; 47, 4; 48, 1 VII 16, 1; 60, 2; 65 VIII 21, 1; 25, 2; 31, 2; 51, 2 IX 9, 6; 21, 1; 21, 2 X 18; 30, 1; 34, 2 XI 16, 2; [18, 1] XII 30, 5; 36, 2

INDEX VERBORVM

- οἶχεσθαι II 4, 2 VII 24, 2
 ὀκνεῖν I 15, 6
 ὀλεσθρος XI 25
 ὀλιγοδεής I 5, 2 V 5, 2
 ὀλίγος I 8, 2; 16, 20; 16, 24 II 5, 3
 III 6, 5; 10, 1 IV 6, 2; 24, 1; 24, 2;
 33, 1 V 10, 1; 24 VI 14, 1; 30, 9
 VII 22, 2; 23, 1; †31, 4; 67, 2;
 <75, 1> VIII 5, 1; 25, 3 IX 9, 3
 X 8, 5; 15, 1; 19, 3 XI 6, 5; [16,
 2]; 18, 10 XII 35
 ὀλιγοχρόνιος V 10, 3 VII 1, 3; ὀλι-
 γοχρόνιον X 34, 5 XII 24, 3
 ὀλιγώρως I 13, 1; 16, 20
 ὀλικῶς XI 16, 2; 18, 17
 ὀλόκληρος V 8, 13
 ὄλος II 17, 1 III 3, 3; 4, 4; 6, 1
 IV 3, 2; 3, 8; 31; 32, 3; 33, 2; 48, 1;
 50, 3 V 5, 2 VI 46 VII 58, 2;
 60, 2 VIII 21, 3; 31, 1; <31, 2>;
 31, 3; 36, 1 IX 19; 21, 4; 32, 1;
 32, 2 X 11, 2; 17; 27, 2 XI 1, 2;
 1, 3; 2, 2; 6, 6; 8, 1; 8, 2; 8, 3 XII
 29, 2; 32, 2; 36, 3; ὄλον II 3, 2; 9;
 11, 5 III 2, 5; 4, 5; 11, 1; 11, 2
 IV 3, 5; 21, 2; 25; 26, 4; 36, 1;
 46, 3 V 8, 1; 8, 11; 8, 12; 10, 6;
 30, 1; 32, 2 VI 1, 1; 9; 13, 3; 42,
 3; 45, 1 VII 5, 2; 10; 18, 1; 18, 3;
 19, 1; 23, 1; 25; 55, 1; 66, 3; 75, 1
 VIII 1, 1; 5, 1; 6, 1; 26, 2; 34, 5;
 50, 2 IX 1, 1; 1, 2; 1, 4; 22, 1;
 22, 2; 28, 2; 29, 1; 35, 1; 39, 1 X
 6, 1; 6, 2; 6, 3; 7, 1; 7, 2; 7, 4; 7, 5;
 11, 2; 20 XI 1, 3; 5; 6, 6; 8, 4;
 13, 4; 18, 2; 20, 1; 20, 3; 21, 1
 XII 23, 3; 23, 4; 23, 5; 26, 1; 29, 1;
 ὄλον adv. IV 26, 5; 48, 3 IX
 28, 3 X 26, 2; ὄλως II 10, 3 IV
 5; 6, 2; 33, 2; 49, 4 V 1, 2; 8, 4;
 10, 5 VI 16, 9; 30, 6; 47, 5 VII
 1, 2; 2, 2; 16, 3; 24, 1 VIII 29, 1;
 44, 3 IX 40, 10; 42, 6 X 16; 33,
 8 XI 2, 2; 8, 6; 15, 4; 18, 9 XII
 27, 2
 ὀλοσχερῶς I 7, 7 V 36, 1 IX 3, 3
 ὀμαλής VI 30, 5
 ὀμβρος X 21, 1
 ὀμλεῖν IV 46, 3
 ὀμλία I 9, 7 VIII 51 IX 41, 1
 ὄμμα IV 29, 2 VII 58, 1 X 27, 2;
 33, 5 XI 15, 3; 15, 6
 ὀμνύειν VI 44, 4
 ὀμογενής V 21, 2 VI 14, 2; 37 VII
 9, 2 IX 9, 1 X 6, 1; 6, 4
 ὀμογνώμων IX 1, 9
 ὀμοδογματεῖν IX 3, 6 XI 8, 7
 ὀμοειδής II 14, 5 VI 37 VII 26, 2;
 49, 2 X 27, 2; ὀμοειδής VI 46 XI
 1, 3 XII 24, 3; ὀμοειδῶς IX 35, 1
 ὀμοθαμνεῖν XI 8, 7
 ὀμοιος I 16, 8; 17, 5; 17, 17 III 1, 1
 IV 36, 1; 49, 1 V 6, 3 VI 16, 1
 VII 18, 3; 61 X 1, 3; 8, 4; 28, 1;
 28, 2; 38, 3 XI 8, 6; 18, 7; [21,
 3]; 21, 4 XII 9; 16, 1; 16, 2;
 ὀμοιον I 8, 3 VI 30, 12 VIII
 20, 3 IX 10, 2; ὀμοίως IV 32, 3
 V 21, 2 VI 24 VII 18, 3; 58, 2
 VIII 16, 1; 41, 1; 41, 2; 47, 3 IX
 9, 2; 9, 4; 32, 2 X 34, 3; 35, 3
 XI 9, 1 XII 23, 2
 ὀμοῖωμα VI 48, 2
 ὀμολογεῖν VIII 36, 1
 ὀμολογία <XI 21, 3>
 ὀμολογουμένης III 4, 7
 ὀμόνοια V 30, 2
 ὀμότονον I 14, 3
 ὀμοῦ [VI 25]
 ὀμόφυλος VIII 26, 2 XII 30, 6
 ὀμφαξ XI 35
 ὀνειδίξην XI 19, 2
 ὀνειδιστής VI 30, 8
 ὀνειδιστικῶς I 10, 2 XI 13, 2; 18, 18
 ὀνειρος I 17, 20 II 17, 2 VI 31
 IX 27, 3
 ὄνομα III 11, 1 IV 6, 2; 33, 1 V
 33, 1 VI 26, 1 IX 30, 2 X 8, 1;
 8, 3; 8, 5; 8, 6
 ὀνομάζειν VI 25; ὀνομάζεσθαι V 14,
 2 VI 47, 5 IX 1, 3 X 8, 3
 ὄντως IV 20, 2
 ὄνυξ VI 20, 1 X 8, 4
 ὄξύς I 8, 3 VI 47, 4 VIII 38
 ὀπίσω IV 50, 5 XII 7
 ὀποίος II 2, 3; 9 III 4, 8; 11, 1;
 11, 2 IV 11 V 8, 1; 12, 1 VI
 15, 4 VIII 29, 1; 57, 3 IX 10, 3;
 27, 1 XI 1, 1; 18, 3; 21, 2 XII
 7; 24, 2; 27, 1
 ὀπός IV 6, 1 XII 16, 2
 ὀπον III 10, 2 IV 39, 2 V 16, 2;
 16, 3 VI 13, 3; 47, 3 VII 29, 7;
 53 VIII 45, 1; 50, 2; 52, 1 X 8,
 5; 23, 1 XI 1, 1; ὀπονδή X 31, 2;
 ὀπονδῆποτε V 37
 ὀπτάσθαι III 2, 2
 ὀπώρα IV 44
 ὀπως [I 17, 22] III 6, 7 VI 10, 3
 [VII 70, 2] [IX 40, 8]; ὀπωςσύν

INDEX VERBORVM

- IV 20, 1 XI 21, 3; *ὅπως*τιοῦν III 7, 3 V 19
δράν I 8, 4; 8, 6 II 5, 3; 12, 3; 14, 5 III 2, 6; 6, 1; 11, 2; 15 IV 3, 9; 3, 11; 11; 26, 1; 32, 1 V 25, 1; 30, 2 VI 13, 2; 13, 5; 18, 1; 30, 1; 35, 1; 37; 45, 2 VII 1, 1; 2, 3; 4; 18, 3; 25; 26, 1; 34, 1; 46; 49, 2; 65 VIII 1, 3; 3, 2; [5, 2]; 19, 2; 34, 1; 39; 41, 3; 43; 44, 1; 48, 4; 50, 1; 57, 3 IX 3, 8; 8, 2; 9, 10; 9, 11; 18; 27, 1; 27, 2; 29, 7; 33, 1; 37, 2; 40, 6; 42, 8 X 15, 3; 26, 3; 31, 1; 31, 5; 35, 1 XI 1, 1; 1, 3; 6, 2; 12; 13, 1; 13, 2; 28 XII 1, 4; 2, 1; 2, 3; 5, 5; 10; 18; 24, 3; 28, 1; 29, 1; *δράσθαι* II 8 IV 43 V 31, 3 VI 46 XI 11
δρατικός IX 8, 2
δρατός X 35, 1 XII 28, 1
δργάνιον X 38, 2
δργανον III 13, 1 VI 40, 1 VII 5, 2 IX 41, 3
δργή I 9, 9 V 28, 3 IX 24 X 30, 2 XI 18, 12; 18, 14; 18, 21; 18, 23; 20, 5
δργια III 7, 2
δργίεσθαι II 1, 3; 16, 3 V 22, 2; 28, 1 VI 26, 2; 57, 2 VII 17, 3; 26, 1 X 8, 5; 25, 2; 25, 3 XI 18, 14; 18, 20
δρέγεσθαι VI 50, 2 [VIII 45, 2]
δρεινός XI 22
δρεξίς V 34, 2 VIII 7, 1; 28, 2 IX 7 XI 37, 2
δρεωκόμος VI 24
δρθός III 5, 4; 6, 1; 12, 1 IV 18 V 9, 1 VII 2, 3; 12 XI 1, 5; 9, 1 XII 35; *δρθῶς* II 10, 3 VI 21, 2 X 33, 7 XI 18, 4
δρθότης V 14, 2
δρθοῦσθαι III 5, 4 VII 12
δρθρος V 1, 1
δρίξειν XII 36, 4
δρκος III 5, 2
δρμάν III 1, 2 IV 1, 2 VI 27, 1; 36, 2; 44, 1; 50, 2 VII 75, 1 VIII 35, 2; 41, 4 IX 1, 10; 28, 2; 29, 4 XII 31, 1; *δρμασθαι* II 10, 3 V 14, 2
δρμή II 2, 4; 7, 2; 16, 6 III 6, 2; 16, 1 IV 22; 40 V 3, 2; 20, 2; 37 VI 16, 1; 50, 3 VII 4; 62, 2; 75, 1 VIII 1, 6; 7, 1; 16, 2; 28, 2; 41, 1 IX 1, 10; 7; 21, 1; 31, 2 X 6, 4; 26, 2 XI 21, 4; 37, 1 XII 17, 2
δρμητικός VI 28 VII 55, 4; *δρμητικός* III 16, 2
δρμητόν IX 28, 2
δρνίς VI 13, 1
δρος IV 3, 2 X [15, 2]; 23, 1; 23, 2 XII 30, 1
δρος II 4, 2 III 11, 1 V 33, 6 VII 64, 2 XII 23, 3
δρνγοκοπεῖν I 6, 3
δρνγοτροφεῖν [I 6, 3]
δρχησις XI 1, 2; 2, 1
δρχηστής V 1, 6
δρχηστική V 1, 6 VII 61
δσάκις I 17, 16 XII 24, 3
δσιος IV 18 VI 30, 4 VII 66, 3 XII 5, 1; *δσιον* VI 30, 5; 44, 4
δσιότης V 9, 4 <XI 20, 6> XII 1, 2; 1, 3
δσάριον II 2, 2 VII 3, 1 IX 36, 1
δστράκιον [II 2, 2]
δσφραντός X 35, 2
δσφρησις X 35, 2
οὔδαμου IV 3, 2; 32, 1 VII 58, 1 VIII 1, 4; 1, 5; 5, 1 X 31, 2 XII 21, 1; *οὔδαμῶς* VIII 51, 2 [IX 1, 1]
οὔδέπω IV 3, 11 V 33, 1 VII 70, 2 X 11, 2
οὔδέτερον V 13, 1
οὔερνάκλος I 16, 17
οὔμενον IV 49, 2
οὔπω IV 37 VII 13, 3; 14, 2; 25 VIII 41, 4 IX 2, 3
οὔρανός XI 27, 1
οὔρος VII 51, 2
οὔσία II 17, 1 III 11, 1 IV 40 V 10, 5; 23, 2; 24; 32, 2 VI 1, 1; 4; [30, 4]; 38, 2; 49 VII 9, 2; 10; 19, 1; 23, 1; 25; 35; 68, 3 VIII 7, 2; 50, 2 X 9, 3; 17 XII 30, 2; 32, 2
οὔσιῶδες VIII 11
οὔφειλεν VI 44, 1; 44, 3 IX 42, 8 XI 15, 3
οὔφελος VII 44 X 38, 4
οὔφθαλμιᾶν V 9, 1 X 35, 1
οὔφθαλμος III 2, 6; 15 VI 15, 2 VIII 43 IX 42, 12 X 26, 3; 35, 1; 35, 4
οὔφρος IV 48, 1
οὔχετός VII 51, 1
οὔχεύειν X 19, 1
οὔχη [XII 27, 1]

INDEX VERBORVM

- ὀχλείσθαι* VI 52, 1
ὀχληρός V 2
ὀχλησις IV 3, 10
ὀχλος III 16, 3
ὀχλοκαρής I 16, 15
ὀχυρός VIII 48, 3
ὄψιμος IV 23, 1
ὄψις III 15 XII 16, 1; 28, 1
ὄψον VI 13, 1

παγκρατιαστής XII 9
παγκράτιον XI 2, 1
πάγος VII 66, 2
παθολογείν VIII 13
πάθος I 9, 9; 17, 13 II 13, 2 III 2, 5; 4, 4 VII 66, 3 VIII 48, 3 IX 41, 1 XII 19, 1; 30, 6
παίγνιον IX 24
παιδαγωγείν IX 29, 7
παιδαγωγία VI 16, 6
παιδαγωγικός XI 6, 4
παιδαγωγός V 9, 1 X 36, 2
παιδαριώδης IV 28
παιδεύεσθαι X 14, 1
παιδικός IX 21, 2
παιδίον I 17, 7; 17, 19 II 12, 3 V 11; 33, 2 VI 57, 1 VIII 49, 3 IX 24 XI 23; 33; 34
παιδοτροφεῖν IV 32, 1
παῖς I 6, 7 III 2, 6 IV 46, 5 VII 41 XI 6, 3
πάλα IV 33, 1 V 5, 5; 16, 4 VI 47, 5 VII 6 VIII 25, 3 IX 30, 2
παλαιός VII 1, 2 XI 26
παλαιστική VII 61
παλιγγενεσία XI 1, 3
πάνιν I 15, 6 II 2, 3 III 2, 3 IV 19, 1; 32, 2 V 6, 4; 9, 1; 13, 2; 16, 3 VI 13, 1; 31 VII 2, 3; 25; 50, 1 VIII 31, 3; 34, 3; 34, 4; 34, 5; 50, 2 IX 28, 4; 36, 1 X 26, 2; 36, 6 XI 6, 3; 8, 4; 20, 3
παλλακή I 17, 3
παμμυγής VII 48
πανούργος VI 47, 4 IX 42, 3
παντάσων V 10, 1 X 8, 5 XI 37, 2
πανταχοῦ VI 30, 5 VII 54 X 15, 2; 33, 2; 33, 3 XII 26, 1
παντελής IV 33, 1 XII 5, 1
πάντη VIII 54, 2; 57, 1
παντοδαπός VI 47, 1
παντοῖος VI 47, 1 IX 30, 1 XI 18, 13; παντοῖως VII 70, 1 IX 27, 3

πάντως I 16, 8 IV 47; 50, 3 VI 27, 2; 42, 3; 44, 3 VII 49, 2; 70, 1 IX 40, 3 XII 23, 3
πάνν III 1, 2 XII 5, 1
πανύστατον X 36, 2
πάππος I 1; 17, 1; 17, 3 IX 21, 3
παραβαίνειν III 7, 1 V 10, 7 IX 1, 1
παραβάλλεσθαι X 8, 4
παράγγελμα XI 26
παράγεσθαι V 6, 7 XI 6, 1; 6, 4
παράδειγμα I 8, 4; 9, 2
παραδέχεσθαι V 12, 3 VI 42, 3
παραδιδόναι I 8, 6; παραδίδοσθαι VII 6
παραζητεῖν XII 5, 5
παράθειν VI 15, 2
παραινεῖν [X 6, 5] XI 18, 16
παραιτεῖσθαι I 12; 16, 28
παραίτημα [III 11, 1]
παρακαθῆσθαι VIII 37, 1
παρακαλεῖν X 8, 4
παρακείσθαι [X 1, 1]
παράκλησις [I 15, 1]
παρακολονθεῖν II 8 V 6, 6 VII 3, 2; 4; 24, 2
παρακολούθησις III 1, 3
παρακολονθητικός V 9, 5; παρακολονθητικῶς VI 42, 1
παρακρατεῖσθαι XI 20, 1
παραλαμβάνειν IV 46, 5 X 2, 2; 26, 1; 26, 2 XI 6, 4 XII 36, 2; παραλαμβάνεσθαι XI 6, 5
παραλέγειν V 3, 1
παραλείπειν V 6, 8
παραληρεῖν III 1, 2
παραλογιστής VI 13, 4
παραμένειν III [5, 2]; 11, 3 VI 40, 2
παραμυθεῖσθαι V 10, 6
παρανομεῖν X 25, 1
παραπαιδαγωγεῖν <IV 12, 2>
παραπέμπειν I 8, 7 II 17, 3 VIII 57, 4 X 9, 1
παραπέτασμα III 7, 1
παραπέτεσθαι VI 15, 2
παράπηγμα IX 3, 5
παραπλήσιος [IV 12, 2]
παραρροήγνυσθαι III 2, 2
παρασκευή IV 5
παράστημα III 11, 1
παράταξις III 3, 3 XI 3, 2
παρατάττεσθαι VIII 48, 1
παράτηρεῖν X 2, 1; 2, 2
παρατήρησις III 4, 1
παρατρέπεσθαι III 16, 4
παρατρέχειν VI 3

INDEX VERBORVM

παράτριψις VI 13, 1
παραινυγχανειν IV 3, 11
παράφέρειν III 6, 5 XII 14, 5; *πα-
 ραφέρεισθαι* IV 43
παραφορά V 23, 1
παραφυλάσσειν III 2, 1 IV 10, 1;
 10, 2 VI 45, 2 VII 4 IX 9, 11
 XI 19, 1
παραχρημα III 4, 3
παραχωρεῖν VII 5, 2
παραχωρητικός I 16, 21
πάρεγγυς V 23, 2
παρεῖναι I 16, 16 III 12, 1 IV 12,
 1 VI 44, 4 VII 27, 1; 27, 2 VIII
 2, 2 IX 6; 40, 2 X 1, 3; 12, 1;
παρόν II 2, 4; 14, 3; 14, 6 III 10,
 1; 12, 1 IV 26, 5; 32, 1; 49, 2 VI
 2, 2; 32, 3 VII 8; 27, 1; 54; 68, 3
 VIII 36, 1; 36, 2 XII 1, 2; 3, 4;
 26, 2
παρεισερεῖν VII 54
παρεκδέχεσθαι V 6, 7
παρεκτρέπειν VII 51, 1
παρελθόν XII 1, 2
παρέλκειν IV 24, 5
παρεμπόρευμα III 12, 1
παρενδέχεσθαι [V 6, 7]
παρενθυμείσθαι V 5, 5 VI 20, 2
παρέχειν I 9, 9; 15, 8; 16, 16 II
 7, 1; <12, 2> III 5, 3 IV 21, 2;
 34 VIII 61 XII 16, 1; 27, 2
παρέχεσθαι III 4, 4; 4, 5; 6, 1; 11, 2
 V 5, 2; 5, 3; 15, 4 VI 15, 1 VII
 60, 2
παριέναι <III 12, 1> IV 19, 3 VI
 30, 6 VIII 10
παριστάναι VI 21, 1; *παρίστασθαι*
 VIII 51, 2 X 36, 1 XI 15, 4; 18,
 18
παρόμοιος X 30, 1
παροξύνεσθαι IX 42, 7
παροξυσμός I 16, 23
παρόραμα VII 52
παρορᾶν II 11, 5 V 31, 3 VII 26,
 3 XII 5, 1; *παρορᾶσθαι* V 22, 2
 X 4, 1 XI 13, 2
παρηρησία I 6, 4 III 4, 3 XI 6, 4
παρηρησιαστικῶς VI 30, 13
παρρηγόρησις I 10, 2
παρωχητός II 14, 4 V 23, 2 VI
 32, 3 VIII 36, 2 XII 3, 4
πᾶς passim; τὸ πᾶν II 11, 3 III 9, 1
 IV 27, 2 V 32, 2 VI 40, 3 XII
 [17, 2]; 33, 1; *τὰ πάντα* IV 31
 VII 31, 4 VIII 7, 3 X 25, 2

πάσχειν V 29, 1 VI 46 VII 14, 1;
 [14, 2]; 16, 3; 65; 73 VIII 22, 2
 X 33, 2; 33, 6; 33, 7 XI 17; 25
 XII 1, 4; 16, 3; 23, 1; 23, 2; 32, 3
πατεῖν V 4
πατήρ I 16, 1; 17, 5 V 4 IX 21, 3
πατραλοίας VI 34
πάτριος I 16, 21
πατρίς III 16, 2 VI 44, 6 XII 1, 5
πατρονομείσθαι I 9, 2
παύειν I 16, 7; *παύεσθαι* II 7, 1
 III 3, 6 IV 3, 4 VI 16, 8 VIII
 51, 2; 58, 2 X 33, 2 XI 4; [16, 2]
 XII 1, 5; 18; 23, 1; 23, 2
παῦλα IX 21, 1; 21, 4
παχύς XI 19, 2
πεδίον V 7, 1
πεζός III 3, 3
πειθαρχεῖν V 9, 2 X 14, 2
πείθεσθαι VI 50, 1 IX 2, 3 XI 3, 2;
πείθεσθαι III 4, 5 IX 29, 6 XI
 20, 1
πειθήνιος I 17, 18
πεῖρα IX 2, 3; 14, 1 X 27, 1
πειρᾶν IV 25; *πειρᾶσθαι* I 13, 1 V
 [13, 4]; 26, 2 VI 42, 2; 50, 1 VII
 24, 2 VIII 1, 4 XII 28, 2
πεῖσις III 6, 2 V 1, 2; 26, 1 VI 51
 VII 55, 4 IX 16
πέλαγος VI 36, 1
πέλας XII 4, 3
πέμπτος II 16, 6 XI 18, 8
πένεσθαι I 17, 16
πενία II 11, 6
πέντε XII 36, 1; 36, 3
πέπειρος I 16, 17 IV 48, 4
πεπρωμένη III 8, 2
πεπρωμένος III 3, 2
περαίνειν V 3, 2 VI 26, 3 VII 55,
 6 X 11, 4; *περαίνεσθαι* V 13, 4
 VI 1, 2; 9 VIII 16, 2 X 6, 5
 XI 6, 2
πέρας XI 1, 1
περιαερεῖν IV 24, 3; 24, 5 VI 13, 3
 IX 32, 1 XII 2, 2; *περιαερεῖσθαι*
 IX 32, 2
περιβάλλειν II 1, 3; 11, 2; *περιβάλ-
 λεσθαι* X 23, 2
περιβλέπεσθαι IV 18 V 3, 2 VII
 55, 1 IX 29, 4
περιβολή XII 2, 3
περιγίγνεσθαι VI 44, 2; 59, 1
περιγράφειν V 26, 1 VII 29, 3 IX
 25; *περιγράφεσθαι* II 4, 2 IV 3, 7
περιγραφή XII 30, 3

INDEX VERBORVM

- περιεῖναι* [III 3, 6] VII 56
περιεργάζεσθαι X 2, 3
περιέρχος II 1, 1 III 4, 2
περιέρχεσθαι [II 13, 1] XI 1, 3
περιεσκεμμένως VIII 48, 2
περιέχειν VI 9 VIII 54, 1 X 1, 3;
περιέχον IV 39, 1; *περιέχεσθαι* II
 16, 2 III 7, 3 X 7, 1
περιήθης XII 3, 4
περιύστασθαι I 12 III 4, 2 VI 11
 VII 68, 2 XI 18, 18
περικαταλαμβάνεσθαι IX 9, 11
περικεῖσθαι VIII 27 X 1, 1; 38, 2
 XII 2, 3; 3, 3
περικρατεῖν X 8, 5
περιλαλεῖν I 7, 7
περιλαμβάνειν IX 32, 2 X 1, 3
περιληπτικός XI 10, 2
περιμένειν II 17, 4 III 5, 2; 12, 1
 V 10, 6; 33, 5 IX 3, 3; 3, 4
περινοεῖν I 7, 7 IX 32, 2 XI 1, 3
περιοδικός XI 1, 3
περίοδος V 13, 4; 32, 2 X 7, 5 XII
 1, 1
περιοικεῖν XII 24, 3
περιορᾶν XII 5, 6
περιορίζειν V 26, 1 VII 55, 4; 67, 1
 VIII 36, 3; 50, 2 IX 25
περιουσία VI 42, 2
περιπατεῖν I 7, 4
περιπίπτειν II 11, 3 IX 1, 6
περιπλάττεσθαι X 38, 2
περιπλοκή XII 1, 4
περιποιεῖν VI 16, 7 IX 32, 1; *περι-*
ποιεῖσθαι IX 3, 7
περιπόρφυρος VI 13, 1
περίπτωσις VI 41, 1
περιπτωτικός X 7, 3
περιρρεῖν XII 3, 3
περισκελής IV 28
περισκοπεῖν VII 47, 1
περισπᾶν II 7, 1 IV 3, 7 VI 22
 VII 20 VIII 1, 4
περισπασμός XII 2, 2
περισπούδαστος V 36, 3
περίστασις I 15, 2 IX 13; 41, 2
περιστατικός X 9, 2
περιστροφή X 17
περίτμημα VIII 50, 1
περιτράνω VIII 30
περιτρέπειν V 20, 3
περιτρέφεσθαι VII 68, 1 XII 1, 4
περιτροπή V 20, 2
περιττός IX 32, 1 XI 1, 3
περίττωμα VI 16, 1; 30, 11
περιφέρειν [XII 14, 5]
περιφορά II 7, 2
περίφορος I 15, 1
περιχεῖσθαι IX 2, 4
περπερεύεσθαι V 5, 4
πηγή IV 4, 3; 33, 3 VI 36, 4 VII
 59; 62, 2 VIII 23; 51, 2; 51, 3
 IX 39, 1
πήγνυσθαι VII 60, 1
πηλός VIII 51, 2
πηροῦσθαι V 8, 13
πήρωσις II 13, 3 V 8, 1
πιθανόν III 2, 6 VIII 26, 2; 36, 1
πιθανότης IV 12, 2 V 6, 7
πιθηκισμός IX 37, 1
πίθηκος IV 16
πικρός VI 57, 1 VIII 50, 1
πίνειν V 1, 4
πίπτειν IV 32, 3; 48, 4 V 4 VIII
 18, 1; 20, 2; 57, 3
πιστεύειν I 15, 5 VI 44, 4 VII 46
 IX 42, 11
πιστευτικόν I 14, 5
πίστις III 7, 1; 11, 3 V 33, 3 IX
 42, 11 X 13, 2
πιστοῦσθαι XII 5, 4
πλανᾶσθαι III 14 VI 22 VIII 1, 4
 IX 42, 6
πλάστης III 2, 6
πλάττειν VII 23, 1
πλεγμάτων [II 2, 2]
πλεῖν III 3, 6
πλεονάκης XI 8, 5
πλεονέκτης XI 18, 6
πληγή [VI 20, 1]
πληθος IV 21, 3 VI 14, 1
πληθός VI 14, 1
πλημμελεῖν I 7, 6; 17, 2 V 28, 2;
πλημμελεῖσθαι II 10, 1
πλήν IV 19, 3 V 10, 1 VIII 7, 2
 X 31, 5 XI 8, 4
πλήρης V 31, 3 X 1, 2 XI 1, 2
πληροῦσθαι III 3, 4 [V 8, 13]
πλησίον II 13, 1 IV 18 VII 52
 VIII 56, 1; 56, 2 XI 1, 4; 8, 3;
 18, 6
πλοῦς IX 2, 2; 30, 1
πλουσιακός I 3, 2
πλούτος II 11, 6 III 6, 4 V 12, 3
 VIII 1, 5 IX 11, 2
πνεῖν VII 51, 2
πνεῦμα II 2, 3 IV 3, 6 IX 2, 4
 XII 30, 5
πνευματικόν IV 4, 3 [IX 36, 2] X
 7, 5; 7, 6

INDEX VERBORVM

- πνευμάτιον* II 2, 1 V 33, 6 VIII 25, 4; 56, 1 IX 24; <36, 2> XI 20, 1 XII 3, 1; 3, 3; 14, 5
ποθεῖν [IV 3, 1]
πόθεν IV 4, 2 VII 66, 1 XI 17 XII 28, 1; *ποθεν* II 17, 4 IV 4, 3 VII 48
πόθος XII 31, 1
ποιεῖν I 7, 4 II 11, 1; 11, 4; 16, 5; 17, 4 III 4, 1; 7, 2; 11, 3; 13, 1; 16, 2 IV 1, 2; 4, 1; 7, 8; 9; 10, 2; 13; 18; 21, 2; 32, 4; 36, 1; 46, 4 V 1, 1; 1, 2; 1, 3; 6, 2; 6, 3; 6, 4; 6, 5; 17; 19; 20, 1; 27, 1; 28, 1; 29, 2; 30, 1; 33, 6 VI 1, 1; 2, 1; 5; 8; 10, 4; 13, 3; 15, 4; 16, 10; 18, 1; [20, 1]; 22; 27, 1; 30, 3; 33, 1; 33, 2; 40, 1; 43; 46 VII 5, 2; 5, 3; 13, 3; 15; 16, 2; 16, 4; 17, 2; 20; 22, 2; 25; 30; 64, 1; 73; 75, 2 VIII 1, 6; 4; 11; 14, 2; 17, 1; 17, 2; 26, 1; 34, 1; 34, 5; 35, 2; 37, 2; 48, 1; 50, 2 IX 1, 9; 3, 5; 4; 5; 22, 2; 25; 26; 29, 3; 40, 4; 41, 1; 42, 7; 42, 12 X 2, 1; 3, 3; 7, 3; 7, 9; 8, 6; 13, 2; 21, 1; 24; 26, 2; 29; 30, 2; 31, 6; 33, 2; 33, 6 XI 1, 1; 1, 2; 2, 1; 4; 6, 3; 8, 5; 10, 3; 13, 4; 15, 2; 18, 3; 18, 4; 18, 16; 18, 17; 18, 18 XII 2, 2; 3, 3; 3, 4; 5, 2; 11; 14, 3; 18; 19, 1; 24, 1; 29, 2; 32, 3; *ποιεῖσθαι* III 4, 1; 6, 7; 11, 1 IV 47 VI 18, 2 VII 48; 67, 1; 75, 1 VIII 7, 1; 7, 2; 57, 4 XII 20, 2
ποίησις XI 6, 6
ποιητής [IV 4, 1]
ποιητική I 7, 3; 17, 8
ποιητικός III [6, 4]; 11, 2 VI 52, 2 VIII 14, 2 IX 1, 6; [16] X 11, 1 [XI 18, 7]
ποικιλία I 11, 1
ποικίλος VII 48
ποίησις VI 14, 1 XI 18, 1
ποιόνιον VII 3, 1
ποιός V 8, 3; *ποιόν* IX 25 X 7, 9 XII 30, 2
ποιότης VI 3 IX 25
πολεμεῖν IV 32, 1
πολέμιος VI 41, 2
πόλεμος II 17, 2 IX 9, 7 X 9, 1
πολύ IX 3, 2
πόλις II 16, 6 III 3, 3; 11, 2 IV 3, 5; 4, 1; 4, 2; 23, 3; 29, 3; 48, 1 V 22, 1; 22, 2 VI 44, 6 VII 1, 2 <VIII 31, 2> X 6, 5; 15, 2; 33, 8 XII 36, 1; 36, 2
πολιτεία I 14, 2 II 16, 6 IX 9, 7; 29, 5
πολιτεύεσθαι XII 36, 1
πολίτευμα IV 4, 1; 4, 2 XI 8, 3
πολίτης III 11, 2 IV 3, 9; 4, 1 V 22, 1 X 6, 5; 33, 8
πολιτικός III 5, 2; <6, 4>; 7, 3 IV 24, 1; 29, 2 VI 14, 2; 44, 5 VII 68, 3; 72 IX 12; 16; 23, 1; 29, 2 X 2, 3 XI 21, 3
πολλάκις I 12; 17, 11; 17, 14 III 4, 4 IV 48, 1 V 16, 1; 23, 1 VI 12, 2; 38, 1 VII 1, 1; 13, 2; 24, 2 IX 1, 6; 5 XII 4, 1
πολλοστός IV 47
πόλος VII 50, 1
πολυμαθής I 9, 11
πολυπλήθεια III 7, 2
πολυπράγμων III 5, 1
πολυρρήμων III 5, 1
πολύς I 16, 24; 16, 27; 16, 30; 17, 3; 17, 8; 17, 14 II 5, 3 III 1, 1; 2, 5; 2, 6; 3, 1; 3, 2; 3, 3; 4, 2; 7, 3 IV 15; 24, 3; 32, 5; 48, 1; 50, 2; 50, 3 V 5, 1; 8, 8; 9, 1; 15, 5 VI 14, 1; 16, 8; 16, 9; 18, 1; 20, 2; 25; 41, 1; 47, 6; 49 VII 49, 2; 64, 2; 64, 3; 68, 1; 75, 2 VIII 1, 1; 2, 2; 49, 1 IX 2, 4; 21, 3; 25; 32, 1; 42, 12 X 33, 3; 36, 3 XI 18, 7; 18, 8; 18, 9; 18, 13; 21, 3; 29 XII 2, 2; 5, 1; 21, 1; 35; *οἱ πολλοί* III 6, 4 V 12, 1; 12, 2; 12, 3 VI 16, 3 XI 23
πολυτίμητος V 33, 2
πολυτροπία XII 24, 3
πολυνύμητος IV 33, 1 VII 6
πολυχρόνιος II 14, 5
πομπή VII 3, 1
πομφόλη VII 20, 3
πονείν <VIII 21, 1> IX 12
πονηρία III 4, 4 VIII 29, 1
πόνος II 11, 6; 12, 1; 16, 4; 17, 4 III 3, 6; 4, 4 IV 3, 6 V 31, 3 VI 33, 1; 33, 2 VII [33, 1]; 33, 2; 64, 1; 64, 2; 64, 3; 64, 4 VIII 8; 14, 2; 28, 1; 41, 3 IX 1, 6; 1, 7; 1, 9 XII 8; 34
πορεία <X 15, 2>
πορεύεσθαι V 1, 1; 4 X 33, 4
πορίζεν II 5, 1; 5, 2
πορνεύειν [VIII 21, 1]
πόρνη V 10, 3; 28, 4

INDEX VERBORVM

- πέρρωθεν* I 16, 12 IX 23, 2
πορφύρα IV 20, 3 VII 15 IX 36, 1
ποσάκις II 4, 1
πόσος II 4, 1 III 11, 3; 15 IV 3, 4; [3, 8]; [21, 2]; 32, 3; 47; 48, 1 V 5, 3; 31, 3 VI 23, 2; 25; 35, 1; 56 VII 19, 2 VIII 1, 4; 3, 2; 11; 31, 3 X 9, 3; 19, 3; *ποσος* IV 21, 2
πόστος IV 3, 8 V 24 XII 32, 1
ποταμός II 17, 2 IV 43 V 23, 2 VI 15, 2
πότε IX 3, 4 X 9, 3; *ποτε* I 9, 9; 15, 9; 16, 29 II 2, 1; 4, 2 III 3, 3; 4, 4; 7, 1 IV 3, 4; [3, 7]; 50, 3 V 6, 8; 10, 5; 11; 37 VI 10, 3; 13, 2; 18, 1 VII 27, 2 VIII 34, 1; 34, 2 IX 1, 7; 27, 2; 29, 3; 35, 2; 37, 3 X 1, 1; 1, 2; 1, 4; 24; 36, 2 XI 6, 5; 6, 6; 8, 6 XII 1, 5; 4, 3; 5, 1; 19; 23, 3
πότιμος VIII 51, 2
ποτόν VII 51, 1
ποῦ I 16, 6 IV 39, 2 V 10, 2 VII 58, 1 VIII 1, 3; 1, 6; 25, 2; 50, 2 X 31, 2 XII 27, 1; 28, 1; *που* IV 50, 3 VIII 34, 1; [34, 2] IX 3, 8 XI 16, 2; 20, 3 XII 2, 3
πούς II 1, 4 V 13, 3, 1 VIII 34, 1 IX 42, 12 X 13, 2
πράγμα I 10, 2; 12; 16, 21; 16, 22; 17, 2 III 1, 1; 1, 3 IV 3, 9; 3, 10; 34; [49, 6]; 50, 4 V 10, 1; 19; 29, 2 VI 3; 13, 2; 13, 3; 23, 1; 30, 5; 39; 52, 2 VII 2, 3; 19, 3; 38 VIII 1, 3; 3, 2; 5, 2; 17, 2 IX 15; [32, 2] XI 6, 3; 11 XII 10
πραγματεύεσθαι VI 32, 3
πραγματίων [XI 2, 1]
πρακτικός IX 29, 2
πραγής X 33, 5
πράξις II 5, 2; 7, 2; 16, 6 III 14 IV 24, 5; 25; 32, 5; 33, 3 V 1, 4; 1, 7; 14, 2; 34, 2; 37 VI 2, 2; 7; 30, 4; 30, 8; 51 VII 11; 58, 3; 74 VIII 1, 6; 2, 1; 12; 32, 1; 32, 3; 51, 1 IX 6; 23, 1; [23, 2]; 31, 2; 42, 11 X 6, 5 XI 1, 2; 9, 1; 9, 2; 18, 9; 18, 11; 21, 4 XII 8; 23, 1; 23, 2; 35
πράος VII 63, 2; *πράον* XI 18, 21; *πράως* VI 26, 1 IX 3, 6 XI 18, 16
πράοτης IX 42, 5 XI 9, 1
πράσσειν I 16, 21 II 5, 1; 9 III 4, 1; 4, 4; 6, 1 IV 24, 1; 24, 2; 24, 3; 40; 51, 1 V 9, 1; 10, 6; 25, 2; 34, 1 VI 21, 1; 44, 4 VII 5, 2; 58, 3 VIII 23; 34, 1; 53, 2 IX 41, 3; 42, 8 X 9, 2 XI 13, 1 XII 1, 4; *πράσσεσθαι* VI 30, 5 IX 41, 3 X 11, 3; 37, 1; *πράττειν* I 15, 5; 17, 2; 17, 9; 17, 14 II 10, 3 III 13, 2 IV 12, 1; 18 V 6, 1 VI 2, 1; 23, 2; 50, 1 VII 36; 44; 55, 2 VIII 5, 2 IX 31, 2; 42, 12; 42, 13 X 6, 4; 8, 5; 11, 3; 33, 1; 35, 4 XII 17, 1; 23, 1; *πράττεσθαι* I 16, 25; 17, 5 V 3, 1 X 12, 1 X 33, 1; *πρακτέα* III 15 VII 55, 1
πρέπον VI 2, 1; 30, 2 VII 13, 3
πρέσβς II 16, 6 V 8, 12 IX 1, 1 X 27, 2 XI 20, 7
πρεσβύτης III 5, 2
πρήσσειν IV 24, 1
προάγεσθαι IV 49, 6 V 1, 1 VI 50, 3
προαγορεύειν III 3, 2
προαδικείσθαι II 10, 3
προαιρεῖσθαι III 7, 2 IX 2, 3 XI 15, 1
προαίρεσις XI 36
προαιρετικόν VIII 56, 1 XII 33, 2
προαιρετός [XII 33, 2]
προαπανδάν VI 29
προαποβαίνειν [XII 15]
προαπολήγειν III 1, 3
προαποσβέννυσθαι III 1, 2 XII 15
προαφίστασθαι [I 16, 9]
προβάλλειν VI 26, 1; *προβάλλεσθαι* I 12
προβάτιον VI 13, 1
πρόβατον [VI 13, 1]
προγενής VI 18, 2
προγίνεσθαι VII 49, 1
προγινώσκεισθαι VII 61
προγνωστικός VIII 25, 2
πρόγονος VIII 31, 1
προδήλως IX 42, 11
προδιοικητικός I 16, 12
προεπινοεῖν V 12, 2; *προεπινοεῖσθαι* V 12, 4
προέρχεσθαι XI 28
προεφίστασθαι [V 19]
προεφορᾶν VII 49, 1
προηγείσθαι IV 45 VIII 49, 1; *προηγούμενον* <IV 1, 2> V 20, 3 VII 55, 3 IX 41, 1
πρόθεσις IV 51, 2
προθεσμία II 4, 1

INDEX VERBORVM

προθυμία III 2, 2
προϊέναι I 17, 8 IV 19, 1 V 12, 4
 VI 17, 2; 26, 1 VII 53 IX 29, 5
 X 6, 5; 12, 1 XI 9, 1 <XII 31, 2>
προϊστασθαι I 16, 17 [VI 46] XI
 18, 1
προκάλυμμα XI 27, 2
προκαταπίπτειν IV 15
προκατασκευάζεσθαι X 5
προκεισθαι I 15, 4 V 14, 2 VII
 7, 1; *προκείμενον* VI 26, 3 VIII
 60 IX 42, 6
προκήδεσθαι III 6, 2
προκόπτειν I 17, 8
προλαμβάνειν <VIII 41, 4> IX 1, 5
προλέγειν II 1, 1 IV 48, 1 VIII
 14, 1 XI 15, 2; *προλέγεσθαι* [XII
 3, 4]
προνοεῖσθαι VI 44, 2
προνοητικόν I 16, 12
πρόνοια II 3, 1; 11, 2 IV 3, 5 VI
 10, 1 [VIII 3, 2] IX 1, 10 XII
 1, 2; 14, 1; 14, 3; 24, 1
προνομία <VIII 3, 2>
προορᾶσθαι II 11, 3
πρόπαλαι III 10, 2
πρόπαππος I 4, 1
προπίπτειν I 17, 2
προπτωτικός XI 10, 4
προσαναπαύεσθαι IV 31 V 9, 2; 10,
 6 VI 7; 12, 2
προσάπτεσθαι IX 9, 12
προσαρτᾶσθαι XII 3, 4
προσγυμνάζεσθαι VI 20, 2
προσδεδεμένος III 8, 3
προσδεῖσθαι VIII 50, 2
προσδιαφέρεισθαι [V 1, 7]
προσδοκᾶν IX 42, 8
προσδοξάζειν VII 64, 2
προσεῖναι II 3, 2 III 11, 1 XII 3, 3
προσεκτικόν XI 37, 1
προσεπιζητεῖν V 6, 3
προσεπιλέγειν VIII 50, 1
προσέρχεσθαι XI 15, 4
προσέτι VI 16, 9 VII 70, 1 VIII
 8; 21, 3
προσέχειν <III 4, 5> VI 55 VII
 58, 3 VIII 22, 1 X 8, 1; 11, 1
προσεχής XI 8, 1; 8, 4; *προσεχῶς*
 IX 23, 2
προσήκειν IV 32, 5
προσηγής I 9, 7 V 9, 4; 9, 5 VIII
 12
προσιέναι [XII 31, 2]
προσιεσθαι X 2, 1

προσίστασθαι VI 46
προσκαθῆσθαι IX 2, 3
προσκοπτεῖν V 12, 3 VI 20, 1 IX
 42, 1 X 30, 1; *προσκοπτεσθαι* IX
 3, 6
προσκορής VI 46
προσλαμβάνειν X 6, 3
προσμανθάνειν II 7, 1
προσοχή I 16, 20 [XI 16, 2]
προσπάθεια XII 3, 4
προσπαθεῖν V 1, 7
προσπαραλαμβάνειν VII 5, 2
προσπατεῖν [V 1, 7]
προσπίπτειν III 2, 6 VII 13, 2; 14,
 1; 19, 3; 68, 3 IX 24; 41, 2 X
 33, 7 XI 7
προσπλέκειν X 7, 9
προσποιεῖσθαι IX 29, 6 XI 13, 2
πρόσπτωσις VII 14, 1
προσπτωτικός [XI 10, 5]
προσρήσσεσθαι IV 49, 1
προσσαιρεῖν I 15, 6
προσσυνοικίζεσθαι IV 21, 2
προστάτης III 5, 2 V 27, 1
προστακτικός IV 4, 1
προστήκειν X 24
προστιθέναι III 2, 4 V 26, 2 XI
 21, 2
προσυνφίστασθαι V 19
προσφέρεισθαι V 31, 1 VII 54 XI
 15, 1; 18, 5
προσφνης VIII 12 X 38, 3
πρόσχημα [VII 24, 1]
προσχερῆσθαι VI 50, 2
πρόσχερσις VII 5, 2
πρόσω IV 50, 5 XII 7
πρόσωπον VI 30, 5 VII 24, 1; 37;
 60, 2
προτέρημα I 16, 21 VI 48, 1
πρότερος VI 10, 2 VII 34, 2; *πρό-*
τερον V 6, 7 VI 30, 6; 47, 3 X
 33, 2 XI 18, 9; 29
προτιθέναι XI 1, 2
προτιμᾶν III 6, 3 XI 1, 4
προτρεπτικός I 7, 2
προφαίνεσθαι III 1, 2
προφασίζεσθαι X 33, 1
πρόφασις V 5, 3
προφέρεισθαι I 10, 2 VI 26, 1
προφυλάττεσθαι II 11, 5
πρόχειρος [I 16, 9] III 13, 1 IV
 3, 10 V 1, 1; 6, 1; 6, 2 VI 48, 3
 VII 1, 1; 64, 1 IX 42, 3 XI 4;
 18, 21 XII 24, 1
προχωρεῖν V 1, 4

INDEX VERBORVM

- πρόωρος* IV 23, 1 IX 33, 2
πρώην VI 15, 4
πρωτιστεύειν VII 55, 4
πρώτος VIII 49, 4 IX 1, 3 X 6, 1;
 37, 2; *πρώτον* adv. I 6, 6 VI 15, 4
 VIII 5, 1; 37, 2; 55 XI 6, 1; 18, 1
 XII 20, 1; 28, 1
πυαίειν VII 22, 1; 62, 2
πτοεῖσθαι I 6, 3 IV 19, 1 VII 3, 1
πτοία X 9, 1 XI 22
πύνειν I 17, 20
πύρεσθαι VIII 45, 2
πωχός IV 29, 2
πυνθάνεσθαι IX 42, 1 X 13, 1 XI
 2, 1
πύρ IV 1, 2; 46, 1 VIII 41, 5 IX
 9, 3 X 31, 6; 33, 3; 33, 5
πυραμῖς V 8, 3
πυρέττειν VIII 15
πυροῦσθαι [V 8, 13]
πυρώδης IV 4, 3; 21, 4 XI 20, 1
πυώδης III 8, 1
πωλοδάμνης VI 16, 5
πώποτε VI 21, 2 VIII 42
πῶρος IX 36, 1
πῶς I 8, 7 II 5, 3; 11, 4; 12, 1
 III 4, 5 IV 21, 1; 21, 2; 25; 40
 V [8, 2]; 23, 3; 30, 2; 31, 1 VI 5;
 26, 1; 27, 1; [35, 1]; 55 VII 2, 1;
 27, 1; 58, 2 VIII 1, 6; 51, 3 IX
 40, 7; 40, 8; 40, 9; 41, 1 X 11, 1;
 23, 1; 27, 1 XI 5; 18, 13 XII 4,
 1; 5, 1; 8; 13; 33, 1; *πως* I 11 II
 10, 2 III 2, 2; 2, 5 IV 21, 4;
 33, 2 V 8, 2; 8, 12 VI 14, 1 X
 6, 1; 6, 4
ραγαδαῖος VIII 57, 4
ράδιος VI 44, 1 VIII 1, 2 XI 16,
 3; *ράδιως* II 8 IV 1, 1 V 12, 2
 VII 26, 3
ράδνυμος I 17, 5
ράσσειν VI 20, 1
ράστώνη X 33, 5; 36, 4
ρέζειν V 31, 1
ρέειν II 3, 1; 17, 1 III 2, 5 IV
 33, 3 XII 2, 1; 26, 2
ρέμβεσθαι II 7, 1
ρέμβος II 17, 1
ρέπειν III 6, 3 IX 9, 2
ρεῦμα IV 43
ρήμα I 10, 2
ρήτορεία †X 38, 1†
ρήτορικῇ I 7, 3; 17, 8
ρήτωρ VI 47, 3
ρίγειν VI 2, 1
ρίπτάζεσθαι V 5, 4
ρίπταστικός I 16, 22
ρίπτειν II 3, 3 III 10, 1 VIII 50,
 2; *ρίπτεσθαι* VII 3, 1
ρόδον IV 44
ρόμβος [II 17, 1] V 36, 2
ροφείσθαι II 3, 2
ρόνδμος VI 11 VII 49, 2
ρόνπαρος II 12, 1 IX 14, 1
ρόπος V 10, 5 VII 47, 2 VIII 24
ρύσις V 10, 5; 23, 3 VI 15, 1
ρώ VII 13, 3
ρώμη X 26, 2
σαίρειν XI 18, 15
σαπρός V 33, 2 XI 15, 1; *σαπρόν*
 VIII 50, 2 IX 36, 1
σαρκίδιον VII 66, 3 VIII 56, 1 IX
 41, 1 X 24 XII 1, 4; 14, 5
σαρκίον II 2, 1; 2, 2
σάρξ V 26, 1 VI 28 X 8, 2
σαφῶς I 8, 6 VI 30, 6
σβεννύναι IX 7; *σβέννυσθαι* IV 1, 2;
 19, 1 VII 2, 1 VIII 25, 4 XI
 3, 1 XII 15
σβέσις V 33, 5 VII 32
σεβασμός IV 16
σέβειν III 9, 1 V 33, 6 VI 10, 5;
 36, 4 XII 28, 1
σεμνός VI 30, 2; 47, 3 X 21, 1;
σεμνόν I 9, 4 V 5, 2; 36, 3; *σεμ-*
νώς XI 3, 2
σεμνότης II 5, 1 X 9, 3
σεμνοτυφία IX 29, 8
σεμνύνεσθαι VI 13, 3
σηκός X 23, 2
σημαίνειν III 15 V 8, 2; 14, 2 X
 8, 2 XI 20, 3
σημαινόμενον VII 4 VIII 22, 1
σημαντικός XI 34; *σημαντικῶς* X
 7, 1
σημειώδης I 17, 5
σήμερον VIII 22, 2 IX 13
σηπεσθαι IV 39, 3
σήψις III 2, 4 X 18
σιγγιλλάριον VII 3, 1
σιδήριον III 13, 1
σίδηρος VIII 41, 5
σίκνος VIII 50, 1
σικχαίνειν V 9, 1
σικχαντός VIII 24
σιτίον X 7, 7
σίτος VII 51, 1
σιωπή X 28, 2

INDEX VERBORVM

σκαιώτης [II 5, 1]; [5, 2]
 σκάλη XI 15, 4
 σκάπτειν VII 59
 σκεδάνυσθαι VI 4 VIII 25, 4 XI 3, 1
 σκέδασις X 18
 σκεδασμός VI 10, 1; 10, 4 VII 32 IX 39, 1 X 7, 5
 σκελετός V 33, 1
 σκέπαρον X 38, 3
 σκέπειν [VII 59]
 σκέπτεσθαι VII 46 VIII 34, 5
 σκευή [VII 53]
 σκευός VI 40, 1
 σκίψις VI 44, 4 VIII 60
 σκηγή VII 3, 1 X 27, 2 XI 6, 1 XII 2, 3; 36, 2
 σκιά XI 24
 σκιάζεσθαι VIII 57, 3
 σκίμπος I 6, 8
 σκοπεῖν III 2, 5 VII 4; [59]; 66, 3 VIII 7, 3 X 12, 1
 σκοπός II 7, 2; 16, 6 VII 4 XI 6, 6; 21, 1; 21, 2; 21, 3
 σκορπισμός [VII 50, 2]
 σκυτεύς VIII 50, 1
 σμαράγδιον IV 20, 3
 σμάραγδος VII 15
 σμήνος VI 54 IX 9, 6
 σμικρός [III 13, 1] VII 44
 σόλοικος I 10, 2
 σορός VIII 37, 1
 σοφιστής I 16, 17; 17, 22 VI 30, 8 VII 66, 2
 σοφιστικός I 7, 2
 σοφός VIII 39 X 36, 2
 σπᾶν VI 15, 4 VIII 54, 2; σπᾶσθαι II 2, 2 IV 3, 9; 32, 4 V 23, 3 VIII 31, 3 IX 27, 2
 σπάνιος I 16, 24
 σπαράσσεσθαι X 8, 4
 σπασμός VI 13, 1
 σπείρειν III 15 IX 3, 2; σπείρεσθαι [XI 12]
 σπέρμα II 1, 3 IV 36, 2; 36, 3 X 26, 1
 σπερματικός IV 14; 21, 2 VI 24
 σπερμάτιον V 4 XII 26, 1
 σπεύδεν III 14 VI 15, 1; 16, 6; 30, 7 IX 9, 1; 9, 4 XI 16, 3
 σπογγάριον V 9, 1
 σποδός V 33, 1 XII 27, 1
 σπονδάζειν VII 3, 2 IX 34, 1; σπονδάζεσθαι V 10, 5; ἔσπονδασμένους III 12, 1

σπονδαῖος IX 1, 6 X 36, 2; 36, 3;
 σπονδαῖα VI 13, 4
 σπονδή IV 33, 3 V 1, 7 IX 9, 10 X 11, 3
 σταγών VI 36, 1
 σταθερός XII 22
 στάσις VI 41, 2 XI 20, 2
 στασιώδης IX 23, 2
 σταφίς XI 35
 σταφυλή XI 35
 σταφύλιον VI 13, 1
 στάχυς III 2, 5 VII 40 XI 6, 3
 στέλλεσθαι I 16, 13 XI 28
 στενάζειν III 7, 2
 στένειν IX 29, 6 X 33, 2
 στενόν IV 3, 7 VIII 57, 3
 στέργειν V 8, 12 VI 44, 3; 49
 στερέμνιον VIII 57, 3 X 7, 5; 7, 6
 στέρεσθαι [III 4, 1] VII 63, 1 X 29 XI 18, 5 XII 31, 2
 στέρημα [XII 24, 2]
 στερητικός [X 1, 1]
 στερίσκειν II 13, 3 VIII 57, 4; στερίσκεσθαι II 14, 6 IX 40, 8
 στεροχτικός X 1, 1
 στήθος III 16, 3
 στήριγμα <XII 24, 2>
 στιβαρώς II 5, 1
 στιγμή II 17, 1 IV 3, 8 VI 36, 1 VIII 21, 3
 στίχος VI 42, 4
 στοιχείον II 3, 2; 17, 4; 17, 5 IV 4, 3; 5; 32, 3 VI 17, 1; 26, 1 VII 13, 3; 31, 4; 47, 1; [50, 2] VIII 18, 2 X 7, 5 XI 20, 3
 στοιχειώδης IV 3, 3 IX 9, 3
 στοίχος II 1, 4
 στολή I [7, 4]; 16, 27
 στόλιον I 7, 4
 στόμα III 2, 5 V 28, 1
 στόμαχος X 31, 6; 35, 3
 στοργή I 17, 6
 στοχαζέσθαι VI 16, 5 VIII 20, 1 X 6, 4
 στοχασμός I 14, 7 [X 31, 6]
 στοχαστικός I 9, 5
 στραγγεία <IV 51, 2>
 στρατεία [IV 51, 2]
 στρατεύμα VII 48
 στρατηγός VI 47, 3 XII 36, 2
 στρατιώτης VII 7, 1
 στρέφεσθαι VIII [48, 1]; 60
 στρουθάριον V 1, 2 VI 15, 2
 στρουθίον [VI 15, 2]
 στρωμάτιον V 1, 1

INDEX VERBORVM

στρωμή VI 30, 9
 συγγένεια II 13, 3 XII 26, 1
 συγγενής I 17, 1 II 1, 3 III 4, 7;
 11, 4 VII 22, 2 VIII 31, 1 IX
 9, 4; 22, 2 XI 9, 2
 συγγίνεσθαι IX 30, 1
 συγγινώσκειν VII 26, 2
 συγγνώμη XI 16, 3
 συγγνωμονικός I 15, 7
 σύγγραμμα III 14
 συγγράφειν I 7, 2
 συγγραφεύς I 17, 22
 συγγυμνάζεσθαι III 1, 2 X 11, 1
 συγκαθεριμᾶσθαι IV 26, 4
 συγκατάθεσις V 10, 2
 συγκατατάττεσθαι VII 9, 1
 συγκατατήκεσθαι V 1, 6
 συγκατατίθεσθαι I 7, 7 IV 3, 6
 VIII 7, 1 XI 37, 1
 συγκεραννύναι VII 67, 1
 συγκιρνᾶσθαι <V 26, 1> IX 9, 5
 συγκληροῦσθαι VI 39
 σύγκλητος VIII 30
 συγκλῶθεσθαι III 4, 5; 16, 3 IV
 26, 4 V 8, 12 VII 57 X 5
 σύγκλωσις II 3, 1 III 11, 4
 συγκοσμεῖν [V 1, 2] VII 9, 1; συγ-
 κοσμεῖσθαι VII 48
 σύγκριμα II 3, 2 VI 10, 2 VII 67,
 1 XI 20, 1
 συγκριμάτιον VIII 25, 4
 συγκρινᾶσθαι [IX 9, 5]
 συγκρίνειν II 10, 1 X 36, 6; συγ-
 κρίνεσθαι II 17, 4 III 11, 1; 11,
 3 [V 26, 1] X 7, 5; 9, 3
 σύγκρισις II 10, 1; 17, 1 IV 5 XII
 24, 2; 36, 4
 συγκροτεῖν V 1, 2
 συγχεῖν V 32, 1 VII 23, 1 VIII
 36, 1; συγχεῖσθαι IX 9, 5
 συγχρῆσθαι VI 50, 2 VII 23, 1
 συγχωρεῖν VI 27, 1 XI 18, 25
 συζῆν V 27, 1 VI 48, 2 IX 3, 7
 σῆιδιον X 10, 1
 συκῆ IV 6, 1 VI 14, 1 VIII 15
 X 8, 6 XII 16, 2
 σῦκον III 2, 3 VIII 15 XI 33
 XII 16, 2
 συλλαγχάνειν VI 39
 συλλαμβάνειν IX 1, 10; 40, 5 X 8, 6
 συλλέγειν V 4
 συλλήβδην VIII 7, 3
 σύλληξις III 11, 4
 σύλληψις I 17, 11
 συλλογισμός I 17, 22 VIII 1, 5

σύλλογος IX 9, 7
 συμβαίνειν II 1, 2; 11, 5; 11, 6 §IV
 10, 1; 26, 4; 39, 3; 39, 4; 49, 2;
 49, 3 V 8, 3; 10, 6; 18, 1; 18, 2
 VI 44, 1; [44, 3]; 45, 1; 58 VII
 58, 1 VIII 23; 27; 46, 1; 46, 2
 IX 1, 10 X 3, 1; 3, 2; 5; 33, 7;
 36, 1; συμβαῖνον II 17, 4 III 2, 5;
 4, 4; 16, 3 IV 1, 1; 10, 1; 26, 4;
 29, 3; 33, 3; 44 V 8, 2; 8, 12 VI
 8 VII 1, 1; 29, 4; 52; 55, 1; 57;
 68, 4 VIII 34, 1; 43; 49, 4 IX
 6; 31, 1 X 3, 1; 7, 4; 11, 2;
 35, 4 XI 6, 1; 20, 6 XII 3, 3;
 24, 1; συμβεβηκός IV 49, 5 VII
 14, 2
 σύμβαμα VII 58, 1
 σύμβασις VII 54 VIII 7, 2 X 5
 συμβιοῦν I 12 V 10, 4 VI 44, 4;
 48, 1 VIII 27
 συμβίωσις IX 3, 8
 συμβλαστάνειν XI 8, 6
 συμβόλαιον XII 5, 1
 συμβούλιον I 16, 9
 σύμβουλος X 12, 1
 συμμένειν IV 21, 2 VI 30, 3 XI
 3, 1; 8, 6
 συμμεταλαμβάνειν IX 41, 1
 συμμετρία IV 32, 5
 συμμηρεύεσθαι III 11, 4 VIII 23
 συμμήρησις IV 40
 συμμημονεύειν III 10, 1 VIII 5, 2
 IX 22, 2 X 31, 3
 συμμοιρᾶσθαι II 5, 2
 συμμονή V 8, 12
 συμπίαθεια V 26, 2 IX 9, 9
 συμπαθής IV 27, 2 VII 66, 3
 συμπαρεῖναι IV 49, 5
 συμπαρεκτείνειν VII 30
 σύμπαρ V 24 VI 25 IX 30, 2
 XII 23, 3
 συμπτέθειν X 1, 3
 συμπεριθεῖν VII 47, 1
 συμπερινοεῖν VIII 36, 1
 συμπεριφαντάζεσθαι X 38, 2
 συμπτῆγνυσθαι VII 23, 2
 συμπίπτειν I 17, 17 VI 48, 2
 συμπληροῦσθαι V 8, 4 VI 26, 3
 συμπληρωτικός IV 2 IX 23, 1 XI
 8, 4; συμπληρωτικόν V 15, 3
 συμπνέειν VIII 54, 1
 σύμπνοια VI 38, 2
 σύμπνους XI 8, 6
 συμπολιτεύεσθαι X 1, 4
 συμπροσπίπτειν [XII 27, 2]

INDEX VERBORVM

συμπροσπίπτειν VII 22, 2 <X 30, 2>
 X 31, 2 XII 27, 2
σύμπτωμα VIII 46, 1
συμφέρειν V 8, 11 VI 44, 5; 45, 1;
 54 VIII 17, 2 X 3, 3; 6, 3; 20;
συμφέρεσθαι XII 23, 5
συμφέρον II 3, 2; 12, 3 III 6, 6;
 7, 1 IV 9 V 16, 3 VI 27, 1;
 27, 2; 44, 4; 45, 3; 54 X 6, 4 XI
 13, 4 XII 23, 4; 23, 5
συμφλναρεῖν IX 41, 2
συμφορά XII 27, 1
συμφορεῖσθαι IV 27, 1
συμφορνεῖν VIII 54, 1
σύμφρων X 8, 1; 8, 2
συμφύεσθαι VIII 34, 5 XI 8, 4
συμφυῆς VII 19, 1
σύμφυλος III 11, 4
σύμφυτος XII 3, 3
συμφωνεῖν VIII 21, 3
συμφωνία IX 23, 2
σύμφωνος VI 16, 10; *συμφώνως* I
 16, 29
συνάγειν V 30, 2
συναγελάζεσθαι VI 16, 1 IX 39, 2
συναγελαστικός XI 18, 17
συναγωγός IX 9, 6
συναίρειν II 17, 2
συναίσθησις VII 24, 2
συναίτιος IV 40
συναναφορά III 13, 2
συναποδημεῖν I 16, 8
συνάπτειν III 12, 1 X 36, 6 XII
 29, 3
συναρμόζειν IV 23, 1 V 8, 3; 30, 1
 VI 39; *συναρμόζεσθαι* III 16, 4;
συνηρμοσμένως IV 45
συναρπάζεσθαι V 36, 1
συναύξειν V 1, 7
συνάφεια IV 45 V 8, 13
συνδειπνεῖν I 16, 8
σύνδεσις III 13, 1 VII 9, 1
συνδιάληψις I 10, 2
συνδιαμένειν <XI 20, 3>
συνδιανίστασθαι [III 2, 5]
συνδρομή I 17, 2
συνδύεσθαι VIII 45, 2
συνειλεῖσθαι VII 28
συνειμαρμένον XII 3, 3
συνεκφέρεισθαι [III 4, 6]
συνέλκεσθαι VIII 51, 1
συνεμφέρειν III 4, 6; *συνεμφέρεισθαι*
 III 4, 6
συνεμπορά [III 13, 2]
συνεξάπτεσθαι IX 9, 3

συνεπιβάλλειν III 11, 2
συνεπιιδόναι IV 34
συνεπιθρηνεῖν VII 43
συνεπικοσμεῖν III 2, 5
συνεπιμαρτύρησις I 10, 2
συνεργᾶν X 21, 1
συνεργεῖν VI 14, 2; 42, 1; 42, 2 IX
 11, 2; 40, 3
συνεργητικός [VI 42, 3] [IX 42, 13]
συνεργία II 1, 4 VII 13, 1
συνεργός VI 42, 1; 42, 3; 43 VII
 19, 1
συνέρχεσθαι VIII 34, 4
σύνεσις III 1, 1
συνετός VII 60, 2
συνέχεια V 8, 13; 16, 2
συνέχειν III 10, 1 X 1, 3 XII 30,
 5; *συνέχεσθαι* VI 14, 1; 40, 2 IX
 35, 2
συνεχής V 23, 2 VI 12, 1; *συνεχῶς*
 I 12 IV 3, 3; 3, 11; 40; 48, 1 V
 27, 1 VI 11; 47, 1 VII 47, 1;
 62, 1 VIII 29, 1 X 17; 27, 1;
 31, 3 XI 26 XII 27, 1
συνήθεια IX 10, 2
συνήθης I 13, 1; 16, 23 IV 33, 1;
 44 VI 30, 11 VII 1, 3 VIII 6, 2
 IX 14, 1 XII 5, 1
σύνθεσις V 8, 3 VIII 32, 3
συνθήκη IX 9, 7
συνιέναι V 6, 8 VI 42, 3
συνιζάνειν XI 12
συνίστασθαι <III 2, 5> V 13, 1
 VIII 20, 3 X 7, 4; 12, 2 XI 8, 4
 XII 3, 1; 30, 6
συννείν IV 34
σύννευσις IX 9, 10
σύννησις IV 40
συννοεῖν V 28, 2
συννοικίζεσθαι [IV 21, 2]
σύνολος VII 68, 3
συνορᾶν X 12, 1 XII 24, 3
συνουσία VI 13, 1
συντάττειν V 8, 1; 8, 2; 8, 6; 8, 7;
 8, 12; 30, 2; *συντάττεσθαι* IV 45
συντείνειν III 1, 1 VII 5, 3
συντέλεια V 8, 9; 8, 12
συντελείσθαι VII 18, 2 X 9, 2
σύντευξις III 11, 4
συντηρεῖν VII 60, 2
συντιθέναι VIII 32, 1
σύντομος IV 51, 1
συντρέπεσθαι X 24
συντρέχειν XI 12
συντηγχάνειν II 1, 1

INDEX VERBORVM

- σύρρους* IX 9, 2; 9, 10
σῶς III 2, 5
συσπᾶν IV 48, 1
συσπουνδαστικός I 16, 21
συστέλλειν I 17, 5
σύστημα VII 13, 2 IX 23, 1 XII 23, 2
συστολή II 10, 2
συστοχάζεσθαι III 11, 5
συστρέφειν XII 9; *συστρέφεσθαι* VIII 48, 1
σφαγή [IV 29, 2]
σφαῖρα VIII 20, 1 XI 12
σφαιρίον VI 57, 1 VIII 20, 2
σφαῖρος VIII 41, 5 XII 3, 4
σφάλλειν V 9, 4; *σφάλλεσθαι* X 4, 1
σφοδρός I 8, 4
σφύζειν VII 43; 69
σχεδῶς <I 15, 4>
σχεδόν I 17, 1 II 6, 2 III 2, 5 V 23, 2 VII 9, 1 VIII 35, 1; 53, 2
σχέσις I 12 VI 38, 1 VII 60, 1 VIII 27 XI 2, 1; 18, 1
σχετλιάζειν V 23, 3
σχετλίως [I 15, 4]
σχῆμα XI 1, 3
σχηματίζεσθαι VII 37
σχολαῖος X 12, 2
σχολαστικός I 16, 17
σχολή I 16, 29 II 5, 1; 7, 1 XI 18, 18
σῶζειν II 3, 2 IV 10, 3; 22 VI 30, 4 VII 46; 68, 2; *σῶζεσθαι* VII 46 X 9, 2; 35, 4 XII 25
σῶμα I 16, 20; 16, 26; 17, 12 II 12, 1; 17, 1; 17, 2 III 7, 3; 16, 1 IV 21, 2; 21, 3; 21, 4 V 8, 4; 26, 2 VI 29 VII 13, 1; 19, 1; 60, 1; 60, 2 VIII 28, 1; 34, 1 IX 39, 1 X 1, 1; 11, 2; 36, 6 XI 3, 1; 19, 2 XII 7; 30, 2
σωματικός IV 3, 6 VI 25 VII 55, 4 [X 33, 6]
σωμάτιον I 17, 7 IV 39, 3; 50, 3 V 5, 4 VI 32, 1 VII 16, 3 IX 41, 1 X 33, 6 XII 3, 1; 3, 3; 26, 2
σωστικός II 3, 2
σωτηρία X 1, 3 XII 29, 1
σωτήριον VI 55
σωφρονεῖν [VIII 54, 1]
σωφροσύνη III 6, 1 V 12, 2 VII 63, 1 XII 15
σώφρων III 2, 6 IV 49, 5 VIII 1, 6; 51, 2 XII 27, 2; *σωφρόνως* VIII 32, 2
τακτικός I 9, 8
ταλαιπωρία VII 3, 1
ταμειντικός I 16, 14
τάξις VI 10, 1 VIII 34, 5 XI 27, 1 XII 14, 1
ταπεινός I 17, 5
ταπεινότης IX 40, 5
ταπεινούσθαι VIII 45, 2
ταράσσειν IV 26, 2 VII 8; 16, 4 XII 3, 3; *ταράσσεσθαι* VI 10, 4 VII 2, 2; 27, 2 VIII 5, 1 IX 37, 2; 39, 2
ταραχή VIII 29, 1
τάριχος IV 48, 3
τάσις VIII 57, 1; 57, 4
τάττειν V 8, 2 VII 45; *τάττεσθαι* V 8, 2; 32, 2 VII 45 X 25, 2; *τεταγμένως* I 16, 29
ταῦρος XI 18, 1
τάχα IX 38
τάχος IV 3, 7 V 23, 1 IX 28, 5
ταχύς IX 32, 2; *ταχύ / ταχέως* I 7, 6; 7, 7 II 12, 1; 14, 5 III 10, 2 IV 1, 2; 19, 1; 33, 1 VI 4; 11; 59, 2 VII 10; 34, 2 VIII 51, 2 IX 3, 8; 9, 12; 30, 2; 33, 1 X 8, 1; 30, 2 XII 32, 1
τείνεσθαι <VIII 57, 3> [XI 13, 4] <XII 30, 6>
τειχομαχία VII 7, 1
τείχος V 8, 3
τέκμαρσις II 13, 1
τεκνίον IX 40, 9 X 34, 3; 35, 4 XII 26, 2
τέκνον I 8, 3; 13, 3 V 31, 1 [IX 40, 9] XI 18, 16
τέκτων VIII 50, 1
τελεῖν III 8, 2
τέλειος I 16, 17 X 1, 3 XII 36, 4
τελειότης V 15, 2 VII 9, 2; 69
τέλεος V 8, 5; [31, 3] XI 10, 2
τελετή IX 30, 1
τελευταῖος I 17, 15 V 31, 3 VI 30, 15 VII 69; *τελευταῖον* VII 24, 1 XII 31, 2
τελευτᾶν I 17, 15
τέλος II 16, 6 III 14; 16, 4 V 14, 2; 15, 3; 16, 3; 32, 2 IX 23, 2 XI 1, 1 XII 20, 2
τελώνης I 16, 28
τέμνεσθαι IV 39, 3
τετρατεύεσθαι I 6, 2
τέρπεσθαι VI 7
τεσσαράκοντα VII 49, 2
τεσσαρακοντούτης XI 1, 3

INDEX VERBORVM

- τέσσαρες* XI 19, 1
τέταρτος II 16, 5 XI 18, 7; 19, 2
τετράγωνος V 8, 3
τέφρα IV 48, 3
τεφρουσθαι IV 3, 4
τεχνάζεσθαι III 4, 1
τέχνη IV 2 V 1, 6; 14, 1 VI 16, 4; 16, 5; 35, 1; 35, 2 VII 68, 3 VIII 50, 2; 50, 3 XI 5; 10, 1; 10, 3; 37, 1
τεχνικός IV 20, 2 VI 14, 1 XI 10, 2
τεχνίον IV 31
τεχνίτης V 8, 3 VI 35, 1
τηλικούτος II 11, 5
τηρεῖν II 17, 4 III 6, 7; 12, 1 V 15, 1 VI 26, 3; 30, 2 IX 41, 1; 15, 1
τηρεῖσθαι XI 10, 4
τιθέναι XI 24; *τίθεσθαι* II 6, 2; 11, 3 III 4, 9 IV 37 VI 2, 2 X 8, 1; 27, 2; 33, 5 XII 4, 1; 5, 1
τίκτειν X 7, 8; *τεκοῦσα* I 17, 15
τιμᾶν I 14, 2 II 6, 1 III 7, 1 V 1, 6; 12, 4; 21, 1; 21, 2 VI 14, 2; 16, 8 VIII 34, 5 IX 34, 1 XII 1, 5; 28, 1; 31, 2; *τιμᾶσθαι* VI 16, 9
τιμή I 14, 3; 16, 2; 17, 6 VI 16, 10
τιμητικός I 16, 18
τίμιος VI 16, 1; 16, 2; 16, 4; 16, 6 X 13, 2
τιτρώσκεσθαι XI 18, 23
τλήναι VII 51, 2
τοίχος III 7, 1 XII 30, 1
τοκείς IV 46, 5
τονικός VI 38, 2
τοπικός [VI 38, 2]
τόπος I 16, 22; 16, 28 IV 3, 7 X 1, 2 XI 37, 1
τορευτής V 1, 6
τορευτική V 1, 6
τοσαντάκις II 14, 1 III 3, 3
τοσσόδε VI 49; *τοσῶδε* V 15, 5
τότε IV 46, 4 V 26, 2; 29, 1 VI 13, 4 X 20, 1 XI 20, 6 XII 36, 4
τουτέστι III 4, 1 IV 39, 3 VI 16, 10 [VII 1, 1] IX 31, 2 XI 21, 3; 25 XII 3, 3; 3, 4
τραγωδεῖν IX 29, 7
τραγωδία III 7, 2 XI 6, 1; 6, 4
τραγωδός III 8, 2 V 28, 4
τράπεζα X 13, 2 XI 18, 3
τραῦμα X 8, 4
τραχύς V 8, 8; 26, 1 X 8, 2; *τραχέως* IV 3, 6
τρεῖς VI 23, 2 VIII 27 IX 37, 4 XII 3, 1; 24, 1; 36, 3
τρέπew V 19 VI 8 VII <16, 1>; 16, 2; 58, 2; *τρέπεσθαι* III 6, 1 VII 58, 2 XII 21, 2
τρέφεσθαι I 17, 3 III 1, 2 IV 21, 4 VI 16, 1 VII 18, 2
τρέχew IV 18; 51, 1 V 1, 3; <6, 4> IX 22, 1 XI 2, 2
τριακόσιοι VI 49
τρίβειν IX 10, 2
τριγερέηνιος IV 50, 6
τριήμερος IV 50, 6
τρίς VIII 53, 1
τρισχίλιοι II 14, 1
τρίτος II 2, 4; 16, 4 IV 47 VII 55, 5; 73 X 7, 7 XI 18, 4 XII 3, 2; 24, 3
τριχίον VI 13, 1 IX 36, 1
τροπή III 7, 3 IV 39, 1 V 23, 2; 37 VII 16, 2; 58, 2 VIII 6, 2 IX 2, 4 X 7, 5 XI 19, 1
τρόπος I 10, 2; 12 II 13, 3 III 2, 2 IV 21, 6; 33, 1; 36, 2 V 6, 3; 6, 5; 8, 13; 10, 1 VI 6; 27, 1; 38, 2 VII 46 VIII 35, 2 IX 9, 8; 28, 2 XI 1, 3; 11
τροφεύς I 5, 1; 17, 9; 17, 19 V 31, 1
τροφή III 2, 2 IV 30 VI 16, 1; 30, 9 X 26, 2
τρόφιμος X 35, 3
τροφός V 4
τρούπανον X 17
τρυφή V 12, 3 IX 2, 1 X 33, 2
τυγχάνειν I 13, 1; 14, 6; 17, 2; 17, 6 V 8, 11; 10, 1 VI 50, 3 VII 53; 73 X 36, 4 XI 1, 1; 7; 18, 16; 24; 38
τυποῦσθαι III 16, 2 VI 16, 1
τυραννικός I 11, 1 IV 28 XI 18, 25
τύραννος IV 31; 48, 1 V 11 VI 34; 47, 3 VIII 41, 5 XII 36, 2
τύφεσθαι XII 27, 3
τυφλός IV 29, 2
τύφος I 17, 5 II 12, 1; 17, 2 VI 13, 4 IX 2, 1 XI 18, 3 XII 24, 4; 27, 3
τυφοῦσθαι VIII 25, 2
τύχη I 16, 16; 17, 23 II 3, 1; 17, 1 III 11, 4 XII 27, 1
ὕβριζew II 6, 1; 16, 1; 16, 4 IV 11
ὕβρις III 4, 4 VIII 8
ὕβριστής II 1, 1

INDEX VERBORVM

- ύβριστικός* XI 18, 16
ύγιαίνειν I 17, 13 X 35, 1; 35, 2; 35, 3; 35, 4
ύγίεια V 8, 2; 8, 8; 8, 9; 8, 10 IX 11, 2
ύγιεινός VI 55
ύγής IV 51, 1 VIII 30; 43; 47, 3 X 33, 1 XI 9, 1; 39
ύγρός IV 4, 3 IX 9, 2 XI 20, 2
ύδωρ III 3, 4 IV 46, 1; 49, 1 VI 57, 1 VIII 24 IX 36, 1 X 33, 3
ύειν V 7, 1
ύετός VI 43
ύλη IV 1, 2 VI 5 VII 23, 1; 58, 3; 68, 3 VIII 3, 2; 35, 3; 50, 3 IX 14, 1; 36, 1; 37, 2 X 31, 5; 33, 1; 33, 2; 34, 4 XII 7; 10; 27, 2
ύλικός V 13, 1 [VII 64, 1] XII 2, 1; *ύλικόν* IV 20, 2; 21, 5 VII 29, 5 VIII 11 IX 9, 3; 25 XII 18; 29, 1
ύμνειν VII 6
ύπάγειν IX 29, 7 X 22; 36, 4
ύπακούειν XI 20, 3
ύπάρχειν VII 35; 68, 3 IX 42, 4 X 9, 3; *ύπάρχοντα* V 12, 2 IX 1, 2
ύπατεία IV 32, 1
ύπεξαγωγή V 23, 1
ύπεξαίρεσις IV 1, 2 V 20, 2 VI 50, 2 XI 37, 1
ύπεράνω VIII 8
ύπερέχειν XI 14
ύπερηφάνως IX 3, 3
ύπερορᾶν V 31, 3; *ύπερορᾶσθαι* I 15, 9
ύπερόρασις VIII 26, 2
ύπεροχή X 19, 2
ύπέρτασις X 8, 2
ύπερτίθεσθαι III 4, 4
ύπερφρονεῖν V 15, 4
ύπέρφρων X 8, 1; 8, 2
ύπειθύνος III 8, 3
ύπήκοος VII 37
ύπηρεσία III 5, 3 VI 30, 9
ύπηρετεῖν III 3, 6
ύπνος VI 2, 1 VIII 12 X 13, 1
ύποβάλλειν IV 12, 1; *ύποβάλλεσθαι* VII 68, 2 X 33, 2
ύπογραφή III 11, 1
ύπόγνυος VII 1, 2
ύποδύεσθαι [II 2, 4]
ύποζώννυσθαι XI 28
ύπόθεσις IV 21, 2 VIII 1, 2 X 31, 5 XI 7
ύποκατακλίνεσθαι XI 14; 19, 2
ύποκείσθαι IX 36, 1; *ύποκείμενον* V 10, 3 VI 4; 23, 1 VII 29, 5 VIII 22, 1; 24 IX 3, 5 X 18 XI 17 XII 30, 5
ύποκρίνεσθαι II 16, 5 III 7, 1 VII 69 IX 39, 2
ύπόκρισις I 11 II 5, 2; 17, 4 IX 2, 1 XI 1, 2; 18, 15
ύπολαμβάνειν I 15, 9 II 12, 3 IV 11; 39, 2; 39, 3 V 12, 4; 34, 1 VI 19; 21, 1; 51; 52, 1 VII 2, 2; 14, 2; 16, 3; 26, 1; 26, 2; 26, 3 VIII 28, 1; 40, 3 X 11, 3; 32, 1; 33, 2
ύπολείπεσθαι III 4, 1 IV 6, 2 X 15, 1 XII 3, 4
ύποληπτικός III 9, 1; *ύποληπτικώς* VII 16, 2
ύπόληψις II 12, 2; 15 III 9, 1 IV 3, 10; 3, 12; 7 V 26, 2 VII 62, 2 VIII 40, 1; 44, 3 IX 6, 13; 21, 1; 32, 1 X 3, 3; 33, 6 XI 16, 2; 18, 11; 21, 3 XII 1, 4; 4, 1; 8; 22; 25; 26, 2
ύπολογίζεσθαι VII 44; 45
ύπόλοιπος IV 31
ύπομένειν I 15, 9 V 10, 4; 31, 2 VI 35, 1 VII 66, 3 XII 4, 2
ύπομενετικός I 16, 14
ύπομνησκείν IV 24, 4 V 28, 3 XI 6, 4; *ύπομνησκεισθαι* VII 27, 1 IX 42, 4 XI 26; 27, 1
ύπόμνημα I 7, 8 [III 14]
ύπομνημάτιον III 14
ύπόμνησις I 17, 11 X 34, 1
ύπομνηστικός XI 6, 1
ύπονέμεσθαι [III 4, 4]
ύπόνοια X 12, 1
ύποπίπτειν III 11, 1; 11, 2 VII 68, 3 X 33, 2
ύποπτεύειν III 7, 1 IV 3, 4; 32, 1 VI 20, 3; *ύποπτεύεσθαι* VI 41, 1
ύπόπτῆς VI 30, 8
ύπορρεῖν XI 6, 5
ύποστάθμη IX 36, 1
ύπόστασις IX 1, 10; 42, 7 X 5
ύποτάττειν III 6, 2 V 30, 2; *ύποτάττεσθαι* I 17, 5
ύποτίθεσθαι IV 19, 2 X 7, 9
ύποτρεῖν XI 9, 2
ύπουλος III 8, 1
ύπουργός III 4, 4
ύποχή X 10, 1
ύποχώρησις IV 3, 9

INDEX VERBORVM

ὀπωρία III 4, 3 VI 20, 1 XII 19, 2
ὀστερον I 17, 9; 17, 13 IV 15 VI
 20, 1; 47, 3 VIII 37, 2
ὀστεροσημία II 17, 2 III 10, 2 IV
 19, 1 VIII 44, 2 X 34, 3
ὀφάντρια X 38, 4
ὀφή I 16, 26
ὀφιστάναι VI 41, 1; *ὀφίστασθαι* II
 4, 2 IV 27, 2; 39, 1; 42 V 13, 1;
 13, 3 VII 23, 1; 29, 7 VIII 11
 IX 9, 8; 25 X 9, 3 XI 10, 4;
 21, 3
ὀφορᾶσθαι I 15, 6 II 17, 5 VI 16,
 9; 20, 1 VII 53
φαγεῖν V 1, 7
φαιδρός I 16, 11 III 5, 3 X 12, 2
φαιδρύνειν VII 31, 1
φαίνειν XII 15; *φαίνεσθαι* I 16, 21
 II 10, 2 III [5, 3]; 6, 2; 16, 2 IV
 12, 2; 46, 3 V 1, 7; 12, 2 VI 8;
 12, 2; 27, 1; 57, 1 VII 68, 3 VIII
 5, 2; 24; 47, 3; 52, 3 X 12, 1 XI
 15, 3
φάναι II 10, 1; 10, 3; 13, 1 III
 6, 1; 6, 6 IV 4, 2; 20, 2; 23, 3;
 24, 1; 30 V 1, 4; 6, 6; 8, 5; 13, 4;
 28, 2 VI 20, 3 VII 31, 4; 63, 1
 VIII 39 IX 41, 1 X 7, 1; 7, 2;
 7, 4; 23, 2 XI 25; 34; 37, 1; 38
 XII 3, 4
φανερός X 1, 1
φαντάζεσθαι I 17, 11 III 1, 2; 4, 1;
 4, 3; 4, 4 IV 19, 1; 36, 3 V 12, 3;
 16, 1; 36, 1 VI 13, 3; 36, 4 X
 7, 6; 9, 1; 28, 1; 31, 1 XII 32, 3
φантаστόν III 11, 1
φантаσία I 7, 1; 14, 2; 15, 8; [16, 9]
 II 5, 1; 7, 2 III 4, 1; 4, 2; 6, 2;
 11, 3; 16, 3 IV 22; 24, 5 V 2;
 16, 1; 16, 2; 22, 2; 36, 1 VI 13, 1;
 13, 2; 16, 1 VII 2, 1; 17, 2; 29, 1;
 47, 2; 54 VIII 7, 1; 13; 26, 2;
 29, 1; 36, 1; 49, 1; 49, 4; 51, 1 IX
 7 X 3, 3; 17 XII 16, 1; 18
φантаσιοπλήκτως I 7, 2
φάντασμα III 4, 3 XI 19, 1
φантаστικῶς III 16, 2
φάρμακον I 16, 20
φάρυγξ X 26, 2
φαῦλος V 17 VII 70, 1; 70, 2 IX
 1, 6 XI 18, 24; 39 XII 16, 2
φέρειν I 16, 16 II 3, 2 IV 23, 2;
 24, 2; 29, 3; 48, 4; 49, 6 V 4; 6, 3;
 6, 4; 8, 5; 8, 11; 18, 1 VI 30, 7

VII 8 VIII 1, 1; 6, 1; 15; 46, 2;
 59 IX 3, 2; 3, 6; 10, 1; 29, 1 X
 3, 1; 3, 2; 3, 3; 15, 4; 20 XI 1, 1;
 6, 2; 18, 20 XII 1, 3; 5, 3; 16, 2;
 32, 3; *φέρεσθαι* II 10, 3; 16, 3 IV
 43 V 1, 7; 8, 6; 16, 3 VI 27, 2
 VIII 60 IX 1, 5 X 33, 3; 33, 5
 XI 20, 4 XII 23, 6
φερέπονος I 5, 2 V 5, 2
φεύγειν III 7, 2; 12, 1 IV 29, 2;
 38 VII 34, 1; 71 IX 1, 6; 2, 3;
 9, 11 X 13, 2; 25, 1; 31, 5; 34, 5
 XI 11; 15, 5
φήμη II 17, 1
φθάνειν I 17, 9 X 3, 2
φθέγγεσθαι III 12, 1; 16, 3
φθείρ III 3, 5
φθείρεσθαι IV 20, 3 V 13, 1 IX
 33, 1; 39, 2 X [3, 2]; 7, 1; 7, 2
 XII 21, 2
φθόγγος XI 2, 1
φθονεῖν VI 16, 9 XII 1, 1
φθορά IX 19
φιλαλήθης I 14, 1
φιλανθρωπῶς XII 5, 1
φιλάγγυρος V 1, 6
φιλαντία II 5, 2
φιλεῖν III 16, 3 IV 1, 2; 31; 36, 1
 V 1, 5; 1, 6; 9, 1 VI 15, 2; 39
 VII 13, 3; 22, 1; 31, 2; 57 IX
 34, 1 X 11, 3; 21, 2 XI 1, 4 XII
 1, 3; 4, 1; *φιλείσθαι* I 14, 5
φιλήδονος VI 51
φιλητικός X 1, 1
φιλία VI 30, 12 IX 9, 7
φιλοδίκαιος I 14, 1
φιλόδοξος VI 51
φιλόζωος I 16, 20
φιλοίκειος I 14, 1
φιλοικοδόμος I 16, 26
φιλονεικία III 4, 3
φιλόνεικος V 33, 2
φιλόπονος I 16, 3 VI 30, 10; 47, 4
φίλος I 8, 7; 9, 5; 13, 1; 14, 5; 14, 7;
 16, 8; 16, 10; 17, 1 II 13, 3 IV
 23, 3 V 7, 1; 31, 1 VI 30, 2;
 38, 2 VII 18, 1 VIII 31, 1 IX
 27, 2 X 1, 3; 36, 6 XI 9, 2; 31
φιλοσοφεῖν I 16, 18 IV 30 XI 7
φιλοσοφία I 6, 5; 14, 3; 17, 22 II
 [10, 3]; 17, 3 V 9, 1; 9, 3 VI
 12, 2; 30, 3 VIII 1, 1 IX 29, 8;
 41, 2
φιλόσοφος [II 10, 1] IV 48, 1 V
 10, 1 VI 47, 3 VIII 1, 2; *φιλό-*

INDEX VERBORVM

- σοφος adi. VIII 1, 1 XII 27, 2;
 φιλοσόφως II 10, 1; 10, 3 IX
 29, 2
 φιλοστοργία II 5, 1
 φιλόστοργος I 9, 9; 17, 18 VI 30, 2;
 φιλοστόργως XI 18, 18
 φιλοτεχνία XI 6, 5
 φιλότιμος VI 30, 5
 φιλοψυχείν VII 46
 φιλόψυχος X 8, 4
 φλέβιον II 2, 2
 φλεγμαίνεω IV 49, 1
 φλοιός XII 2, 1; 8
 φλόξ X 31, 6
 φοβείν II 12, 1 VII 16, 1; 16, 2;
 φοβεῖσθαι II 12, 3 IV 49, 2 V
 6, 8 VII 16, 3; 18, 1 VIII 6, 2;
 58, 1 IX 1, 7; 18; 40, 2; 40, 9 X
 25, 2; 25, 3 XII 1, 5
 φοβερός VI 57, 1 XII 35
 φόβος XI 20, 5 XII 19, 2
 φοιτᾶν I 4, 1
 φορά VI 15, 1; 17, 1
 φορητός VII 33, 1 X 3, 3
 φορός VIII 15
 φραστικός I 16, 21
 φρεᾶρ [VIII 51, 3]
 φρενήρης VIII 51, 2
 φρονεῖν I 15, 5 IV 37 X 8, 2; 10, 1
 XII 4, 3
 φρόνησις V 9, 5; 12, 2; 18, 3
 φρόνιμος [IV 38]
 φροντίζειν II 5, 1 X 36, 4
 φρύαγμα IV 48, 1
 φρνάττεσθαι [VII 3, 2] X 13, 2
 φνγᾶς IV 29, 2
 φνγή XI 11
 φύνει IV 48, 4 X 34, 4; φύνεσθαι
 III 11, 3 IV 6, 1 V 5, 1; 18, 1
 VII 50, 1; 55, 4 VIII 34, 2; 46, 2;
 [51, 3]; 52, 1; 52, 2; [54, 2] IX
 25; 42, 13 X 3, 1; 3, 2; 3, 3;
 7, 4; 9, 3; 18; 33, 4 XI 6, 1; 18,
 16; 18, 17; 30 XII 21, 2
 φυλακτικός I 16, 14
 φυλάσσειν [I 16, 21] II 5, 3; 7, 2
 III 6, 7 VII 60, 3 VIII 51, 3 IX
 42, 11 XI 9, 1; 18, 20; 37, 1;
 φυλάσσεσθαι VI 20, 1 VII 27, 2
 X 8, 4
 φυλλάριον X 34, 3
 φύλλον VIII 7, 2 X 34, 2
 φύλον VI 47, 2
 φύμα II 16, 1
 φύραμα VII 68, 1
 φύρειν III 16, 3 VIII 51, 1; φύ-
 ρεσθαι III 4, 8 VI 16, 9 VIII
 1, 2 IX 3, 5; πεφυρμένως II 11, 5
 φνρμός VI 10, 2 XII 14, 1; 14, 4
 φνσᾶσθαι V 23, 3
 φνσικός III 11, 5 IV 19, 2 V 10,
 6; 26, 2 VII 67, 3 [VIII 41, 2]
 IX 3, 2; 3, 3 XI [20, 2]; 34
 φνσιολογείν III 3, 4 VIII 13 IX
 41, 1
 φνσιολογητός [X 9, 1]
 φνσιολόγος VIII 50, 1 [IX 41, 2];
 φνσιολόγως X 31, 5
 φύσις I 9, 3; 17, 11 II 1, 3; 1, 5;
 3, 1; 3, 2; 9; 11, 5; 12, 3; 16, 2;
 17, 5 III 2, 1; 2, 5; 2, 6; 4, 7;
 9, 1; 11, 4; 12, 1 IV 1, 1; [4, 2];
 5; 9; 23, 2; 24, 1; 29, 3; 36, 1; 39,
 4; 48, 4; 49, 4; 49, 5; 51, 1 V 1, 3;
 1, 4; 1, 5; 1, 6; 3, 1; 3, 2; 4; 8, 1;
 8, 9; 8, 11; 9, 3; 10, 6; 15, 2; 25, 2;
 [28, 2]; 29, 2 VI 9; 14, 1; 33, 1;
 33, 2; 33, 3; 40, 2; 44, 5; 47, 4;
 52, 2; 58 VII 5, 2; 11; 18, 1; 18,
 3; 23, 1; 24, 1; 25; 28; 55, 1; 56;
 67, 1; 74; 75, 1 VIII 1, 3; 1, 6;
 5, 1; 5, 2; 6, 1; 7, 1; 7, 2; 12; 20, 1;
 26, 2; 30; 34, 2; 35, 1; 41, 1; 41, 2;
 46, 2; 50, 2 IX 1, 1; 1, 2; 1, 4;
 1, 5; 1, 6; 1, 9; 1, 10; 3, 1; 9, 4; 9,
 11; 27, 2; 29, 3; 29, 7; 31, 2; 35, 1;
 [41, 1]; 42, 5; 42, 12 X 2, 1; 2, 2;
 6, 1; 6, 3; 7, 3; 7, 4; 8, 2; 11, 2;
 14, 1; 15, 3; 20; 33, 2; 33, 3; 33, 8;
 36, 6; 36, 7 XI 5; 9, 2; 10, 1;
 10, 2; 10, 3; 13, 4; 16, 3; 18, 1;
 20, 1; 20, 4; 20, 5 XII 1, 3; 1, 5;
 5, 3; [11]; 23, 3; 26, 1; 30, 3; 32, 3;
 36, 2
 φντάριον V 1, 2
 φντικός VIII 41, 2
 φντόν VI 16, 1 VIII 7, 2 IX 9, 6
 XI 1, 1; 8, 1
 φντοργός VI 16, 5 XI 8, 6
 φωνή II 12, 2 VIII 44, 3 XI 2, 1;
 15, 3 XII 1, 4; 31, 1
 φωρᾶν XI 19, 1
 φῶς VIII 57, 3 IX 8, 2 XI 12
 XII 15; 30, 1
 χαίνειν III 2, 3
 χαίρειν VI 21, 1; 30, 13 IX 35, 1
 XI 16, 3
 χαλεπαίνειν I 7, 6; 17, 14 III 16,
 4 X 19, 2 XI 9, 2

INDEX VERBORVM

χαλεπός X 36, 2 XI 18, 14; 32 XII 27, 3
χαλινός XII 6, 2
χαμάδις X 34, 2
χαμαί VII 47, 2
χάος IV 3, 7
χαρίεις V 10, 4 VI 14, 1 IX 2, 1
χαριεντίζεσθαι <I 15, 10>
χαρίζεσθαι VIII 44, 1
χάρις I 8, 7 IV 48, 4 V 6, 1 IX 42, 11
χάρμα VII 39
χάσμα III 2, 6 VI 36, 3
χέζειν V 12, 4
χειμάρρους VII 19, 1 IX 29, 1
χειμών IX 30, 1 XI 33
χειν X 34, 2; χείσθαι IV 21, 2 VIII 54, 2; 57, 1
χείρ II 1, 4; 5, 1 VI 33, 1 VIII 34, 1 X 13, 2 XII 6, 2; 9
χείρων II 11, 4 III 3, 6 IV 8 VII 22; 33, 1; 64, 1 VIII 45, 2; χείρον IV 20, 1; 20, 3 V 16, 5; 30, 1 VII 55, 2 IX 42, 7 X 2, 1; 2, 2 XI 10, 1; 10, 3; 18, 2
χθές VI 15, 4 [X 7, 7]
χθών V 33, 3
χιτών IV 30
χλευάζειν X 34, 3
χλευαστής VI 47, 4
χλωρός X 35, 1; 35, 4
χοιρίδιον X 28, 1
χοῖρος VI 13, 1
χόλιον VI 57, 2
χορηγία I 16, 14
χρεία I 16, 6; 16, 8; 17, 17 III 11, 2; 11, 3 IV 20, 2 V 28, 3 X 12, 1
χρεμετίζειν XII 16, 2
χρεών IV 17 VII 38
χρεώστης V 6, 2
χρή III 1, 3; 2, 1; 4, 2; 5, 4 IV 21, 3 V 8, 12 VII 3, 2; 5, 3 VIII 57, 4 IX 1, 9
χρήζειν I 7, 1; 16, 20; 17, 5; 17, 16 III 1, 2 VI 30, 11; 42, 2 VII 17, 2 VIII 50, 2 IX 9, 2; 40, 8
χρήμα I 17, 16
χρησθαι I 4, 2; 16, 28 II 4, 1; 4, 2 III 1, 2; 4, 4; 7, 3; 11, 5 IV 13; 48, 1; 49, 6 V 3, 2; 11; 21, 1; 21, 3 VI 23, 1; 42, 3 VII 5, 2; 8; 58, 2; 58, 3 VIII 29, 1; 30; 35, 2; 43 IX 1, 9; 1, 10; 40, 5 X 2, 3; 12, 1; 24; 33, 7 XI 26; 37, 2 XII 9; 31, 1; 33, 1

χρήσιμος VII 5, 3; χρήσιμον II 15 IV 29, 2 VII 5, 2; 18, 2 VIII 10 XI 6, 6; χρησίμως XI 6, 3
χρήσις VII 68, 2; 68, 3 XII 9
χρήστης <I 17, 21>
χρηστικός I 16, 16 VII 55, 4
χρηστός IX 11, 2; 37, 3 XII 5, 1; χρηστώς XI 13, 2
χρηστότης VIII 34, 5
χρόα I 16, 26
χρονίζειν VII 33, 1
χρόνος I 17, 4 II 4, 2; 14, 5; 17, 1 III 7, 3; 11, 3 IV 6, 2; 32, 3; 48, 4 V 10, 5; <23, 2>; [23, 3] VI 15, 1; 18, 1; 23, 2; 25; 36, 1; 49 VII 29, 3; 35; 46 VIII 5, 1; 7, 2; 11; 44, 1 IX 14, 1; 25 X 1, 2; 17; 31, 3 [XI 16, 2] XII 3, 4; 18; 35
χρυσός IV 20, 3 VII 15 IX 36, 1
χρῶμα VII 15
χυλάριον VI 13, 1
χύσις VIII 57, 1; 57, 4
χωλαίνειν VII 7, 2
χωλεύειν [VII 7, 2]
χώρα III 6, 3 IV 21, 2; 21, 4 VII 48 VIII 50, 3 X 1, 2; 9, 3 XI 20, 4; 20, 6
χωρεῖν IV 21, 1; 21, 2; 25 X 12, 1
χωρίζειν IV 29, 3 XI 8, 3 XII 3, 3; 3, 4; χωρίζεσθαι VIII 34, 4
χωρίον VI 46
χωρίς adv. VIII 34, 1

φέγειν IX 27, 1; 30, 2; 34, 2 X 34, 3; φέγεσθαι IV 20, 3 X 13, 1
φεύδεσθαι IX 1, 2; 1, 4 X 32, 1
φευδής VIII 7, 1 IX 1, 5
ψευδολογία IX 2, 1
ψεύστης VI 47, 6
ψιλλός IV 45; 46, 5 VI 14, 1 VII 13, 3 VIII 36, 3 X 28, 2 XI 3, 2
ψόγος X 13, 2
ψοφοδεής VI 30, 8
ψόφος V 33, 1 <VIII 52, 3>
ψυχαγωγείν III 2, 5; ψυχαγωγείσθαι XI 6, 1
ψυχάριον IV 41 V 33, 4 VII 16, 3 IX 3, 4; 27, 1; 34, 1 X 36, 6 XII 26, 2
ψυχή [I 16, 31] II 6, 1; 6, 2; 8; 13, 1; 16, 1; 17, 1; 17, 2 III 4, 4; 6, 1; 7, 3; 16, 1 IV 3, 2; 3, 10; 21, 1; 21, 2; 29, 3; 31; 40; 48, 1 V 5, 4; 11; 16, 1; 19; 26, 1; 27, 1; 32, 1; 32, 2; 34, 2; 37 VI 14, 1;

INDEX VERBORVM

- 14, 2; 29; 32, 1; 52, 1; 53 VII
63, 1; 66, 3 VIII 28, 1; 29, 1;
45, 2; 51, 1 IX <3, 5>; 8, 1; 9, 6
X 1, 1; 33, 3 XI 1, 1; 1, 4; 3, 1;
12; 16, 1; 18, 5; 18, 18; 39 XII 7;
24, 2; 28, 1; 29, 2; 30, 3; 30, 4;
32, 2
ψυχικός VI 25
ψυχρολογία V 8, 1
ψύχωσις XII 24, 2
ψωμίον VII 3, 1
ὧδε (= sic) II 2, 4 VI 47, 6 VIII
31, 3; 34, 3 IX 40, 10; (= hic/huc)
IV 32, 5 V 36, 2 VI 12, 2; 16, 7
VII 5, 3; 17, 2 VIII 6, 1; 18, 2;
28, 2 IX 9, 10 X 15, 2
ὧδή XI 2, 1
ὧμός VI 27, 1
ὧνεῖσθαι III 15
ὧόν V 9, 1
ὧρα I 16, 26; 17, 4 II 2, 3; 5, 1
III 2, 6 IV 3, 2; 23, 2 V 6, 4 VI
23, 2; 30, 11; 30, 15 VII 29, 6
VIII 51, 3; 53, 1 IX 3, 2; 3, 4;
10, 1 X 34, 4
ὧραίος III 2, 3 XII 23, 4
ὧσανεί IV 3, 5; 4, 1
ὧσάντως XI 27, 1
ὧστικῶς IX 3, 3
ὧφέλεια IV 12, 1 VII 53; 74
ὧφελεῖν VII 74 IX 1, 1; 34, 2;
ὧφελεῖσθαι VII 74 XI 4
ὧφέλιμος VI 44, 6

BIBLIOTHECA TEUBNERIANA

(Aeschylus). Scholia Graeca in Aeschylum quae exstant omnia

Herausgegeben von O. L. Smith, Kopenhagen

Pars II. Fasc. 2. Scholia in Septem adversus Thebas

XXIX, 423 Seiten. Leinen DDR 129,- M; Ausland 129,- DM

ISBN 3-322-00220-9

Bestell-Nr. 666 069 6 – Smith, Scholia II, 2 gr.

Euripides. Alceste

Herausgegeben von A. Garzya, Neapel

2. Aufl. (verbesserte Ausgabe der 1. Aufl. von 1980)

XIX, 46 Seiten.

Leinen DDR 20,- M; Ausland 20,- DM

ISBN 3-322-00166-0

Bestell-Nr. 665 974 0 – Garzya, Eur. Alceste gr.

Euripides. Cyclops

Herausgegeben von W. Biehl, Göttingen

XX, 60 Seiten.

Leinen DDR 24,50 M; Ausland 24,50 DM

ISBN 3-322-00137-7

Bestell-Nr. 666 127 7 – Biehl, Euripid. Cyclops gr.

Euripides. Heraclidae

Herausgegeben von A. Garzya, Neapel

XXII, 42 Seiten.

Leinen DDR 10,- M; Ausland 10,- DM

ISBN 3-322-00167-9

Bestell-Nr. 665 617 9 – Garzya, Eur. Heraclid. gr.

Euripides. Supplices

Herausgegeben von C. Collard, Swansea

XVII, 66 Seiten. Leinen DDR 26,- M; Ausland 26,- DM

ISBN 3-322-00149-0

Bestell-Nr. 6661728 – Collard, Eur. Supplices gr.

Euripides. Troades

Herausgegeben von W. Biehl, Göttingen

XXVII, 92 Seiten. Leinen DDR 12,- M; Ausland 12,- DM

ISBN 3-322-00136-9

Bestell-Nr. 6655344 – Biehl, Eurip. Troades gr.

Hephaestio Thebanus. Apotelesmaticorum libri tres

Herausgegeben von D. Pingree, Providence

Vol. I. XXX, 463 Seiten. Leinen DDR 80,- M;

Ausland 80,- DM

ISBN 3-322-00210-1

Bestell-Nr. 6656187 – Pingree, Hephaest. I gr.

Vol. II. XXX, 491 Seiten. Leinen DDR 83,- M;

Ausland 83,- DM

ISBN 3-322-00212-8

Bestell-Nr. 6656937 – Pingree, Hephaest. II gr.

Olympiodorus. In Platonis Gorgiam commentaria

Herausgegeben von L. G. Westerink, Buffalo

XXI, 313 Seiten. Leinen DDR 30,- M; Ausland 30,- DM

ISBN 3-322-00234-9

Bestell-Nr. 6655133 – Westerink, Olymp. gr.

Themistius. Orationes quae supersunt

Vol. II

Herausgegeben von A. F. Norman, Hull

XII, 241 Seiten

Leinen DDR 48,- M; Ausland 48,- DM

ISBN 3-322-00202-0

Bestell-Nr. 665 575 8 — Norman, Themistius II gr.

Xenophon. De re equestri

Herausgegeben von K. Widdra, Beltershausen

XXVIII, 66 Seiten und 2 Tafeln im Anhang

Leinen DDR 11,50 M; Ausland 11,50 DM

ISBN 3-322-00237-3

Bestell-Nr. 665 325 0 — Widdra, Xen. equestr. gr.

Xenophon. Expeditio Cyri (Anabasis)

Herausgegeben von C. Hude † und J. Peters, Dresden

2. Aufl. (verbesserte Ausgabe der 1. Aufl. von 1931)

XIX, 330 Seiten

Leinen DDR 26,- M; Ausland 26,- DM

ISBN 3-322-00207-1

Bestell-Nr. 665 623 2 — Peters, Xenophon. exped. gr.

Xenophon. Institutio Cyri

Herausgegeben von W. Gemoll † und J. Peters, Dresden

2. Aufl. (verbesserte Ausgabe der 1. Aufl. von 1912)

XXIV, 471 Seiten

Leinen DDR 38,- M; Ausland 38,- DM

ISBN 3-322-00209-8

Bestell-Nr. 665 445 6 — Peters, Xenoph. inst. gr.

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT